

Förbättrade ränteavdragsregler för företag

*Slutbetänkande av 2021 års utredning om
vissa internationella företagsskattefrågor*

Stockholm 2024

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

SOU 2024:37

SOU och Ds finns på [regeringen.se](https://www.regeringen.se) under Rättsliga dokument.

Svara på remiss – hur och varför
Statsrådsberedningen, SB PM 2021:1.

Information för dem som ska svara på remiss finns tillgänglig på [regeringen.se/remisser](https://www.regeringen.se/remisser).

Layout: Kommittéservice, Regeringskansliet

Omslag: Elanders Sverige AB

Omslagsbild: Yngve Grippe

Tryck och remisshantering: Elanders Sverige AB, Stockholm 2024

ISBN 978-91-525-0932-6 (tryck)

ISBN 978-91-525-0933-3 (pdf)

ISSN 0375-250X

Till statsrådet och chefen för Finansdepartementet

Regeringen beslutade den 28 oktober 2021 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att följa upp och se över vissa frågor med anledning av de nya skattereglerna för företagssektorn som trädde i kraft den 1 januari 2019 (dir. 2021:97).

Den 7 april 2022 samt den 29 juni 2023 beslutade regeringen om tilläggsdirektiv (dir. 2022:28 respektive dir. 2023:107).

Till särskild utredare förordnades från och med den 1 november 2021 kammarrättslagmannen Anders Bengtsson.

Den 8 december 2021 förordnades som experter att biträda utredningen dåvarande rättsliga experten Maria Andersson Berg, dåvarande bankjuristen Richard Edlepil, kanslirådet Marina Ekenberg, rättsak-kunniga Alicia Eklund, skattejuristen Ulrika Hansson, kanslirådet Henrik Hasslemark, skatteexperten Richard Hellenius, ekonomen Michael Lemdal, skatterådgivaren Peter Lindstrand, seniora redovisningsexperten Eva Sundberg och nuvarande lektorn Christian Thomann. Den 5 maj 2022 förordnades associate partner Anja Hjelström att vara expert i utredningen. Den 25 maj 2022 förordnades nuvarande profes-sorn Spencer Bastani att vara expert i utredningen. Den 1 augusti 2022 förordnades ämnesrådet Åsa Andersson att vara expert i utredningen.

Den 10 februari 2023 entledigades Maria Andersson Berg och i hennes ställe förordnades rättsliga experten Ann Wallin. Den 20 februari 2023 entledigades Henrik Hasslemark och i hans ställe förordnades departementssekreteraren Birgitta Fors Almassidou. Den 15 augusti 2023 entledigades Richard Edlepil och i hans ställe förordnades eko-nomiska analytikern Rickard Eriksson.

Den 5 maj 2022 förordnades professorn David Kleist som sak-kunnig i utredningen. Den 1 februari 2024 förordnades professorn Roger Persson Österman som sakkunnig i utredningen.

Som sekreterare i utredningen anställdes från och med den 15 november 2021 kammarrättsassessorn Emma Annelund och kanslirådet Pardis Nabavi. Från och med den 1 april 2022 anställdes nuvarande rådmannen Maria Sundberg och nuvarande lektorn Martin Nordström som sekreterare i utredningen. Från och med den 1 juni 2022 anställdes kammarrättsassessorn Christine Lindström som sekreterare i utredningen. Maria Sundberg entledigades från och med den 1 september 2022. Från och med den 15 april 2023 anställdes professorn Roger Persson Österman som sekreterare i utredningen. Från och med den 18 september 2023 anställdes rättsliga experten Tommie Ekblad som sekreterare i utredningen. Roger Persson Österman entledigades från och med den 1 januari 2024.

Anders Bengtsson ansvarar som särskild utredare ensam för innehållet i betänkandet och därmed också för de brister som kan finnas. Arbetet har bedrivits i nära samråd med sakkunniga och experter och betänkandet har därför avfattats med användning av vi-form.

Utredningen har antagit namnet 2021 års utredning om vissa internationella företagsskattefrågor. Den 7 februari 2023 överlämnade utredningen delbetänkandet *En lag om tilläggs katt för företag i stora koncerner* (SOU 2023:6). Utredningen överlämnar härmed sitt slutbetänkande, *Förbättrade ränteavdragsregler för företag* (SOU 2024:37).

Till betänkandet bifogas två särskilda yttranden.

Stockholm i maj 2024

Anders Bengtsson

/Emma Annelund
Tommie Ekblad
Christine Lindström
Pardis Nabavi
Martin Nordström

Innehåll

Förkortningar	17
Sammanfattning	19
Summary	25
1 Författningsförslag	31
1.1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).....	31
1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1305) om Forskarskattenämnden.....	50
1.3 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).....	55
1.4 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).....	56
1.5 Förslag till förordning om ändring i skatteförfarandeförordningen (2011:1261).....	63
2 Bakgrund	65
2.1 Vårt uppdrag och arbete	65
2.2 Det tidigare arbetet med generella ränteavdragsbegränsningsregler	66

3	Uppföljning av de generella reglerna om ränteavdragsbegränsning	69
3.1	Inledning	69
3.2	Disposition.....	69
3.3	Teoretiska utgångspunkter	70
3.4	Förändringar som kan ha påverkat möjligheten att utvärdera	71
3.5	Vilka företag berörs av reglerna?	73
3.5.1	Inledning om berörda företag	74
3.5.2	Vilka uppgifter bygger analysen på?	74
3.5.3	Vad menas med ”företag”?	75
3.5.4	Blanketten N9	75
3.5.5	Särskilt om aktiebolag.....	76
3.5.6	Särskilt om handelsbolag	77
3.5.7	Översikt av företag som lämnat N9.....	77
3.5.8	Ytterligare företag som kan ha påverkats	81
3.6	De grupper som analyseras	86
3.7	Finansiering med eget respektive lånat kapital	87
3.7.1	Fördelningen mellan eget och lånat kapital.....	87
3.7.2	Räntenetto och avdragsunderlag.....	89
3.8	Skatteplanering med ränteavdrag.....	91
3.9	Svenska företags konkurrenskraft	94
3.9.1	Investeringar.....	94
3.9.2	Investeringar per sektor.....	96
3.10	Bolagsskatteintäkterna	98
3.10.1	Övergripande om bolagsskatteintäkter	98
3.10.2	Branschfördelning av bolagsskatteintäkterna.....	102
3.10.3	Förändringar av nettoomsättning	103
3.11	Slutsatser	104

4	Räntedefinitionen.....	107
4.1	Inledning.....	107
4.2	Räntedefinitionen i inkomstskattelagen och dess internationella bakgrund.....	107
4.2.1	Allmänt om räntedefinitionen	107
4.2.2	Ränteutgifter.....	108
4.2.3	Ränteinkomster	109
4.2.4	OECD.....	110
4.2.5	Direktivet mot skatteundandraganden	110
4.3	Överväganden och förslag.....	111
4.3.1	Inledning	111
4.3.2	Generella förändringar av reglerna	112
4.3.3	Förvärv av förfallna eller kreditförsämrade fordringar	117
4.3.4	En särskild regel för återföring av upplupen ränta ska inte införas.....	126
5	Frågor om valutasäkringar	129
5.1	Vårt uppdrag.....	129
5.2	Något om behovet av säkringar och säkringsredovisning	130
5.3	Bör 14 kap. 8 § IL ändras?	131
5.3.1	Regeln och dess innebörd	131
5.3.2	Hur har de redovisningsmässiga reglerna ändrats sedan 14 kap. 8 § IL infördes?.....	132
5.3.3	Vilka problem finns det med utformningen av bestämmelsen?	135
5.3.4	Hur stort är behovet av begränsade ändringar? ...	137
5.3.5	Vårt förslag	139
5.4	Reglerna i 17 kap. IL.....	141
5.4.1	Vad innebär reglerna?.....	141
5.4.2	Bör 17 kap. 20 a § IL ändras?	144
5.4.3	Bör 17 kap. 20 § IL ändras?	145

5.5	Behov av ändringar i 24 kap. 4 § IL?	146
5.6	Företag med redovisning i euro	148
6	Bakgrund till utjämning av räntenetto över tid och inom koncern	149
6.1	Inledning	149
6.2	Gällande rätt	150
6.3	Vårt uppdrag	151
6.4	OECD:s BEPS-rekommendationer (åtgärd 4).....	152
6.4.1	Företagsgrupper	152
6.4.2	Kvarstående negativt räntenetto	154
6.4.3	Förenklingsregeln	155
6.5	Direktivet mot skatteundandraganden	155
6.5.1	Företagsgrupper	155
6.5.2	Kvarstående negativt räntenetto	157
6.5.3	Förenklingsregeln	157
6.6	Generell ränteavdragsbegränsning i några andra länder	158
6.6.1	Finland	158
6.6.2	Norge	160
6.6.3	Irland.....	163
6.6.4	Tidsgräns för avdrag för kvarstående negativt räntenetto i andra länder.....	165
6.6.5	Beloppsgräns för avdrag för negativt räntenetto enligt förenklingsregeln i andra länder	166
6.7	Fastställelseförfarande i annan lagstiftning.....	167
7	Utjämning av räntenetto inom koncern	169
7.1	Inledning	169
7.2	Gemensam beräkning av avdragsunderlag och räntenetto för en beräkningsenhet	169
7.2.1	Allmänna utgångspunkter	169
7.2.2	Vilka företag bör ingå i en beräkningsenhet för gemensam beräkning av räntenetto och avdragsunderlag?	171

7.2.3	Hur ska den gemensamma beräkningen av avdragsunderlag och räntenetto gå till?	181
7.2.4	Överväganden i förhållande till koncernbidragsspärren	186
7.2.5	Spärregler vid ägarförändringar	188
7.2.6	Avfärdat alternativ	189
8	Beräkning av avdragsunderlaget	193
8.1	Inledning.....	193
8.2	Koncernbidrag.....	194
8.3	Avdrag för tidigare års underskott.....	195
8.4	Resultat som belöper sig på andelar i handelsbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer	200
9	Utjämning av räntenetto över tid	203
9.1	Inledning.....	203
9.2	Ska möjligheten att dra av ett kvarstående negativt räntenetto utökas i tid?.....	203
9.3	Ska kvarstående negativt räntenetto fastställas vid den årliga beskattningen?	206
9.3.1	Vårt förslag	206
9.3.2	Bevis- och kontrollsvårigheter.....	208
9.3.3	Administrativ börda	209
9.3.4	Alternativa lösningar	211
10	Förenklingsregeln	213
10.1	Inledning.....	213
10.2	Beloppsgränsen höjs	213
10.3	För företag i intressegemenskap får de sammanlagda avdragen för negativt ackumulerat räntenetto inte överstiga beloppsgränsen.....	214
10.4	Samtliga företag i intressegemenskapen ska tillämpa samma regel	215

10.5	Utjämning av räntenetto mellan företag i en beräkningsenhet.....	216
10.6	Utrymmet för avdrag enligt förenklingsregeln	217
11	Förfarandet vid utjämning av räntenetto	221
11.1	Inledning	221
11.2	Skyldighet att lämna uppgifter.....	221
11.3	När påverkar ändringar i ett företags beskattning rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för andra företag i beräkningsenheten?	223
11.4	Efterbeskattning	228
11.5	Skattetillägg.....	229
11.5.1	Inledning.....	229
11.5.2	Beräkning av skattetillägg för kvarstående negativt räntenetto	230
11.5.3	Skattetillägg vid gemensam beräkning.....	234
11.6	Sekretess.....	238
12	Bakgrund avseende infrastrukturundantaget	241
12.1	Inledning	241
12.1.1	Uppdraget.....	241
12.1.2	Disposition	241
12.2	Internationella regler.....	242
12.2.1	Direktivet mot skatteundandraganden	242
12.2.2	OECD	243
12.3	Tidigare lagstiftningsarbete.....	244
12.4	Implementeringen i EU:s övriga medlemsländer	246
12.4.1	Allmänt om implementeringen	246
12.4.2	Länder som har infört ett infrastrukturundantag.....	247

13	Infrastrukturundantagets förenlighet med statsstödsreglerna.....	253
13.1	Inledning.....	253
13.2	Infrastrukturundantaget ska inte utgöra statligt stöd.....	253
13.3	Närmare om statsstödskriterierna	255
13.3.1	Stödet ges till ett företag.....	255
13.3.2	Stöd från det allmänna.....	256
13.3.3	Gynnande.....	256
13.3.4	Selektivitet.....	256
13.3.5	Snedvridning av konkurrensen	258
13.3.6	Påverkan på handeln mellan medlemsstaterna.....	258
13.4	Överväganden	259
13.4.1	Vårt förslag	259
13.4.2	Avfärdade alternativ	261
14	Bör ett infrastrukturundantag införas och hur ska det utformas?	265
14.1	Inledning.....	265
14.2	Bör ett infrastrukturundantag genomföras?	265
14.2.1	Finns det ett behov av undantagsregler?.....	265
14.2.2	Neutrala skatteregler och risk för arbitrage.....	267
14.3	Vårt förslag till infrastrukturundantag	269
14.3.1	Företagen ska genomföra offentliga infrastrukturprojekt	269
14.3.2	Företagen får i princip endast ha externa lån.....	275
14.4	Infrastrukturundantagets förhållande till de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna	278
14.4.1	24 kap. 21 a–29 §§ inkomstskattelagen ska inte gälla för infrastrukturföretag.....	278
14.4.2	Kvarstående negativa räntenetton ska få rullas vidare	280
14.4.3	Särskilt om säkringar för infrastrukturföretag	281

14.5	Ett krav på förhandsgodkännande införs.....	284
14.5.1	Ett godkännande från Forskarskattenämnden krävs för att få tillämpa infrastrukturundantaget.....	284
14.5.2	Kraven för infrastrukturundantaget ska vara uppfyllda under hela beskattningsåret ...	287
14.5.3	En ny ansökan krävs för den som vill behålla sitt godkännande vid ändrade förhållanden.....	289
14.5.4	En avskattningsregel införs	290
14.6	Förfarandefrågor gällande förhandsgodkännandet	296
14.6.1	Ansökan.....	296
14.6.2	Skatteverkets roll under handläggningen	297
14.6.3	Beslut	299
14.6.4	Överklagande	301
14.6.5	Ersättning för ombudskostnader	302
14.6.6	Forskarskattenämndens sammansättning	302
14.7	Infrastrukturföretagens uppgifts- och dokumentationsskyldighet	303
14.8	Sekretess.....	306
15	Lexel och det EU-rättsliga problemet	307
15.1	Inledning	307
15.1.1	Uppdraget.....	307
15.1.2	Disposition	308
15.2	Nuvarande regler	308
15.3	EU-rättens påverkan på nuvarande regler.....	311
15.3.1	Lexel.....	311
15.3.2	HFD 2021 ref. 68	314
15.3.3	HFD 2024 ref. 6	316
15.3.4	Etableringsfriheten eller rätten till fria kapitalrörelser?	316
15.3.5	I vilka situationer begränsar etableringsfriheten tillämpningen?.....	322
15.3.6	Sammanfattande slutsatser	328
15.3.7	Betydelsen av att de riktade reglerna inte får tillämpas.....	329

16	Hur ska undantagsregeln anpassas till EU-rätten?	333
16.1	Inledning.....	333
16.2	Bör regeln ändras så att den omfattar företag som kan lämna koncernbidrag till varandra?	334
16.3	Bör regeln ändras utifrån EU-domstolens rättfärdigande grunder?	337
16.3.1	EU-domstolens rättfärdigande grunder.....	337
16.3.2	Behovet av att bevara en väl avvägd fördelning av beskattningsrätten.....	338
16.3.3	Förhindra skatteflykt	338
16.4	Bör företag inom EES likabehandlas genom att undantas från regeln?	340
16.4.1	Det diskriminerande inslaget tas bort	340
16.4.2	Undantag för rent konstlade upplägg	345
17	Hur ska förvävsregeln anpassas till EU-rätten?	353
17.1	Inledning.....	353
17.2	Bör företag inom EES likabehandlas genom att undantas från regeln?	354
17.3	Bör kravet på skatteförmån tas bort från regeln?	355
17.3.1	En mekanisk förvävsregel.....	355
17.3.2	Finns det behov av andra ändringar?	357
17.3.3	Mekaniskt verkande regler för andra transaktioner	365
18	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	369
18.1	Inkomstskattelagen.....	369
18.1.1	Ikraftträdande enligt huvudregeln.....	369
18.1.2	Kvarstående negativa räntenetton	370
18.2	Lagen om Forskarskattenämnden.....	372
18.3	Offentlighets- och sekretesslagen.....	373
18.4	Skatteförfarandelagen	373

19	Konsekvensanalys	375
19.1	Inledning	375
19.2	Förslagen om koncernutjämnning, förenklingsregelns beloppsgräns och tidsgräns för kvarstående negativa räntenetton.....	376
19.2.1	Data och beräkningar.....	376
19.2.2	Förslaget om utökad koncernutjämnning	377
19.2.3	Beloppsgräns i förenklingsregeln	389
19.2.4	Tidsgräns för rätt till avdrag för kvarstående negativa räntenetton.....	394
19.2.5	Sammantagna offentligfinansiella effekter av förslagen.....	400
19.2.6	Effekter för företagen och konkurrensförhållanden	401
19.2.7	Effekter för enskilda	406
19.2.8	Effekter för den ekonomiska jämställdheten och den ekonomiska fördelningen	406
19.2.9	Effekter på sysselsättning	407
19.2.10	Administrativa kostnader	407
19.2.11	Effekter för inflation.....	410
19.2.12	Effekter för kommuner och regioner	410
19.2.13	Effekter för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna.....	411
19.2.14	Förslagets förenlighet med EU-rätten.....	413
19.2.15	Övriga effekter	413
19.3	Förslaget om en särskild räntedefinition i 24 kap. IL vid förvärv av vissa förfallna eller på annat sätt kreditförsämrade fordringar	414
19.3.1	Syfte och alternativa lösningar	414
19.3.2	Offentligfinansiella effekter	414
19.3.3	Effekter för företagen och konkurrensförhållanden	415
19.3.4	Administrativa kostnader	415
19.3.5	Effekter för enskilda, den ekonomiska jämställdheten, den ekonomiska fördelningen och sysselsättningen.....	416
19.3.6	Effekter för kommuner och regioner	416

19.3.7	Effekter för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna	416
19.3.8	Förslagets förenlighet med EU-rätten	416
19.3.9	Övriga effekter	417
19.4	Förslaget om valutasäkringar	417
19.4.1	Syfte och alternativa lösningar	417
19.4.2	Offentligfinansiella effekter	417
19.4.3	Förslagets förenlighet med EU-rätten	418
19.4.4	Effekter för företagen, Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna	418
19.4.5	Övriga effekter	418
19.5	Förslaget om ett infrastrukturundantag	418
19.5.1	Syfte och alternativa lösningar	418
19.5.2	Vilka berörs av förslaget	422
19.5.3	Offentligfinansiella effekter	423
19.5.4	Effekter för företagen och konkurrensförhållanden	428
19.5.5	Administrativa kostnader	429
19.5.6	Effekter för enskilda, den ekonomiska jämställdheten, den ekonomiska fördelningen och sysselsättningen	431
19.5.7	Effekter för kommuner och regioner	431
19.5.8	Effekter för Forskarskattenämnden	432
19.5.9	Effekter för Skatteverket	433
19.5.10	Effekter för de allmänna förvaltningsdomstolarna	434
19.5.11	Förslagets förenlighet med EU-rätten	434
19.5.12	Övriga effekter	435
19.6	Förslagen om ändringar i de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna	436
19.6.1	Syfte och alternativa lösningar	436
19.6.2	Offentligfinansiella effekter	438
19.6.3	Effekter för företagen och konkurrensförhållanden	440
19.6.4	Administrativa kostnader	441

19.6.5	Effekter för enskilda, den ekonomiska jämställdheten, den ekonomiska fördelningen och sysselsättning.....	441
19.6.6	Effekter för kommuner och regioner	442
19.6.7	Effekter för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna.....	442
19.6.8	Förslagets förenlighet med EU-rätten.....	442
19.6.9	Övriga effekter	443
19.7	Finansiering.....	443
20	Författningskommentar	445
20.1	Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	445
20.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:1305) om Forskarskattenämnden	482
20.3	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	488
20.4	Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)	488
	Särskilda yttranden	501
	Referenser.....	513
	Bilagor	
Bilaga 1	Kommittédirektiv 2021:97.....	523
Bilaga 2	Kommittédirektiv 2022:28.....	543
Bilaga 3	Kommittédirektiv 2023:107.....	551
Bilaga 4	När klassificeras valutakursförändringar som ränta?.....	553
Bilaga 5	Gemensam beräkning av avdragsunderlag och räntenetto – exempel.....	577
Bilaga 6	Infrastruktur i Sverige.....	589

Förkortningar

BEPS	Base Erosion and Profit Shifting
BFL	Bokföringslagen (1999:1078)
Direktivet mot skatteundraganden	Rådets direktiv (EU) 2016/1164 av den 12 juli 2016 om fastställande av regler mot skatteflyktsmetoder som direkt inverkar på den inre marknadens funktion
EBIT	Earnings Before Interest and Tax
EBITD	Earnings Before Interest, Tax and Depreciation
EBITDA	Earnings Before Interest and Tax, Depreciation and Amortization
EES-avtalet	Avtalet om europeiska ekonomiska samarbetsområdet
EFTA	European Free Trade Association
ESA	EFTA Surveillance Authority
EUF-fördraget	Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
FRIDA	Företagsregister och individdatabas
IL	Inkomstskattelagen (1999:1229)
Minimibeskattningsdirektivet	Rådets direktiv (EU) 2022/2523 av den 14 december 2022 om säkerställande av en global minimiskattenivå för multinationella koncerner och storskaliga nationella koncerner i unionen
OSL	Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)
SFL	Skatteförarandelagen (2011:1244)
SFF	Skatteförarandeförordningen (2011:1261)
Skatteflyktslagen	Lagen (1995:575) mot skatteflykt
ÅRL	Årsredovisningslagen (1995:1554)

Sammanfattning

Uppdraget

Vårt uppdrag är att följa upp och se över vissa frågor med anledning av de nya skattereglerna för företagssektorn som trädde i kraft den 1 januari 2019. Vi ska bland annat

- analysera och överväga om kvarstående negativa räntenetton ska fastställas till sin storlek vid uppkomsten och om de ska kunna behållas längre tid än sex år,
- analysera och överväga alternativa eller ytterligare möjligheter till koncernutjämning av negativa räntenetton,
- följa upp och analysera den rättspraxis som finns avseende räntedefinitionen,
- utvärdera och analysera hur bestämmelserna om valutasäkring bör ändras så att de blir anpassade till de redovisningsmässiga reglerna,
- analysera behovet och lämpligheten av ett infrastrukturundantag,
- analysera om syftet med den generella ränteavdragsbegränsningen uppnås, hur regeln påverkar Sveriges konkurrenskraft samt om reglerna förebygger skatteplanering på avsett sätt och inte kan kringgå, samt
- utifrån rättspraxis analysera hur undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL bör ändras eller anpassas för att vara förenlig med EU-rätten samtidigt som det ska beaktas att regeln effektivt ska förebygga skatteundraganden och inte ska kunna kringgå.

Uppföljning av reglerna

De generella avdragsbegränsningsreglerna har inte haft någon betydande effekt på företagens reala verksamhet. Däremot verkar reglerna ha gett upphov till ett strategiskt beteende, vilket främst visar sig genom att många företags negativa räntenetton motsvarar 30 procent av avdragsunderlaget. Detta verkar handla om en anpassning av företagets finansiering, möjligtvis i en internationell kontext. Vinster och bolagsskatt i Sverige har ökat i de koncerner som närmast berörts av reglerna. Dessa koncerner skiljer sig dock på flera sätt från andra svenska koncerner och företag. Typiskt sett är det stora koncerner som berörs av reglerna. Då det finns andra samtida händelser som påverkar stora koncerner mer än andra koncerner och företag går det inte att slå fast om eller i vilken utsträckning de ökade vinsterna och ökningen i bolagsskatteintäkterna beror på de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna.

Räntedefinitionen

De domstolsavgöranden som har meddelats sedan räntedefinitionen i 24 kap. IL infördes motiverar enligt vår bedömning inte några större eller mer strukturella förändringar av räntedefinitionen. Vi föreslår dock att det införs en bestämmelse som reglerar vad som ska behandlas som ränta för företag som förvärvar portföljer av förfallna eller på annat sätt kreditförsämrade fordringar. De inkomster som är hänförliga till fordringarna och som företaget i sina räkenskaper har redovisat som ränteintäkt enligt effektivräntemetoden ska behandlas som ränteinkomster vid tillämpningen av 24 kap. IL. Det krävs dock bland annat att företagets redovisning överensstämmer med god redovisningssed.

Frågor om valutasäkring

Även om reglerna om säkringsredovisning har ändrats på flera sätt sedan 14 kap. 8 § IL infördes är vår uppfattning att bestämmelsen i de flesta avseenden fungerar som avsett. Säkringsbestämmelsen i regeln kan dock sannolikt inte tillämpas när säkringsredovisning sker till verkligt värde. På grund av bland annat detta kan periodiseringen av värdeförändringarna på den säkrade posten respektive säkringsinstru-

mentet i vissa fall skilja sig trots att säkringsredovisning tillämpas. Efter införandet av 24 kap. 4 § IL gäller det dock för färre fall. Vi anser att problemet inte är tillräckligt stort för att motivera begränsade ändringar utan att ett samlat grepp bör tas vad gäller frågor om beskattning och säkring.

Derivatinstrument och säkrade poster som ingår i ett skattemässigt lager av finansiella instrument som tas upp till samlat anskaffningsvärde ska i vissa fall värderas till balansdagens kurs. Vi föreslår en bestämmelse som tydliggör att detta inte hindrar att lagret tas upp till samlat anskaffningsvärde.

Utjämning av räntenetto över tid och inom koncern

Möjligheterna till utjämning av räntenetto över tid och inom koncern är i dag otillräckliga och behöver utökas. Vi föreslår att reglerna ändras så att verksamhet som bedrivs i en företagsgrupp i största möjliga omfattning behandlas på samma sätt som verksamhet som bedrivs i ett enskilt företag. Förslaget innebär att en beräkningsenhet, som består av företag med koncernbidragsrätt, ska göra en gemensam beräkning av räntenetto och avdragsunderlag. Bedömningen av företagets rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto ska göras på gruppnivå. Företagen bildar en beräkningsenhet, men kommer fortsatt att beskattas var för sig.

Vi föreslår även vissa ändringar i beräkningen av avdragsunderlaget. Avdragsunderlaget ska beräknas utan hänsyn till avdrag för tidigare års underskott samt lämnade och mottagna koncernbidrag.

Därutöver föreslår vi att tidsgränsen för att dra av ett kvarstående negativt räntenetto ska tas bort. Det förenklar systemet för företag, Skatteverket och domstolar vid en gemensam beräkning.

För att förenklingsregeln ska uppfylla sitt syfte, att mildra den administrativa bördan för mindre företag, föreslår vi att beloppsgränsen för avdrag höjs till 25 miljoner kronor. Detta kombineras med att företagen i beräkningsenheten ska kunna göra avdrag för negativt ackumulerat räntenetto motsvarande beräkningsenhetens sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto, utöver avdraget enligt förenklingsregeln.

Infrastrukturundantag

I direktivet mot skatteundandraganden finns en möjlighet för medlemsstaterna att undanta överstigande lånekostnader som uppkommit till följd av lån som använts för att finansiera ett långsiktigt offentligt infrastrukturprojekt från de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna.

Sverige har tidigare inte infört något infrastrukturundantag och vi anser att det inte heller nu bör införas ett sådant. Det är svårt att se behovet av ett undantag. Undantagsregler ger även ett mindre neutralt skattesystem och leder allmänt till mer komplicerade regler med ökad risk för skattearbitrage. I enlighet med våra direktiv har vi dock tagit fram ett förslag till infrastrukturundantag.

För att ett företag ska få tillämpa det föreslagna infrastrukturundantaget krävs det bland annat att företagets verksamhet så gott som uteslutande består i att genomföra offentliga infrastrukturprojekt samt att företaget i princip endast har lån från andra än företag som ingår i samma intressegemenskap som företaget. Reglerna innehåller ingen uppräkningslista av vilka företag eller projekt som omfattas av undantaget. Ett företag som anser sig uppfylla kraven måste ansöka om att bli godkänt som infrastruktur företag hos Forskarskattenämnden. Nämnden prövar då om projektet utgör ett offentligt infrastrukturprojekt, och om företaget uppfyller övriga villkor. Om företaget får tillämpa infrastrukturundantaget innebär det att företaget inte ska tillämpa de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna.

De riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna

Vi föreslår en särskild bestämmelse för att anpassa undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL efter avgörandet C-484/19, Lexel. De situationer då det följer av etableringsfriheten att undantagsregeln inte får tillämpas tas bort från dess tillämpningsområde. I dessa fall gäller i stället en särskild ränteavdragsbegränsningsregel. Avdrag ska inte medges om Skatteverket visar att det är fråga om en sådan situation som träffas av EU-domstolens praxis om rent konstlade förfaranden utan ekonomisk förankring som uppkommit i syfte att få en skatteförmån (missbruksprincipen). Skuldförhållandet ska också ha uppkommit uteslutande eller så gott som uteslutande för att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån.

Förvävsregeln i 24 kap. 19 § IL anpassas genom att kravet på skatteförmån och undantaget för väsentligen affärsmässigt motiverade förvärv tas bort. I stället kodifieras praxis gällande undantagna förvärv, vilket innebär att avdrag för de interna ränteutgifterna medges om det interna förvärvet har direkt samband med och är föranlett av ett externt förvärv. Därutöver föreslår vi ett nytt undantag från avdragsförbudet som gäller när den interna skulden svarar mot ett finansieringsbehov som uppkommit inför en extern försäljning. I syfte att hindra vissa kringgåenden införs också en särskild bestämmelse som innebär att en skuld som uppstått efter det interna förvärvet ändå ska anses avse förvärvet om den har direkt samband med det.

Ikraftträdande

Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. För hanteringen av kvarstående negativa räntenetton från tiden innan ikraftträdandet finns en särskild övergångsbestämmelse.

Konsekvenser

De samlade offentligfinansiella effekterna av förslagen om utökad koncernutjämnning, högre beloppsgräns i förenklingsregeln och att slopa tidsgränsen för att dra av ett kvarstående negativt räntenetto beräknas sammantaget sänka bolagsskatteintäkterna med 0,97 miljarder kronor vid ikraftträdandet. Varaktigt beräknas förslagen medföra en offentligfinansiell effekt om -1,47 miljarder kronor.

Förslagen innebär i flera delar att möjligheterna till avdrag för ränteutgifter kommer att öka för vissa företag. Förslagets totala effekt på konkurrensförhållanden är svåra att förutse i detalj, men de kommer troligtvis främst gynna företag med högre skuldsättningsgrad relativt dem med lägre skuldsättningsgrad.

Förslaget bedöms kunna minska de totala administrativa kostnaderna för de företag som särskilt deklarerar sitt räntenetto i blanketten N9 med 2–6 miljoner kronor, vilket motsvarar 5–15 procent av kostnaden för att lämna N9.

Vi har tagit fram ett förslag om infrastrukturundantag. Vår rekommendation är att det inte införs. Om infrastrukturundantaget ändå införs bedömer vi att den offentligfinansiella effekten av undantaget

blir -98 miljoner kronor under de närmaste åren efter införandet. På längre sikt kommer minskningen av bolagsskatteintäkterna kompenseras av motsvarande minskning i avdrag för kvarstående negativa räntenetton och den varaktiga effekten blir alltså noll.

Övriga förslag väntas få försumbara effekter.

Summary

Remit

Our remit has been to follow up and review certain issues related to the new tax regulations for the corporate sector that entered into force on 1 January 2019. This includes:

- analysing and considering whether the size of carry forward of exceeding borrowing costs should be fixed when it arises and whether it should be carried forward for longer than six years;
- analysing and considering alternative or additional possibilities for group offsetting of exceeding borrowing costs across affiliates of companies;
- following up and analysing existing case-law concerning the definition of ‘interest rate’;
- evaluating and analysing how the rules regarding currency hedging should be modified to align with accounting rules;
- analysing the need for, and appropriateness of, an exclusion of long-term public infrastructure projects;
- analysing whether the purpose of the general interest deduction limitation rules is achieved, how the rules affect Sweden’s competitiveness and whether the rules prevent tax planning as intended and cannot be circumvented; and
- analysing, based on legal precedents, whether the exemption rule under Chapter 24, Section 18, second paragraph of the Swedish Income Tax Act should be amended or adapted to be compliant with EU law while ensuring that the rule effectively prevents tax avoidance and cannot be circumvented.

Follow-up of the rules

The general deduction limitation rules have not had a significant impact on companies' actual operations. However, the rules seem to have led to strategic behaviour, primarily manifesting itself in the fact that many companies' exceeding borrowing costs corresponds to 30 per cent of the taxpayer's EBITDA. This appears to be due to an adjustment of the companies' financing, possibly in an international context. Profits and corporate tax in Sweden have increased among the groups most directly affected by the rules. However, these groups differ in several ways from other Swedish groups and companies. The rules typically affect large groups. Since there are other simultaneous factors that affect large groups more than other groups and companies, it is not possible to determine whether or to what extent the increased profits and increase in corporate tax revenues are due to the general interest deduction limitation rules.

Definition of interest

Our assessment is that the court rulings issued after the definition of interest in Chapter 24 Swedish Income Tax Act was introduced do not justify any major or more structural changes to the definition of interest. However, we propose introducing a provision that regulates what should be treated as interest for companies that acquire portfolios of past-due or other credit-impaired claims. The income attributable to the claims that is reported by the company as interest income according to the effective interest rate method should be treated as interest income when applying Chapter 24 of the Swedish Income Tax Act. However, it is required, among other things, that the company's accounting complies with generally accepted accounting principles.

Currency hedging issues

Although the rules on hedge accounting have been changed in several ways since Chapter 14, Section 8 of the Swedish Income Tax Act was introduced, our assessment is that the provisions function as intended in most respects. However, the hedging provision under the rules

probably cannot be applied when a fair value hedge is used. Partly for this reason, accruals of the value changes of the hedged item and the hedge instrument differ in certain cases, despite hedge accounting being applied. That being said, this applies to fewer cases following the introduction of Chapter 24, Section 4 of the Swedish Income Tax Act. We find that the problem is not large enough to justify limited amendments. Instead, an overarching approach should be taken with respect to taxation and hedging issues.

Derivative instruments and hedged items included in a tax inventory of financial instruments reported at aggregate acquisition cost are in certain cases to be valued at the closing day rate. We propose a provision that clarifies that this does not prevent the inventory from being valued at aggregate acquisition cost.

Offsetting of net interest income over time and within groups

The possibilities for offsetting exceeding borrowing costs over time and within groups are currently insufficient and need to be expanded. We propose amending the rules so that activities carried out by a corporate group are, as far as possible, treated the same way as activities carried out in a single company. The proposal entails that a calculation unit, consisting of companies with group contribution rights, should make a joint calculation of exceeding borrowing costs and the deduction base (EBITDA). Assessment of the companies' right to deduction of accumulated exceeding borrowing costs should take place at group level. The companies form a calculation unit but will continue to be taxed separately.

We also propose certain changes to the calculation of the deduction base. The deduction base should be calculated without consideration of deductions for previous years' deficits, as well as given and received group contributions.

We additionally propose eliminating the time limit on deducting accumulated exceeding borrowing costs carried forward from previous years. This would simplify the system for companies, the Swedish Tax Agency and the courts as regards joint calculation.

For the safe harbour rule to fulfil its purpose – easing the administrative burden for smaller companies – we propose increasing the

deduction limit to SEK 25 million. This would be combined with the possibility for companies within the calculation unit to make deductions for accumulated exceeding borrowing costs equivalent to the calculation unit's total accumulative interest revenues, in addition to the deduction under the safe harbour rule.

Exclusion of infrastructure projects

The Anti-Tax Avoidance Directive enables Member States to exempt exceeding borrowing costs arising from loans used to finance long-term public infrastructure projects from the general interest deduction limitation rules.

Sweden has not previously introduced such an infrastructure exemption, and we believe that such an exemption should not be introduced now either. It is difficult to see the need for an exemption. Exemption rules also create a less neutral tax system and generally lead to more complicated rules, with an increased risk of tax arbitration. However, in accordance with our directives, we have drafted a proposal for an infrastructure exemption.

For a company to apply the proposed infrastructure exemption, the company's activities must almost exclusively consist of public infrastructure projects, and the company's loans must essentially come exclusively from other than associated enterprises. The rules do not specify which companies or projects are covered by the exemption. A company seeking to avail itself of the exemption would have to apply to the Taxation of Research Workers Board for approval as an infrastructure company. The Board would then assess whether the project is a public infrastructure project, and whether the company meets other conditions. If the company is permitted to apply the infrastructure exemption, it does not apply the general interest deduction limitation rules.

Targeted interest deduction limitation rules

We propose a special provision to align the exemption rule under Chapter 24, Section 18, second paragraph of the Swedish Income Tax Act with the judgment in case C-484/19, *Lexel*. The situations where the exemption rule cannot be applied due to the freedom of

establishment would be removed from its scope of application. In such cases, a special interest deduction limitation rule would apply instead. Deductions should not be permitted if the Swedish Tax Agency demonstrates that it is a situation affected by the case-law of the Court of Justice of the European Union concerning wholly artificial arrangements without commercial justification, created with the aim of receiving tax benefits ('anti-abuse principle'). The debt would also have to be created exclusively or more or less exclusively to gain a substantial tax benefit for the associated companies.

The acquisition rule under Chapter 24, Section 19 of the Swedish Income Tax Act should be adapted by eliminating the tax benefit requirement and the exemption for acquisitions that are essentially commercially justified. Instead, practices concerning exempted acquisitions should be codified, which means deductions for internal interest expenditure would be allowed if the internal acquisition is directly related to and preceded by an external acquisition. Moreover, we propose a new exemption from the deduction prohibition where internal debt is acquired in response to a financing need that has arisen ahead of an external sale. To prevent certain types of circumvention a special provision would also be introduced, whereby debts arising after the internal acquisition are still considered debts related to the acquisition if they are directly connected to it.

Entry into force

It is proposed that the provisions enter into force on 1 January 2026. A special transitional provision would apply to exceeding borrowing costs carried forward from the time before the provisions' entry into force.

Impact assessment

The overall effects on public finances of the proposals concerning expanded group offsetting, higher threshold in the safe harbour rule and removing the time limit to deduct exceeding borrowing costs are an estimated reduction in corporate tax revenues by SEK 0.97 billion upon implementation. The long-term impact of the proposals on public finances would reduce the corporate tax revenues by SEK 1.47 billion.

Several aspects of the proposals would increase the opportunities for deduction of interest expenses for certain companies. The overall effect of the proposals on competitiveness is difficult to predict in detail, but they would likely primarily benefit companies with higher levels of indebtedness compared to those with lower levels of indebtedness.

The proposal is estimated to potentially reduce administrative costs for the companies that declare their net interest income separately in form N9 by SEK 2–6 million on aggregate, which is equivalent to 5–15 per cent of the cost of submitting N9.

We have drafted a proposal on infrastructure exemptions. Our recommendation is that it should not be implemented. However, if the infrastructure exemption is introduced, we estimate the effect of the exemption on public finances at SEK –98 million the immediate years following its implementation. In the long term, the decrease in corporate tax revenues would be offset by an equivalent reduction in the deduction of carried forward exceeding borrowing costs, and thus have zero lasting effect.

Other proposals would be expected to have only negligible effects.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)

dels att nuvarande 24 kap. 25 a–25 b, 26, 28 och 29 §§ samt 40 kap. 19 a–19 d §§ ska upphöra att gälla,

dels att rubrikerna närmast före 24 kap. 24, 25 a och 28 §§ samt 40 kap. 19 a §§ ska utgå,

dels att 17 kap. 20 §, 24 kap. 1, 4, 18, 19 och 21–25 §§, 24 a kap. 11, 13, 14 och 16 §§, 37 kap. 26 a §, samt 40 kap. 18 § och rubriken närmast före 24 kap. 21 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas nya paragrafer, 24 kap. 3 a, 18 a, 21 a, 23 a, 23 b, 24 a, 26, 28, 29, 29 a–29 h §§, och närmast före 24 kap. 23 b, 24, 28 och 29 a §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 kap.

20 §

Lager av finansiella instrument ska tas upp till det verkliga värdet. Lagret får dock tas upp till det samlade anskaffningsvärdet om samtliga företag som ingår i samma intressegemenskap tar upp sina respektive lager av finansiella instrument till det samlade anskaffningsvärdet.

Lagret får tas upp till det samlade anskaffningsvärdet enligt första stycket trots att det eller ett motsvarande lager i ett företag i samma intressegemenskap innehåller finansiella instrument som värderas till

kursen vid beskattningsårets utgång enligt 14 kap. 8 § eller 24 kap. 4 §.

Ett finansiellt instrument som har ett negativt värde ska anses ingå i lagret, om det skulle ha varit lager om det hade haft ett positivt värde.

24 kap.

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om

- vad som avses med ränteutgifter och ränteinkomster i 2–4 §§,
- tillämpning i inkomstslaget näringsverksamhet av vissa bestämmelser i inkomstslaget kapital i 5 och 6 §§,
- partiell fission i 7 §,
- kapitalrabatt på optionslån i 8 §,
- avdragsförbud för ränteutgifter på vissa efterställda skulder i 9 §,
- avdragsrätt för ränteutgifter på vinstandelslån i 10–15 §§,
- avdragsförbud för ränteutgifter på skulder till företag i vissa icke-samarbetsvilliga stater eller jurisdiktioner i 15 a och 15 b §§,
- särskild avdragsbegränsning för ränteutgifter på vissa skulder till företag i intressegemenskap i 16–20 §§,
- avdragsbegränsning för negativa räntenetton i 21–29 §§,
- avdragsbegränsning för negativa *ackumulerade* räntenetton i 21–29 b §§,
- avdrag för lämnad utdelning i 30 §, och
- skattefria utdelningar i 31–42 §§.

En bestämmelse om skattefrihet för utdelning från privatbostadsföretag finns i 15 kap. 4 §.

3 a §

För företag som genom ett förvärv har anskaffat en större mängd förfallna eller på annat sätt kreditförsämrade fordringar för ett pris som understiger fordringarnas nominella belopp ska de inkomster som är hänförliga till fordringarna och som företaget i sina räkenskaper har redovisat som ränteintäkter enligt effektivräntemetoden, behandlas som ränte-

inkomster vid tillämpningen av detta kapitel. Detta gäller bara om priset beror på gäldenärens bristande betalningsförmåga och redovisningen av fordringarna överensstämmer med god redovisningssed.

4 §

Vid tillämpning av 21–29 §§ gäller följande. Om valutarisken avseende en skuld i utländsk valuta har säkrats genom ett derivatinstrument, ska en valutakursförändring på skulden anses vara en ränteutgift respektive en ränteinkomst enligt 2 eller 3 §.

Om derivatinstrumentet är en kapitaltillgång, ska det på balansdagen värderas på motsvarande sätt som i 14 kap. 8 §. Värdeförändringen ska anses vara en ränteutgift eller en ränteinkomst enligt 2 eller 3 §. I de fall derivatinstrumentet har avyttrats före balansdagen ska den kapitalvinst eller kapitalförlust som uppkommer vid avyttringen anses vara en ränteutgift eller en ränteinkomst enligt 2 eller 3 §.

Om derivatinstrumentet utgör lager som tas upp till verkligt värde enligt 17 kap. 20 §, ska värdeförändringen anses vara en ränteutgift eller ränteinkomst enligt 2 eller 3 §. Om derivatinstrumentet utgör lager som inte tas upp till verkligt värde enligt 17 kap. 20 §, ska andra stycket tillämpas.

Första–tredje styckena gäller även i de fall skulden och derivatinstrumentet finns hos olika företag i en intressegemenskap enligt 22 §. Denna paragraf gäller även lånefordran i de fall valutarisken har säkrats genom ett derivatinstrument.

18 §

Ett företag som ingår i en intressegemenskap får, *om inte annat följer av andra stycket eller 19 §*, dra av ränteutgifter avseende en skuld till ett företag i intressegemenskapen *bara* om det företag

Ett företag som ingår i en intressegemenskap får *bara* dra av ränteutgifter avseende en skuld till ett företag i intressegemenskapen om det företag inom intressegemenskapen som faktiskt

inom intressegemenskapen som har rätt till den inkomst som motfaktiskt har rätt till den inkomst svarar ränteutgiften som motsvarar ränteutgiften

– hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES),

– hör hemma i en stat utanför EES med vilken Sverige har ingått skatteavtal som inte är begränsat till vissa inkomster, om företaget omfattas av avtalets regler om begränsning av beskattningsrätten och har hemvist i denna stat enligt avtalet, eller

– skulle ha beskattats för inkomsten med minst 10 procent enligt lagstiftningen i den stat där företaget hör hemma, om företaget bara skulle ha haft den inkomsten.

Om skuldförhållandet uteslutande eller så gott som uteslutande har uppkommit för att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån, får dock ränteutgifterna inte dras av.

18 a §

Bestämmelsen i 18 § andra stycket gäller inte till den del företaget under beskattningsåret kunde ha lämnat koncernbidrag med avdragsrätt enligt 35 kap. till det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till den inkomst som motsvarar ränteutgiften, eller hade kunnat göra det om mottagaren hade hört hemma i Sverige och denne hör hemma i en stat inom EES. För dessa ränteutgifter gäller i stället fjärde stycket.

Om den som faktiskt har rätt till den inkomst som motsvarar ränteutgiften inte hör hemma i Sverige och företagen står under i huvudsak gemensam ledning gäller första stycket bara om det gemensamma moderföretaget hör hemma i en stat inom EES.

Första stycket gäller inte till den del den inkomst som motsvarar ränteutgiften skulle ha ingått i den faktiska mottagarens överskott till följd av 40 kap. 18–19 §§ om den var ett koncernbidrag.

Sådana ränteutgifter som avses i första stycket får inte dras av om Skatteverket visar att skuldförhållandet är del av ett konstlat förfarande och uteslutande eller så gott som uteslutande har uppkommit för att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån.

19 §

Om en skuld till ett företag i intressegemenskapen avser ett förvärv av en delägar rätt från ett annat företag i intressegemenskapen, får avdrag enligt 18 § bara göras om förvärvet är väsentligen affärsmässigt motiverat.

Om skulden har ersatt en tillfällig skuld till ett företag som inte ingår i intressegemenskapen och denna skuld avser ett sådant förvärv, ska även den förstnämnda skulden anses avse detta förvärv.

Ett företag får inte dra av ränteutgifter avseende en skuld till ett företag i samma intressegemenskap om skulden avser ett förvärv av en delägar rätt från ett annat företag i intressegemenskapen.

Om skulden har ersatt en tillfällig skuld till ett företag som inte ingår i intressegemenskapen och denna skuld avser ett sådant förvärv, ska även den förstnämnda skulden anses avse detta förvärv. *Detsamma gäller om skulden uppstått efter förvärvet men ändå har direkt samband med detta.*

Första stycket gäller inte om förvärvet har direkt samband med och är föranlett av ett förvärv av delägar rätter från någon utanför intressegemenskapen. Det gäller inte heller om skulden har uppkommit som ett led i att strukturera om

verksamheten i intressegemenskapen inför en försäljning av andelar till någon utanför intressegemenskapen och skulden svarar mot ett i tiden begränsat finansieringsbehov inom intressegemenskapen.

Avdragsbegränsning för negativa räntenetton

Avdragsbegränsning för negativa ackumulerade räntenetton

21 §

Med företag avses i 22–29 §§ juridiska personer och svenska handelsbolag.

Med företag avses i 21 a–29 b §§ juridiska personer och svenska handelsbolag.

Som företag räknas dock inte

– svenska handelsbolag som under hela beskattningsåret, direkt eller indirekt, genom ett eller flera svenska handelsbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer, bara har ägts av fysiska personer, eller

– i utlandet delägarbeskattade juridiska personer som under hela beskattningsåret, direkt eller indirekt, genom ett eller flera svenska handelsbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer, bara har ägts av obegränsat skattskyldiga fysiska personer.

Med beskattningsår avses i andra stycket och 24, 26 och 29 §§ för svenska handelsbolag räkenskapsåret.

Med beskattningsår avses i andra stycket och 23, 26, 28, 29 a, 29 e och 29 f §§ för svenska handelsbolag räkenskapsåret.

21 a §

Med beräkningsenhet avses en grupp av företag som kan lämna eller ta emot koncernbidrag från varandra, med undantag för företag som kan lämna eller ta emot koncernbidrag enbart på den grunden att de har medgetts dispens enligt 35 kap. 8 §.

Ett företag som tillämpar infrastrukturundantaget ska inte ingå i en sådan beräkningsenhet som avses i första stycket.

22 §

Med företag i intressegemenskap avses i 24 § företag som ingår i en koncern av sådant slag som anges i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554). Samtliga svenska handelsbolag och i utlandet delägarbeskattade juridiska personer som något av företagen, direkt eller indirekt, äger andel i genom ett eller flera svenska handelsbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer, ska anses ingå i intressegemenskapen.

Med företag i intressegemenskap avses i 23 b och 28 §§ företag som ingår i en koncern av sådant slag som anges i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554). Samtliga svenska handelsbolag och i utlandet delägarbeskattade juridiska personer som något av företagen, direkt eller indirekt, äger andel i genom ett eller flera svenska handelsbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer, ska anses ingå i intressegemenskapen

Med företag i intressegemenskap avses även

– i fråga om företag som, direkt eller indirekt genom ett eller flera svenska handelsbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer, äger andel i ett svenskt handelsbolag, företaget och handelsbolaget, eller

– i fråga om företag som, direkt eller indirekt genom ett eller flera svenska handelsbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer, äger andel i en i utlandet delägarbeskattad juridisk person, företaget och den i utlandet delägarbeskattade juridiska personen.

Ett företag som tillämpar infrastrukturundantaget ska inte ingå i en sådan intressegemenskap som avses i första och andra styckena.

23 §

Med negativt räntenetto avses skillnaden mellan ränteutgifter som ska dras av och ränteinkomster som ska tas upp, om ränteutgifterna överstiger ränteinkomsterna.

Med positivt räntenetto avses skillnaden mellan ränteinkomster som ska tas upp och ränteutgifter som ska dras av, om ränteinkomsterna överstiger ränteutgifterna.

Med kvarstående negativt räntenetto avses den del av ett negativt ackumulerat räntenetto som inte har kunnat dras av enligt 24 eller 24 a §§ under föregående beskattningsår.

Med ackumulerat räntenetto avses summan av ett negativt eller positivt räntenetto och ett kvarstående negativt räntenetto. Ett ackumulerat räntenetto kan vara negativt eller positivt.

23 a §

Med avdragsutrymme avses 30 procent av avdragsunderlaget. En beräkningsenhets avdragsutrymme utgörs av 30 procent av det sammanlagda avdragsunderlaget. Om det sammanlagda avdragsunderlaget är negativt är avdragsutrymmet noll.

För företagen i en beräkningsenhet är det gemensamma avdragsutrymmet summan av beräkningsenhetens avdragsutrymme och dess sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto.

Avdragsbegränsning vid negativt ackumulerat räntenetto

23 b §

Ett företags rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto är begränsad enligt 24–24 a §§. Ett företag kan dock välja att i stället tillämpa 28 §.

Om ett företag i en intresse-gemenskap tillämpar 24–24 a §§, ska samtliga företag inom intresse-gemenskapen tillämpa de bestämmelserna. Detsamma gäller för företag i en beräkningsenhet.

Huvudregeln

24 §

Ett företag får bara dra av ett negativt räntenetto med högst 30 procent av avdragsunderlaget (avdragsutrymmet).

Ett negativt räntenetto får, i stället för vad som sägs i första stycket, dras av upp till fem miljoner kronor. Om företaget ingår i en intressegemenskap, får de sammanlagda avdragen för negativa räntenetton inom intressegemenskapen då inte överstiga fem miljoner kronor.

Andra stycket gäller bara om fördelningen av beloppet inom intressegemenskapen redovisas öppet i inkomstdeklarationen för ett beskattningsår som har samma tidpunkt för lämnande av deklara-tion eller som skulle ha haft det om

Ett företag får bara dra av ett negativt ackumulerat räntenetto med högst avdragsutrymmet.

inte något av företagens bokföringsskyldighet upphör. För svenska handelsbolag och i utlandet delägarbeskattade juridiska personer med fast driftställe i Sverige gäller i stället att fördelningen av beloppet ska redovisas öppet i de särskilda uppgifterna.

24 a §

Företagen i en beräkningsenhet får bara, i stället för vad som anges i 24 §, dra av sammanlagt negativt ackumulerat räntenetto med högst det gemensamma avdragsutrymmet.

Ett företags avdrag får inte överstiga det egna negativa ackumulerade räntenettet.

25 §

Avdragsunderlaget utgörs av resultatet av näringsverksamheten före avdragsbegränsning för negativt räntenetto enligt 24 § och före avdrag för kvarstående negativt räntenetto enligt 26 §

Avdragsunderlaget utgörs av resultatet av näringsverksamheten före avdragsbegränsning för negativt ackumulerat räntenetto enligt 24 eller 24 a §§ och före avdrag för kvarstående negativt räntenetto

ökat med

– ränteutgifter för vilka avdragsrätten inte har begränsats enligt andra bestämmelser i detta kapitel än 24 § eller 24 b kap.,

– årliga värdeminskningssavdrag enligt 18 kap. 3 §, 19 kap. 4 och 26 §§ samt 20 kap. 4 och 17 §§,

– avdrag enligt 19 kap. 7 § och 28 § andra stycket samt 20 kap. 7 §, och – avdrag enligt 19 kap. 7 § och 28 § andra stycket samt 20 kap. 7 §,

– avdrag för avsättning till periodiseringsfond enligt 30 kap. 5 §, – avdrag för koncernbidrag enligt 35 kap., och

– avdrag för tidigare års underskott enligt 40 kap. 2 §,

minskat med

– ränteinkomster,
 – överskott som belöper sig på andelar i svenska handelsbolag och i utlandet delägarbeskattade juridiska personer, *och*
 – återfört avdrag för avsättning till periodiseringsfond enligt 30 kap.

– överskott som belöper sig på andelar i svenska handelsbolag och i utlandet delägarbeskattade juridiska personer,
 – återfört avdrag för avsättning till periodiseringsfond enligt 30 kap, *och*
 – mottagna koncernbidrag som ska tas upp enligt 35 kap.

Om ett företag har ett underskott av näringsverksamheten före avdragsbegränsning för negativt räntenetto enligt 24 § och före avdrag för kvarstående negativt räntenetto enligt 26 §, ska avdragsunderlaget öka även med avdrag för tidigare års underskott enligt 40 kap. 2 §, dock högst med ett belopp som motsvarar beskattningsårets underskott före avdragsbegränsningen enligt 24 § och före avdrag för kvarstående negativt räntenetto enligt 26 §.

Ett investmentföretag ska även öka avdragsunderlaget med avdrag för utdelning enligt 39 kap. 14 § och minska underlaget med utdelningar som skulle ha tagits upp även om företaget i stället hade varit ett sådant ägarföretag som kan inneha en näringsbetingad andel enligt 32 §, dock högst med det belopp som dragits av för utdelning. En ekonomisk förening som får göra avdrag för utdelning enligt 39 kap. 23 § ska även öka avdragsunderlaget med avdrag för sådan utdelning och minska det med utdelningar som ska tas upp, dock högst med det belopp som dragits av för utdelning.

26 §

Ett kvarstående negativt räntenetto ska beräknas och dras av nästkommande beskattningsår, i den utsträckning det inte finns några begränsningar i bestämmelserna i 21–29 h §§.

Förenklingsregeln

28 §

Ett negativt ackumulerat räntenetto får dras av upp till 25 miljoner kronor.

Om företaget ingår i en intressegemenskap, får de sammanlagda avdragen för negativt ackumulerat räntenetto inom intressegemenskapen, efter tillämpning av 29 §, inte överstiga 25 miljoner kronor.

En förutsättning för rätt till avdrag för företag i intressegemenskap är att fördelningen av beloppet inom intressegemenskapen redovisas öppet i inkomstdeklarationen för ett beskattningsår som har samma tidpunkt för lämnande av deklaration eller som skulle ha haft det om inte något av företagens bokföringsskyldighet upphör. För svenska handelsbolag och i utlandet delägarbeskattade juridiska personer med fast driftställe i Sverige gäller i stället att fördelningen av beloppet ska redovisas öppet i de särskilda uppgifterna.

29 §

Företagen i en beräkningsenhet ska minska sitt sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto med beräkningsenhetens sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto.

Ett företags avdrag får inte överstiga det egna negativa ackumulerade räntenettet.

Särskilda bestämmelser för offentliga infrastrukturprojekt

29 a §

Bestämmelserna i 21 a–29 §§ ska inte tillämpas av företag som uppfyller förutsättningarna i 29 b–29 d §§ (infrastrukturundantaget).

Förutsättningarna i 29 b–29 c §§ ska ha varit uppfyllda under hela det aktuella beskattningsåret för att infrastrukturundantaget ska gälla. Om det finns synnerliga skäl får företaget tillämpa infrastrukturundantaget trots att förutsättningarna inte varit uppfyllda under hela den tiden.

29 b §

Företaget ska uteslutande eller så gott som uteslutande genomföra offentliga infrastrukturprojekt.

Med offentliga infrastrukturprojekt avses projekt som

- syftar till att tillhandahålla, uppgradera, driva eller upprätthålla en storskalig infrastrukturtillgång,*
- är av allmänt intresse,*
- pågår i minst tio år, och*

– där de projektansvariga, inkomsterna, utgifterna och tillgångarna finns inom Europeiska unionen.

29 c §

Företagets ränteutgifter ska uteslutande, eller så gott som uteslutande, vara hänförliga till

– lån från företag som inte ingår i samma intressegemenskap som företaget, eller

– lån från företag inom intressegemenskapen om det är fråga om en förmedling av lån från andra än företag i samma intressegemenskap och förmedlingen inte leder till en skatteförmån.

Med intressegemenskap avses i denna bestämmelse detsamma som i 24 b kap. 3 § första stycket.

29 d §

Företaget ska vara godkänt som infrastruktur företag enligt bestämmelserna i lagen (1999:1305) om Forskarskattenämnden.

För att godkännas som infrastruktur företag ska förutsättningarna i 29 b–29 c §§ vara uppfyllda.

Beslutet om godkännande ska vara meddelat senast vid den tidpunkt då företaget är skyldigt att lämna inkomstdeklaration enligt 32 kap. 2 § första stycket skatteförfarandelagen (2011:1244).

29 e §

Om företaget har ett kvarstående negativt räntenetto från beskattningsåret före det beskattningsår då infrastrukturundantaget tillämpas första gången, får det dras av det beskattningsår då infrastrukturundantaget inte längre tillämpas.

29 f §

Om ett företag inte längre uppfyller förutsättningarna för infrastrukturundantaget, och företagets offentliga infrastrukturprojekt då inte har pågått i minst tio år, ska följande gälla för det första året som förutsättningarna inte är uppfyllda.

För de år som företaget har tillämpat infrastrukturundantaget ska räntenettona för respektive år, beräknade enligt 23 § första och andra styckena, läggas samman (det samlade räntenettet). Vidare ska avdragsunderlagen för respektive år, beräknade enligt 25 §, läggas samman (det samlade avdragsunderlaget).

Om det samlade räntenettet är negativt, ska den del av det samlade räntenettet som överstiger 30 procent av det samlade avdragsunderlaget tas upp som en intäkt under innevarande beskattningsår (avskattningsregeln). Om det samlade avdragsunderlaget är negativt, ska intäkten som ska tas upp enligt avskattningsregeln i stället

motsvara det samlade negativa räntenettet.

Intäkten enligt avskattningsregeln ska inte ingå i beräkningen av innevarande beskattningsårs avdragsunderlag och utgör inte en ränteinkomst enligt 3 §.

29 g §

Om det föreligger särskilda skäl får beloppet som ska tas upp som intäkt enligt avskattningsregeln sättas ned helt eller delvis.

29 h §

Ett belopp som motsvarar den intäkt som tagits upp enligt avskattningsregeln ska anses utgöra ett kvarstående negativt räntenetto som ska ingå i det ackumulerade räntenettet.

24 a kap.

11 §

En leasetagare som har ingått ett finansiellt leasingavtal ska behandla en del av leasingavgifterna som ränta. Räntedelen ska anses uppgå till den ränta som uttryckligen framgår av leasingavtalet. Om någon ränta inte uttryckligen framgår av leasingavtalet eller om räntan inte är marknadsmässig ska 12 och 13 §§ tillämpas.

Räntedelen enligt första stycket omfattas av bestämmelserna i 24 kap. 9–29 §§ om begränsningar i avdragsrätten för ränteutgifter.

Räntedelen enligt första stycket omfattas av bestämmelserna i 24 kap. 9–29 h §§ om begränsningar i avdragsrätten för ränteutgifter.

13 §

En del av minimileaseavgifterna ska behandlas som ränta. Denna del ska för varje beskattningsår beräknas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats för skulden under respektive beskattningsår.

Den del av minimileaseavgifterna som inte behandlas som ränta ska behandlas som amortering av skulden enligt 12 § första stycket vid den ränteberäkning som görs under kommande beskattningsår.

Räntedelen enligt första stycket och sådana rörliga avgifter som inte ingår i minimileaseavgifterna enligt 5 § men som är jämförbara med en ränteutgift omfattas av bestämmelserna i 24 kap. 9–29 §§ om begränsningar i avdragsrätten för ränteutgifter.

Räntedelen enligt första stycket och sådana rörliga avgifter som inte ingår i minimileaseavgifterna enligt 5 § men som är jämförbara med en ränteutgift omfattas av bestämmelserna i 24 kap. 9–29 *b* §§ om begränsningar i avdragsrätten för ränteutgifter.

14 §

En leasegivare som har ingått ett finansiellt leasingavtal ska behandla en del av leasingavgifterna som ränta. Räntedelen ska anses uppgå till den ränta som uttryckligen framgår av leasingavtalet. Om någon ränta inte uttryckligen framgår av leasingavtalet eller om räntan inte är marknadsmässig ska 15 och 16 §§ tillämpas.

Räntedelen enligt första stycket ingår i beräkningen av räntenettet vid tillämpning av bestämmelserna i 24 kap. 21–29 §§ om avdragsbegränsning för negativa räntenetton.

Räntedelen enligt första stycket ingår i beräkningen av räntenettet vid tillämpning av bestämmelserna i 24 kap. 21–29 *b* §§ om avdragsbegränsning för negativa *ackumulerade* räntenetton.

16 §

En del av leasingavgifterna enligt ett finansiellt leasingavtal ska behandlas som ränta. Räntedelen ska för varje beskattningsår beräknas så att förräntningen på fordringen enligt 15 § blir jämn.

Räntedelen enligt första stycket omfattas av bestämmelserna i 24 kap. 21–29 §§ om avdragsbegränsning för negativa räntenetton.

Räntedelen enligt första stycket omfattas av bestämmelserna i 24 kap. 21–29 *b* §§ om avdragsbegränsning för negativa *ackumulerade* räntenetton.

37 kap.**26 a §**

Om det överlåtande företaget har kvarstående negativa räntenetton enligt 24 kap. 26 § från tidigare beskattningsår, gäller 18 § i fråga om rätt till avdrag för de kvarstående negativa räntenettona bara om det övertagande företaget och det överlåtande företaget före fusionen eller fissionen ingick i samma koncern på det sätt som anges i 24 kap. 27 § andra stycket.

Sådan rätt till avdrag för kvarstående negativa räntenetton gäller också om

– det överlåtande företaget före fusionen eller fissionen var försatt i resolution enligt lagen (2015:1016) om resolution,

– Riksgäldskontoret har vidtagit en resolutionsåtgärd enligt 12 kap. 1 § första stycket 2 a, b eller d samma lag som innebär att det överlåtande företaget upplöses genom fusion eller fission och som innefattar rätten till avdrag för kvarstående negativa räntenetton, och

– Europeiska kommissionen vid tidpunkten för fusionen eller fissionen har funnit att åtgärden är förenlig med artikel 107 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Om det överlåtande företaget har kvarstående negativa räntenetton enligt 24 kap. 23 § från tidigare beskattningsår, gäller 18 § i fråga om rätt till avdrag för de kvarstående negativa räntenettona bara om det övertagande företaget och det överlåtande företaget före fusionen eller fissionen ingick i samma koncern på det sätt som anges i 24 kap. 27 § andra stycket.

40 kap.**18 §**

Koncernbidragsspärren innebär att underskottsföretaget inte får dra av underskott som uppkommit före det beskattningsår då spärren inträder, med högre belopp än beskattningsårets överskott *före avdragsbegränsning för negativt räntenetto enligt 24 kap. 24 § och före avdrag för kvarstående negativt räntenetto enligt 24 kap. 26 § samt* beräknat utan

Koncernbidragsspärren innebär att underskottsföretaget inte får dra av underskott som uppkommit före det beskattningsår då spärren inträder, med högre belopp än beskattningsårets överskott beräknat utan hänsyn till avdragen för underskott och till sådana mottagna koncernbidrag som ska tas upp enligt 35 kap.

hänsyn till avdragen för underskott och till sådana mottagna koncernbidrag som ska tas upp enligt 35 kap.

Om en del av underskotten inte får dras av på grund av beloppsspärren, gäller första stycket för den återstående delen.

Belopp som på grund av bestämmelsen i första stycket *eller bestämmelsen i 19 a §* inte har kunnat dras av ska dras av det följande beskattningsåret, om det inte finns någon begränsning då. Koncernbidragsspärren gäller till och med femte beskattningsåret efter det beskattningsår då spärren inträdde.

Belopp som på grund av bestämmelsen i första stycket inte har kunnat dras av ska dras av det följande beskattningsåret, om det inte finns någon begränsning då. Koncernbidragsspärren gäller till och med femte beskattningsåret efter det beskattningsår då spärren inträdde.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

2. Lagen tillämpas första gången för beskattningsår, eller i fråga om svenska handelsbolag räkenskapsår, som börjar efter den 31 december 2025.

3. Kvarstående negativa räntenetton som har uppkommit före den tidpunkt då lagen första gången ska tillämpas och inte har dragits av ska beräknas det första beskattningsåret, eller i fråga om svenska handelsbolag det första räkenskapsåret, som börjar efter den 31 december 2025. Sådana kvarstående negativa räntenetton ska ingå i det negativa ackumulerade räntenettet.

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1305) om Forskarskattenämnden

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1999:1305) om Forskarskattenämnden

dels att nuvarande 9 § ska betecknas 11 §,

dels att rubriken närmast efter 8 § ska sättas närmast efter 10 §,

dels att 2, 4 a, 6, 7, 8 och 11 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas nya paragrafer, 1 a, 6 a, 9, 10 och 12 §§, och närmast före 6, 6 a, 7, 9, 11 och 12 §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 a §

Forskarskattenämnden prövar även om förutsättningarna för godkännande av infrastruktur företag enligt 24 kap. 29 d § inkomstskattelagen (1999:1229) är uppfyllda.

2 §

Forskarskattenämnden består av sex ledamöter och fem personliga ersättare. Ledamöterna och ersättarna förordnas av regeringen för högst fyra år i taget.

Regeringen utser bland ledamöterna en ordförande och en vice ordförande samt bland ersättarna en ersättare för vice ordföranden. Dessa tre *skall* ha särskild insikt i beskattningsfrågor. Övriga ledamöter och ersättare

Forskarskattenämnden består av sex ledamöter och fem personliga ersättare. *Vid prövning av ärenden om godkännande av infrastruktur företag består Forskarskattenämnden av ytterligare en ledamot och en personlig ersättare.* Ledamöterna och ersättarna förordnas av regeringen för högst fyra år i taget.

Regeringen utser bland ledamöterna en ordförande och en vice ordförande samt bland ersättarna en ersättare för vice ordföranden. Dessa tre *ska* ha särskild insikt i beskattningsfrågor. *Den extra ledamoten och ersätta-*

skall ha särskild insikt i företagslednings-, forsknings- eller produktutvecklingsfrågor.

Föreningen Svenskt Näringsliv *skall* ges möjlighet att lämna förslag till en ledamot och en ersättare. Vetenskapsrådet *skall* ges möjlighet att lämna förslag till två ledamöter och två ersättare. Verket för innovationssystem *skall* ges möjlighet att lämna förslag till en ledamot och en ersättare.

ren som ingår i nämnden vid prövning av godkännande av infrastrukturföretag ska ha särskild insikt i infrastrukturfrågor. Övriga ledamöter och ersättare ska ha särskild insikt i företagslednings-, forsknings- eller produktutvecklingsfrågor.

Föreningen Svenskt Näringsliv *ska* ges möjlighet att lämna förslag till en ledamot och en ersättare. Vetenskapsrådet *ska* ges möjlighet att lämna förslag till två ledamöter och två ersättare. Verket för innovationssystem *ska* ges möjlighet att lämna förslag till en ledamot och en ersättare.

4 a §

Forskarskattenämnden får lämna över till ordföranden, vice ordföranden eller någon som tjänstgör vid nämndens kansli att fatta andra beslut än att pröva om förutsättningar för skattelättnader finns *eller* avvisa en ansökan om skattelättnader.

Forskarskattenämnden får lämna över till ordföranden, vice ordföranden eller någon som tjänstgör vid nämndens kansli att fatta andra beslut än att

- pröva om förutsättningar för skattelättnader finns,
- avvisa en ansökan om skattelättnader,

- *pröva om förutsättningar för godkännande av infrastrukturföretag finns, eller*

- *avvisa en ansökan om godkännande av infrastrukturföretag.*

Ansökan om skattelättnader

6 §

En ansökan till Forskarskattenämnden *skall* vara skriftlig och avse en viss person. Ansökan får göras av arbetsgivaren eller arbetstagaren.

Ansökan *skall* ha kommit in till nämnden senast tre månader efter det att arbetstagaren påbörjat arbetet i Sverige. Ansökan *skall* innehålla de uppgifter som behövs för att nämnden *skall* kunna pröva ansökan.

En ansökan *om skattelättnader* till Forskarskattenämnden *ska* vara skriftlig och avse en viss person. Ansökan får göras av arbetsgivaren eller arbetstagaren.

Ansökan *ska* ha kommit in till nämnden senast tre månader efter det att arbetstagaren påbörjat arbetet i Sverige. Ansökan *ska* innehålla de uppgifter som behövs för att nämnden *ska* kunna pröva ansökan.

Ansökan om godkännande av infrastruktur företag

6 a §

En ansökan om godkännande av infrastruktur företag *ska* vara skriftlig och ges in till Forskarskattenämnden. Ansökan får göras av den som genomför eller har för avsikt att genomföra ett offentligt infrastrukturprojekt.

Ansökan *ska* innehålla de uppgifter som behövs för att nämnden *ska* kunna pröva ansökan.

Beslut om skattelättnader

7 §

Beslut om skattelättnader *skall* innehålla uppgift om den tid beslutet avser.

Beslut om skattelättnader *ska* innehålla uppgift om den tid beslutet avser.

8 §

Arbetsgivaren, arbetstagaren och Skatteverket *skall* underrättas om Forskarskattenämndens beslut.

Arbetsgivaren, arbetstagaren och Skatteverket *ska* underrättas om Forskarskattenämndens beslut.

Beslut om godkännande av infrastruktur företag

9 §

Beslut om godkännande ska innehålla uppgift om den tid beslutet avser.

10 §

Den som har ansökt om godkännande av infrastruktur företag och Skatteverket ska underrättas om Forskarskattenämndens beslut.

Överklagande av beslut om skattelättnader

11 §

Beslut om skattelättnader av Forskarskattenämnden får överklagas till allmän förvaltningsdomstol av arbetsgivaren, arbetstagaren och Skatteverket.

Om arbetsgivaren eller arbetstagaren överklagar beslutet *ska* Skatteverket föra det allmännas talan i allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

*Överklagande av beslut
om godkännande av
infrastrukturföretag*

12 §

*Beslut om godkännande av in-
frastrukturföretag får överklagas
till allmän förvaltningsdomstol av
den som beslutet gäller och Skatte-
verket.*

*Om den som beslutet gäller
överklagar ska Skatteverket föra det
allmännas talan i allmän förvalt-
ningsdomstol.*

*Prövningstillstånd krävs vid
överklagande till kammarrätten.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

1.3 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Häri genom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) att 27 kap. 6 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 kap.

6 §

Sekretessen enligt 1 och 3 §§ gäller inte beslut varigenom skatt eller pensionsgrundande inkomst bestäms eller underlag för bestämmande av skatt fastställs. Sekretessen gäller dock om beslutet meddelas i ärende om

1. förhandsbesked i taxerings- eller skattefråga,
2. beskattning av utländska experter, forskare eller andra nyckelpersoner när beslutet har fattats av Forskarskattenämnden,
3. trängselskatt, *eller*
4. prissättningsbesked vid internationella transaktioner.
3. trängselskatt,
4. prissättningsbesked vid internationella transaktioner, *eller*
5. godkännande av infrastruktur företag.

I beslut varigenom trängselskatt bestäms eller underlag för bestämmande av sådan skatt fastställs gäller sekretessen dock endast för uppgift om vilken betalstation eller kontrollpunkt bilen har passerat och tidpunkten för denna passage.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

1.4 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs i fråga om skatteförfarandelagen (2011:1244) dels att 31 kap. 1 §, 39 kap. 1 §, 49 kap. 1 och 4 §§ samt 66 kap. 27 och 30 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas nya paragrafer, 31 kap. 15 b §, 39 kap. 3 d §, 49 kap. 12, 14 a och 16 a §§ samt 52 kap. 5 a §, och närmast före 31 kap. 15 b §, 39 kap. 3 d § och 49 kap. 12, 14 a och 16 a §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

31 kap.

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om

- uppgifter som ska lämnas i samtliga inkomstdeklarationer (2 och 3 §§),
- uppgifter som fysiska personer och dödsbon ska underrättas om och godkänna eller lämna (4 och 5 §§),
- uppgift som ska lämnas om inkomstslaget tjänst (6 §),
- uppgifter som ska lämnas om inkomstslaget näringsverksamhet (7–15 a §§),
- uppgifter som ska lämnas om inkomstslaget näringsverksamhet (7–15 b §§),
- uppgifter som ska lämnas om inkomstslaget kapital (16–19 b §§),
- uppgift om tillkommande belopp (20 §),
- uppgifter om vissa andelsavyttringar m.m. (21–24 §§),
- uppgifter för beräkning av egenavgifter (25 och 26 §§),
- uppgifter som fåmansföretag samt företagsledare och delägare ska lämna (27–29 §§),
- uppgift om tillskott och uttag (30 §),
- uppgift om betalning till utlandet (31 §),
- uppgift som ekonomiska föreningar ska lämna (32 §),
- uppgifter om skattereduktion (33–33 d §§), och
- uppgifter om prissättningsbesked (34 §).

Uppgifter för företag i beräkningsenhet

15 b §

Ett företag som ingår i en beräkningsenhet enligt 24 kap. 21 a § inkomstskattelagen (1999:1229) ska för samtliga företag i beräkningsenheten lämna uppgifter som är nödvändiga för den gemensamma beräkningen av rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto.

39 kap.

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om

- definitioner (2 och 2 a §§),
- generell dokumentationsskyldighet (3 §),
- dokumentationsskyldighet som avser ansökan om återbetalning av eller kompensation för punktskatt (3 a §),
- dokumentationsskyldighet som avser beräkning av skatt på överintäkter från el (3 b §),
- dokumentationsskyldighet för betaltjänstleverantörer (3 c §),
  - *dokumentationsskyldighet för företag som tillämpar infrastrukturundantag (3 d §),*
- dokumentationsskyldighet som avser kassaregister (4–10 §§),
- dokumentationsskyldighet som avser personalliggare (11–12 §§),
- dokumentationsskyldighet som avser torg- och marknadshandel (13 §),
- dokumentationsskyldighet som avser leverans av investeringsguld (14 §),
- dokumentationsskyldighet som avser avropslager (14 a §),
- dokumentationsskyldighet som avser internprissättning (15–16 f §§), och
- föreläggande (17 §).

Företag som tillämpar infrastrukturundantag

3 d §

Ett företag som tillämpar infrastrukturundantaget i 24 kap. 29 a § inkomstskattelagen (1999:1229) ska i skälig omfattning genom räkenskaper, anteckningar eller annan lämplig dokumentation se till att det finns underlag för att beräkna

- sådana ränteinkomster och ränteutgifter som avses i 24 kap. 2–4 §§ inkomstskattelagen, och*
- avdragsunderlag enligt 24 kap. 25 § inkomstskattelagen.*

49 kap.

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om

- tillämpningsområdet för skattetillägg (2 och 3 §§),
- skattetillägg vid oriktig uppgift (4 och 5 §§),
- skattetillägg vid skönsbeskattning (6 och 7 §§),
- skattetillägg vid omprövning av skönsbeskattningsbeslut (8 §),
- skattetillägg när skatteavdrag inte har gjorts (9 §),
- när skattetillägg inte får tas ut (10–10 e §§),
- beräkning av skattetillägg vid oriktig uppgift (11, 13 och 14 §§),
- beräkning av skattetillägg vid skönsbeskattning (15 och 16 §§),
- beräkning av skattetillägg vid omprövning av skönsbeskattningsbeslut (17 §),
- beräkning av skattetillägg när skatteavdrag inte har gjorts (18 §),
- att underlaget ska bestämmas utan hänsyn till andra frågor (19 §),
- rätträkning (20 §), och
- när skattetillägg ska tas ut enligt mer än en procentsats (21 §).

4 §

Skattetillägg ska tas ut av den som på något annat sätt än muntligen

1. under förfarandet har lämnat en oriktig uppgift till ledning för egen beskattning, *eller*

2. har lämnat en oriktig uppgift i ett mål om egen beskattning.

Skattetillägg enligt första stycket 2 får dock tas ut bara om uppgiften inte har godtagits efter prövning i sak.

1. under förfarandet har lämnat en oriktig uppgift till ledning för egen beskattning,

2. *under förfarandet har lämnat en oriktig uppgift till ledning för beräkningen av rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för företag i samma beräkningsenhet enligt 24 kap. 21 a § inkomstskattelagen (1999:1229), eller*

3. har lämnat en oriktig uppgift i ett mål om egen beskattning.

Skattetillägg enligt första stycket 3 får dock tas ut bara om uppgiften inte har godtagits efter prövning i sak.

Företag i beräkningsenhet

12 §

Skattetillägg enligt 4 § första stycket 2 är 40 procent beräknat på ett underlag som utgörs av den statliga inkomstskatten enligt 65 kap. 10 § inkomstskattelagen (1999:1229) multiplicerat med det avdrag som inte medges på grund av rättelsen av den oriktiga uppgiften.

Kvarstående negativa räntenetton

14 a §

Om en oriktig uppgift skulle ha medfört ett kvarstående negativt

räntenetto som inte utnyttjas samma beskattningsår, ska skattetillägget inte beräknas på skatt utan i stället på en sjättedel av det kvarstående negativa räntenetto som, om den oriktiga uppgiften hade godtagits, felaktigt skulle ha tillgodoräknats den som har lämnat uppgiften.

Kvarstående negativa räntenetton

16 a §

Om en skönsbeskattning har minskat ett sådant kvarstående negativt räntenetto som inte utnyttjas samma beskattningsår, ska skattetillägget inte beräknas på skatt utan i stället på en sjättedel av denna minskning.

Om en skönsbeskattning har beslutats på grund av att den som är skyldig att lämna inkomstdeklaration inte har gjort det och beslutet innebär att ett för tidigare beskattningsår fastställt kvarstående negativt räntenetto utnyttjas, ska skattetillägget inte beräknas på skatt utan i stället på en sjättedel av den del av det kvarstående negativa räntenetto som utnyttjas.

52 kap.

5 a §

Ett beslut om skattetillägg på grund av oriktig uppgift enligt 49 kap. 4 § första stycket 2 får meddelas inom tre månader från den dag då beslut meddelades om att

inte medge avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för ett annat företag i beräkningsenheten på grund av den oriktiga uppgiften.

66 kap.

27 §

Ett beslut om omprövning till nackdel för den som beslutet gäller av ett beslut om skatt eller avgift som avses i 2 kap. 2 § får meddelas inom sex år från utgången av det kalenderår då beskattningsåret har gått ut (efterbeskattning) om

1. ett beslut har blivit felaktigt eller inte fattats på grund av att den uppgiftsskyldige

a) under förfarandet har lämnat oriktig uppgift till ledning för egen beskattning,

b) har lämnat oriktig uppgift i ett mål om egen beskattning,

c) inte har lämnat en deklARATION eller låtit bli att lämna en begärd uppgift, eller

d) inte har lämnat begärt varuprov,

2. en felräkning, felskrivning eller något annat uppenbart förbiseende ska rättas,

3. kontrolluppgift som ska lämnas utan föreläggande eller uppgift om en betalningsmottagare som ska lämnas i en arbetsgivardeklARATION har saknats eller varit felaktig och den som uppgiften ska lämnas för inte har varit skyldig att lämna inkomstdeklARATION,

4. det föranleds av ett beslut i ett ärende eller mål

a) om en annan skatt eller avgift som avses i 2 kap. 2 §, eller samma skatt eller avgift som avses i 2 kap. 2 §, men för en annan redovisningsperiod, ett annat beskattningsår eller en annan person,

b) om fastighetstaxering,

c) om utländsk skatt eller om obligatoriska utländska socialförsäkringsavgifter som avses i 62 kap. 6 § inkomstskattelagen (1999:1229),

d) enligt lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund,

e) om huruvida en inkomst ska beskattas enligt inkomstskattelagen eller enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta eller lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.,

f) om Skatteverkets prissättningsbesked enligt lagen (2009:1289) om prissättningsbesked vid internationella transaktioner eller beslut om ändring av sådant prissättningsbesked, eller

g) om återkallelse av godkännande för tonnagebeskattning enligt 13 a kap. 10 § första stycket 2–4,

5. en förening eller ett registrerat trossamfund inte har genomfört en investering inom den tid som föreskrivs i ett sådant beslut som avses i 7 kap. 9 § inkomstskattelagen eller inte har följt ett annat villkor i beslutet, *eller*

6. det föranleds av en uppgift om skalbolag enligt 31 kap. 14 §

5. en förening eller ett registrerat trossamfund inte har genomfört en investering inom den tid som föreskrivs i ett sådant beslut som avses i 7 kap. 9 § inkomstskattelagen eller inte har följt ett annat villkor i beslutet,

6. det föranleds av en uppgift om skalbolag enligt 31 kap. 14 §, *eller*

7. ett beslut i ett ärende eller mål avseende ett annat företag i samma beräkningsenhet enligt 24 kap. 21 a § inkomstskattelagen påverkar rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto.

30 §

Beslut om efterbeskattning enligt 27 § 4 får meddelas inom sex månader från den dag då det beslut som föranleder ändringen meddelades

Beslut om efterbeskattning enligt 27 § 4 *och* 7 får meddelas inom sex månader från den dag då det beslut som föranleder ändringen meddelades.

Om anstånd med betalning av skatt eller avgift har beviljats i avvaktan på beslut av kammarrätten eller Högsta förvaltningsdomstolen med anledning av ett överklagande, får beslut om efterbeskattning som avser skatteavdrag meddelas senast andra året efter utgången av det kalenderår då domstolens beslut meddelades.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

1.5 Förslag till förordning om ändring i skatteförfarandeförordningen (2011:1261)

Härigenom föreskrivs i fråga om skatteförfarandeförordningen (2011:1261) att det ska införas två nya paragrafer, 6 kap. 14 a § och 9 kap. 1 b §, samt närmast före 9 kap. 1 b § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

14 a §

Ett företag i en beräkningsenhet enligt 24 kap. 21 a § inkomstskattelagen (1999:1229) ska lämna

1. nödvändiga identifikationsuppgifter för samtliga företag som ingår i beräkningsenheten,

2. uppgift om varje företags ackumulerade räntenetto enligt 24 kap. 23 § inkomstskattelagen,

3. uppgift om det gemensamma avdragsutrymmet enligt 24 kap. 23 a § inkomstskattelagen,

4. uppgift om varje företags avdragsunderlag enligt 24 kap. 25 § inkomstskattelagen, och

5. uppgift om fördelningen av avdrag för negativt ackumulerat räntenetto.

Ett företag som tillämpar för-enklingsregeln i 24 kap. 28 § inkomstskattelagen behöver inte lämna uppgift enligt punkt 3–4.

9 kap.

*Infrastrukturundantag**1 b §*

Sådant underlag som avses i 39 kap. 3 d § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska bevaras under sjutton år efter utgången av det första beskattningsår som infrastrukturundantaget tillämpas.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2026.

2 Bakgrund

2.1 Vårt uppdrag och arbete

Regeringen beslutade den 28 oktober 2021 att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att se över vissa frågor med anledning av de nya skattereglerna för företagssektorn som trädde i kraft den 1 januari 2019.¹ Till särskild utredare förordnades Anders Bengtsson. Uppdraget skulle redovisas senast den 1 november 2023.

Den 7 april 2022 utvidgades uppdraget till att även lämna förslag på hur reglerna i minimibeskattningsdirektivet ska genomföras i Sverige samt att utreda och föreslå hur undantagsregeln i de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna bör utformas eller anpassas för att vara förenlig med EU-rätten.² Den del av uppdraget som avser genomförandet av reglerna i minimibeskattningsdirektivet har redovisats i delbetänkandet ”En lag om tilläggs-skatt för företag i stora koncerner”.³

Regeringen beslutade genom tilläggsdirektiv den 29 juni 2023 att förlänga tiden för genomförandet av uppdraget till den 31 maj 2024.⁴

Till stöd för utredaren har regeringen förordnat ett antal experter och sakkunniga. Utredningsarbetet har bedrivits på sedvanligt sätt med regelbundna sammanträden med experter och sakkunniga. Sekretariatet har även haft sammanträden med företrädare för näringslivet. Till stöd för utredningen har Peter Nilson, adjungerad professor vid juridiska fakulteten på Lunds universitet, författat rapporten *När klassificeras valutakursförändringar som ränta?*⁵ Sekretariatet har vidare haft visst informationsutbyte med finansdepartementen i Finland och Nederländerna.

---

¹ Se bilaga 1.

² Se bilaga 2.

³ SOU 2023:6.

⁴ Se bilaga 3.

⁵ Se bilaga 4.

2.2 Det tidigare arbetet med generella ränteavdragsbegränsningsregler

Arbetet med att ta fram generella ränteavdragsbegränsningsregler har pågått under ett flertal år i Sverige och internationellt. Företagsskattekommittén lämnade i sitt betänkande förslag om att begränsa rätten till ränteavdrag.⁶ Betänkandet innehöll två alternativa förslag till generella begränsningsregler för ränteavdrag.

I första hand föreslog kommittén ett så kallat finansieringsavdrag i kombination med en begränsning av avdragsrätten för finansiella kostnader. Enligt förslaget skulle enbart finansiella kostnader som motsvarades av finansiella intäkter få dras av. Överskjutande finansiella kostnader, så kallat negativt finansnetto, skulle inte få dras av. Finansieringsavdraget skulle kunna ses som ett avdrag för kostnader för såväl lånat som eget kapital. Det var schablonmässigt beräknat och skulle uppgå till 25 procent av ett underlag som i princip motsvarade företagets skattemässiga resultat.

I andra hand föreslog kommittén ett avdrag av så kallad EBIT-modell. Förslaget bestod i en bolagsskattesänkning i kombination med en i jämförelse med huvudförslaget mindre långtgående avdragsbegränsning. Även enligt detta förslag skulle finansiella kostnader som motsvarades av finansiella intäkter få dras av. Negativt finansnetto skulle få dras av med högst 20 procent av företagets rörelseresultat.

Parallellt med kommitténs arbete pågick även ett internationellt arbete som gällde ränteavdragsregler. Under år 2013 påbörjade OECD ett projekt för att motverka skattebaseroering och vinstförflyttning kallat ”Base Erosion and Profit Shifting Project”, förkortat BEPS. Projektet resulterade år 2015 i 13 rapporter (avseende 15 åtgärdsområden) och ett sammanfattande dokument som utgör det så kallade BEPS-paketet. I BEPS-paketet anges åtgärder för ett koordinerat internationellt tillvägagångssätt för att reformera företagsbeskattningen. Åtgärderna åtföljs av rekommendationer och medlemsländerna har gemensamt tagit fram detaljerade kommentarer till rekommendationerna.

OECD:s BEPS-rekommendationer (åtgärd 4) gäller skatteplanering med ränteavdrag.⁷ Rekommendationerna uppdaterades genom en slutrapport den 22 december 2016.⁸ Genom åtgärd 4 rekommenderas in-

---

⁶ SOU 2014:40.

⁷ OECD (2015).

⁸ OECD (2017).

förändret av en generell avdragsbegränsning för ränteutgifter. Rekommendationen är inte bindande för medlemsländerna, utan är avsedd att vara en strategi för god praxis som anger en gemensam inriktning i arbetet med att motverka skatteplanering med ränteavdrag.

Genom artikel 4 i direktivet mot skatteundandraganden samordnas inom EU genomförandet av bland annat åtgärd 4 i BEPS-rekommendationerna. Direktivet ställer upp ett krav på en miniminivå av skydd för medlemsländernas bolagsskattebas. Det står medlemsländerna fritt att införa bestämmelser som syftar till att säkerställa en högre skyddsnivå än vad direktivet föreskriver.⁹

I syfte att genomföra artikel 4 i direktivet presenterade Finansdepartementet i en promemoria två alternativa förslag till generella ränteavdragsbegränsningsregler.¹⁰ Förslagen utgick från Företagsskattekommitténs alternativförslag med vissa justeringar.

Departementet föreslog i promemorian att ränteavdragsbegränsningen skulle avse negativt räntenetto, i stället för negativt finansnetto. I första hand föreslog departementet att negativt räntenetto skulle få dras av upp till 35 procent av ett avdragsunderlag baserat på EBIT och i andra hand upp till 25 procent av ett avdragsunderlag baserat på EBITDA. Ränteavdragsbegränsningen skulle kombineras med en sänkt bolagsskattesats och expansionsfondsskatt. I samband med att den generella begränsningen skulle träda i kraft skulle reglerna om begränsning av ränteavdrag för vissa interna lån (de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna) få ett mer begränsat tillämpningsområde.

Regeringen valde att föreslå en generell avdragsbegränsning enligt departementets andrahandsförslag.¹¹

---

⁹ Artikel 3 i direktivet mot skatteundandraganden.

¹⁰ Fi2017/02752/S1.

¹¹ Prop. 2017/18:245.

3 Uppföljning av de generella reglerna om ränteavdragsbegränsning

3.1 Inledning

Vi har i uppdrag att analysera om syftena med den generella ränteavdragsbegränsningen uppnås – det vill säga om reglerna ökar neutraliteten mellan finansiering med eget respektive lånat kapital och om de motverkar internationell skatteplanering med ränteavdrag.¹

Vi ska också bedöma hur reglerna påverkar Sveriges konkurrenskraft och om de förebygger skatteplanering på avsett sätt och inte kan kringgå. I analysen ska vi beakta den internationella utveckling som har skett, bland annat genom OECD:s arbete. Alla sifferuppgifter som lämnas är avrundade eller ungefärliga om inte annat framgår.

3.2 Disposition

Vi inleder med några avsnitt som har betydelse för alla de frågor vi ska behandla.

I avsnitt 3.3 diskuterar vi vilka konsekvenser reglerna kan förväntas ha utifrån ett teoretiskt perspektiv. Detta får betydelse för vilka uppgifter som är relevanta att utvärdera och hur man ska tolka informationen.

I avsnitt 3.4 tar vi upp några omständigheter som är viktiga för vår analys. Det gäller allmänt vad som hänt i Sverige och i världen under den tid vår analys avser. Det gäller bland annat pandemin och ett förändrat ränteläge. Det gäller också regelförändringar som påverkat under samma tid.

---

¹ Prop. 2017/18:245 s. 83 f.

I avsnitt 3.5 redovisar vi vilka företag som berörs av den generella ränteavdragsbegränsningen och varifrån uppgifterna har hämtats. Uppgifterna i det avsnittet ger en allmän bild av vilka effekter lagstiftningen har haft och vilka företag som berörts av den.

I avsnitt 3.6 beskriver vi vilka grupper som används i analysen och hur de relaterar till varandra.

Därefter behandlar vi de frågor som vi fått i uppdrag att besvara.

I avsnitt 3.7 behandlar vi frågan om i vilken omfattning reglerna har påverkat företagens val att finansiera sig med eget respektive lånat kapital.

I avsnitt 3.8 behandlar vi frågan om huruvida reglerna motverkar skatteplanering med ränteavdrag.

Hur reglerna påverkar svenska företags konkurrenskraft diskuteras i avsnitt 3.9.

I avsnitt 3.10 studerar vi hur uttaget av bolagsskatt utvecklats i samband med att reglerna infördes.

Slutligen, avslutar vi med en diskussion och sammanfattning av de slutsatser som vi kunnat dra av analysen i avsnitt 3.11.

3.3 Teoretiska utgångspunkter

Enligt ekonomisk teori kommer bolag välja skuldsättningsgrad för att optimera avvägningen mellan följande två faktorer. Den första är att vid en högre skuldsättning tar företagets ägare en större risk, eftersom borgenärer har företräde till företagets tillgångar vid likvidation. Den andra är att ägarnas avkastning på kapital blir högre om bolaget finansierar verksamheten med lånade medel i stället för med eget kapital, eftersom företaget kan göra avdrag för ränteutgifter och därmed få en lägre skattekostnad.

I teorin innebär de generella avdragsbegränsningsreglerna att företag inte har något incitament att ha en högre skuldsättningsgrad än den som leder till att det negativa räntenettet blir 30 procent av avdragsunderlaget, alternativt fem miljoner kronor. Därför borde reglerna påverka företagens fördelning mellan lånat och eget kapital. De sätter också en gräns för hur stor effekt internationell skatteplanering med räntor kan få. De generella ränteavdragsbegränsningsreglerna förbjuder inte skatteplanering med räntenetton. De begränsar, i teorin, företags utrymme att skatteplanera med räntenetton till 30 procent av

EBITDA (alternativt fem miljoner kronor i avdrag för negativt räntenetto). Om de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna inte fanns skulle det utrymme ha varit 100 procent av EBIT.² Eftersom reglerna är generella riskerar de att påverka fler företag än de som skatteplanerar genom räntenetton.

3.4 Förändringar som kan ha påverkat möjligheten att utvärdera

Flera faktorer i ekonomin har påverkat våra möjligheter att följa upp effekterna av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna. När reglerna infördes sänktes exempelvis även bolagsskatten från 22 till 20,6 procent i två steg. Bolagsskattesänkningar har en direkt motsatt effekt på skattekostnader mot den som förväntas av generella ränteavdragsbegränsningsregler. Det gäller såväl för investeringar, som för skuldsättningsgraden. En sänkning av bolagsskattesatsen berör dock en större grupp företag än de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna. Det ger ett visst utrymme för att studera skillnader mellan olika grupper.

Eftersom reglerna bygger på ett EU-direktiv, som i sin tur bygger på ett initiativ från OECD, infördes motsvarande regler i många länder samtidigt. Jämfört med andra länder blev alltså skillnaderna i förutsättningar begränsade, vilket innebär att även effekten på svenska företags konkurrenskraft relativt företag i andra länder begränsas. Hur de svenska reglerna skiljer sig från övriga EU-länders regler beskrivs i kapitel 6.

Även de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna påverkar företagens beteende när det gäller val vid finansiering. Dessa regler har ungefär samma syfte som de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna och regelsystemen samverkar när det gäller att hindra aggressiv skatteplanering med lånetransaktioner och erosion av skattebasen. Det betyder att möjligheterna att följa upp de generella ränteavdragsbegränsningsreglernas effekter på internationell skatteplanering med räntor och erosion av skattebasen påverkas av de riktade reglerna och framför allt ändringarna av dem.

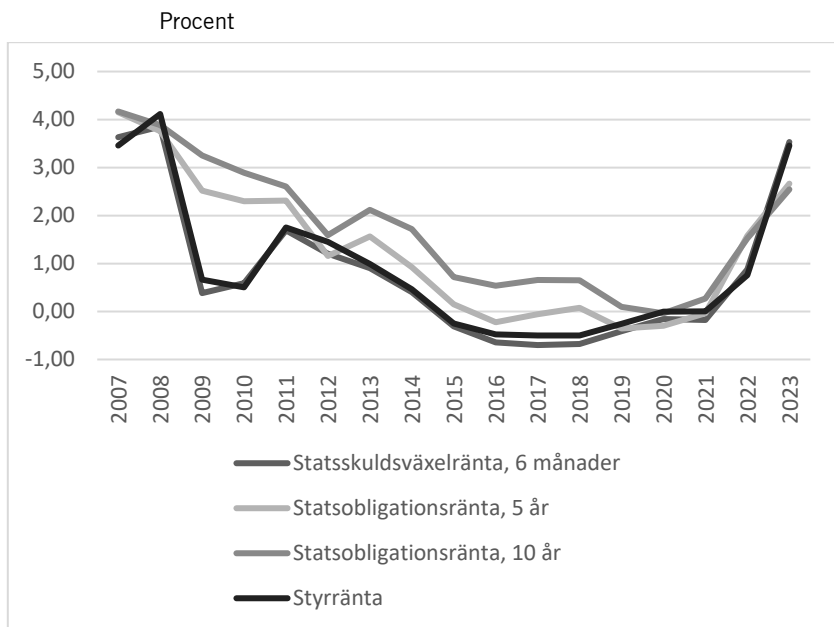
---

² Av figur 3.2 framgår att det, relativt vad som vore förväntat utifrån slumpen, är vanligt med negativa räntenetton som är lika stora som EBIT.

De riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna infördes 2009 och har ändrats 2013 och 2019. Under senare år har reglernas förenlighet med EU-rätten prövats vid upprepade tillfällen (se avsnitt 15.3) och deras effekt har påverkats av att de inte får tillämpas för vissa transaktioner som berörs av etableringsfriheten. Alla dessa förändringar avseende de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna påverkar våra möjligheter att följa upp de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna.

Företagens behov av att anpassa sig till de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna påverkas även av räntenivån. Efter 2015 har Sverige haft låga räntor. Under 2019 sjönk även de långa räntorna till mycket låga nivåer. För företag med större ränteutgifter än ränteinkomster kan låga räntor medföra mindre negativa räntenetton. Det kan i sin tur ha lett till att företag i mindre utsträckning behövt anpassa sig till reglerna. Effekterna blir mindre än vad de hade blivit om räntan varit högre. Figur 3.1 visar utvecklingen av olika räntor under perioden 2007 till 2023.

Figur 3.1 Utveckling av räntor i Sverige 2007–2023

Källa: Finansdepartementet.

Covid-pandemin bröt ut i Sverige under våren 2020. Under en kort period minskade detta tillgången på krediter i Sverige. Detta framgår av Konjunkturinstitutets barometer som följer upp kredit- och finansieringsvillkor inom näringslivet över tid.³ Pandemin skapade också stor osäkerhet och störde leveranskedjor. Det är mycket sannolikt att detta haft stor effekt dels på företagets intäkter och därmed avdragsunderlag, dels på företagets framåtblickande investeringar. Företagen beviljades 16,5 miljarder kronor i omställningsstöd med anledning av pandemin och minskade omsättningen under 2020 och 2021.

Vår sammantagna bedömning är att det är troligt att låga räntor och Covid-pandemin haft betydligt större påverkan på företagen än de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna. Bolagsskattesänkningarna 2019 och 2021 gör dessutom att eventuella effekter på aggregerad nivå minskas. Även om de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna påverkar främst större bolag är det inte sannolikt att det kommer att gå att identifiera någon effekt från reglerna på aggregerade variabler. Den effekt som eventuellt finns försvinner i "bruset" från andra händelser. Däremot kan det eventuellt gå att se skillnader när det gäller hur de företag som direkt påverkas av reglerna betett sig jämfört med andra företag.

3.5 Vilka företag berörs av reglerna?

Fakta och bedömning: 34 000 aktiebolag och 1 700 handelsbolag lämnar blanketten N9 och påverkas såtillvida direkt av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna. Det är sammantaget 9 500 företag som till följd av reglerna inte får avdrag för samtliga sina ränteutgifter. Som förväntades när reglerna infördes är dessa i mycket stor utsträckning företag inom fastighetssektorn. Det finns uppgifter som indikerar att även andra företag har anpassat sig till reglerna genom att göra förändringar som innebär att de nu, till skillnad från tidigare, ligger precis vid de gränsvärden som avgör om fullt avdrag ges eller inte.

³ Konjunkturinstitutet (u.å.)

3.5.1 Inledning om berörda företag

Många företag begränsas inte av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna. Det kan bero på att deras ränteinkomster överstiger deras ränteutgifter. Det kan även bero på att företagets, eller intressegemenskapens, negativa räntenetto är så lågt att avdrag för ränteutgifterna medges enligt förenklingsregeln eller att det negativa räntenettet understiger 30 procent av avdragsunderlaget. Trots att företagen inte begränsas av reglerna kan de ändå påverkas genom de administrativa kostnader som regelverket för med sig. En viktig del i utvärderingen är att identifiera vilka företag som har påverkats av reglerna. Om endast ett fåtal bolag berörs blir effekten på ekonomin som helhet liten, även om effekten kan vara stor för de företag som berörs.

För att kunna studera effekterna för de berörda företagen måste vi veta vilka de är. Vår uppföljning görs dels på aggregerad nivå och försöker belysa hur företagskollektivet påverkas. Vi försöker även identifiera effekterna för de enskilda företag som direkt påverkas.

Inledningsvis behandlar vi de företag som inte har kunnat göra avdrag för hela sitt negativa räntenetto. Dessa företags skattekostnad har direkt påverkats av reglerna och de kan även i övrigt ha anpassat sig till reglerna. Det är även möjligt att företag har anpassat sig i syfte att undvika att det negativa räntenettet överskrider gränsvärdet i förenklingsregeln eller i EBITDA-regeln. I slutet av avsnittet redovisar vi vår bedömning i denna del.

3.5.2 Vilka uppgifter bygger analysen på?

I analysen använder vi information från *Företagsregister och individdatabas* (FRIDA). FRIDA består av ett flertal databaser för olika företagsformer med avidentifierade företag. Här ingår databaser för enskild näringsverksamhet (både näringsidkare med och utan årsbokslut), handelsbolag, aktiebolag, ekonomiska föreningar och ideella föreningar. FRIDA omfattar den totala populationen av företag i Sverige. Databaserna innehåller taxerings- och standardiserade räkenskapsutdrag-data från Skatteverket.

FRIDA innehåller också ett koncernregister. I koncernregistret ingår uppgifter om vilka majoritetsägda dotterföretag som ingår i koncernen.⁴ Ägarandelen i ett dotterföretag måste således uppgå till

---

⁴ Dokumentation av Företagsdatabasen 2017, produktkod NV0101, SCBDOK 4.0, s. 22.

minst 50 procent för att företagen ska kunna kopplas ihop i FRIDA. För aktiebolag och handelsbolag finns det därmed möjlighet att koppla samman de företag som ingår i en koncernstruktur och analysera dessa på koncernnivå.

Utredningen har uppgifter för perioden 2000–2021. Hela dataunderlaget används i analysen, men fokus ligger på perioden 2016–2021, alltså den period som reglerna har varit i kraft och åren närmast före.⁵ I de fall konsekvenserna för olika näringsgrenar redovisas bygger dessa på den indelning på bokstavs nivå som följer av svensk näringslivsindelning 2007 (SNI 2007). I enstaka fall, då antalet företag i respektive näringslivsgrupp som berörs av förslagen är begränsat, redovisas flera grupper tillsammans.⁶

3.5.3 Vad menas med "företag"?

De generella ränteavdragsbegränsningsreglerna gäller för företag, vilket definieras som juridiska personer och svenska handelsbolag. Reglerna gäller dock inte handelsbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer som endast har ägts av fysiska personer under beskattningsåret.⁷ Enskilda näringsidkare är alltså inte "företag" i detta avseende och reglerna gäller inte för dem.

3.5.4 Blanketten N9

Blanketten N9 ska lämnas av företag som gör avdrag för ett negativt räntenetto enligt EBITDA-regeln. N9 ska även lämnas av företag som gör avdrag för kvarstående negativa räntenetton från tidigare år, företag som gör avdrag för ett negativt räntenetto som har uppkommit hos ett annat koncernföretag, och företag som överför ett negativt räntenetto till ett annat koncernföretag. Därutöver ska ett företag som gör avdrag för negativt räntenetto enligt förenklingsregeln

---

⁵ Under arbetet upptäcktes brister i 2020 års uppgifter om koncern tillhörighet. Koncernregistret för 2020 innehåller betydligt färre företag jämfört med 2019 och 2021. För att korrigera för bristerna bedömer vi att 2021 års koncernregister kan användas för att uppskatta företagens koncern tillhörighet även för 2020. Detta medför att antalet företag som ingår i en koncern ligger på ungefär samma nivå 2019, 2020 och 2021.

⁶ SNI 2007 är den standard som gäller från 2008, för att beskriva företags verksamhet under en eller flera näringsgrenar.

⁷ För den fullständiga definitionen av begreppet företag, se 24 kap. 21 § IL.

bifoga N9 om det ingår i en intressegemenskap eller om företagets negativa räntenetto överstiger fem miljoner kronor.⁸

Enligt FRIDA var det totalt 21 000 företag som lämnade N9 beskattningsåret 2019. Motsvarande siffra för beskattningsåret 2020 var 26 500 företag och för beskattningsåret 2021 var det 36 400 företag.

Av de företag som lämnade N9 var 93 procent aktiebolag, 6 procent handelsbolag och 1 procent övriga företagsformer (ekonomiska föreningar, stiftelser och bostadsrättsföreningar)⁹.

Det går inte att med säkerhet beräkna antalet företag som har använt förenklingsregeln baserat på tillgängliga underlag, men det är tydligt att det stora flertalet företag inte anser sig behöva lämna uppgifterna i N9. Från och med år 2021 har blanketten uppdaterats så att företag kan kryssa i att de använder förenklingsregeln. Omkring 6 700 företag har angett att de använder förenklingsregeln och 27 000 företag att de tillämpar EBITDA-regeln.¹⁰

3.5.5 Särskilt om aktiebolag

Det finns 566 000 aktiebolag i FRIDA beskattningsåret 2019. Motsvarande siffra för beskattningsåren 2020 respektive 2021 är 597 000 respektive 635 000 företag. Utifrån definitionen av begreppet företag gäller de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna alla aktiebolag.

Av det totala antalet företag var det omkring 300 000 företag (53 procent) som beskattningsåret 2019 hade ett positivt skattemässigt resultat och som därmed betalade bolagsskatt. Beskattningsåret 2020 var det 310 000 företag (52 procent) som betalade bolagsskatt och 2021 var det 331 000 företag (52 procent) som gjorde det.

Antalet aktiebolag som lämnade N9 uppgick till 19 300 för beskattningsåret 2019, 24 500 för beskattningsåret 2020 och 34 100 för beskattningsåret 2021. Att antalet företag som lämnade N9 ökade för beskattningsåret 2021 kan förklaras av att Skatteverket då hade uppdaterat sin vägledning och tydligare angett vilka företag som ska lämna in blanketten. Med ökningen inräknat 2021 motsvarar andelen företag som lämnade N9 4–5 procent av alla aktiebolag.

⁸ Under arbetet har det framkommit att de lämnade uppgifterna i N9 inte alltid varit korrekta. För att kunna säkerställa kvaliteten på analysen har vissa korrigeringar därför varit nödvändiga, men datarensningprocessen har ändå varit restriktiv.

⁹ Vi har inte analyserat de övriga företagsformerna utan analysen fokuserar bara på aktiebolag och handelsbolag. Detta bedöms inte påverka helhetsbilden nämnvärt.

¹⁰ Det finns felaktiga uppgifter i underlaget.

3.5.6 Särskilt om handelsbolag

Det finns 42 000 handelsbolag i SCB:s företagsdatabas FRIDA för vart och ett av beskattningsåren 2019–2020 och 38 000 handelsbolag beskattningsåret 2021. Av det totala antalet handelsbolag var det 23 000 handelsbolag (53 procent) som beskattningsåret 2019 hade ett positivt resultat. År 2020 var det 21 600 handelsbolag (51 procent) som hade ett positivt resultat. Antalet handelsbolag som lämnade N9 uppgick till 1 380 beskattningsåret 2019, 1 480 beskattningsåret 2020 och 1 730 beskattningsåret 2021. Detta motsvarar 4 procent av alla handelsbolag.

3.5.7 Översikt av företag som lämnat N9

Tabell 3.1 ger en översiktlig bild över antalet aktiebolag och handelsbolag som påverkats av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna i en sådan utsträckning att de behövt lämna N9.

Tabellen visar också hur många företag som haft ett negativt räntenetto. Det framgår att antalet företag med negativt räntenetto minskar med 1 500–2 000 efter att företag med positivt räntenetto dragit av ett negativt räntenetto som uppkommit hos ett annat företag inom samma koncern.

År 2019 har 1 600 företag med positivt räntenetto dragit av ett negativt räntenetto som uppkommit hos ett annat företag. För år 2020 respektive 2021 var den siffran omkring 2 000 företag. De flesta har dragit av ett negativt räntenetto från ett eller två andra företag inom koncernen. Det var färre än 10 företag som drog av negativa räntenetton från mellan 12 och 14 andra företag. Det var 2 900 företag år 2019 som överförde¹¹ negativt räntenetto till andra företag inom koncernen. Motsvarande siffor för 2020 och 2021 är 3 600 respektive 4 100.

---

¹¹ Överförts betyder i sammanhanget att företag med positivt räntenetto dragit av ett negativt räntenetto som uppkommit hos ett annat företag inom samma koncern.

Tabell 3.1 Antal företag som lämnade N9 2019–2021

Antal Aktiebolag och Handelsbolag

	2019	2020	2021
Företag som lämnat N9	20 640	26 000	35 800
Företag med negativt räntenetto	16 000	19 900	26 960
Företag med negativt räntenetto efter utjämning inom koncern	14 600	18 000	24 900
Företag med positivt avdragsunderlag	13 300	16 100	19 300
Företag med negativt räntenetto och positivt avdragsunderlag men där räntenettet översteg avdragsutrymmet	7 600	9 400	14 200
Företag med negativt räntenetto som gjort en skattemässig återföring av avdrag	7 100	8 500	9 500

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Tabell 3.2 visar summorna av negativt räntenetto före respektive efter koncernutjämning¹² samt summan av överfört negativt räntenetto. Tabellen visar att 17–23 miljarder kronor överförs mellan företag som ingår i intressegemenskaper.

Tabell 3.2 Översikt av negativt räntenetto

Miljarder kronor

År	2019	2020	2021
Summa av negativt räntenetto före koncernutjämning	95	118	130
Summa av överfört negativt räntenetto	17	22	23
Summa av negativt räntenetto efter koncernutjämning	78	95	107

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Tabell 3.3 visar summan av negativt räntenetto efter koncernutjämning och summan av avdrag för årets negativa räntenetto. Av tabellen framgår även att summan av skattemässiga återföringar av avdrag är 30–43 miljarder kronor per år från och med år 2019 till och med år 2021.

¹² 24 kap. 28–29 §§ IL.

Tabell 3.3 Översikt av negativt räntenetto och kvarstående negativt räntenetto

Miljarder kronor

År	2019	2020	2021
Summa av negativt räntenetto efter koncernutjämnning	78	95	107
Summa av avdrag för årets negativa räntenetto	48	54	63
Skattemässig återföring av avdrag	30	40	43

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Enligt koncernregistret finns det totalt 72 000 intressegemenskaper i Sverige. Det finns stora svårigheter med att identifiera unika intressegemenskaper eftersom dataunderlaget från koncernregistret inte alltid är uppdaterat. År 2019 lämnade 2 100 unika intressegemenskaper in N9. År 2020 ökade siffran med 25 procent till ungefär 2 600 unika intressegemenskaper och år 2021 till 4 800 unika intressegemenskaper. Detta motsvarar 4–7 procent av alla intressegemenskaper i Sverige under dessa år. Företagen i mer än 90 procent av alla intressegemenskaper i Sverige träffas alltså inte av EBITDA-reglerna.

Av tabell 3.3 framgår att de generella ränteavdragsbegränsningarna ledde till skattemässiga återföringar av avdrag om 30–43 miljarder kronor per år. En skattemässig återföring av avdrag innebär att det skattemässiga överskottet ökar för ett företag som är i skatteposition, alltså redovisar skattemässig vinst. För företag med underskott innebär det att de får ett mindre underskott än vad de annars skulle haft. Minskade underskott kan stärka de offentliga finanserna på sikt om företagen inte kan göra avdrag för detta senare.

Tabell 3.4 redovisar branschtillhörighet för de aktiebolag och handelsbolag som har haft ett negativt räntenetto och gjort en skattemässig återföring av avdrag, det vill säga de som begränsats av EBITDA-reglerna. Tabellen visar att 50 procent av de aktiebolag som begränsats av EBITDA-reglerna och mer än 90 procent av de handelsbolag som begränsats bedriver fastighetsverksamhet.

Tabell 3.4 Branschtillhörighet för företag som återför avdrag på grund av EBITDA-reglerna (genomsnittet 2019–2021)

Aktiebolag och Handelsbolag – Procent

Bransch	Aktiebolag	Handelsbolag
A Jordbruk och jakt samt service i anslutning hårtill	–	–
B Utvinning mineral	–	0
C Tillverkning	2	0
D Försörjning av el, gas, värme och kyla	2	–
E Vatten, avlopp, avfall	–	–
F Bygg	3	1
G Handel reparation av motorfordon och motorcyklar	4	–
H Transport och magasin	1	1,0
I Hotell- och Restaurang	1	–
J Information & Kommunikation	1	–
K Finansiella tjänster	6	–
L Fastighetsverksamhet	50	93
M Juridik, ekonomi, vetenskap & teknik	10	–
N Uthyrning och leasing	1	–
O Offentlig förvaltning & P Utbildning & Q Vård och Omsorg & R Kultur, Nöje, Fritid & S Annan serviceverksamhet	–	–
Sektor saknas	18	2
Samtliga (antal)	8 000	400

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Enligt de bedömningar som gjordes när de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna infördes var fastighetsverksamhet den sektor som skulle komma att träffas i störst utsträckning och som skulle få en klart högre beskattning.¹³ Primäravdraget för hyreshus, som infördes i samband med införandet av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna, innebär en skattemässig stimulans för ny-, till- eller ombyggnad av sådana byggnader, och syftade delvis till att mildra effekterna av EBITDA-reglerna för fastighetssektorn.

¹³ Prop. 2017/18:245 s. 293.

3.5.8 Ytterligare företag som kan ha påverkats

Så här långt har vi diskuterat de företag som på grund av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna inte har fått avdrag för samtliga ränteutgifter och som med andra ord direkt har begränsats av reglerna. Vissa uppgifter som vi funnit vid analysen tyder emellertid på att det finns fler företag vars avdragsrätt skulle ha begränsats, men där dessa företag i stället har anpassat sig till reglerna.

Reglerna innebär att det finns specifika gränsvärden. Företagen kan antingen dra av ett negativt räntenetto om högst fem miljoner kronor,¹⁴ eller dra av ett negativt räntenetto som uppgår till högst 30 procent av avdragsunderlaget. Det kan finnas företag som har anpassat sig till reglerna genom att justera sin verksamhet utifrån dessa gränser. Sådana företag har i så fall påverkats av reglerna, men har inte återfört avdrag.

Ett företag som anpassar sig till gränsvärdena har ingen anledning att välja ett annat värde än gränsvärdet. Det är också svårt att se att det finns något annat systematiskt skäl till att företag har ett negativt räntenetto som precis motsvarar gränsvärdena, än att de har anpassat sig till de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna. Om det finns en ansamling av företag med räntenetton vid gränsvärdena, som går utöver vad som rimligtvis kan förväntas utifrån en slumpmässig fördelning, tyder det därmed på en anpassning till reglerna. Att tolka ansamlingar vid gränsvärden på detta sätt kallas ”bunching” och är en väletablerad ekonometrisk metod.

Som framgår av figur 3.2 finns det en tydlig ansamling av företag som har en kvot mellan negativt räntenetto och avdragsunderlag som ligger nära 30 procent efter att reglerna införts. De tre åren innan reglerna infördes hade i medeltal omkring 3 700 företag per år en kvot mellan negativt räntenetto och avdragsunderlag runt 30 procent. Efter införandet var motsvarande värde omkring 6 100 företag.¹⁵

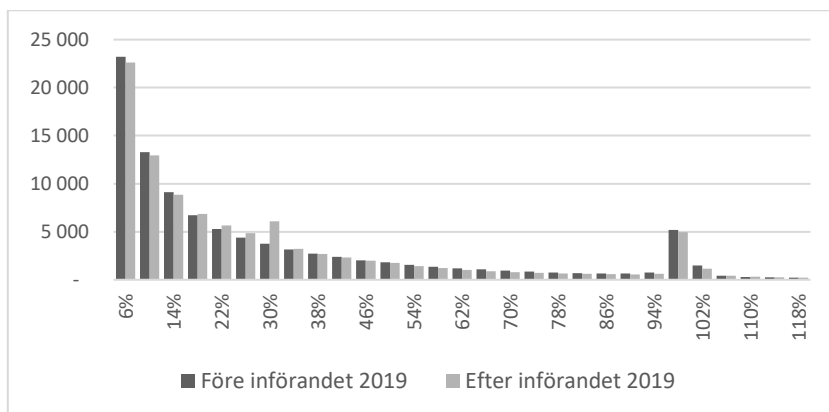
---

¹⁴ För företag som ingår i en intressegemenskap, får de sammanlagda avdragen för negativa räntenetton inom intressegemenskapen då inte överstiga fem miljoner kronor, se 24 kap. 24 § IL.

¹⁵ Som jämförelse ökar motsvarande medeltal i gruppen som har en kvot runt 34 procent från 3 000 företag till 3 200 företag under samma period.

Figur 3.2 Negativt räntenetto som andel av EBITDA

Normaliserat antal företag tre år före respektive tre år efter införandet

Anm.: Staplarna är summerade över intervall om fyra procentenheter, horisontella axeln redovisar mittpunkten i intervallet under respektive stapel. För att öka läsbarheten har värden under 4 procent och över 120 procent uteslutits. Serien är justerad utifrån medelvärdet per år efter införandet så att det totala antalet företag i respektive grupp motsvarar medelvärdet av antalet företag i intervallet för åren 2019 till 2021.

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Av figur 3.2 framgår att den ansamling av företag med negativa räntenetton som motsvarar 30 procent av avdragsunderlaget, som finns efter regelförändringen, inte fanns före 2019. Det var i stället fler bolag som hade räntekostnader som var högre relativt avdragsunderlaget. Vid närmare undersökning av de företag som befinner sig nära 30 procent av avdragsunderlaget framgår att den grupp som ökar mest är gruppen företag som är del av en koncern som summerat över hela koncernen har ett totalt negativt räntenetto på åtminstone fem miljoner kronor. Antalet företag i den gruppen med ett negativt räntenetto nära 30 procent av avdragsutrymmet ökar med omkring 2 200 företag efter regelförändringen. Av dessa bedriver omkring 70 procent fastighetsverksamhet. Vi har inte funnit någon annan förklaring än att det är anpassning av skattemässiga skäl från företagen som ligger bakom ansamlingen. Förändringen kan inte bero på slumpen. Den rimliga tolkningen är i stället att reglerna har haft någon form av effekt. Företagen har anpassat sin verksamhet utifrån EBITDA-regelns gränsvärde.

Det finns även en ansamling där det negativa räntenettet är lika stort som avdragsunderlaget. Även detta kan ha en skattemässig förklaring. Ett avdrag som är större än årets resultat före avdrag för räntor

och skatt (EBIT) ger typiskt sett ingen skattemässig fördel under det året. Resultatet före avdrag för räntor och skatt ligger nära avdragsunderlagets storlek. För att få så stor skattemässig fördel som möjligt under det aktuella beskattningsåret fanns det därför, innan de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna infördes, ett incitament för ett företag att ha ett räntenetto som i princip motsvarade dess avdragsunderlag.

Att ansamlingen vid 100 procent av avdragsunderlaget finns kvar efter att reglerna infördes 2019 är överraskande eftersom det avdrag som ger en skattemässig konsekvens under året nu begränsas till 30 procent. Att det fortfarande finns en ansamling vid 100 procent kan delvis förklaras av att vid tillämpningen av förenklingsregeln kan vissa företag fortfarande göra avdrag som i praktiken motsvarar dess avdragsunderlag.¹⁶ Men det är inte hela förklaringen.

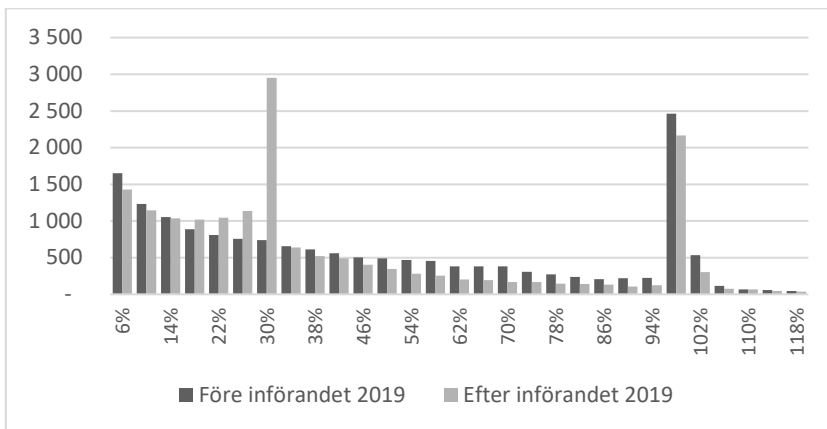
Som framgår av figur 3.3 är det en ansamling vid 100 procent även i de koncerner där något företag lämnat N9. Bilden är i princip densamma om man i stället begränsar sig till alla koncerner som har haft ett negativt räntenetto som överskrider fem miljoner kronor. En förklaring kan vara att det finns viss tröghet i anpassningen till reglerna. Företagen i de koncerner som fortsatt ansamlas vid 100 procent av avdragsunderlaget har relativt små negativa räntenetton och summan negativt räntenetto vid denna brytpunkt i dessa koncerner sjunker efter införandet. De tre åren före införandet var det negativa räntenettet i dessa företag i medeltal 20 miljarder kronor per år, de tre åren efter införandet var motsvarande siffra 13 miljarder kronor per år.

---

¹⁶ Så är fallet om räntenettet och avdragsunderlaget motsvarar fem miljoner kronor.

Figur 3.3 Negativt räntenetto som andel av EBITDA, berörda företag

Normaliserat antal företag i koncerner som lämnat N9 tre år före respektive tre år efter införandet

Anm.: Staplarna är summerade över intervall om fyra procentenheter, horisontella axeln redovisar det andra värdet i intervallet under respektive stapel. För att öka läsbarheten har värden under 4 procent och över 120 procent uteslutits. Ökningen vid 6 procent beror delvis på att precisionen ökat över tid så att färre bolag hamnar vid 0 procent. Serien är justerad utifrån medelvärdet per år efter införandet så att totala arean under staplarna motsvarar det totala antalet företag i intervallet för åren 2019 till 2021, delat med tre.

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

En studie av motsvarande regelverk i Norge finner att förenklingsregeln spelar stor roll för att förklara hur koncerner anpassat sig efter de generella ränteavdragsbegränsningarna.¹⁷ Vi ser dock inte motsvarande effekt i Sverige. En viktig anledning kan vara att förenklingsregeln i Sverige beräknas för hela intressegemenskapen. Till skillnad från vad som gäller i Norge går det därmed inte i Sverige att öka gruppens totala avdrag genom att låta flera mindre dotterbolag använda förenklingsregeln på företagsnivå. Det kan även spela roll att gränslöppet i förenklingsregeln varit begränsat till fem miljoner kronor, vilket kan ha minskat incitamentet att använda den.

När det gäller företag som ansamlats vid 30 procent av avdragsunderlaget är det intressant att se *hur* de har anpassat sig. Vi ser att det skett en anpassning både genom att företagets negativa räntenetto sjunkit och att avdragsunderlaget stigit. Då den stora förändringen gäller gruppen företag som är del av en koncern är det relevant att studera vad som händer på koncernnivå. Om anpassningen till

¹⁷ Andresen, M. E., & Thorvaldsen, L. (2023), *The importance of escape clauses: Firm response to thin capitalization rules*, CESifo Working Paper 10183.

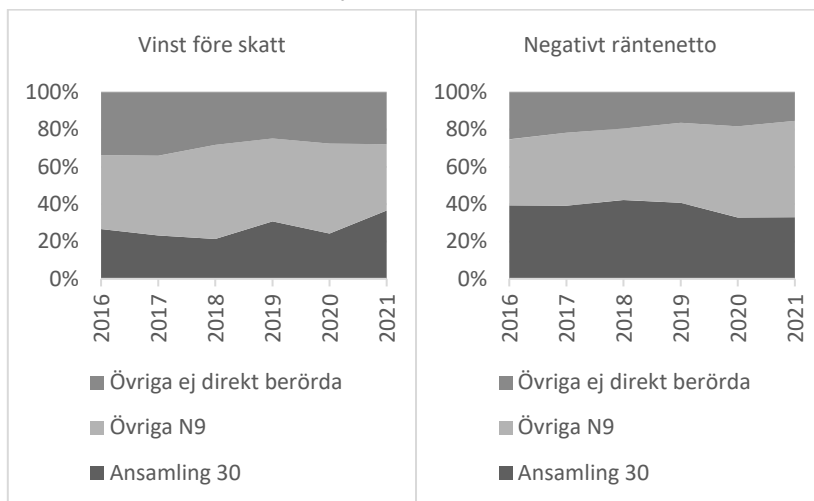
reglerna bara är en utjämning inom en koncern borde det inte finnas några märkbara effekter när hela koncernen studeras.

Det negativa räntenettet är i medeltal något lägre efter att reglerna infördes. Justeringar i N9 bidrar ytterligare till att sänka räntenettet efter införandet. Det gäller även aggregerat för en hel koncern. Den möjlighet som finns till koncernutjämning i de befintliga reglerna har sannolikt spelat en roll för ansamlingen vid 30 procent av avdragsunderlaget. Det märks framför allt i justeringar av räntenettet som görs i N9 i de företag som ansamlas där. Även koncernernas totala räntenetto har emellertid ändrats, vilket talar emot att koncernutjämning är hela förklaringen.

Avdragsunderlaget ska enligt dagens regler inte beräknas på koncernnivå. Det finns i dag ingen skattemässig anledning till att koncernens aggregerade negativa räntenetto skulle utgöra någon viss andel av det aggregerade avdragsunderlaget. Vi har därför i stället tittat på summan av resultatet för företagen i koncernerna. Koncernernas vinster stiger kraftigt efter att reglerna infördes 2019. Detta gäller dock inte endast de koncerner där något företag ingår i ansamlingen vid 30 procent, utan även övriga koncerner där något företag lämnat N9. Att minskningen av negativt räntenetto och ökningen av vinster syns på koncernnivå talar mot att det endast handlar om en omfördelning inom koncernerna. Vi anser därför att även de koncerner där något bolag ingår i ansamlingen vid 30 procent av avdragsunderlaget ska ses som påverkade av reglerna. Figur 3.4 visar vinst före skattemässiga justeringar och negativt räntenetto summerat för hela koncernen i samband med regelförändringen fördelat på de som ansamlats vid 30 procent, övriga koncerner där någon lämnat in N9, respektive övriga koncerner och företag.

Figur 3.4 Vinst före skattemässiga justeringar och negativt räntenetto

Andel av totala volymer, exklusive den finansiella sektorn

Anm.: Vinst är summan inom koncernen av det som rapporterats i ruta 3.26 i företagens inkomstdeklaration.

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

3.6 De grupper som analyseras

I analysen nedan presenterar vi först effekter på aggregerad nivå för alla bolag. För att se effekter på direkt berörda företag studeras två grupper.

Den första gruppen som studeras är de bolag som har lämnat N9 och därmed i någon utsträckning har påverkats av reglerna. För att ta hänsyn till utjämnning inom koncerner analyseras framför allt hela koncerner. Analysen omfattar de koncerner där något företag lämnat N9.

Den andra gruppen som studeras är de företag som har ansamlats så att det negativa räntenettet motsvarar 30 procent av avdragsunderlaget. Analysen baseras på alla bolag som ingår i en koncern där åtminstone ett bolags negativa räntenetto har justerats till gränsvärdet om 30 procent av avdragsunderlaget.

Från ett teoretiskt perspektiv har alla företag som begränsas av reglerna samma incitament att anpassa sitt beteende. De har dock inget incitament att anpassa sig mer än att det negativa räntenettet motsvarar 30 procent av avdragsunderlaget. Utifrån det perspektivet är det förväntade resultatet att de koncerner där något företag ingår

i ansamlingen vid 30 procent av avdragsunderlaget påverkats i något mindre utsträckning av reglerna än andra direkt påverkade koncerner. Det kan dock finnas skillnader mellan koncernerna som verkar i en annan riktning.

Jämför man denna grupp med de som lämnat N9 finns det en viss överlappning. Nästan hälften av de avdrag som återförts, 15 miljarder kronor, har gjorts av företag som har ingått i en koncern där åtminstone något koncernföretag haft ett negativt räntenetto som motsvarat 30 procent av avdragsunderlaget. Det är därför inte alltid motiverat att skilja de direkt påverkade grupperna från varandra.

3.7 Finansiering med eget respektive lånat kapital

Fakta och bedömning: En generell ränteavdragsbegränsning borde leda till att företag som direkt skulle påverkas av reglerna minskar sina negativa räntenetton. Finansiering med eget kapital (innehållna vinster eller tillskott från ägarna) borde öka och lånefinansieringen minska. Vår undersökning visar att skuldsättningsgraden har sjunkit, men det går inte att säga att detta beror på de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna.

3.7.1 Fördelningen mellan eget och lånat kapital

Ett av syftena med reglerna är att öka neutraliteten mellan eget och lånat kapital. Eftersom skatteregler i utgångsläget typiskt sett gynnar lånat kapital borde vi därmed se att finansiering med eget kapital ökar om reglerna haft effekt.

Ett företags negativa räntenetto och avdragsunderlag är de två variabler som används vid beräkning av avdragsbegränsningen enligt de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna. Teoretiskt styr ett företag inte över någon av dessa. På en fungerande marknad bestäms räntan av företagets risk och marknadens riskfria ränta. Företagets överskott borde främst vara en konsekvens av konjunkturen. Företaget borde sträva efter en högre vinst även om det finns avdragsbegränsningsregler. Finns det utrymme för att öka EBITDA borde företag göra det oavsett hur reglerna ser ut. I teorin borde ett företag därmed i första hand styra över sin skuldsättningsgrad. Den förväntade reak-

tionen på en ränteavdragsbegränsning är att företag som begränsas minskar sin skuldsättningsgrad, för att på så sätt minska sina räntekostnader.

Om ett aktiebolag snabbt ska öka det egna kapitalet krävs typiskt sett en nyemission. Men en nyemission kan ha ett negativt signalvärde och företaget kan därför vilja undvika det. Ett alternativ är att bolaget minskar sina utdelningar och på så sätt ökar det egna kapitalet, men detta är ofta en långsammare process och har även det ett negativt signalvärde. Företagen bör ha startat processen med att ändra kapitalstrukturen så snart de visste att rätten till avdrag för negativa räntenetton skulle ändras. Åtgärder bör ha vidtagits innan årsskiftet 2019, då reglerna infördes.

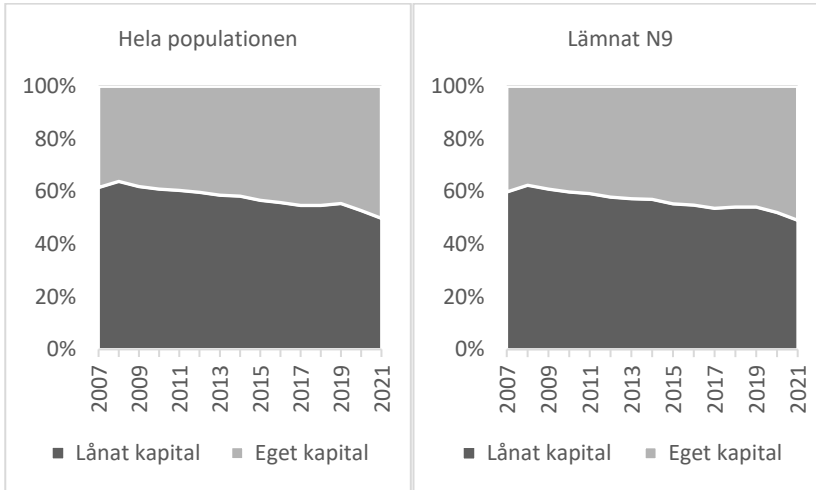
Inom koncerner kan det vara enklare att påverka fördelningen mellan eget och lånat kapital genom koncerninterna skulder och transaktioner. Koncerner kan i någon mån påverka såväl eget kapital som avdragsutrymme med koncernbidrag.

Figur 3.5 visar hur totala skulder och totalt eget kapital utvecklats som andel av totalt kapital i svenska företag mellan år 2007 och 2021. Som diskuterades ovan förväntar vi oss att reglerna lett till att andelen eget kapital ökat från det att det blev känt att de skulle införas och framåt. Det är dock inte det vi observerar. I stället har eget kapital stigit i andel av totalt kapital under hela den studerade perioden. Det finns därmed inte något som talar för att de generella avdragsbegränsningsreglerna påverkat skuldsättningsgraden på aggregerad nivå.

Figur 3.5 Totala skulder och eget kapital

Andel av kapital

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Om vi studerar de koncerner där det finns företag som lämnat N9, och därmed själva angett att de berörts av reglerna, är bilden liknande. Resultatet är även ungefär detsamma om man tittar på koncernernas skuldsättningsgrad i stället för de enskilda företagens. Det är det även för de koncerner som har företag som anpassat sig efter gränsvärdet om 30 procent av avdragsunderlaget.

Eftersom utvecklingen ser liknande ut för alla grupper av företag och det inte går att se en tydlig effekt på aggregerad nivå går det inte att dra slutsatsen att de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna har gjort att företagen minskat sin skuldsättningsgrad. Det går däremot att konstatera att skuldsättningsgraden har sjunkit under en längre period.

3.7.2 Räntenetto och avdragsunderlag

I teorin förväntas företag reagera på de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna genom att minska sin skuldsättningsgrad för att därigenom minska sina räntekostnader. En närmare undersökning av de koncerner där minst ett bolag anpassat sig till gränsvärdet på 30 procent av avdragsunderlaget visar att det negativa räntenettet i dessa

koncerner som andel av det totala negativa räntenettet i ekonomin har minskat. Detta talar för att det funnits en sådan effekt. Det negativa räntenettet i koncernerna har dock inte minskat. Samtidigt har dessa koncerners andel av det totala överskottet ökat. Detta kan ses i figur 3.4 i avsnitt 3.5.8. Förändringen i kvoten mellan negativt räntenetto och avdragsunderlaget beror alltså delvis på att avdragsunderlaget stigit.

På företagsnivå skulle de ökade överskotten kunna vara en konsekvens av att koncernerna överför vinster till företag med negativa räntenetton, för att få göra största möjliga avdrag. När vi studerar koncernbidragen går det dock inte att se att dessa har ökat på aggregerad nivå inom koncernerna. Men det kan finnas värdeöverföringar inom koncernerna som vi inte fångar upp. Koncernernas totala mottagna koncernbidrag är exempelvis mindre än koncernernas totala lämnade koncernbidrag under år 2019. Något som kan tala för att överföringar inom koncerner spelar en roll är att även överskottet från andelar i koncernföretag stiger mellan år 2018 och 2019, för att sedan ligga kvar på en högre nivå. Ser man till skattemässiga justeringar finns det en tydlig skillnad där lämnade koncernbidrag som går mot eget kapital sjunker från 7 miljarder kronor före reglerna infördes till 2,5 miljarder kronor efter att de införts. Det finns ingen motsvarande minskning av mottagna koncernbidrag, vilka ligger kvar kring 4,5 miljarder kronor.

Skattemässiga justeringar kan emellertid inte förklara varför företagens överskott ökar, och koncerninterna transaktioner kan inte förklara varför resultatet ökar för koncernerna som helhet. En möjlig förklaring är om det gäller koncerninterna transaktioner mellan länder. Vi återkommer till detta i avsnittet om skatteplanering med ränteavdrag, där vi diskuterar internationella transaktioner (avsnitt 3.8).

Samma mönster upptäcks för andra företag som har lämnat N9. Det talar för att de koncerner där något företag ingår i ansamlingen vid en kvot på 30 procent uppvisar ett liknande beteende som övriga företag som påverkats av reglerna.

Av tabell 3.5 framgår att räntenetton sammantaget har gått nedåt (blivit mer negativa) under de senare åren för aktiebolag. Att räntenivån för räntor med längre löptid gått ner kan ha påverkat det negativa räntenettet för år 2020 och 2021. Utvecklingen ser annorlunda ut för handelsbolagen. Det negativa räntenettet har ökat med 50 pro-

cent bland dem precis efter införandet av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna.

Tabell 3.5 Räntenettots utveckling (exklusive den finansiella sektorn)

Miljarder kronor

	Aktiebolag	Handelsbolag
2016	-77,4	-2,1
2017	-88,8	-1,8
2018	-89,1	-2,0
2019	-99,3	-3,3
2020	-92,4	-2,9
2021	-90,6	-3,1

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

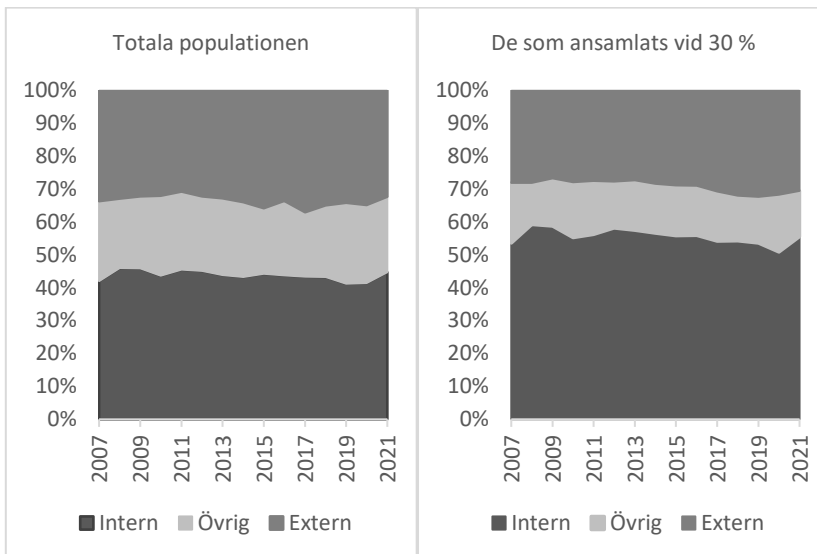
3.8 Skatteplanering med ränteavdrag

Internationell skatteplanering med ränteavdrag inbegriper typiskt sett koncerninterna skuldförhållanden mellan företag i Sverige och andra länder. Om reglerna haft effekt på internationell skatteplanering med ränteavdrag skulle detta synas som en minskning av de koncerninterna skulderna.

I figur 3.6 nedan redovisar vi hur företagens skulder varit sammansatta. Vi skiljer där mellan interna, externa och övriga skulder. Det som klassificeras som övrig skuld är sådant som är svårt att klassificera som extern eller intern.

Figur 3.6 Skuldens sammansättning

Andel av totala värdet i koncerner

Anm.: "Intern skuld" är lång och kort skuld till koncern-, intresse- och gemensamt styrda företag. "Extern skuld" är obligationslån, checkkredit, skuld till kreditinstitut, förskott från kunder, pågående arbeten för andras räkning, fakturerad men ej upparbetad intäkt, växelskulder, skatteskulder samt upplupna kostnader. Resterande skuldposter i inkomstdeklarationen är "Övrig skuld".

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Sammansättningen har varit ganska stabil. Även om andelen koncerninterna skulder minskar år 2019 ökar de externa skulderna inte i motsvarande omfattning. En ökning av de koncerninterna skulderna kan ses år 2021 och denna kommer i ganska stor utsträckning från ett fåtal utländskt ägda koncerner. Det finns ingen anledning att tro att detta skulle vara kopplat till att de generella ränteavdragsbegränsningsreglernas infördes år 2019.

När det gäller koncernerna i de grupper vi identifierat som direkt berörda av reglerna finns det inte heller någon tydlig minskning av de koncerninterna skulderna. De externa skulderna ökar gradvis över lång tid, men det går inte att tydligt koppla det till att reglerna infördes. Utvecklingen är liknande för de som ansamlats vid 30 procent av avdragsunderlaget och övriga som lämnat N9.¹⁸

¹⁸ Eftersom detta i princip endast är koncernbolag är det inte överraskande att koncernintern skuld utgör en större andel i denna grupp jämfört med den aggregerade ekonomin.

Eftersom syftet med reglerna är att motverka internationell skatteplanering med ränteavdrag är det relevantt att studera skuldsättning gentemot utlandet. Vi har inte kunnat finna något mönster där internationella investeringar genom eget kapital ersätter skulder under genomförandetiden, vilket skulle vara det förväntade om koncerner avvecklar internationella låneupplägg som etablerats i syfte att skatteplanera.

Det är viktigt att påminna om att möjligheten att utvärdera de generella ränteavdragsbegränsningsreglernas betydelse för att hindra skatteplanering och erosion av skattebasen påverkas av att de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna ändrats i samband med att de generella reglerna infördes, eftersom regelverken har samma syften. Under den tid vi utrett dessa frågor har det även kommit flera vägledande domstolsavgöranden som gäller dessa regler.

Det som är av intresse när det gäller internationell skatteplanering med räntor är framför allt internationella koncerninterna skulder. Vi har inte tillgång till data gällande hur stor andel av den koncerninterna skuldsättningen som är gränsöverskridande. Däremot kan vi jämföra koncernernas totala koncerninterna skuld med deras totala koncerninterna fordringar.

Om en koncerns svenska företag lånar av koncernföretag utanför Sverige borde den koncerninterna skulden hos de svenska koncernbolagen totalt sett vara större än de koncerninterna fordringarna. Om internationell skatteplanering med räntor minskar är det förväntade att koncernintern skuldsättning minskar. Det gör den inte. I stället ökar den koncerninterna skulden i de koncerner som direkt berörs av reglerna. I koncerner där något företag ingår i ansamlingen vid ett negativt räntenetto motsvarande 30 procent av avdragsunderlaget ökar den koncerninterna skuldsättningen med omkring 150 miljarder kronor mellan 2018 och 2019. Samtidigt ökar de koncerninterna fordringarna med omkring 350 miljarder kronor.

Det har funnits en nedåtgående trend i differensen mellan totala koncerninterna skulder och fordringar i koncerner under lång tid, men för de koncerner som ansamlats vid 30 procent av avdragsunderlaget sjunker differensen kraftigt från och med år 2019. Förändringen mellan år 2018 och 2019 är omkring 100 miljarder kronor. Även bland övriga koncerner där något företag lämnar N9 minskar denna differens med omkring 90 miljarder kronor samma år.

Det är inte tydligt hur dessa resultat ska tolkas. Att fodringarna ökar mer än skulderna leder sannolikt till att räntetäkterna stiger mer än räntekostnaderna. Det borde minska det negativa räntenettet i de berörda koncernerna. Att det rör sig om ökade volymer av både skulder och fordringar indikerar att det inte är så att koncernerna avvecklar lån för att minska sitt negativa räntenetto. Eftersom förändringen främst går att se i koncerner som mer direkt berörs av reglerna och räntenettet påverkas kan det vara så att det handlar om någon form av anpassning till reglerna. Men vad det i så fall är för typ av anpassning går inte att slå fast med det material vi haft tillgång till i denna uppföljning.

3.9 Svenska företags konkurrenskraft

3.9.1 Investeringar

Om ett företags möjligheter att göra avdrag för räntekostnader begränsas stiger företagens kostnad för kapital efter skatt. Om investeringskostnaderna för svenska företag skulle vara högre än för konkurrerande företag i andra länder skulle det kunna innebära att det finns färre projekt som är lönsamma att investera i för svenska företag. Det skulle i så fall leda till att investeringarna blir lägre i dessa svenska företag.

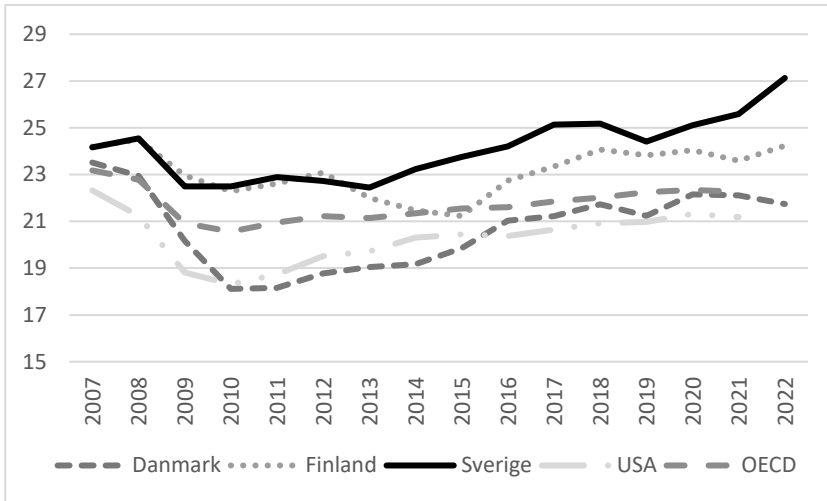
En anledning till att titta på investeringar i uppföljningen av svenska företags konkurrenskraft är att de är framåtblickande. Om ett företags förmåga att ta sig an nya projekt minskar relativt andra företag kommer investeringar vara en av de variabler där det syns först. Investeringar speglar även företagets förväntningar på framtiden och därmed även deras förväntningar om vilken konkurrenskraft de kommer att ha i framtiden.

Av figur 3.7 framgår att investeringar som andel av BNP sjönk mer i Sverige än i flera jämförbara länder under 2019. Utvecklingen i Sverige under åren strax före och åren strax efter 2019 har dock varit relativt stark. Om regelförändringen påverkat svenska företags konkurrenskraft borde den ha påverkat investeringsbeslut alla år efter att reglerna blivit kända. Reglerna har fortsatt påverka svenska företags bolagsskatt under alla år efter att de infördes. I den kontexten kan inte en nedgång i investeringar som andel av BNP specifikt under år 2019 tolkas som att svenska företags konkurrenskraft försämrats.

Samma slutsats kan dras om man ser till investeringar i forskning och utveckling. Som diskuterades i avsnitt 3.4 kan det finnas flera orsaker till att reglerna inte får någon effekt på aggregerade variabler. Till dessa hör den låga räntan och bolagsskattesänkningarna som genomfördes år 2019 och 2021.

Figur 3.7 Investeringar som andel av BNP

Bruttoinvesteringar procent BNP

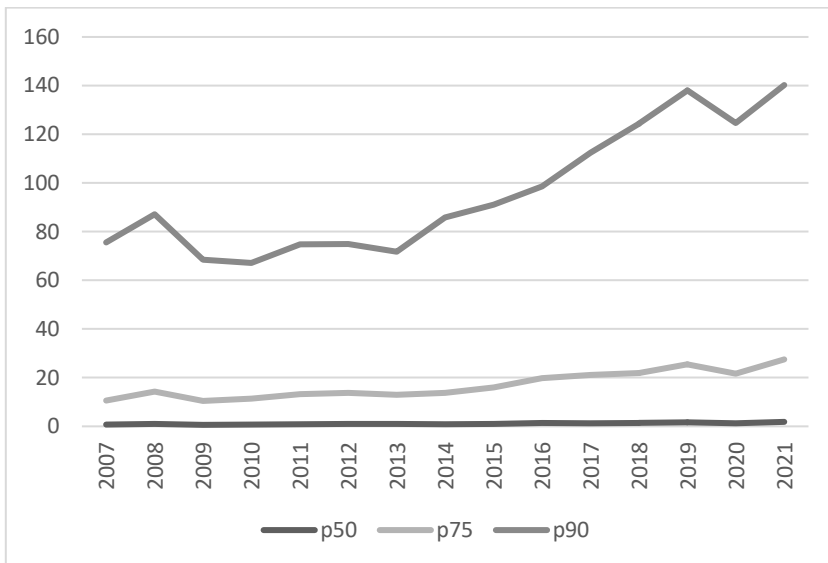

Källa: Världsbanken.

Ser man till investeringarna i de koncerner som mest sannolikt direkt påverkats av reglerna har deras investeringar inte sjunkit i samband med att reglerna infördes. Investeringarna är visserligen klart lägre år 2020, men detta hör med största sannolikhet samman med pandemin. Samma förändring ses i lika stor utsträckning i företag som inte tillhör de mest berörda grupperna. Figur 3.8 visar utvecklingen av investeringar på koncernnivå för olika percentiler av totala investeringar i koncerner där något företag i koncernen lämnat N9.

Figur 3.8 Investeringar i de koncerner som lämnat N9

Miljoner kronor

Anm.: Investeringar mäts som förändring i materiella anläggningstillgångar justerat för avskrivningar. p50 är här medianen för investeringar bland de företag som är del av en koncern där något företag i koncernen lämnat N9. För att få jämförbara värden över tid inkluderas endast företag som funnits under hela perioden.

Källa: FRIDA, egna beräkningar.

Om konkurrenskraften försämrats på ett märkbart sätt för de företag eller koncerner som träffas av de generella avdragsbegränsningsreglerna vore det förväntade att investeringar i dessa skulle avta. Att vi inte ser att så är fallet talar emot att reglerna haft en betydande effekt på företagens konkurrenskraft.

3.9.2 Investeringar per sektor

Tabell 3.6 visar utvecklingen av investeringar per sektor, mätt som medeltillväxttakten i materiella anläggningstillgångar före avskrivningar, före respektive efter år 2019. Av tabellen framgår att investeringstakten var något lägre år 2019 än året innan. I ett historiskt perspektiv är tillväxttakten relativt normal. Ser man till de företag som närmast berörs av regelförändringen, och som varit aktiva sedan år 2007, är investeringstakten något lägre efter år 2019 inom flera sektorer

jämfört med de tre föregående åren. Som noterades tidigare är det dock en utplaning på en hög nivå. Detta kan i viss utsträckning förklaras av nedgången i samband med pandemin. Under perioden år 2016 till 2018 var det också en stark investeringstillväxt i dessa företag.

I fastighetsbranschen, där en stor andel av de direkt berörda koncernerna finns, minskade de äldre berörda företagen sina investeringar, samtidigt som den totala investeringstakten förblev hög. Sannolikt beror detta på att mindre eller nya aktörer gjorde stora investeringar. Alternativt är det en effekt av att primäravdraget infördes, då detta var avsett att innebära en viss skattemässig stimulans för ny, till- och ombyggnation.

Tabell 3.6 Branschfördelning av investeringar

Medeltillväxttakten* för 2016–2018 (Före) och för 2019–2021 (Efter)

Bransch	Totala investeringar	
	Före	Efter
A Jordbruk och jakt samt service i anslutning härtill	10 %	11 %
B Utvinning mineral	14 %	13 %
C Tillverkning	21 %	19 %
D Försörjning av el, gas, värme och kyla	9 %	12 %
E Vatten, avlopp, avfall	18 %	19 %
F Bygg	23 %	22 %
G Handel reparation av motorfordon och motorcyklar	26 %	25 %
H Transport och magasin	18 %	18 %
I Hotell- och Restaurang	20 %	16 %
J Information & Kommunikation	23 %	36 %
K Finansiella tjänster	40 %	25 %
L Fastighetsverksamhet	11 %	11 %
M Juridik, ekonomi, vetenskap & teknik	19 %	24 %
N Uthyrning och leasing	19 %	28 %
O Offentlig förvaltning	**	**
P Utbildning	24 %	23 %
Q Vård och Omsorg	30 %	21 %
R Kultur, Nöje, Fritid	17 %	25 %
S Annan serviceverksamhet	28 %	30 %
Sektor saknas	6 %	16 %
Samtliga	14 %	14 %

Anm.: * Medelvärde är ett geometriskt medelvärde för tillväxttakter under perioden. **Offentlig verksamhet har mycket små och volatila materiella anläggningstillgångar och presenteras därför inte separat.

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Sammantaget verkar inte införandet av de generella avdragsbegränsningsreglerna ha påverkat svenska företags investeringar i stort. För de flesta sektorer ser vi små förändringar. De sektorer där förändringarna är större är antingen sådana som drabbades särskilt hårt av pandemin eller sektorer där utvecklingen drivs av enskilda stora händelser. Vissa är även känsliga för förändringar i klassificering av sektor. Den sektor som berörs mest av regelförändringen är fastighetssektorn och i den sektorn finns inget tydligt tecken på att investeringarna minskat till följd av regelförändringen.

3.10 Bolagsskatteintäkterna

3.10.1 Övergripande om bolagsskatteintäkter

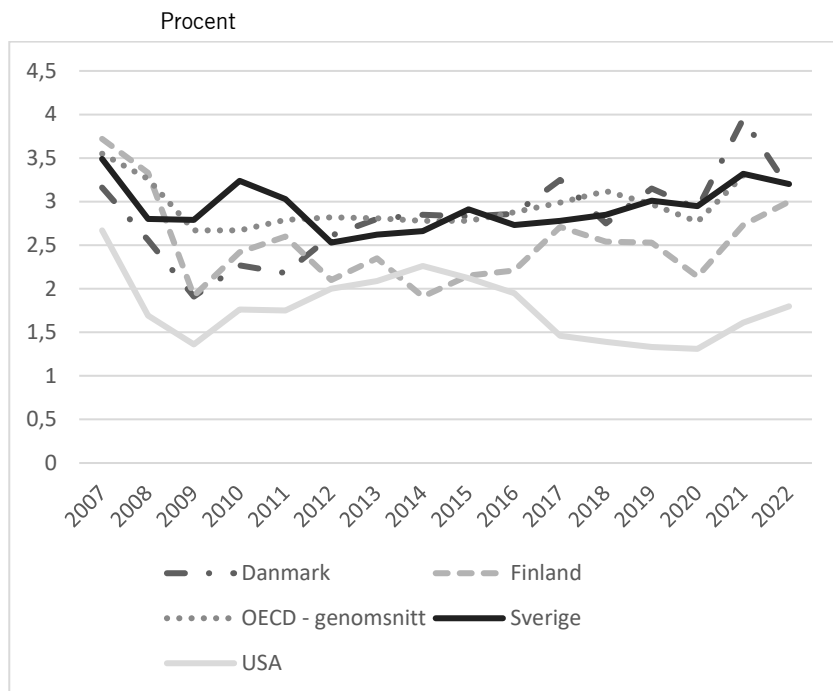
Bolagsskatten är intressant att studera i detta sammanhang utifrån två perspektiv.

Eftersom de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna begränsar rätten till avdrag i vissa fall borde de, om inget annat händer, leda till höjd bolagsskatt för de företag som träffas av avdragsbegränsningen och som har ett överskott. I vilken mån företagen betalar mer bolagsskatt kan då ge en indikation på om reglerna har haft en reell effekt, eller om den direkta effekten drunknar i ”bruset” från andra händelser och företagens eventuella anpassning till reglerna.

Om Sverige har implementerat direktivet på ett sätt som leder till att konkurrenskraften för det svenska företagsskattesystemet försämrats borde vi även kunna se några signaler på det i bolagsskatteintäkterna eftersom det skulle kunna leda till att vinster i lägre grad tas upp i Sverige. Genom att undersöka bolagsskatteintäkterna i Sverige och några andra länder före och efter reformen går det att observera om Sverige skiljer ut sig på något sätt.

Sverige har, liksom många andra länder, haft fallande bolagsskattesatser de senaste decennierna. Samtidigt har inkomsterna från bolagsskatten inte minskat trendmässigt. Figur 3.9 visar att utvecklingen av bolagsskatteintäkterna som andel av BNP i Sverige följer den genomsnittliga utvecklingen för andra länder som ingår i OECD. Vi ser även en liknande trend i vissa av grannländerna, trots att deras implementering av direktivet skiljer sig från Sveriges implementering.

Figur 3.9 Bolagsskatteintäkternas utveckling som andel av BNP, 2007–2022

Källa: OECD Revenue Statistics.

För att kunna bedöma i vilken utsträckning kostnaderna för företagen har ökat på grund av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna kan man titta på de bolagsskatteintäkter som är direkt kopplade till återföring av avdrag. Vi räknar ”ex-post” på hur skatteintäkterna har påverkats av återföringen med hjälp av inkomstdeklarationerna.

Tabell 3.7 Ex-postberäkning av hur skatteintäkterna har påverkats av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna, 2019–2021

Miljarder kronor

År	2019	2020	2021
Skatteintäkter	+1,4	+2,0	+1,3
Antal företag	3 120	3 620	3 180

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

När de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna infördes bedömdes det i förarbetena att begränsningen av ränteavdragen till 30 procent av EBITDA skulle leda till ökade skatteintäkter netto om 3,76 miljarder kronor för 2019, 6,65 miljarder kronor för 2020 och 7,98 miljarder kronor för 2021.¹⁹

Tabell 3.7 redovisar ex-postberäkning av hur skatteintäkterna påverkats av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna. Återföring av avdrag ökar skatteintäkterna bara i de fall där det finns eller uppstår ett överskott i företaget. Beräkningen tar hänsyn till ökat överskott till följd av återföring av avdrag. Beräkningarna tar inte hänsyn till avdrag för kvarstående negativt räntenetto från tidigare år. Det talar för att den framräknade effekten på skatteintäkterna egentligen är mindre. Tabellen visar ändå att de effekterna är betydligt lägre än vad som förväntades. Det går heller inte att se den trend av ökad skattebelastning som förväntades för vissa företag på grund av att outnyttjat underskott från tidigare år skulle minska.

Det finns flera tänkbara förklaringar till att skatteintäkterna blev mindre än förväntat och att trenden av ökad skattebelastning har uteblivit. En förklaring kan vara Corona-pandemin. En annan kan vara att företagen ökade sina resultat år 2021 och därmed fick mer ränteavdrag på grund av högre EBITDA. En annan möjlig förklaring är de extremt låga räntenivåerna under dessa år.

Vid sidan av de skattebetalningar som är direkt kopplade till de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna genom nekade avdrag kan även bolag som anpassar sig till gränsvärdet om 30 procent av avdragsunderlaget behöva betala högre bolagsskatt till följd av anpassningen.

Figur 3.10 visar utvecklingen för total bolagsskatt fördelad på de koncerner där något företag ingår i ansamlingen vid 30 procent, övriga

¹⁹ Prop. 2017/18:245 s. 344.

koncerner där något företag lämnat N9, samt övriga koncerner och företag (ej direkt berörda).

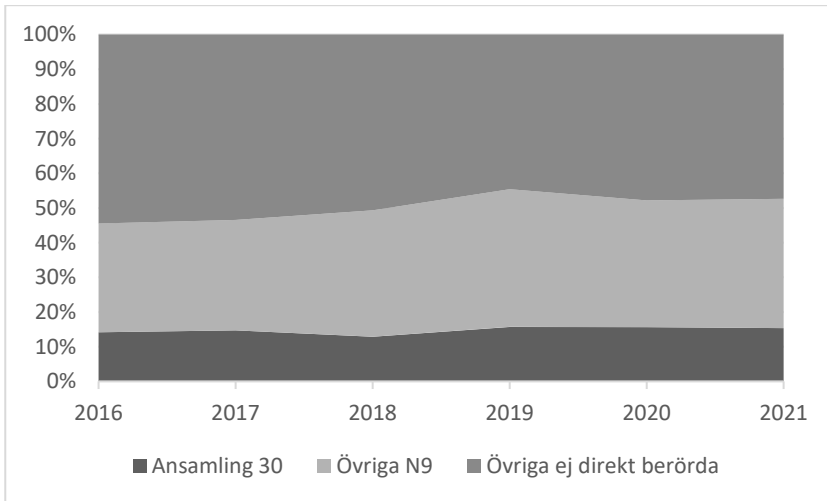
Som framgår av figuren ökade intäkterna från bolagsskatten i båda de grupper som direkt berörs av reglerna kraftigt i samband med att de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna infördes. För båda grupperna handlar det om en ökning av medelvärdet med ungefär 50 procent för de tre åren efter införandet, jämfört med de tre åren dessförinnan.

Någon motsvarande effekt finns inte för företag som inte tillhör de grupper vi identifierat som direkt berörda av reglerna. I dessa koncerner är motsvarande ökning 17 procent kring införandet.

De koncerner där något företag lämnar N9 utgör dock en stor grupp som på flera sätt är annorlunda än de koncerner som inte direkt berörs av reglerna. Det är därför svårt att fastslå vad som ligger bakom utvidgningen av skattebasen och om denna har en direkt koppling till reglerna.

Figur 3.10 Utvecklingen av fördelningen av total bolagsskatt

Andel av totala summan av bolagsskatt exklusive finansiella sektorn

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

3.10.2 Branschfördelning av bolagsskatteintäkterna

Tabell 3.8 redovisar hur de totala bolagsskatteintäkterna förändrades vid införandet av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna. Fördelningen före och efter visar om de faktiska skatteintäkterna har förändrats på grund av införandet av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna.

För vissa branscher har branschens andel av skatteintäkterna ökat. Företag verksamma inom kategorin ”Utvinning av mineral” har ökat sin andel av bolagsskatteintäkterna mest (1,3 procent).²⁰ Även företag verksamma inom ”Finansiella tjänster” har ökat (1 procent). Vidare har företag i sektorn ”Försörjning av el och gas” ökat sin andel av bolagsskatteintäkterna (0,9 procent). Även sektorn ”Fastighetsverksamhet” uppvisar en ökning (0,5 procent).

Det finns också flera branscher där branschens andel av bolagsskatteintäkterna har minskat efter reformen. Den största minskningen uppvisar branschen ”Juridik, ekonomi, vetenskap och teknik” (–1,2 procent).

Sammanfattningsvis visar tabellen inga större ökning eller minskningar inom någon specifik bransch och alla ökning och minskningar kan tolkas som marginella.

Tabell 3.8 Branschfördelning av bolagsskatteintäkterna

Genomsnittet för 2016–2018 (Före) och genomsnittet för 2019–2021 (Efter)

Bransch	Andel av total bolagsskatt		
	Före	Efter	Diff.
A Jordbruk och jakt samt service i anslutning härtill	0,86 %	0,79 %	-0,07 %
B Utvinning mineral	1,90 %	3,23 %	1,33 %
C Tillverkning	12,56 %	12,85 %	0,29 %
D Försörjning av el, gas, värme och kyla	1,35 %	2,24 %	0,89 %
E Vatten, avlopp, avfall	0,27 %	0,23 %	-0,04 %
F Bygg	5,68 %	4,97 %	-0,72 %
G Handel reparation av motorfordon och motorcyklar	13,22 %	12,49 %	-0,73 %

²⁰ En vidare analys visar att det är ett företag i ”Utvinning mineral” som har haft bättre resultat senaste åren och ökat sitt skattemässiga överskott. Samma företag verkar ha redovisat återföring av avdrag på blankett N9 på ett sätt som inte är korrekt. Reglerna var nya 2019 och flera företag kan ha missuppfattat dem.

Bransch	Andel av total bolagsskatt		
	Före	Efter	Diff.
H Transport och magasin	1,74 %	1,58 %	-0,16 %
I Hotell- och Restaurang	1,19 %	0,84 %	-0,34 %
J Information & Kommunikation	6,50 %	6,46 %	-0,04 %
K Finansiella tjänster	20,05 %	21,03 %	0,98 %
L Fastighetsverksamhet	5,86 %	6,40 %	0,54 %
M Juridik, ekonomi, vetenskap & teknik	19,09 %	17,86 %	-1,23 %
N Uthyrning och leasing	2,56 %	1,95 %	-0,62 %
O Offentlig förvaltning	0,00 %	0,00 %	0,00 %
P Utbildning	0,50 %	0,45 %	-0,04 %
Q Vård och Omsorg	1,94 %	1,53 %	-0,41 %
R Kultur, Nöje, Fritid	0,65 %	0,93 %	0,28 %
S Annan serviceverksamhet	1,30 %	1,06 %	-0,24 %
Sektor saknas	2,79 %	3,12 %	0,33 %

Källa: Statistikportalen Skatteverket-Hämtat 23012024 och FRIDA och egna beräkningar.

3.10.3 Förändringar av nettoomsättning

Tabell 3.9 presenterar branschfördelningen av den totala nettoomsättningen. Syftet med att visa fördelningen av detta före och efter reformen är att observera om faktisk ekonomisk aktivitet har förändrats på grund av införandet av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna.

Förändringen i andel av nettoomsättningen är för nästan alla branscher under en procent och vi uppfattar det som rimligt.

Som helhet speglar respektive branschs andel av bolagsskatten dess andel av den totala omsättningen relativt väl. Dock sticker fyra sektorer ut.

- Sektorn ”Handel” har 31 procent av nettoomsättningen, men bara 13 procent av bolagsskatteintäkterna.
- Sektorn ”Tillverkning” har 21 procent av nettoomsättningen, men bara 13 procent av bolagsskatteintäkterna.
- Sektorerna ”Finansiella tjänster” och ”Verksamhet inom juridik, med mera” har större andel av bolagsskatteintäkterna jämfört med deras andel av omsättningen.

Inte heller där ser vi några större förändringar i samband med reformen. Sammantaget tyder resultaten på att de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna inte haft någon särskild effekt sektormässigt.

Tabell 3.9 Branschfördelning av nettoomsättning

Genomsnittet för 2016–2018 (Före) och genomsnittet för 2019–2021 (Efter)

Bransch	Andel av total nettoomsättning		
	Före	Efter	Diff.
A Jordbruk och jakt samt service i anslutning härtill	0,9 %	0,9 %	-0,06 %
B Utvinning mineral	0,5 %	0,7 %	-0,22 %
C Tillverkning	21,4 %	20,8 %	0,57 %
D Försörjning av el, gas, värme och kyla	2,7 %	2,7 %	0,05 %
E Vatten, avlopp, avfall	0,7 %	0,7 %	-0,06 %
F Bygg	8,3 %	8,6 %	-0,34 %
G Handel reparation av motorfordon och motorcyklar	31,0 %	30,6 %	0,43 %
H Transport och magasin	4,8 %	5,3 %	-0,48 %
I Hotell- och Restaurang	1,6 %	1,3 %	0,29 %
J Information & Kommunikation	6,4 %	7,5 %	-1,17 %
K Finansiella tjänster	2,8 %	2,7 %	0,07 %
L Fastighetsverksamhet	4,0 %	3,9 %	0,07 %
M Juridik, ekonomi, vetenskap & teknik	8,4 %	8,1 %	0,34 %
N Uthyrning och leasing	3,2 %	2,8 %	0,40 %
O Offentlig förvaltning	0,0 %	0,0 %	0,00 %
P Utbildning	0,5 %	0,5 %	0,02 %
Q Vård och Omsorg	1,7 %	1,7 %	0,07 %
R Kultur, Nöje, Fritid	0,5 %	0,5 %	-0,04 %
S Annan serviceverksamhet	0,3 %	0,3 %	0,02 %
Sektor saknas	0,5 %	0,5 %	-0,01 %

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

3.11 Slutsatser

Det är mycket svårt att utvärdera de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna så kort tid efter införandet. Analysen försvåras av flera händelser som inträffat under den analyserade perioden samt av de förutsättningar som gällt under den perioden. Det gäller inte minst den låga räntan, Covid-pandemin, ändrad bolagsskattesats och förändringar av de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna.

Det finns inget som tyder på att reglerna har haft avsedd effekt på aggregerad nivå – det vill säga att öka neutraliteten mellan finansiering med eget respektive lånat kapital och motverka internationell skatteplanering med ränteavdrag. Visserligen sjunker skuldsättningsgraden, men detta verkar vara ett led i en utveckling som pågått under lång tid. Det finns heller inte några tecken på att reglerna minskat internationell skatteplanering med räntor. På aggregerad nivå kan vi inte se att reglerna påverkat svenska företags konkurrenskraft negativt.

Det kan finnas flera anledningar till frånvaron av effekt på aggregerad nivå. En anledning kan vara att de generella avdragsbegränsningsreglerna har en för liten effekt för att den ska märkas när man ser till hela ekonomin. Bolagsskattesystemet innehåller många komplexa komponenter som potentiellt påverkar företagens beteenden. De generella avdragsbegränsningsreglerna är endast en del av detta system. Att räntan varit låg under perioden efter att reglerna infördes har sannolikt bidragit till att minska effekterna av reglerna. Det kan även vara så att eventuella effekter från de generella avdragsbegränsningsreglerna kompenseras av andra ändringar av bolagsbeskattningen som genomfördes samtidigt. När det gäller effekter på internationell skatteplanering med räntor var de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna redan införda när de generella reglerna infördes. Det kan ha bidragit till att omfattningen av sådan skatteplanering redan var relativt begränsad och att effekterna av de generella reglerna därmed i sin tur blev begränsade.

Ser man till de företag som direkt berörts av reglerna har vi tittat på två grupper. Dels de som lämnat N9, dels de som anpassat sig så att det negativa räntenettet inte överstiger 30 procent av avdragsunderlaget. I båda dessa grupper utgör fastighetskoncerner en majoritet. Inte heller i dessa företag går det att se att reglerna tydligt har förändrat skuldsättningsgraden. Företagen verkar inte heller ha minskat sådan koncernintern skuldsättning som potentiellt skulle kunna användas vid internationell skatteplanering med räntor. Analysen tyder inte heller på att dessa företags konkurrenskraft skulle ha minskat på ett tydligt sätt.

Det är emellertid tydligt att dessa företag och koncerner har anpassat sig efter reglerna. Det framgår inte minst av att det uppstått en ansamling av företag med ett negativt räntenetto som ligger nära 30 procent av avdragsunderlaget. Det verkar finnas en anpassning av finansieringen i de koncerner som direkt berörs av reglerna och möj-

ligtvis kan de direkt berörda svenska koncernernas utlåning till utlandet ha ökat relativt inlåningen. I de närmast berörda företagen har koncerninterna fordringar stigit mer än de koncerninterna skulderna. Det krävs ytterligare analys för att förstå vad det är som har hänt och vilken betydelse det kan ha.

Sammanfattningsvis kan vi inte se att de generella avdragsbegränsningsreglerna har haft någon betydande effekt på företagens reala verksamhet. Vi har då främst tittat på deras investeringar och skuldsättningsgrad. Däremot verkar reglerna ha gett upphov till ett strategiskt beteende, vilket främst kan ses i en ansamling av företag där företags negativa räntenetton motsvarar 30 procent av avdragsunderlaget. Detta verkar handla om en anpassning i företagets finansiella verksamhet, möjligtvis i en internationell kontext. Samtidigt har vinster och bolagsskatt i Sverige ökat i dessa koncerner. De företag som berörs av reglerna är dock en särskild grupp jämfört med andra svenska företag. Typiskt sett är det stora koncerner som berörs av reglerna. Eftersom det finns andra samtida händelser som påverkar stora koncerner mer än andra företag går det inte att slå fast om eller i vilken utsträckning dessa förändringar beror på de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna.

4 Räntedefinitionen

4.1 Inledning

I det här kapitlet behandlar vi frågan om det finns ett behov av att ändra räntedefinitionen som gäller vid tillämpning av 24 kap. IL. Definitionen finns i 24 kap. 2–4 §§ IL. I detta kapitel diskuterar vi de allmänna bestämmelserna i 24 kap. 2–3 §§ IL. Den särskilda bestämmelsen om vissa valutakursförändringar i 24 kap. 4 § IL behandlas i kapitel 5.¹

I enlighet med våra direktiv utgår vår analys från den rättspraxis som finns avseende räntedefinitionen. Om det finns behov ska vi föreslå förändringar och lämna nödvändiga författningsförslag. Som utgångspunkt bör våra förslag inte ändra den nuvarande omfattningen av definitionen som följer av OECD:s BEPS-rekommendationer (åtgärd 4) och av direktivet mot skatteundraganden, utan endast komplettera eller förtydliga den. Vidare bör författningsförslag endast lämnas om det krävs för att syftet med de gällande bestämmelserna eller våra förslag ska uppnås.

Vi redogör inledningsvis för bestämmelserna i 24 kap. 2–3 §§ IL samt deras internationella bakgrund. Därefter diskuterar vi behovet av ändringar av räntedefinitionen.

4.2 Räntedefinitionen i inkomstskattelagen och dess internationella bakgrund

4.2.1 Allmänt om räntedefinitionen

I inkomstskattelagen finns det inte någon allmän definition av vad som utgör ränta. När de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna infördes ansåg lagstiftaren att begreppet ränta behövde definieras. Ränte-

---

¹ Vi behandlar inte frågan om vad som utgör ränta vid leasing eller vid utbetalningar i form av livränta eftersom det inte ingår i vårt uppdrag.

definitionen som då infördes² är utformad utifrån vad som följer av direktivet mot skatteundandraganden och OECD:s BEPS-rekommendationer (åtgärd 4).³ Definitionen gäller vid tillämpning av reglerna i 24 kap. IL, men inte för några andra bestämmelser i lagen.

4.2.2 Ränteutgifter

Med ränteutgifter avses ränta och andra utgifter för kredit samt utgifter som är jämförbara med ränta.⁴

Med ränteutgifter avses ränta i ekonomisk mening. God redovisningssed tillämpas som en utgångspunkt vid den skatterättsliga bedömningen av vad som ska anses utgöra en ränteinkomst eller ränteutgift.⁵

Med ”ränta” avses det belopp som låntagaren betalar till långivaren utöver kapitalbeloppet som ersättning för att låna pengar, oavsett den beteckning ersättningen har getts av avtalsparterna. I förarbetena nämns följande som exempel på poster som utgör ränta: upplupen ränta, betalningar avseende vinstandelslån, tillskriven ränta på vissa finansiella instrument (till exempel konvertibla obligationer och nollkupongobligationer), belopp enligt alternativa finansieringsarrangemang (till exempel islamisk finansiering), olika former av dold räntekompensation, kapitaliserad ränta som ingår i anskaffningsvärdet av en tillgång, nedskrivning av kapitaliserad ränta samt belåning av fakturor vid fakturakrediter (så kallad factoring).⁶

Följande poster utgör dock enligt förarbetena inte ränta i den mening som avses i kapitlet: leasingavgift vid operationella leasingavtal, försäljning av fakturor vid fakturakrediter (så kallad factoring), kapitalförluster och motsvarande kapitalvinster samt utdelning på delägarätter och fordringsätter, kreditförluster samt ned- och uppskrivning av lån, utdelning från investmentföretag, aktiekapital, insatskapital avseende ekonomiska föreningar och fritt eget kapital, tillskriven ränta på olika typer av avsättningar för framtida förpliktelser (till exempel utfästelse av pension som tryggas genom avsättning i balansräkning), tillskriven ränta på krediter på grund av köp av varor eller

---

² 24 kap. 2–4 §§ IL.

³ Prop. 2017/18:245 s. 208.

⁴ 24 kap. 2 § första stycket IL.

⁵ Prop. 2017/18:245 s. 209–210.

⁶ A. prop. s. 210.

tjänster i näringsverksamheten (såsom leverantörsskulder och motsvarande kundfordringar) samt tomträttsavgäld.⁷

Med ”andra utgifter för kredit” avses utgifter som uppstår för att anskaffa lånat kapital. I förarbetena nämns följande som exempel på vad som utgör ”andra utgifter för kredit”: olika typer av avgifter som långivare tar ut vid långivning (såsom uppläggningsavgifter och liknande och garantiavgifter vid lån), kortavgifter för kreditkort, avbetalningstillägg och fast årlig avgift på kreditbelopp för checkkredit, ränteskillnadsersättning och utgifter för borgen (såsom ersättning för borgensåtaganden).⁸

Avgifter som är mer att betrakta som serviceavgifter anses inte vara ”andra utgifter för kredit”.⁹

Med ”utgifter som är jämförbara med ränta” avses olika typer av utgifter som till sin karaktär är sådana att de bör motsvara ränta. I förarbetena nämns följande som exempel på vad som utgör sådana utgifter: ersättningar på derivatinstrument – såsom options-, termins- eller swapavtal – som går ut på att förändra eller säkra räntan på lånat kapital utan att villkoren för den underliggande krediten påverkas.¹⁰

Ersättningar på derivatinstrument som går ut på att säkra kursen på råvaror som ska levereras eller kursen på offentligrättsliga stöd som ska lämnas eller bestämmas i utländsk valuta är dock inte jämförbart med ränta enligt förarbetena. Detsamma gäller ersättning för rätten att använda intellektuella rättigheter.¹¹

4.2.3 Ränteinkomster

Ränteinkomster definieras i 24 kap. 3 § IL som inkomster som motsvarar ränteutgifter enligt 2 §.

När räntedefinitionen infördes konstaterades det i förarbetena att OECD definierar ränteinkomst i sin rekommendation som en inkomst som ekonomiskt motsvarar en ränteutgift i den organisationens definition av ränteutgifter. Det angavs vidare att det i direktivet mot skatteundandraganden anges att med ”överstigande lånekostnader” avses det belopp med vilket den skattskyldiges lånekostnader som får dras av

---

⁷ A. prop. s. 210–212.

⁸ A. prop. s. 212.

⁹ A. prop. s. 212.

¹⁰ A. prop. s. 212.

¹¹ A. prop. s. 212.

överstiger de skattepliktiga ränteintäkterna och andra ekonomiskt motsvarande skattepliktiga intäkter som upp bärs av den skattskyldige enligt nationell rätt. Regeringen ansåg därför att med uttrycket ränteinkomster skulle avses inkomster som motsvarar ränteutgifter.¹²

Avgörande för prövningen av om en inkomst utgör en ”ränteinkomst” är om den skulle utgöra en ränteutgift om den som upp bärs inkomsten i stället hade haft motsvarande utgift.¹³

4.2.4 OECD

Enligt OECD:s BEPS-rekommendationer (åtgärd 4) bör ränteavdragsbegränsningsreglerna gälla ränta på alla former av skulder och andra finansiella betalningar som ekonomiskt motsvarar ränta. Betalningar som ekonomiskt motsvarar ränta inkluderar sådana som är kopplade till finansieringen av ett företag och bestäms genom att tillämpa en fast eller variabel procentsats på ett faktiskt eller nominellt kapital över tid. Enligt rekommendationen bör en sådan regel också gälla för andra kostnader som uppkommer i samband med anskaffning av kapital, inklusive uppläggningsavgifter och garantiavgifter.¹⁴

OECD:s rekommendationer innehåller en icke-uttömmande lista med exempel på vilka former av betalningar som bör omfattas av en ränteavdragsbegränsningsregel. Uppräkningen motsvarar den som anges i direktivet mot skatteundandraganden.¹⁵ Det är dock upp till varje land att avgöra hur detta ska komma till uttryck i nationell rätt, med beaktande av befintliga definitioner av ränta och andra betalningar.

4.2.5 Direktivet mot skatteundandraganden

I direktivet mot skatteundandraganden används inte begreppet ränteutgifter, utan i stället begreppet lånekostnader. Detta definieras som räntekostnader för alla former av skuld, andra kostnader som ekonomiskt motsvarar ränta och kostnader som uppkommer i samband med införskaffandet av kapital, enligt definitionen i nationell rätt.¹⁶

---

¹² A. prop. s. 216.

¹³ A. prop. s. 217.

¹⁴ Se OECD (2017), s. 33–35.

¹⁵ Se avsnitt 4.2.5.

¹⁶ Artikel 2.1 i direktivet mot skatteundandraganden.

I definitionen av lånekostnader finns även en icke-uttömmande lista över sådant som utgör lånekostnader. Listan motsvarar den lista som återfinns i OECD:s rekommendationer.¹⁷

I direktivet finns också en definition av begreppet överstigande lånekostnader.¹⁸ Med det avses det belopp med vilket den skattskyldiges avdragsgilla lånekostnader överstiger de skattepliktiga ränteintäkterna och andra ekonomiskt motsvarande skattepliktiga intäkter som uppbärs av den skattskyldige enligt nationell rätt. Överstigande lånekostnader motsvaras i inkomstskattelagen av begreppet negativt räntenetto. Vad som avses med ”skattepliktiga ränteintäkter och andra ekonomiskt motsvarande skattepliktiga intäkter” framgår inte av direktivet. I de inledande skälen anges dock att intäkter som inte tas upp till beskattning inte bör avräknas mot avdragsgilla lånekostnader eftersom endast skattepliktig inkomst bör beaktas vid fastställandet av hur mycket ränta som får dras av.¹⁹

4.3 Överväganden och förslag

4.3.1 Inledning

Eftersom vi utifrån en analys av rättspraxis ska bedöma om det krävs ändringar i den nuvarande räntedefinitionen kommer vi nedan att redogöra för de avgöranden som finns från Högsta förvaltningsdomstolen.

Hittills har Högsta förvaltningsdomstolen avgjort sex mål som gäller 24 kap. 2–3 §§ IL.²⁰ Fyra av dem har gällt förvärv av portföljer av förfallna eller kreditförsämrade fordringar. Vad som bör behandlas som ränta i dessa fall behandlas i ett eget avsnitt nedan. Vi inleder dock med att diskutera om det finns ett generellt behov av förändringar av ränte-

---

¹⁷ Enligt artikel 2.1 i direktivet mot skatteundandraganden ska följande omfattas av begreppet ”lånekostnader”: betalningar avseende vinstandelslån, tillskriven ränta på instrument som konvertibla obligationer och nollkupongobligationer, belopp enligt alternativa finansieringsarrangemang, till exempel islamisk finansiering, finansieringskostnadsdelen av betalningar av finansiell leasing, kapitaliserad ränta som ingår i balansräkningsvärdet av en därtill relaterad tillgång, eller nedskrivning av kapitaliserad ränta, belopp som i förekommande fall mäts med hänvisning till avkastningen på finansiering inom ramen för interprissättningsregler, belopp av fiktiv ränta inom ramen för derivatinstrument eller säkringsarrangemang med anknytning till ett subjekt lån, vissa utländska valutakursvinster och valutakursförluster på lånat kapital och instrument med anknytning till införskaffandet av kapital, garantiavgifter för finansieringsarrangemang, arrangemangsavgifter och liknande kostnader som gäller upplåning av kapital.

¹⁸ Artikel 2.2 i direktivet mot skatteundandraganden.

¹⁹ Skäl 6 i direktivet mot skatteundandraganden.

²⁰ HFD 2021 ref. 62, HFD 2021 ref. 63, HFD 2021 not. 47, HFD 2021 not. 48, HFD 2022 not. 23 och HFD 2024 not. 4.

definitionen. I samband med det redovisar vi de avgöranden från Högsta förvaltningsdomstolen som finns som gäller annat än förvärv av förfallna eller kreditförsämrade fordringar. I det avsnittet redovisar vi även Skatteverkets två ställningstaganden på området.

4.3.2 Generella förändringar av reglerna

Bedömning: De avgöranden som finns motiverar inte några större eller mer strukturella förändringar av räntedefinitionen i 24 kap. IL.

Högsta förvaltningsdomstolens avgöranden

HFD 2021 ref. 63

Högsta förvaltningsdomstolen prövade i avgörandet HFD 2021 ref. 63 om en i förväg avtalad nedsättning av priset vid betalning i förtid var en ränteinkomst för köparen (i detta fall ett kommanditbolag) vid tillämpningen av bestämmelserna om avdragsbegränsning för negativa räntenetton.

Högsta förvaltningsdomstolen fann att en prisjustering vid förtidsbetalning inte var en ränteinkomst. Domstolen hänvisade i sina skäl till förarbetsuttalandena gällande tillskriven ränta på kreditköp och uttalade sedan att det inte uppstår någon räntekostnad för kommanditbolaget vid betalning av leverantörsskulden inom stipulerad tid. Nedsättningen av priset vid betalning i förtid kunde därför inte ses som en räntekompensation som skulle kunna vara en ränteinkomst för kommanditbolaget. Den omständigheten att en betalning i förtid påverkade kommanditbolagets behov av extern finansiering innebar inte att det säljande bolaget hade tillhandahållits någon form av kredit. Nedsättningen av priset kunde därför inte heller av den anledningen anses vara en ränteutgift för det säljande bolaget respektive en ränteinkomst för kommanditbolaget.

HFD 2021 not. 48

I avgörandet HFD 2021 not. 48 hade ett bolag ansökt om förhandsbesked för att få klarhet i om det avtal, i form av så kallad offentlig-privat samverkan, som bolaget ingått med en region innefattade ett avtal om kredit och, om så var fallet, om de redovisade ränteintäkterna på dess finansiella fordran på regionen utgjorde ränteinkomster vid tillämpningen av bestämmelserna om avdragsbegränsning för negativa räntenetton. Bolaget redovisade sin rätt att få betalning enligt avtalet som en finansiell tillgång till upplupet anskaffningsvärde och ränteintäkten på grund av avtalet beräknades enligt effektivräntemetoden.

Skatterättsnämnden ansåg att de inkomster som beräknades enligt effektivräntemetoden och som enligt god redovisningssed var ränta, utgjorde ränteinkomster enligt räntedefinitionen.

Högsta förvaltningsdomstolen undanröjde dock Skatterättsnämndens förhandsbesked och avisade ansökan om förhandsbesked. Domstolen konstaterade att det utifrån ingivet underlag inte gick att direkt läsa ut vad som utgjorde ersättning för bolagets finansieringstjänst. Enligt bolaget framgick och beräknades ersättningen i stället i den finansiella modellen. Detta innebar enligt Högsta förvaltningsdomstolen att det blev en utredningsfråga att fastställa om den ränteintäkt som räknades fram enligt effektivräntemetoden var en sådan ränteinkomst som omfattas av definitionen i inkomstskattelagen.

Skatteverkets ställningstaganden

Negativ ränta

Skatteverket har i ett ställningstagande uttalat sig om huruvida utgifter som företag har för sina banktillgodohavanden när bankerna tillämpar negativ ränta (minusränta) utgör en ränteutgift som ska beaktas vid beräkningen av ett företags räntenetto enligt 24 kap. 23 § IL. Skatteverkets anser inte att en minusränta utgör en ränteutgift eftersom det underliggande avtalet är en fordran och inte en skuld.²¹

---

²¹ Skatteverkets ställningstagande den 20 mars 2020, *Utgift för negativ ränta på banktillgodohavande utgör inte en ränteutgift*, dnr 8-124429.

Utgifter till annan part än långgivaren

Skatteverket har i ett annat ställningstagande uttalat sig om huruvida betalningar till annan part än långgivaren i samband med införskaffande av kapital bör räknas som ränta vid tillämpning av bestämmelserna i 24 kap. 1 L. I ställningstagandet gjorde Skatteverket följande bedömning.²²

Skatteverket anser att begreppet andra utgifter för kredit måste tolkas utifrån sin språkliga utformning. Avseende regeln i 24 kap 2 § första stycket första ledet uttalar regeringen att den avser utgifter en låntagare betalar till en långgivare (prop. 2017/18:245 s. 210). Begreppet andra utgifter för kredit inskränks inte av att regeringen uttalar att det endast kan omfatta betalningar som en låntagare gör till en långgivare. T.ex. anför regeringen att utgift för borgen utgör en utgift som omfattas av bestämmelsen. En borgensavgift erläggs normalt till en utomstående part som ställer säkerhet till långgivaren för låntagarens räkning i form av en borgensförbindelse (prop. 2017/18:245 s. 212).

Det innebär att även utgifter till annan än långgivaren, vid införskaffande av kapital som för låntagaren är nödvändiga eller är utgifter för tjänster som har samband med införskaffande av kapital, ska räknas som ränteutgifter enligt 24 kap. 2 § första strecksatsen andra ledet 1 L.

Det innebär att om utgiften i sig är en utgift som uppstår i samband med införskaffande av kapital, oavsett om utgiften erläggs till långgivaren eller till en annan part, ska den räknas som en ränteutgift.

Det kan till exempel vara utgifter till kreditratinginstitut eller utgift till en part som mot avgift eller provision förmedlar kapital mellan en låntagare och den slutliga långgivaren. Det kan även vara fråga om utgifter till andra parter än långgivaren som tillhandahåller tjänster, tillsammans med långgivaren eller fristående från långgivaren, som för låntagaren är nödvändiga för eller har samband med införskaffande av kapital. En bedömning av vilka utgifter som ska räknas som ränta måste alltid göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet, jfr HFD 2021 ref. 62.

Vår bedömning av om det allmänt finns behov av ändringar

Vårt uppdrag gäller inte Skatteverkets ställningstaganden. Ställningstagandet om utgifter som betalas till andra än borgenären är föremål för rättslig prövning.²³

Att lånekostnaderna blir lägre till följd av vissa utgifter som har samband med lån är ett argument för att utgifterna ska behandlas som ränta,

²² Skatteverkets ställningstagande den 17 november 2022, *I vilka situationer kan utgifter till annan part än långgivaren räknas som ränteutgifter?*, dnr 8-1925656.

²³ Se Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 13 mars 2024, mål nr 2324-23.

men det är vanskligt att bygga rättstillämpningen på bedömningar av alternativkostnader. Det talar för att man bör vara klart restriktiv med att hänföra utgifter som inte till sin karaktär är ersättning för kredit eller har ett mycket tydligt samband med krediten till lånekostnader.

Det framgår av förarbetena att utgifter för borgen såsom ersättning för borgensåtaganden utgör ”andra utgifter för kredit” och därmed ränteutgifter. Detta är även i linje med direktivet mot skatteundandraganden och OECD:s BEPS-rekommendationer där garantiavgifter för finansieringsarrangemang finns omnämnt som ett exempel på en ränteutgift. Ersättning för borgensåtagande betalas normalt sett inte till kreditgivaren, utan till borgensmannen som är den som ställer säkerhet för lånet. Det är därmed inte endast betalningar till kreditgivaren som ska anses utgöra ränteutgifter.

För borgensavgifter är det alltså klart vad som gäller. Det är mer oklart vad som gäller för andra utgifter till annan än borgenären. Några andra tydliga exempel på utgifter till annan än kreditgivaren som omfattas av räntedefinitionen finns varken i förarbetena, direktivet eller OECD:s BEPS-rekommendationer.

En borgen torde normalt direkt påverka ränteutgiften på det sättet att räntan – allt annat lika – blir lägre för den som har borgen än för den som inte har det. Motsvarande gäller naturligtvis även för ”creditrating” och en avgift till ett institut som sysslar med det har naturligtvis också betydelse för lånekostnaden.

Även andra kostnader kan bidra till att hålla nere räntan. Det företag som själv emitterar obligationer kan sannolikt få lägre kreditkostnad än det som tar ett lån i bank. Det talar i och för sig för att utgifter som har samband med emissionen ska anses som lånekostnader, även om sambandet är mindre tydligt än när det gäller borgensavgifter. Till bilden hör naturligtvis också att banken vid bestämmande av räntenivån kommer att beakta att den haft kostnader för att lägga upp lånet.

När det gäller den praxis som finns gällande räntedefinitionen har Högsta förvaltningsdomstolen avgjort två mål som avser annat än förfallna eller annars kreditförsämrade fordringar. Frågan är om de vägledande avgörandena visar att de svenska reglerna har fått en felaktig eller olämplig utformning och att det därför finns ett behov av mer strukturella eller övergripande förändringar av räntedefinitionen.

Det kan i vissa fall vara mycket svårt att avgöra vad som är ränta. De svenska reglerna bygger väsentligen på de internationella förslagorna. Vad som enligt rekommendationer från OECD utgör principer har vi

i Sverige lagfäst. Möjligen kan man säga att de svenska lagreglerna och lagens förarbeten öppnar för en målkonflikt som kan orsaka svårigheter i rättstillämpningen.

Den lagstiftning det gäller är i hög grad grundad i företagsekonomiska principer. I Sverige finns också ett starkt samband mellan redovisning och beskattning. Samtidigt är grundprincipen att det i omfångs- och klassificeringsfrågor är skatterättsliga principer och inte redovisningen som styr. Enligt förarbetena ska god redovisningssed tillämpas som en utgångspunkt vid den skatterättsliga bedömningen av vad som ska anses utgöra en ränteinkomst eller ränteutgift i den mån inte annat framgår av förarbetena avseende vad som ska beaktas vid bedömningen av vad som ska omfattas av räntedefinitionen. Den fråga som uppstår är hur man praktiskt ska hantera sådana fall.

Vi kan inte se att det utifrån de vägledande avgörandena finns ett generellt behov av mer övergripande förtydliganden eller kompletteringar av räntedefinitionen. När det gäller avgörandet som berörde frågan om hur man ska bedöma ersättning för sammansatta tjänster som även innefattar finansiering tog Högsta förvaltningsdomstolen i sitt avvisningsbeslut inte ställning till den principiella frågan, nämligen om sådan ”inkapslad” ränteersättning kan utgöra ränta. Enligt vår uppfattning är det utifrån ett ekonomiskt perspektiv tydligt att det finns en ränteinkomst i sådana fall. Praxis såsom den utvecklats sig hittills hindrar inte heller det. Inte heller i detta avseende finns anledning att förtydliga lagstiftningen.

Det kan komma att visa sig att det finns större problem än dem vi sett hittills. Möjligen kan det i ett senare skede behövas ett omtag i de mer övergripande metodfrågorna. De avgöranden som hittills varit motiverar emellertid inte sådant arbete. Vi föreslår alltså inte några strukturella eller övergripande förändringar i räntedefinitionen.

4.3.3 Förvärv av förfallna eller kreditförsämrade fordringar

Förslag: Det ska införas en särskild regel som ska gälla för företag som förvärvar portföljer av förfallna eller på annat sätt kreditförsämrade fordringar till underpris. De inkomster som är hänförliga till fordringarna och som motsvarar de ränteintäkter som enligt effektivräntemetoden har tagits upp i företagets räkenskaper ska behandlas som ränteinkomster vid tillämpningen av 24 kap. IL. Som förutsättning ska gälla att redovisningen av fordringarna överensstämmer med god redovisningssed. Vidare ska det krävas att underpriset beror på gäldenärens bristande betalningsförmåga.

Förvärvade portföljer av förfallna eller kreditförsämrade fordringar

Vissa företag bedriver verksamhet som innebär att de samlat förvärvat en stor mängd förfallna eller på annat sätt kreditförsämrade fordringar – en ”portfölj” av fordringar som har det gemensamt att skulderna inte betalats i tid – från företrädesvis banker.²⁴ Det kan vara fordringar på konsumenter som uppstått genom att gäldenärerna köpt konsumtionsvaror på kredit. Det kan också vara fråga om andra lån. Det finns i vissa fall säkerhet för lånen, i andra fall finns det inte det. Fordringar löper med ränta.

Fordringarna i en portfölj avser olika skuldförhållanden, men är normalt homogena såtillvida att det gäller gäldenärer i ett visst land och fordringar som uppstått till följd av liknande lånetransaktioner.

Bankerna bjuder ut portföljerna till försäljning. Vid förvärvstillfället uppskattar förvärvaren hur mycket som gäldenärerna kommer att betala (förväntade kassaflöden). Den bedömningen bygger på en kollektiv bedömning och erfarenhet hos det förvärvande bolaget.

²⁴ Jämför IFRS 9 Bilaga A där det i definitionen av begreppet ”kreditförsämrade finansiell tillgång” bland annat anges att belägg för att en finansiell tillgång är kreditförsämrade innefattar observerbara uppgifter om följande händelser: Betydande finansiella svårigheter hos emittenten eller låntagaren, avtalsbrott såsom uteblivna eller förfallna betalningar, att långgivaren eller låntagaren av skäl som sammanhänger med låntagarens ekonomiska svårigheter har beviljat en eftergift till låntagaren som långgivaren annars inte skulle överväga, det blir sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller annan finansiell rekonstruktion, upphörande av en aktiv marknad för den finansiella tillgången i fråga på grund av finansiella svårigheter, och köp eller utgivning av en finansiell tillgång till kurser långt under pari som återspeglar uppkomna kreditförluster. I K3 används inte begreppet ”kreditförsämrade”, jämför till exempel HFD 2021 ref. 62 där bolaget tillämpade K3 och portföljerna angavs avse förfallna fordringar.

De förvärvande företagen betalar regelmässigt ett pris som understiger de nominella fordringsbeloppen. De totala fordringsbeloppen består normalt av de ursprungliga lånebeloppen, räntor som är hänförliga till tid innan fordringarna överläts och avgifter som påförts.

Vilka regler som gäller vid återbetalning kan skilja sig åt från land till land. I vissa länder och för vissa slags fordringar kan avtalsfrihet gälla när det gäller turordning och uttag av amortering, räntor och avgifter. I vissa länder finns det tvingande regler som styr.

Redovisning enligt effektivräntemetoden

Det företag som förvärvat en portfölj av förfallna eller på annat sätt kreditförsämrade fordringar redovisar ställning och resultat enligt den så kallade effektivräntemetoden. I korthet innebär metoden i detta sammanhang följande.

Bolaget gör först en uppskattning av förväntade kassaflöden från tillgången för respektive år. Med ledning av de årliga kassaflödena och portföljens livslängd beräknas en kreditjusterad effektivränta.²⁵ Det är den ränta som exakt diskonterar de uppskattade framtida kassaflödena under portföljens förväntade löptid till fordringsportföljens redovisade värde vid det första redovisningstillfället. Effektivräntan som fastställs vid förvärvstillfället är som utgångspunkt fast och används sedan för att beräkna portföljens redovisade värde vid varje framtida tidpunkt. De kassaflöden som diskonteras är framtida kassaflöden i form av avtalsenlig amortering, betalning av räntor och avgifter – både sådana som är hänförliga till tid innan förvärvet (upplupna) och sådana som belöper sig på bolagets innehavstid. Vilka typer av avgifter som räknas med beror på vilken typ av fordringar som ingår i portföljen. På i princip alla fordringar som förvärvas från finansiella institut utgår det dock dröjsmålsränta och mindre administrativa avgifter eller påminnelseavgifter om betalningar inte sker i enlighet med avtalet.

Effektivräntan beräknas alltså med ledning av samtliga betalningar, vilket innebär att även betalningar som civilrättsligt skulle kunna avse avgifter eller amortering ingår. Ingen skillnad görs heller mellan ränta

---

²⁵ Enligt IFRS 9 tillämpas en kreditjusterad effektivränta för fordringar som är kreditförsämrade. Den beräknas genom att företaget uppskattar de förväntade kassaflödena, inklusive förväntade kreditförluster. I K3 finns inte begreppen "kreditförsämrade" eller "kreditjusterad effektivränta". Bolag som tillämpar K3 tillämpar därför en effektivränta som beräknas på liknande sätt som en kreditjusterad effektivränta, dock med skillnaden att risken för framtida kreditförluster inte ska beaktas.

som avser tid innan portföljförvärvet och ränta som avser tid efter förvärvet. Vad som är vad spelar i detta sammanhang och skede ingen roll.

Fordringsportföljens värde (anskaffningsvärdet) multipliceras det första året med den framräknade räntefaktorn (effektivräntan). Produkten blir ränteintäkten för det året. Värdet på den samlade fordringsportföljen, som motsvarar vad som betalats för portföljen, reduceras sammantaget med ett belopp som motsvarar årets kassaflöde minskat med redovisad ränteintäkt.²⁶

Om årets inbetalningar över- eller understiger vad som prognosticerats kommer det att redovisas i resultaträkningen, dock inte som ränta redovisningsmässigt. Ändras prognosen för de framtida kassaflödena kommer det redovisade värdet på portföljen att skrivas upp eller ned.

Efterföljande år beräknas ränteintäkten genom att det redovisade värdet på portföljen vid räkenskapsårets början multipliceras med effektivräntan.

Genom att portföljens värde minskar²⁷ över tid och ränta beräknas på värdet vid räkenskapsårets början kommer ränteintäkterna att bli degressiva om de uttrycks som en andel av de faktiska betalningarna. För ”amorteringsdelen” blir det tvärtom. Den ökar under löptiden.

Om en portfölj avkastar enligt prognos kommer inbetalningarna sammantaget att helt motsvara vad som gällde enligt de kalkyler utifrån vilken effektivräntan beräknades. Metoden kommer då att leda till att ett belopp som motsvarar skillnaden mellan vad företaget betalade för portföljen och vad de fått in redovisas som ränta. För varje år blir företagets resultateffekt då lika med den redovisade ränteintäkten.

Löpande under åren görs översyner av kassaflödesprognoserna och det redovisade värdet på portföljen kan komma att justeras under innehavstiden. Om inkasseringen skiljer sig från förväntan, eller om förväntningarna förändras över tid, ger det upphov till vinster eller förluster utöver ränteintäkten. Dessa vinster eller förluster klassificeras enligt god redovisningssed inte som en ränteinkomst eller ränteutgift.

---

²⁶ Denna reducering av det redovisade värdet kan utifrån ett ekonomiskt perspektiv jämföras med en amortering, även om det är en intern fråga för det förvärvande bolaget och inte har något med parternas civilrättsliga mellanhavanden att göra.

²⁷ Om erhållna betalningar ett år skulle understiga de redovisade ränteintäkterna skulle det redovisade värdet dock öka. Värdeökningar som beror på gäldenärens förändrade betalningsförmåga ska redovisas enligt bestämmelserna om uppskrivning, om kriterierna för det är uppfyllda och företaget vill det, se Bokföringsnämndens brevsvår till Finansinspektionen daterat den 8 juni 2018.

Praxis

Högsta förvaltningsdomstolen har i fyra fall prövat vad som utgör ränteinkomster enligt 24 kap. IL för företag som förvärvar portföljer av förfallna eller kreditförsämrade fordringar.²⁸

När det gällde frågan om de inkomster som beräknas enligt effektivräntemetoden utgör ränteinkomster vid tillämpningen av 24 kap. IL uttalande domstolen i HFD 2021 ref. 62 i huvudsak följande:

25. Den inkomst som bolaget räknar fram enligt effektivräntemetoden bygger på bolagets kalkyler och uppskattningar av framtida kassaflöden och på anskaffningsutgiften för portföljen. Fordringarnas nominella belopp och den ränta som gäldenärerna och den ursprungliga borgenären har kommit överens om saknar i princip betydelse för storleken på den enligt metoden beräknade inkomsten. Vid fastställandet av effektivräntan har hänsyn tagits till samtliga betalningar som gäldenären förväntas erlägga, t.ex. amorteringar, upplupna räntor och avgifter. Den inkomst som beräknas enligt effektivräntemetoden består alltså inte enbart av ersättning för den kredit som bolaget tillhandahåller gäldenären. Om bolaget hade haft motsvarande utgift hade det inte varit fråga om enbart ränta utan även om t.ex. avbetalning av kapitalbeloppet.

Högsta förvaltningsdomstolen fann mot denna bakgrund att den inkomst som beräknades enligt effektivräntemetoden och som enligt god redovisningssed var ränta inte var en ränteinkomst för bolaget vid tillämpningen av 24 kap. IL. Domstolen uttalade att bedömningen inte skulle ändras om inkomsten enligt metoden redovisades på ett annat sätt av bolaget.

Högsta förvaltningsdomstolen uttalade sig därefter i avgörandet särskilt om upplupen ränta:

27. Vid bolagets förvärv av fordringarna sker ett borgenärsbyte utan att de andra ursprungligen avtalade villkoren ändras. Den ränta som har avtalats mellan gäldenärerna och den ursprungliga borgenären är en ersättning för kredit och utgör ränta enligt definitionerna i 24 kap. 2 och 3 §§ inkomstskattelagen.

28. God redovisningssed bör enligt förarbetena styra i frågan avseende till vilket år en ränteutgift eller ränteinkomst ska hänföras (prop. 2017/18:245 s. 220). Att resultatet av en näringsverksamhet ska beräknas enligt bokföringsmässiga grunder och inkomster tas upp som intäkt och utgifter dras av som kostnad det beskattningsår som de hän-

---

²⁸ Målen HFD 2021 ref. 62 och HFD 2021 not. 47 gällde förvärvade portföljer av förfallna fordringar redovisade till upplupet anskaffningsvärde enligt K3. Målen HFD 2022 not. 23 och HFD 2024 not. 4 gällde förvärvade portföljer av kreditförsämrade fordringar redovisade till upplupet anskaffningsvärde enligt IRFS 9.

för sig till enligt god redovisningssed följer vidare av 14 kap. 2 § inkomstskattelagen.

29. Mot den bakgrunden framstår det enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening som rimligt att låta de principer som ligger till grund för god redovisningssed vara avgörande för vilken av borgenärerna som vid ett borgenärsbyte ska beakta en ränteinkomst vid beräkningen av räntenettet. En ränteinkomst ska alltså beaktas enbart av den borgenär som var fordringsinnehavare och kreditgivare under den tid som räntan belöper på.

Domstolen fann att det följaktligen endast var den del av inkomsterna som motsvarade avtalad ränta och som belöpte på tid efter bolagets förvärv av fordringarna som utgjorde ränteinkomster hos bolaget vid beräkningen av räntenettet.²⁹

I målet HFD 2022 not. 23 hade Skatterättsnämnden i det överklagade beslutet funnit att de inkomster som beräknas enligt effektivräntemetoden och som enligt god redovisningssed klassificeras som ränteinkomster, utgör sådana ränteinkomster som avses i 24 kap. 3 § IL. Med hänvisning till avgörandet HFD 2021 ref. 62 fann Högsta förvaltningsdomstolen dock att den inkomst som bolaget beräknar enligt effektivräntemetoden och som enligt god redovisningssed är ränta inte är en ränteinkomst för bolaget vid tillämpningen av 24 kap. IL. Förhandsbeskedet ändrades därför och målet återförvisades till Skatterättsnämnden såvitt avsåg de frågor som hade förfallit på grund av Skatterättsnämndens tidigare bedömning.

De frågor som efter återförvisningen skulle besvaras av Skatterättsnämnden var om ränteinkomsten kunde beräknas baserat på fordrans utestående belopp, det vill säga den skuld gäldenären har till bolaget efter borgenärsbytet, multiplicerat med den avtalade räntan eller hur basen för ränteberäkningen annars skulle bestämmas. Bolaget förtydligade att frågorna inte bara omfattade beräkningen av den inkomst som kan klassificeras som ränteinkomst enligt 24 kap. 3 § IL utan också periodiseringen av den framräknade ränteinkomsten, det vill säga hur stor ränteintäkt som får tas upp i räntenettet ett visst beskattningsår enligt 24 kap. 23 §.

Skatterättsnämnden ansåg att ränteinkomsten skulle beräknas baserat på fordrans utestående belopp multiplicerat med den avtalade räntesatsen, och att eventuella omförhandlingar och betalningsuppgörelser med gäldenären samt reglerna i den aktuella jurisdiktionen skulle beaktas. Ränteinkomsten skulle tas upp enligt bokföringsmäs-

---

²⁹ Jämför HFD 2021 not. 47 för liknande uttalanden.

siga grunder med tillämpning av en redovisningsmetod som är förenlig med god redovisningssed när en förfallen fordran förvärvas och effektivräntemetoden inte tillämpas.³⁰

Beslutet överklagades och Högsta förvaltningsdomstolen uttalade då i avgörandet HFD 2024 not. 4 att det i det förevarande fallet var effektivräntemetoden som utgör god redovisningssed och som ska användas för att fördela inkomsterna mellan beskattningsåren. Domstolen uttalade sedan följande.

23. Frågan är hur stor del av dessa intäkter som kan anses utgöra ränteinkomster enligt 24 kap. 3 § inkomstskattelagen och därmed ska beaktas vid beräkandet av räntenettet enligt 23 §.

24. Av HFD 2021 ref. 62 följer att endast den del av bolagets inkomster från de förvärvade fordringarna som motsvarar avtalad ränta och som belöper på tid efter bolagets förvärv utgör ränteinkomster vid beräkningen av räntenettet (punkterna 28–30).

25. Hur denna del av ränteinkomsten för en specifik fordran eller en portfölj av fordringar ska beräknas är en utredningsfråga som inte är lämplig att pröva inom ramen för ett förhandsbesked. Förhandsbeskedet ska därför inte besvaras i den delen.

Högsta förvaltningsdomstolen ändrade därför Skatterättsnämndens förhandsbesked och förklarade att endast den del av bolagets inkomster från en förvärvad portfölj av förfallna fordringar som tas upp till beskattning och som motsvarar avtalad ränta ska anses utgöra ränteinkomster vid tillämpningen av 24 kap. 23 § IL. I övrigt avvisades ansökan.

Finns det problem med praxis?

Det har under en kort tid kommit fyra avgöranden från Högsta förvaltningsdomstolen som gäller vad som är ränta för ett företag som förvärvar förfallna eller kreditförsämrade fordringar som redovisas enligt effektivräntemetoden.

I några avseenden är det klart vad som gäller.

Det är klart att effektivräntemetoden gäller som god redovisningssed och att det är den metoden som avgör när en inkomst ska tas upp till beskattning.

Det är också klart att ränta enligt den metoden inte är ränta vid tillämpning av ränteavdragsbegränsningsreglerna i 24 kap. IL, eftersom

---

³⁰ Skatterättsnämndens förhandsbesked den 27 april 2023, dnr 71-22/D.

den inkomst som beräknas enligt metoden inte enbart består av ersättning för den kredit som bolaget tillhandahåller gäldenären.

Högsta förvaltningsdomstolen har även uttalat att det endast är den del av bolagets inkomster som motsvarar avtalad ränta och som belöper på tid efter bolagets förvärv av fordringarna som är ränteinkomster enligt 24 kap. IL.

Slutligen är det avgjort att ränteinkomsten enligt 24 kap. IL inte kan överstiga den ränteintäkt som beräknas med ledning av effektivräntemetoden. Effektivräntemetoden sätter alltså ett ”tak” för hur mycket som ett enskilt år kan utgöra ränta enligt 24 kap. IL.

I övrigt återstår en del frågor att besvara. Hur ska man få fram den del av bolagets inkomster från de förvärvade fordringarna, beräknade enligt effektivräntemetoden, som motsvarar avtalad ränta och som belöper på tid efter bolagets förvärv? Ska den del av årets betalningar som utifrån vad som gäller civilrättsligt utgör upplupen ränta, amortering eller betalning av avgifter räknas bort? Ska då den upplupna räntan avräknas först eller ska en andelsberäkning göras? Ska hänsyn tas till överenskommelser efter förvärvet? En fråga är också vad som gäller om fordringen finns i ett land där ränta inte får tas ut efter en överlåtelse av en konsumentkredit.

Frågan är alltså om betalningen för varje enskild fordringspost måste särskiljas och delas upp utifrån vad som gäller i just det fallet.

Även om vissa frågor besvarats genom praxis har det uppstått nya frågor som inte har något svar. Att det är en utredningsfråga att beräkna ränteinkomsten för en specifik fordran eller en portfölj av fordringar står klart. Det kan dock förutsättas att det krävs ytterligare klarlägganden innan det står klart hur beräkningen av ränteinkomsten i de enskilda fallen ska gå till rent faktiskt och därmed hur stora praktiska problem det blir.

Möjligheterna att få rättsläget klarlagt genom förhandsbesked är stängda. Det kommer att dröja många år innan vi vet vad som gäller. Detta innebär en stor osäkerhet för företagen. Den praktiska hanteringen av dessa ärenden riskerar även att leda till en stor administrativ börda för såväl företagen som Skatteverket.

Av framför allt förenklings- och tydlighetsskäl är vår bedömning därför att det bör införas särskilda regler för vad som i dessa fall ska behandlas som ränteinkomster enligt 24 kap. IL.

Vårt förslag

En viktig fråga är hur man allmänt ska karaktärisera verksamhet som består i förvärv och förvaltning av portföljer av förfallna eller på annat sätt kreditförsämrade fordringar. Den avkastning verksamheten ger är hänförlig till fordringar och såtillvida är det fråga om finansiell verksamhet. Verksamheten kräver i de flesta fall också tillstånd från Finansinspektionen. I någon mening skiljer sig verksamheten emellertid tydligt från sedvanlig utlåning. Bolagen förvärvar fordringarna till underkurs och de arbetar aktivt med att driva in skulderna. Det gäller oavsett om indrivningsverksamheten sker i egen regi eller i praktiken görs av ett fristående bolag.

Frågan är om det finns anledning att anse att bolagets inkomster inte ska få avräknas mot räntekostnader vid beräkning av räntenettet på grund av verksamhetens karaktär. Den aspekten har inte behandlats i de prövningar som varit och i de vägledande avgörandena finns inget som tyder på att ett sådant synsätt påverkat bedömningarna.

Vi anser för vår del att de skillnader som finns mellan sedvanlig utlåning och förvärv av förfallna eller på annat sätt kreditförsämrade fordringar inte motiverar en i grunden annan syn på hur det belopp som redovisas som effektivränta ska hanteras i detta sammanhang. Konsekvensen av ett motsatt synsätt skulle kunna vara att ingen del av avkastningen kan behandlas som ränteinkomster. Det skulle i ett vidare perspektiv öppna för svåra gränsdragningsfrågor om skillnad ska göras mellan den som lånat ut pengar respektive förvärvat en fordran.³¹

Vi bedömer inte att det är oförenligt med direktivet om skatteundandraganden eller med OECD:s rekommendationer att behandla det som beräknas som ränta enligt effektivräntemetoden som en ränteinkomst vid tillämpning av 24 kap. IL. Det skulle i och för sig kunna övervägas att skilja ut en del av inkomsterna enligt effektivräntemetoden och inte behandla dessa som ränta. Det skulle kunna vara motiverat utifrån den aktiva förvaltningen av portföljen och att förvärv till underpris av fordringar inte endast handlar om utlåning. Ett annat alternativ skulle kunna vara att vad som är ränteinkomster enligt 24 kap. IL utgår från en schablonmässigt beräknad inkomst som utgår från före-

³¹ Vi har försökt klargöra hur motsvarande fråga hanteras i andra länder. Vi har begränsad information. Vi vet att skattemyndigheten i Irland anser att effektivräntan i motsvarande fall och vid tillämpning av motsvarande regler utgör en inkomst som ekonomiskt är likvärdig med ränta, se *Irish Tax and Customs* (uppdaterad januari 2024), avsnitt 4.1.5–4.1.7. Det finns uppgifter om att företag med sådan verksamhet som är aktuell undantagits från tillämpning av reglerna i andra länder.

tagets egen bedömning av vad företaget kommer att kunna driva in av den nominella fordran. Detta belopp skulle sedan kunna multipliceras med den avtalade räntan för att beräkna hur stor del som ska utgöra ränta skattemässigt, givetvis med hänsyn till "taket". Vi menar emellertid att skälen för att införa någon av dessa metoder, som riskerar att bli svårtillämpade, inte väger tillräckligt tungt och lämnar inget sådant förslag.

Vi har också diskuterat om en särskild regel om att effektivräntemetoden ska kunna användas för att bestämma ränteinkomsten vid förvärv av förfallna eller på annat sätt kreditförsämrade fordringar skulle kunna anses selektiv och därmed utgör ett problem när det gäller statsstöd. Vi anser inte att regeln är selektiv. Den gäller för alla som yrkesmässigt förvärvar portföljer med förfallna eller kreditförsämrade fordringar. Att det finns andra transaktioner som redovisas enligt effektivräntemetoden eller enligt motsvarande principer innebär inte att en regel som bara träffar portföljer av förfallna eller på annat sätt kreditförsämrade fordringar blir selektiv. Vad som gäller i andra fall är för övrigt inte prövat i praxis och omständigheterna i de fallen kan skilja sig från vad som gäller för det fall vi reglerar.

Vi anser att effektivräntemetoden ska läggas till grund vid bestämmandet av vad som ska behandlas som ränteinkomster enligt 24 kap. IL. Det ger förutsebarhet i rättstillämpningen. Det ger inte de administrativa problem som det innebär om varje fordringsförhållande ska delas upp i delar för att bestämma vad som är ränta.

Effektivräntemetoden innebär att inbetalningarna över portföljens löptid fördelas som ränta respektive "avskrivning" av förvärvspriset. Det är alltså inte mer än bruttovinsten, beräknad utifrån vad det förvärvande bolaget betalade för portföljen, som kan bli ränta. Det är i och för sig riktigt att betalningarna civilrättsligt delvis kommer att avse upplupen ränta som är hänförlig till tid innan förvärvet och förseningsavgifter. Frågan är emellertid om det är ett problem. Alternativet är att låta parternas överenskommelser om vad som är vad styra och det är knappast önskvärt. Ett system som bygger på företagsekonomiskt riktiga principer bör vara mindre känsligt för planering och arbitrage.

Vi föreslår därför att det i lag läggs fast att effektivräntemetoden ska användas för att avgöra vad som ska behandlas som ränteinkomster enligt 24 kap. IL. Den särskilda regeln ska endast gälla för företag som förvärvar portföljer av förfallna eller på annat sätt kreditförsämrade

fordringar till ett pris under fordringarnas nominella värde. Detta kommer i många fall vara företag som står under tillsyn av Finansinspektionen. Detta är dock inget krav. Som ytterligare förutsättning bör gälla att de aktuella fordringarna i företagets räkenskaper har redovisats enligt effektivräntemetoden och att redovisningen följer god redovisningssed. Vidare bör underpriset bero på gäldenärens bristande betalningsförmåga.

Förslaget förs in i en ny paragraf, 24 kap. 3 a § IL.

4.3.4 En särskild regel för återföring av upplupen ränta ska inte införas

Förslag: Det ska inte införas några särskilda regler som innebär att en nedskrivning av en fordran på upplupen ränta skattemässigt ska minska årets positiva räntenetto alternativt öka ett kvarstående negativt räntenetto.

En återkommande fråga i de fall som prövats av Högsta förvaltningsdomstolen har gällt hanteringen av den upplupna räntan. Det har ansetts som ett problem att den upplupna räntan, som avser tid innan förvärvet, kunnat påverka effektivräntans storlek.

Det finns ur ett systemperspektiv anledning att överväga allmänt vad som ska gälla för upplupen ränta. Det skulle vid överlåtelser av fordringar för vilka det finns upplupen ränta kunna finnas anledning att säkerställa att ränteeffekterna ur ett systemperspektiv inte innebär att samma räntebetalning behandlas som ränta två gånger vid tillämpning av reglerna i 24 kap. IL.

I redovisningen leder en nedskrivning av en fordran på upplupen ränta från tidigare år inte till att den tidigare redovisade ränteinkomsten justeras. Det är inte prövat vad reglerna i 24 kap. IL innebär i detta avseende. Det finns inget uttryckligt stöd i lag eller förarbeten för att en nedskrivning av en fordran som avser upplupen ränta ska behandlas som en minskning av ränteinkomsten för det år nedskrivningen görs. I någon mening framstår det som logiskt att en justering av en tidigare ränteintäkt minskar ränteinkomsten för innevarande år, men det är långt ifrån säkert att de allmänna reglerna ställer krav på detta.

Vid tillämpning av effektivräntemetoden behandlas avkastningen på en portfölj som överstiger respektive understiger förväntade kassaflöden inte som ränta.

Vi har övervägt om det behövs en särskild regel för att säkerställa att nedskrivningar av upplupen ränta ska anses vara en minskning av ränteinkomsten, eller kanske till och med minska ett kvarstående negativt räntenetto. Vi lämnar inget sådant förslag. Om det finns ett problem med upplupen ränta är det ett allmänt problem som inte begränsar sig till effektivräntemetoden. En särskild regel skulle komplicera systemet. Vi bedömer också att risken för missbruk är begränsad. Huruvida det är materiellt riktigt att återföra en nedskrivning av en fordran på upplupen ränta som en minskning av ränteinkomsterna under det året beror också på förhållandena i det enskilda fallet. Det beror på att varken avdragsunderlag eller positiva räntenetton ”rullas” framåt i tiden.

5 Frågor om valutasäkringar

5.1 Vårt uppdrag

I 14 kap. 8 § IL finns bestämmelser om värdering av fordringar och skulder i utländsk valuta. Som huvudregel ska dessa värderas till balansdagens kurs. Om positionen är säkrad och man gör på samma sätt i redovisningen ska posten i stället tas upp till det värde som motiveras av valutasäkringen.

När bestämmelserna infördes överensstämde säkringsregeln med vad som gällde för redovisningen. Sedan dess har redovisningsreglerna ändrats. Vi har därför fått i uppdrag att se över säkringsregeln i 14 kap. 8 § IL.

Vi ska utvärdera och analysera hur bestämmelserna om valutasäkring av fordringar och skulder i utländsk valuta bör ändras så att de blir anpassade till de redovisningsmässiga reglerna. Vi har alltså inte i uppdrag att förutsättningslöst pröva behovet av allmänna, skattemässiga regler om säkring. Uppdraget gäller över huvud taget inte andra säkringsåtgärder än sådana som avser valutarisker.

Vi ska beakta att reglerna ska förebygga skatteplanering och att de inte ska kunna kringgå. Det ingår dock inte i vårt uppdrag att se över den generella regeln om värdering till balansdagens kurs.

Vårt uppdrag omfattar också en översyn av bestämmelsen om säkring i 17 kap. 20 a § IL.

I 24 kap. 4 § IL finns slutligen bestämmelser som innebär att valutakursvinster och -förluster i vissa fall ska anses utgöra ränta vid tillämpningen av vissa bestämmelser i 24 kap. IL. Vi har i uppdrag att utvärdera och analysera om eventuella ändringar av reglerna om valutasäkringar bör påverka definitionen av ränta.

Vi redogör nedan för de problem vi ser med de olika bestämmelserna och diskuterar om och hur de bör ändras. I bilaga 4 till betänkan-

det finns en rapport som vi haft som underlag vid vårt arbete med frågorna om valutakurssäkringar.¹

5.2 Något om behovet av säkringar och säkringsredovisning

Ett företag som är exponerat för en valutakursrisk avseende en fordran eller skuld kan införskaffa ett säkringsinstrument, exempelvis en valuta-termin eller valutaswap, för att ekonomiskt säkra risken. Om en säkrad risk och det säkringsinstrument som säkrar den värderas enligt olika metoder kan resultatet fluktuera i redovisningen, trots att det alltså är fråga om en säkrad risk. Så blir exempelvis fallet när en säkrad fordran eller skuld i utländsk valuta värderas till balansdagens kurs medan säkringsinstrumentet redovisas till anskaffningsvärde.

För att undvika fluktuation kan ett företag välja att tillämpa säkringsredovisning. När säkringsredovisning tillämpas frångås de ordinarie värderingsmetoderna genom att posterna kopplas ihop och påverkar resultatet samma redovisningsperiod.

För att få tillämpa säkringsredovisning krävs bland annat viss dokumentation och effektivitet för säkringen. Om kraven är uppfyllda får företaget i varje enskilt fall välja om säkringsredovisning ska tillämpas. Incitamentet att göra detta är lägre när god redovisningssed, även utan säkringsredovisning, innebär att värdeförändringar avseende säkringsinstrumentet och den säkrade posten redovisas i samma period. Då kommer värdeförändringarna att ta ut varandra redovisningsmässigt, trots att säkringsredovisning inte används. Ett exempel är om bägge posterna utgör finansiella instrument som tas upp till verkligt värde. Det finns då inget behov av att använda säkringsredovisning för att uppnå en matchning i redovisningen.

---

¹ Rapporten *När klassificeras valutakursförändringar som ränta?* är skriven av Peter Nilsson.

5.3 Bör 14 kap. 8 § IL ändras?

Bedömning: Säkringsbestämmelsen i 14 kap. 8 § IL är omodern och det finns i och för sig ett behov av förtydliganden. Ett stort problem med regeln är att den inte omfattar säkring till verkligt värde. Regeln saknar också betydelse om den säkrade posten och säkringsinstrumentet finns i olika bolag. Den har alltså med tiden blivit allt mindre relevant, framför allt i förhållande till hur de större företagen arbetar med säkring. Det finns därmed behov av ändringar, även om problemen har minskat genom införandet av 24 kap. 4 § IL. Det är emellertid inte enkelt att med de utgångspunkter som gäller för nuvarande lagstiftning och utifrån det mer begränsade uppdrag vi har ändra regeln så att den ger materiellt riktiga resultat och blir relevant. Regeln bör därför inte ändras nu.

5.3.1 Regeln och dess innebörd

Enligt 14 kap. 8 § IL ska fordringar, skulder, avsättningar och kontanter i utländsk valuta som huvudregel värderas till kursen vid beskattningsårets utgång, det vill säga balansdagens kurs. Det innebär att valutakursvinster respektive valutakursförluster på fordringar, skulder, avsättningar och kontanter i utländsk valuta under innehavstiden löpande tas upp respektive dras av.

Orealiserade vinster och förluster som beror på valutakursförändringar påverkar därmed det beskattningsbara resultatet. Vid kapitalvinstberäkningen tar man sedan hänsyn till omvärderingen.² Det samma gäller vid beräkningen av det skattemässiga värdet när det är fråga om en lagertillgång.³

Från huvudregeln om värdering till balansdagens kurs för fordringar, skulder, avsättningar och kontanter i utländsk valuta finns det i dagsläget tre undantag.

Regeln i 14 kap. 8 § IL gäller inte för poster i utländsk valuta som utgör lager av finansiella instrument som tas upp till verkligt värde enligt 17 kap. 20 § IL. Dessa instrument värderas till verkligt värde och

---

² 48 kap. 17 § IL.

³ 2 kap. 31 § IL.

valutakomponenten tas då fram till beskattning genom den värderingen.⁴ Det är det första undantaget.

Det andra undantaget gäller för fordringar, skulder, avsättningar och kontanter i utländsk valuta som är föremål för en valutasäkringsåtgärd. Om det föreligger en valutasäkringsåtgärd ska den säkrade posten tas upp till det värde som motiveras av valutasäkringen. Enligt förarbetena innebär det att säkringskursen ska användas.⁵ För att undantaget ska vara tillämpligt krävs att den värdering som motiveras av valutasäkringsåtgärden står i överensstämmelse med god redovisningssed samt att samma värde har använts i räkenskaperna.

Det tredje undantaget gäller fordringar och skulder som ingår i ett lager av finansiella instrument som värderas till samlat anskaffningsvärde enligt 17 kap. 20 § IL.⁶ Om en sådan post är föremål för en valutasäkringsåtgärd ska posten i stället tas upp till det värde som motiveras av valutasäkringen om värderingen står i överensstämmelse med god redovisningssed. Något krav på att samma värde ska ha använts i räkenskaperna föreligger inte eftersom ett lager av finansiella instrument kan ha tagits upp till verkligt värde i redovisningen samtidigt som det skattemässigt tas upp till anskaffningsvärde.

Vad som avses med att lagertillgången ska tas upp till det värde som motiveras av valutasäkringsåtgärden diskuterades inte närmare i förarbetena när bestämmelsen infördes.⁷ Eftersom valutakursförändringar på säkringsinstrumentet i detta fall inte påverkar resultatet när de ingår i lagret är vår uppfattning att den säkrade posten ska tas upp till anskaffningsvärde alternativt terminskurs.

5.3.2 Hur har de redovisningsmässiga reglerna ändrats sedan 14 kap. 8 § IL infördes?

Undantaget för säkrade poster i 14 kap. 8 § första stycket IL är hämtat från punkt 4 av anvisningarna till 24 § kommunalskattelagen (1928:370).⁸ Avsikten med bestämmelsen i kommunalskattelagen var att den skulle träffa de situationer som behandlades i punkterna 8 och 15–19 i Bokföringsnämndens tidigare rekommendation BFN R7.⁹

⁴ Prop. 2003/04:28 s. 25.

⁵ Prop. 1998/99:28 s. 17.

⁶ 14 kap. 8 § andra stycket IL.

⁷ Jämför prop. 2003/04:28 s. 25–26.

⁸ Prop. 1999/00:2 s. 182.

⁹ Prop. 1998/99:28 s. 17.

Punkterna 8 och 15–19 i BFN R7 var ett undantag från huvudregeln att fordringar och skulder i utländsk valuta skulle tas upp till balansdagens kurs. Kursförändringar skulle redovisas i resultaträkningen. Om ett företag helt eller delvis hade skyddat sig mot valutakursförändringar på en fordran eller skuld i utländsk valuta skulle posten enligt BFN R7 i stället värderas i enlighet med transaktionernas ekonomiska innebörd, vilket i huvudsak innebar följande.¹⁰

- Var en fordran eller skuld i utländsk valuta effektivt skyddad av en motpost i utländsk valuta skulle fordran eller skulden redovisas med hänsyn tagen till detta, vilket innebar att förändringar i växelkursen inte skulle påverka det bokförda värdet.
- Användes terminskontrakt för valutasäkring skulle dagskursen den dag valutasäkringen gjordes, eller i vissa fall terminskursen, användas vid värderingen av underliggande fordran eller skuld.
- Förelåg det en valutasäkringsåtgärd som gav motsvarande valutaskydd som ett terminskontrakt skulle åtgärden behandlas på samma sätt i redovisningen som ett terminskontrakt.
- Förelåg det en valutaswap skulle fordringen eller skulden värderas i den valuta som gällde enligt swapavtalet.

Utgångspunkten i de dåvarande redovisningsreglerna var alltså att valutakursförändringar inte skulle påverka det bokförda värdet på en fordran eller skuld om kursen var säkrad. Undantaget för säkrade poster omfattade i princip enbart säkringar som innebar att företaget bytte från rörlig till fast valutakurs.

Rekommendationerna i BFN R7 är upphävda.¹¹ I dag tillämpas i stället andra redovisningsregler där metoderna för säkringsredovisning har utvecklats jämfört med BFN R7. För att få en fullständig bild av vad som är möjligt eller inte enligt de olika redovisningsregelverken krävs en mycket detaljerad beskrivning av regelverken. Även om de olika redovisningsregelverken uppställer olika krav för vad som kan säkras och hur säkringsredovisning görs finns det på ett övergripande

---

¹⁰ Se BFN R7 punkterna 8 och 15–19. För att en valutasäkringsåtgärd skulle anses föreligga krävdes det att avsikten hade förelegat vid transaktionstidpunkten. Vidare krävdes det att företaget lämnade upplysningar i årsredovisningen om vilka poster som var valutasäkrade samt på vilket sätt.

¹¹ Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2017:4) om upphävande av vissa allmänna råd, rekommendationer och uttalanden om årsredovisning, årsbokslut och bokföringsskyldighet. Genom dessa allmänna råd upphävdes även det allmänna rådet om tillämpning av Redovisningsrådets rekommendationer.

plan många likheter mellan reglerna. Övergripande innebär utvecklingen inom redovisningen följande.¹²

Till att börja med kan säkringsredovisning i dag även tillämpas i förhållande till andra risker än valutakursrisker.

Vidare framgår det uttryckligen att en säkrad post kan vara hela eller en del av antingen en enskild post eller en grupp av poster. I vissa fall är det även möjligt att säkra en nettoposition, det vill säga en säkring av en grupp poster med riskpositioner som motverkar varandra.¹³

När det gäller säkringsinstrumentet kan detta vara ett derivat eller vissa andra typer av finansiella instrument. Det går att kombinera flera instrument och tillsammans betrakta dem som ett säkringsinstrument. I vissa fall kan även en andel av ett finansiellt instrument identifieras som säkringsinstrument.¹⁴

När det gäller de olika typerna av säkringsredovisning finns det fortfarande möjlighet för vissa företag att säkringsredovisa på ett sätt som liknar den metod som gällde enligt BFN R7. Det innebär att den säkrade posten tas upp till anskaffningsvärde alternativt att den säkrade posten värderas till terminskurs eller avistakurs.¹⁵

Det finns dock numera även andra typer av säkringsredovisning: säkring av verkligt värde, kassaflödessäkring respektive säkring av en nettoinvestering i en utlandsverksamhet.¹⁶ För vårt uppdrag har vi bedömt att det främst är säkring av verkligt värde som är av intresse.¹⁷

Säkring av verkligt värde är en säkring av risken för att det verkliga värdet ska förändras på en redovisad tillgång eller skuld eller på ett oredovisat bindande åtagande som är hänförligt till en viss risk och som skulle kunna påverka resultatet.¹⁸

---

¹² I K2 används inte begreppet säkringsredovisning, men om en del av en fordran eller skuld i utländsk valuta är säkrad med ett terminskontrakt ska den säkrade delen räknas om till terminskursen. Någon annan typ av ”säkringsredovisning” finns inte i K2 och att tillämpa den nu angivna metoden är inte något som är valbart för företagen, Se K2 punkterna 11.8, 13.5 och 17.8.

¹³ Se till exempel IFRS 9 punkterna 6.6.4 och 6.3.7 samt K3 punkterna 11.48 och 12.58.

¹⁴ Se till exempel IFRS 9 punkterna 6.2.1–6.2.3 och 6.2.5.samt K3 punkterna 11.42, 11.43, 11.46, 12.52, 12.53 och 12.56.

¹⁵ Se K3 punkterna 11.50–11.52 med kommentarer och RFR 2 IFRS 9 Finansiella instrument punkterna 2, 5 och 10.

¹⁶ Se IFRS 9 punkt 6.5.2 (a) samt kommentaren till K3 punkt 12.47.

¹⁷ Vi har bedömt att metoden säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet inte blir aktuell vid valutasäkring av fordringar och skulder. Vad gäller kassaflödessäkringar är effekten av en sådan säkringsredovisning att värdetförändringar på säkringsinstrumentet redovisas i resultaträkningen först när det säkrade kassaflödet gör det. Någon särskild värderingsregel för den tillgång eller skuld som det säkrade kassaflödet avser finns inte. En kassaflödessäkring avseende kassaflödet från en fordran eller skuld i utländsk valuta bör därför inte omfattas av säkringsbestämelsen i 14 kap. 8 § första stycket andra meningen IL.

¹⁸ Jämför till exempel IFRS 9 punkt 6.5.2 (a).

Vid säkring av verkligt värde ska värdeförändringarna på såväl den säkrade posten som säkringsinstrumentet redovisas i resultaträkningen.¹⁹ Säkringsredovisning till verkligt värde skiljer sig därmed helt från den metod för säkringsredovisning som BFN R7 innebar. Vid säkring till verkligt värde resultatförs värdeförändringarna på både den säkrade posten och säkringsinstrumentet medan syftet med BFN R7 var att inga värdeförändringar skulle redovisas i resultatet om det förelåg en valutasäkringsåtgärd.

Utöver att det tillkommit nya typer av säkringsredovisning finns det i dag även redovisningsmässiga regler som tar sikte på säkringsredovisning i koncernredovisningen. Sådan säkringsredovisning som inte avser säkringsredovisning i juridisk person omfattas dock inte av bestämmelsen i 14 kap. 8 § IL.

5.3.3 Vilka problem finns det med utformningen av bestämmelsen?

Som framgått ovan är undantaget för säkrade poster, som sedan inkomstskattelagen infördes finns i 14 kap. 8 § första stycket IL, utformat i en tid då säkringsredovisning innebar att en fordran eller skuld i utländsk valuta antingen togs upp till anskaffningsvärde eller till terminskurs alternativt avistakurs. Sådan säkringsredovisning är fortfarande möjlig för företag som tillämpar K2 och i vissa fall K3 och RFR 2. Då fungerar bestämmelsen i 14 kap. 8 § första stycket IL i princip på avsett sätt. Valutakursförändringar påverkar varken det redovisningsmässiga eller det skattemässiga resultatet.

Det finns i och för sig frågor som gäller tolkningen av bestämmelsen även vid traditionell säkring. I regeln används singularformerna ”ett terminsavtal” som säkrar ”en sådan post”. Det motsvarar vad som stod i de rekommendationer från Bokföringsnämnden som gällde när bestämmelsen först infördes. I dag är det möjligt att tillämpa säkringsredovisning även i situationer då det inte är fråga om ett enskilt säkringsinstrument som säkrar en specifik fordran eller en skuld. Det gäller både situationer då flera säkringsinstrument säkrar en post, och när flera poster säkras av ett säkringsinstrument. Även om bestämmelsen inte är helt tydlig i detta avseende är vår uppfattning att det förhållandet att singularformer används i regeln inte hindrar att den kan

¹⁹ Se K3 punkterna 12.60 och 12.62 samt IFRS 9 punkt 6.5.8 genom RFR 2 IFRS 9 punkt 2.

gälla även i sådana situationer. Så bör också vara fallet när den säkrade posten definieras som en nettosition mellan fordringar och skulder i utländsk valuta, eftersom det även då i praktiken är antingen en grupp av fordringar eller skulder som säkras. Det kan här finnas skäl för redaktionella ändringar, men vi uppfattar att det inte är nödvändigt.

Ett större problem är vad som gäller vid säkring till verkligt värde.

Avsikten med regeln är att valutakursförändringar på fordringar, skulder, avsättningar och kontanter i utländsk valuta inte ska få genomslag i beskattningen om de säkrats.²⁰ Det krävs i praktiken att säkringsredovisning tillämpats i redovisningen eftersom det ställs krav på att samma värde ska ha använts i räkenskaperna och att värderingen ska stå i överensstämmelse med god redovisningssed.²¹

Säkringsredovisning till verkligt värde innebär att både den säkrade posten och säkringsinstrumentet tas upp till verkligt värde i balansräkningen och att värdeförändringarna på posterna påverkar resultaträkningen. Om exempelvis valutakursen på en skuld säkrats med ett derivatinstrument som tillförsäkrar en viss valutakurs på betalningsdagen kommer kursförändringar att påverka den ena posten positivt och den andra negativt. Genom att båda posterna värderas till verkligt värde tar värdeförändringarna ut varandra.

Frågan är hur regeln i 14 kap. 8 § IL förhåller sig till säkring till verkligt värde och om bestämmelsen fungerar på avsett sätt även i dessa fall.

Det skulle kunna hävdas att ”det värde som motiveras av valutasäkring” då är det verkliga värdet för den säkrade posten, åtminstone när den säkrade posten inte hade tagits upp till verkligt värde om den inte ingått i ett säkringsförhållande. Det skulle innebära att kraven på att samma värde ska ha använts i räkenskaperna och att värderingen ska överensstämma med god redovisningssed skulle vara uppfyllda. Enligt förarbeten till tidigare lagstiftning måste säkringsbestämmelsen tillämpas om förutsättningarna är uppfyllda.²²

Det finns dock flera skäl mot att tolka bestämmelsen på det sättet.

Det verkliga värdet för den säkrade posten påverkas även av andra riskkomponenter än valutakursen medan 14 kap. 8 § IL bara gäller valutakursförändringar. Det värde som ”motiveras av valutasäkring”

---

²⁰ Prop. 2003/04:28 s. 26.

²¹ Begreppet säkringsredovisning används inte uttryckligen i K2-regelverket. Företag som tillämpar K2 måste dock ta upp en fordran eller skuld i utländsk valuta till terminskursen om det finns ett säkringsinstrument.

²² Prop. 2003/04:28. s. 26.

bör då inte kunna vara ett värde som påverkats av andra risker än just valutariskerna.

Ett annat skäl mot tolkningen är att den enbart skulle medföra att orealiserade vinster eller förluster på den säkrade posten tas upp till beskattning på balansdagen. Bestämmelsen i 14 kap. 8 § IL gäller inte för säkringsinstrumentet, vilket innebär att de orealiserade värdeförändringarna på detta inte kommer fram till beskattning vid samma tidpunkt. Tolkningen skulle alltså inte vara förenlig med bestämmelsens syfte, att värdeförändringar på posterna redovisas i samma period när det föreligger en valutasäkringsåtgärd.²³

Vi anser således inte att 14 kap. 8 § IL omfattar säkring till verkligt värde.

Det betyder att den säkrade posten ska tas upp till balansdagens kurs. Därigenom kommer orealiserade vinster och förluster för den säkrade posten att beskattas, trots att det föreligger en valutasäkringsåtgärd.

En annan aspekt av sambandet mellan redovisning och beskattning på detta område gäller säkring på koncernnivå visavi säkring i det enskilda företaget. Regeln i 14 kap. 8 § IL saknar intresse när den säkrade posten finns i ett företag och säkringsinstrumentet i ett annat.

Sammantaget gäller alltså att reglerna inte ger ett materiellt riktigt resultat för säkring till verkligt värde. Det gäller oavsett om säkring till verkligt värde omfattas av 14 kap. 8 § första stycket andra meningen IL eller inte.

5.3.4 Hur stort är behovet av begränsade ändringar?

Att 14 kap. 8 § IL, utifrån hur den utformats, synes handla om säkring av en specifik post av ett särskilt instrument menar vi inte är ett så stort problem. Det kan finnas skäl att göra redaktionella ändringar, men vi bedömer inte att det skulle ändra rättsläget. Vi menar att regeln kan tolkas så att den är tillämplig även om det handlar om säkring av flera poster eller att flera säkringsinstrument används. Bestämmelsen harmoniserar därmed med dagens redovisningsregler.

Problemet som består i att 14 kap. 8 § IL inte fungerar om en valutavisning säkrats till verkligt värde är naturligtvis större.

---

²³ I de fall som omfattas av 24 kap. 4 § IL kommer dock valutakursförändringen även på derivatinstrumentet att tas upp till beskattning vilket gör att behovet av att ändra reglerna för sådana poster har minskat. Se vidare avsnitt 5.5.

Problemet har minskat genom införandet av 24 kap. 4 § IL för de poster som träffas av den bestämmelsen. Om säkringsinstrumentet är ett derivatinstrument som säkrar en sådan post som omfattas av 24 kap. 4 § IL kommer både den säkrade posten och säkringsinstrumentet att tas upp till antingen balansdagens kurs eller det värde som motiveras av valutasäkringen.²⁴ Härigenom kommer valutakursförändringarna på posterna att påverka det skattemässiga resultatet samma beskattningsår.

För säkrade poster som inte träffas av 24 kap. 4 § IL är rättsläget oförändrat. Problemet är att orealiserade valutakursvinster eller -förluster på den säkrade posten kommer fram vid beskattningen genom värderingen till balansdagens kurs, medan motsvarande värdeförändringar på säkringsinstrumentet inte gör det.

Det finns två undantag då någon asymmetri inte uppstår vad gäller periodiseringen av valutakursförändringar. Det första gäller om både säkringsinstrumentet och den säkrade posten ingår i ett lager av finansiella instrument som värderas till verkligt värde enligt 17 kap. 20 § IL. Det andra undantaget är om säkringsinstrumentet ingår i ett lager av finansiella instrument som värderas till verkligt värde skattemässigt medan den säkrade posten är en fordran i utländsk valuta som utgör en lagertillgång, men som inte ingår i lagret av finansiella instrument. Då kommer den särskilda säkringsbestämmelsen i 17 kap. 20 a § IL inte att vara tillämplig för säkringsinstrumentet. I det fallet kommer säkringsinstrumentet att tas upp till verkligt värde enligt 17 kap. 20 § IL samtidigt som valutakursförändringar på fordran kommer fram.²⁵

Om 24 kap. 4 § IL inte är tillämplig och någon av de två undantags-situationerna inte föreligger kommer det inkomstskattemässiga resultatet att fluktuera, trots att posterna är säkrade till verkligt värde och säkringsredovisning tillämpas. Som framgått fluktuerar det civilrättsliga resultatet inte på motsvarande sätt. Vår bedömning är därför att det i och för sig finns ett behov av att ändra i 14 kap. 8 § första stycket IL.

Det är emellertid fråga om ett periodiseringsproblem. I vissa fall kan detta drabba företagen negativt genom att orealiserade valutakursvinster tas upp till beskattning, trots att posten i redovisningen motsvaras av en motpost. I andra fall kan detta gynna företagen genom

²⁴ Se vidare avsnitt 5.5 nedan.

²⁵ Jämför vidare avsnitt 5.4.1 nedan. 17 kap. 3 § IL innebär att fordran ska tas upp till anskaffningsvärdet eller nettoförsäljningsvärdet. Oavsett värderingsmetod kommer valutakursförändringar fram till beskattning, se 14 kap. 8 § första stycket IL.

att orealiserade valutakursförluster får dras av, trots att posten i redovisningen motsvaras av en motpost. Företagen kan i viss utsträckning undvika problemen genom att i redovisningen välja att tillämpa anskaffningsvärdesäkring i stället.

5.3.5 Vårt förslag

Vi har utifrån de problem vi ser övervägt att föreslå att reglerna ändras. Vi avstår emellertid från sådana förslag. Skälen är följande.

Vårt uppdrag är att utvärdera regeln i 14 kap. 8 § IL utifrån utvecklingen inom redovisningen. Det finns några allmänna inslag i hur företagens arbete med säkringar har utvecklats och hur redovisningen av säkringar fungerar som är av stor betydelse för att förstå de mer övergripande problem som finns.

Till att börja med arbetar företagen normalt med att ekonomiskt säkra risker på koncernnivå. Skattereglerna är utformade utifrån att varje företag är ett skattesubjekt och säkringsreglerna förhåller sig i de flesta fall inte till att säkringsåtgärden avser gruppnivån.²⁶ Här finns det alltså olika perspektiv som kan vara svåra att överbrygga utan större förändringar.

Att fokus ligger på gruppen och gruppens risker är också alldeles tydligt när företagen redovisar sin finansiella ställning och sitt resultat. I redovisningen för de större företagen är det koncernredovisning som är av intresse och det är med detta perspektiv som redovisningsreglerna utformas.²⁷

Utvecklingen inom redovisningen, i vart fall för de något större företagen, har gått mot större inslag av värdering till verkligt värde vad gäller finansiella instrument. Om både en säkrad post och ett säkringsinstrument tas upp till verkligt värde blir säkringsredovisningen som sådan ofta av mindre intresse för att balansera värdena på posterna. Detta minskar i sin tur betydelsen av säkringsredovisning. I redovisningen kommer frågor om säkringsredovisning då i stället att handla om andra symmetrier i hanteringen av posterna.

Skattereglerna gäller bara för säkring av valutarisker. Det är endast en av de risker som säkras i företagen. Inte sällan hanteras riskerna genom ett sammansatt instrument som säkrar exempelvis risker som

---

²⁶ Se lydelsen av 14 kap. 8 § och 17 kap. 20 a § IL. Ett undantag gäller bestämmelsen i 24 kap. 4 § IL.

²⁷ Jämför avsnitt 1, bilaga 4.

avser förändring av valutarisker och förändringar av räntenivåer. Vid värdering till verkligt värde påverkar alla risker det redovisade värdet.²⁸

De gällande säkringsreglerna i inkomstskattelagen tar sin utgångspunkt i ett skattesystem där huvudregeln för finansiella poster allmänt fortfarande är värdering till anskaffningsvärde och att det är enskilda företag som beskattas. De utvecklingslinjer som ovan beskrivits innebär som vi ser det att varje mer begränsad justering av de befintliga säkringsreglerna inte kan förväntas fungera friktionsfritt i förhållande till hur företagen faktiskt gör och redovisar sin verksamhet. Detta är för oss en viktig slutsats när vi bedömer om vi ska föreslå justeringar av 14 kap. 8 § IL. I ett större perspektiv kommer de förslag vi kan lägga att vara av mindre betydelse.

Det finns heller inget enkelt sätt att ändra regeln i 14 kap. 8 § IL, så att den både blir materiellt riktig och fungerar tillfredsställande i praktisk tillämpning.

Regeln bygger i dag på ett nära samband med god redovisningssed och det berörda företags hantering av säkringen i räkenskaper. Utvecklingen inom redovisningen har minskat betydelsen av säkringsredovisningen för finansiella instrument. Det ökade inslaget av redovisning till verkligt värde gör att säkringsredovisningen får en annan karaktär. Företagen har stor frihet att välja att säkringsredovisa eller inte säkringsredovisa. Utifrån denna utveckling är det enligt vår bedömning inte ändamålsenligt att utforma en ny regel som bygger på redovisningsregler eller hur man faktiskt gör i redovisningen.

Det betyder i sin tur att en skatteregel skulle behöva utgå från ett från redovisningen fristående säkringsbegrepp. Förutsättningarna för när något ska anses säkrat måste anges i lag. Vi bedömer att en sådan uppgift är mycket komplicerad och går utöver vårt uppdrag och – om det ens är önskvärt – bör genomföras i ett större sammanhang.

En del i det problemkomplex som gäller säkringar, säkringsredovisning och beskattning berör vidare, som angetts ovan, alldeles tydligt delar av skattesystemet som är mycket mer centrala än frågor som gäller säkringar i företagsbeskattningen. Det gäller anskaffningsvärdeprincipens tillämpning för finansiella poster och skattemässig klassificering av sådana tillgångar, fordringar eller instrument. Det behöver tas ett helhetsgrepp.

Exemplet som gäller säkring till verkligt värde illustrerar detta.

---

²⁸ Jämför avsnitt 1, bilaga 4.

Det enda alternativet där de skattemässiga reglerna helt skulle följa de redovisningsmässiga reglerna skulle vara att värdera både den säkrade posten och säkringsinstrumentet till verkligt värde. Detta skulle innebära en stor förändring skattemässigt eftersom det skulle påverka båda posterna. Genom att ta upp båda posterna till verkligt värde skulle även andra riskkomponenter i respektive post komma fram till beskattning. Om en sådan värdering skulle tillåtas för fordringar och skulder i utländsk valuta bör det dock analyseras om inte säkringsredovisning till verkligt värde även i andra fall bör få fullt genomslag skattemässigt.

Ett samlat grepp om frågan om beskattning och säkring bör vidare innefatta en prövning av vad som ska gälla när säkrad post och säkringsinstrument finns i olika närstående företag.

Som framgått ovan finns det konkreta problem, men vi ifrågasätter om dessa är tillräckligt stora för att motivera begränsade ändringar.

Det finns emellertid argument också för mindre ändringar. För det fall lagstiftaren vill åtgärda problemen med mer begränsade insatser är ett alternativ att ändra regeln så att den säkrade posten inte tas upp till balansdagens kurs om säkringsredovisning har skett till verkligt värde. Den säkrade posten tas då upp till anskaffningsvärde.²⁹ Det skulle i någon mening innebära att den obalans i hanteringen av posterna som finns i dag åtgärdas, utan att det kräver stora ingrepp i centrala principer.

5.4 Reglerna i 17 kap. IL

5.4.1 Vad innebär reglerna?

I 17 kap. 19–20 c §§ IL finns särskilda regler om värdering av lager av finansiella instrument. Bestämmelsen i 20 a § handlar om säkring.

Skattereglerna om lager av finansiella instrument är frikopplade från de redovisningsmässiga reglerna, men bygger på reglerna i 4 kap.

---

²⁹ Bestämmelsen skulle då kunna infogas som ett nytt stycke i 14 kap. 8 § IL och utformas på följande sätt: "Fordringar, skulder, avsättningar eller kontanter i utländsk valuta, som inte omfattas av 17 kap. 20 § IL, ska dock inte värderas till kursen vid beskattningsåret utgång om företaget i räkenskaperna har redovisat posten till verkligt värde enligt principerna för säkringsredovisning". En sådan regel skulle även påverka periodiseringen för vissa derivatinstrument enligt 24 kap. 4 § IL, jämför avsnitt 5.5 nedan.

14 a–14 d §§ ÅRL.³⁰ Även säkringsinstrument och poster som säkringsredovisas i redovisningen kan ingå i ett sådant skattemässigt lager.³¹

Utanför bestämmelsen i 17 kap. 20 § IL faller bland annat finansiella instrument som hålls till förfall och som inte utgör derivatinstrument, samt lånefordringar och andra fordringar som härrör från företaget och som inte innehas för handelsändamål.³² Fordringar i utländsk valuta som är lagertillgångar och ingår i någon av dessa kategorier ska alltså värderas enligt den allmänna lagervärderingsregeln i 17 kap. 3 § IL. Detta innebär som utgångspunkt att de inte får tas upp till ett lägre värde än det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet.

I ett lager av finansiella instrument kan – till skillnad från vad som gäller enligt de allmänna skattereglerna om lagertillgångar – även finansiella skulder ingå.³³ I lagret av finansiella instrument ingår dock inte sådana skulder som undantas enligt 4 kap. 14 b § ÅRL. Det som kan inkluderas i lagret är skulder som ingår som en del i en handelsportfölj eller som utgör derivatinstrument.

Av 17 kap. 20 § IL framgår att ett lager av finansiella instrument som utgångspunkt ska tas upp till verkligt värde.³⁴ Ett företag kan dock välja att i stället ta upp sitt lager av finansiella instrument till det samlade anskaffningsvärdet. Det krävs då att samtliga företag som ingår i samma intressegemenskap tar upp sina respektive lager av finansiella instrument till det samlade anskaffningsvärdet.³⁵

Om både den säkrade posten och säkringsinstrumentet ingår i ett skattemässigt lager av finansiella instrument kommer de utifrån bestämmelserna i 17 kap. 20 § IL att värderas enligt samma metod vid beskattningen, det vill säga tas upp till antingen verkligt värde eller anskaffningsvärde. Detta gäller oavsett om säkringsredovisning tillämpats avseende den säkrade valutakursrisken. Vid värdering till verk-

³⁰ De skattemässiga bestämmelserna ska tillämpas på sådana finansiella instrument som avses i 4 kap. 14 a och 14 c §§ ÅRL. Detta innebär motsatsvis att de instrument som räknas upp i 4 kap. 14 b § ÅRL inte ingår i ett sådant lager av finansiella instrument som avses i de skattemässiga reglerna.

³¹ Jämför 14 kap. 8 § andra stycket och 17 kap. 20 a § IL.

³² 17 kap. 19 § IL och 4 kap. 14 b § första stycket 1–2 ÅRL.

³³ Se Kammarrätten i Stockholms dom den 26 maj 2016, mål nr 7186–7190-15, avseende 17 kap. 20 § andra stycket IL. Jämför även definitionen av finansiella instrument i 17 kap. 19 § IL som hänvisar till 4 kap. 14 a och 14 c §§ ÅRL.

³⁴ Med verkligt värde avses enligt 17 kap. 2 § IL detsamma som i 4 kap. 14 a § andra stycket ÅRL.

³⁵ Med anskaffningsvärde avses enligt 17 kap. 2 § IL detsamma som i 4 kap. 9 § andra stycket ÅRL eller i förekommande fall 4 kap. 5 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller 4 kap. 4 § lagen (1995:1560) om årsredovisning i försäkringsföretag.

ligt värde kommer eventuella valutakursförändringar på den säkrade posten och säkringsinstrumentet fram genom den värderingen, och tar ut varandra.

Om lagret av finansiella instrument tas upp till samlat anskaffningsvärde kommer valutakursförändringarna inte fram genom den värderingen. En fordran eller skuld i utländsk valuta som ingår i lagret ska dock som utgångspunkt tas upp till balansdagens kurs enligt den allmänna regeln i 14 kap. 8 § första stycket första meningen IL. När det föreligger en valutasäkringsåtgärd ska posten i stället tas upp till det värde som motiveras av valutasäkringen.

Om företaget tillämpat säkringsredovisning till anskaffningsvärde eller terminskurs alternativt avistakurs i redovisningen kommer detta att få genomslag vid beskattningen. Som konstaterats ovan är de skatterättsliga reglerna om värdering av finansiella instrument dock frikoppade från redovisningen. Detta innebär att företaget kan ha tillämpat säkringsredovisning till verkligt värde i redovisningen, samtidigt som den säkrade posten och säkringsinstrumentet tas upp till anskaffningsvärde vid beskattningen. För fordringar i utländsk valuta som ingår i ett lager av finansiella instrument gäller därför specialbestämmelsen i 14 kap. 8 § andra stycket IL.

I 17 kap. 20 a § IL finns en specialbestämmelse som innebär att ett säkringsinstrument som ingår i ett lager av finansiella instrument i vissa fall ska tas upp till anskaffningsvärdet, trots att lagret värderas till verkligt värde. Det gäller situationer då det finansiella instrumentet säkrar andra poster i företaget än sådana som är lager och instrumentet i räkenskaperna får redovisas enligt principerna för säkringsredovisning. Bestämmelsens syfte är att undvika att orealiserade vinster på dessa instrument beskattas och att orealiserade förluster dras av.³⁶ Skälet till att den infördes var att om lagret värderas till verkligt värde samtidigt som den säkrade posten är en kapitaltillgång eller en post som inte redovisas i balansräkningen kommer värdeförändringarna på de två posterna inte att ta ut varandra utan en specialregel.³⁷

Eftersom 17 kap. 20 a § IL är tillämplig om säkringsredovisning "får" tillämpas är vår uppfattning att bestämmelsen gäller oavsett om säkringsredovisning faktiskt har tillämpats eller inte. Regeln gäller säkringar av alla slags tillgångar som inte är lager och för alla säkrade risker, inte enbart valutakursrisker. Säkringsinstrumentet behöver inte vara

---

³⁶ Prop. 2003/04:28 s. 29.

³⁷ Prop. 2003/04:28 s. 24–25.

ett derivat, utan regeln gäller alla finansiella instrument. Vid säkring av valutakursrisker är det exempelvis möjligt att identifiera en fordran eller skuld i utländsk valuta som säkringsinstrument.

5.4.2 Bör 17 kap. 20 a § IL ändras?

Bedömning: Bestämmelsen i 17 kap. 20 a § IL kan i vissa fall leda till att säkringsinstrumentet tas upp till anskaffningsvärdet medan den säkrade fordran eller skulden i utländsk valuta tas upp till balansdagens kurs. Vi föreslår dock inga ändringar av bestämmelsen, eftersom detta i grunden beror på utformningen av 14 kap. 8 § IL.

Bestämmelsen i 17 kap. 20 a § IL innebär att säkringsinstrumentet skattemässigt tas upp till anskaffningsvärdet, vilket inte alltid är den värderingsmetod som skattemässigt tillämpas för den säkrade posten. När regeln tillämpas på ett derivatinstrument som säkrar en fordran eller skuld i utländsk valuta som inte ingår i ett lager av finansiella instrument kan den i sig medföra att den skattemässiga periodiseringen av valutakursförändringar skiljer sig åt för posterna. Det gäller dels situationer då säkringsredovisning inte tillämpas, dels när säkringsredovisning sker till verkligt värde i redovisningen. Fordran eller skulden kommer då att värderas till balansdagens kurs, medan säkringsinstrumentet som utgångspunkt tas upp till anskaffningsvärdet.³⁸

Eftersom säkringsbestämmelsen i 14 kap. 8 § första stycket IL bara är tänkt att tillämpas när säkringsredovisning faktiskt tillämpas i redovisningen bör det här utfallet anses vara i överensstämmelse med syftet när så inte är fallet.

Att säkringsinstrumentet och den säkrade posten värderas enligt olika metoder vid säkring till verkligt värde är delvis en effekt av att bestämmelsen i 17 kap. 20 a § IL inte innebär att säkringsinstrumentet värderas på samma sätt som den säkrade posten. Vad gäller specifikt valutakursförändringar på fordringar och skulder är dock vår uppfattning att asymmetrin i grunden beror på att säkringsbestämmelsen i 14 kap. 8 § IL inte omfattar säkring till verkligt värde. Liksom för 14 kap. 8 § IL har problemet minskat efter införandet av 24 kap. 4 § IL. Vi föreslår därför inga ändringar av 17 kap. 20 a § IL.

---

³⁸ Jämför vad som sägs om derivatinstrument som omfattas av 24 kap. 4 § IL i avsnitt 5.5 nedan.

5.4.3 Bör 17 kap. 20 § IL ändras?

Förslag: Det ska införas ett nytt stycke i 17 kap. 20 § IL där det anges att det förhållandet att vissa instrument i lagret ska värderas till balansdagens kurs enligt 14 kap. 8 § eller 24 kap. 4 § inte hindrar att lagret tas upp till det samlade anskaffningsvärdet enligt 17 kap. 20 § första stycket.

För derivatinstrument som säkrar en lånefordran eller skuld och som ingår i ett skattemässigt lager av finansiella instrument gäller både reglerna i 24 kap. 4 § IL och reglerna i 17 kap. 20 eller 20 a § IL.

Bestämmelsen i 24 kap. 4 § IL ger olika utfall beroende på om lagret tas upp till verkligt värde eller inte. Reglerna förutsätter att en bedömning först måste ske utifrån bestämmelserna i 17 kap. 20–20 a §§ IL.

Om derivatinstrumentet tas upp till anskaffningsvärde enligt 17 kap. 20 eller 20 a § IL ska det enligt 24 kap. 4 § IL värderas enligt 14 kap. 8 § IL. När säkringsredovisning inte tillämpas innebär detta att derivatet tas upp till balansdagens kurs, vilket vad gäller risker hänförliga till valutakursen i praktiken innebär att derivatet tas upp till verkligt värde. En särskild fråga är om detta utgör ett hinder mot att företaget och dess intressegemenskap tar upp det resterande lagret av finansiella instrument till samlat anskaffningsvärde, eftersom regeln i 17 kap. 20 § IL kräver att värderingen då är enhetlig för alla finansiella instrument i lagret.

Vår uppfattning är att reglerna inte hindrar det, även om lagtextens utformning i och för sig talar emot en sådan tolkning. Fordringar och skulder i utländsk valuta som ingår i ett lager av finansiella instrument som värderas till samlat anskaffningsvärde enligt 17 kap. 20 § IL bryts ut på motsvarande sätt enligt 14 kap. 8 § IL och tas upp till balansdagens kurs. Det anses inte hindra att det resterande lagret värderas till samlat anskaffningsvärde. Detta framgår indirekt av 14 kap. 8 § första stycket IL – som bara undantar lager av finansiella instrument som tas upp till verkligt värde – och konstaterades i förarbetsuttalanden till bestämmelserna om lager av finansiella instrument.³⁹ Bedömningen bör bli densamma vad gäller derivatinstrument som värderas till balansdagens kurs på grund av 24 kap. 4 § IL.

---

³⁹ Prop. 2003/04:28 s. 25.

Vi anser att reglerna som gäller ger utrymme för en tolkning som ger ett materiellt tillfredsställande resultat. För tydlighets skull kan det emellertid vara lämpligt att ändra reglerna så att det uttryckligen framgår att lagret av finansiella instrument får tas upp till samlat anskaffningsvärde trots att vissa fordringar, skulder och derivatinstrument i lagret värderas till balansdagens kurs enligt 14 kap. 8 § IL och 24 kap. 4 § IL. Detta ska också gälla när ett annat företag i intressegemenskapen har sådana instrument i sitt lager av finansiella instrument.

Förslaget förs in i 17 kap. 20 § andra stycket IL.

5.5 Behov av ändringar i 24 kap. 4 § IL?

Bedömning: Bestämmelsen i 24 kap. 4 § IL omfattar även så kallad ekonomisk säkring.

Derivatinstrument som enligt 24 kap. 4 § IL ska värderas på motsvarande sätt som i 14 kap. 8 § IL kan också träffas av 14 kap. 8 § första stycket andra meningen. Även om detta skulle kunna framgå på ett tydligare sätt anser vi inte att det är nödvändigt att justera regeln.

Om valutarisken avseende en skuld eller lånefordran i utländsk valuta har säkrats genom ett derivatinstrument, ska en valutakursförändring på skulden eller fordran anses vara en ränteutgift respektive ränteinkomst vid tillämpning av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna. Detta gäller oavsett om derivatinstrumentet finns i ett annat företag i intressegemenskapen än skulden eller lånefordran.⁴⁰ Här finns alltså ett exempel på att säkringsåtgärder på koncernnivå kan få skatterättslig betydelse.

Med begreppet ”säkrar” avses inte enbart sådant som redovisas enligt principerna för säkringsredovisning, utan även ekonomiska säkringar.⁴¹

Om valutarisken avseende en skuld eller lånefordran i utländsk valuta säkrats med ett derivat får detta i vissa fall också konsekvenser för hur derivatinstrumentet värderas och när eventuella valutakursförändringar ska påverka årets skattemässiga resultat.

⁴⁰ 24 kap. 4 § första och fjärde stycket IL.

⁴¹ Prop. 2017/18:245 s. 215.

Om derivatet är en kapitaltillgång ska det på balansdagen värderas på motsvarande sätt som i 14 kap. 8 § IL. Det betyder att samma regel som gäller för skulden eller lånefordran ska tillämpas på derivatinstrumentet. Om den aktuella värdeförändringen är en valutakursvinst tas den upp till beskattning det aktuella beskattningsåret och utgör samtidigt en ränteinkomst vid tillämpning av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna. Om värdeförändringen i stället är en valutakursförlust dras den av som en kostnad det aktuella beskattningsåret och utgör samtidigt en ränteutgift vid tillämpning av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna.

Om derivatinstrumentet avyttras före balansdagen ska i stället kapitalvinsten eller kapitalförlusten anses vara en ränteutgift eller ränteinkomst.⁴²

Om derivatet utgör lager som ska tas upp till verkligt värde enligt 17 kap. 20 § IL ska värdeförändringen anses vara en ränteutgift eller ränteinkomst vid tillämpning av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna. I dessa fall påverkas alltså inte värderingen av derivatet eller dess beskattningstidpunkt.

Om derivatet utgör lager som inte tas upp till verkligt värde enligt 17 kap. 20 § IL ska däremot samma värderingsregler tillämpas som om derivatet varit en kapitaltillgång.⁴³

I de fall derivatinstrumentet ska värderas på motsvarande sätt som i 14 kap. 8 § IL får detta alltså inte bara genomslag vid beräkningen av företagets räntenetto utan även på beskattningen i övrigt. Företaget ska därför också justera anskaffningsutgiften för derivatet.⁴⁴

En särskild fråga är om även säkringsbestämmelsen i 14 kap. 8 § första stycket andra meningen IL gäller vid tillämpningen av 24 kap. 4 § IL.

Vi anser att den gör det. Bestämmelsen i 14 kap. 8 § IL tar visserligen utifrån sin lydelse specifikt sikte på poster som säkras av säkringsinstrument, men hänvisningen i 24 kap. 4 § IL är inte begränsad till vissa delar av 14 kap. 8 § IL. Avsikten bör därför ha varit att det ska vara så.

Vi menar också att detta ger ett materiellt riktigt resultat. Om en lånefordran eller skuld som säkras av ett derivatinstrument värderas till anskaffningsvärdet enligt 14 kap. 8 § IL är det också rimligt att det säkrande derivatet värderas på samma sätt, och inte till balansdagens

---

⁴² 24 kap. 4 § andra stycket.

⁴³ 24 kap. 4 § tredje stycket IL.

⁴⁴ 48 kap. 4 § andra stycket och 17 § IL, se prop. 2017/18:245 s. 205 och 386.

kurs. Regeln skulle i och för sig kunna vara tydligare i detta avseende, men vi har inte bedömt att det är nödvändigt att justera den.

5.6 Företag med redovisning i euro

För företag som har sin redovisning i euro finns i 11 § lagen (2000:46) om omräkningsförfarande vid beskattning för företag som har sin redovisning i euro, m.m. en bestämmelse som gäller i stället för 14 kap. 8 § IL. Skillnaden är att begreppet ”utländsk valuta” har ersatts av ”annan valuta än euro”. Bestämmelsen motsvarar i övrigt 14 kap. 8 § IL i dess lydelse före år 2004.

Eftersom det finns ett samband mellan 11 § lagen om omräkningsförfarande vid beskattning för företag som har sin redovisning i euro, m.m. och 14 kap. 8 § IL bör bestämmelsen i den förstnämnda lagen ses över om det ska ske förändringar i 14 kap. 8 § IL. Det ingår dock inte i vårt uppdrag att göra en översyn av bestämmelsen i lagen om omräkningsförfarande vid beskattning för företag som har sin redovisning i euro, m.m.

6 Bakgrund till utjämning av räntenetto över tid och inom koncern

6.1 Inledning

I kapitel 7–11 redovisar vi förslag som gäller utjämning av räntenetto över tid och inom koncern. I detta kapitel ger vi en inledande bakgrund till reglerna. Vi beskriver hur reglerna ser ut i dag. Vi redogör även för vårt uppdrag i denna del. Därefter redogör vi för hur utjämning över tid och inom koncern har behandlats i OECD:s BEPS-rekommendationer och direktivet mot skatteundandraganden. Vi beskriver vidare motsvarande regler i några jämförbara länder. Begreppen från den svenska lagstiftningen används i den mån de avser samma företeelser, även om andra begrepp används i de olika ländernas lagstiftningar. Avslutningsvis i detta kapitel redogör vi för andra lagstiftningsärenden där fastställelseförfaranden har diskuterats.

I kapitel 7 redogör vi för vårt förslag om en gemensam beräkning av räntenetto och avdragsunderlag för en beräkningsenhet. I kapitel 8 går vi igenom våra förslag avseende beräkningen av avdragsunderlaget. I kapitel 9 föreslår vi att det kvarstående negativa räntenettet vid varje beskattningsår ska beräknas och fastställas, så att det kan föras framåt utan tidsgräns. I kapitel 10 behandlar vi våra förslag avseende förenklingsregeln. I kapitel 11 diskuterar vi några förfarandefrågor av betydelse för utjämningen.

6.2 Gällande rätt

Regler om en generell ränteavdragsbegränsning för negativt räntenetto finns i 24 kap. 21–29 §§ IL. Ett företag som har större ränteutgifter än ränteinkomster har ett negativt räntenetto. Enligt huvudregeln, EBITDA-regeln, får ett negativt räntenetto dras av med högst 30 procent av ett särskilt beräknat avdragsunderlag. Avdragen ska i vissa fall justeras i förhållande till ökade avdrag för koncernbidrags-spärrade överskott.

Ett företag kan välja att i stället tillämpa förenklingsregeln. Den innebär att ett negativt räntenetto får dras av upp till fem miljoner kronor. Om företaget ingår i en intressegemenskap, får de sammanlagda avdragen för negativa räntenetton inom intressegemenskapen inte överstiga fem miljoner kronor. Företagen inom en intressegemenskap kan tillämpa olika regler, så länge de sammanlagda avdragen inte överstiger beloppsgränsen för tillämpning av förenklingsregeln. Det eventuella negativa räntenetto som överstiger beloppsgränsen bortfaller och kan inte sparas för att dras av ett senare beskattningsår.

Ett negativt räntenetto som inte kan dras av enligt huvudregeln utgör ett kvarstående negativt räntenetto. Avdrag för ett kvarstående negativt räntenetto får göras inom sex år från det beskattningsår då det uppkom. Ett tidigare kvarstående negativt räntenetto ska dras av före ett senare. Avdrag för kvarstående negativt räntenetto får inte göras vid tillämpning av förenklingsregeln.

För att motverka handel med företag som har kvarstående negativa räntenetton upphör rätten att utnyttja ett företags kvarstående negativa räntenetton vid vissa ägarförändringar. Det gäller om ett företag får det bestämmande inflytandet över ett annat. Ett företag anses ha ett bestämmande inflytande över ett annat företag om företagen efter ägarförändringen tillsammans utgör en koncern av ett sådant slag som anges i 1 kap. 4 § ÅRL. Rätten att utnyttja det förvärvade företagets kvarstående negativa räntenetton upphör dock inte om företaget ingick i samma koncern som det förvärvade företaget redan före ägarförändringen eller om företaget var försatt i resolution enligt lagen (2015:1016) om resolution och vissa ytterligare villkor är uppfyllda.

Även vid kvalificerade fusioner och fissioner begränsas rätten att använda kvarstående negativa räntenetton.¹ Kvarstående negativa ränte-

---

¹ 37 kap. 26 a § IL.

netton kan inte heller föras över från ett företag till ett annat genom verksamhetsavyttringar eller partiella fissioner.²

Den generella ränteavdragsbegränsningen gäller som utgångspunkt för det enskilda företaget. För att inte missgynna verksamhet som bedrivs i en koncern i förhållande till verksamhet som bedrivs inom ett och samma företag finns det dock vissa möjligheter till koncernutjämning.

Ett företag med positivt räntenetto får under vissa förutsättningar dra av ett annat företags negativa räntenetto. Denna möjlighet gäller endast företag som med avdragsrätt kan lämna koncernbidrag till varandra. Avdrag får göras med högst ett belopp som motsvarar det positiva räntenettet. Avdrag får inte göras för det andra företags kvarstående negativa räntenetto. Det negativa räntenettet hos det andra företaget får inte heller dras av till den del det har dragits av på annat sätt.

Utöver att kvitta positiva räntenetton mot negativa räntenetton kan företag genom koncernbidrag även utjämna avdragsunderlag inom en koncern. Koncernbidragen ingår i avdragsunderlaget. Genom koncernbidrag kan därför avdragsunderlag flyttas från ett företag till ett annat.

6.3 Vårt uppdrag

I dagens regler är möjligheterna till koncernutjämning av räntenetto och avdragsunderlag som sagt begränsade. Vi har fått i uppdrag att se över ytterligare möjligheter till koncernutjämning inom ramen för avdragsbegränsningen för negativa räntenetton. Vi ska även överväga om beräkningen av avdragsunderlaget ska göras utan hänsyn till lämnade och mottagna koncernbidrag.

Som en allmän utgångspunkt för översynen gäller att skattemässiga överväganden inte ska styra hur en verksamhet organiseras och att regelverket ska vara neutralt. Skattebelastningen ska så långt möjligt bli densamma för en verksamhet som bedrivs i flera olika koncernföretag och en verksamhet som bedrivs i ett och samma företag.

Även möjligheten till utjämning av räntenetto över tid är begränsad. Vi har fått i uppdrag att överväga om avdragsrätten för kvarstående negativt räntenetto bör utökas i tid samt om detta medför ett behov av ytterligare eller ändrade regler, bland annat för att motverka

---

² 38 kap. 17 § IL och 38 a kap. 17 § IL.

skattemässigt betingad handel med företag som har kvarstående negativa räntenetton. Vi ska i samband med det överväga ett fastställelseförfarande för kvarstående negativt räntenetto. Det skulle innebära att förekomsten av och storleken på ett kvarstående negativt räntenetto fastställs det beskattningsår det uppkommer.³

6.4 OECD:s BEPS-rekommendationer (åtgärd 4)

6.4.1 Företagsgrupper

OECD redogör i sina rekommendationer för riktlinjer för god praxis gällande ränteavdragbegränsningen i förhållande till företagsgrupper.⁴ OECD rekommenderar staterna att överväga att införa en gruppregel. En sådan regel avser att ta hänsyn till att vissa företagsgrupper är mer belånade än andra, särskilt i vissa sektorer. Gruppregeln kan i första hand utformas så att ett företag får göra ett större ränteavdrag än enligt huvudregeln utifrån koncernens externa nettoränteutgifter i relation till dess EBITDA på global nivå. Alternativt kan en gruppregel utformas så att ett företag undantas från huvudregeln om förhållandet mellan dess eget kapital och tillgångar ligger på ungefär samma nivå som inom koncernen.

OECD uppmärksammar att företagsskattesystemen kan se olika ut i olika stater, men bedömer att riktlinjerna för god praxis kan implementeras i en stat oberoende av om staten beskattar varje företag separat eller om staten beskattar en koncern som en enhet.⁵ För en stat som liksom Sverige beskattar varje företag separat identifierar OECD tre olika sätt att implementera reglerna.

- Såväl huvudregeln (EBITDA-regeln) som gruppregeln kan tillämpas på varje separat företag baserat på företagets egna avdragsunderlag.
- Företag inom en skattegrupp kan behandlas som en enhet vid tillämpningen av såväl huvudregeln som gruppregeln. Avdragsunderlaget skulle då kunna beräknas utifrån hela gruppens EBITDA. Avdragsunderlaget skulle sedan fördelas inom gruppen enligt de regler som utvecklas nationellt. Sådana regler skulle kunna utformas

---

³ Se bilaga 1.

⁴ OECD (2017), s. 13 och 61–70.

⁵ A.a. s. 84.

på det sättet att gruppen själv får bestämma hur avdragsunderlaget ska fördelas. För att förebygga missbruk kan transaktioner inom gruppen som inte kan kvittas undantas vid beräkningen av gruppens EBITDA. Enligt detta alternativ skulle företag som ingår i samma finansiella rapporteringsgrupp, men inte samma skattegrupp, fortsatt behandlas som fristående företag och tillämpa ränteadragsbegränsningen separat.

- Företag inom landet som tillhör samma finansiella rapporteringsgrupp kan behandlas som en enhet vid tillämpningen av såväl huvudregeln som gruppregeln. För att förebygga missbruk kan transaktioner inom gruppen som inte kan kvittas undantas vid beräkningen av gruppens EBITDA. Denna möjlighet är särskilt relevant om gruppregeln används. Detta system skulle medföra att avdragsunderlag kan överföras från ett företag till ett annat företag som inte ingår i samma skattegrupp. En stat kan därför behöva överväga hur detta stämmer överens med regler om exempelvis koncernbidrag. Staten behöver även överväga regler om rullning.

För tillämpning av gruppregeln ger OECD vissa riktlinjer avseende beräkningen av gruppens EBITDA. Vidare förutsätter regeln även en beräkning av gruppens nettoränteutgifter till externa parter. OECD ger även riktlinjer i den delen.

Vad gäller beräkningen av avdragsunderlaget framgår att EBITDA är ett objektivi mått på gruppens ekonomiska aktivitet som kan tillämpas på de flesta sektorer. EBITDA inkluderas generellt inte i koncernredovisningen, men för tillämpningen av en gruppregel bör EBITDA beräknas utifrån de belopp som anges i koncernredovisningen.⁶ OECD ger även närmare anvisningar om vilka poster som bör ingå i beräkningen och hur dessa ska hanteras.⁷

---

⁶ A.a. s. 67.

⁷ A.a. s. 120–121.

6.4.2 Kvarstående negativt räntenetto

OECD behandlar i sina rekommendationer även riktlinjer för avdrag för kvarstående negativt räntenetto.⁸ Av rekommendationerna framgår att en stat kan välja att införa bestämmelser som innebär att kvarstående negativt räntenetto kan rullas såväl framåt som bakåt i tiden. En stat kan även välja att införa bestämmelser som innebär att ett outnyttjat avdragsunderlag kan rullas framåt i tiden. Syftet med sådana regler är att minska risken för att negativt räntenetto inte kan användas av företag som har varierande avdragsunderlag över tid. Sådana regler ger uttryck för att ett företags rätt till avdrag för negativt räntenetto bör kopplas till företagets inkomster över tid.

Enligt rekommendationerna medför regler som tillåter rullning en ökad risk för skattebaseroering och vinstförflyttning. Detta gäller särskilt rullning av outnyttjat avdragsunderlag och rullning av kvarstående negativt räntenetto bakåt i tiden. Sådana regler har inte införts i Sverige och utredningens direktiv omfattar inte heller att utreda sådana möjligheter. Enligt rekommendationerna medför inte regler som tillåter rullning av kvarstående negativt räntenetto under en lång tid framåt eller under obegränsad tid lika stora risker. Sådana regler kan dock uppmuntra ett företag att öka sina negativa räntenetton eftersom ett eventuellt kvarstående negativt räntenetto kan dras av under ett senare beskattningsår.

En stat som tillåter rullning kan mot denna bakgrund behöva införa begränsningar. Sådana begränsningar kan avse tidsfrister eller hur stort belopp som kan rullas vidare. Beloppsbegränsningen skulle kunna avse ett takbelopp, att det belopp som kan rullas vidare minskas med viss andel varje år eller att endast viss del av det kvarstående negativa räntenettet kan dras av per år. Vidare rekommenderas att avdrag för kvarstående negativt räntenetto inte medges vid ägarförändringar eller förändring av företagets ekonomiska aktivitet.

Rekommendationerna berör inte frågan om hur eller när ett kvarstående negativt räntenetto ska fastställas.

---

⁸ A.a. s. 72–73.

6.4.3 Förenklingsregeln

I rekommendationerna tar OECD upp möjligheten för stater att införa en tröskel för att tillämpa ränteavdragsbegränsningsregeln, en förenklingsregel.⁹ Skälet till denna möjlighet är att lågt belånade företag inte utgör en lika stor risk för skatteundandragande genom användningen av ränteavdrag. Om sådana företag undantas från regelns tillämpningsområde kan regeln inriktas på de företag som medför en reell risk för skatteundandragande samtidigt som den administrativa bördan minskar för andra företag. Skattemyndigheten kan också fokusera sina resurser till de ärenden som gäller sådana reella risker.

Det rekommenderas att gränsbeloppet ska gälla gemensamt för den lokala företagsgruppen, i syfte att motverka missbruk.

Flera faktorer kan påverka storleken på gränsbeloppet. Hänsyn bör tas till räntemiljön samt relevanta skattemässiga och juridiska överväganden. Beloppet kan ses över och uppdateras regelbundet för att återspegla förändringar i dessa faktorer.

6.5 Direktivet mot skatteundandraganden

6.5.1 Företagsgrupper

I direktivet mot skatteundandraganden finns flera bestämmelser som gäller företagsgrupper. Direktivet ger medlemsstaterna möjlighet att införa gruppregler för företag som lämnar koncernredovisning.¹⁰ En av dessa gruppregler innebär att ett företag får göra fullt avdrag för negativt räntenetto om företaget kan visa att förhållandet mellan dess eget kapital och dess totala tillgångar är lika med eller högre än motsvarande förhållande för företagsgruppen. Den andra regeln innebär att ett företag får dra av negativt räntenetto med ett högre belopp än vad EBITDA-regeln tillåter utifrån en beräkning av företagsgruppens övergripande skuldsättning på global nivå.

Regeringen bedömde att det inte borde införas någon gruppregel och uttalade följande.¹¹

Regeringen delar bedömningen i promemorian att det inte bör införas någon gruppregel. Med en sådan regel tar man inte itu med den generella skuldsättningen i bolagssektorn. Vidare skulle bolagsskattebasen inte

⁹ A.a. s. 39.

¹⁰ Artikel 4.5 i direktivet mot skatteundandraganden.

¹¹ Prop. 2017/18:245 s. 109.

skyddas i önskvärd utsträckning om en gruppregel införs. En gruppregel skulle leda till stora tillämpningssvårigheter för företagen och Skatteverket, eftersom det förutsätter att ett gemensamt avdragsunderlag kan fastställas för en koncern. För att inte diskriminera mot enskilda företag skulle det också väcka frågan om införandet av ett undantag för fristående företag, som är möjligt enligt direktivet mot skatteundandraganden. Som framgår av avsnitt 6.1. är bedömningen att det inte är lämpligt med ett sådant undantag.

Direktivet behandlar vidare företagsgrupper i artikel 4.1. Enligt denna bestämmelse kan medlemsstaterna välja att tillämpa ränteavdragsbegränsningen på det enskilda företaget, eller på en företagsgrupp. Av bestämmelsen framgår följande.

Överstigande lånekostnader ska vara avdragsgilla under den beskattningsperiod då de uppkommer med upp till 30 procent av den skattskyldiges vinst före räntor, skatt, av- och nedskrivningar (EBITDA). Vid tillämpning av denna artikel får medlemsstaterna även betrakta följande som skattskyldig:

- a) Ett subjekt som får eller måste tillämpa reglerna på en företagsgrupps vägnar, definierad enligt nationell skatterätt.
- b) Ett subjekt i en företagsgrupp, definierad i enlighet med nationell skatterätt, som inte konsoliderar sina medlemmars resultat för skatteändamål.

Under sådana omständigheter får överstigande lånekostnader och EBITDA beräknas på gruppnivå och omfatta alla gruppmedlemmars resultat.

I de inledande skälen till direktivet uttalas även följande avseende företagsgrupper.¹²

Om en företagsgrupp omfattar mer än ett subjekt i en medlemsstat kan medlemsstaten överväga den övergripande ställningen för företagsgruppens samtliga subjekt i samma stat, inbegripet ett system med beskattning av subjekt separat som möjliggör överföring av vinster eller räntekapacitet mellan subjekt i en företagsgrupp, vid tillämpning av regler som begränsar ränteavdraget.

EU-kommissionen har rapporterat att åtta medlemsstater har infört gruppregler avseende eget kapital och att sex medlemsstater har infört gruppregler om företagsgruppens globala beskattning.¹³ Vid tiden för rapporten hade inte alla medlemsstater införlivat direktivet med nationell rätt.

---

¹² Skäl 7 i direktivet mot skatteundandraganden.

¹³ Rapport från kommissionen den 19 augusti 2020, s. 8.

6.5.2 Kvarstående negativt räntenetto

Vad gäller frågan om avdrag för kvarstående negativt räntenetto framgår av artikel 4.6 att en medlemsstat kan införa bestämmelser som innebär att sådana negativa räntenetton kan föras framåt utan tidsbegränsning. Om medlemsstaterna väljer att införa en sådan regel får den kombineras med en tidsfrist för att säkerställa en högre skyddsnivå.¹⁴ Direktivet ger också möjlighet att införa andra bestämmelser om rullning, som överensstämmer med OECD:s rekommendationer. Direktivet berör inte frågan om hur eller när ett kvarstående negativt räntenetto ska fastställas.

EU-kommissionen har rapporterat att Sverige är ett av 20 medlemsländer som har valt att införa en bestämmelse som innebär att kvarstående negativa räntenetton kan rullas framåt i tiden.¹⁵

6.5.3 Förenklingsregeln

Förenklingsregeln innebär att medlemsstaterna genom undantag från EBITDA-regeln kan ge företag rätt att dra av negativt räntenetto upp till tre miljoner euro.¹⁶ Det är frivilligt för medlemsstaterna att införa en sådan regel. Om medlemsstaterna tillämpar direktivet på grupp-nivå enligt artikel 4.1 andra stycket ska beloppsgränsen dock anses gälla hela företagsgruppen.

Medlemsstaterna kan välja att tillämpa en lägre beloppsgräns. Syftet med förenklingsregeln är att minska den administrativa bördan och efterlevnadsbördan, utan att påtagligt minska skatteeffekten.¹⁷

EU-kommissionen har rapporterat att 16 medlemsstater har infört en förenklingsregel med en beloppsgräns om tre miljoner euro och att sex medlemsstater har infört en förenklingsregel med en beloppsgräns lägre än tre miljoner euro.¹⁸

---

¹⁴ Skäl 6 i direktivet mot skatteundandraganden.

¹⁵ Rapport från kommissionen den 19 augusti 2020, s. 8.

¹⁶ Artikel 4.3 i direktivet mot skatteundandraganden.

¹⁷ Skäl 8 i direktivet mot skatteundandraganden.

¹⁸ Rapport från kommissionen den 19 augusti 2020., s. 8.

6.6 Generell ränteavdragsbegränsning i några andra länder

6.6.1 Finland

I Finland har det sedan år 2014 funnits regler som begränsar företags rätt till avdrag för ränteutgifter i intressegemenskap.¹⁹ Reglerna ändrades från år 2019 för att implementera artikel 4 i direktivet mot skatteundandraganden.

Sedan år 2019 gäller ränteavdragsbegränsningen ränteutgifter till såväl parter i vad som definieras som koncerngemenskap som till externa parter. Indirekta skuldförhållanden anses utgöra skulder inom koncerngemenskapen. Detta gäller till exempel då företag i koncerngemenskap ställer en säkerhet för lån till ett annat företag i gemenskapen.

Avdragsbegränsningen tillämpas på det enskilda företaget. Ränteutgifterna hanteras i varje förvärvskälla för sig och för vissa förvärvskällor gäller särskilda regler.

Ränteutgifter får alltid dras av mot ränteinkomster. Ränteutgifter till part i koncerngemenskap kan dras av mot ränteinkomster från extern part och vice versa. Ränteutgifter som har betalats till externa parter ska dras av först.

Till den del ett negativt räntenetto uppstår får det alltid dras av om det under beskattningsåret uppgår till högst 500 000 euro. Om det negativa räntenettet överstiger detta belopp får det dras av upp till 25 procent av ett justerat resultat beräknat enligt EBITD. Finland tillämpar alltså en något strängare beräkningsgrund än EBITDA.

Om ränteutgifterna avser skulder till externa parter är det negativa räntenettet avdragsgillt upp till tre miljoner euro. Om det negativa räntenettet avseende skulder till externa parter överstiger detta belopp är det ändå avdragsgillt om den skattskyldige kan lägga fram en utredning om att utgifterna baserar sig på lån som har upptagits före den 17 juni 2016 eller har aktiverats i anskaffningsutgiften för en tillgång före den 1 januari 2019.

Kvarstående negativt räntenetto sparas i två poster, en för ränteutgifter till parter i koncerngemenskap och en för ränteutgifter till externa parter. I första hand ska årets negativa räntenetto dras av. Därefter kan avdrag för kvarstående negativt räntenetto göras. Kvar-

---

¹⁹ 18 a–18 b §§ lagen (360/1968) om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.

stående negativt räntenetto som hänför sig till externa skulder ska dras av före kvarstående negativt räntenetto som hänför sig till interna skulder. Avdrag kan göras mot positivt räntenetto. Avdrag kan även göras mot avdragsunderlaget enligt EBITD-regeln eller enligt någon av beloppsgränserna. Om EBITD-regeln används för avdrag för årets negativa räntenetto kan kvarstående negativt räntenetto inte dras av med tillämpning av beloppsgränsen och vice versa. Ägarförändringar påverkar inte ett företags rätt att dra av kvarstående negativa räntenetton.

Kvarstående negativa räntenetton kan sparas utan tidsbegränsning. Regeringen kommenterar inte i förarbetena varför man har valt att inte införa någon tidsgräns.

Ett företag yrkar avdrag för kvarstående negativt räntenetto på särskild bilaga till deklarationen för det beskattningsår som avdraget begärs. Företaget ska ge in en utredning till stöd för yrkandet. Yrkandet behöver framställas innan beskattningen för året slutförs.

Finland har infört ett antal undantag från avdragsbegränsningen. Fristående företag och finansiella företag omfattas inte av begränsningen. Ränteutgifter för finansiering av offentliga infrastrukturprojekt är i vissa fall undantagna från begränsningen.²⁰ Finland har infört en gruppregel som gäller eget kapital. För att omfattas av undantaget behöver företaget lägga fram en utredning om att relationen mellan företagets egna kapital och balansomslutningen enligt det fastställda bokslutet är större eller lika stor som motsvarande tal i den fastställda koncernbalansräkningen vid beskattningsårets slut.

Det finns inte något specifikt system för koncernutjämning inom ramen för den finska avdragsbegränsningen. Det finns inte någon möjlighet att kvitta negativa räntenetton mot ett annat koncernföretags positiva räntenetto. Koncerngemensam beräkning av avdragsunderlaget är inte heller möjlig. Lämnade och mottagna koncernbidrag samt koncernavdrag påverkar dock avdragsunderlaget. På detta sätt kan företag med koncernbidragsrätt utjämna avdragsunderlaget.

---

²⁰ Se avsnitt 12.4.2.

6.6.2 Norge

Norge införde regler som begränsar företags rätt till avdrag för ränteutgifter i intressegemenskap år 2014.²¹ Reglerna har sedan ändrats. Sedan år 2019 omfattar de i vissa fall även skulder till externa parter.

Norge är inte medlem i EU och har därmed inte skyldighet att anpassa sin lagstiftning till direktivet mot skatteundandraganden. Landet är däremot medlem i OECD och deltar i BEPS-projektet. OECD:s BEPS-rekommendationer har beaktats i lagstiftningsärendet.

Avdragsbegränsningen tillämpas på det enskilda företaget. Ränteutgifter får alltid dras av mot ränteinkomster. Negativt räntenetto får dras av med högst 25 procent av EBITDA. För företag i en koncern gäller begränsningen ränteutgifter till såväl närstående som icke närstående part. För fristående företag gäller begränsningen ränteutgifter till närstående part.

Ränteavdragsbegränsningen tillämpas endast om negativt räntenetto överstiger ett gränobelopp. För företag som ingår i en koncern är beloppet 25 miljoner norska kronor sammanlagt för den norska delen av koncernen. Avser ränteutgifterna ett närstående bolag utanför koncernen är beloppet fem miljoner norska kronor. För fristående företag är beloppet alltid fem miljoner norska kronor.

Koncernföretag kan undantas från begränsningen om förhållandet mellan företagets eget kapital och balansomslutning inte understiger motsvarande förhållande för koncernen med mer än två procent. Undantaget kan i stället för på företagsnivå även tillämpas på den samlade norska delen av koncernen. Detta medför att koncerner med enbart norska företag alltid omfattas av undantaget. Även om ett företag i en koncern omfattas av undantagsregeln ska begränsningen för skulder till närstående utanför koncernen tillämpas.

Finansiella företag och oljeföretag är undantagna från regelns tillämpningsområde. Norge har inte några särskilda regler för räntor som hänför sig till infrastrukturprojekt.

Ett kvarstående negativt räntenetto får dras av under något av de följande tio beskattningsåren, om det finns utrymme inom årets avdragsunderlag. För vissa företag gäller särskilda regler för beräkningen av det kvarstående negativa räntenettet. Avdrag för kvarstående negativt räntenetto medges före avdrag för årets negativa räntenetto. Kvarstående negativa räntenetton bortfaller inte vid ägarförändringar.

---

²¹ 6 kap. 41 § loven om skatt av formue og inntekt av den 26 mars 1999 nr. 14 (skatteloven).

Av förarbetena framgår att tidsgränsen om tio år har bestämts utifrån en avvägning av olika omständigheter. Vid bedömningen har regeringen beaktat att ett företags resultat av olika skäl kan variera mellan åren och att investeringshorisonten i vissa företag kan vara lång. Samtidigt kan en i tid obegränsad möjlighet att utnyttja avdragen öka möjligheten till skatteplanering med ränteavdrag, till exempel vid överföring av skatteposition och i kombination med olika typer av derivatinstrument.²²

Det finns inte något specifikt system för koncernutjämning inom ramen för den norska avdragsbegränsningen. Det finns inte någon möjlighet att kvitta negativa räntenetton mot ett annat koncernföretags positiva räntenetto. Koncerngemensam beräkning av avdragsunderlaget är inte heller möjlig. Lämnade och mottagna koncernbidrag påverkar avdragsunderlaget, om inte koncernbidraget har tagits emot från ett företag som använt sig av undantagsregeln för eget kapital. På detta sätt kan företag med koncernbidragsrätt utjämna avdragsunderlaget.

I förarbetena konstateras att koncernbidrag gör det möjligt att överföra koncernens överskott till företag som har ränteutgifter och på så sätt påverka avdragsunderlaget, men att beslut om koncernbidrag kan påverkas även av andra förhållanden än ränteavdragsbegränsningen. Det kan därför förekomma att koncerner hamnar i en sämre situation än företag som inte ingår i någon koncern.²³

Regeringen menade att det förhållandet att begränsningen gällde på företagsnivå och inte på koncernnivå kunde ge anledning för en del koncerner att överväga att lägga om sin finansieringsstruktur. En sådan omläggning skulle dock vara kostnads- och resurskrävande. Regeringen eftersträvade därför att minimera sådana oavsiktliga effekter. Det fanns argument för att avdragsbegränsningen skulle tillämpas på koncernnivå, men eftersom Norge inte har beskattning på koncernnivå skulle en sådan ordning inte vara möjlig utan omfattande ändringar i företagsbeskattningen.

Regeringen övervägde en lösning där nekat avdrag för negativt räntenetto i ett företag skulle kunna föras över till ett företag i samma koncern och dras av inom ramen för det senare företagets avdragsunderlag. Den lösningen skulle ge samma effekt som en avdragsbegränsning på koncernnivå. Regeringen bedömde dock att det ändå

---

²² Prop. 1 LS (2013–2014) avsnitt 4.14.

²³ A. prop. avsnitt 4.7 och 4.15.

inte var lämpligt att föreslå en sådan överföringsordning vid införandet av reglerna.

En sådan ordning skulle vara administrativt krävande för skattemyndigheten och för företag där koncernbidrag gav tillräcklig möjlighet till koncernutjämning av det negativa räntenettet. Företagsbeskattningen var vidare under utredning. En överföringsordning skulle inte heller avhjälpa eventuella problem för företag med ägarandelar mellan 50 och 90 procent. Regeringen valde den enklare lösningen att koncernbidrag skulle inkluderas i beräkningen av avdragsunderlaget. På detta sätt skulle en koncern vara på god väg att likställas med företag som inte ingår i någon koncern.

Genom EES-avtalet omfattar delar av EU:s inre marknad även Norge. Etableringsfriheten är en grundläggande frihet även enligt detta avtal. Avtalets efterlevnad övervakas av EFTA. Tillsynsmyndigheten ESA utövar tillsyn över hur medlemsstaterna följer avtalet. EFTA-domstolen, som endast har en rådgivande funktion för dess medlemsstater, prövar klagomål över medlemsstaternas regler.

ESA inledde ett överträdelseärende mot Norge gällande landets ränteavdragsbegränsningsregler i dess lydelse år 2014–2018. ESA bedömde att ränteavdragsbegränsningsreglerna i kombination med reglerna om koncernbidrag innebar en inskränkning i etableringsfriheten. Den norska regeringen delade inte den bedömningen, men ändrade reglerna från år 2019. ESA utvärderar nu 2019 års regler.

EFTA-domstolen har prövat de norska ränteavdragsbegränsningsreglerna i dess lydelse år 2014–2015.²⁴ Reglerna liknar de generella svenska ränteavdragsbegränsningsreglerna, med den skillnaden att de norska reglerna då endast gällde lån till företag i intressegemenskap och att de inte grundar sig i direktivet om skatteundandraganden.

Lagstiftningen gav ett företag som var skattskyldigt för sina inkomster i Norge möjlighet att genom att använda koncernbidragsregler minska eller undanröja verkan av reglerna som begränsar ränteavdrag för lån som tagits från företag i intressegemenskap, förutsatt att det ingick i en koncern med företag som var skattskyldiga i Norge. En sådan möjlighet var inte tillgänglig för en koncern som bestod av företag som var skattskyldiga i andra EES-stater. Frågan i målet var om detta utgjorde en begränsning i etableringsfriheten såsom den framgår av artiklarna 31 och 34 i EES-avtalet.

---

²⁴ E-3/21, *PRA Group Europe AS*.

Domstolen hänvisade till EU-domstolens dom i Lexel²⁵ och konstaterade att i det fall ett företag har koncernbidragsrätt finns det inte något skäl att ta upp ett lån från ett annat bolag i koncernen enbart i syfte att kunna dra av ränteutgifterna för lånet.

Domstolen konstaterade att norska företag som ingick i en koncern med företag i andra EES-stater, och som önskade ta ett koncerninternt lån, var förhindrade att neutralisera eller minska effekten av ränteavdragsbegränsningsreglerna. Sådana företag missgynnades därför i förhållande till företag i koncerner där alla företag var etablerade i Norge. Reglerna för ränteavdrag i kombination med koncernbidragsreglerna utgjorde därför en inskränkning i etableringsfriheten.

6.6.3 Irland

Irland har infört direktivets generella ränteavdragsbegränsning.²⁶

Irland har infört flera undantag och förenklingar av reglerna. Det finns en förenklingsregel som ger skattskyldiga rätt att dra av negativt räntenetto upp till tre miljoner euro och ett undantag för fristående företag. Landet har även infört undantagsregler för lån som avtalats före den 17 juni 2016 och för lån som används för att finansiera ett långfristigt offentligt infrastrukturprojekt. Irland har också infört gruppreglerna.

Ränteavdragsbegränsningen ska tillämpas på det enskilda företaget, men det finns särskilda regler för räntegrupper, så kallade "interest groups". Begreppet var nytt när reglerna infördes och förekommer endast i ränteavdragsbegränsningsreglerna. Företag kan under vissa förhållanden välja att ingå i en räntegrupp. Det gäller företag som är skattskyldiga för bolagsskatt i Irland och som ingår i samma multinationella koncern eller i en grupp för förlustutjämning. En multinationell koncern består av moderföretaget och de företag vars resultat konsolideras i dess koncernredovisning.

Inom en grupp för förlustutjämning kan ett företag föra över en förlust till ett annat företag i gruppen. Två företag är medlemmar i samma grupp för förlustutjämning om det ena företaget är dotterföretag till det andra eller om de är dotterföretag till samma moderföretag. Dessutom krävs att moderföretaget äger minst 75 procent

---

²⁵ C-484/19.

²⁶ Part 35D, Taxes Consolidation Act 1997.

av aktiekapitalet i dotterföretaget. Förlustutjämning är även tillåten inom ett konsortium av företag under vissa förhållanden.

Valet att ingå i en räntegrupp gäller för tre beskattningsår och ska anmälas till skattemyndigheten. Efter denna period kan företaget välja att lämna räntegruppen. Även detta val gäller för tre beskattningsår och ska anmälas till skattemyndigheten. Gör företaget inte något sådant val fortsätter företaget att ingå i skattegruppen. Även om ett företag uppfyller kraven för att ingå i mer än en räntegrupp kan det endast välja att ingå i en sådan grupp.

För en räntegrupp ska beräkningen av räntenetto och avdragsunderlag göras för medlemmarna gemensamt och omfatta alla medlemmars resultat. Den del av det negativa räntenettet som inte kan dras av under beskattningsåret fördelas till medlemmar i räntegruppen. För att beräkna hur stort avdrag som ska vägras för en gruppmedlem ska gruppmedlemmens avdragsgilla ränteutgifter delas med räntegruppens avdragsgilla ränteutgifter. Detta belopp ska sedan multipliceras med det totala ej avdragsgilla negativa räntenettet för räntegruppen. Gruppen kan välja en annan fördelning med vissa begränsningar. En gruppmedlem kan inte tilldelas ej avdragsgillt negativt räntenetto som överstiger dess avdragsgilla ränteutgifter.

Kvarstående negativt räntenetto får föras framåt utan tidsgräns. Även oanvänd räntekapacitet kan rullas framåt i tiden, men högst i fem år. Oanvänd räntekapacitet omfattar såväl positivt räntenetto som outnyttjat avdragsutrymme. För att beräkna oanvänd räntekapacitet för en gruppmedlem ska gruppmedlemmens skattepliktiga ränteinkomster delas med räntegruppens skattepliktiga ränteinkomster. Detta belopp ska sedan multipliceras med räntegruppens totala oanvända räntekapacitet. Gruppen kan välja en annan fördelning med vissa begränsningar. Oanvänd räntekapacitet som rullas framåt av en medlem av räntegruppen kan omfördelas till en annan gruppmedlem under ett senare beskattningsår, om skattemyndigheten underrättas.

Företag i en räntegrupp har även möjlighet att göra vissa betalningar ("payment of relief") till varandra. Det innebär att en medlem i räntegruppen gör en betalning till en annan medlem i räntegruppen på grund av en överenskommelse mellan dem om fördelning av ej avdragsgillt negativt räntenetto eller oanvänd räntekapacitet. Vissa villkor finns för en sådan betalning. Betalningen ska inte beaktas vid beräkningen av resultatet för något av företagen. Betalningen betrak-

tas inte heller som en utdelning om värdet av betalningen inte överstiger skattevärdet av det belopp som omfördelas.

Irland har även spärregler som avser att förhindra handel med företag med stora förluster eller kvarstående negativa räntenetton i syfte att undandra skatt. De innebär att vid vissa ägarförändringar i kombination med ändringar i företagets verksamhet får ett företag inte använda bland annat oanvänd räntekapacitet.

6.6.4 Tidsgräns för avdrag för kvarstående negativt räntenetto i andra länder

Direktivet mot skatteundandraganden tillåter att kvarstående negativt räntenetto förs framåt i tiden för att dras av ett senare beskattningsår.²⁷ Medlemsstaterna får begränsa hur länge ett kvarstående negativt räntenetto kan sparas.²⁸ Hur tidsgränsen för att föra sådana kvarstående negativa räntenetton framåt i tiden ser ut i EU:s medlemsstater och i Storbritannien framgår av tabell 6.1.

Tabell 6.1 Tidsgräns för avdrag för kvarstående negativt räntenetto i EU:s medlemsstater och Storbritannien

Land	Tidsgräns
Belgien	Ingen
Bulgarien	Ingen
Cypern	5 år
Danmark	Ingen
Estland	0 år
Finland	Ingen
Frankrike	Ingen
Grekland	Ingen
Irland	Ingen
Italien	Ingen
Kroatien	3 år
Lettland	0 år
Litauen	Ingen
Luxemburg	Ingen
Malta	Ingen
Nederländerna	Ingen

²⁷ Artikel 4.6 i direktivet mot skatteundandraganden.

²⁸ Skäl 6 i direktivet mot skatteundandraganden.

Land	Tidsgräns
Polen	5 år
Portugal	5 år
Rumänien	Ingen
Slovakien	5 år
Slovenien	0 år
Spanien	Ingen
Storbritannien	Ingen
Sverige	6 år
Tjeckien	Ingen
Tyskland	Ingen
Ungern	5 år
Österrike	Ingen

Källa: IBFD Tax Research Platform – ATAD Implementation Tables för respektive land. För Irland, Taxes Consolidation Act 1997, part 35D, section 835AAD.

6.6.5 Beloppsgräns för avdrag för negativt räntenetto enligt förenklingsregeln i andra länder

Direktivet mot skatteundandraganden tillåter att medlemsstaterna inför en förenklingsregel som innebär att negativt räntenetto alltid får dras av upp till tre miljoner euro.²⁹ Av tabell 6.2 framgår vilka av EU:s medlemsstater och Storbritannien som har valt att införa en sådan regel samt med vilket belopp avdrag maximalt kan göras.

Tabell 6.2 Beloppsgräns för avdrag för negativt räntenetto enligt förenklingsregeln i EU:s medlemsstater och Storbritannien

Land	Beloppsgräns (EUR)
Belgien	3 000 000
Bulgarien	3 000 000
Cypern	3 000 000
Danmark	3 000 000
Estland	3 000 000
Finland	500 000 för interna lån, 3 000 000 för externa lån
Frankrike	3 000 000
Grekland	3 000 000
Irland	3 000 000
Italien	Ingen förenklingsregel
Kroatien	3 000 000
Lettland	3 000 000

²⁹ Artikel 4.3 i direktivet mot skatteundandraganden.

Land	Beloppsgräns (EUR)
Litauen	3 000 000
Luxemburg	3 000 000
Malta	3 000 000
Nederländerna	1 000 000
Polen	3 000 000
Portugal	1 000 000
Rumänien	500 000 för vissa interna lån, 1 000 000 för övriga lån
Slovakien	3 000 000
Slovenien	Ingen förenklingsregel
Spanien	1 000 000
Storbritannien	2 200 000
Sverige	500 000
Tjeckien	3 000 000
Tyskland	3 000 000
Ungern	2 700 000
Österrike	3 000 000

Källa: IBFD Tax Research Platform – ATAD implementation tables för respektive land.

6.7 Fastställelseförfarande i annan lagstiftning

I kapitel 9 diskuteras behovet av ett fastställelseförfarande för kvarstående negativa räntenetton. I detta avsnitt redogör vi för tidigare lagstiftningsärenden där man har resonerat kring fastställelseförfaranden.

Underskott av näringsverksamhet är en av de poster som ska beräknas och fastställas redan vid beskattningsåret då underskottet uppstår. Frågan om underskotten skulle fastställas årligen har diskuterats i flera lagstiftningsärenden.³⁰

Även i lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader finns ett fastställelseförfarande.³¹

Fastställelseförfarande har vidare diskuterats avseende underskott av hobbyverksamhet i inkomstslaget tjänst³², räntefördelning³³, skogs-

³⁰ SOU 1954:19 s. 365, SOU 1958:35 s. 79–80, prop. 1960:30 s. 62, 73–74 och 80, prop. 1977/78:79 s. 27–28, SOU 1985:42 s. 202, SOU 1988:21 s. 58–59, SOU 1989:34 s. 257–258 samt prop. 1989/90:110 s. 546.

³¹ Prop. 1990/91:54 s. 382 samt prop. 1990/91:166 s. 43, 49 och 55.

³² Prop. 1989/90:110 s. 312 och prop. 1992/93:127 s. 43.

³³ Prop. 1993/94:234 s. 96, SOU 1997:178 s. 106–107 samt SOU 2014:68 s. 170, 214, 221 och 268.

avdrag³⁴, justerad anskaffningsutgift vid avyttring av andelar i handelsbolag³⁵ samt aktiefällan och fastighetsfällan³⁶.

I flertalet av dessa lagstiftningsärenden diskuteras kontrollmöjligheter för myndigheterna, bevissvårigheter för de skattskyldiga och administrativ börda samt nyttan av ett fastställelseförfarande.

---

³⁴ Prop. 1978/79:204 s. 70 och SOU 2014:68 s. 217.

³⁵ Prop. 1988/89:55 s. 23–24, Skatteverkets promemoria *Handelsbolagen och kapitalvinstbeskattningen* den 24 november 2008, dnr 131 440306-08/113, och prop. 2009/10:36 s. 48–49.

³⁶ Prop. 2002/03:96 s. 95 och 140.

7 Utjämning av räntenetto inom koncern

7.1 Inledning

I detta kapitel diskuterar vi vårt förslag till en gemensam beräkning av avdragsunderlag och räntenetto, som syftar till att möjliggöra för koncerner att utjämna räntenetto. Kapitlet inleds med en redogörelse för vilka överväganden vi gjort gällande den generella utformningen av en gemensam beräkning. Vi beskriver därefter vilka företag som ska ingå i beräkningen och hur avdrag för negativt ackumulerat räntenetto ska fördelas mellan företagen då deras rätt till avdrag begränsas. Vi diskuterar även spärreglerna vid ägarförändringar. Slutligen redogör vi för ett alternativt förslag som vi har avfärdat.

7.2 Gemensam beräkning av avdragsunderlag och räntenetto för en beräkningsenhet

7.2.1 Allmänna utgångspunkter

Förslag: Det ska införas ett system för utjämning av räntenetto och avdragsunderlag (EBITDA) för företag i en företagsgrupp – en beräkningsenhet. Rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto beräknas gemensamt för alla företag i gruppen. Företagen i gruppen ska således behandlas som en skattskyldig vid bedömningen av rätt till avdrag. Samtliga företag som uppfyller kraven för att ingå i beräkningsenheten ska omfattas av den gemensamma beräkningen. Enskilda företag i beräkningsenheten kan inte välja att genomföra beräkningen på företagsnivå.

Den möjlighet som i dag finns inom koncerner att göra avdrag för ett annat företags negativa räntenetto¹ leder inte till en fullständig koncernutjämning av räntenetto. Sådan utjämning kan inte heller alltid åstadkommas genom användning av koncernbidrag. Företagets avdrag kan begränsas trots att koncernens negativa räntenetto understiger 30 procent av dess avdragsunderlag. När koncernbidragen används för att utjämna avdragsunderlagen kan det leda till att koncernen inte kan utjämna resultatet på önskvärt sätt. Kapitalstrukturen i koncernen styrs då av skattemässiga i stället för av affärsmässiga skäl.

I exempelvis företagsgrupper som har valt att placera sin finansieringsverksamhet i särskilda bolag kan koncernens skattebelastning bli högre än vad den hade blivit om all verksamhet bedrivits i ett bolag. Det är inte syftet med reglerna och det finns starka skäl för att ändra dem.

Vi har övervägt olika alternativ för att åstadkomma en bättre koncernutjämning. Vi föreslår att det införs ett system som så långt det är möjligt leder till att företag i en företagsgrupp behandlas som en skattskyldig vid bedömningen av rätt till avdrag för negativt räntenetto.

Förslaget innebär i korthet att företag som ingår i en så kallad beräkningsenhet ska beräkna rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto gemensamt. En sådan beräkning är förenlig med direktivet mot skatteundandraganden, som säger att räntenetto och avdragsunderlag får beräknas på gruppnivå och omfatta alla medlemmars resultat.²

Det ackumulerade räntenettet är ett nytt begrepp. Det är den samlade posten av räntenetto i ett företag. Det består av räntenettet för beskattningsåret, positivt eller negativt, och ett eventuellt kvarstående negativt räntenetto.

Vid den gemensamma beräkningen läggs såväl räntenetto som avdragsunderlag samman, var för sig. Det beräknas ett gemensamt avdragsutrymme för beräkningsenheten, baserat på samtliga företags avdragsunderlag och positiva ackumulerade räntenetton. Rätten till avdrag bedöms i förhållande till detta gemensamma avdragsutrymme. Om företagets avdrag inte begränsas vid den gemensamma beräkningen påverkas de enskilda företagens poster inte ytterligare. Om avdraget begränsas beslutar beräkningsenheten vilket eller vilka företag som inte får avdrag för negativt ackumulerat räntenetto. Företagen bildar en beräkningsenhet vid den gemensamma beräkningen, men

---

¹ 24 kap. 28 § IL.

² Artikel 4.1 i direktivet mot skatteundandraganden.

kommer fortsatt att beskattas var för sig. Den gemensamma beräkningen beskrivs vidare nedan.

Företag i en beräkningsenhet bör inte kunna välja att stå utanför den gemensamma beräkningen då beräkningsenheten tillämpar huvudregeln. En sådan valmöjlighet skulle öppna för att företag med exempelvis negativa avdragsunderlag kan stå utanför beräkningsenheten, i syfte att förhindra att företagens avdragsunderlag sänker beräkningsenhetens avdragsunderlag.

Om beräkningsenheten skulle kunna välja att vissa företag beräknar rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto på företagsnivå skulle det också behövas regler som motverkar att en verksamhet delas i flera företag som redovisar omväxlande positiva och negativa resultat i syfte att öka koncernens avdragsunderlag.³ En gemensam beräkning medför att en sådan uppdelning av verksamheten inte medför några fördelar. Om den gemensamma beräkningen inte var obligatorisk skulle det krävas parallella regler för att motverka sådana risker, för de beräkningsenheter som inte tillämpar en gemensam beräkning. Reglerna skulle då bli sämre och mer komplicerade. Även detta talar för att den gemensamma beräkningen måste vara obligatorisk.

7.2.2 Vilka företag bör ingå i en beräkningsenhet för gemensam beräkning av räntenetto och avdragsunderlag?

Bedömning: Det är förenligt med direktivet mot skatteundandraganden att begränsa utjämningsmöjligheterna till företag med koncernbidragsrätt.

Förslag: En beräkningsenhet för gemensam beräkning ska bestå av företag som kan lämna eller ta emot koncernbidrag från varandra. Företag som kan lämna eller ta emot koncernbidrag enbart på den grunden att de har medgetts dispens ska inte ingå i beräkningsenheten.

³ Se avsnitt 8.3.

Utformning av beräkningsenheten

Företag med koncernbidragsrätt bör ingå i beräkningsenheten

En central fråga är vilka företag som bör ingå i en beräkningsenhet för gemensam beräkning.

En möjlighet att inom ramen för ränteavdragsbegränsningen jämna ut avdragsunderlag och räntenetto kan i någon mening leda till att företagens skattemässiga resultat utjämnas. Det finns därför skäl för att företag som inte kan lämna eller ta emot koncernbidrag inte ska ingå i beräkningsenheten. Detta överensstämmer också med de överväganden som gjordes när de nu gällande utjämningsmöjligheterna infördes. Regeringen övervägde att låta fler företag omfattas av koncernutjämningsmöjligheten, men såg inte anledning att frångå den koncerndefinition som normalt används vid resultatutjämning i skattesammanhang.⁴

Det finns ytterligare skäl att samordna reglerna om koncernutjämnning av räntenetto med koncernbidragsreglerna. Det kan finnas ett intresse av att hålla ett företag med negativt avdragsunderlag utanför den gemensamma beräkningen, eftersom ett negativt avdragsunderlag sänker det gemensamma avdragsutrymmet för beräkningsenheten. Företaget kan hållas utanför beräkningsenheten genom att koncernen sänker sin ägarandel i det. Om reglerna hålls samman innebär det att koncernbidragsrätten bortfaller om ett företag hålls utanför beräkningsenheten. Ett sammanhållet system motverkar alltså arbitrage. Vi föreslår därför att endast företag som har koncernbidragsrätt ska ingå i beräkningsenheten. Företag med koncernbidragsrätt får också anses vara så nära förbundna med varandra att de utgör en ekonomisk enhet.

Ensidig eller ömsesidig koncernbidragsrätt?

Till skillnad från andra bestämmelser som gäller utjämning mellan företag är det här vanligtvis inte fråga om att identifiera två företag som genomför en transaktion. I beräkningsenheten ska i stället ingå en grupp av företag som har koncernbidragsrätt. Beräkningsenheten kan då utformas på ett av två sätt. Antingen inkluderas samtliga företag som ingår i samma koncern och som i någon riktning kan lämna eller ta emot koncernbidrag, eller så inkluderas enbart företag som har ömsesidig

---

⁴ Prop. 2017/18:245 s. 139.

koncernbidragsrätt. Den senare utformningen skulle kunna leda till att det uppstår mer än en beräkningsenhet inom en koncern.

I de flesta fall har företag i en koncern ömsesidig koncernbidragsrätt. I vissa fall gäller dock koncernbidragsrätten endast i en riktning. Det handlar om koncernbidrag till företag vars utdelning ska tas upp av moderföretaget eller företag som kan fusioneras.⁵

Skälet till att koncernbidragsrätten i dessa fall endast gäller i en riktning är att förhindra kringgående av reglerna om kedjebeskattning.⁶ Det är också risken för kringgående av kedjebeskattningen som talar för att endast företag med ömsesidig koncernbidragsrätt bör ingå i beräkningsenheten.

Eftersom utjämningen av räntenetto vid en gemensam beräkning kan medföra att även resultatet utjämnas finns det en risk att reglerna om kedjebeskattning kringgås om företag vars utdelning ska tas upp ingår i beräkningsenheten. Med andra ord kan utjämningen av negativt ackumulerat räntenetto mellan företagen i beräkningsenheten medföra att resultat förs över från ett företag, vars utdelning ska tas upp, till dess moderföretag eller dess systerföretag, utan att resultatet är föremål för beskattning hos moderföretaget.

Detta är enbart möjligt om beräkningsenheten begränsas i sin rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto och om avdragen kan fördelas till företaget vars utdelning ska tas upp hos moderföretaget. På detta sätt omfördelas resultatet genom den gemensamma beräkningen, jämfört med om avdragsbegränsningen påverkade företagen på företagsnivå.

Samtidigt är det inte fråga om att något företag gör avdrag för annat företags kostnader, utan en fördelning av rätt till avdrag för företagens egna kostnader utifrån ett gemensamt avdragsutrymme.

Det finns också risk för kringgående av ränteavdragsbegränsningen om företag vars utdelning ska tas upp inte skulle ingå i beräkningsenheten. Beräkningsenheten kan ha ett intresse av att hålla företag med negativa avdragsunderlag utanför beräkningen, eftersom det påverkar övriga företags möjlighet till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto. Om företag med ensidig koncernbidragsrätt inte skulle ingå i beräkningsenheten skulle det finnas incitament att placera negativa avdragsunderlag i dessa företag, samtidigt som dess moderföre-

---

⁵ 35 kap. 3 § 6, 4 § 2–3 och 5 § II.

⁶ Prop. 1965:126 s. 67 och 73.

tag skulle kunna lämna koncernbidrag till företagen och på det sättet utjämna resultatet.

Enligt vår bedömning är risken att ränteavdragsbegränsningen kringgås ett större problem än att kedjebeskattningen till viss del riskerar att sättas ur spel.

Det kan vidare ifrågasättas om förslaget skulle vara förenligt med direktivet mot skatteundandragandens bestämmelser om beräkning av avdragsunderlaget om endast företag med ömsesidig koncernbidragsrätt skulle ingå i beräkningsenheten.

Direktivet föreskriver att den skattskyldiges skattepliktiga inkomster ska ligga till grund för beräkningen av den skattskyldiges avdragsunderlag.⁷ En gemensam beräkning ska omfatta alla gruppmedlemmars resultat.⁸ I det fall företag vars utdelning ska tas upp inte ska ingå i beräkningsenheten kan det leda till att avdragunderlaget beräknas på ett resultat som inte är detsamma som det som beskattas hos den skattskyldige. Det beror på att ett moderföretag, som ingår i en beräkningsenhet, kan lämna koncernbidrag till ett dotterföretag vars utdelning ska tas upp. Om dotterföretaget inte ingår i beräkningsenheten skulle koncernbidraget sänka moderföretagets skattemässiga resultat, men inte påverka beräkningsenhetens sammanlagda avdragsunderlag. Samtidigt skulle dotterföretaget genom koncernbidraget få ett högre skattemässigt resultat som inte skulle återspeglas i dotterföretagets avdragsunderlag. Skälet till det är att vi i kapitel 8 föreslår att avdragsunderlaget ska beräknas utan hänsyn till lämnade och mottagna koncernbidrag.

För att avdragsunderlaget för en beräkningsenhet ska grunda sig på samtliga medlemmars skattemässiga resultat, även då koncernbidragen inte påverkar beräkningen av avdragsunderlaget, bör beräkningsenheten omfatta samtliga företag som kan lämna eller ta emot koncernbidrag från varandra enligt 35 kap. IL. Ömsesidig koncernbidragsrätt ska inte krävas för att företag ska ingå i beräkningsenheten.

Om även företag med ensidig koncernbidragsrätt ingår medför det också en enklare hantering för koncernerna, som endast kommer att ha en beräkningsenhet i stället för att i vissa fall ha flera beräkningsenheter. Reglerna blir enklare att tillämpa och ger ett mer rättvisande resultat av koncernens avdragsunderlag.

---

⁷ Artikel 4.2 och skäl 6 i direktivet mot skatteundandraganden.

⁸ Jämför artikel 4.1 i direktivet mot skatteundandraganden.

Företag som kan lämna eller ta emot koncernbidrag enbart på den grunden att de medgetts dispens

Det finns en möjlighet för regeringen att bevilja dispens och medge avdrag för koncernbidrag även då förutsättningarna för avdrag enligt 35 kap. IL inte är uppfyllda.⁹ Det ställs upp vissa krav för att dispens ska medges.

Dispensmöjligheten är avsedd att utnyttjas i mycket begränsad omfattning och endast när det är påkallat av väsentliga samhällsintressen. Dispensmöjligheten har främst till syfte att befria från gällande krav på att moderföretaget äger mer än 90 procent av aktierna i ett eller flera dotterbolag.¹⁰

Företag som medges avdragsrätt för koncernbidrag genom dispens bör inte ingå i en beräkningsenhet med företaget som tar emot bidraget. Dessa företag är inte så nära förbundna med varandra att de kan anses utgöra en ekonomisk enhet. Företagen kan dessutom ingå i andra beräkningsenheter genom att de uppfyller kraven i 35 kap. IL gentemot andra företag. Det skulle kunna leda till tillämpningssvårigheter om de även skulle kunna bilda beräkningsenheter med företag som beviljats dispens.

Beräkningsenheten utgörs alltså av samtliga de företag inom en koncern som uppfyller kraven för att kunna lämna eller ta emot koncernbidrag från varandra enligt 35 kap. IL, utom företag som har medgetts dispens. Om det finns koncernbidragsrätt avgörs genom att bedöma om en givare eller en mottagare uppfyller kraven i inkomstskattelagen. Detta utvecklas närmare i författningskommentaren.

Direktivet mot skatteundandraganden och EU-rätten i övrigt

Frågan är slutligen om föreslagen utformning av beräkningsenheten är tillåten enligt EU:s primärrätt och om den är förenlig med direktivet mot skatteundandraganden.

Den generella ränteavdragsbegränsningen ska tillämpas på alla subjekt som är skattskyldiga för bolagsskatt och gäller varje sådant skatteobjekt.¹¹ Den generella ränteavdragsbegränsningen kan dock tillämpas på gruppnivå.¹² Det innebär att räntenetto och avdragsunderlag kan

⁹ 35 kap. 8 § IL.

¹⁰ Prop. 1972:13 s. 9.

¹¹ Artiklarna 1 och 4 i direktivet mot skatteundandraganden.

¹² Artikel 4.1 i direktivet mot skatteundandraganden.

beräknas gemensamt för vissa företagsgrupper. Det gäller bland annat för företagsgrupper som inte konsoliderar sina medlemmars resultat för skatteändamål. Det är den sortens företagsgrupper som är aktuella i svensk skatterätt. I dessa fall kan reglerna tillämpas på subjekt i en företagsgrupp som definieras enligt nationell skatterätt. Direktivet är flexibelt och öppnar för att tillämpa den generella ränteavdragsbegränsningen på olika sorters företagsgrupper som förekommer i de olika medlemsstaternas skattesystem.

I svensk skatterätt finns inte ett enhetligt begrepp för företagsgrupp. I inkomstskattelagen förekommer flera olika begrepp som får anses falla in under företagsgrupp, exempelvis koncern. Med svensk koncern avses en sådan grupp av företag eller andra näringsidkare som enligt någon svensk lag bildar en koncern.¹³

Ibland används begreppet intressegemenskap. Detta definieras på olika sätt. I vissa bestämmelser hänvisas till definitionen av koncern i 1 kap. 4 § ÅRL. Möjligheter till koncernutjämnning brukar dock vara förbehållen företag som med avdragsrätt kan lämna koncernbidrag till varandra.¹⁴

Vi bedömer att en grupp av företag med ensidig koncernbidragsrätt bör kunna utgöra en sådan företagsgrupp som faller inom vad direktivet tillåter i artikel 4.1.

Det vi föreslår är ett integrerat system för att gemensamt beräkna avdragsunderlag och räntenetto för en företagsgrupp, enligt vad som uttryckligen anges i direktivet. Detta motsvarar också en sådan utjämnning mellan företag som sker mer eller mindre automatiskt i medlemsstater med fullständig konsolidering av resultatet inom skattegrupper. En sådan gruppberäkning som vi föreslår bör med dessa utgångspunkter definitivt vara förenlig med EU-rätten.¹⁵

Generellt får det antas att EU-direktiv är förenliga med primär-rätten. Vårt förslag bygger på bestämmelserna i direktivet och det får därför antas att förslaget är förenligt även med primärrätten.

---

¹³ 2 kap. 5 § IL.

¹⁴ Se exempelvis 35 kap. IL, 25 kap. 12 § och 48 kap. 26 § IL.

¹⁵ EFTA-domstolens dom i mål nr E-3/21, PRA Group Europe AS skulle också kunna tolkas som att koncernutjämnning av räntenetton som involverar koncernbidragssystemet inte är förenlig med EU-rätten. Samtidigt ska det inte dras för långtgående slutsatser av detta enskilda avgörande. Avgörandet är endast rådgivande och dess status är föremål för prövning i norska domstolar. De norska reglerna avsåg vidare enbart koncerninterna lån och de hade inte sin grund i direktivet mot skatteundandraganden.

Att tillämpa reglerna på en skattegrupp är också en möjlighet som beskrivs i OECD:s BEPS-rekommendationer.¹⁶

Förslaget förs in i en ny paragraf, 24 kap. 21 a § IL.

Handelsbolag

Handelsbolag är inte skattesubjekt och ingår av naturliga skäl inte i kretsen av företag som kan lämna och ta emot koncernbidrag. De regler som gäller i dag innebär att ränteavdragsbegränsningen för handelsbolag beräknas i handelsbolaget, även om det inte är ett skattesubjekt. Vid beräkningen av ägarföretagets avdragsunderlag ska ett överskott som belöper sig på andelar i svenska handelsbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer dras bort från ägarens skattemässiga resultat, men underskott ska inte påverka detsamma.

Frågan är om handelsbolagen ändå ska ingå i den beräkningsenhet som ska göra en gemensam beräkning av avdragsunderlag och räntenetto. För handelsbolag som inte är helägda av andra företag i beräkningsenheten får svaret anses vara givet. De kan inte och ska inte ingå. För handelsbolag vars samtliga andelar ägs av företag som ingår i beräkningsenheten är svaret inte lika självklart. Sådana handelsbolag är lika mycket en del av företagsgruppen, resultatet beskattas hos ägaren, och ur ett företagsekonomiskt perspektiv får det anses riktigt att handelsbolag ingår i koncernutjämningen. Fråga är därför om det finns skäl att låta beräkningsenheten omfatta även vissa handelsbolag.

Skälet till att handelsbolag omfattas av den generella ränteavdragsbegränsningen är att det finns en risk att företag annars överlåter belånad verksamhet till sådana bolag i syfte att kringgå avdragsbegränsningen.¹⁷ Handelsbolag omfattas alltså av den generella ränteavdragsbegränsningen för att de inte ska kunna utnyttjas för skatteplanering.

Av förenklingsskäl tillämpas den generella ränteavdragsbegränsningen på handelsbolaget, i stället för på delägarnivå. En tillämpning av regeln på delägarnivå skulle enligt förarbetena leda till en ökning av den administrativa bördan för fysiska personer som är delägare i handelsbolag som inte är rimlig.¹⁸

---

¹⁶ OECD (2017), s. 84.

¹⁷ Prop. 2017/18:245 s. 143.

¹⁸ A. prop. s. 144.

I förarbetena övervägdes om handelsbolag och juridiska personer som är delägare i handelsbolaget skulle kunna kvitta räntenetto eller avdragsutrymme med varandra. Lagstiftaren bedömde att en sådan ordning skulle förutsätta ett komplext regelverk, som inte står i proportion till de fördelar som det skulle leda till för juridiska personer som bedriver verksamhet via handelsbolag.¹⁹

I vårt uppdrag ingår inte att allmänt se över tillämpningen av den generella ränteavdragsbegränsningen på bolagsnivå. Vårt uppdrag är att förbättra koncernutjämnningen mellan företag som är nära förbundna med varandra.

Det bör övervägas om det finns risk för kringgående av den generella ränteavdragsbegränsningen om handelsbolagen *inte* inkluderas i en gemensam beräkning.

I och med att en gemensam beräkning ska utjämna de olika företagens avdragsunderlag mot varandra finns det incitament att hålla negativa avdragsunderlag utanför beräkningen. Dessa sänker annars det gemensamma avdragsunderlaget. Det bör dock inte finnas incitament att styra negativa avdragsunderlag till handelsbolag. Det beror på att ett negativt avdragsunderlag bör innebära ett negativt resultat, ett underskott i handelsbolaget. Ett sådant underskott beaktas vid beräkningen av delägarens avdragsunderlag och sänker detta. Om delägaren ingår i en beräkningsenhet för gemensam beräkning beaktas därmed underskottet i denna beräkning. Vi har inte heller i övrigt identifierat någon risk för kringgående av reglerna om handelsbolag inte inkluderas i en gemensam beräkning. Denna bedömning utgår från att reglerna i övrigt för hur resultat i handelsbolaget ska påverka ägarens avdragsunderlag inte ändras.

Handelsbolagen ingår normalt inte bland företag som kan göra koncernutjämnande transaktioner. De kan exempelvis inte vara part i en underprisöverlåtelse eller utjämna förluster i fastighetsfällan eller aktiefällan.²⁰ De kan inte heller lämna eller ta emot koncernbidrag.²¹ Det förhållandet att deras resultat beskattas hos delägarna medför dock att en delägare som kan lämna och ta emot koncernbidrag kan utjämna resultatet på det sättet. Handelsbolag ingår inte heller bland de företag som kan koncernutjämna enligt nuvarande 24 kap. 28 § IL. Det

---

¹⁹ A. prop. s. 145.

²⁰ Se 23 kap. 25 kap. 12 § och 48 kap. 26 § IL.

²¹ 35 kap. IL.

skulle därmed innebära en avvikelse från nuvarande regler att låta handelsbolag ingå i beräkningsenheten.

Den offentligfinansiella effekten av att inkludera handelsbolagen i koncernutjämnningen av räntenetto är vidare begränsad. Hur mycket skatt som koncernerna betalar påverkas alltså inte i någon större mån av om handelsbolagen ingår i koncernutjämnningen. Den skattemässiga betydelsen av att inkludera handelsbolagen är därmed för många koncerner liten, även om det kan ha stor betydelse för enskilda koncerner.

Det är svårt att överblicka vilka konsekvenser det skulle få att utöka kretsen för koncernutjämnning av räntenetton med handelsbolag. Det går inte att säkert säga att en sådan utökning inte kommer att leda till ett kringgående av ränteavdragsbegränsningen. Vi har identifierat några faktorer som kan ge tillämpningsproblem.

Oavsett vilket krav på ägande som uppställs för att handelsbolag ska ingå i en beräkningsenhet skulle en koncern mycket enkelt kunna påverka vilka handelsbolag som skulle ingå i en gemensam beräkning. Det räcker att avyttra en andel till en delägare utanför beräkningsenheten, en närstående eller utomstående delägare, för att handelsbolaget ska lämnas utanför. Det finns inte heller något skatterättsligt incitament att upprätthålla en viss nivå av ägande i handelsbolaget, som det gör för aktiebolagen. Minskar ett moderföretag sitt innehav i ett dotterföretag, som är ett aktiebolag, för att undvika att det företaget ingår i den gemensamma beräkningen förlorar företagen samtidigt möjligheten att ge och ta emot koncernbidrag. Så blir det inte för handelsbolagen.

I realiteten blir det i princip valfritt för koncernen om ett helägt handelsbolag ska ingå i beräkningsenheten. Det kan användas till koncernens fördel. Exempelvis kan ett handelsbolag med räntekostnader och ett positivt avdragsunderlag lämnas utanför en beräkningsenhet med ett negativt avdragsunderlag, för att öka handelsbolagets möjlighet till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto. Så kan reglerna inte utformas och det skulle inte vara förenligt med principen om skattemässig neutralitet.

Vi har övervägt om problemet kan åtgärdas genom andra krav på handelsbolagen för att ingå i beräkningsenheten, såsom en anmälan att vara del av beräkningsenheten en viss tid eller liknande. Det är dock svårt att ställa upp sådana krav när gruppstillhörigheten grundas på objektiva kriterier. Sådana krav skulle inte heller lösa problemet, efter-

som det skulle vara upp till företagen själva att anmäla sig till en beräkningsenhet.

Det kan också vara så att det är mycket svårare att konstruera regler som innebär att vissa handelsbolag tillåts ingå i en beräkningsenhet och som är förenliga med EU-rätten. Vid utformningen av reglerna bör exempelvis hänsyn tas till att viss verksamhet hos i utlandet delägarbeskattade juridiska personer kan behöva ingå i beräkningsenheten, för att ett fast driftställe inte ska diskrimineras, medan annan verksamhet hos sådana företag EU-rättsligt kan lämnas utanför beräkningsenheten.

Vidare behöver reglerna utformas så att dotterföretag inte diskrimineras på grund av var deras moderföretag har sitt säte. Om handelsbolag med en ägare i annan medlemsstat i vissa fall ska kunna ingå i beräkningsenheten behövs det även regler för att bedöma vilken del av handelsbolagets avdragsunderlag som skulle ingå i den gemensamma beräkningen, eftersom endast inkomster som är föremål för beskattning i Sverige får ligga till grund för beräkningen av avdragsunderlag här.²² Sådana regler riskerar att bli mycket komplicerade, med hänsyn till att delägarna i princip kan avtala fritt om fördelningen av resultatet. Den enkelhet som en koncernutjämning med företag med koncernbidragsrätt innebär skulle därmed gå förlorad.

Slutligen förutsätter ett system som innebär att handelsbolagen ingår i en beräkningsenhet ett antal regler som ska motverka möjligheterna till skattearbitrage. Det kommer att leda till ett mer komplicerat och därmed svårtillämpat system.

Sammanfattningsvis är skälen även mot att låta handelsbolag som helt ägs av andra företag i enheten ingå i beräkningsenheten mycket starka. Samtidigt är vi medvetna om att helägda handelsbolag likväl som andra koncernföretag är en del i en ekonomisk enhet och att förslaget att lämna handelsbolagen utanför den gemensamma beräkningsenheten är ett avsteg från principen om skatteneutralitet för olika organisations- och företagsformer. Materiellt sett vore det motiverat att låta helägda handelsbolag ingå, men vi bedömer det som praktiskt svårt, närmast omöjligt, och förenat med risker för skatteundandragande.

Vi är också medvetna om att det i fastighetssektorn finns organisationsstrukturer som innebär att verksamhet i form av fastighetsförvaltning bedrivs av ett helägt handelsbolag. Det finns historiska skäl till att det är så och anledningen till att denna organisationsstruktur

---

²² Artikel 4.2 i direktivet mot skatteundandraganden.

finns kvar är att det inte är möjligt att överlåta fastigheterna till aktiebolag, utan att bli föremål för uttagsbeskattning.

Det måste även beaktas att handelsbolagen utgör ett mindre antal av de företag som omfattas av ränteavdragsbegränsningsreglerna och att koncerner sällan bildar nya handelsbolag. De problem som uppstår kring denna bolagsform bör i stället lösas på andra sätt.

Företagsskattekommittén såg andra problem som gäller handelsbolagen i anledning av sina förslag och föreslog att det skulle införas tidsbegränsade regler som gav möjlighet att underlåta uttagsbeskattning vid underprisöverlåtelser från handelsbolag till aktiebolag inom samma koncern. Det ingår emellertid inte i vårt uppdrag att lämna förslag som avser undantag från uttagsbeskattningsreglerna och vi har därför inte vidare övervägt om det vore en lösning på problemet.

7.2.3 Hur ska den gemensamma beräkningen av avdragsunderlag och räntenetto gå till?

Förslag: Företag i en beräkningsenhet ska beräkna räntenetto och avdragsunderlag gemensamt. Företagen ska lägga samman positiva ackumulerade räntenetton, negativa ackumulerade räntenetton respektive avdragsunderlag för samtliga företag i beräkningsenheten. Dessa gemensamt beräknade poster utgör grund för beräkning av beräkningsenhetens rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto. Först om det sammanlagda negativa ackumulerade räntenettet i beräkningsenheten överstiger summan av dess sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto och dess avdragsutrymme (beräkningsenhetens gemensamma avdragsutrymme) blir det aktuellt att vägra avdrag för något av företagen i beräkningsenheten. Beräkningsenheten får välja vilket eller vilka företag som ska göra avdrag motsvarande dess gemensamma avdragsutrymme. Ett företags avdrag får inte överstiga dess negativa ackumulerade räntenetto.

Metoden för en gemensam beräkning av avdragsunderlag och räntenetto

Den gemensamma beräkningen av räntenetto och avdragsunderlag är i princip en beräkning av om något av företagen i beräkningsenheten ska vägras avdrag enligt bestämmelserna om avdragsbegränsning för negativa ackumulerade räntenetton. Det är inte fråga om en gemensam beskattning av beräkningsenheten eller en skattegrupp i traditionell mening.

I det följande beskriver vi hur utjämningen ska gå till.

1. Varje företag i beräkningsenheten beräknar först sitt ackumulerade räntenetto och sitt avdragsunderlag. Det ackumulerade räntenettet består av summan av företagets räntenetto för aktuellt beskattningsår, positivt eller negativt, och företagets kvarstående negativa räntenetto. Ett ackumulerat räntenetto kan vara positivt eller negativt. Ett negativt ackumulerat räntenetto kan bli föremål för ränteavdragsbegränsning.
2. Därefter lägger beräkningsenheten – beräkningsmässigt – samman samtliga negativa ackumulerade räntenetton, samtliga positiva ackumulerade räntenetton respektive samtliga avdragsunderlag i pott. Summorna ger beräkningsenhetens sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto, dess sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto respektive dess sammanlagda avdragsunderlag. Det sammanlagda avdragsunderlaget kan vara positivt eller negativt.
3. Därefter beräknas beräkningsenhetens gemensamma avdragsutrymme. Detta består av beräkningsenhetens avdragsutrymme (30 procent av det sammanlagda avdragsunderlaget) och beräkningsenhetens sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto. Om det sammanlagda avdragsunderlaget är negativt är avdragsutrymmet noll. Då utgör ett eventuellt sammanlagt positivt ackumulerat räntenetto det gemensamma avdragsutrymmet.
4. Om beräkningsenhetens sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto inte överstiger dess gemensamma avdragsutrymme får samtliga företag avdrag för sina negativa ackumulerade räntenetton. I detta fall händer inget annat än att ett företag som annars skulle ha vägrats avdrag får avdrag.

5. Om beräkningsenhetens sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto överstiger dess gemensamma avdragsutrymme medges avdrag motsvarande det gemensamma avdragsutrymmet. Avdrag för överskjutande negativt ackumulerat räntenetto ska inte medges. Beräkningsenheten fördelar avdrag mellan företagen upp till det gemensamma avdragsutrymmet. Ett företags avdrag för negativt ackumulerat räntenetto får inte överstiga dess eget negativa ackumulerade räntenetto.
6. Det negativa ackumulerade räntenetto som inte kan dras av i respektive företag enligt punkt 5 förs vidare till nästkommande beskattningsår såsom kvarstående negativt räntenetto.

Det är egentligen bara om det blir fråga om att vägra avdrag som de problem som uppstår vid gruppberäkningen måste hanteras. Metoden innebär att alla företag i beräkningsenheten kommer att redovisa sina ränteutgifter och ränteinkomster.

Metoden skiljer sig från hur koncernutjämningen i nuvarande 24 kap. 28 § IL hanteras. Enligt denna regel får ett företag som har ett positivt räntenetto dra av ett negativt räntenetto som har uppkommit hos ett annat företag med högst ett belopp som motsvarar det positiva räntenettet. Det negativa räntenettet hos det andra företaget minskar i motsvarande mån. Det är fråga om kvittningar mellan två utpekade företag.

Om man skulle tillämpa samma metod som i 24 kap. 28 § IL även i den gemensamma beräkningen, så att man först skulle behöva dra av negativa ackumulerade räntenetton mot positiva ackumulerade räntenetton, skulle det medföra ett ytterligare steg i den gemensamma beräkningen. Det framstår som en onödig omgång, då effekten totalt sett för koncernen blir densamma om vissa företag tar upp ett positivt ackumulerat räntenetto och andra drar av ett negativt ackumulerat räntenetto.

I den nu föreslagna metoden kommer beräkningsenhetens sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto att läggas samman med avdragsutrymmet och ge ett gemensamt avdragsutrymme som beräkningsenheten fritt kan fördela mellan företagen. På detta sätt kommer positiva ackumulerade räntenetton att utjämnas mot negativa ackumulerade räntenetton.

Metoden för fördelning av avdrag för negativt ackumulerat räntenetto innebär en hög grad av flexibilitet för företagen i beräknings-

enheten. En helt frivillig fördelning av rätten till avdrag skulle dock kunna medföra att företag kan dra av negativt ackumulerat räntenetto som härrör från andra företag. Risken finns att resultat förs över till företag utan substans och utan en motsvarande värdeöverföring. Dessa företag skulle sedan kunna försättas i konkurs.²³

Ett företags avdrag för negativt ackumulerat räntenetto får därför inte överstiga dess eget negativa ackumulerade räntenetto. Företag får inte heller återföra avdrag för negativt ackumulerat räntenetto som överstiger dess eget negativa ackumulerade räntenetto. Räntenetton kommer därmed inte att flyttas mellan företag. Även om metoden innebär en viss utjämning av resultatet kan företagen inte dra av utgifter de inte har haft. Det bör därmed inte finnas någon större risk att resultat förs över till företag utan substans och att dessa företag försätts i konkurs.

I den nu föreslagna metoden kommer det inte att göras någon åtskillnad mellan årets räntenetto och kvarstående negativt räntenetto. Det innebär att prövningen av företagets rätt till avdrag avser deras totala post för negativt räntenetto, det negativa ackumulerade räntenettet. Detta förenklar tillämpningen. Prövningen av företagets rätt till avdrag behöver endast göras i ett steg. I annat fall skulle prövningen i ett inledande skede endast avse årets negativa räntenetto. Därefter, om det finns något avdragsutrymme kvar inom koncernen, skulle prövningen avse kvarstående negativt räntenetto. I denna del hänger förslaget ihop med förslaget om att kvarstående negativa räntenetton ska kunna föras framåt utan tidsgräns.

Dagens möjlighet till koncernutjämning i 24 kap. 28 § IL gäller endast årets negativa räntenetto och inte andra företags kvarstående negativa räntenetto. Den beskrivna metoden kommer att innebära en utökning av koncernutjämningsmöjligheterna i denna del, då den gemensamma beräkningen inkluderar alla företags eventuella kvarstående negativa räntenetton. Positiva ackumulerade räntenetton kommer därför även att kunna utjämnas mot kvarstående negativa räntenetton.

Det finns inte skäl att behandla företag som inte ingår i en beräkningsenhet för gemensam beräkning på annat sätt. Det är även enklast att samma regler gäller för dem. Även för dessa företag ska årets räntenetto läggas samman med kvarstående negativt räntenetto till en post för ackumulerat räntenetto. Det innebär att även fristående företag

---

²³ Jämför SOU 2014:40 s. 187.

kan dra av kvarstående negativt räntenetto mot ett eventuellt positivt räntenetto för året.

I bilaga 5 finns exempel på hur metoden ska tillämpas.

Förslaget förs in i 24 kap. 23, 23 a, 24 och 24 a §§ IL.

Alternativa metoder

Vi har övervägt andra metoder för att fördela rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto, men vid en avvägning mellan enkelhet och risker för att metoden kan användas mot sitt syfte har vi bedömt att ovanstående metod är den mest lämpliga. Vi kommer i detta avsnitt att redogöra för andra metoder vi har övervägt samt varför vi har avfärdat dem.

Reglerna för fördelning av återfört avdrag bör vara enkla att tillämpa, men samtidigt inte öppna upp för en godtycklig fördelning. Reglerna syftar nämligen till att koncernen ska medges avdrag motsvarande sitt gemensamma avdragsutrymme. Syftet är inte att koncernen ska kunna omfördela räntenetton mellan företaget.

Eftersom det gäller företaget som kan utjämna resultatet mellan sig bör fördelningsmetoden vara så enkel som möjligt. Företagen kan ändå omfördela resultatet genom koncernbidrag. Genom begränsningen att avdrag inte får överstiga företagets negativa ackumulerade räntenetto kan dock inte något företag göra avdrag för annat företags ränteutgifter. Det är alltså inte fråga om någon helt godtycklig fördelning.

Vi ser fördelar med en mekanisk metod för att fördela avdragsrätten. Vi har övervägt flera sådana metoder, såsom likafördelning, fördelning utifrån företagens andel av beräkningsenhetens räntenetto och fördelning utifrån hur företaget skulle ha begränsats på företagsnivå. En mekanisk metod är ofta enkel att tillämpa och ger stor förutsebarhet. Med en mekanisk metod skulle fördelningen inte kunna påverkas av företagen. Det minskar risken för oönskad skatteplanering.

Posterna kan emellertid inte fördelas lika i alla situationer. En likafördelning av koncernens negativa ackumulerade räntenetto kan leda till att företag tilldelas ett större avdrag än företagets negativa ackumulerade räntenetto uppgår till. I dessa fall skulle det krävas justerande bestämmelser för fördelningen och enkelheten skulle gå förlorad.

En fördelning utifrån företagens andel av beräkningsenhetens negativa ackumulerade räntenetto skulle ge en jämn fördelning av kvar-

stående negativt räntenetto inom beräkningsenheten. En metod baserad på hur mycket företaget skulle ha begränsats i sin rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto om det hade tillämpat avdragsbegränsningen som enskilt företag skulle medföra att de företag som skulle begränsas mest på företagsnivå även skulle begränsas mest på koncernnivå. Fördelningen skulle ta hänsyn till såväl avdragsunderlag som räntenetto hos företagen.

Dessa mekaniska metoder skulle dock knyta samman företagens beskattningar på ett sätt som riskerar att komplicera omprövningsförfarandet. Vid en omprövning som påverkar ett företags avdragsunderlag eller räntenetto skulle den gemensamma beräkningen behöva göras om. Det skulle kunna resultera i att en ändring för ett företag skulle kräva följdändring i samtliga företag i en beräkningsenhet och även för flera beskattningsår. En beräkningsenhet kan bestå av hundratal företag. Det skulle krävas särskilda regler för att minska den administrativa börda som sådana omprövningar skulle medföra för Skatteverket. Tillämpningen av sådana särskilda regler riskerar att medföra ett resultat som inte är materiellt korrekt.

7.2.4 Överväganden i förhållande till koncernbidragsspärren

Bedömning: Det behövs inte några ytterligare begränsningar i rätten att fritt fördela avdragen för negativt ackumulerat räntenetto inom beräkningsenheten med anledning av reglerna om koncernbidragsspärr.

Metoden för att fördela rätten till avdrag inom en beräkningsenhet kan medföra en viss utjämning av resultat mellan företagen. Endast företag med koncernbidragsrätt ingår därför i beräkningsenheten. Frågan är emellertid om reglerna skapar problem i förhållande till koncernbidragsspärren.

Ett företag med koncernbidragsspärr får dra av ett spärrat underskott mot årets överskott, inklusive koncernbidrag från företag som redan innan spärrens inträde kunde lämna koncernbidrag till företaget. Det kan därför finnas incitament att fördela avdragen för negativt ackumulerat räntenetto på ett sådant sätt att företagets överskott blir så stort som möjligt.

Företag vars koncernbidrag inte får ingå i överskottet för företaget med koncernbidragsspärr kan vid den gemensamma beräkningen göra så mycket avdrag för negativt ackumulerat räntenetto som möjligt. Om det leder till att ett företag med koncernbidragsspärr blir avdragsbegränsat blir dess överskott högre. Effekten kan i någon mån sägas vara att resultat förs över från företag som inte innan spärren ingick i samma koncern som företaget med koncernbidragsspärren och att detta resultat kvittas mot ett spärrat överskott. Samtidigt sänker de andra företagen sitt resultat genom avdrag för negativt ackumulerat räntenetto.

Det är inte fråga om att något företag gör avdrag för andra företags kostnader, utan det handlar i stället om att fördela rätten till avdrag för de egna kostnaderna på ett sätt som maximerar möjligheten att få avdrag för ett spärrat underskott. Genom den gemensamma beräkningen omfördelas effekten av den generella ränteavdragsbegränsningen.

Detta skulle kunna motverkas genom en ytterligare begränsning i beräkningseenhetens rätt att fritt fördela avdrag för negativt ackumulerat räntenetto. Det skulle kunna åstadkommas genom att företag med koncernbidragsspärr måste dra av negativt ackumulerat räntenetto motsvarande det egna avdragsutrymmet innan beräkningseenheten fritt får fördela avdragsrätten. För att åtgärden ska ha någon effekt skulle dock även företag vars koncernbidrag ska räknas med i överskottet behöva vara föremål för samma begränsning.

I koncerner som träffas av ränteavdragsbegränsningsreglerna finns ett stort antal företag med koncernbidragsspärrar. En sådan reglering som vi har övervägt skulle sannolikt medföra att tillämpningen av metoden skulle kompliceras avsevärt. Även omprövningsförfarandet riskerar att kompliceras.

Möjligheten att genom den gemensamma beräkningen kringgå koncernbidragsspärren är vidare begränsad till vissa situationer. Det kräver att beräkningseenheten begränsas i sin rätt att göra avdrag för negativt ackumulerat räntenetto och att avdragen kan fördelas till företag vars koncernbidrag inte får räknas med i överskottet för det företag som har koncernbidragsspärr. Vidare ska företaget med koncernbidragsspärr genom avdragsbegränsningen få ett överskott, eller ett större överskott än annars. Vi har inte kunnat klarlägga hur vanligt det är.

Koncerner kan dessutom i stor utsträckning välja vilket företag som tar ett lån. De kan därför på andra sätt styra hur ränteutgifter påverkar överskott hos företag med koncernbidragsspärr.

Vi har alltså avstått från att föreslå regler som motverkar omfördelning av avdrag i syfte att kringgå koncernbidragsspärren. Även om det är svårt att bedöma närmare hur stort problemet är bedömer vi att problemet inte kan vara tillräckligt stort för att motivera de komplicerade regler som skulle krävas för att hindra förfarandet.

7.2.5 Spärregler vid ägarförändringar

Bedömning: Dagens spärregler vid ägarförändringar behövs fortsatt, men behöver inte skärpas.

Dagens spärregler avser att förhindra handel med företag med kvarstående negativa räntenetton vars syfte är att kringgå den generella ränteavdragsbegränsningen. Reglerna betyder att rätten att utnyttja ett företags kvarstående negativa räntenetton upphör vid ägarförändringar som innebär att ett företag får ett bestämmande inflytande över ett annat företag.²⁴

De regler vi föreslår skulle på två sätt kunna öka risken för sådan handel som spärregeln avser att förhindra. När tidsgränsen för att föra kvarstående negativa räntenetton framåt i tiden tas bort kommer sannolikt en del företag att ackumulera mycket stora kvarstående negativa räntenetton. Företag inom en beräkningsenhet kommer också att få möjlighet att dra av kvarstående negativt räntenetto mot andra företags positiva ackumulerade räntenetto.

Våra förslag kan alltså öka incitamenten att förvärva företag som har stora kvarstående negativa räntenetton och som inte bedriver någon egentlig näringsverksamhet i syfte att sänka den beskattningsbara inkomsten. Frågan är om det finns behov av skarpare spärregler.

Eftersom den nuvarande spärregeln blir tillämplig även vid ett indirekt ägande, medför inte den gemensamma beräkningen att det blir fördelaktigt att förvärva ett företag för att sedan kunna dra av ett kvarstående negativt räntenetto hos det företags dotterföretag.²⁵ Även sådant kvarstående negativt räntenetto bortfaller vid förvärvet, efter-

²⁴ 24 kap. 27 § II.

²⁵ Prop. 2017/18:245 s. 135.

som det förvärvande företaget indirekt har fått det bestämmande inflytandet över dotterföretaget. Att företagen genom den gemensamma beräkningen kan göra avdrag för kvarstående negativt räntenetto i förhållande till gemensamt avdragsutrymme som genereras från samtliga företag inom beräkningsenheten hanteras alltså genom nuvarande spärregler.

Möjligheten att förvärva företag med kvarstående negativa räntenetton och kunna utnyttja dem utökas därmed inte genom våra förslag.

I det tidigare lagstiftningsarbetet har det övervägts om kvarstående negativt räntenetto skulle falla bort både i det förvärvande och i det förvärvade företaget vid en ägarförändring. Sammantaget bedömde regeringen att en lämplig avgränsning var att endast kvarstående negativt räntenetto i det förvärvade företaget skulle falla bort.²⁶ Vi bedömer inte att situationen förändras med våra förslag.

7.2.6 Avfärdat alternativ

Vi har övervägt ett alternativt system för koncernutjämnning av räntenetto som vi kallar för avdragsunderlagsbidrag. Även detta system skulle gälla för en beräkningsenhet. Varje företag inom beräkningsenheten skulle beräkna räntenetto och avdragsunderlag separat, men avdragsunderlag skulle kunna föras över från ett företag till ett annat och påverka beräkningen av avdragsunderlaget i det andra företaget – ett avdragsunderlagsbidrag.

Vi bedömer att ett system med avdragsunderlagsbidrag skulle kunna utformas på ett sätt som är förenligt med EU-rätten. I de inledande skälen i direktivet mot skatteundandraganden nämns möjligheten att beakta den övergripande ställningen för en företagsgrupps samtliga subjekt i samma stat, inbegripet ett system med beskattning av subjekt separat som möjliggör överföring av vinster eller räntekapacitet mellan subjekt i en företagsgrupp, vid tillämpning av regler som begränsar ränteavdraget.²⁷ Ett system med avdragsunderlagsbidrag borde kunna falla in under denna beskrivning.

I likhet med den tolkning som vi gjort av direktivet avseende förslaget ovan borde möjligheten till utjämnning endast avse företag som ingår i en beräkningsenhet.

---

²⁶ A. prop. s. 136.

²⁷ Skäl 7 i direktivet mot skatteundandraganden.

Systemet borde inte utformas på det sättet att det innebär någon faktisk överföring av inkomster eller ränteutgifter. Ett företag med positivt avdragsunderlag borde alltså inte föra över inkomster till ett företag med negativt ackumulerat räntenetto. Inte heller borde ett företag med positivt avdragsunderlag göra avdrag för annat företags negativa ackumulerade räntenetto. Det skulle innebära en överföring av resultat, utan värdeöverföring. Ett avdragsunderlagsbidrag borde i stället utformas så att ett företag i beräkningsenheten ges möjlighet att dra av sitt negativa ackumulerade räntenetto mot ett annat företags outnyttjade avdragsunderlag. Det skulle vara fråga enbart om en skattemässig beräkning, där hänsyn tas till beräkningsenhetens sammantagna situation.

Det finns vissa nackdelar med ett system för överföring av avdragsunderlag, som vårt förslag inte har.

För det första är det i sig mindre neutralt eftersom det inte ger samma möjligheter till koncernutjämning.

Det kräver också lite mer arbete i företagen eftersom de för varje gång och varje företag måste avgöra hur avdragsunderlagen ska överföras. Även om systemet inte förutsätter en värdeöverföring kommer koncernens skattekostnad att påverkas av vilka överföringar som görs. Det blir alltså inte en fråga bara för de enskilda företagen.

Några mer tekniska aspekter talar också emot systemet.

Enligt vår bedömning bör avdragsunderlagsbidrag förenas med att avdragsunderlaget beräknas utan hänsyn till koncernbidragen. I annat fall skulle koncernbidragen och avdragsunderlagsbidragen överlappa varandra, eftersom de förstnämnda också innebär en överföring av avdragsunderlag.

En följd av att koncernbidragen inte ska påverka beräkningen av avdragsunderlaget är att samma sak måste gälla även tidigare års underskott. När underskotten inte längre påverkar avdragsunderlaget finns en risk att företag med koncernbidragsrätt ökar avdragsunderlaget genom att exempelvis dela upp en verksamhet i två dotterföretag som via underprisöverlåtelser omväxlande skapar överskott och underskott i företagen.²⁸

Vårt förslag om en gemensam beräkning av avdragsunderlag och räntenetto innebär att koncerner inte kan kringgå avdragsbegränsningen genom sådana upplägg. Ett system med avdragsunderlagsbidrag

---

²⁸ Denna problematik och hur den hanteras vid en gemensam beräkning beskrivs mer utförligt i avsnitt 8.3.

motverkar inte ett sådant kringgående av avdragsbegränsningen. Det måste därmed övervägas om det finns andra sätt att motverka ett sådant kringgående.

En lösning som Företagsskattekommittén diskuterade var att införa regler om rullning av negativa avdragsunderlag. Detta skulle neutralisera effekten av att skapa omväxlande negativa och positiva avdragsunderlag i koncernen. Sådan rullning skulle kunna övervägas även i kombination med avdragsunderlagsbidrag.

Direktivet mot skatteundandraganden medger inte uttryckligen någon sådan möjlighet. Däremot medger direktivet att oanvänd räntekapacitet kan rullas framåt i maximalt fem år.²⁹ Begreppet definieras inte i direktivet, men måste tolkas som outnyttjat avdragsutrymme. Direktivet föreskriver endast miniminormer och hindrar inte nationella bestämmelser som syftar till att säkerställa en högre skyddsnivå för inhemska bolagsskattebasen.³⁰ Eventuellt skulle regler om rullning av negativa avdragsunderlag kunna anses säkerställa en sådan högre skyddsnivå.

Med införande om rullning av negativa avdragsunderlag skulle man även behöva överväga att införa regler om rullning av positiva avdragsunderlag, eller avdragsutrymme, eftersom det är vad direktivet föreskriver. Avdragsutrymme får endast rullas framåt under en begränsad tid. Lagstiftaren skulle behöva ta ställning till hur länge negativa avdragsunderlag skulle kunna rullas, om även sådan rullning skulle tidsbegränsas eller om de skulle kunna rullas framåt utan tidsbegränsning. Eftersom avdragsunderlag och avdragsutrymmen inte korresponderar skulle de heller inte kunna hanteras som en samlad post.

Sådana regler skulle komplicera systemet. Som Företagsskattekommittén konstaterade skulle Skatteverket och de skattskyldiga behöva hålla reda på rullade avdragsunderlag. Det skulle även krävas regler om hur rullade avdragsunderlag skulle hanteras vid ägarskiften, i syfte att förhindra kringgående av reglerna.

Vi har inte sett något annat sätt att motverka att koncerner skapar omväxlande positiva och negativa avdragsunderlag.

Ytterligare en svårighet är hur negativa avdragsunderlag inom beräkningsenheten skulle hanteras. Vid en koncernutjämnning av räntenetto ska beräkningsenheten beakta den övergripande ställningen för hela gruppen. Det innebär att beräkningsenhetens sammantagna möj-

---

²⁹ Artikel 4.6 c i direktivet mot skatteundandraganden.

³⁰ Artikel 3 i direktivet mot skatteundandraganden.

lighet att dra av negativt ackumulerat räntenetto behöver beaktas, och inte enbart en transaktion mellan två enskilda företag i beräkningsenheten.

Det kan exempelvis förekomma att det finns företag i beräkningsenheten med negativa avdragsunderlag. Dessa sänker beräkningsenhetens totala avdragsutrymme. Även vid överföring av avdragsunderlagsbidrag måste detta beaktas. Om beräkningsenhetens företag kunde lämna avdragsunderlagsbidrag utan att ta hänsyn till att sådana negativa avdragsunderlag finns hos andra företag i beräkningsenheten skulle inte den eftersträlvade neutraliteten mellan företag i koncern och fristående företag uppnås. Företag i beräkningsenhet skulle då kunna kringgå reglerna om generell ränteavdragsbegränsning.

Frågan är om det finns något sätt att förhindra sådant kringgående.

En möjlighet skulle vara att föreskriva att avdragsunderlagsbidrag måste lämnas till företag i beräkningsenheten med negativa avdragsunderlag i sådan omfattning att de kvittas helt mot negativa avdragsunderlag, innan avdragsunderlagsbidrag kan lämnas till andra företag i beräkningsenheten. Detta skulle komplicera regelverket. För att Skatteverket ska kunna kontrollera detta krävs att företagen lämnar omfattande uppgifter.

Vid en sammantagen bedömning har förslaget om gemensam beräkning av avdragsunderlag och räntenetto flera fördelar som medför att det bör väljas framför ett system med avdragsunderlagsbidrag.

8 Beräkning av avdragsunderlaget

8.1 Inledning

Ett nytt koncernutjämningsystem kräver justeringar i bestämmelserna om beräkning av avdragsunderlaget. Nuvarande regler skulle nämligen i det nya systemet kunna medföra att avdrag beaktas flera gånger.

Utgångspunkten för beräkningen är det skattemässiga resultatet före ränta, skatt, av- och nedskrivningar.¹ När lagstiftningen infördes gjordes bedömningen att det innebär att utgångspunkten för beräkningen är överskottet av näringsverksamheten enligt 14 kap. 21 § II, före det aktuella avdraget. Samtliga intäkts- och kostnadsposter som utgör en del av beräkningen av resultatet av näringsverksamheten ingår därmed som huvudregel i avdragsunderlaget. Såväl koncernbidrag som avdrag för tidigare års underskott bedömdes vara sådana poster som avses i den bestämmelsen.²

Det finns inte något skäl att nu göra en annan bedömning av hur det skattemässiga resultatet som huvudregel ska beräknas.

Det finns dock flera olika regler i inkomstskattelagen som utgår från och påverkar näringsverksamhetens resultat. Det måste därför finnas en särskild turordning för beräkningen av resultatet. Den påverkas av vilka poster som ingår i avdragsunderlaget.

I det följande diskuterar vi skäl för och emot att vissa poster bör beaktas vid beräkningen av avdragsunderlaget samt konsekvenserna av de olika valen. Vi föreslår vissa ändringar i beräkningen jämfört med dagens regler. Ändringarna gäller i tillämpliga delar även företag som inte omfattas av gemensam beräkning.

---

¹ Artikel 4.2 i direktivet mot skatteundandraganden.

² Prop. 2017/18:245: s. 100, 108 och 114.

8.2 Koncernbidrag

Förslag: Avdragsunderlaget ska beräknas utan hänsyn till koncernbidrag.

Syftet med koncernbidrag är att utjämna resultatet mellan företag som är så nära förbundna med varandra genom ägande att de i princip utgör en ekonomisk enhet. En del av vårt uppdrag är att analysera om det innebär en förenkling av koncernbidragssystemet om avdragsunderlaget beräknas utan hänsyn till lämnade och mottagna koncernbidrag. Vi bedömer att det finns flera skäl som talar för att det är så.

Som regeringen framförde i förarbetena kan det med dagens regler uppstå situationer där ett företag som både redovisar ett underskott och samtidigt har ett outnyttjat avdragsunderlag behöver lämna koncernbidrag till ett företag som redovisar ett överskott, men vars negativa räntenetto ändå inte ryms inom avdragsutrymmet. Då kan koncernbidragen inte användas både för resultatutjämning och utjämning av avdragsunderlagen.³

Den största fördelen med en frikoppling mellan systemen är att koncernbidragen fullt ut kan användas till resultatutjämning i koncernen. Företagen behöver heller inte ta hänsyn till hur koncernbidragen påverkar avdragsunderlagen. Såväl beräkningen av avdragsunderlaget som hanteringen av koncernbidragen skulle bli enklare om koncernbidragen hanterades efter ränteavdragsbegränsningen och inte alls påverkade beräkningen av avdragsunderlaget.

Vid en gemensam beräkning av avdragsunderlaget omfattas alla gruppmedlemmars resultat. Koncernbidragen innebär då endast att resultat flyttas mellan företagen. Sammantaget påverkas beräkningen av det sammanlagda avdragsunderlaget inte av om koncernbidragen ingår eller inte. Koncernbidragen kan därför lämnas utanför beräkningen när samtliga medlemmar har koncernbidragsrätt.

Förslaget föranleder ändringar i 24 kap. 25 § IL.

---

³ A. prop. s. 140.

8.3 Avdrag för tidigare års underskott

Förslag: Avdragsunderlaget ska beräknas utan hänsyn till avdrag för tidigare års underskott. De regler som avser justeringar i beräkningen av avdragsunderlaget, ränteavdraget och avdrag för koncernbidragsspärrat underskott kan upphävas.

Ränteavdragsbegränsningen beräknas i dag efter avdrag för tidigare års underskott. Vi föreslår att avdragsunderlaget beräknas utan hänsyn till koncernbidrag. Avdrag för tidigare års underskott kan endast beräknas efter att koncernbidrag har lämnats. För att koncernbidragen ska kunna tas bort från beräkningen av avdragsunderlaget måste även avdrag för tidigare års underskott göra det.

Det finns även andra skäl som talar för att avdrag för tidigare års underskott inte ska beaktas vid en gemensam beräkning av avdragsunderlaget.

Anledningen till att lagstiftaren vid reglernas tillkomst valde att beräkna avdragsunderlagen efter underskottsavdrag var de risker som Företagsskattekommittén redovisade.⁴ Företagsskattekommittén beskrev problemet på följande sätt:⁵

Tidigare års underskott bör enligt kommitténs uppfattning minska avdragsunderlaget. Bakgrunden till detta är följande. En koncern kan, om inte motverkande regler införs, i vissa fall minska sina skattebetalningar genom att redovisa omväxlande positivt och negativt avdragsunderlag i olika koncernföretag. De år ett koncernföretag har ett stort positivt avdragsunderlag kan det dra av stora finansiella kostnader. Ett företag som år 1 har 100 i avdragsunderlag kan dra av 20 i finansiella kostnader (20 procent av underlaget). Om företaget år 2 har -100 i avdragsunderlag kan det inte dra av några finansiella kostnader. Sett över de båda åren kan företaget dra av 20 i finansiella kostnader, trots att det under samma period har ett sammantaget avdragsunderlag på noll. Det kan således uppstå situationer då avdragsbegränsningen för finansiella kostnader saknar verkan.

Det föregående stycket visar att företag med omväxlande positiva och negativa avdragsunderlag kommer bättre ut än företag med stabila avdragsunderlag. Det finns två anledningar till att ett omväxlande avdragsunderlag kan uppstå. Det första fallet är att en del företag av realkonomiska skäl redovisar omväxlande positivt och negativt avdragsunderlag. Det kan till exempel ske vid en djup lågkonjunktur. Då uppstår en bristande neutralitet jämfört med företag som har ett mer stabilt avdragsunderlag, sett över en konjunkturcykel. Denna effekt skulle kanske kunna anses

⁴ A. prop. s. 109.

⁵ SOU 2014:40 s. 352–353.

acceptabel om det inte vore för att det är möjligt för företag att aktivt skapa omväxlande positiva och negativa avdragsunderlag i olika dotterföretag enbart i syfte att kringgå avdragsbegränsningen för finansiella kostnader.

Företagsskattekommittén föreslog även att underskott från tiden före ikraftträdandet av de föreslagna reglerna inte skulle påverka beräkningen av avdragsunderlaget. Tidigare års underskott skulle dock halveras vid ikraftträdandet av reglerna för att finansiera förslagen.⁶

Tabell 8.1 visar ett förenklat exempel på den problematik som Företagsskattekommittén beskrev, anpassat till nuvarande generella ränteavdragsbegränsningsregler. Koncernen i exemplet har totalt 100 i avdragsunderlag. Koncernen skulle kunna dela upp sin verksamhet i två dotterföretag, företag A och företag B. Koncernen planerar så att företag A har 200 i positivt avdragsunderlag vartannat år och 100 i negativt avdragsunderlag vartannat år. De år företag A har positivt avdragsunderlag har företag B negativt avdragsunderlag och tvärtom.

År 1 har företag A intäkter på 200 och räntekostnader på 60, vilket även motsvarar det negativa ackumulerade räntenettet. Företag B har andra kostnader om 100. År 1 har företag B negativt avdragsunderlag och företag A har positivt avdragsunderlag. Genom att alternera de positiva och negativa avdragsunderlagen mellan företag A och B kan koncernen som helhet erhålla avdrag för negativt ackumulerat räntenetto med 60 varje år, om inte hänsyn på något sätt tas till det negativa avdragsunderlaget. Ett avdragsunderlag om 100 (vilket är det totala avdragsunderlaget för koncernen om A och B lägger samman sina avdragsunderlag) borde dock endast ge utrymme för avdrag för negativt ackumulerat räntenetto med 30. Därmed kringgås syftet med avdragsbegränsningen.

År 1 betalar koncernen 28,8 i skatt. År 2 och efterföljande år betalar koncernen 8,2 i skatt. Ett avdragsunderlag på 100 och negativt ackumulerat räntenetto om 60 borde dock resultera i en skattebelastning om 14,4 ($[100 - 30] \times 0,206$) från och med år 2.

---

⁶ A.a. s. 301, 355–356 och 372.

Tabell 8.1 Beräkning av avdragsunderlag på företagsnivå, utan hänsyn till avdrag för tidigare års underskott

	År 1		År 2	
	A	B	A	B
Avdragsunderlag	200	-100	-100	200
Avdragsutrymme	60	–	–	60
Negativt ackumulerat räntenetto	60	–	–	60
Avdrag för negativt ackumulerat räntenetto	-60	–	–	-60
Sparat underskott	–	–	–	-100
Skattemässigt resultat	140	-100	-100	40
Skatt	28,8	–	–	8,2
Underskott som sparas till nästa år	–	-100	-100	–
Kvarstående negativt räntenetto	–	–	–	–

De företag som kan skapa växelvisa över- och underskott är de som kan lämna och ta emot koncernbidrag samt göra underprisöverlåtelser. Behovet av regler som motverkar sådana upplägg finns endast för denna grupp av företag. Vårt förslag till gemensam beräkning omfattar samma grupp av företag.

Med en gemensam beräkning kommer det inte att uppstå några fördelar för en koncern som har överskott hos vissa företag och underskott hos andra. Det finns därmed inte något incitament att skapa underskott i vissa företag och överskott i andra under ett och samma beskattningsår, eftersom den gemensamma beräkningen utjämnar positiva och negativa avdragsunderlag mot varandra.

Tabell 8.2 visar hur en gemensam beräkning skulle påverka beräkningen av avdragsunderlaget.

Tabell 8.2 Gemensam beräkning av avdragsunderlag, utan hänsyn till avdrag för tidigare års underskott

	År 1			År 2		
	A	B	Totalt	A	B	Totalt
Avdragsunderlag	200	-100	100	-100	200	100
Gemensamt avdragsutrymme	–	–	30	–	–	30
Negativt ackumulerat räntenetto	60	–	60	–	60	60
Avdrag för negativt ackumulerat räntenetto	-30	–	-30	–	-30	-30
Sparat underskott	–	–	–	–	-100	–
Skattemässigt resultat	170	-100	–	-100	70	–
Skatt	35	–	–	–	14,4	–
Underskott som sparas till nästa år	–	-100	–	-100	–	–
Kvarstående negativt räntenetto	30	–	–	30	30	–

Vid den gemensamma beräkningen blir koncernens skattebelastning år 2 och framåt 14,4, vilket överensstämmer med den skatt som ett avdragsutrymme om 100 bör resultera i.

En gemensam beräkning i kombination med att tidigare års underskott påverkar beräkningen av avdragsunderlaget kan också leda till att tidigare års underskott påverkar beräkningen för mer än ett beskattningsår. Det sänker koncernens avdragsunderlag på ett sätt som inte är avsett.

Ett exempel på detta finns i tabell 8.3. Vid en gemensam beräkning borde koncernen ha ett avdragsunderlag om 100 för både år 1 och 2. Företag B:s negativa avdragsunderlag påverkar dock avdragsunderlaget både för år 1 och år 2 genom att det motsvarar ett sparat underskott som beaktas vid beräkningen av avdragsunderlaget år 2 ($200 - 100 = 100$). Avdragsunderlaget för koncernen blir därmed 0 år 2. Det medför en högre skattebelastning än avsett. Problemet skulle i exemplet inte åtgärdas av bestämmelsen i nuvarande 24 kap. 25 § andra stycket IL, eftersom den bestämmelsen gäller företag som har ett underskott av näringsverksamheten före avdragsbegränsning för negativt räntenetto och före avdrag för kvarstående negativt räntenetto. I exemplet har företag B inte ett underskott år 2.

Tabell 8.3 Gemensam beräkning av avdragsunderlag, med hänsyn till avdrag för tidigare års underskott

	År 1			År 2		
	A	B	Totalt	A	B	Totalt
Avdragsunderlag	200	-100	100	-100	100	0
Gemensamt avdragsutrymme	–	–	30	–	–	0
Negativt ackumulerat räntenetto	60	–	60	–	60	60
Avdrag för negativt ackumulerat räntenetto	-30	–	-30	–	–	–
Sparat underskott	–	–	–	–	-100	–
Skattemässigt resultat	170	-100	–	-100	100	–
Skatt	35	–	–	–	20,6	–
Underskott som sparas till nästa år	–	-100	–	-100	–	–
Kvarstående negativt räntenetto	30	–	–	30	60	–

Även detta talar för att avdrag för tidigare års underskott inte ska beaktas vid beräkningen av avdragsunderlaget när en gemensam beräkning ska göras. Turordningen vid beräkningen av företagets skattemässiga resultat bör således ändras. Den generella ränteavdragsbegränsningen bör tillämpas före det att koncernbidrag lämnas och att tidigare års underskott dras av.

Ändringen bör gälla samtliga företag, inte endast de företag som omfattas av en gemensam beräkning. Företag som inte har koncernbidragsrätt kan nämligen inte genomföra sådana upplägg som framgår av tabell 8.1.

En ändrad ordning för beräkning av avdragsunderlaget förenklar beräkningen i vissa delar. Flera bestämmelser avser justeringar av avdragsunderlaget och ränteavdraget med anledning av att avdrag för tidigare års underskott påverkar avdragsunderlaget. Det gäller reglerna i 24 kap. 25 § andra stycket IL samt 24 kap. 25 a–25 b §§ IL. Med en ändrad ordning behövs inte dessa regler.

Inte heller bör det behövas särskilda regler för justering av avdrag för koncernbidragsspärrade underskott, eftersom ränteavdragsbegränsningen inte påverkar effekten av koncernbidragsspärren efter att den har tillämpats. Regeln i 40 kap. 18 § IL bör därmed kunna ändras och 40 kap. 19 a–19 d §§ IL bör kunna utgå.

Vi bedömer att denna ordning är förenlig med direktivet mot skatteundandraganden. Det är medlemsstaterna själva som inom vida ramar

avgör hur avdragsunderlaget ska bestämmas. I Finland beaktas till exempel inte underskott vid beräkningen av avdragsunderlaget. En ändrad turordning är väl förenlig med reglernas syfte och medför inte heller någon risk för olikbehandling i gränsöverskridande situationer. Reglerna innebär således inte inskränkningar i den fria etableringsfriheten. En ändrad turordning bör därmed inte vara ett problem ur EU-rättslig synpunkt.

Förslaget föranleder ändringar i 24 kap. 25 § och 40 kap. 18 § IL samt innebär att 24 kap. 25 a–25 b §§ och 40 kap. 19 a–19 d §§ IL kan tas bort.

8.4 Resultat som belöper sig på andelar i handelsbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer

Bedömning: Nuvarande regler om hur resultat som belöper sig på andelar i handelsbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer påverkar avdragsunderlaget bör inte ändras.

De förslag till en gemensam beräkning som vi lämnar omfattar inte handelsbolag.⁷ Frågan är om våra förslag ger anledning att ändra reglerna avseende beräkningen av avdragsunderlaget i den del det gäller resultatet från handelsbolag.

Ränteavdragsbegränsningen tillämpas på juridiska personer och svenska handelsbolag.⁸ Det innebär att den resultatandel som delägarna i handelsbolaget ska ta upp till beskattning redan har påverkats av ränteavdragsbegränsningsreglerna.

Vid beräkning av avdragsunderlaget beaktas enligt nuvarande regler inte överskott som belöper sig på en andel i ett handelsbolag eller en i utlandet delägarbeskattad juridisk person. Skälet till det är att överskottet i handelsbolaget inte ska öka avdragsunderlaget i såväl handelsbolaget som i ägarens verksamhet.⁹ Även med en gemensam beräkning av avdragsunderlag skulle överskottet beaktas två gånger utan denna bestämmelse. Överskott som belöper sig på andelar i sådana

⁷ Se avsnitt 7.2.2.

⁸ Det gäller inte för handelsbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer som under hela beskattningsåret, direkt eller indirekt, har ägts av obegränsat skattskyldiga fysiska personer.

⁹ Prop. 2017:18/245 s. 107.

bolag ska därmed inte heller beaktas vid den gemensamma beräkningen av avdragsunderlaget. Avdragsunderlaget justeras därför för överskott som belöper sig på andelar i svenska handelsbolag och i utlandet delägarbeskattade juridiska personer.

Däremot justeras inte avdragsunderlaget för underskott som belöper sig på andel i ett handelsbolag eller en i utlandet delägarbeskattad juridisk person enligt nuvarande regler. Skälet till det är att underskotten ingår i avdragsunderlaget enligt nuvarande regler och att de ingår i den resultatandel som delägarna ska ta upp till beskattning varje beskattningsår.¹⁰

Vårt förslag innebär att avdrag för tidigare års underskott inte ska ingå i avdragsunderlaget. Ett underskott som belöper sig på andelar i ett handelsbolag eller en i utlandet delägarbeskattad juridisk person under beskattningsåret bör dock fortsatt beaktas hos delägaren. I annat fall skulle verksamhet som medför ett negativt avdragsunderlag kunna placeras i handelsbolag i syfte att hålla negativa avdragsunderlag utanför den gemensamma beräkningen, samtidigt som räntekostnader hänförliga till verksamheten placeras i ett delägende företag som ingår i en beräkningsenhet. Räntekostnaderna skulle ingå i den gemensamma beräkningen, medan det negativa avdragsunderlaget skulle hållas utanför beräkningen och handelsbolagets underskott skulle också sänka den beskattningsbara inkomsten hos de delägende företagen.

---

¹⁰ A. prop. s. 108 och SOU 2014:40 s. 356.

9 Utjämning av räntenetto över tid

9.1 Inledning

I detta kapitel behandlar vi i huvudsak följande två frågor. Ska möjligheten att dra av ett kvarstående negativt räntenetto utökas i tid och ska kvarstående negativt räntenetto fastställas vid den årliga beskattningen?

Frågan om hur länge ett kvarstående negativt räntenetto ska kunna dras av och frågan om fastställelseförfarande av sådant räntenetto hänger nära samman. Behovet av ett fastställelseförfarande blir större först om det finns anledning att förlänga tidsgränsen för utnyttjande av avdraget. Huruvida ett fastställelseförfarande är en förutsättning för förlängd tidsgräns och hur betungande ett sådant förfarande är påverkar i sig om tidsgränsen bör förlängas.

9.2 Ska möjligheten att dra av ett kvarstående negativt räntenetto utökas i tid?

Förslag: Tidsgränsen för rätt till avdrag för kvarstående negativa räntenetton ska tas bort.

Enligt nu gällande regler får ett kvarstående negativt räntenetto dras av inom sex år från det beskattningsår då det uppkom. Det finns i och för sig flera skäl som talar för att den nuvarande tidsfristen för avdrag är väl avvägd. Företag som inte är allt för högt belånade och har ett dåligt resultat något enstaka år borde kunna utnyttja avdraget inom den tid som en konjunkturcykel sträcker sig. Om företaget är så högbelånat och har så låg lönsamhet att det sett över en konjunkturcykel inte kan utnyttja avdraget kan det i många fall sannolikt inte heller utnyttja avdraget senare.

Företagsskattekommittén bedömde att sex år borde vara tillräckligt när det gällde kommitténs förslag om avdragsbegränsning för negativt finansnetto.¹ Det finns inte skäl att anta annat än att de beräkningar och antaganden som Företagsskattekommittén gjorde är relevanta även för kvarstående negativa räntenetton.

Det har framförts att även om de möjligheter som finns borde räcka för de flesta företag är den rätt att spara negativa räntenetton som finns inte tillräcklig, eftersom effekterna av en konjunkturcykel märks under en längre period än vad som varit utgångspunkten när reglerna beslutades. Det har även framhållits att det finns behov av att kunna spara negativa räntenetton under mycket längre tid än vad som kan anses vara en normal konjunkturcykel, exempelvis för en nystartad verksamhet.

Våra beräkningar ger stöd för att vissa företag skulle kunna göra avdrag för kvarstående negativa räntenetton efter att sexårsperioden har löpt ut. Det handlar dock som mest om företag i 40 koncerner. Dessa beräkningar grundar sig på ett maximalt avdrag enligt förenklingsregeln om fem miljoner kronor. Med en beloppsgräns om 25 miljoner kronor kommer antalet koncerner som har nytta av en förlängd rullning av kvarstående negativa räntenetton att vara färre än så. De flesta företag kan alltså göra avdrag för sina negativa ackumulerade räntenetton inom en sexårsperiod. De företag som inte kan det kommer i många fall aldrig att kunna göra avdragen.

En förlängd möjlighet att göra avdrag för kvarstående negativa räntenetton kan vidare påverka hur företagen väljer att finansiera investeringar. Det skulle kunna medföra att de i högre grad finansierar verksamheten med lån. Om kvarstående negativa räntenetton bara får utnyttjas under en begränsad tid blir reglerna mer neutrala i hur de behandlar eget och lånat kapital.

Vad som nu sagts talar emot att reglerna ändras. Det finns emellertid andra tungt vägande skäl för att utöka möjligheten att föra med sig kvarstående negativa räntenetton till senare år.

De regler som i tiden begränsar rätten att rulla kvarstående negativa räntenetton leder till att regelsystemet blir mer komplicerat och företagens arbete samt rättstillämpningen hos Skatteverket och domstolarna svårare. En evig rullning ger allt annat lika mycket enklare regler och en enklare hantering. Det är en viktig faktor.

---

¹ SOU 2014:40 s. 336–337.

Att i tiden utöka rätten att rulla kvarstående negativa räntenetton för heller inte med sig några stora offentligfinansiella kostnader. Även om det inte har så stor betydelse i det enskilda fallet är det en billig reform som kan förväntas vara till nytta för åtminstone en del företag. Alla företag har också nytta av en enklare hantering.

Finns det då några problem med en evig rullning? Ett möjligt problem är att evig rullning sannolik kommer att leda till att vissa företag över tid ackumulerar stora kvarstående negativa räntenetton. Det har i sig inte så stor praktisk eller offentligfinansiell betydelse, men det kan, om inte spärreglerna vid företagsöverlåtelser fungerar, leda till handel med företag som har stora kvarstående negativa räntenetton. Vi bedömer dock att den spärregel som finns är tillräcklig för att hindra detta. Skulle vårt förslag genomföras bör emellertid utvecklingen följas, så att förslaget inte ger oönskade effekter.

Vår samlade bedömning är mot den bakgrunden att skälen för att förbättra företagens möjligheter att spara kvarstående negativa räntenetton väger tyngre än skälen emot. Det finns heller inte något EU-rättsligt hinder mot att förlänga tidsgränsen.

Vi har som ett alternativ övervägt att förlänga tiden, men behålla principen att det ska finnas en gräns i tiden för hur länge kvarstående negativa räntenetton ska få sparas. Vi har emellertid stannat för att föreslå att det ska införas en i tiden obegränsad rätt att spara och dra av kvarstående negativa räntenetton. En förlängd tidsgräns kan i och för sig minska problemen för de enskilda företag som i dag inte kan utnyttja ansamlade kvarstående negativa räntenetton, men har inte samma gynnsamma effekter när det gäller att förenkla reglerna som sådana.

Förslaget svarar som vi ser det inte bara upp mot vad de flesta företag behöver, det tillgodoser även behoven för de företag som på grund av särskilda förhållanden har svårt att utnyttja kvarstående negativa räntenetton om det fortfarande finns en tidsmässig begränsning.

Vi redovisar nedan att en förlängning av tidsgränsen kan medföra bevis- och kontrollsvårigheter. Detta ökar risken för att fel kan uppstå. Problemen ökar för varje år som går mellan att ett kvarstående negativt räntenetto uppkommer och att avdrag för sådant räntenetto yrkas. För att åtgärda de problem som en förlängning av tidsgränsen orsakar i denna del föreslår vi att det införs ett årligt obligatoriskt fastställelseförfarande. Med ett fastställelseförfarande talar inte heller utredningsskäl för att begränsa tiden för utnyttjande av kvarstående negativa räntenetton.

Förslaget förs in i 24 kap. 26 § IL.

9.3 Ska kvarstående negativt räntenetto fastställas vid den årliga beskattningen?

Förslag: Ett årligt obligatoriskt fastställelseförfarande för kvarstående negativt räntenetto ska införas. Berörda företag redovisar kvarstående negativt räntenetto i deklarationen för det beskattningsår då sådant räntenetto uppstår. Skatteverket prövar och fastställer det kvarstående negativa räntenettet årligen. Kvarstående negativa räntenetton ackumuleras för varje år. Kvarstående negativt räntenetto fastställs i beslut om slutlig skatt som kan omprövas och överklagas enligt gällande regler i skatteförfarandelagen.

9.3.1 Vårt förslag

Som huvudregel är det endast de belopp som har betydelse för att bestämma skatter och avgifter för aktuellt beskattningsår som fastställs i ett slutligt beslut om skatt. Enligt dagens regler om ränteavdragsbegränsning beräknar Skatteverket inte ett kvarstående negativt räntenetto det beskattningsår det uppstår. Storleken på ett sådant kvarstående negativt räntenetto prövas först det år då avdrag yrkas.

Vi anser att det finns starka argument för att kvarstående negativa räntenetton ska fastställas det beskattningsår de uppstår då tidsgränsen tas bort. Skälen för detta väger tyngre än skälen för att inte ändra alls eller för de alternativa lösningarna.² Vi anser alltså att ett årligt och obligatoriskt fastställelseförfarande är den minst komplicerade och mest ändamålsenliga lösningen för att hantera en förlängd tidsgräns.

Utan ett fastställelseförfarande skulle bevis- och kontrollsvårigheterna vid en förlängd tidsgräns vara omfattande. Om rätten att spara kvarstående negativa räntenetton ska förlängas i tid måste prövningen därför stramas upp. Att posten fastställs innebär i princip att ett kvarstående negativt räntenetto med rättslig verkan framåt i tiden bestäms långt innan den rätt till avdrag det ger utnyttjas. Ett sådant förfarande ökar förutsebarheten och rättssäkerheten för de skattskyldiga.

Skatteverket har bäst kontrollmöjligheter om frågan prövas innevarande år. Motsvarande gäller för företagens möjlighet att visa hur stort kvarstående negativt räntenetto de faktiskt har. Det talar starkt

---

² Alternativa lösningar redovisas i avsnitt 9.3.4.

för att kvarstående negativa räntenetton bör fastställas om rätten att utnyttja dem ska vara evig.

Mot ett fastställelseförfarande talar möjligen att det kan öka den administrativa bördan och att det måste införas en särskild regel för skattetillägg.³ Vi bedömer emellertid att ökningen av den administrativa bördan sammantaget blir måttlig och att en ny skattetilläggsbestämelse väl kan inordnas i det etablerade sanktionssystemet.

En fråga är hur regler om ett fastställelseförfarande bör utformas. Regeringen diskuterade fastställelseförfaranden i förarbetena och konstaterade följande.⁴

Enligt 56 kap. 3 § 1 skatteförfarandelagen ska underlaget för att ta ut skatt enligt inkomstskattelagen fastställas i beslut om slutlig skatt. Vad som ska bestämmas vid beskattningen följer av den materiella skattelagstiftningen. Utgångspunkten är att de belopp ska bestämmas som har betydelse för att bestämma skatter och avgifter för respektive beskattningsår. Vid uppkomsten av ett kvarstående negativt räntenetto har detta kvarstående negativa räntenetto ingen betydelse för att bestämma skatter eller avgifter för det året. För ett fastställelseförfarande vid uppkomsten av kvarstående negativa räntenetton hade det därför krävts att den föreslagna lagtexten angett att dessa skulle beräknas eller något annat liknande uttryck (jfr Skatteförenklingsutredningens betänkande SOU 2014:68, Förenklade skatteregler för enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag, s. 213–217).

Att beloppet ska fastställas i beslut om slutlig skatt bör därför framgå i de materiella bestämmelserna i inkomstskattelagen, på det sätt som diskuteras i dessa förarbeten. Samtliga företag med kvarstående negativa räntenetton behöver lämna uppgifter om sådana räntenetton i inkomstdeklarationen, för att dessa ska kunna fastställas.

De faktorer som påverkar bedömningen av om ett fastställelseförfarande bör införas är framför allt förekomsten av bevis- och kontrollsvårigheter och administrativ börda. Dessa diskuteras nedan. Slutligen diskuteras även de alternativa lösningar vi har övervägt.

Förslaget förs in i 24 kap. 26 § IL.

---

³ Skattetillägg diskuteras i avsnitt 11.5.2.

⁴ Prop. 2017/18:245 s. 132.

9.3.2 Bevis- och kontrollsvårigheter

En avgörande fråga för bedömningen av behovet av ett fastställelseförfarande är vilket material Skatteverket behöver ha tillgång till för att kunna göra en tillräcklig kontroll av ett företags yrkande om avdrag för kvarstående negativt räntenetto och om detta finns tillgängligt vid en prövning som sker långt efter att det kvarstående negativa räntenettet uppstod. Frågan är om det går att ha en evig rullning utan ett fastställelseförfarande.

Det är det skattskyldiga företaget som har bevisbördan för sin rätt till avdrag för kvarstående negativt räntenetto. Det Skatteverket har att bedöma vid prövningen av rätt till avdrag för kvarstående negativt räntenetto är om företaget verkligen har haft den utgift som ingår i det kvarstående negativa räntenettet, om ränteutgiften är upptagen till korrekt belopp och om en ränteutgift överhuvudtaget är avdragsgill. Därutöver behöver Skatteverket kontrollera att räntenettet inte dragits av på något annat sätt eller något efterföljande beskattningsår.

För att Skatteverket ska kunna göra en tillfredsställande utredning av företagets rätt att utnyttja ett kvarstående negativt räntenetto behöver myndigheten således ha tillgång till uppgifter som finns i företagets inkomstdeklaration med bilaga avseende negativa räntenetton (N9). Skatteverket behöver tillgång till dessa handlingar för det år då det kvarstående negativa räntenettet uppstod och för alla år där efter fram tills avdrag yrkas. Utan dessa uppgifter kan Skatteverket inte kontrollera att företaget har haft ett kvarstående negativt räntenetto ett visst beskattningsår och inte heller att det kvarstående negativa räntenettet inte har dragits av något tidigare beskattningsår.

Företagen har inte någon skyldighet att bevara handlingar längre tid än sju år efter utgången av det beskattningsår underlaget avser.⁵ En förlängd tidsgräns för att yrka avdrag för kvarstående negativt räntenetto skulle därmed medföra ett faktiskt utökat ansvar för berörda företag att bevara handlingar om den inte förenades med ett fastställelseförfarande. Erfarenheten från andra lagstiftningsärenden där fastställelseförfarande har diskuterats är också att de skattskyldiga får allt svårare att bevisa sin rätt till avdrag ju längre tid som förflutit från händelsen som grundar rätt till avdrag.

Skatteverkets skyldighet att bevara handlingar är mer omfattande. Skatteverket ska bevara deklARATIONER och övriga uppgifter som läm-

---

⁵ 39 kap. 3 § SFL, 9 kap. 1 § SFF och 7 kap. 2 § BFL.

nats till myndigheten enligt skatteförfarandelagen samt uppgifter i handlingar som har upprättats eller som har tagits om hand för granskning av myndigheten vid tillämpning av samma lag i elva år efter utgången av det kalenderår då beskattningsåret gått ut, om handlingarna avser aktiebolag och ekonomiska föreningar. I annat fall är tidsfristen sju år från samma tidpunkt.⁶

Med en evig rullning kan dock prövningen av rätten till avdrag för kvarstående negativt räntenetto infalla vid en tidpunkt då material som är nödvändigt för kontrollen har gallrats. Det finns en risk att skattebesluten blir materiellt oriktiga på grund av att det saknas underlag. Beroende på hur lång tid som har passerat sedan det kvarstående negativa räntenettet uppkom är det inte säkert att berörda företag har bevarat handlingar, eller att företagen ens finns kvar i intressegemenskapen. Ju längre tid som har passerat sedan det kvarstående negativa räntenettet uppkom desto svårare kan det vara att få tillgång till nödvändigt underlag.

Detta är tungt vägande argument för att utredning av kvarstående negativt räntenetto bör ske nära i tid till det att sådant räntenetto uppkommer och alltså för att negativa räntenetto ska fastställas. För varje år som tidsgränsen förlängs ökar risken för att nödvändigt underlag inte finns att tillgå.

9.3.3 Administrativ börda

Med ett fastställelseförfarande för kvarstående negativt räntenetto uppkommer fördelar ur bevis- och utredningssynpunkt. Det kommer dock även att leda till ett visst merarbete för såväl företagen som Skatteverket och domstolarna.

Vad gäller företagen omfattas de allra flesta av förenklingsregeln. Något kvarstående negativt räntenetto uppstår inte för dessa företag. Våra förslag innebär inte någon ändring i detta avseende. Den administrativa bördan för dessa företag bör därför inte påverkas av ett fastställelseförfarande. Om vårt förslag som gäller höjd beloppsgräns för förenklingsregeln genomförs kommer den bestämmelsen också rimligen att tillämpas av många fler företag.

---

⁶ 20 kap. 2 § SFF. Tidsgränserna överensstämmer i stort med tidsgränserna för gallring av handlingar i Skatteverkets beskattningsdatabas (19–20 §§ förordningen [2001:588] om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet).

För de företag som inte tillämpar förenklingsregeln innebär hanteringen av kvarstående negativa räntenetton redan i dag en viss administrativ börda. Företag ska löpande bokföra sina affärshändelser i enlighet med god redovisningssed och bevara underlag för dessa.⁷ Företagen ska också beräkna räntenetto och avdragsunderlag enligt 24 kap. 23 och 25 §§ IL. Dessa företag redovisar därmed redan utan ett fastställelseförfarande de uppgifter som krävs för att kunna beräkna ett kvarstående negativt räntenetto. Skillnaden i administrativ börda för dessa företag är sannolikt inte särskilt stor med ett fastställelseförfarande. Ett fastställelseförfarande skulle även innebära att dessa företag inte behöver bevara underlag för yrkanden om avdrag för kvarstående negativa räntenetton under längre tid än reglerna i bokföringslagen och skatteförfarandeförordningen föreskriver.

Vad gäller Skatteverket kommer myndigheten inte att behöva utreda kvarstående negativa räntenetton för företag som använder förenklingsregeln, eftersom det för dessa företag inte uppkommer något kvarstående negativt räntenetto. Vår bedömning är, som redan nämnts, att antalet företag som tillämpar förenklingsregeln bör öka då vi föreslår att beloppsgränsen för att tillämpa regeln ska höjas.

Skatteverket behöver dock utreda de kvarstående negativa räntenetton som uppstår vid användning av huvudregeln. Det finns flera faktorer som kan inverka på hur många företag det skulle handla om. Det är svårt att uttala sig säkert om hur många företag det gäller.

Utifrån beräkningar baserade på 2021 års beskattning och med antagandet om en höjd beloppsgräns för förenklingsregeln om 25 miljoner kronor bör cirka 15 000 företag tillämpa huvudregeln och av dessa är det cirka 6 500 företag som inte medges fullt avdrag. Dessa företag skulle alltså ha kvarstående negativa räntenetton som ska rullas framåt för att dras av ett senare beskattningsår. Sannolikt skulle därmed minst 6 500 företag ha kvarstående negativa räntenetton att fastställa.

Med ett fastställelseförfarande skulle Skatteverket behöva utöka sina kontroller initialt. Samtidigt skulle utredningen av kvarstående negativa räntenetton sannolikt vara något enklare att genomföra i nära anslutning till att dessa uppstår än när utredningen sker först efter ett antal år. Som redan tidigare har nämnts kan utredningarna bli omfattande och komplicerade. Utredningarna bör kräva mindre resurser om de utförs i nära anslutning till att de kvarstående negativa ränte-

---

⁷ 4 kap. 1–2 §§ BFL.

nettona uppkommer, i jämförelse med om de genomförs först då avdrag yrkas.

Den utredning som Skatteverket sedan skulle genomföra när företaget yrkar avdrag är mindre omfattande. Eftersom kvarstående negativt räntenetto då är fastställt till sitt belopp kan Skatteverket koncentrera utredningen till beräkningen av avdragsunderlaget och årets negativa räntenetto.

Det är naturligtvis viktigt att Skatteverket får tillräckliga resurser för att utreda de kvarstående negativa räntenetton som ska fastställas. Om Skatteverket enbart har resurser att utreda de belopp som påverkar årets beskattning ökar risken för fel och för en felaktig beskattning.

För domstolarna gäller i allmänhet att när Skatteverkets beslut ökar i antal, ökar antalet överklaganden till domstol.

Om alla kvarstående negativa räntenetton fastställs finns det en risk att såväl företagen som Skatteverket får lägga ned tid och resurser på att redovisa och utreda kvarstående negativa räntenetton som aldrig kommer att utnyttjas. Arbete och kostnader kan läggas ned i onödan. Hur stort detta arbete skulle vara och vilka kostnader som det skulle medföra kan inte med säkerhet beräknas i nuläget.

Det skulle också kunna förekomma domstolsprocesser om kvarstående negativa räntenetton som aldrig kommer att utnyttjas. Det kan emellertid ifrågasättas hur ofta företagen skulle välja att driva sådana frågor till domstol.

De närmare kostnaderna för företagen, Skatteverket och domstolarna redovisas i avsnitt 19.2.10 och 19.2.13. Sammantaget bör kostnaderna inte vara så omfattande att de talar emot ett fastställelseförfarande.

9.3.4 Alternativa lösningar

En förlängd tidsgräns för utnyttjande av kvarstående negativa räntenetton skulle leda till såväl bevis- som kontrollsvårigheter. Vi har övervägt om svårigheterna skulle kunna åtgärdas genom någon annan åtgärd än ett årligt obligatoriskt fastställelseförfarande.

Vi har övervägt att införa en bevisregel. Med en sådan regel skulle det i lag anges vilket underlag företagen ska ge in till stöd för sitt yrkande om avdrag för kvarstående negativt räntenetto. Vi har dock

bedömt att det svårligen kan anges vilket underlag som skulle krävas och att en sådan regel inte skulle uppnå det eftersträvade resultatet.

Vi har även övervägt andra typer av fastställelseförfaranden, såsom ett frivilligt fastställelseförfarande eller ett särskilt fastställelseförfarande för specifika situationer då tidsgränsen tas bort. Enligt vår bedömning är dessa lösningar dock inte helt ändamålsenliga eller så svåra att tillämpa att vi har valt att avfärda dem.

Sammanfattningsvis är vår bedömning att den bästa lösningen för att förlänga tidsgränsen för utnyttjande av kvarstående negativa räntenetton är ett obligatoriskt årligt fastställelseförfarande.

10 Förenklingsregeln

10.1 Inledning

Som ett alternativ till huvudregeln kan företagen välja att tillämpa en förenklingsregel. Våra förslag till ändring av huvudregeln påverkar i vissa fall förenklingsregeln. I detta kapitel redovisar vi i vilka avseenden vi anser att förenklingsregeln bör ändras och presenterar våra förslag.

10.2 Beloppsgränsen höjs

Förslag: Beloppsgränsen ska höjas till 25 miljoner kronor.

Direktivet ger utrymme för en beloppsgräns om tre miljoner euro för att tillämpa förenklingsregeln. I Sverige är gränsen fem miljoner kronor. Det finns flera skäl för att nu höja gränsen.

För det första har marknadsräntan och därmed företagens räntekostnader ökat dramatiskt sedan reglerna infördes. Ränteläget är nu i generella termer minst tre gånger så högt som det var när reglerna började gälla. För att inte förenklingsregeln ska förlora sin betydelse som ett instrument för att göra det enklare för de mindre företagen bör nivån alltså höjas.

För det andra är de svenska reglerna i detta avseende vid en internationell jämförelse mer restriktiva än i andra länder. Vårt uppdrag är att göra regelverket mer konkurrenskraftigt och förbättra förutsättningarna för företagen. En höjd beloppsgräns har stor betydelse, framför allt för de mindre företagen.

Därför bör beloppet höjas så mycket som det är praktiskt möjligt och offentligfinansiellt rimligt. Detta är en förbättring för företagen och ur ett offentligfinansiellt perspektiv har det mycket små negativa effekter i form av bortfall av skatteintäkter. Det kommer att medföra

cirka 170 miljoner kronor i lägre skatteintäkter, men samtidigt kommer ytterligare cirka 1 000 intressegemenskaper innehållande cirka 8 000 företag att kunna använda förenklingsregeln i stället för huvudregeln.

Frågan är då hur högt beloppet bör vara. Vi föreslår att det höjs till 25 miljoner kronor. Det understiger något vad som är tillåtet enligt direktivet. Om de nationella reglerna ligger närmare gränsen för vad som är tillåtet finns det emellertid risk för att valutakursförändringar leder till att våra inhemska regler kommer i konflikt med EU-rätten. Vi tycker heller inte att det är tilltalande att ange beloppsgränsen i utländsk valuta när det inte är absolut nödvändigt. Vår uppfattning är att en beloppsgräns om 25 miljoner kronor väl tillgodoser behoven.

Förslaget förs in i 24 kap. 28 § IL.

10.3 För företag i intressegemenskap får de sammanlagda avdragen för negativt ackumulerat räntenetto inte överstiga beloppsgränsen

Bedömning: Beloppsgränsen i förenklingsregeln ska även i fortsättningen tillämpas gemensamt på företag i intressegemenskap.

Vi föreslår i kapitel 7 att företag som kan lämna eller ta emot koncernbidrag från varandra ska ingå i en beräkningsenhet vid tillämpning av huvudregeln. Enligt nuvarande regler ska rätten till avdrag i förhållande till beloppsgränsen enligt förenklingsregeln bedömas gemensamt för en större krets av företag – företag i intressegemenskap. Det är förenligt med direktivet, eftersom det inte hindrar tillämpningen av bestämmelser som syftar till att säkerställa en högre skyddsnivå för inhemska bolagsskattebasen.¹

Skälet till att den nu gällande förenklingsregeln omfattar företag i intressegemenskap är att det annars finns en risk för att företag eller företagsgrupper delas upp i syfte att få högre sammantaget avdrag (defragmentering). De skäl som regeringen vid reglernas tillkomst förde fram avseende risk för defragmentering gör sig enligt vår uppfattning även fortsatt gällande.² Erfarenheter från andra länder som gäller mot-

¹ Artikel 3 i direktivet mot skatteundandraganden.

² Jämför prop. 2017/18:245 s. 125.

svarande eller likande regler visar också att den risken är reell.³ Vi föreslår därför ingen ändring i detta avseende.

Följden blir att det inom den generella ränteavdragsbegränsningen kommer att finnas två kretsar av företag, ”beräkningsenheten” vid tillämpning av huvudregeln och ”intressegemenskapen” vid tillämpning av förenklingsregeln. Företagen i beräkningsenheten kan alltså utgöra endast en del av de företag som ingår i intressegemenskapen och som ska tillämpa beloppsgränsen i förenklingsregeln gemensamt.

Ett exempel får illustrera. En intressegemenskap innehåller fem aktiebolag: A, B, C, D och E. A är moderföretag och äger de övriga företagen. A innehar alla andelar i B och C, men äger endast 60 procent av andelarna i D respektive E. De övriga andelarna ägs av företag utanför intressegemenskapen. Företagen uppfyller i övrigt kraven för att med avdragsrätt lämna koncernbidrag. A, B och C utgör i exemplet en beräkningsenhet för gemensam beräkning. D och E ingår inte i beräkningsenheten, men ingår i samma intressegemenskap som de övriga. Deras rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto enligt förenklingsregeln ska bedömas gemensamt med företag A, B och C.

10.4 Samtliga företag i intressegemenskapen ska tillämpa samma regel

Förslag: Företag i intressegemenskap ska tillämpa samma regel, antingen huvudregeln eller förenklingsregeln.

Enligt dagens regler kan de företag som ingår i intressegemenskap, välja om de vill använda förenklingsregeln eller huvudregeln.⁴ Ett företag inom intressegemenskapen kan alltså tillämpa huvudregeln och ett annat företag kan tillämpa förenklingsregeln. Om något företag i intressegemenskapen tillämpar förenklingsregeln gäller dock beloppsgränsen för båda företagen gemensamt. Ett företag kan också ingå i flera intressegemenskaper.

Som vi konstaterat i kapitel 7 ska de företag som ingår i en beräkningsenhet för gemensam beräkning vid tillämpning av huvudregeln inte ha möjlighet att välja om de ska ingå i den gemensamma beräk-

³ Andresen, M. E., & Thorvaldsen, L., *The importance of escape clauses: Firm response to thin capitalization rules*, (2023), s. 30–31.

⁴ Prop. 2017/18:245 s. 127.

ningen eller inte. Det innebär också att valet att tillämpa huvudregeln eller förenklingsregeln måste göras på gruppnivå. Samtliga företag i en beräkningsenhet ska tillämpa samma regel – huvudregeln eller förenklingsregeln. Det bör gälla även företag inom samma intressegemenskap och även om intressegemenskapen inte innehåller någon beräkningsenhet.

Vi föreslår således att förenklingsregeln ändras så att ett företag i en intressegemenskap inte självt kan välja att tillämpa förenklingsregeln om ett annat företag i gemenskapen väljer att tillämpa huvudregeln. Det betyder också att ett koncernföretags val kan påverka andra koncernföretag. Det kan leda till praktiska problem om koncernens val inte samordnas. Vi anser i sådana fall att huvudregeln ska ges företräde. Har företag i en intressegemenskap valt att tillämpa denna regel utgör det grund för Skatteverket att vägra ett avdrag som bygger på förenklingsregeln för ett annat företag i samma intressegemenskap.

Förslaget förs in i 24 kap. 23 b § IL.

10.5 Utjämning av räntenetto mellan företag i en beräkningsenhet

Förslag: Vid tillämpningen av förenklingsregeln ska företagen i en beräkningsenhet kunna dra av negativt ackumulerat räntenetto motsvarande beräkningsenhetens sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto. Beräkningsenheten fördelar avdrag för negativt ackumulerat räntenetto inom beräkningsenheten. Inget företags avdrag får överstiga dess eget negativa ackumulerade räntenetto.

Det finns i nu gällande regler en bestämmelse om utjämning av räntenetto mellan företag. Bestämmelsen finns i 24 kap. 28 § IL och innebär att ett företag som har ett positivt räntenetto får dra av ett negativt räntenetto som har uppkommit hos ett annat företag med högst ett belopp som motsvarar det positiva räntenettet. Detta gäller inte kvarstående negativa räntenetton. Ett negativt räntenetto hos ett annat företag får heller inte dras av till den del det har dragits av på annat sätt. Avdraget ska minska det negativa räntenettet hos det andra företaget i motsvarande utsträckning.

Denna regel blir med våra förslag gällande huvudregeln överflödiga. Vid en gemensam beräkning enligt huvudregeln finns det inte något

behov av bestämmelsen om avdrag för ett annat företags negativa räntenetto eftersom negativa ackumulerade räntenetton kommer att utjämnas mot positiva ackumulerade räntenetton genom den gemensamma beräkningen.

Det finns dock fortsatt ett behov av utjämning av räntenetto vid tillämpning av förenklingsregeln. Vi bedömer att en sådan utjämning är förenlig med direktivet. Direktivet tillåter en gemensam beräkning av räntenetto för företagsgrupper även vid tillämpning av förenklingsregeln. En motsatt ordning skulle innebära att betydelsen av förenklingsregeln minskade, särskilt i företagsgrupper där vissa företag har positiva ackumulerade räntenetton och andra negativa ackumulerade räntenetton.

En gemensam beräkning bör kunna ske på liknande sätt enligt förenklingsregeln som enligt huvudregeln. Den bör avse samma grupp av företag. Beräkningsenheten beräknar sitt sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto genom att lägga samman samtliga företags positiva ackumulerade räntenetton. Sammanlagt negativt ackumulerat räntenetto beräknas genom att samtliga negativa ackumulerade räntenetton inom beräkningsenheten läggs samman. Sammanlagt negativt ackumulerat räntenetto kan dras av motsvarande det sammanlagda positiva ackumulerade räntenettet. Beräkningsenheten kan fritt fördela rätten till avdrag. Inget företag kan få avdrag för mer än sitt eget negativa ackumulerade räntenetto.

Fördelningen behöver inte längre avse en kvittning mellan två företag, utan beräkningsenheten kan redovisa sitt sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto och en fördelning av avdrag för negativt ackumulerat räntenetto upp till det sammanlagda positiva ackumulerade räntenettet.

Förslaget förs in i 24 kap. 29 § IL.

10.6 Utrymmet för avdrag enligt förenklingsregeln

Förslag: Regeln ändras på så sätt att för företag i intressegemenskap ska det totala utrymmet för avdrag enligt förenklingsregeln inte minska som en konsekvens av att företag i beräkningsenheten gjort avdrag för negativt ackumulerat räntenetto i förhållande till det sammanlagda positiva ackumulerade räntenettet.

Skatteverket har tolkat nuvarande regler så att en kvittning av räntenetto mellan företag minskar utrymmet för avdrag för företagen i intressegemenskapen.⁵ Som det får förstås beror det på hur de svenska reglerna utformats och inte på att en annan ordning skulle vara oförenlig med EU-rätten. Detta är Skatteverkets uppfattning om hur reglerna ska tolkas. Så vitt vi känner till har frågan inte prövats i domstol.

Förenklingsregeln fyller som framgått ovan en viktig funktion i våra förslag och det är angeläget att många företag kan tillämpa den. Möjligheten att beräkna ett gemensamt räntenetto skulle förlora en del av sin betydelse om det medförde att del av beloppet som kan dras av enligt förenklingsregeln förbrukas. Fördelen av att beräkna ett gemensamt räntenetto skulle då bortfalla.

Vi anser därför att regeln bör ändras, så att en kvittning mellan företag i beräkningsenhet inte påverkar rätten till avdrag enligt förenklingsregeln. Avdrag för negativt ackumulerat räntenetto som hänför sig till beräkningsenhetens sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto ska alltså fortsättningsvis inte konsumera en del av det belopp som kan dras av enligt förenklingsregeln.

Vi bedömer att förslaget är förenligt med direktivet.

Även vid tillämpning av förenklingsregeln bör prövningen av rätt till avdrag avse hela posten för negativt ackumulerat räntenetto, det vill säga såväl årets negativa räntenetto som ett kvarstående negativt räntenetto. Det innebär att de räntenetton som ska prövas mot beloppsgränsen i förenklingsregeln – till skillnad från enligt dagens regler – även innefattar företagets kvarstående negativa räntenetto. Effekten blir att ett kvarstående negativt räntenetto inte kan sparas efter tillämpning av förenklingsregeln. Enligt dagens regler bortfaller inte ett kvarstående negativt räntenetto vid användning av förenklingsregeln, om inte tidsgränsen för att spara avdraget gått ut. Denna ändring skulle i och för sig kunna göra förenklingsregeln mindre attraktiv och mindre användbar för vissa företag. I takt med att kvarstående negativa räntenetton ökar i omfattning då tiden för att spara dem förlängs betyder avdraget relativt sett mindre.

Den praktiska betydelsen av detta ska emellertid inte överdrivas. Ett företag som tillämpar förenklingsregeln förlorar rätten att spara kvarstående negativa räntenetton. Många företag kommer dock regel-

---

⁵ Skatteverkets ställningstagande den 20 mars 2020, *Förhållandet mellan förenklingsregeln och regeln om avdrag för ett annat koncernföretags negativa räntenetto*, dnr 8-137795.

mässigt att tillämpa den regeln. För dem spelar det ingen roll om hänsyn tas till kvarstående negativa räntenetton.

Förslaget kan leda till att företag i större utsträckning regelbundet använder antingen huvudregeln eller förenklingsregeln. Det tycker vi är bra och ligger i linje med hur förslaget utformats.

Det ska heller inte bortses från att våra förslag i andra avseenden utökar möjligheterna till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto. Beloppsgränsen höjs. Möjligheten till utjämning av räntenetto vid tillämpning av förenklingsregeln utökas. Utformningen av en gemensam beräkning innebär också större möjligheter att dra av kvarstående negativt räntenetto mot andra företags avdragsutrymme och såväl det egna som andra företags positiva ackumulerade räntenetto. Även för fristående företag uppstår en möjlighet att dra av kvarstående negativt räntenetto mot positivt ackumulerat räntenetto. Det framstår som rimligt att då begränsa möjligheten att spara kvarstående negativt räntenetto.

Förslaget förs in i 24 kap. 28–29 §§ IL.

11 Förfarandet vid utjämning av räntenetto

11.1 Inledning

I detta kapitel behandlar vi de förfarandefrågor som aktualiseras av våra förslag om utjämning av räntenetto över tid och inom koncern. Vi redogör inledningsvis för vem som ska lämna uppgifter och vilka uppgifter som ska lämnas. Därefter behandlas hur beslut om att ändra i ett företags beskattning kan påverka rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för andra företag i beräkningsenheten. Vi diskuterar även frågor som gäller efterbeskattning och skattetillägg. Slutligen redogör vi för våra överväganden om sekretess.

11.2 Skyldighet att lämna uppgifter

Förslag: Det bör regleras särskilt i skatteförfarandelagen och skatteförfarandeförordningen vilka uppgifter företag i en beräkningsenhet ska lämna i inkomstdeklarationen.

Utgångspunkten är att varje företag ska lämna de uppgifter som Skatteverket behöver för att kunna fatta riktiga beslut om slutlig skatt.¹ Det är fråga om en omfattande uppgiftsskyldighet. En deklarationsskyldig som inte lämnar en uppgift som behövs för att Skatteverket ska kunna fatta ett riktigt beslut anses ha lämnat en oriktig uppgift och riskerar att få betala skattetillägg.²

Vid en gemensam beräkning av avdragsunderlag och räntenetto är ett företags rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto bero-

---

¹ 31 kap. 2–3 §§ SFL.

² Prop. 2010/11:165 s. 817.

ende av uppgifter om andra företags inkomster och utgifter. För att Skatteverket ska kunna bedöma företagens rätt till avdrag vid en gemensam beräkning är det avgörande att myndigheten för samtliga företag i beräkningsenheten får uppgifter som är nödvändiga för den gemensamma beräkningen. En bestämmelse med detta innehåll bör införas i skatteförfarandelagen.

Vilka uppgifter som ett företag i beräkningsenhet ska lämna kan anges närmare i skatteförfarandeförordningen. Eftersom det är fråga om föreskrifter om verkställighet av bestämmelsen om uppgiftsskyldighet i skatteförfarandelagen och bestämmelserna om gemensam beräkning av rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto i inkomstskattelagen finns det stöd för regeringen att meddela sådana föreskrifter.³ På detta sätt kan bestämmelserna på ett enklare sätt uppdateras av regeringen.

De uppgifter som Skatteverket behöver för att kunna bedöma varje företags rätt till avdrag vid tillämpning av huvudregeln är vilka företag som ingår i beräkningsenheten, varje företags avdragsunderlag och ackumulerade räntenetto samt beräkningsenhetens gemensamma avdragsutrymme och fördelningen av avdrag.

Vid tillämpning av förenklingsregeln behöver inget företag lämna uppgifter om sitt avdragsunderlag eller avdragsutrymme, eftersom dessa inte påverkar rätten till avdrag.

Eftersom alla företag i beräkningsenheten lämnar nödvändiga uppgifter avseende den gemensamma beräkningen kommer också alla företag att ansvara för eventuella oriktiga uppgifter i den beräkningen. Det kan därför finnas skäl för efterbeskattning av samtliga företag om en oriktig uppgift avseende något av företagen leder till ändrad beskattning. Hur skattetillägg ska hanteras vid en gemensam beräkning behandlas i avsnitt 11.5.3.

En beräkningsenhet består av företag som är nära förbundna med varandra genom ägande, så nära att de i princip anses utgöra en ekonomisk enhet. Det kan förutsättas att det är fråga om enheter där nödvändiga uppgifter kan delas mellan företagen, eller åtminstone lämnas till moderföretaget.

Det medför en viss ökad administrativ börda för samtliga företag att lämna uppgifter om den gemensamma beräkningen. Samtidigt får det antas att sammanställningen av uppgifter samordnas inom beräkningsenheten för att säkerställa att alla företag lämnar korrekta och

---

³ 8 kap. 7 § första stycket 1 regeringsformen.

överensstämmande uppgifter. En bilaga bör kunna tas fram för den gemensamma beräkningen som kan lämnas med deklARATIONEN.

Ett alternativ till att varje företag lämnar nödvändiga uppgifter är att ett företag lämnar samtliga uppgifter om beräkningsenhetens gemensamma beräkning och att övriga företag lämnar begränsade uppgifter. Det skulle kunna minska den administrativa bördan något för företagen i beräkningsenheten, men med hänsyn till att det får antas ske en samordning kring uppgiftslämnandet bör lättningen vara begränsad.

Ett system med ett utsett uppgiftslämnande företag skulle vidare kräva ett anmälningsförfarande eller att det i lag anges vilket företag som ska ansvara för att lämna uppgifterna. Det kan ge ökad administrativ börda eller krångliga regler.

Vi ser sammantaget inga fördelar med ett reglerat gemensamt uppgiftslämnande och lämnar inget sådant förslag.

Förslagen om uppgiftslämnande för företag i beräkningsenhet förs in i 31 kap. 15 b § SFL och 6 kap. 14 a § SFF.

11.3 När påverkar ändringar i ett företags beskattning rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för andra företag i beräkningsenheten?

Genom den gemensamma beräkningen kommer beskattningen för företagen i en beräkningsenhet till viss del att bero på förhållanden för andra företag i beräkningsenheten. Rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto hos ett företag påverkas av den gemensamma beräkningen. Frågan är vad som ska gälla i en situation då något företags beskattning ändras jämfört med vad som har redovisats i den gemensamma beräkningen och detta påverkar rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för andra företag i beräkningsenheten.

Ett beslut som innebär att ett företags avdragsunderlag eller räntenetto ändras kan medföra att något eller några andra företag i beräkningsenheten inte medges ett yrkat eller tidigare beslutat avdrag för negativt ackumulerat räntenetto. Vid en sådan ändring är det upp till Skatteverket att välja vilket företag som inte ska medges avdrag.

Vanligen bör det i första hand vara det företag som är föremål för ändring som ska få ett lägre avdrag. Om det inte är möjligt eller tillräckligt ska något eller några av de övriga företagen i enheten vägras

avdrag. Skatteverket meddelar genom ett förslag till beslut vilket företag som påverkas. Hur det sedan slutligen blir beror på hur företagen i beräkningsenheten agerar.

Det får förutsättas att företagen inom beräkningsenheten samordnar vilket eller vilka av dem som ska få ytterligare avdrag eller som ska återföra tidigare beviljat avdrag. Det eller de företag som yrkar en ändring bör lämna in en ny gemensam beräkning för beräkningsenheten.

Några exempel visar vad som kan hända vid tillämpning av huvudregeln.

Om ett företag i beräkningsenheten genom beslut om ändring av ett företags beskattning får ett *högre avdragsunderlag* kommer det att resultera i ett högre gemensamt avdragsutrymme för beräkningsenheten. Om företagets avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för beskattningsåret har begränsats finns det möjlighet för företaget, eller för andra företag som har begränsats, att yrka ytterligare avdrag för negativt ackumulerat räntenetto.

Om ett företag yrkar avdrag för ytterligare negativt ackumulerat räntenetto kan Skatteverket alltså medge det, om det finns ett tillräckligt gemensamt avdragsutrymme. Om även ett annat företag i beräkningsenheten begär högre avdrag, men avdragsutrymmet är förbrukat, ska den begäran avslås. Vill företagen i beräkningsenheten ändra fördelningen får de berörda företagen begära omprövning och yrka korresponderande ändringar.

Om en ändring medför att ett företag i beräkningsenheten får ett *lägre avdragsunderlag* minskar det gemensamma avdragsutrymmet för beräkningsenheten. Om beräkningsenhetens gemensamma avdragsutrymme efter ändringen fortsatt är lika med eller överstiger dess sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto kommer ändringen inte att påverka beräkningsenhetens rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto.

Om förhållandet är det motsatta ska beräkningsenhetens rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto begränsas. Skatteverket beslutar då vilket eller vilka företag i beräkningsenheten som inte ska medges avdrag för negativt ackumulerat räntenetto. Berörda företag kan begära att ett annat företags rätt till avdrag begränsas. I praktiken lär frågan om vilket företag som inte ska medges avdrag bli aktuell efter att Skatteverket skickat ut ett förslag till beslut.

Om en ändring medför att ett företag får ett *högre positivt ackumulerat räntenetto* kommer det att resultera i ett högre gemensamt avdragsutrymme för beräkningsenheten. Hänsyn måste vid beräkningen tas till om det högre positiva ackumulerade räntenettet beror på en omklassificering av en ränteinkomst. Det gemensamma avdragsutrymmet sänks då genom att avdragsunderlaget minskar, men ökar genom att det positiva ackumulerade räntenettet ökar. Effekten på avdragsunderlaget är 30 procent, medan effekten på det positiva ackumulerade räntenettet är 100 procent. Sammantaget är det fråga om ett större gemensamt avdragsutrymme.

Om företagets avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för beskattningsåret har begränsats finns det möjlighet för företaget, eller för andra företag som begränsats, att yrka ytterligare avdrag för negativt ackumulerat räntenetto, upp till det gemensamma avdragsutrymme som ändringen resulterar i.

Om ett företag yrkar avdrag för ytterligare negativt ackumulerat räntenetto kan Skatteverket alltså medge det, om det finns ett tillräckligt avdragsutrymme. Om ytterligare företag i beräkningsenheten där efter begär avdrag, men avdragsutrymmet är förbrukat, ska begäran om omprövning avslås. Vill företagen i beräkningsenheten ändra fördelningen får berörda företag begära omprövning och yrka sådana korresponderande ändringar.

Om en ändring medför att ett företag får ett *lägre positivt ackumulerat räntenetto* kommer det att resultera i ett mindre gemensamt avdragsutrymme för beräkningsenheten. Hänsyn måste vid beräkningen tas till om det lägre positiva ackumulerade räntenettet beror på en omklassificering av en ränteinkomst. Det totala avdragsutrymmet ökar då genom att avdragsunderlaget ökar, men minskar genom att det positiva ackumulerade räntenettet minskar. Effekten på avdragsunderlaget är 30 procent, medan effekten på det positiva ackumulerade räntenettet är 100 procent. Totalt sett är det fråga om ett mindre gemensamt avdragsutrymme i dessa fall.

Om beräkningsenhetens gemensamma avdragsutrymme efter ändringen fortsatt är lika med eller överstiger dess sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto kommer ändringen inte att påverka beräkningsenhetens rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto. Om förhållandet är det motsatta ska beräkningsenhetens rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto begränsas. Skatteverket meddelar

genom förslag till beslut vilket företag som inte ska medges avdrag. Som i de andra fallen kan företagen själva påverka fördelningen av avdrag.

En ändring kan medföra att ett företag får ett *högre negativt ackumulerat räntenetto*. Om beräkningsenheten har ett outnyttjat gemensamt avdragsutrymme under aktuellt beskattningsår kan avdrag medges för det högre negativa ackumulerade räntenettet, upp till det outnyttjade gemensamma avdragsutrymmet. Avdrag medges inte för negativt ackumulerat räntenetto som överstiger det gemensamma avdragsutrymmet. Det negativa ackumulerade räntenetto som överstiger det gemensamma avdragsutrymmet blir företagets kvarstående negativa räntenetto.

Slutligen kan en ändring medföra att ett företag får ett *lägre negativt ackumulerat räntenetto*. Om beräkningsenheten under beskattningsåret i fråga har fått avdrag för sitt sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto medför ändringen att aktuellt företag får ett lägre avdrag för negativt ackumulerat räntenetto.

Om beräkningsenheten har begränsats i sin rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto kan företagets kvarstående negativa räntenetto påverkas av ändringen.

Om företaget hade medgetts avdrag för negativt ackumulerat räntenetto och detta avdrag minskas kan det öppna upp en möjlighet för andra företag att få avdrag för ytterligare negativt ackumulerat räntenetto. Det beror på att när avdraget genom ändringen helt eller delvis minskas uppstår det ett outnyttjat gemensamt avdragsutrymme för beskattningsåret. Andra företag kan ha rätt till ytterligare avdrag i förhållande till det outnyttjade gemensamma avdragsutrymmet. Det kräver att företagen själva begär en sådan ändring.

Vid tillämpning av förenklingsregeln hanteras ändringar på liknande sätt. Om Skatteverket beslutar att ett företag i en beräkningsenhet har ett *högre positivt ackumulerat räntenetto* öppnar det en möjlighet för andra företag i beräkningsenheten att yrka avdrag i förhållande till det tillkomna positiva ackumulerade räntenettet, om något företag har begränsats. Det kräver att företagen yrkar en sådan ändring.

Om Skatteverket beslutar att ett företag i en beräkningsenhet har ett *lägre positivt ackumulerat räntenetto* behöver Skatteverket titta närmare på avdragen för negativt ackumulerat räntenetto som har gjorts motsvarande beräkningsenhetens sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto.

Om beräkningsenheten under beskattningsåret i fråga har ett sammanlagt positivt ackumulerat räntenetto som trots ändringen överstiger avdrag för negativt ackumulerat räntenetto i förhållande till positivt ackumulerat räntenetto kommer ändringen inte att påverka gjorda avdrag.

Om beräkningsenhetens sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto efter ändringen understiger motsvarande avdrag för negativt ackumulerat räntenetto ska sådant avdrag inte medges, upp till motsvarande vad det sammanlagda positiva ackumulerade räntenettet har minskat med. Skatteverket beslutar då vilket eller vilka företag i beräkningsenheten som inte ska medges avdrag. Som i de andra fallen kan företagen själva påverka fördelningen av avdrag.

Om en ändring medför att ett företag får ett *högre negativt ackumulerat räntenetto* och det finns ett helt eller delvis outnyttjat sammanlagt positivt ackumulerat räntenetto kan avdrag medges för negativt ackumulerat räntenetto motsvarande det outnyttjade sammanlagda positiva ackumulerade räntenettet. Det krävs då att företaget yrkar avdrag. Om det inte finns utrymme för avdrag bortfaller möjligheten att dra av det negativa ackumulerade räntenettet.

Om en ändring medför att ett företag får ett *lägre negativt ackumulerat räntenetto* och företaget har medgetts avdrag för negativt ackumulerat räntenetto i förhållande till sammanlagt positivt ackumulerat räntenetto medför det lägre avdraget att outnyttjat utrymme för avdrag uppstår. Andra företag kan då yrka avdrag i förhållande till det outnyttjade utrymmet.

Beräkningsenhetens sammansättning kan ha ändrats om en omprövning görs ett senare beskattningsår. Företag kan ha lämnat beräkningsenheten. Om en ändring öppnar upp för ytterligare avdrag för negativt ackumulerat räntenetto hos andra företag i beräkningsenheten krävs det att dessa företag får information om denna möjlighet för att kunna begära omprövning och yrka avdrag. Sådan information behöver inte delas med företag som har lämnat beräkningsenheten då beslutet om ändring fattas. Inte heller finns det någon skyldighet att föra vidare sådan information till företagen i en tidigare beräkningsenhet om ändringen avser det företag som har lämnat beräkningsenheten. Vi förutsätter emellertid att de problem som detta medför kan lösas genom avtalsvillkor vid överlåtelse och genom den genomlysning av ett företag som är en naturlig del av ett företagsförvärv.

11.4 Efterbeskattning

Förslag: Skatteverket ska kunna efterbeskatta ett företag i en beräkningsenhet om ett beslut i ett ärende eller mål för ett annat företag i samma beräkningsenhet påverkar rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto. Beslut om efterbeskattning får meddelas inom sex månader från den dag då det beslut som föranleder ändringen meddelades.

För att ett beslut om omprövning till nackdel för den som beslutet gäller ska kunna meddelas efter att ordinarie omprövningstid har förflutit, alltså som huvudregel två år från utgången av det kalenderår då beskattningsåret har gått ut, krävs skäl för efterbeskattning.⁴ I vissa fall kommer ändringar i ett företags beskattning att bero på en oriktig uppgift. Om den oriktiga uppgiften påverkar rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för andra företag i beräkningsenheten kommer det att finnas grund för efterbeskattning även av dessa företag, eftersom samtliga företag lämnar uppgifter om gemensamt avdragsutrymme.

Det kan dock finnas situationer där ett beslut om ändring avseende ett företags beskattning påverkar rätten till avdrag för ett eller flera andra företag i beräkningsenheten, men där ändringen inte grundar sig på en oriktig uppgift. Så kan det vara om uppgiften var riktig när den lämnades, men påverkas av omständigheter som inträffar senare. Ett exempel är att en försäljningsintäkt sätts ned i efterhand genom en överenskommelse eller efter en civilrättslig tvist.

Även i sådana fall bör Skatteverket kunna ändra beskattningen för andra företag i beräkningsenheten som påverkas av ändringen, i syfte att åstadkomma en korrekt beskattning.

I 66 kap. 27 § 4 SFL finns bestämmelser om följdändring. Efterbeskattning får enligt denna bestämmelse göras om det föranleds av beslut i annat ärende eller mål. Ändringen ska vara en omedelbar konsekvens av ett annat beslut av Skatteverket eller av allmän förvaltningsdomstol.⁵ Det får alltså inte finnas något utrymme för några bedömningar och ändringen ska vara en mekanisk följd av huvudbeslutet.⁶

---

⁴ 66 kap. 27 § SFL.

⁵ Prop. 1989/90:74 s. 405.

⁶ Prop. 2010/11:165 s. 611–612.

Vid en gemensam beräkning kan dock Skatteverket behöva vidta vissa ytterligare utredningsåtgärder innan ändringen avseende ett företags beskattning får effekt för ett annat företags beskattning. För att efterbeskattning ska kunna ske även om det krävs viss utredning för att komma fram till hur ändringen påverkar andra företag i beräkningsenheten och för att Skatteverket ska kunna välja vilket företag som ska efterbeskattas bör paragrafen kompletteras. Skatteverket ska kunna efterbeskatta ett företag i en beräkningsenhet om ett beslut i ett ärende eller mål för ett annat företag i samma beräkningsenhet påverkar rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto.

Den som beslutet gäller kan som huvudregel begära omprövning av beslut om skatt eller avgift enligt skatteförfarandelagen inom sex år från utgången av det kalenderår då beskattningsåret har gått ut.⁷ Skatteverket får normalt besluta om efterbeskattning inom samma tid.⁸ Beslut om efterbeskattning som avser följdändringar får dock meddelas inom sex månader från den dag då det beslut som föranleder ändringen meddelades.⁹ Bestämmelsen får bara praktisk betydelse om det beslut som föranleder följdändringen meddelas sent under sexårsfristen för efterbeskattning eller efter denna frist, det vill säga bara i fall där följdändringar behöver beslutas efter sexårsfristen.¹⁰

Omprövningsbeslut eller dom som påverkar ett annat företags rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto kan på samma sätt som vid följdändring meddelas sent under sexårsfristen eller efter utgången av denna frist. Det bör därför finnas en förlängd tid för efterbeskattning även i dessa situationer.

Förslagen förs in i 66 kap. 27 och 30 §§ SFL.

11.5 Skattetillägg

11.5.1 Inledning

Våra förslag väcker två frågor som gäller skattetillägg: Hur ska skattetillägget beräknas om det finns en oriktig uppgift som gäller ett kvarstående negativt räntenetto? Vilket företag ska påföras skattetillägg på grund av en oriktig uppgift när ett företag i beräkningsenheten

---

⁷ 66 kap. 7 § SFL.

⁸ 66 kap. 27 § SFL.

⁹ 66 kap. 30 § SFL.

¹⁰ Prop. 2010/11:165 s. 1119.

primärt är ansvarigt för att utrymmet för avdrag har blivit för högt samtidigt som det har medfört en för låg beskattning eller ett för stort underskott för ett annat företag i beräkningsenheten? Dessa frågor diskuteras nedan.

11.5.2 Beräkning av skattetillägg för kvarstående negativt räntenetto

Förslag: Det ska införas en bestämmelse om beräkning av skattetillägg vid oriktig uppgift avseende kvarstående negativt räntenetto. Skattetillägget ska beräknas på en sjättedel av det kvarstående negativa räntenetto som, om den oriktiga uppgiften hade godtagits, felaktigt skulle ha tillgodoräknats den som har lämnat uppgiften.

Det ska även införas bestämmelser om beräkning av skattetillägg för kvarstående negativt räntenetto vid skönsbeskattning. Skattetillägget ska beräknas på en sjättedel av det reducerade kvarstående negativa räntenettet.

Om ett företag lämnar en oriktig uppgift om ett kvarstående negativt räntenetto som ska fastställas och förutsättningarna i 49 kap. 4 § SFL är uppfyllda finns det grund för att påföra företaget skattetillägg.

En sådan situation kan uppstå om ett företag har ett fastställt kvarstående negativt räntenetto för beskattningsår 1 och i deklarationen för beskattningsår 2 redovisar ett kvarstående negativt räntenetto från föregående år med ett högre belopp. Redovisar företaget ett för högt kvarstående negativt räntenetto för detta senare år har en oriktig uppgift lämnats. I ett fall som detta framgår dock den oriktiga uppgiften av en avstämningsuppgift, nämligen det vid föregående års beskattning fastställda kvarstående negativa räntenettet.¹¹ Om uppgiften kan rättas med stöd av avstämningsuppgiften finns det inte grund för att påföra skattetillägg.

En annan situation då oriktig uppgift kan föreligga är om ett företag har ett fastställt kvarstående negativt räntenetto från beskattningsår 1 och i deklarationen för beskattningsår 2 inte beaktar att det kvarstående negativa räntenettet har bortfallit på grund av en ägarförändring.¹² Redovisar företaget ett för högt kvarstående negativt räntenetto

¹¹ 49 kap. 10 § och 10 e § 2 SFL.

¹² 24 kap. 27 § IL.

för detta senare år bör en oriktig uppgift ha lämnats och kunna medföra skattetillägg.

Vår bedömning är att en oriktig uppgift om kvarstående negativt räntenetto inte skulle omfattas av huvudregeln om beräkning av skattetillägget i 49 kap. 11 § SFL. Det beror på att huvudregeln är att skattetillägg ska beräknas på den undandragna skatten. En oriktig uppgift om ett kvarstående negativt räntenetto det år det fastställs påverkar inte skatten det året. Någon skatt undandras inte det året och det är oklart om skatt kommer att undandras i framtiden. Det finns därmed ännu inte någon skatt att beräkna skattetillägg på.

Vi bedömer vidare att inte heller övriga regler om beräkning av skattetillägg i 49 kap. SFL är tillämpliga. Endast en bestämmelse avser en jämförbar situation. Det är 49 kap. 14 § SFL som avser beräkning av skattetillägg då en oriktig uppgift avser underskott som inte utnyttjas samma beskattningsår. Denna bestämmelse gäller enligt ordalydelsen underskott och skulle inte vara tillämplig på fastställelse av kvarstående negativt räntenetto.

Det finns inte någon anledning att behandla uppgifter om kvarstående negativa räntenetton annorlunda än andra uppgifter som ska lämnas i deklARATIONEN. Även i dessa fall behöver sanktionssystemet fungera på avsett sätt och alltså öka förutsättningarna för att korrekta uppgifter lämnas i rätt tid. Eftersom det inte går att beräkna skattetillägget på vanligt sätt behövs särskilda bestämmelser om beräkning av skattetillägg för dessa fall.

En första fråga är vid vilken tidpunkt skattetillägg ska tas ut. Det skulle kunna tas ut det beskattningsår då den oriktiga uppgiften lämnas och det kvarstående negativa räntenettet ska fastställas. Det skulle dock inte påverka beskattningen detta år. Alternativt skulle det kunna tas ut det år den oriktiga uppgiften skulle ha påverkat beskattningen och beräknas utifrån undandragen skatt.

I flera lagstiftningsärenden har remissinstanser lyft frågan om skattetillägget för underskott skulle tas ut när underskottet utnyttjas. Regeringen har dock avfärdat en sådan lösning.¹³ En sådan ordning skulle bland annat kräva regler för när ett underskott ska anses utnyttjat. Skatteverket skulle också behöva något sätt att bevaka när ett underskott baserat på en oriktig uppgift ska anses utnyttjat.

Samma skäl talar även emot att införa en sådan ordning för kvarstående negativt räntenetto. Det är vidare vid fastställelsen som den

---

¹³ Prop. 1991/92:43 s. 87 och prop. 2002/03:106 s. 167.

oriktiga uppgiften uppdragas. Det är logiskt och lämpligt att sanktionen påförs i samband med det. Tillämpningen skulle även överensstämja med den enda bestämmelsen avseende en jämförbar situation. Skattetillägg föranlett av en oriktig uppgift om kvarstående negativt räntenetto bör därför tas ut det år då sådant räntenetto fastställs.

Frågan uppstår då hur en bestämmelse om beräkning av skattetillägg på kvarstående negativt räntenetto bör utformas. En bestämmelse om beräkning av skattetillägg för kvarstående negativt räntenetto bör helst inte avvika från nuvarande bestämmelser om skattetillägg. Det är viktigt att skattetilläggsystemet är legitimt. Nivån på skattetillägget bör stå i proportion till det skatteundandragande den oriktiga uppgiften skulle ha riskerat att medföra. Det bör vara en kännbar nivå och jämförbar med likartade försummelser. Bestämmelsen bör även vara lätt att tillämpa.

Det ligger nära till hands att jämföra med bestämmelsen om skattetillägg för underskott i 49 kap. 14 § SFL. Liksom i situationen med fastställelse av underskott skulle skattetillägget vid fastställelse av kvarstående negativt räntenetto inte ha någon direkt anknytning till undandragen skatt, utan snarare till den risk för kommande skatteundandragande som den oriktiga uppgiften inneburit. Detta utgjorde enligt lagstiftaren skäl för ett lägre skattetillägg i underskottsfallen. Det kan dock konstateras att med nuvarande bolagsskattesats är inte skattetillägget enligt 49 kap. 14 § SFL längre en mildare sanktion än enligt huvudregeln i 49 kap. 11 § SFL.

Detta bör beaktas vid utformningen av en bestämmelse om beräkning av skattetillägg på kvarstående negativt räntenetto. Även om bestämmelsen kan utformas efter samma principer som i underskottsfallen bör nivån på sanktionen sättas lägre än nu är fallet för underskotten.

För att bedöma vilken nivå som skulle utgöra en proportionerlig sanktion bör det utredas om det kan anges ett värde på ett sådant räntenetto. Som utgångspunkt kan det antas att ett felaktigt avdrag för kvarstående negativt räntenetto innebär att skatt undandras med 20,6 procent av värdet på beloppet, vilket är den nuvarande bolagsskattesatsen.

Vissa faktorer talar dock för att värdet kan vara lägre. Utgångspunkten är att ett kvarstående negativt räntenetto ska dras av i framtiden, men det är svårt att bedöma sannolikheten för att det faktiskt kommer att hända. För att ett kvarstående negativt räntenetto ska kunna

dras av måste företaget eller beräkningsenheten i framtiden ha ett tillräckligt stort avdragsutrymme för att kunna dra av det negativa ackumulerade räntenettet. Vidare bortfaller ett kvarstående negativt räntenetto helt vid ägarförändringar som innebär att ett annat företag får det bestämmande inflytandet över företaget.

Bestämmelsen bör utformas på samma sätt som för underskotten. Det finns goda argument för att sätta värdet lägre än enligt nuvarande 49 kap. 14 § SFL, eftersom skattetillägget på kvarstående negativt räntenetto annars skulle vara högre än för undandragen skatt. Vi föreslår därför att skattetillägget beräknas på en sjättedel av det kvarstående negativa räntenetto som felaktigt skulle ha tillgodoräknats företaget om en oriktig uppgift hade godtagits.

Vi har övervägt om sanktionen skulle kunna utformas på något annat sätt.

En alternativ lösning skulle kunna vara att minska det kvarstående negativa räntenettet med viss procent vid en oriktig uppgift. Detta alternativ skulle avvika från nuvarande administrativa sanktionssystem och det skulle medföra nya problem. Vi har inte bedömt att det finns tillräckligt tunga skäl för att införa en ny slags sanktion i skattesystemet.

Skattetillägg kan bli aktuellt även vid skönsbeskattning av ett kvarstående negativt räntenetto. Skattetillägg bör kunna tas ut då Skatteverket genom skönsbeskattning enligt 57 kap. 1 § SFL på grund av brister i deklarationen eller underlaget för denna minskar ett kvarstående negativt räntenetto eller när ett beslut om skönsbeskattning i avsaknad av deklaration medför att ett kvarstående negativt räntenetto minskar. Även i dessa fall krävs nya bestämmelser om hur skattetillägget ska beräknas.

Bestämmelserna kan utformas på samma sätt som motsvarande bestämmelser för underskott i 49 kap. 16 § SFL, men med den skillnaden att skattetillägget utgår med en sjättedel av det reducerade kvarstående negativa räntenettet.

Förslagen förs in i 49 kap. 14 a och 16 a §§ SFL.

11.5.3 Skattetillägg vid gemensam beräkning

Förslag: Skattetillägg ska tas ut om ett företag under förfarandet har lämnat en oriktig uppgift till ledning för beräkningen av rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för företag i samma beräkningsenhet och detta har gjorts på annat sätt än muntligen. Det krävs att rättelsen av den oriktiga uppgiften leder till att avdrag för negativt ackumulerat räntenetto inte medges annat företag i beräkningsenheten. Skattetillägget ska beräknas utifrån storleken på det avdrag som inte medges. Ett beslut om skattetillägg får i detta fall meddelas separat efter utgången av det andra året efter det kalenderår då beskattningsåret har gått ut. Beslutet får meddelas inom tre månader från den dag då beslut meddelades om att inte medge avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för annat företag i beräkningsenheten.

Den gemensamma beräkningen av rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto medför i vissa fall att en oriktig uppgift kan påverka beskattningen i ett annat företag än det företag uppgiften gäller och som alltså är primärt ansvarigt för att utrymmet för avdrag har blivit för stort. Att uppgiften avser ett annat företag får inte leda till att felet inte kan sanktioneras. Skattetillägg bör kunna påföras om det i övrigt finns skäl för det. Frågan är vilket företag som bör påföras skattetillägget. Ska skattetillägg påföras det företag som är primärt ansvarigt för uppgiften eller det företag vars beskattning påverkas av ändringen?

Oavsett vad man väljer kommer det i någon mån att finnas skillnader jämfört med vad som annars gäller. Påförs skattetillägget det företag som är primärt ansvarigt för den oriktiga uppgiften är det inte säkert att det företagets beskattning alls påverkas av den oriktiga uppgiften. Påförs skattetillägget alltid det företag vars beskattning påverkas av den oriktiga uppgiften sanktioneras i stället ett företag som inte är primärt ansvarigt för felaktigheten (även om också det företaget i och för sig lämnat en oriktig uppgift).

Vi bedömer att det endast är ett fåtal fall där det kan bli fråga om att ta ut skattetillägg som grundar sig på oriktig uppgift avseende förhållandena i ett företag, men som medför att ett annat företag genom ett för högt avdrag för negativt ackumulerat räntenetto får lägre skatt eller ett för stort underskott till följd av den oriktiga uppgiften. Det finns emellertid situationer då det kan bli så.

En av dessa situationer är när ett beslut medför ett *lägre avdragsunderlag* för ett företag som tillämpar huvudregeln. I detta fall får beräkningsenheten ett lägre gemensamt avdragsutrymme. En följd kan bli att andra företag som har gjort avdrag för negativt ackumulerat räntenetto inte kan medges avdrag.

Det handlar i detta fall i grunden om en sänkning av det skattemässiga resultatet hos något av företagen i beräkningsenheten. En sådan ändring bör vanligtvis ske på företagets initiativ, genom att företaget yrkar avdrag för ytterligare kostnader. För företaget i fråga minskar den beskattningsbara inkomsten genom att uppgiften rättas.

För det eller de företag i beräkningsenheten som har yrkat eller medgetts avdrag för negativt ackumulerat räntenetto i förhållande till det felaktiga gemensamma avdragsutrymmet och nu inte ska medges avdrag, har den oriktiga uppgiften sänkt företagets resultat. Sammantaget har företagen inom beräkningsenheten genom rättelsen dock fått ett lägre resultat.

Det är naturligt att det företag vars ränteavdrag blivit för högt ger in en ny beräkningsbilaga där det framgår hur avdrag för negativt ackumulerat räntenetto ska hanteras i samband med att det företag i beräkningsenheten som fått för hög inkomst begär omprövning. Då har företaget på eget initiativ rättat den oriktiga uppgiften och det finns varken skäl eller förutsättningar för att påföra skattetillägg.¹⁴

Om den oriktiga uppgiften inte rättas på eget initiativ finns dock förutsättningar att påföra skattetillägg.

Även en ändring som medför ett *lägre positivt ackumulerat räntenetto* vid tillämpning av huvudregeln kommer att innebära ett mindre gemensamt avdragsutrymme. Om en ränteinkomst klassificeras som annan inkomst kommer omklassificeringen i sig inte att påverka beskattningen för det företag som uppgiften avser. Om andra företag har yrkat avdrag i förhållande till det felaktiga gemensamma avdragsutrymmet ska företagen inte medges avdrag. Andra företags beskattning kan därmed påverkas av omklassificeringen. På samma sätt som i nyss nämnda situation ska skattetillägg tas ut om förutsättningarna för det är uppfyllda.

Vid tillämpning av förenklingsregeln medför ett *lägre sammanlagt positivt ackumulerat räntenetto* att företag som har yrkat eller medgetts avdrag för negativt ackumulerat räntenetto i förhållande till det felaktiga sammanlagda positiva ackumulerade räntenettet inte kan

---

¹⁴ 49 kap. 10 § första stycket 2 SFL.

medges avdrag. Skattetillägg ska då tas ut om förutsättningarna för det är uppfyllda.

Ändringar avseende det negativa ackumulerade räntenettet kan inte leda till att rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto påverkas för andra företag på ett sådant sätt att deras resultat ökar. Inte heller ändringar som medför att det positiva ackumulerade räntenettet ökar eller att avdragsunderlaget ökar bör få sådana följder för andra företag i beräkningseenheten.

Vi föreslår att skattetillägget i dessa situationer ska påföras det företag som är ansvarigt för att utrymmet för avdrag har blivit för högt. Detta företag är primärt ansvarigt för att uppgiften är oriktig. Det är logiskt att det företag som primärt är ansvarigt för uppgiften sanktioneras när uppgiften leder till ett skatteundrandragande eller ett för högt underskott, även när skatteeffekten inträffar hos ett närstående företag. Detta företag har också bättre förutsättningar att föra en eventuell process avseende den oriktiga uppgiften.

Skattetillägg vid oriktig uppgift beräknas enligt gällande bestämmelser på undandragen skatt eller på ett för högt redovisat underskott. I den situation som nu är i fråga skulle skatteeffekten dock uppstå hos ett annat företag. Om företagen begär omprövning kan skattekonsekvenserna genom begäran om omprövning också flyttas till ett annat företag i beräkningseenheten. Det är inte önskvärt att skattetillägget då måste räknas om, till exempel för att skatteeffekten flyttas från ett företag i skatteposition till ett företag med underskott. Skattetillägget bör alltså beräknas utifrån förutsättningarna då den oriktiga uppgiften uppmärksammas och inte räknas om vid en eventuell senare omprövning av rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto.

Skattetillägget bör i detta fall motsvara ett skattetillägg beräknat på ett överskott. Ett skattetillägg beräknat på ett överskott är 40 procent av den skatt som, om den oriktiga uppgiften hade godtagits, inte skulle ha bestämts för den som har lämnat uppgiften.¹⁵ Skattetillägg ska endast påföras till den del ändringen av det gemensamma avdragsutrymmet har medfört att något annat företag i beräkningseenheten inte har medgetts avdrag för negativt ackumulerat räntenetto. Skattetillägget bör då beräknas till 40 procent av ett underlag som utgörs av den statliga inkomstskatten enligt 65 kap. 10 § IL multiplicerat med det avdrag som inte medges.

---

¹⁵ 49 kap. 11 § SFL.

Enligt nuvarande regler ska ett beslut om skattetillägg på grund av oriktig uppgift som huvudregel meddelas senast under det andra året efter utgången av det kalenderår då beskattningsåret har gått ut eller samtidigt med ett beslut om efterbeskattning.¹⁶ Tidsfristen för efterbeskattning är alltså avgörande för när beslut om skattetillägg senast ska meddelas.¹⁷

Vårt förslag innebär att den oriktiga uppgiften kan leda till skatteundandragande eller ett för högt underskott hos ett företag, medan det företag som är primärt ansvarigt för den oriktiga uppgiften inte får sin beskattning ändrad. Beslutet om att ett annat företag inte medges avdrag för negativt ackumulerat räntenetto kan komma att meddelas under efterbeskattningstiden. För att Skatteverket under efterbeskattningstid ska ges tillräckliga möjligheter att kunna utreda och besluta om skattetillägg för ett sådant företag ska 52 kap. SFL kompletteras med en bestämmelse om att beslut om skattetillägg får meddelas inom tre månader från den dag då beslut meddelades om att inte medges avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för annat företag inom beräkningsenheten på grund av den oriktiga uppgiften.

En annan fråga är hur skattetillägget ska beräknas om ett företags inkomster höjs på grund av en oriktig uppgift. Denna höjning medför att det gemensamma avdragsutrymmet ökar vilket i sin tur kan innebära att ett annat företag i beräkningsenheten kan medges ytterligare avdrag för negativt ackumulerat räntenetto.

Ett exempel kan belysa problemet. Ett företag har lämnat en oriktig uppgift och dess resultat höjs med 100. Skattetillägg påförs. Som en direkt följd av höjningen ökar det gemensamma avdragsutrymmet med 30 och ett annat företag i beräkningsenheten kan begära ytterligare avdrag för negativt ackumulerat räntenetto med 30.

Även med nu gällande bestämmelser kan en höjning av beskattningen för ett företag medföra ett högre avdragsunderlag vilket kan innebära att det företaget kan medges ytterligare avdrag för ett negativt räntenetto. Hur det ska hanteras är inte klarlagt i praxis. I ett fall som detta är det dock fråga om beskattningsekvenser hos två olika skattesubjekt vilket innebär att höjningen och sänkningen inte kan utgöra en och samma sakfråga. I princip ska alltså skattetillägget tas ut på höjningen och hänsyn ska inte tas till den ökade möjlig-

---

¹⁶ 52 kap. 3 och 5 §§ SFL.

¹⁷ Jämför prop. 2010/11:165 s. 967.

heten att dra av negativa räntenetton. Det får utvecklas i praxis hur man ska se på frågan om befrielse i dessa fall.

Förslagen förs in i 49 kap. 4 och 12 §§ samt 52 kap. 5 a § SFL.

11.6 Sekretess

Bedömning: Det behövs inte några nya bestämmelser för att hantera sekretessbelagda uppgifter med anledning av föreslagna ändringar i huvudregeln och förenklingsregeln.

Genom den gemensamma beräkningen av räntenetto knyts beskattningen samman för företagen i en beräkningsenhet. Uppgifter som i grunden gäller ett företags beskattning kan vara avgörande för att bedöma rätten till avdrag för ett annat företag. Frågan är hur Skatteverket får använda uppgifter avseende ett företag i ett ärende som gäller ett annat företag i beräkningsenheten eller intressegemenskapen och också om uppgifterna avseende det första företaget kan lämnas ut till det andra företaget.

Våra förslag innebär att uppgifter som härrör från ett ärende avseende ett företag kan bli nödvändiga att lämna ut till ett annat företag i samband med utredning av gemensam beräkning av räntenetto. Det samma gäller även vid bedömningen av om ett företag i intressegemenskap kan använda förenklingsregeln eller av om annat företags användning av huvudregeln omöjliggör sådan användning.

I verksamhet som avser bestämmande av skatt eller fastställande av underlag för bestämmande av skatt gäller sekretess för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden.¹⁸ Sekretessen är absolut. Det innebär att uppgifter för vilka sekretess gäller inte får röjas för enskild, för annan myndighet eller annan verksamhetsgren inom samma myndighet.¹⁹

Regler om sekretess innebär alltså inte något hinder för Skatteverket att använda uppgifter som härrör från ett företags ärende i ett ärende som gäller ett annat företag, så länge detta sker inom samma verksamhetsgren. När det gäller ärenden om beskattning bör det vara fråga om samma verksamhetsgren. Uppgifterna kan vara nödvändiga

---

¹⁸ 27 kap. 1 § OSL.

¹⁹ 8 kap. 1–2 §§ OSL.

för att Skatteverket ska kunna fullgöra sin utredningsskyldighet enligt 40 kap. 1 § SFL.

Skatteverket har dock en skyldighet att kommunicera uppgifter som tillförs ett ärende av någon annan än den som ärendet gäller. Den som ärendet gäller måste underrättas om uppgifterna och få tillfälle att yttra sig över dem innan ärendet avgörs.²⁰ Om Skatteverket tillför uppgifter till ett företags ärende som härrör från ett annat företag är Skatteverket alltså skyldigt att kommunicera sekretessbelagda uppgifter till det förstnämnda företaget. Denna skyldighet begränsas av 10 kap. 3 § OSL. Denna bestämmelse bör inte förhindra att den som är part i ärendet tar del av uppgifterna.

Ett utlämnande av uppgift får vidare göras om det är nödvändigt för att Skatteverket ska kunna fullgöra sin verksamhet, så kallat nödvändigt utlämnande.²¹ Skatteverkets verksamhet är bland annat att fastställa och ta ut skatt, så att en riktig uppbörd kan säkerställas.²² Bestämmelser om sekretess är inte avsedda att förhindra att myndigheten kan fullgöra dessa uppgifter. Vid en gemensam beräkning eller då det ska bedömas om förenklingsregeln kan tillämpas kan en korrekt beskattning inte beslutas utan att uppgiften lämnas ut.

Redan i dag kan Skatteverket behöva kommunicera uppgifter till en skattskyldig som härrör från ett ärende avseende en annan skattskyldig. Sådant uppgiftslämnande sker då med stöd av den sistnämnda bestämmelsen. Nuvarande regelverk bör sammanfattningsvis tillåta att uppgifter från ett företags ärende används i andra företags ärenden och kommuniceras med dem.

---

²⁰ 40 kap. 3 § SFL.

²¹ 10 kap. 2 OSL.

²² Jämför 1 § första stycket förordningen (2017:154) med instruktion för Skatteverket.

12 Bakgrund avseende infrastrukturundantaget

12.1 Inledning

12.1.1 Uppdraget

I direktivet mot skatteundandraganden finns en möjlighet att undanta ränteutgifter hänförliga till lån som finansierar långsiktiga offentliga infrastrukturprojekt från de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna. Vi kallar detta för infrastrukturundantag.

Sverige har inte utnyttjat möjligheten att införa ett infrastrukturundantag. Vi har därför i uppdrag att analysera behovet och lämpligheten av ett sådant undantag. Vi ska även föreslå hur ett undantag kan utformas och lämna nödvändiga författningsförslag. Vid utformningen av vårt förslag ska vi särskilt beakta hur detta ska utformas för att vara förenligt med EU-rätten i övrigt, inklusive reglerna om statligt stöd. Vi ska även göra en analys av undantag för infrastruktur i andra länder inom EU.

12.1.2 Disposition

Vårt uppdrag gällande infrastrukturundantaget behandlar vi i tre kapitel: Kapitel 12–14.

I detta inledande kapitel redogör vi för de internationella reglerna och rekommendationerna gällande infrastrukturundantaget. Här redovisar vi även den diskussion som varit gällande infrastrukturundantaget i tidigare lagstiftningsärenden. Vi behandlar också hur andra länder inom EU har implementerat infrastrukturundantaget.

I kapitel 13 diskuterar vi hur undantaget kan göras förenligt med statsstödsreglerna.

I kapitel 14 diskuterar vi skälen för och emot ett infrastrukturundantag och presenterar vårt svar på frågan om ett sådant bör införas eller inte. Eftersom vi oavsett vad vi anser i den frågan ska lämna ett lagförslag redovisar vi i det kapitlet också ett sådant.

Kapitel 12–14 kompletteras av en bilaga till betänkandet, bilaga 6. Där redovisar vi översiktligt vissa olika typer av infrastruktur tillgångar i Sverige och diskuterar kring dessa utifrån direktivets krav. Redovisningen är inte uttömmande, men har utgjort ett underlag för olika delar av våra bedömningar gällande infrastrukturundantaget.

12.2 Internationella regler

12.2.1 Direktivet mot skatteundandraganden

I artikel 4.4 b i direktivet mot skatteundandraganden finns en möjlighet för medlemsländerna att från ränteavdragsbegränsningsregeln i artikel 4.1 undanta överstigande lånekostnader som uppkommit till följd av lån som används för att finansiera ett långfristigt offentligt infrastrukturprojekt där projektansvariga, lånekostnader, tillgångar och inkomster finns i unionen.

Med ”långfristigt offentligt infrastrukturprojekt” avses ett projekt som ska tillhandahålla, uppgradera, driva och/eller upprätthålla en storskalig tillgång som en medlemsstat anser vara i det allmännas intresse.

Av de inledande skälen till direktivet framgår att lånekostnader för lån som används för att finansiera långvariga offentliga infrastrukturprojekt kan undantas med hänvisning till att sådana finansieringsarrangemang inte innebär någon eller endast en ringa risk för erodering av skattebasen och flyttning av vinster. Det är medlemsstaterna som ska visa att finansieringsarrangemang för offentliga infrastrukturprojekt har vissa särdrag som motiverar en sådan behandling i jämförelse med andra finansieringsarrangemang som omfattas av begränsningsregeln.¹

Om artikel 4.4 b är tillämplig ska alla inkomster från ett långfristigt offentligt infrastrukturprojekt undantas från den skattskyldiges EBITDA och inga undantagna överstigande lånekostnader får inkluderas i koncernens överstigande lånekostnader gentemot en tredje part.²

---

¹ Skäl 8 i direktivet mot skatteundandraganden.

² Artikel 4.4 tredje stycket i direktivet mot skatteundandraganden.

12.2.2 OECD

Direktivets ränteavdragsbegränsningar har sitt ursprung i OECD:s BEPS-rekommendationer.³

Enligt rekommendationerna kan vissa allmännyttiga projekt ("public-benefit projects") undantas. Skälet är att det rör sig om sådana finansieringsarrangemang som leder till en obefintlig, eller väldigt liten, risk för skattebaserobering och vinstförflyttning.

Ett allmännyttigt projekt ska uppfylla sex kriterier som listas i rekommendationerna.

För det första ska det röra sig om företag som etablerar ett projekt för att tillhandahålla, uppgradera, driva eller underhålla tillgångar på lång sikt, minst tio år. Det får inte vara möjligt att avyttra tillgångarna enbart på företagets begäran.

För det andra krävs det att ett offentligt organ eller en allmännyttig enhet, ska ha förpliktigt företaget i avtal eller på annat sätt att tillhandahålla varor eller tjänster som det finns ett allmänt intresse av. Det måste finnas särskilda kontroller eller ett regelverk som tillägg till regler som generellt gäller för företag eller andra kommersiella enheter inom en jurisdiktion.

Med "allmännyttig enhet" avses vanligtvis en enhet vars primära mål är att tillhandahålla varor eller tjänster för allmänheten eller samhället där eventuellt eget kapital tillhandahålls i syfte att stödja enhetens primära mål snarare än att tillhandahålla en ekonomisk avkastning till aktieägarna. Definitionen av en allmännyttig enhet som används av ett land kan finnas i lag eller en relevant, tillämplig redovisningsstandard.

För det tredje krävs det att ränta betalas av företaget på ett eller flera lån som erhållits från en tredjepartslånggivare. Långgivaren får endast ha regressrätt till och ett krav på tillgångarna och inkomsterna i det specifika projektet.

För det fjärde krävs det att lånen inte överstiger värdet på tillgångarna när de förvärvas eller upparbetas. Det gäller om inte ytterligare investeringar görs för att bibehålla eller öka tillgångarnas värde.

För det femte krävs det att företaget som utför projektet samt räntekostnaderna, projektstillgångarna och inkomsterna finns i samma land och att inkomsten beskattas enligt ordinarie skattesatser. Om projektstillgångarna är knutna till ett fast driftställe kommer undantaget endast

---

³ OECD (2017), s. 43–45.

att gälla i den mån inkomster som härrör från projektet beskattas enligt ordinarie skattesatser i det land som tillämpar undantaget.

För det sjätte krävs det att liknande projekt som företaget eller andra företag i koncernen bedriver inte är väsentligt mindre belånade med tredjepartsskulder. Här ska hänsyn tas till projektets löptid.

För att förhindra att undantaget används av företag som inte är engagerade i projekt som ger samhällsnytta, kan ett land ställa upp andra krav än de ovanstående för att ett företag ska omfattas av undantaget. Det kan till exempel gälla krav på att det huvudsakliga syftet med ett visst finansieringsarrangemang inte får vara att ett företag ska kunna utnyttja undantaget.

OECD rekommenderar att länder som inför undantag utbyter information med relevanta jurisdiktioner. Det rekommenderas att det säkerställs att undantagsreglerna inte används för att tillåta ytterligare ränteavdrag för företag som ska tillämpa de generella ränteavdragsreglerna. Inkomster och tillgångar som hör till projektet ska till exempel inte räknas med som inkomster eller tillgångar vid beräkning enligt den generella ränteavdragsbegränsningsregeln och vid gruppberäkning ska räntekostnader som har undantagits från ränteavdragsbegränsning inte tas med i koncernens nettoräntekostnad gentemot tredje part.

Det finns en risk att räntor som gynnas av infrastrukturundantaget kommer att användas för att höja nivån på ränteavdragen för koncernföretag i andra länder där en gruppregel tillämpas. Ett land som tillämpar en gruppregel kan därför välja att utesluta tredjepartsräntekostnader som gynnas av ett infrastrukturundantag i något annat land. På samma sätt kan inkomster och tillgångar som hör till ett infrastrukturprojekt exkluderas från beräkningen av koncernens inkomster och tillgångar.

12.3 Tidigare lagstiftningsarbete

Det har inte införts något infrastrukturundantag i svensk rätt. När de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna skulle införas föreslogs det i promemorian som föregick propositionen inte något sådant undantag. Det motiverades enligt följande⁴:

---

⁴ Fi2017/02752/S1 s. 111.

Med hänsyn till att ett syfte med ränteavdragsbegränsningsregeln och bolagsskattesänkningen är att öka neutraliteten mellan finansiering med eget och lånat kapital bör regeln gälla generellt för alla företag, dvs. det föreslås inte något undantag för fristående subjekt, dvs. skattskyldiga som inte ingår i någon koncern eller har något närstående företag eller fast driftställe (jfr artikel 4.3.b i direktivet mot skatteundandraganden). För detta talar även vad som sägs ovan om att skattesystemet bör vara generellt utformat. Ett sådant undantag skulle innebära att fristående företag inte skulle omfattas av ambitionen att öka neutraliteten i bolagsskattesystemet. Av dessa skäl är det inte heller lämpligt att föreslå något undantag för infrastrukturprojekt (artikel 4.4.b).

Flera remissinstanser ville att ett undantag skulle införas.⁵ Vissa förordade ett generellt undantag för samhällsviktiga investeringar.⁶ Andra nämnde särskilt vilket eller vilka frågor eller områden som borde omfattas av ett undantag. Det som nämndes specifikt var produktion och förvaltning av bostäder, främst hyresrätter, byggande av samhällsnyttiga lokaler, energiförsörjning (produktion och distribution), vindkraft, vatten- och avloppsverksamhet, digitalisering och miljöanpassningar.⁷ Ett antal aktörer menade att projekt gällande offentlig-privat-samverkan (OPS-projekt) skulle påverkas negativt av de allmänna förslagen och några aktörer menade att OPS-projekt skulle uteslutas som möjlig upphandlingsmodell om det inte infördes ett infrastrukturundantag.⁸ Det lyftes även att infrastrukturprojekt ofta slutligen finansieras genom brukaravgifter, varför dessa kommer att behöva bli högre än vad som annars hade varit fallet.⁹

Skälen som fördes fram för att ett infrastrukturundantag borde införas varierade. Vissa aktörer var över lag kritiska till det regelverk som föreslogs, framför allt att Sverige skulle införa hårdare regler än vad direktivet kräver. Dessa aktörer pekade på att reglerna skulle

---

⁵ Ellevio AB, Eskilstuna kommun, FAR, Fastighets AB Balder, Fastighetsägarna, Hälsostaden Ängelholm AB, LSTH Svenska Handelsfastigheter AB, NCC AB, NREP AB, Skanska AB, Stena AB, Stockholms Handelskammare, Stockholms studentkårers centralorganisation, Swedegas AB, Swedish Hospital Partners AB, Svenska Riskkapitalistföreningen (SVCA), Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag (SABO), Sveriges Byggindustrier, Sveriges kommuner och regioner (SKR), Svensk-Danska Broförbindelsen SVEDAB AB (SVEDAB), Svensk Naturenergi, Svensk Vindenergi, Söderhamns kommun, Wallenstam AB, Vellinge kommun och Örnsköldsviks kommun.

⁶ Se yttranden från exempelvis FAR, Skanska AB, Stockholms handelskammare, SVCA, Sveriges byggindustrier och Vellinge kommun.

⁷ Se yttranden från exempelvis Ellevio AB, Eskilstuna kommun, Fastighetsägarna, Fastighets AB Balder, LSTH Svenska Handelsfastigheter AB, SABO, SKL, Svensk Naturenergi AB, Söderhamns kommun, Wallenstam AB och Örnsköldsviks kommun.

⁸ Se yttranden från FAR, Skanska AB, Sveriges byggindustrier, Swedish Hospital Partners AB och SVEDAB.

⁹ Se yttrande från FAR.

hämna investeringar i infrastruktur och förespråkade därför bland annat att ett infrastrukturundantag borde införas.¹⁰ Som ett alternativ till ett infrastrukturundantag anförde några aktörer att en gruppregel kunde vara aktuell.¹¹ Några menade att investeringar i Sverige skulle bli mindre attraktivt jämfört med investeringar i länder som infört generösare regler, bland annat genom undantagsmöjligheter.¹²

Flera aktörer pekade på att bostadsbyggande och andra infrastruktuursatsningar skulle kunna komma att utebli, minskas eller ta längre tid att genomföra på grund av de ökade kostnaderna.¹³

Några lyfte fram att infrastrukturprojekt inte innebär risk för skattebaseroering eller vinstförflyttning. Vidare anfördes det att inga kommunala bolag har möjlighet att medverka i internationell skatteplanering.¹⁴

Något infrastrukturundantag infördes inte, men regeringen uttalade att det kunde finnas skäl både för och emot ett sådant undantag. Regeringen ansåg att frågan om ett infrastrukturundantag krävde närmare analys och beredningsunderlag och att det därför inte var möjligt att utföra inom ramen för det då aktuella lagstiftningsärendet. Regeringen uttalade dock att den avsåg att återkomma i frågan.¹⁵

12.4 Implementeringen i EU:s övriga medlemsländer

12.4.1 Allmänt om implementeringen

Av EU:s 27 medlemsländer är det 19 länder som har infört ett infrastrukturundantag. Utöver Sverige är det följande sju länder som inte har infört något infrastrukturundantag: Bulgarien, Danmark, Portugal, Slovakien, Slovenien, Spanien och Tjeckien.¹⁶

För att få information om ländernas infrastrukturundantag har vi ställt följande frågor till samtliga medlemsländer:

---

¹⁰ Se till exempel yttranden från Hälsostaden Ängelholm AB, LSTH Svenska Handelsfastigheter AB, och Swedish Hospital Partners AB.

¹¹ Se till exempel yttrande från Ellevio AB.

¹² Se yttranden från exempelvis Skanska AB och Stockholms handelskammare.

¹³ Se exempelvis yttrande från Söderhamns kommun, Fastighets AB Balder och Swedegas AB.

¹⁴ Se exempelvis yttrande från Hälsostaden Ängelholm AB.

¹⁵ Prop. 2017/18:245 s. 86–87.

¹⁶ Informationen är hämtad från respektive lands ATAD Implementation Tables hos IBFD – Tax Research Platform och uppdateringar av dessa till och med den 22 april 2024 har beaktats.

1. Har ni utnyttjat möjligheten i artikel 4.4 b i direktivet mot skatteundandraganden att undanta överstigande lånekostnader som uppkommit till följd av lån som används för att finansiera ett långfristigt offentligt infrastrukturprojekt från den generella ränteavdragsbegränsningen i artikel 4.1. Om ja, vänligen fortsätt till fråga 2–7.
2. I vilken lag är undantaget för långfristiga offentliga infrastrukturprojekt infört? Finns reglerna tillgängliga på engelska?
3. Gäller undantaget generellt för olika typer av långfristiga offentliga infrastrukturprojekt eller är undantaget begränsat till vissa utpekade typer av infrastruktur (till exempel väg, järnväg, vatten- och avlopp)?
4. Gäller undantaget för alla företag eller är det begränsat på något sätt, exempelvis till att gälla endast för offentligt ägda enheter?
5. Undantas alla överstigande lånekostnader hänförliga till ett långfristigt offentligt infrastrukturprojekt från artikel 4.1, eller är undantaget begränsat på något sätt, exempelvis att undantaget endast gäller kostnader som härrör från tredje part (och därför inte gäller kostnader som härrör från närstående företag eller koncerner)?
6. Är bestämmelserna föremål för en pågående lagändring?
7. Har ni någon mer information att ge oss gällande ert undantag för offentliga infrastrukturprojekt?

Nedan redogör vi för de olika ländernas undantag.¹⁷

12.4.2 Länder som har infört ett infrastrukturundantag

Finland

Finlands infrastrukturundantag kan sägas vara uppdelat i tre olika kategorier där den första delen gäller för offentliga infrastrukturprojekt gällande social bostadsproduktion. Den andra delen gäller för infrastruktursamfund och den tredje delen gäller för helt eller delvis privatägda bolag som genomför andra typer av infrastrukturprojekt än social bostadsproduktion.¹⁸

---

¹⁷ Om inte annat anges bygger respektive redogörelse på det aktuella landets svar på våra frågor.

¹⁸ 18 b § lagen (360/1968) om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.

Offentliga infrastrukturprojekt gällande social bostadsproduktion omfattar nybyggnad, ombyggnad eller anskaffning av bostäder för vilket det har erhållits lån eller räntestöd med stöd av någon av de i bestämmelsen uppräknade lagarna.¹⁹ I Finland stöder staten social bostadsproduktion, det vill säga byggande, anskaffning och ombyggnad av hyres- och bostadsrättsbostäder med skäliga boendekostnader som är avsedda för boende som valts på sociala grunder. Den här delen av infrastrukturundantaget gäller för såväl offentligt som privat ägda företag, men är alltså begränsat till social bostadsproduktion.

Den andra delen som gäller så kallade infrastruktursamfund omfattar endast företag som direkt eller indirekt är helt offentligt ägda. Företaget ska ha grundats för att inneha och förvalta exempelvis vägar, järnvägar, spårvägar, farleder, byggnader eller permanenta konstruktioner, eller lösöre med direkt anknytning till dem. Uppräkningen i lagtexten är inte uttömmande utan undantaget kan även tillämpas på exempelvis gondolhissar, metro, bergbanor, vatten- och avloppssystem, hamnar och flygfält.²⁰

Finlands generella ränteavdragsbegränsningsregler tillämpas inte på ränteutgifter som uppkommit för lån som används för att finansiera offentliga infrastrukturprojekt gällande social bostadsproduktion eller infrastruktursamfund. Detta gäller under förutsättning att den projektansvariga, lånekostnader, tillgångar och inkomster finns i Europeiska unionen.

Den tredje delen av infrastrukturundantaget gäller för helt eller delvis privatägda företag som genomför andra typer av offentliga infrastrukturprojekt än social bostadsproduktion. Det ska handla om samma typ av infrastruktur som omfattas av undantaget som gäller infrastruktursamfundet. Det krävs att det är ett offentligt samfund som är den direkta beställaren av infrastrukturprojektet.

Dessa projekt genomförs ofta som så kallade livscykelprojekt. När reglerna infördes pågick fyra offentliga infrastrukturprojekt enligt livscykelmodellen, varav tre var motorvägar och ett var ett skol- och daghemsbyggprojekt. Reglerna gällde således i det första skedet endast de fyra bolag som genomförde dessa projekt.²¹

---

¹⁹ 18 b § 1 mom. 3 punkterna samt 18 b § 7 mom. lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet.

²⁰ RP 211/2021 rd, s. 42.

²¹ I förarbetena uttalades det dock att det under de kommande åren skulle genomföras offentliga infrastrukturprojekt, där ett av de möjliga alternativen för genomförandet enligt en preliminär bedömning var ett projektbolag som samägs av offentliga samfund och privata aktörer, se RP 202/2022 rd, s. 16.

Verksamheten i ett företag som bedriver övriga infrastrukturprojekt ska i regel endast bestå i att genomföra ett offentligt infrastrukturprojekt. Tillämpningen av bestämmelsen hindras dock inte av att företaget i begränsad utsträckning också förvärvar inkomster från kringverksamhet, exempelvis underhåll av parkeringsplatser.²²

Ränteutgifter för ett helt eller delvis privatägt företag som genomför andra offentliga infrastrukturprojekt än social bostadsproduktion omfattas av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna. Företaget medges dock rätt att dra av en viss andel av de ränteutgifter som annars inte får dras av. Den andelen tar sikte på ränteutgifter som betalats till andra än privata ägare.

Frankrike

Frankrikes infrastrukturundantag är inte begränsat till någon särskild typ av infrastruktur tillgångar, men det krävs att företaget har genomfört projektet på grund av ett kontrakt med en offentlig aktör. Det handlar här om olika typer av upphandlingskontrakt.

Frankrikes undantag är vidare begränsat till att endast gälla för projekt som genomförts innan reglerna trädde i kraft. Undantaget gäller därmed inte för nya infrastrukturprojekt. Om kontraktet för ett projekt är undertecknat före slutet av 2012 är de överstigande lånekostnaderna relaterade till infrastrukturprojektet helt avdragsgilla. Om kontraktet är undertecknat efter 2012 krävs det att anbudsörfarandet inleddes före utgången av 2018. De överstigande lånekostnaderna är då avdragsgilla upp till 75 procent av de annars icke avdragsgilla kostnaderna.

Grekland

Utöver direktivets krav är Greklands infrastrukturundantag begränsat till att endast gälla för ränteutgifter hänförliga till lån som beviljats av tredje part. Ränta på lån som beviljats av närstående företag omfattas alltså inte av undantaget. Vidare krävs det att projektet är föremål för ett koncessionsavtal eller ett offentlig-privat partnerskapsavtal.

---

²² RP 202/2022 rd, s. 21.

Irland

Enligt det irländska infrastrukturundantaget omfattas bland annat följande av begreppet storskalig tillgång: viss infrastruktur för energi, transport, miljö och hälsovård, transmissionsnät, strategisk gasinfrastruktur, järnvägsarbeten, vägarbeten, strategisk bostadsutveckling, tillgångar byggda i enlighet med ett offentligt-privat partnerskapsarrangemang, samt anläggningar som genererar energi från förnybara källor. För att vara en storskalig tillgång krävs det att tillgången ska ha en livslängd på minst tio år. Om företaget, utöver infrastrukturprojektet även bedriver annan verksamhet ska inkomster och utgifter fördelas mellan infrastrukturprojektet och den andra verksamheten på ett rättvist och rimligt sätt vid beräkningen av företagets vinst. Det förtydligas även att den projektansvariga ska vara etablerad och skatterettsligt hemmahörande i en medlemsstat för att undantaget ska vara tillämpligt.²³

Italien

Italiens undantag är inte begränsat till någon viss typ av infrastruktur och gäller för alla typer av företag. För att räntekostnader ska undantas krävs det, utöver vad som framgår av direktivet:

- att projektet omfattas av vissa utpekade regler om upphandling av viss prioriterad infrastruktur och bebyggelse, samt
  - a) att lånet är säkrat endast med projektoperatörens tillgångar relaterade till projektet, eller
  - b) att projektet utförs av ett särskilt projektbolag ("Special Purpose Vehicle") inrättat för att separera tillgångar och skulder kopplade till projektet från projektoperatörens andra tillgångar och skulder.²⁴

---

²³ Se Part 35D, Taxes Consolidation Act 1997 och Irish Tax and Customs (januari 2024), avsnitt 9.

²⁴ Silvani, C. (15 oktober 2023), avsnitt 10.3.

Österrike

Österrikes infrastrukturundantag kan tillämpas på alla företag som träffas av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna. Undantaget gäller för alla ränteutgifter hänförliga till ett offentligt infrastrukturprojekt. Det tillämpas på olika typer av infrastruktur, men lån för finansiering av kärnkraftverk eller klimatskadliga infrastrukturprojekt undantas från tillämpningsområdet.

Övriga länder som har ett undantag

Utöver de ovan redovisade länderna har även Belgien, Cypern, Estland, Kroatien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Polen, Rumänien, Tyskland och Ungern ett infrastrukturundantag. Gemensamt för dessa länder är att det endast finns begränsad information om deras infrastrukturundantag hos IBFD. Av dessa länder har Belgien, Lettland, Polen och Tyskland besvarat våra frågor. Gemensamt för deras svar är följande:

- Infrastrukturundantaget gäller generellt för olika typer av långfristiga offentliga infrastrukturprojekt.
- Undantaget gäller för alla typer av företag.
- Alla överstigande lånekostnader hänförliga till ett offentligt infrastrukturprojekt undantas från den generella ränteavdragsbegränsningen i artikel 4.1 i direktivet mot skatteundandraganden.

13 Infrastrukturundantagets förenlighet med statsstödsreglerna

13.1 Inledning

Utöver de grundläggande förutsättningarna för ett infrastrukturundantag som den internationella rätten ger och som beskrivits i föregående kapitel är det av särskilt intresse vilket utrymme statsstödsreglerna ger. Den statsstödsrättsliga analysen visar, tillsammans med bland annat direktivet mot skatteundandraganden, vad som är möjligt utifrån de EU-regler som vi måste följa. I det här kapitlet behandlar vi därför de statsstödsrättsliga frågorna.

13.2 Infrastrukturundantaget ska inte utgöra statligt stöd

Bedömning: Infrastrukturundantaget bör om möjligt utformas så att det inte utgör statligt stöd.

Ett infrastrukturundantag måste vara utformat på ett sådant sätt att det är förenligt med EU:s bestämmelser om statligt stöd.¹ Syftet med statsstödsbestämmelserna är att se till att konkurrensen på EU:s inre marknad inte snedvids.

Historiskt sett har finansiering av infrastrukturprojekt ansetts falla utanför tillämpningsområdet för reglerna om statligt stöd. Att bygga eller utvidga infrastrukturprojekt har ansetts utgöra en allmän åtgärd i den offentliga politiken som inte har kunnat kontrolleras av kom-

---

¹ Bestämmelserna finns i artikel 107–109 i EUF-fördraget.

missionen enligt EUF-fördragets regler om statligt stöd. Möjligheterna att kommersiellt utnyttja infrastruktur har dock ökat till följd av bland annat privatisering. Finansiering av infrastruktur kan därför utgöra statligt stöd.²

En åtgärd utgör statligt stöd om stödet ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, snedvrider eller hotar att snedvrیدا konkurrensen, gynnar vissa företag eller viss produktion och påverkar handeln mellan medlemsstaterna.³ Dessa kriterier, de så kallade statsstöds-kriterierna, är kumulativa och alla kriterierna måste därmed vara uppfyllda för att det ska röra sig om statligt stöd i fördragets mening.

Det saknar i det här sammanhanget betydelse i vilken rättslig form stödet ges. Ett stöd kan exempelvis vara ett bidrag eller ett lån på förmånliga villkor. Reducerade avgifter eller skatter utgör andra exempel på stödåtgärder.

Om en åtgärd uppfyller alla statsstöds-kriterierna utgör åtgärden statligt stöd. Sådant stöd är som utgångspunkt förbjudet. Åtgärden får då inte genomföras innan den har anmälts till och godkänts av kommissionen.⁴ Om åtgärden omfattas av någon av undantagsreglerna, får åtgärden dock genomföras om förutsättningarna för undantaget följs.⁵

Ett infrastrukturundantag kan utformas på olika sätt. Det är till exempel upp till varje land att avgöra vilken typ av infrastruktur som ska omfattas och vilka företagstyper bestämmelserna ska tillämpas på. Det här innebär att undantaget kan göras förenligt med statsstödsbestämmelserna utifrån olika grunder. Vi anser att infrastrukturundantaget om möjligt ska utformas på ett sätt som gör att undantaget inte utgör statligt stöd.⁶ Vi behöver då utforma undantaget på ett sätt som gör att ett eller flera av statsstöds-kriterierna inte är uppfyllda.

---

² Jämför Europeiska kommissionens tillkännagivande om begreppet statligt stöd som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, avsnitt 7.2.1.

³ Artikel 107.1 i EUF-fördraget.

⁴ Artikel 108 i EUF-fördraget.

⁵ Här avses gruppundantagsförordningar, de minimis-förordningar och kommissionens SGEI-beslut. Angående SGEI-beslutet se avsnitt 13.4.2.

⁶ Vilka andra alternativ som vi har övervägt men avfärdat, redovisas i avsnitt 13.4.2.

13.3 Närmare om statsstödkriterierna

13.3.1 Stödet ges till ett företag

För att en åtgärd ska utgöra statligt stöd, måste stödet ges till ett företag. Begreppet företag omfattar varje enhet som bedriver ekonomisk verksamhet och detta gäller oavsett enhetens rättsliga form eller hur den finansieras. Reglerna gäller därmed för såväl privatägda som offentligägda företag. Även en enhet som är en del av den offentliga förvaltningen kan utgöra ett företag. Vidare kan en aktör som tillhandahåller varor eller tjänster utan vinstsyfte vara ett företag. Det avgörande är om aktören bedriver ekonomisk verksamhet eller inte.⁷

Ekonomisk verksamhet definieras i detta sammanhang som all verksamhet som består i att erbjuda varor eller tjänster på en marknad. Bedömningen kan bero på hur de aktuella tjänsterna organiseras i den berörda medlemsstaten. Vidare kan klassificeringen av en viss verksamhet komma att ändras över tid. Det är alltså inte möjligt att uttömmande förteckna verksamheter som inte är ekonomiska.⁸

När staten bedriver verksamhet som utgör myndighetsutövning eller när offentliga organ agerar i egenskap av offentliga myndigheter rör det sig inte om ekonomisk verksamhet. Infrastruktur som används för verksamhet som staten driver i samband med myndighetsutövning faller därför utanför tillämpningsområdet för statsstödsbestämmelserna. Detsamma gäller för infrastruktur som inte används för att tillhandahålla varor eller tjänster på en marknad. Det gäller till exempel vägar som allmänheten får nyttja kostnadsfritt.⁹

Om ett företag bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet anser kommissionen att medlemsstaterna ska se till att den offentliga finansiering som beviljas för den icke-ekonomiska verksamheten inte kan användas till att korssubventionera den ekonomiska verksamheten. Om den ekonomiska verksamheten är av rent underordnad art och infrastrukturen nästan uteslutande används för icke-ekonomisk verksamhet faller all den offentliga finansieringen utanför tillämpningsområdet för statsstödsreglerna. Gäller det infrastruktur som nästan enbart används för icke-ekonomisk verksamhet anser kom-

⁷ Jämför Europeiska kommissionens tillkännagivande om begreppet statligt stöd som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, avsnitt 2.1.

⁸ Jämför Europeiska kommissionens tillkännagivande om begreppet statligt stöd som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, avsnitt 2.1.

⁹ Jämför Europeiska kommissionens tillkännagivande om begreppet statligt stöd som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, avsnitt 7.2.1.

missionen att offentlig finansiering som ges till sådana traditionella faciliteter i infrastruktur, såsom restauranger, butiker eller betalparkering, normalt sett inte påverkar handeln mellan medlemsstaterna.¹⁰

13.3.2 Stöd från det allmänna

En åtgärd kan bara utgöra statligt stöd om det är ett stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel. Detta är två kumulativa moment. För det första krävs det att stödet tilldelas direkt eller indirekt med statliga medel och för det andra att medlen kan tillskrivas staten. Det kallas ibland för att stödet ska ha ett statligt ursprung.¹¹ En åtgärd som innebär en förlust av skatteintäkter är att anse som utgiven av statliga medel.¹²

13.3.3 Gynnande

För att det ska röra sig om statligt stöd ska den aktuella åtgärden gynna ett företag. Det avgörande är om företaget erhåller ekonomiska fördelar som det annars inte skulle ha fått. Om ett företags ekonomiska situation förbättras till följd av ett statligt ingripande som sker på villkor som avviker från normala marknadsvillkor är det fråga om en fördel. Skattemässiga lättnader, och undantag från att behöva följa betungande lagstiftning, kan utgöra ett gynnande av de företag som kommer i åtnjutande av förmånen.¹³

13.3.4 Selektivitet

För att en åtgärd ska utgöra statligt stöd krävs att den gynnar vissa företag eller viss produktion. Det krävs följaktligen att gynnandet är selektivt och ger en fördel på ett selektivt sätt till vissa företag eller kategorier av företag eller till vissa ekonomiska sektorer.¹⁴

---

¹⁰ Jämför Europeiska kommissionens tillkännagivande om begreppet statligt stöd som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, avsnitt 7.2.1. Se även avsnitt 13.3.6 nedan.

¹¹ Carlquist, M., (2021, version 1, JUNO), s. 261.

¹² Gren, M., s. 5.

¹³ Carlquist, M., (2021, version 1, JUNO), s. 280.

¹⁴ Jämför Europeiska kommissionens tillkännagivande om begreppet statligt stöd som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, punkt 117.

Enbart det förhållandet att vissa företag eller branscher kan gynnas mer av en reglering än andra är inte tillräckligt för att det ska röra sig om ett selektivt gynnande. Riktat sig den statliga åtgärden till en viss kategori företag, till exempel utifrån bransch eller sektor, kan det dock röra sig om en selektiv åtgärd.¹⁵

En åtgärd som är av mer övergripande karaktär men som minskar den normala kostnadsbördan för de företag som uppfyller vissa kriterier, till exempel genom befrielse från skatt, kan vara selektiv. Huruvida åtgärden är selektiv får då avgöras genom en trestegsanalys.¹⁶

Vid trestegsanalysen identifieras först det referenssystem som åtgärden ska jämföras med. Referenssystemet består av de regler som gäller generellt för alla företag som omfattas av systemets tillämpningsområde. Ett referenssystem kan till exempel vara bolagsskattesystemet.

När referenssystemet har identifierats ska det prövas om åtgärden utgör ett undantag från referenssystemet. Det analyseras då om den aktuella åtgärden innebär att det görs skillnad i behandlingen av olika företag som befinner sig i jämförbara situationer med hänsyn till målet med referenssystemet.

Utgör åtgärden inte ett undantag från referenssystemet är den inte selektiv.

Om analysen däremot visar att åtgärden gynnar vissa företag eller produktionen av vissa varor som befinner sig i en jämförbar situation, ska det prövas om åtgärden motiveras av systemets art eller allmänna systematik. Det är vid den prövningen inte möjligt att ta hänsyn till externa politiska mål. Prövningen ska i stället göras utifrån de grundläggande principerna för referenssystemet. En åtgärd kan till exempel vara berättigad utifrån behovet av att bekämpa skatteundandragande. Detsamma gäller om åtgärden är nödvändig för att systemet ska fungera och vara effektivt. För att åtgärden ska kunna vara berättigad utifrån systemets art och allmänna systematik måste den vara proportionerlig.¹⁷

---

¹⁵ Carlquist, M., (2021, version 1, JUNO), s. 304.

¹⁶ Jämför Europeiska kommissionens tillkännagivande om begreppet statligt stöd som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, punkt 127–141.

¹⁷ Jämför Europeiska kommissionens tillkännagivande om begreppet statligt stöd som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, punkt 138–140.

13.3.5 Snedvridning av konkurrensen

För att det ska vara fråga om statligt stöd måste åtgärden snedvrida eller hota att snedvrida konkurrensen. En åtgärd hotar att snedvrida konkurrensen om det finns en risk för att stödåtgärden förbättrar stödmottagarens konkurrensposition jämfört med andra företag som det konkurrerar med. Tröskeln för det här kriteriet är låg.¹⁸

Om en myndighet har anförtrott en leverantör att tillhandahålla en offentlig tjänst föreligger det inte en snedvridning av konkurrensen om följande kumulativa villkor är uppfyllda.¹⁹

- Tjänsten är föremål för ett lagstadgat monopol.
- Det lagstadgade monopolet utesluter inte bara konkurrens på marknaden utan också om marknaden genom att monopolet utesluter all eventuell konkurrens om att bli den enda leverantören av den berörda tjänsten.
- Tjänsten konkurrerar inte med andra tjänster.
- Korssubventionering kan uteslutas. Detta kräver bland annat att den offentliga finansieringen som beviljas tjänsten som omfattas av det lagstadgade monopolet inte kan gynna andra verksamheter hos företaget.

13.3.6 Påverkan på handeln mellan medlemsstaterna

För att utgöra statligt stöd behöver en åtgärd påverka handeln mellan medlemsstaterna. Även här är det en låg tröskel för att kriteriet ska vara uppfyllt. En åtgärd som riskerar att hindra företag från att konkurrera på lika villkor i handeln mellan medlemsstaterna har en sådan påverkan på handeln som avses.²⁰

Vad gäller stöd i form av skattelättnader ska en medlemsstats beviljande av stöd till vissa skattepliktiga anses ha en påverkan på handeln då dessa utövar en ekonomisk verksamhet som är föremål för samhandel eller då det inte kan uteslutas att de konkurrerar med aktörer som är etablerade i andra medlemsstater.²¹

---

¹⁸ Carlquist, M., (2021, version 1, JUNO), s. 310–311.

¹⁹ Jämför Europeiska kommissionens tillkännagivande om begreppet statligt stöd som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, punkt 188.

²⁰ Carlquist, M., (2021, version 1, JUNO), s. 315–316.

²¹ Carlquist, M., (2021, version 1, JUNO), s. 317 f.

Enligt kommissionen är det inte sannolikt att det sker en påverkan på handeln om åtgärden endast berör vissa typer av lokal infrastruktur, till exempel lokala fritidsanläggningar, hälso- och sjukvårdsinrättningar, små flygplatser eller hamnar, som i huvudsak betjänar lokala användare och för vilka inverkan på gränsöverskridande investeringar är marginell.²²

13.4 Överväganden

Bedömning: För att ett svenskt infrastrukturundantag ska vara förenligt med statsstödsreglerna bör det utformas på ett sätt som gör att selektivitetskriteriet inte är uppfyllt. Infrastrukturundantaget kommer därmed inte att utgöra statligt stöd.

Övriga sätt att utforma reglerna så att de blir förenliga med statsstödsreglerna är inte ändamålsenliga.

13.4.1 Vårt förslag

Om ett infrastrukturundantag ska införas i svensk rätt anser vi att undantaget ska vara neutralt i förhållande till olika infrastrukturtyper och företagsformer.²³ Oavsett hur vi utformar undantaget kan det dock komma att innebära att de företag som tillämpar det får dra av mer ränteutgifter än vad de annars hade kunnat göra.²⁴ Vi bedömer att förslaget då kommer att uppfylla merparten av statsstödskriterierna. Infrastrukturundantaget kommer att vara ett stöd till företag som ges från det allmänna och som gynnar dessa företag, och detta kommer även att innebära att konkurrensen snedvrids och att handeln mellan medlemsstaterna påverkas.²⁵

Om infrastrukturundantaget ska kunna utformas så att det inte utgör statligt stöd behöver vi därför utforma det på ett sådant sätt att selektivitetskriteriet inte är uppfyllt. Frågan är om det är möjligt och

²² Jämför Europeiska kommissionens tillkännagivande om begreppet statligt stöd som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, punkt 210.

²³ Se avsnitt 14.3.1.

²⁴ För företag vars negativa räntenetto över tid understiger 30 procent av EBITDA påverkar ett undantag inte skattekostnaderna.

²⁵ För vissa företag eller projekt kan det dock vara så att något eller några av dessa kriterier inte är uppfyllda. Exempelvis bör aktörer som bedriver kommunal vatten- och avloppsverksamhet inte anses utgöra företag i statsstödrättslig mening.

lämpligt. För att analysera hur ett infrastrukturundantag då behöver utformas har vi använt oss av den trestegsanalys som beskrivs i avsnitt 13.3.4.

De generella ränteavdragsbegränsningsreglerna innebär att avdragsrätten för ett företags negativa räntenetto begränsas, antingen utifrån EBITDA-regeln eller utifrån förenklingsregeln. Detta får anses utgöra det referenssystem som ett infrastrukturundantag ska jämföras mot.

Eftersom samtliga avdragsgilla ränteutgifter omfattas av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna skulle det innebära ett avsteg från referenssystemet om ränteutgifter hänförliga till ett offentligt infrastrukturprojekt undantas från de generella reglerna. Ett sådant undantag skulle därmed vid en första anblick vara selektivt.

En åtgärd som visserligen selektivt gynnar vissa företag kan vara acceptabel ur ett statsstödsperspektiv om åtgärden är motiverad utifrån de grundläggande principerna för referenssystemet.

Enligt de inledande skälen till direktivet mot skatteundandraganden syftar de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna till att motverka erodering av skattebasen och vinstförflyttning från den inre marknaden. Ränteavdragsbegränsningsreglerna anges vara nödvändiga för att avskräcka företagen från att ägna sig åt skattebaserodering och vinstförflyttning genom för höga räntebetalningar. Vidare anges det att skattebaserodering och vinstförflyttning i princip genomförs genom för höga räntebetalningar mellan subjekt som är närstående företag.²⁶

I direktivet anges att medlemsstaterna får införa ett infrastrukturundantag med hänvisning till att sådana finansieringsarrangemang innebär ringa eller inga risker för skattebaserodering och vinstförflyttning. Medlemsstaterna bör dock visa att finansieringsarrangemang för offentliga infrastrukturprojekt har vissa särdrag som motiverar en sådan behandling jämfört med andra finansieringsarrangemang som omfattas av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna.²⁷

Möjligheten att införa ett infrastrukturundantag motiveras alltså i direktivet med att den risk som de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna ska motverka redan från början är mycket låg gällande infrastrukturprojekt. De motiv som ligger bakom de allmänna ränteavdragsbegränsningsreglerna gör sig därmed inte gällande när det handlar om infrastrukturprojekt. Om infrastrukturundantaget i svensk rätt utformas på ett sätt som ytterligare minimerar risken för skatte-

---

²⁶ Skäl 6 och 8 i direktivet mot skatteundandraganden.

²⁷ Skäl 8 i direktivet mot skatteundandraganden.

baserodering och vinstförflyttning, genom att det till exempel bara gäller lån från andra än närstående, bör undantaget vara motiverat utifrån de allmänna principer som ligger till grund för de generella ränteadragsbegränsningsreglerna. Det kan inte anses strida mot proportionalitetsprincipen att införa ett sådant undantag.

Genom att utforma infrastrukturundantaget på ett sätt som gör att riskerna för BEPS ytterligare minimeras, kommer undantaget inte att vara selektivt och det utgör därför inte heller statligt stöd. Det finns då inga statsstödrättsliga hinder mot att genomföra undantaget.²⁸

Fördelen med att utforma infrastrukturundantaget på detta sätt är att tillämpningsområdet för undantaget inte av statsstödrättsliga skäl behöver begränsas till en viss typ av infrastruktur eller till vissa typer av företag.

13.4.2 Avfärdade alternativ

Statligt stöd som ska godkännas eller uppfylla krav i en gruppundantagsförordning

Vår utgångspunkt har varit att infrastrukturundantaget i första hand bör utformas på ett sätt som gör att undantaget inte utgör statligt stöd. Av bland annat detta skäl har vi inte tagit fram något förslag till infrastrukturundantag som visserligen utgör statligt stöd men där reglerna kan omfattas av någon gruppundantagsförordning eller kan komma att godkännas av kommissionen. En sådan process skulle även vara tidskrävande. Vi har också bedömt att möjligheterna att utforma sådana regler är små. Detta eftersom vi vill att reglerna ska vara neutrala i förhållande till olika typer av infrastruktur.²⁹ Hade vi i stället valt ut viss infrastruktur, eller kunnat tänka oss en rad olika regler för olika infrastrukturtyper, hade det kanske varit en framkomlig väg.

---

²⁸ Även om någon anmälan av undantaget därmed inte krävs, kan en informell kontakt tas med kommissionen under det fortsatta lagstiftningsarbetet.

²⁹ Se avsnitt 14.3.

Endast tillämpa undantaget om det i ett enskilt fall är förenligt med statsstödsbestämmelserna

Vi har övervägt om det skulle gå att utforma infrastrukturundantaget så att det innehåller en begränsning som innebär att undantaget endast kan tillämpas om det i ett enskilt fall skulle vara förenligt med bestämmelserna om statligt stöd. Vi bedömer att en sådan regel dock skulle komma i konflikt med kommissionens exklusiva behörighet på statsstödsområdet och har inte gått vidare med ett sådant förslag.

Begränsa tillämpningsområdet till viss infrastruktur

Ett alternativ som vi har utrett, men senare förkastat, har varit att begränsa tillämpningsområdet för infrastrukturundantaget till sådan infrastruktur som helt faller utanför tillämpningsområdet för reglerna om statligt stöd. En typ av verksamhet som hade kunnat omfattas av ett sådant undantag är kommunal vatten- och avloppsverksamhet.³⁰ Aktörerna som bedriver sådan verksamhet bör inte ses som företag och verksamheten bör inte heller snedvrیدا konkurrensen eller påverka handeln mellan medlemsstaterna.

Ett undantag utformat på detta sätt skulle dock bli mycket snävt och det skulle inte vara neutralt i förhållande till olika infrastrukturtyper. Vi har därför avfärdat alternativet.

De minimis

Ett annat alternativ som vi inte heller har gått vidare med är att utforma infrastrukturundantaget i enlighet med sådana regler om stöd av mindre betydelse, även kallat de minimis-stöd, som kommissionen har antagit. Varje de minimis-förordning innehåller beloppsgränser som inte får överstigas. Beloppsgränserna är i detta sammanhang så låga att ett infrastrukturundantag som utformas som ett de minimis-stöd inte skulle bli särskilt användbart. Exempelvis skulle ett företag som genomför ett infrastrukturprojekt endast kunna beviljas ytterligare avdrag med ett belopp som, tillsammans med andra stöd företaget

---

³⁰ Se bilaga 6.

kan ha fått, gör att företagets stöd uppgår till maximalt 200 000 euro, alternativt 500 000 euro, under tre beskattningsår.³¹

SGEI-beslutet

Vi har även avfärdat alternativet att utforma infrastrukturundantaget i enlighet med kommissionens så kallade SGEI-beslut.³² Beslutet innehåller vissa särskilda regler för tjänster av allmänt ekonomiskt intresse ("services of general economic interest"). Stöd som uppfyller villkoren i SGEI-beslutet kan lämnas utan att kommissionen först godkännt stödet. För merparten av de infrastrukturprojekt som skulle kunna omfattas finns det i SGEI-beslutet ett beloppsmässigt tak på 15 miljoner euro per år och tjänst som företaget har anförtrotts. Allt stöd som ett företag får för att det har anförtrotts en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse ska räknas samman. Hur stort ytterligare ränteavdrag som ett företag kan få blir därmed beroende av annat stöd som företaget får.

För att det ska vara aktuellt att tillämpa SGEI-beslutet ska det också röra sig om ett marknadsmisslyckande där ett företag har anförtrotts att utföra den aktuella tjänsten. Kravet på marknadsmisslyckande skulle begränsa tillämpningsområdet för infrastrukturundantaget.

Vi har bedömt att infrastrukturundantagets tillämpningsområde och nytta hade blivit begränsat om vi hade utformat undantaget utifrån SGEI-beslutet.

---

³¹ Se kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse samt kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse.

³² Europeiska kommissionens beslut av den 20 december 2011 om tillämpningen av artikel 106.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på statligt stöd i form av ersättning för allmännyttiga tjänster som beviljas vissa företag som fått i uppdrag att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, (2012/21/EU).

14 Bör ett infrastrukturundantag införas och hur ska det utformas?

14.1 Inledning

Vi ska utforma ett förslag till infrastrukturundantag oavsett om vi anser att sådana regler ska införas eller inte. I det här kapitlet (avsnitt 14.3 och framåt) redovisar vi därför vårt förslag och vissa sammanhängande frågor. Inledningsvis diskuterar vi om förslaget bör genomföras eller inte.

14.2 Bör ett infrastrukturundantag genomföras?

Bedömning och förslag: Det är svårt att se att det finns behov av ett infrastrukturundantag. Undantagsregler ger ett mindre neutralt skattesystem och leder allmänt till mer komplicerade regler. Risken för skattearbitrage ökar om vissa företag undantas från de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna och ett undantag kan visa sig ställa krav på ytterligare regler för att förhindra aggressiv skatteplanering. Det bör därför inte införas något infrastrukturundantag.

14.2.1 Finns det ett behov av undantagsregler?

Frågan är till att börja med hur de ekonomiska förutsättningarna ska vara för att det ska finnas skäl för att införa ett infrastrukturundantag. Den fråga vi ställt oss är: Under vilka förutsättningar skulle ett företag över tid dra nytta av att undantas från de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna.

Vi har under utredningstiden träffat representanter för flera sektorer som verkar inom vad som kan betecknas som infrastruktur. De har

utifrån sina särskilda förutsättningar berättat att det nu och i framtiden finns mycket stora behov av ökade investeringar.

Vi ser ingen anledning att ifrågasätta dessa uppgifter. För oss har det emellertid varit viktigt att skilja mellan å ena sidan bedömningen av om det finns investeringsbehov och möjligheterna att tillgodose dessa, och å andra sidan frågan om ett undantag från de generella ränteadragsbegränsningsreglerna är ett ändamålsenligt och effektivt sätt att förbättra förutsättningarna för investeringar i infrastruktur.

Ränteadragsbegränsningsreglerna bygger på relationen mellan skattemässig vinst och lånekostnader. Ett företag vars negativa räntenetto inte överstiger 30 procent av dess EBITDA får ingen lägre skattekostnad om det undantas från att tillämpa begränsningsreglerna. Vi föreslår att negativa räntenetton under evig tid ska få ”rullas” framåt och kvittas mot framtida vinster.¹ Det betyder att det egentligen bara är företag som över lång tid har högre negativt räntenetto än EBITDA som har någon glädje av undantagsregler. Relationen mellan räntenetto och EBITDA måste alltså för dessa företag långsiktigt avvika från vad lagstiftaren har ansett vara rimligt och önskvärt.

För vilka företag kan det vara så?

Det kan handla om företag som långsiktigt inte har tillräckliga skattemässiga intäkter för att täcka finansieringskostnaderna. Det kan vara företag som inte i första hand driver verksamhet för att ge avkastning till ägarna. Det kan i stället handla om att verksamheten bedrivs för att gynna andra intressen. Ett sådant skulle kunna vara att ordna eller tillhandahålla infrastruktur som är angelägen för samhället. Vi bedömer att det då handlar om företag som kommer att vara förlustföretag så länge de drivs. De behöver tillskott för att överleva. För ett företag som över tid inte redovisar några skattemässiga vinster borde det inte vara ett problem att rätten till avdrag begränsas. Ett undantag kan inte motiveras utifrån dessa företags behov.

Det kan också handla om företag som gör stora investeringar löpande och i hög utsträckning lånefinansierar sina investeringar och alltså har en låg andel eget kapital. Sådana företag anses normalt sårbara för finansiell oro och har mindre motståndskraft i konjunktur nedgångar. Vi tycker inte att det är bra att skapa regler som gynnar beslut som i förlängningen leder till svaga företag. Inte heller för dessa företag finns det anledning att införa undantagsregler.

---

¹ Se avsnitt 9.2.

Det kan vidare gälla företag som har stora investeringsbehov och som verkar på reglerade marknader. Exempel på sådana företag kan vara VA-företag² som ägs av kommuner eller elnätsföretagen³. För elnätsföretagen gäller att prissättningen inte är fri och för VA-företagen finns det lagstiftning och ett politiskt inflytande över verksamheten. För båda torde emellertid gälla att de som monopolföretag med reglerade förutsättningar kan övervältra sina kostnader för investeringar på slutkunderna. De generella ränteavdragsbegränsningsreglerna kan naturligtvis i någon mån öka finansieringskostnaden, men för verksamheten borde detta handla om en liten påverkan och det borde över huvud taget inte påverka investeringsbesluten eftersom det inte är företagen som slutligt drabbas av högre kostnader.

En annan närliggande fråga som måste ställas är hur effektivt ett infrastrukturundantag är för att gynna viktiga investeringar. De generella ränteavdragsbegränsningsreglerna är komplicerade. Det kan vara svårt att på förhand veta hur utfallet av ett undantag för ett enskilt företag blir. Det beror på hur finansieringskostnaderna i framtiden förhåller sig till EBITDA. Vilka fördelar som följer med ett undantag kan på förhand vara svårt att bedöma, särskilt för företag som ingår i en sådan beräkningsenhet där rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto ska beräknas gemensamt för företagen i enheten utifrån de regler vi föreslår.⁴

Vill man från statens sida gynna investeringar i sådana verksamheter finns det sannolikt både enklare och effektivare metoder för att göra det.

Vi kan alltså inte se några starka skäl för att helt undanta vissa företag.

14.2.2 Neutrala skatteregler och risk för arbitrage

Det är ett paradigm att skatteregler så långt det är möjligt ska vara neutrala. Att detta är ett mål framgår också av de skattepolitiska mål som antagits av riksdagen.⁵ Det betyder också att det ska finnas starka skäl för att införa särregler för viss verksamhet. Vi anser inte att det finns

² Med VA-företag avses ett företag som är huvudman för en sådan allmän va-anläggning som avses i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

³ Med elnätsföretag avses ett företag som bedriver sådan nätverksamhet som avses i ellagen (1997:857).

⁴ Se kapitel 7.

⁵ Prop. 2014/15:100 s. 105.

sådana skäl när det gäller undantag från de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna för infrastrukturprojekt.

Det finns principiella skäl som ligger bakom strävan efter neutrala regler. Skatteregler ska inte styra beslut som fattas i företagen.

Det finns även andra skäl för att generella regler är bättre än särregler för branscher, verksamheter eller företag. Särregler skapar nästan alltid utrymme för arbitrage. De måste därför omgärdas av strikta regelverk och ett pris man får betala är att reglerna får en starkt styrande effekt exempelvis på hur verksamheten bedrivs och hur den finansieras. Utrymmet för att låta strikt kommersiella överväganden styra blir för de utpekade företagen begränsat. Det är i sig inte bra. De förutsättningar som finns för att undanta infrastrukturprojekt enligt direktivet mot skatteundandraganden är ett gott exempel på detta. Vi bedömer att det undantagna området kommer att behöva begränsas med regler som avser verksamheten, tiden och finansieringen.

Särregler påverkar inte bara de företag som kan undantas. De leder i princip alltid till att det samlade regelverket blir mer komplicerat och påverkar därför i större eller mindre omfattning även de många fler företag som aldrig kan komma i fråga för ett undantag. Det är också vanligen andra företag som får stå för kostnaden för ett undantag genom att deras skattekostnad ökar.

När det gäller särskilt undantag från de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna illustrerar relationen mellan de regler vi föreslår och infrastrukturundantaget väl de problem som kan uppstå. Vi föreslår ett omfattande system för koncernutjämning.⁶ Reglerna innebär att samtliga företag med koncernbidragsrätt i största möjliga mån ska behandlas som en skattskyldig när det handlar om ränteavdragsbegränsningen. Reglerna är principiellt riktiga och viktiga för svenska företags konkurrenskraft. Ett infrastrukturundantag – särskilt om det utformas som många intressenter vill – kommer att komplicera de allmänna reglerna och ge upphov till onödiga tvister och tillämpningssvårigheter. Utformas ett infrastrukturundantag på så sätt att endast vissa ränteutgifter undantas från de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna behöver det finnas regler som anger hur företaget, och då dess övriga ränteutgifter, ska förhålla sig till den koncerngemensamma beräkning vi föreslår. Det finns också problemet när ett företag som tillämpar undantagsreglerna i efterhand ska inordnas i en

---

⁶ Se kapitel 7–11.

gemensam beräkning, om det visar sig att det inte funnits förutsättningar för företaget att tillämpa undantagsreglerna.

Vi anser att bristande neutralitet, ökad komplexitet och ökad risk för skattearbitrage är starka argument mot ett infrastrukturundantag.

14.3 Vårt förslag till infrastrukturundantag

14.3.1 Företagen ska genomföra offentliga infrastrukturprojekt

Bedömning: Ett svenskt infrastrukturundantag ska utformas neutralt i förhållande till olika former av infrastruktur. Det kommer att krävas en bedömning i det enskilda fallet av om ett visst projekt omfattas av undantaget. Undantaget bör inte begränsas till att endast gälla vissa typer av företag.

Förslag: Infrastrukturundantaget ska endast omfatta företag som uteslutande eller så gott som uteslutande genomför offentliga infrastrukturprojekt.

Med offentliga infrastrukturprojekt ska avses projekt som

- syftar till att tillhandahålla, uppgradera, driva eller upprätthålla en storskalig infrastrukturtillgång,
- är av allmänt intresse,
- pågår i minst tio år, och
- där den eller de som är projektansvariga, inkomsterna, utgifterna och tillgångarna finns inom Europeiska unionen.

Undantaget ska vara neutralt för olika former av infrastruktur och företag

Vid implementeringen av ett infrastrukturundantag är det upp till respektive land att avgöra exempelvis om undantaget ska gälla generellt för olika typer av infrastruktur, eller om det endast ska tillämpas på viss utpekad infrastruktur.

Vi har inte funnit skäl att begränsa ett infrastrukturundantag till att gälla endast för någon eller några utpekade typer av infrastrukturtillgångar. Vi anser att ett förslag till infrastrukturundantag bör vara

neutralt och inte ange viss typ av infrastruktur som kan bli föremål för ett undantag. Detta är även i linje med hur de flesta andra EU-länder som har implementerat undantaget har gjort.

Det har inte heller framkommit skäl att begränsa infrastrukturundantaget till att endast gälla för exempelvis offentligt ägda företag. Undantaget ska därför gälla för alla företag. Även detta är i linje med hur de flesta andra länder i EU har valt att göra.

Vad avses med ett offentligt infrastrukturprojekt?

För att utgöra ett offentligt infrastrukturprojekt i direktivets mening ska det röra sig om ett långsiktigt projekt som syftar till att tillhandahålla, uppgradera, driva eller upprätthålla en storskalig infrastruktur-tillgång av allmänt intresse. Dessa krav bör komma till uttryck i lagtexten. Detsamma gäller direktivets krav på att projektansvariga, inkomster, ränteutgifter och tillgångar ska finnas inom unionen.

Vad gäller kravet på långsiktighet har OECD rekommenderat att projektet ska pågå i minst tio år.⁷ Vi anser att det är viktigt att en tidsgräns är konkret och framgår av lagtexten, även om det gäller bedömningar för framtiden. Vi föreslår att kravet på att projektet ska löpa i minst tio år tas in i lagtext. I den tidsfristen bör ett företag få tillgodoräkna sig den tid som projektet har pågått, även sådan tid som avser tid före ikraftträdandet av bestämmelserna. För att kravet inte ska kunna kringgås bör tioårskravet innebära att projektet faktiskt ska pågå under minst tio år. Vid den initiala prövningen blir det oundvikligt att bedömningen till stor del kommer att utgå från företagets avsikt. Visar det sig sedan att tioårskravet faktiskt inte uppfylls, bör detta få konsekvenser för företaget. Detta diskuteras i avsnitt 14.5.4 nedan.

När det gäller frågan om vilka slags projekt som kan vara aktuella för ett undantag innebär vårt förslag att det inte, vare sig i lag eller förarbeten, anges närmare vilka slags projekt som kan vara aktuella för ett undantag.

För att omfattas av undantaget ska projekten handla om att tillhandahålla, uppgradera, driva eller upprätthålla en storskalig infrastruktur-tillgång. Det innebär att olika typer av projekt kan omfattas av undantaget. Det skulle till exempel kunna handla om ett projekt som

---

⁷ OECD (2017), s. 43, punkt 66.

går ut på att ett företag först bygger och sedan tillhandahåller eller driver en infrastruktur tillgång. Projektet skulle exempelvis även kunna bestå i att företaget övertar en infrastruktur tillgång och sedan tillhandahåller eller driver denna.

Projektet ska röra storskaliga infrastruktur tillgångar. Vad som närmare avses med detta utvecklas inte i direktivet eller i OECD:s rekommendationer. Vår genomgång av olika typer av infrastruktur tillgångar i bilaga 6 utgör exempel på tillgångar som utgör storskaliga infrastruktur tillgångar. Förteckningen är inte uttömmande utan även andra typer av tillgångar kan omfattas av begreppet.

Det ska vidare röra sig om projekt som är i det allmännas intresse. Inte heller detta begrepp vidareutvecklas i direktivet eller i OECD:s rekommendationer. Eftersom det anges att det ska vara ett projekt som en medlemsstat anser är i det allmännas intresse finns det ett utrymme för respektive land att avgöra vilka typer av projekt som är av allmänt intresse, så länge övriga krav uppfylls. Det är svårt att bedöma hur stort det utrymmet är.⁸ Vi har gjort följande överväganden.

Infrastrukturundantaget är en uppsättning undantagsregler för mycket speciella projekt. Reglerna bör alltså tolkas restriktivt. Undantaget ska gälla fall där projektet är till nytta för samhället i stort och det motsatsvis får negativa följder för samhället om projektet inte genomförs. Som vår genomgång av infrastruktur i Sverige visar skulle det kunna finnas infrastrukturprojekt inom olika områden som kan anses vara av allmänt intresse. Klart är att exempelvis projekt gällande allmänna vattentjänster, väg, järnväg, elnät samt vissa samhällsbyggnader i vissa fall kan ligga i det allmännas intresse. Från tid till annan kan samhället vara i stort behov av investeringar i den typen av infrastruktur. Det går dock inte att generellt säga att alla projekt som gäller storskaliga infrastruktur tillgångar är av allmänt intresse. Det kommer att behöva göras en bedömning i varje enskilt fall. Vid den bedömningen måste hänsyn tas till hur förhållandena ser ut när frågan prövas.

I kravet på att det ska vara ett projekt av allmänt intresse inbegrips att det ska finnas ett tydligt uttalat och konkret samhällsintresse som avser det aktuella projektet eller projekt av samma slag. Enligt OECD:s rekommendationer ska projektet genomföras på uppdrag av en offent-

---

⁸ Även i förarbeten till den finska lagstiftningen konstateras det att någon närmare definition inte finns. Den finska regeringen uttalade att innehållet i definitionen på ett offentligt infrastrukturprojekt därmed ska övervägas från fall till fall och inom referensramen för infrasytemen i den aktuella staten, se RP 150/2018 rd s. 44.

lig aktör.⁹ Det är en rekommendation som i och för sig nära knyter an till de allmänna utgångspunkterna och därför är naturlig. Ett uttryckligt krav på att det alltid måste finnas ett formellt uppdrag kan emellertid leda tankarna fel. Det är till exempel lätt att tro att det måste vara fråga om ett projekt som upphandlats enligt upphandlingslagstiftningen. Så behöver det inte vara. Undantaget kan även göras gällande när det finns ett tydligt uttalat och konkret samhällsintresse som avser det aktuella projektet eller projekt av samma slag. I vissa fall kan alltså uppdraget vara underförstått och komma till uttryck på annat sätt än genom vad som svarar mot ett formellt uppdrag. Om det är ett infrastrukturprojekt som är av allmänt intresse och det finns någon form av tydligt ställningstagande som gäller projektet, eller projekt av samma slag, från det offentliga bör det alltså vara tillräckligt.

Det finns emellertid begränsningar.

Om en aktör utan sådant uppdrag eller ställningstagande från det offentliga bygger exempelvis en enskild väg kan detta inte omfattas av undantaget. Då är det ett enskilt, inte ett allmänt, intresse.

För många av tillgångarna som kan utgöra storskaliga infrastruktur-tillgångar krävs det tillstånd av något slag; bygglöv, olika tillstånd enligt miljöbalken, ledningsrätt med mera. Sådana allmänna tillstånd bör i sig inte anses innebära att det finns ett uppdrag eller ställningstagande från det offentliga. Det krävs något annat, utöver detta.

Statlig infrastruktur finansieras vanligtvis genom anslag. Det händer också att kommuner och företag helt eller delvis finansierar sådan infrastruktur. Det kallas medfinansiering och förekommer inom infrastruktur för transportsektorn. I de fall ett projekt medfinansieras ska det göras en åtskillnad mellan grundutförande, som är den trafiklösning som Trafikverket föreslår för att lösa aktuell trafiksituation, och tillägg, som är annan parts önskan om förbättringar och anpassningar i förhållande till grundutförandet. Medfinansieringen av tilläggen ska normalt finansieras av den aktör som önskat förbättringar och anpassningar.¹⁰ Vi bedömer att sådan finansiering inte kan omfattas av ett infrastrukturundantag. Medfinansiären är då inte den som är projektansvarig. Tilläggstjänsterna ligger inte heller i första hand i det allmännas intresse, utan främst i medfinansiärens.

En fråga är vad som avses med direktivets krav på att ”projektansvariga” ska finnas inom unionen. I den engelska versionen av direk-

---

⁹ OECD (2017), s. 43, punkt 66.

¹⁰ Se prop. 2012/13:25 s. 47 f.

tivet används begreppet ”project operator”. Utifrån OECD:s rekommendationer framgår att med ”operator” avses det företag som bedriver projektet.¹¹ Det innebär att företaget som bedriver projektet ska höra hemma i något av EU:s medlemsländer. Infrastrukturprojekt kan därmed bedrivas av såväl svenska företag som utländska företag som hör hemma inom EU.

Det kan tänkas att ett infrastrukturprojekt bedrivs av flera företag gemensamt. Om dessa då inte bildar ett gemensamt bolag, utan samarbetar på annat sätt, kommer de att vara projektansvariga tillsammans. Därför bör uttrycket ”den eller de projektansvariga” användas i lagtexten.

Förslaget förs in i en ny paragraf, 24 kap. 29 b § IL.

Företagen ska så gott som uteslutande genomföra offentliga infrastrukturprojekt

Enligt direktivet är det endast de överstigande lånekostnaderna hänförliga till ett infrastrukturprojekt som kan undantas från den generella ränteavdragsbegränsningsregeln. Det indikerar att ett företag även skulle kunna ha lånekostnader hänförliga till annan verksamhet. Direktivet öppnar därmed upp för att infrastrukturundantaget skulle kunna tillämpas av företag som inte bara ägnar sig åt infrastrukturprojekt. En fråga är dock om vi bör tillåta sådan ”blandad verksamhet”.

En nackdel om vi begränsar infrastrukturundantaget till företag som endast ägnar sig åt infrastrukturprojekt är att det skulle kunna innebära att vissa företag som då delvis sysslar med samhällsnyttiga infrastrukturprojekt utesluts från tillämpningsområdet. Det skulle även kunna innebära att dessa företag väljer att genomföra andra projekt i stället, om de inte får det extra skattemässiga avdraget som ett infrastrukturundantag kan innebära. Vi bedömer dock att de infrastrukturprojekt som kan bli aktuella för undantag ofta ligger i särskilda företag där de utgör den helt dominerande verksamheten.

Om vi tillåter att infrastrukturföretag ägnar sig åt blandad verksamhet behöver vi införa regler som gör skillnad på ränteutgifter hänförliga till finansiering av infrastrukturprojekt och ränteutgifter hänförliga till annan verksamhet. Direktivet ger endast en möjlighet att undanta de förstnämnda ränteutgifterna. Reglerna, och bedömningarna, kom-

---

¹¹ OECD (2017), s. 43, punkt 66.

mer därför att bli mer komplicerade om vi tillåter blandad verksamhet. Reglernas komplexitet kan därutöver öka beroende på hur vi väljer att behandla företag som har såväl externa som interna lån.¹²

Ett annat argument mot att tillåta blandad verksamhet är de statsstödrättsliga aspekterna. Vi vill göra infrastrukturundantaget förenligt med statsstödsreglerna genom att utforma regler som visserligen vid en första anblick kan anses vara selektiva, men som motiveras av de allmänna principerna för de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna. De generella ränteavdragsbegränsningsreglerna syftar till att motverka risken för skattebaseroering och vinstförflyttning. Dessa skäl anses inte göra sig gällande i samma utsträckning när det gäller infrastrukturprojekt generellt sett, eftersom sådana projekt, enligt direktivet, innebär liten eller ingen sådan risk.¹³ Det är därför viktigt att vi säkerställer att infrastrukturundantaget endast medför att det är ränteutgifter hänförliga till finansiering av infrastrukturprojekt som undantas. Om vi tillåter att företag ägnar sig åt blandad verksamhet finns det en risk att undantaget kan användas för att subventionera annan typ av verksamhet. Detta talar för att vi inte bör tillåta blandad verksamhet.

När det gäller företag som huvudsakligen sysslar med icke-ekonomisk verksamhet finns det, enligt kommissionen, ett visst utrymme att anse att allt offentligt ekonomiskt stöd till ett företag faller utanför tillämpningsområdet för statsstödsbestämmelserna även om företaget ägnar sig åt viss ekonomisk verksamhet. Det gäller om den ekonomiska verksamheten är underordnad. Som exempel nämner kommissionen att företagen kan bedriva vissa faciliteter, såsom parkeringar, som understödjer infrastrukturen i fråga.¹⁴

Även om kommissionens uttalande tar sikte på företag som bedriver både ekonomisk och icke-ekonomisk verksamhet, anser vi att ett liknande resonemang bör kunna appliceras i vårt fall. Om ett företag huvudsakligen bedriver infrastrukturprojekt kan viss annan verksamhet tillåtas, om den andra verksamheten är helt underordnad. Detta kan jämföras med Finlands regler, där verksamheten för ett helt eller delvis privatägt företag som bedriver infrastrukturprojekt i regel endast ska bestå av genomförandet av infrastrukturprojekt. Tillämpningen hindras dock inte av att företaget i begränsad utsträckning

---

¹² Se avsnitt 14.3.2.

¹³ Se skäl 8 till direktivet mot skatteundragande. Jämför även OECD (2017), s. 43, punkt 65.

¹⁴ Europeiska kommissionens tillkännagivande om begreppet statligt stöd som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, punkt 207.

också förvärvar inkomster från kringverksamhet i anslutning till ett infrastrukturprojekt.

Vi anser mot den nu angivna bakgrunden att det kan tillåtas att företag som tillämpar infrastrukturundantaget ägnar sig åt viss annan verksamhet, men endast i mycket begränsad omfattning. Det bör krävas att nästan all företagets verksamhet består i att genomföra infrastrukturprojekt. Detta behöver uttryckas i en kvantifierbar term i lagtexten och då bör begreppet ”uteslutande eller så gott som uteslutande” användas.

Förslaget förs in i 24 kap. 29 b § IL.

14.3.2 Företagen får i princip endast ha externa lån

Förslag: Infrastrukturundantaget ska endast omfatta företag vars ränteutgifter uteslutande, eller så gott som uteslutande, är hänförliga till lån från företag som inte ingår i samma intressegemenskap som företaget eller lån från företag inom intressegemenskapen om det är fråga om en förmedling av lån från andra än företag i samma intressegemenskap och vidareförmedlingen inte leder till en skatteförmån.

Med intressegemenskap ska här avses detsamma som i 24 b kap. 3 § första stycket IL.

Infrastrukturundantaget ska bara gälla lån från andra än företag i samma intressegemenskap

Av direktivet framgår att ett infrastrukturundantag endast kan tillämpas på ränteutgifter hänförliga till lån som används för att finansiera ett infrastrukturprojekt. Det bör innebära att lånen inte kan överstiga tillgångens värde, om det rör sig om att tillhandahålla en infrastruktur tillgång. Rör det sig dock om lån för att uppgradera infrastruktur tillgången, bör lånen kunna överstiga tillgångens aktuella värde. Dessa slutsatser är även i linje med OECD:s rekommendationer. Det följer av kravet på att det bara är finansiering av infrastrukturprojektet, det vill säga finansiering för att tillhandahålla, upprätthålla, driva eller uppgradera en infrastruktur tillgång, som omfattas av undantaget. Någon särskild bestämmelse behövs alltså inte.

Av OECD:s rekommendationer framgår vidare att lånet inte får vidareutlånas från företaget som genomför projektet till någon annan. Sker sådan vidareutlåning i annat än mycket begränsad omfattning kommer lånet inte att vara ett lån som använts för att finansiera infrastrukturprojektet. Det behöver därmed inte förtydligas i lagtexten.

Några andra krav gällande lånen, än att de ska ha använts för att finansiera ett infrastrukturprojekt, anges inte i direktivet. I OECD:s rekommendationer anges dock att det endast är tredjepartslån ("third party loans") som kan omfattas av undantaget.¹⁵ Någon sådan begränsning finns alltså inte i direktivet, men i direktivets inledande skäl anges det att riskerna för BEPS i princip uppstår vid för höga räntebetalningar mellan närstående företag. Eftersom vi vill motivera infrastrukturundantaget utifrån skälen bakom de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna behöver undantaget begränsas till ränteutgifter hänförliga till andra än närstående företag. Det behöver därmed definieras vad som avses med närstående företag.

Definitionen av närstående företag finns i artikel 2.4 i direktivet och de här relevanta delarna av definitionen återfinns i första och andra styckena. Artikel 2.4 har genomförts i svensk rätt genom 24 b kap. 3 § IL.¹⁶ Där används dock begreppet intressegemenskap i stället för närstående företag.

Begreppet "intressegemenskap" används i flera olika bestämmelser i inkomstskattelagen för att koppla samman två eller flera juridiska, och ibland även fysiska, personer. Det finns dock ingen enhetlig definition i inkomstskattelagen, utan innebörden av begreppet varierar beroende på i vilket sammanhang det används. Utöver definitionen i 24 b kap. 3 § IL finns till exempel en definition av företag i intressegemenskap i 24 kap. 16 § IL och en annan definition i 24 kap. 22 § IL. Ingen av de två definitionerna i 24 kap. IL överensstämmer dock med artikel 2.4 i direktivet. Eftersom infrastrukturundantaget kommer att innehålla särskilda regler som skiljer sig från de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna i 24 kap. 22–29 §§ IL, och med beaktande av att begreppet redan har flera olika innebörder, bör begreppet intressegemenskap kunna användas i infrastrukturundantaget men ges samma betydelse som i 24 b kap. 3 § första stycket IL. Detta kan ske genom en hänvisning till den bestämmelsen.

---

¹⁵ OECD (2017), s. 43.

¹⁶ Prop. 2020/21:111 s. 36.

Ska vi tillåta blandad finansiering?

Direktivet mot skatteundandraganden och OECD:s rekommendationer ställer inte upp något krav på att ett infrastrukturundantag bara får tillämpas av företag som uteslutande har lån från andra än företag i samma intressegemenskap. Kravet från OECD är att infrastrukturundantaget endast ska tillämpas på sådana ränteutgifter som är hänförliga till lån från tredje part. Det är därmed möjligt att tillåta att företagen har ”blandad finansiering”, det vill säga att företagen har både sådana lån som kan omfattas av ett infrastrukturundantag och sådana som inte kan omfattas av undantaget. Frågan är dock om vi vill tillåta att företagen har sådan blandad finansiering eller om vi bör kräva att dessa företag endast har lån från andra än företag i samma intressegemenskap.

Ur statsstödrättslig synvinkel skulle det vara av stort värde att endast låta infrastrukturundantaget omfatta företag som har lån från andra än företag i samma intressegemenskap. Detta eftersom riskerna för skattebaserodering och vinstförflyttning enligt direktivet anses vara som högst när det handlar om lån mellan närstående företag. Ska vi motivera infrastrukturundantaget utifrån de allmänna principerna bakom de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna är det därmed en stor fördel om vi i princip helt utesluter företag som har lån från närstående företag. Reglerna blir på det sättet mer robusta jämfört med om vi tillåter företagen att även ha andra lån där ränteutgifterna inte omfattas av undantaget.

Om vi skulle tillåta att ett infrastrukturföretag har lån från företag i samma intressegemenskap skulle vi behöva utforma regler som säkerställer att det endast är ränteutgifter hänförliga till de externa lånen som omfattas av undantaget. Sådana regler skulle bli mer komplicerade än de regler vi kan föreslå om vi bara tillåter att infrastrukturföretag har externa lån. Eftersom ränteutgifter hänförliga till andra lån inte får omfattas av infrastrukturundantaget skulle det krävas regler som hanterar avdragsbegränsningen för dessa ränteutgifter. Det skulle då exempelvis krävas särskilda regler för hur ett företags avdragsunderlag ska beräknas och hur dessa företag ska förhålla sig till den koncerngemensamma beräkning som vi föreslår.

Sammantaget ser vi stora fördelar med att kräva att företag som vill tillämpa infrastrukturundantaget uteslutande, eller så gott som uteslutande, har lån från andra än företag i samma intressegemenskap.

Nackdelarna är att undantaget troligtvis kan tillämpas av färre företag än vad det annars hade kunnat göra.

En särskild situation som bör uppmärksammas är företag som ingår i en koncern där ett av bolagen agerar som internbank och sköter den externa upplåningen för att sedan vidareutlåna dessa medel till övriga företag i koncernen. Sådan vidareförmedling skulle kunna accepteras om det går att följa och se att infrastrukturföretagets finansiering är hänförlig till ett externt lån och att vidareutlåningen inte ökar internbankens, eller övriga delar av intressegemenskapens, möjligheter att dra av ränteutgifter. Om exempelvis internbanken i en koncern lånar medel från det externa företaget A krävs det att det går att följa att det är dessa medel som sedan vidareutlånas till infrastrukturföretaget. För att denna typ av vidareutlåning ska anses vara ett externt lån för infrastrukturföretaget får de ränteutgifter som infrastrukturföretaget betalar till internbanken inte överstiga de ränteutgifter som internbanken betalar till det externa företaget A. Om ränteutgifterna är lika stora bör det innebära att internbankens ränteutgifter och ränteinkomster hänförliga till infrastrukturföretagets lån tar ut varandra, såväl vid beräkningen av räntenettet som vid beräkningen av avdragsunderlaget. Om avdragsmöjligheterna för interbanken eller övriga företag i intressegemenskapen ökar genom vidareutlåningen ska den inte accepteras inom ramen för infrastrukturundantaget. Vad som kan accepteras såsom godkänd vidareutlåning får bedömas i varje enskilt fall.

Förslaget förs in i en ny paragraf, 24 kap. 29 c § IL.

14.4 Infrastrukturundantagets förhållande till de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna

14.4.1 24 kap. 21 a–29 §§ inkomstskattelagen ska inte gälla för infrastrukturföretag

Bedömning: De generella ränteavdragsbegränsningsreglerna i 24 kap. 21 a–29 §§ IL ska inte tillämpas av infrastrukturföretag.

Infrastrukturföretag ska inte omfattas av definitionerna av beräkningsenhet och intressegemenskap i 24 kap. 21 a § och 22 § IL.

Ett infrastrukturundantag kan utformas på ett flertal olika sätt. Utifrån diskussionerna ovan har vi dock funnit att det finns fördelar med att begränsa tillämpningsområdet för infrastrukturundantaget till att endast gälla företag som uteslutande eller så gott som uteslutande genomför offentliga infrastrukturprojekt. Vidare har vi funnit fördelar med att kräva att företagens ränteutgifter uteslutande eller så gott som uteslutande är hänförliga till lån från andra än företag i samma intressegemenskap. Sammantaget innebär detta att alla ränteutgifter som ett infrastrukturföretag kommer ha omfattas av infrastrukturundantaget. Avdragsmöjligheten för företagets ränteutgifter behöver därmed inte begränsas av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna.

De generella ränteavdragsbegränsningsreglerna återfinns i 24 kap. 21–29 §§ IL. I 24 kap. 21 § IL finns en definition av begreppet ”företag” och ett förtydligande av vad som i vissa fall avses med beskattningsår. Denna paragraf kan och bör gälla även för infrastrukturundantaget.

Vi föreslår därför att det föreskrivs att de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna i 24 kap. 21 a–29 §§ IL inte ska gälla för infrastrukturföretag.

Vi ser fördelar med att helt och hållet kunna undanta infrastrukturföretag från de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna eftersom vi ser att reglerna då kan utformas på ett relativt enkelt sätt.

Uppfyller företaget kraven i infrastrukturundantaget tillämpas inte de generella reglerna. Det behöver då inte göras någon beräkning av räntenetto, avdragsunderlag eller avdragsutrymme. Ett infrastrukturföretag skulle inte heller ingå vid den koncerngemensamma beräkning som vi föreslår.

Uppfyller företaget inte kraven för infrastrukturundantaget gäller de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna som vanligt. Det finns då inga särregler för företaget utan det behöver då beräkna räntenetto, avdragsunderlag och avdragsutrymme som vanligt. Företaget kan då, precis som andra företag, ingå i en koncerngemensam beräkning.

Utöver att reglerna blir relativt enkla att utforma är en stor fördel med vårt förslag att det innebär att infrastrukturundantaget inte utgör statligt stöd. Skulle någon del av infrastrukturundantaget utformas på annat sätt behöver en ny statsstödsutvärdering göras och det kan då behöva hittas en ny grund för att göra undantaget förenligt med statsstödsreglerna. Att utforma ett annat generellt infrastrukturundantag som kan tillämpas på vitt skilda typer av infrastruktur tillgångar och som är förenligt med statsstödsreglerna kan dock vara tidskrävande.

Den stora nackdelen med vårt förslag är att det riskerar att begränsa tillämpningsområdet och att det inte kan tillämpas på vissa företag, trots att det i övrigt kan finnas goda skäl till att låta dem omfattas av ett infrastrukturundantag. Vi anser dock att fördelarna överväger detta och att företag som vill omfattas av undantaget får genomföra projekt på ett sådant sätt att undantaget blir tillämpligt.

Vissa bestämmelser i de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna gäller för företag i intressegemenskap, såsom detta definieras i 24 kap. 22 § IL, och våra förslag innehåller även särskilda regler för företag som ingår i en beräkningsenhet. Företag som tillämpar infrastrukturundantaget ska inte träffas av dessa regler, varför infrastrukturföretagen ska undantas från definitionerna av företag i intressegemenskap respektive beräkningsenhet.

Förslagen förs in i 24 kap. 21, 21 a, 22 och 29 a §§ IL.

14.4.2 Kvarstående negativa räntenetton ska få rullas vidare

Förslag: Om ett infrastrukturföretag har ett kvarstående negativt räntenetto från tiden innan infrastrukturundantaget började tillämpas ska detta få rullas vidare och dras av det år då infrastrukturundantaget inte längre tillämpas.

Vi bedömer att reglerna om infrastrukturundantag för det mesta kommer att bli aktuella för företag som skapats för just det ändamålet och som existerar under den tidsperiod projektet bedrivs. Reglerna gäller emellertid för alla företag som uppfyller förutsättningarna och måste därför utformas så att hänsyn tas till vad som händer före och efter den tid när företaget omfattas av ett infrastrukturundantag.

Om ett företag som börjar tillämpa infrastrukturundantaget har ett kvarstående negativt räntenetto sedan tidigare är frågan hur det ska hanteras när företaget får dra av alla sina ränteutgifter med stöd av infrastrukturundantaget.

Ett alternativ är att företaget får dra av det kvarstående räntenettet i sin helhet. Det kan dock innebära att ränteutgifter som inte är hänförliga till offentliga infrastrukturprojekt dras av i sin helhet utan avdragsbegränsning. Det skulle inte vara förenligt med direktivet.

Ett annat alternativ är att rätten att dra av och rulla det kvarstående negativa räntenettet bortfaller i och med att infrastrukturundantaget

börjar tillämpas. Det skulle innebära att företaget inte har rätt att dra av detta belopp, varken under tiden företaget tillämpar infrastrukturundantaget eller därefter. Det skulle vara förenligt med direktivet, men gör möjligen infrastrukturundantaget mindre attraktivt.

Ett tredje alternativ är att det kvarstående negativa räntenettet rullas vidare till dess att företaget inte längre tillämpar infrastrukturundantaget. Det finns då ingen rätt att dra av det kvarstående negativa räntenettet under den tid som företaget tillämpar infrastrukturundantaget, men det kvarstående negativa räntenettet kommer dock att kvarstå och rullas vidare. På så sätt finns det en möjlighet för företaget att kunna dra av det kvarstående negativa räntenettet i framtiden, när infrastrukturundantaget inte längre tillämpas. Om företaget förblir ett infrastruktur företag, får det dock inte dra av det kvarstående negativa räntenettet. Det bör inte vara förenat med någon stor administrativ börda att låta ett kvarstående negativt räntenetto rullas vidare till dess att företaget inte längre tillämpar infrastrukturundantaget.

Enligt vårt förslag ska reglerna i 24 kap. 21 a–29 §§ IL inte tillämpas av ett företag som uppfyller förutsättningarna för infrastrukturundantaget. Det innebär bland annat att reglerna om rätten att dra av och rulla kvarstående negativa räntenetton inte gäller för företag som tillämpar infrastrukturundantaget. Någon rätt att dra av eller rulla dessa kvarstående negativa räntenetton enligt andra bestämmelser finns inte. Vi behöver därför införa en särskild bestämmelse som innebär att ett kvarstående negativt räntenetto som beräknades året innan infrastrukturundantaget tillämpas första gången får rullas vidare. Det kvarstående negativa räntenettet ska sedan få dras av det beskattningsår då infrastrukturundantaget inte längre tillämpas.

Förslaget förs in i en ny paragraf, 24 kap. 29 e § IL.

14.4.3 Särskilt om säkringar för infrastruktur företag

Förslag: Paragrafen i 24 kap. 4 § IL ska ändras så att den ska gälla även för företag som tillämpar infrastrukturundantaget. Paragrafen ska alltså gälla vid tillämpning av 24 kap. 21–29 h §§ IL.

I 24 kap. 4 § IL anges att paragrafen gäller vid tillämpning av 21–29 §§. Enligt vårt förslag till infrastrukturundantag ska 21 a–29 §§ inte gälla för företag som tillämpar infrastrukturundantaget. Om bestämmel-

sen i 24 kap. 4 § IL inte ändras skulle den inte gälla för företag som tillämpar infrastrukturundantaget. Eftersom infrastrukturföretagen inte ska beräkna räntenetto eller avdragsunderlag saknar det betydelse huruvida valutakursvinster respektive -förluster ska ses som räntekomster respektive ränteutgifter vid sådana beräkningar. Bestämmelserna i 24 kap. 4 § IL har dock inte bara betydelse för beräkningen av företagets räntenetto och avdragsunderlag, utan även för när valutakursförändringar på säkringsinstrument ska tas upp till beskattning. Om 24 kap. 4 § IL inte ska tillämpas av infrastrukturföretag kommer orealiserade valutakursförändringar på derivatinstrument som säkrar sådana skulder eller fordringar som avses i 24 kap. 4 § IL inte att hänföras till samma period som valutakursförändringen på skulden eller fordran. Det kan få såväl positiva som negativa effekter för företaget. Det kan dock även komma att påverka företagets räntenetto om företaget efter en tid slutar att tillämpa infrastrukturundantaget.

Följande exempel kan illustrera effekterna som skulle kunna uppstå.

Förutsättningarna för exemplet är i korthet följande. Ett företag har tillämpat infrastrukturundantaget under ett antal år. År 9 beslutar sig företaget för att säkra en av företagets skulder genom en valutatermin. Skulden är på 100 000 dollar och ska betalas om fem år. Enligt valutaterminen ska företaget om fem år köpa 100 000 dollar för en miljon kronor. Terminen utgör en kapitaltillgång hos företaget. Företaget tillämpar inte säkringsredovisning. Under år 9–11 fortsätter företaget att tillämpa infrastrukturundantaget. År 12 tillämpar företaget i stället 24 kap. 21–29 §§ IL.

År 8 och 9 kostar en dollar tio kronor, vilket alltså även är den kurs som gäller för valutaterminen. År 10 har valutakursen ändrats på så sätt att en dollar kostar elva kronor. År 11 kostar en dollar tolv kronor. År 12 kostar en dollar tretton kronor.

Varje år ska skulden värderas till balansdagens kurs enligt 14 kap. 8 § IL. År 9 uppstår ingen valutakursförändring, eftersom kursen i det här exemplet var densamma som året innan. År 10 uppstår en valutakursförlust på skulden om 100 000 kronor ($([100\,000 \times 10] - [100\,000 \times 11])$). Även år 11 och 12 uppstår det valutakursförluster om 100 000 kronor för respektive år.

Om bestämmelsen i 24 kap. 4 § IL inte tillämpas för infrastrukturföretaget kommer följande att gälla.

År 10 får valutakursförlusten om 100 000 kronor dras av i sin helhet. Detsamma gäller för valutakursförlusten om 100 000 kronor år 11.

För valutaterminen kommer några valutakursförändringar dock inte upp till beskattning år 10–11, detta eftersom 24 kap. 4 § IL inte tillämpas. Eftersom 24 kap. 4 § IL inte tillämpas ses valutakursförlusten på skulden inte heller som en ränteutgift.

År 12, när infrastrukturundantaget inte längre tillämpas, kommer valutakursförlusten om 100 000 kronor för det året att ses som en ränteutgift eftersom 24 kap. 4 § IL tillämpas. Valutakursförlusten träffas därför av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna. Eftersom 24 kap. 4 § IL tillämpas ska dock valutaterminen värderas till balansdagens kurs. Valutakursvinsten på derivatet är 300 000 kronor ($[100\,000 \times 13] - [100\,000 \times 10]$). Denna ska tas upp som en intäkt år 12 och utgör även en ränteinkomst vid tillämpningen av 24 kap. 21–29 §§ IL. Valutakursförändringarna på skulden och valutaterminen år 12 tar därmed inte ut varandra (300 000–100 000). Det innebär att valutakursförändringarna kommer att påverka företagets räntenetto år 12. Vid beräkning av årets räntenetto kan det ”överskjutande” beloppet om 200 000 kronor användas för att ”kvitta” mot företagets andra ränteutgifter. Företagets negativa räntenetto som träffas av avdragsbegränsningen i 24 kap. 21–29 §§ IL minskar därmed.

Om valutakursen hade förändrats i motsatt riktning, det vill säga att en dollar år 10 kostar nio kronor, år 11 åtta kronor och år 12 sju kronor, hade företaget i stället påverkats negativt av att 24 kap. 4 § IL inte tillämpas. Under år 10–11 skulle företaget i stället fått orealiserade valutakursvinster på skulden som hade tagits upp som intäkter, medan motsvarande förändring av valutaterminen inte hade påverkat beskattningen de åren. År 12, när 24 kap. 4 § IL tillämpas, ska valutaterminen värderas till balansdagens kurs, vilket leder till en valutakursförlust på terminen om 300 000 kronor. Valutakursvinsten på skulden år 12 (100 000 kronor) hade därmed understigit valutakursförlusten på valutaterminen. Eftersom valutakursförändringarna år 12 ses som ränteinkomster respektive ränteutgifter hade företagets räntenetto påverkats (100 000–300 000). Företagets negativa räntenetto som träffas av avdragsbegränsningen i 24 kap. 21–29 §§ IL hade därmed ökat.

Om 24 kap. 4 § IL tillämpas för infrastrukturföretaget blir utfallet i det första exemplet ovan i stället följande.

Eftersom 24 kap. 4 § IL tillämpas ska valutaterminen värderas till balansdagens kurs respektive år under år 9–12. Valutakursföränd-

ringarna på såväl skulden som valutaterminen ses som ränteinkomster respektive ränteutgifter under alla fyra åren.

De år företaget tillämpar infrastrukturundantaget beräknar företaget inte något räntenetto. Valutakursförändringarna för respektive år under år 9–11 på skulden och terminen tar dock ändå ut varandra. Detta eftersom valutakursförlusten på skulden blir en avdragsgill kostnad som motsvaras av en lika stor valutakursvinst på valutaterminen, som i sin tur blir en skattepliktig intäkt för respektive år.

År 12 när infrastrukturundantaget inte längre tillämpas kommer valutakursförändringarna på skulden och terminen, som då ska ingå i företagets räntenetto, att ta ut varandra. Därmed kommer valutakursförändringarna inte heller att få någon effekt företagets räntenetto.

För att det inte ska uppstå skillnader i periodiseringen samt för att undvika att valutakursförändringar påverkar företagets räntenetto när infrastrukturundantaget inte längre tillämpas föreslår vi att 24 kap. 4 § IL ska gälla även under den tid ett företag tillämpar 24 kap. 29 a–29 h §§ IL. Eftersom ett företag som tillämpar infrastrukturundantaget enligt vårt förslag ovan¹⁷ inte ska ingå i en sådan intressegemenskap som avses i 24 kap. 22 § IL, kommer 24 kap. 4 § IL endast att gälla om såväl den säkrade posten som derivatinstrumentet finns hos infrastrukturföretaget.

Förslaget förs in i 24 kap. 4 § IL.

14.5 Ett krav på förhandsgodkännande införs

14.5.1 Ett godkännande från Forskarskattenämnden krävs för att få tillämpa infrastrukturundantaget

Förslag: Det ska göras en obligatorisk förhandsprövning av om ett företag uppfyller kraven för infrastrukturundantaget.

Ett företag som anser sig omfattas av infrastrukturundantaget ska ansöka hos Forskarskattenämnden om att bli godkänt som infrastrukturföretag. Forskarskattenämnden ska därefter pröva om förutsättningarna för infrastrukturundantaget är uppfyllda. Om förutsättningarna är uppfyllda, ska företaget godkännas som infrastrukturföretag.

¹⁷ Se avsnitt 14.4.1.

För att få tillämpa infrastrukturundantaget ska företaget vara godkänt som infrastruktur företag och beslutet om godkännande ska vara meddelat senast vid den ordinarie tidpunkt då företaget är skyldigt att lämna inkomstdeklaration.

Ett infrastrukturundantag skulle kunna utformas som en materiell regel som ska prövas av Skatteverket vid beskattningen efter yrkande från en skattskyldig. Så är exempelvis Finlands undantag utformat. Det kommer dock att krävas en bedömning i varje enskilt fall av vad som utgör ett infrastrukturprojekt av allmänt intresse. Vi ser klara fördelar med att den frågan prövas innan företagen deklarerar. På så sätt vet företagen när de deklarerar om deras verksamhet kan omfattas av infrastrukturundantaget eller inte. Frågan om projektet omfattas eller inte skulle då hållas skild från själva deklarationsförfarandet, vilket skulle innebära att Skatteverket inte behöver utreda den frågan i samband med arbetet med deklARATIONERNA. Det bör därför krävas någon form av förhandsprövning av om förutsättningarna för infrastrukturundantaget är uppfyllda.

Vi har övervägt om det skulle vara tillräckligt att företagen kan ansöka om förhandsbesked. Vi anser dock inte att förhandsbeskedsinstitutet är tillräckligt för att tillgodose de behov som finns här. Ett problem är att det är frivilligt att söka förhandsbesked.

Vi anser att infrastrukturundantaget i stället kan utformas på ett sätt som liknar den så kallade expertskatten, som regleras i 11 kap. 22–23 a §§ IL. Dessa regler gäller för vissa utländska experter, forskare och andra nyckelpersoner och innebär att dessa kan få en skattelättnad i vissa fall. För att få omfattas av skattelättnaden krävs det att en särskild nämnd, Forskarskattenämnden, har beslutat att förutsättningarna för skattelättnad är uppfyllda i det enskilda fallet. Ett sådant beslut fattas av Forskarskattenämnden efter ansökan av den enskilde eller dennes arbetsgivare.¹⁸

Vi föreslår att ett företag som anser sig uppfylla kraven för infrastrukturundantaget ska ansöka om att bli godkänt som infrastruktur företag. Efter ansökan ska beslutsmyndigheten pröva om förutsättningarna för att omfattas av infrastrukturundantaget är uppfyllda och i så fall besluta att företaget är godkänt som infrastruktur företag. Det blir då upp till beslutsmyndigheten att ta ställning till bland annat om

---

¹⁸ 11 kap. 23 a § IL samt 6 § lagen (1999:1305) om Forskarskattenämnden.

projektet avser en storskalig infrastrukturtillgång och om det är av allmänt intresse samt om företagets lånestruktur uppfyller kraven.

Vi har övervägt om uppgiften att besluta om godkännande av infrastruktur företag bör läggas på regeringen eller Skatteverket. Vi bedömer dock att det är Forskarskattenämnden som är mest lämpad för den uppgiften. Skälen till detta är följande.

Såväl ordföranden, vice ordföranden som ersättaren för vice ordföranden i Forskarskattenämnden ska ha särskild insikt i beskattningsfrågor. Övriga ledamöter och ersättare ska ha särskild insikt i företagslednings-, forsknings- eller produktutvecklingsfrågor. Det går därmed att dra nytta av den kompetens som redan finns hos nämnden, vilket är en fördel.

Det finns även likheter mellan formen för prövningen som Forskarskattenämnden gör i dag och godkännande av infrastruktur företag. Utifrån detta, samt den kompetens som redan finns hos i Forskarskattenämnden, anser vi att det är lämpligt att utöka Forskarskattenämndens arbetsuppgifter till att även omfatta godkännande av infrastruktur företag. Det kräver visserligen vissa ändringar och tillägg, i lagen om Forskarskattenämnden, men vi bedömer att det är det lämpligaste alternativet. Vi föreslår därför att det ska vara Forskarskattenämnden som ska pröva om förutsättningarna för godkännande av infrastruktur företag är uppfyllda.

Ett av skälen till att vi inför ett krav på godkännande är att det redan vid deklarationstillfället ska vara prövat om ett visst projekt kan omfattas av infrastrukturundantaget. Beslutet om godkännande måste därmed vara meddelat senast vid den tidpunkt då företaget är skyldigt att lämna sin inkomstdeklaration. Det finns inte skäl att kräva att beslutet måste vara fattat vid en tidigare tidpunkt. Tiden ska räknas från den ordinarie tidpunkt då företaget enligt 32 kap. 2 § första stycket IL är skyldigt att lämna deklarationen. Att företaget får lämna deklarationen senare på grund av att det lämnar deklaration elektroniskt eller att det fått anstånd ska inte beaktas.

Förslagen förs in i 24 kap. 29 d § IL och 1 a § lagen om Forskarskattenämnden.

14.5.2 Kraven för infrastrukturundantaget ska vara uppfyllda under hela beskattningsåret

Förslag: Förutsättningarna för att omfattas av infrastrukturundantaget ska, om det inte föreligger synnerliga skäl, vara uppfyllda under hela beskattningsåret för att ett företag ska få tillämpa undantaget.

Det är Skatteverket som prövar om förutsättningarna för att tillämpa ett infrastrukturundantag har varit uppfyllda under hela beskattningsåret. Om det skett förändringar av de förutsättningar som låg till grund för godkännandet ska Skatteverket neka tillämpningen av infrastrukturundantaget. Detsamma gäller om de till Forskarskattenämnden redovisade omständigheterna inte varit korrekta.

Att vi inför ett godkännandeförfarande innebär att Forskarskattenämnden vid sin prövning tar ställning till om förutsättningarna för infrastrukturundantaget är uppfyllda. Det kan dock inte tillåtas att ett godkänt infrastruktur företag under ett beskattningsår ändrar sin verksamhet eller finansiering på ett sådant sätt att villkoren inte längre är uppfyllda, och ändå får tillämpa infrastrukturundantaget. Om det skulle tillåtas, skulle ränteutgifter hänförliga till lån som finansierat annat än offentliga infrastrukturprojekt kunna komma att dras av i sin helhet utan att en bedömning enligt de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna i 21–29 §§ beaktas. Utöver att företaget har godkänts som infrastruktur företag, ska det därmed krävas att förutsättningarna för infrastrukturundantaget varit uppfyllda under hela det aktuella beskattningsåret för att infrastrukturundantaget ska få tillämpas.¹⁹

I vissa undantagsfall kan det godtas att förutsättningarna inte varit uppfyllda under hela beskattningsåret. Ett nytt bolag kan exempelvis ha startats mitt under ett beskattningsår. Företaget kommer då inte att kunna uppfylla kraven under hela beskattningsåret. Det är dock endast i speciella undantagsituationer, där det inte finns någon risk för att infrastruktur företagets ränteutgifter är hänförliga till företag i samma intressegemenskap eller att företaget lån har använts för att finansiera annat än infrastrukturprojekt, som det kan accepteras att infrastrukturundantaget tillämpas trots att förutsättningarna inte varit uppfyllda under hela beskattningsåret. Eftersom det är sådana spe-

¹⁹ Detta gäller dock inte kravet på att företaget ska vara godkänt som infrastruktur företag, där det räcker att beslutet är fattat vid den tidpunkt företaget är skyldigt att lämna inkomstdeklaration, se avsnitt 14.5.1.

ciella situationer kan detta i lagtexten uttryckas som att det krävs synnerliga skäl.

Har ett företag blivit godkänt som infrastruktur företag blir det i ett första skede upp till företaget att, när det ska deklarerar, bedöma om förutsättningarna för infrastrukturundantaget har varit uppfyllda under hela beskattningsåret. Om företaget bedömer att förutsättningarna inte varit uppfyllda under hela den tiden, ska företaget inte tillämpa infrastrukturundantaget utan i stället tillämpa de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna. Om företaget bedömer att förutsättningarna har varit uppfyllda under hela beskattningsåret yrkar det avdrag för alla sina ränteutgifter med stöd av infrastrukturundantaget.

Yrkar ett företag avdrag med stöd av infrastrukturundantaget blir det upp till Skatteverket att bedöma om företaget har rätt att tillämpa undantaget. Skatteverket ska alltså pröva om förutsättningarna har varit uppfyllda under hela året eller om det har skett någon ändring som gör att företaget inte får tillämpa undantaget. Denna uppgift bör kunna ligga på Skatteverket eftersom det inte handlar om att ta ställning till vilka projekt som överhuvudtaget kan godkännas. Skatteverket ska endast utgå från Forskarskattenämndens beslut och ska alltså inte göra någon egen bedömning av exempelvis huruvida det i beslutet godkända projektet utgör ett offentligt infrastrukturprojekt eller inte. Skatteverket ska inte heller göra någon egen bedömning av om bolaget, trots ändrade förhållanden, även fortsättningsvis kan vara ett godkänt infrastruktur företag. Exempelvis ska Skatteverket inte ta ställning till om en ny verksamhet som företaget börjat bedriva kan utgöra ett offentligt infrastrukturprojekt. Den prövningen ska göras av Forskarskattenämnden.²⁰

Det Skatteverket ska bedöma är om det har skett några förändringar, exempelvis om företaget inte längre bedriver projektet eller om företaget har börjat bedriva annan verksamhet än den som är godkänd genom Forskarskattenämndens beslut, som gör att förutsättningarna inte längre är uppfyllda. Om förhållandena som Forskarskattenämnden har lagt till grund för beslutet om godkännande har ändrats efter att beslutet har meddelats innebär det att beslutet inte längre kan användas för att få avdrag enligt infrastrukturundantaget. Företaget

---

²⁰ Ett bolag som avser att göra förändringar får därför ansöka om nytt godkännande.

måste i sådant fall ansöka om ett nytt godkännande hos Forskarskattenämnden.²¹

Eftersom en tillämpning av infrastrukturundantaget innebär att företaget får fullt avdrag för sina ränteutgifter är det företaget som har bevisbördan för att förutsättningarna fortfarande är uppfyllda.

Bedömer Skatteverket att förutsättningarna inte är uppfyllda ska Skatteverket neka tillämpningen av infrastrukturundantaget och i stället tillämpa de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna i 24 kap. 21–29 §§ IL. Detsamma gäller om de till Forskarskattenämnden redovisade omständigheterna inte har varit korrekta.

Sammanfattningsvis kommer det att åligga Skatteverket att pröva om förutsättningarna i beslutet om godkännande fortfarande är uppfyllda. Vid förändringar ska Skatteverket inte pröva om det trots detta finns förutsättningar att tillämpa infrastrukturundantaget. Det är Forskarskattenämnden som ska bedöma om förändringarna är förenliga med infrastrukturundantaget, vilket vi redogör för i nästa avsnitt.

Förslagen förs in i 24 kap. 29 a § IL.

14.5.3 En ny ansökan krävs för den som vill behålla sitt godkännande vid ändrade förhållanden

Förslag: Om ett godkänt infrastruktur företag har för avsikt att genomföra förändringar som har betydelse för godkännandet, ska företaget ansöka om nytt godkännande.

Om ett infrastruktur företag överväger att genomföra förändringar som påverkar godkännandet, exempelvis att starta ett nytt projekt, bör det prövas av Forskarskattenämnden. Företaget måste då ansöka om nytt godkännande, trots att det endast är vissa delar som förändrats. Så länge företaget söker och beviljas ett nytt godkännande innan förändringarna börjar genomföras kommer detta inte att påverka företagets möjligheter att tillämpa infrastrukturundantaget. Om företaget genomför förändringar utan att ha fått ett nytt godkännande

---

²¹ Jämför vad som gäller för Forskarskattenämndens beslut om skattelättnader. Om förutsättningarna som Forskarskattenämndens beslut vilar på ändras, torde det krävas ett nytt beslut från nämnden för att den enskilde ska ha rätt till skattelättnaderna. I Kammarrätten i Stockholms dom den 3 december 2013, mål nr 4885-13 fann kammarrätten att det krävdes en ny ansökan till Forskarskattenämnden eftersom arbetstagaren hade bytt arbetsgivare. Det gällde oaktat att den nya anställningen var inom samma koncern och inte innebar några förändrade arbetsuppgifter.

blir det Skatteverket som får neka tillämpningen av infrastrukturundantaget om bolaget yrkar avdrag med stöd av undantaget. Skatteverket får då även ta ställning till om förändringarna innebär att kraven på långsiktighet inte är uppfyllda. Hur sådana förändringar ska hanteras diskuteras i nästa avsnitt.

Att ett godkänt infrastruktur företag som vill genomföra någon förändring får göra en ny ansökan, innebär att företaget är hänvisad till att tillämpa samma bestämmelser som företag som inte är godkända sedan tidigare. Vi har utrett om det finns skäl att införa särskilda regler när det handlar om företag som redan är godkända men där det skett förändringar.

Om det handlar om framtida förändringar, som alltså inte har inträffat när Forskarnämnden ska ta ställning till den nya ansökan, bör det inte uppstå några problem om företaget gör en ansökan om godkännande enligt de regler som vi föreslår. Om det däremot handlar om förändringar som redan har genomförts innan nämnden fattat beslut om nytt godkännande kan det uppstå frågor om vad som ska gälla under tiden från det att förutsättningarna ändrades till det att företaget eventuellt får ett nytt godkännande. Utan särskild reglering skulle detta kunna innebära att ett infrastruktur företag för ett visst, eller flera, beskattningsår tappar sin status som godkänt infrastruktur företag och därmed inte får tillämpa infrastrukturundantaget. Om det finns ett intresse av att företagen i dessa fall även fortsättningsvis ska kunna tillämpa infrastrukturundantaget behöver det införas särskilda bestämmelser för ansökningar som gäller om ändrade förhållanden. Vi har inte bedömt att det behövs. Om företaget avser att genomföra förändringar ska det i stället göra en ny ansökan om godkännande.

14.5.4 En avskattningsregel införs

Förslag: Om ett företag inte längre uppfyller förutsättningarna för infrastrukturundantaget, och företagets offentliga infrastrukturprojekt då inte har pågått i minst tio år, ska en särskild avskattningsregel tillämpas. Den ska tillämpas det första året som förutsättningarna inte är uppfyllda och ska gå till enligt följande.

För de år som företaget har tillämpat infrastrukturundantaget ska räntenettona för respektive år²² läggas samman (det samlade

²² Beräknas enligt 24 kap. 23 § första och andra styckena IL.

räntenettot). Vidare ska avdragsunderlagen för respektive år²³ läggas samman (det samlade avdragsunderlaget).

Om det samlade räntenettot är negativt, ska den del av det samlade räntenettot som överstiger 30 procent av det samlade avdragsunderlaget tas upp som en intäkt under innevarande år (avskattningsregeln). Om det samlade avdragsunderlaget är negativt, ska intäkten som ska tas upp i stället motsvara det samlade negativa räntenettot.

Intäkten ska inte ingå i beräkningen av innevarande års avdragsunderlag och utgör inte en ränteinkomst enligt 24 kap. 3 § IL.

Om det föreligger särskilda skäl får beloppet som ska tas upp som intäkt enligt avskattningsregeln sättas ned helt eller delvis.

Ett belopp som motsvarar den intäkt som tagits upp enligt avskattningsregeln ska anses utgöra ett kvarstående negativt räntenetto som ska ingå i det ackumulerade räntenettot.

Ett av kraven för att få tillämpa infrastrukturundantaget är att projektet ska pågå under minst tio år. Det är ett av kraven som Forskar-skattenämnden prövar vid en ansökan om godkännande. Vid Forskar-skattenämndens prövning måste bedömningen till stor del utgå från företagets avsikt. Skulle det finnas omständigheter som redan då tyder på att företaget faktiskt inte avser att bedriva projektet under minst tio år kan nämnden besluta att avslå ansökan om godkännande, men i merparten av ärendena kommer nämnden få utgå från företagets avsikt. För att kravet på långsiktighet verkligen ska vara uppfyllt bör det dock inte räcka med att företagets avsikt var att projektet skulle pågå minst tio år, eftersom det då skulle bli lätt att kringgå kravet. Kravet på långsiktighet bör därför innebära att projektet faktiskt ska pågå under minst tio år. Frågan är då vad som ska hända om det visar sig att kravet på långsiktighet inte uppfylls.

Ett alternativ skulle vara att tillämpa vanliga omprövningsregler om det visar sig att projektet avbryts innan tioårskravet är uppfyllt. Fördelen med det skulle vara att företaget, för de år omprövningsreglerna kan tillämpas, kommer att bli beskattat på samma sätt som om företaget aldrig varit ett infrastruktur företag. Nackdelarna är dock flera.

En av nackdelarna är att alla år då företaget varit godkänt som infrastruktur företag inte alltid kommer att kunna omprövas. Tiden för

²³ Beräknas enligt 24 kap. 25 § IL.

efterbeskattning kan ha gått ut och även om den inte gjort det kan det vara så att det inte finns förutsättningar för efterbeskattning. Har avsikten varit att projektet ska pågå i tio år var uppgifterna inte oriktiga när de lämnades.

Ska efterbeskattning kunna ske när det i efterhand visar sig att kravet på långsiktighet inte blev uppfyllt, behöver en särskild efterbeskattningsgrund införas. En särskild efterbeskattningsgrund innebär dock inte någon förlängd tidsgräns för omprövning. Det innebär att det kommer att kunna uppstå situationer där ett företag avbryter projektet i förtid utan att omprövning kan göras av samtliga år. Att förlänga tidsgränsen för efterbeskattning bedöms inte vara aktuellt.

Om omprövningsreglerna i skatteförfarandelagen ska tillämpas uppstår även särskilda problem kopplade till företag som ingår i en sådan grupp som, enligt våra förslag, ska tillämpa koncerngemensam beräkning. Genom infrastrukturundantaget har infrastruktur företaget hållits utanför den koncerngemensamma beräkningen. Om omprövning ska ske enligt vanliga regler kommer det att innebära att den koncerngemensamma beräkningen måste göras om. Eftersom infrastruktur företag kan antas ha stora negativa räntenetton och små avdragsunderlag kommer detta troligtvis i många fall leda till att andra företag i gruppen borde nekas avdrag. Rör det sig om omprövning inom tvåårsfristen är detta möjligt, men kan leda till ett flertal omprövningsbeslut. Rör det sig om efterbeskattning krävs troligtvis ytterligare en justering i efterbeskattningsgrunderna för att en omprövning ska kunna ske gällande de övriga företagen i gruppen.

Ett annat alternativ för att hantera situationer där projektet inte bedrivs under minst tio år är att införa något som vi kallar för en avskattningsregel. Avskattningsregeln kan fungera på följande sätt.

Om ett företag avbryter ett offentligt infrastrukturprojekt i förtid ska det samlade räntenettet för de år som företaget har tillämpat infrastrukturundantaget beräknas. Detta görs genom att räntenettona för respektive år som infrastrukturundantaget har tillämpats beräknas enligt 24 kap. 23 § första och andra styckena IL och att dessa sedan läggs samman ("det samlade räntenettet"). Om det samlade räntenettet är negativt ska en beräkning av det samlade avdragsunderlaget göras. Detta sker genom att avdragsunderlaget för respektive år som infrastrukturundantaget har tillämpats beräknas fram enligt 24 kap. 25 § IL och att dessa sedan läggs samman ("det samlade avdragsunderlaget"). Den del av det samlade negativa räntenettet som överstiger 30 procent

av det samlade avdragsunderlaget ska sedan tas upp som en intäkt under innevarande år, det vill säga det första beskattningsår då förutsättningarna för infrastrukturundantaget inte är uppfyllda.

Om det samlade avdragsunderlaget är negativt, ska intäkten som tas upp som intäkt enligt avskattningsregeln i stället motsvara det samlade negativa räntenettet.

Om det samlade räntenettet är positivt kommer ingen intäkt att tas upp enligt avskattningsregeln.

För att inte avskattningsregeln ska öka företagets eller andra företag i gruppens möjligheter att dra av årets ränteutgifter ska intäkten som beräknas fram enligt avskattningsregeln inte ingå i beräkningen av innevarande års avdragsunderlag. Intäkten utgör inte heller en ränteinkomst enligt 24 kap. 3 § IL.

Införandet av en avskattningsregel innebär att det, för de år då avskattningsregeln tillämpas, inte ska ske någon omprövning utifrån reglerna i skatteförfarandelagen, utan situationen ska endast hanteras genom den särskilda avskattningsregeln. Det här kan leda till såväl för- som nackdelar för företaget skattemässigt. Detta får dock accepteras utifrån infrastrukturundantagets specifika karaktär. Avskattningsregeln bör bidra till att företag bara ansöker om godkännande om kravet på långsiktighet faktiskt kommer vara uppfyllt under hela tioårsperioden. Vi har därför valt att föreslå en avskattningsregel.

Under de år som företaget har tillämpat infrastrukturundantaget har företaget inte ingått i en sådan intressegemenskap som avses i 24 kap. 22 § IL.²⁴ Om avskattningsregeln tillämpas ska därför endast sådana valutakursförändringar som är hänförliga till skulder, fordringar och derivatinstrument som avses i 24 kap. 4 § IL och där både den säkrade posten och derivatinstrumentet finns hos infrastrukturföretaget ingå i beräkningen av företagets ränteinkomster och ränteutgifter när det sammanlagda räntenettet beräknas.

En förutsättning för att det ska bli fråga om avskattning enligt avskattningsregeln och inte sedvanlig omprövning är att företaget faktiskt under något år uppfyllt förutsättningarna för att vara ett infrastrukturundantag. Om företaget till exempel lämnat oriktiga uppgifter till Forskarskattenämnden och alltså fått ett undantag på felaktiga grunder ska undantag aldrig medges och korrigerings ska ske med stöd av de vanliga omprövningsreglerna. Om företaget yrkar avdrag med

---

²⁴ Se vårt förslag i avsnitt 14.4.1.

stöd av infrastrukturundantaget trots att företaget inte uppfyller alla förutsättningar utgör det en oriktig uppgift.

För att avskattningsregeln inte ska kunna kringgå ska den tillämpas om företaget inte längre uppfyller förutsättningarna för infrastrukturundantaget och företagets offentliga infrastrukturprojekt vid den tidpunkten inte har pågått i minst tio år. Om avskattningsregeln endast skulle tillämpas om företagets projekt avslutas i förtid skulle ett företag kunna kringgå den genom att till exempel utöka sin sidoverksamhet på ett sådant sätt att infrastrukturundantaget inte längre får tillämpas. Genom vårt förslag ska avskattningsregeln dock tillämpas i ett sådant fall, om projektet då inte har pågått i minst tio år.

Avskattningsregeln ska tillämpas det första året som förutsättningarna inte är uppfyllda. Det innebär att åren därefter, det vill säga när avskattning redan bör ha skett, ska hanteras enligt de vanliga omprövningsreglerna i skatteförfarandelagen. Följande exempel kan illustrera.

Företag A blev godkänt som infrastruktur företag beskattningsår 1 och fick under beskattningsåren 1–7 dra av ränteutgifter om sammanlagt 700 miljoner kronor. Beskattningsår 8 avvecklar företaget sitt infrastrukturprojekt. Företag A ska därför tillämpa avskattningsregeln beskattningsår 8. Företag A gör dock inte det, utan fortsätter att yrka fullt avdrag för sina ränteutgifter enligt infrastrukturundantaget. Om Skatteverket beskattningsår 10 upptäcker att avskattning borde skett beskattningsår 8, kan beslutet för beskattningsår 8 omprövas. Avskattning sker då för beskattningsåren 1–7 och en intäkt tas upp beskattningsår 8. För beskattningsår 8–9, då företaget alltså fortsatt tillämpa infrastrukturundantaget trots att företaget inte hade rätt till det, ska en omprövning enligt vanliga regler ske för respektive år. Det innebär att det för beskattningsår 8 respektive 9 sker en prövning av om företagets rätt till avdrag för ränteutgifter begränsas enligt bestämmelserna i 24 kap. 21–29 §§ IL. Vidare kan skattetillägg på grund av oriktig uppgift gällande dels den uteblivna avskattningen, dels den fortsatta tillämpningen av infrastrukturundantaget bli aktuell.

Om Skatteverket i exemplet ovan först under beskattningsår 12 upptäcker att avskattning borde ha skett beskattningsår 8, kan omprövning och avskattning endast ske om förutsättningarna för efterbeskattning är uppfyllda. Även i detta fall kan det bli aktuellt med skattetillägg på grund av oriktig uppgift.

Vid bedömningen av om projektet har pågått i minst tio år bör Skatteverket som utgångspunkt kunna beräkna tiden från det att före-

taget godkändes som infrastruktur företag. Vill företaget göra gällande att avskattningsregeln inte blir tillämplig bör det åligga företaget att visa att projektet har pågått i minst tio år.

Det kan finnas situationer där det finns skäl att sätta ned det belopp som annars skulle tagits upp som intäkt enligt avskattningsregeln. Det kan exempelvis gälla om projektet pågått under en lång tid, men att tioårskravet inte uppfylls. Det kan även handla om att företaget har ändrat sin verksamhet, exempelvis startat ett nytt infrastrukturprojekt, men inte ansökt om godkännande i tillräckligt god tid för att ha hunnit få ett nytt godkännande. Om det föreligger särskilda skäl ska beloppet som annars ska tas upp som intäkt enligt avskattningsregeln sättas ned helt eller delvis. I bedömningen av vad som utgör särskilda skäl kan hänsyn exempelvis tas till att felet legat bortom företagets kontroll eller att det annars framstår som ursäktligt att tioårskravet inte uppfylldes. Ett annat exempel på särskilda skäl kan vara att företaget har bedrivit flera infrastrukturprojekt, men avslutat det ena innan kravet på långsiktighet är uppfyllt.

Om infrastrukturundantaget aldrig hade tillämpats hade företaget fått rulla den del av ränteutgifterna som motsvarar den del av dess negativa räntenetto som överstiger avdragsutrymmet som ett kvarstående negativt räntenetto. Detta hade i princip motsvarat det belopp som ska tas upp som intäkt enligt avskattningsregeln. Det är därför rimligt att ett belopp som motsvarar den intäkten ska anses utgöra ett kvarstående negativt räntenetto som ska ingå i det innevarande årets ackumulerade räntenetto. Beloppet ska motsvara intäkten som tas upp enligt avskattningsregeln, efter eventuell nedsättning på grund av särskilda skäl.

Efter det att tioårskravet är uppfyllt får ett företag tillämpa infrastrukturundantaget så länge villkoren är uppfyllda under hela det aktuella beskattningsåret. Om det sker en förändring efter det att tioårskravet uppfyllts, som gör att villkoren i infrastrukturundantaget inte längre är uppfyllda får företaget inte tillämpa undantaget från och med det år då förändringen skedde. I den situationen, när förändringen alltså sker efter det att tioårskravet uppfyllts, ska avskattningsregeln inte tillämpas. Om ett företag yrkar avdrag för alla ränteutgifter med stöd av infrastrukturundantaget trots att det inte längre har rätt att använda det har bolaget lämnat en oriktig uppgift. Detta får då hanteras på sedvanligt sätt och kan leda till omprövning och skattetillägg.

Förslagen förs in i 24 kap. 29 f–29 h §§ IL.

14.6 Förfarandefrågor gällande förhandsgodkännandet

14.6.1 Ansökan

Förslag: Ett företag som vill bli godkänt som infrastruktur företag ska ansöka om godkännande hos Forskarskattenämnden. Ansökan ska vara skriftlig och får göras av den som genomför eller har för avsikt att genomföra ett sådant offentligt infrastrukturprojekt som avses i 24 kap. 29 b § IL.

Ansökan ska innehålla de uppgifter som behövs för att nämnden ska kunna pröva ansökan.

Någon ansökningsfrist ska inte gälla för ansökningar om godkännande.

Ansökan behöver endast undertecknas om Forskarskattenämnden begär det enligt 21 § förvaltningslagen (2017:900).

Det ska inte införas någon ansökningsavgift.

I lagen om Forskarskattenämnden finns det i dag bestämmelser som gäller ansökningar kopplade till expertskatten. Dessa regler kan inte gälla för infrastruktur företagen, utan det måste införas nya regler gällande infrastruktur företagen.

En ansökan om godkännande ska vara skriftlig och innehålla de uppgifter som behövs för att nämnden ska kunna pröva den. Det innebär att ansökan bland annat måste innehålla sådana uppgifter som gör att nämnden kan bedöma om kriterierna som gäller för infrastrukturprojekt är uppfyllda. Eftersom en ansökan kan avse vitt skilda projekt och tillgångar får Forskarskattenämnden bedöma vilka uppgifter som en ansökan behöver innehålla i respektive fall.

Vi föreslår att det inte ska införas något krav på undertecknande av ansökan. Att ett företag blir godkänt som infrastruktur företag kan visserligen innebära en väsentlig skatteförmån. För att det ska kunna bli fråga om en skatteförmån krävs det dock att företaget i sin deklaration yrkar avdrag med stöd av infrastrukturundantaget. Uppgifterna i deklarationen ska undertecknas. Något krav på undertecknande av ansökan behövs därför inte i lagen om Forskarskattenämnden. Skulle Forskarskattenämnden anse att uppgifterna i ansökan behöver bekräftas kan de begära ett sådant med stöd av 21 § förvaltningslagen.

Vi har valt att inte införa någon ansökningsfrist. Detta beror på att infrastrukturundantaget kan vara tillämpligt på såväl pågående som kommande projekt. En förutsättning för att infrastrukturundantaget ska få tillämpas är dock att beslutet om godkännande är meddelat senast vid den tidpunkt då företaget är skyldigt att lämna deklARATION. Det blir därmed upp till företagen att ansöka i god tid så att beslut hinner meddelas i tid.

En annan fråga som vi har utrett är om det ska införas en ansökningsavgift. Forskarskattenämnden tar inte ut någon avgift från den som ansöker om skattelättnader. Frågan om avgift diskuterades varken i förarbetena till den nuvarande lagen eller i förarbetena till dess föregångare.²⁵ Hos Skatterättsnämnden är vissa ansökningar avgiftsbelagda. Det gäller ansökningar om förhandsbesked som avser andra frågor än punktskatt och mervärdesskatt. Vi bedömer att det inte ska införas någon avgift för att ansöka om att bli godkänt som infrastruktur företag. Det kommer att handla om få ansökningar och det är svårt att utforma regler om avgifter så att de blir meningsfulla.

Förslagen förs in i 6 a § lagen om Forskarskattenämnden.

14.6.2 Skatteverkets roll under handläggningen

Förslag: Skatteverket ska inte vara part hos Forskarskattenämnden i ärenden gällande godkännande av infrastruktur företag. Skatteverket ska underrättas om Forskarskattenämndens beslut.

Bedömning: Forskarskattenämnden har möjlighet att enligt befintliga regler i förvaltningslagen inhämta yttrande från Skatteverket i ärenden som rör godkännande av infrastruktur företag.

I dag utgörs förfarandet hos Forskarskattenämnden inte av ett tvåparts förfarande utan det är endast den enskilde som ansöker som är part. Skatteverket är alltså inte part, men har möjlighet att överklaga nämndens beslut om skattelättnader. Varken när lagen om Forskarskattenämnden infördes eller när det kort därpå gjordes en översyn av lagen diskuterades frågan om ett tvåparts förfarande.

²⁵ Prop. 1999/00:2 (där lagen om Forskarskattenämnden behandlas på s. 774–775), prop. 2000/01:12 samt prop. 1984/85:76 (som är förarbetena till lagen [1984:947] om beskattning av utländska forskare vid tillfälligt arbete i Sverige).

Hos Skatterättsnämnden gäller däremot ett tvåpartsförfarande där Skatteverket är motpart om det är en enskild som har ansökt om förhandsbesked. Förfarandet hos Skatterättsnämnden har varit ett tvåpartsförfarande ända sedan nämnden bildades år 1991. Tanken med det förfarandet är att det ska vara kontradiktoriskt och att Skatterättsnämnden ska arbeta under domstolsliknande former.²⁶

Det skulle kunna vara en fördel att ha Skatteverket som part i ärenden om godkännande av infrastruktur företag, om prövningen gäller skattefrågor. Godkännande av infrastruktur företag är visserligen en förutsättning för att ett företag i deklarationen ska få yrka fullt avdrag för ränteutgifter med stöd av infrastrukturundantaget. Prövningen hos Forskarskattenämnden kommer dock primärt att ta sikte på andra frågor än rena skattefrågor. Det kan därför ifrågasättas om Skatteverket behöver vara part i dessa ärenden. Om det är någon fråga som Forskarskattenämnden anser sig behöva Skatteverkets inställning till, är det i stället lämpligt att nämnden inhämtar ett yttrande från Skatteverket. I 26 § förvaltningslagen finns en möjlighet för en myndighet att inom ramen för sitt utredningsansvar begära ett yttrande från en annan myndighet. Den möjligheten är tillräcklig i detta fall. Vi förslår därför inte att Skatteverket ska vara part hos Forskarskattenämnden.

Skatteverket ska dock underrättas om Forskarskattenämndens beslut. Detta på grund av den roll som vi föreslår att Skatteverket ska ha i samband med överklagande av Forskarskattenämndens beslut.²⁷

Förslaget förs in i 10 § lagen om Forskarskattenämnden.

---

²⁶ Prop. 1990/91:89 s. 31–32.

²⁷ Se avsnitt 14.6.4.

14.6.3 Beslut

Förslag: Beslut om godkännande ska innehålla uppgift om den tid beslutet avser. Beslutet ska dock endast gälla så länge förutsättningarna i 24 kap. 29 b–29 c §§ IL är uppfyllda.

Forskarskattenämndens beslut att pröva om det finns förutsättningar för godkännande av infrastruktur företag respektive beslut att avvisa en ansökan om godkännande av infrastruktur företag ska inte omfattas av möjligheten att delegera beslutanderätten till ordföranden, vice ordföranden eller någon som tjänstgör vid nämndens kansli.

Bedömning: Det behöver inte införas någon specialbestämmelse om vad beslutet om godkännande ska innehålla.

Beslutets innehåll

För att det ska vara tydligt under vilka förutsättningar ett godkännande av infrastruktur företag är giltigt ska ett beslut om godkännande innehålla en redogörelse av de förutsättningar som har legat till grund för beslutet. Det underlättar företagets och Skatteverkets bedömning av huruvida det har skett förändringar av förutsättningarna. I beslutet bör det därför tydligt anges vilket eller vilka projekt företaget har ansökt om godkännande för samt hur övriga förutsättningar i 24 kap. 29 b–29 c §§ IL uppfylls. Om företaget exempelvis bedriver viss underordnad sidoverksamhet som godtas bör det framgå. Vidare bör det till exempel beskrivas om företaget har lån från företag i samma intresse gemenskap som dock är accepterade. Vi bedömer dock att det inte behöver införas en särskild regel gällande beslutets innehåll. Regler om vad ett beslut ska innehålla finns redan i 31–32 §§ förvaltningslagen.

Beslutets giltighetstid

Forskarskattenämndens beslut om skattelättnader ska innehålla uppgift om den tid som beslutet avser.²⁸ Vi anser att en liknande bestämmelse bör gälla även för beslut om godkännande av infrastruktur-

²⁸ 7 § lagen om Forskarskattenämnden.

företag. Detta dels för att det ska vara tydligt från vilken tidpunkt Forskarskattenämnden bedömer att förutsättningarna för infrastrukturundantaget är uppfyllda, dels för att besluten inte ska gälla för evigt utan bör vara tidsbegränsade. Om ett företag vill fortsätta att bedriva projektet och tillämpa infrastrukturundantaget efter den tid som anges i beslutet om godkännande får en ny ansökan om godkännande göras. Det blir då en möjlighet för Forskarskattenämnden att kontrollera att villkoren fortfarande är uppfyllda.

Enligt vårt förslag får ett företag endast tillämpa infrastrukturundantaget om företaget har godkänts som infrastruktur företag genom ett beslut från Forskarskattenämnden. Vidare krävs det att beslutet om godkännande har meddelats senast vid den tidpunkt då företaget är skyldigt att lämna inkomstdeklaration. När ett beslut om godkännande meddelas kommer det därmed i praktiken att maximalt kunna avse året före det år som beslutet meddelas.

Tiden som ett beslut om godkännande avser bör å ena sidan minst motsvara den tid som krävs för att projektet ska vara långsiktigt, det vill säga pågå i minst tio år. Tiden bör å andra sidan inte vara alltför lång. Eftersom projekten som kan bli föremål för godkännande kan variera mycket bör det vara upp till Forskarskattenämnden att avgöra hur länge ett beslut om godkännande ska gälla. Vi har därför inte funnit skäl att reglera hur många år ett beslut om godkännande maximalt får gälla.

Ett beslut om godkännande ska endast gälla så länge förutsättningarna i 24 kap. 29 b–29 d §§ IL är uppfyllda.

Förslaget förs in i 9 § lagen om Forskarskattenämnden.

Beslut om godkännande ska inte omfattas av delegationsmöjligheterna

I 4 a § lagen om Forskarskattenämnden finns möjligheter för nämnden att delegera beslutanderätten gällande vissa beslut till ordföranden, vice ordföranden eller någon som tjänstgör vid nämndens kansli. Forskarskattenämndens beslut att pröva om det finns förutsättningar för godkännande av infrastruktur företag respektive beslut att avvisa en ansökan om godkännande av infrastruktur företag ska inte omfattas av dessa delegationsmöjligheter. Dessa typer av beslut behöver därmed läggas till i 4 a § lagen om Forskarskattenämnden, eftersom den be-

stämelsen är uppbyggd på så sätt att den anger vilka beslut som inte omfattas av delegationsmöjligheterna.

Förslaget förs in i 4 a § lagen om Forskarskattenämnden.

14.6.4 Överklagande

Förslag: Forskarskattenämndens beslut ska kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Skatteverket ska få överklaga nämndens beslut samt vara den som företräder det allmänna om den som beslutet gäller har överklagat. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten. Allmänna förvaltningsrättsliga regler ska gälla i fråga om överklagandetid och forum.

Enligt den ursprungliga lydelsen av lagen om Forskarskattenämnden fick nämndens beslut inte överklagas. När det gjordes en översyn av lagen förordade dock Lagrådet att besluten skulle gå att överklaga.²⁹ På Lagrådets inrådan infördes en bestämmelse om överklagande. Några skäl till att bestämmelsen på flera sätt skiljer sig från vad som annars gäller för beslut i inkomstskattefrågor angavs dock inte.³⁰

Forskarskattenämndens beslut kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol av arbetstagaren, arbetsgivaren eller Skatteverket. Om arbetsgivaren eller arbetstagaren överklagar beslutet ska Skatteverket föra det allmännas talan i allmän förvaltningsdomstol. Forskarskattenämnden är därmed inte part i domstolsprocessen.³¹

Det krävs prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten. Kravet på prövningstillstånd motiverades med att det är vad som gäller för de flesta andra förvaltningsbeslut.³²

Av förvaltningslagens allmänt tillämpliga regler framgår att överklagandetiden är tre veckor från den dag då den som överklagar fick del av beslutet. Om det är Skatteverket som överklagar, ska överklagandet dock ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.³³

Vi anser att det i stort inte finns skäl att reglera överklagande av beslut om godkännande av infrastrukturföretag på annat sätt än vad

²⁹ Prop. 2000/01:12 s. 69–70.

³⁰ Prop. 2000/01:12 s. 26 och 33.

³¹ Nuvarande 9 § lagen om Forskarskattenämnden.

³² Prop. 2000/01:12 s. 26.

³³ 44 § förvaltningslagen.

som i dag gäller för Forskarskattenämndens beslut. Skatteverket bör därmed ha möjlighet att överklaga nämndens beslut samt vara den som företräder det allmänna om den som beslutet gäller överklagar. För att möjliggöra en effektiv prövning och ge bättre möjligheter till att snabbare få ett lagakraftvunnet avgörande bör det ställas krav på prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätt. I övrigt kan allmänna förvaltningsrättsliga regler om överklagandetid och forum gälla.

Förslaget förs in i 12 § lagen om Forskarskattenämnden.

14.6.5 Ersättning för ombudskostnader

Förslag: Det ska inte införas någon rätt till ersättning i ärenden eller mål gällande godkännande av infrastruktur företag enligt lagen om Forskarskattenämnden.

I 43 kap. SFL finns bestämmelser om ersättning för kostnader för ombud, biträde eller utredning. Dessa bestämmelser kan vara tillämpliga i ärenden och mål enligt andra lagar, men det förutsätter att det i de andra lagarna finns en hänvisning till bestämmelserna om ersättning i skatteförfarandelagen.³⁴ Någon sådan hänvisning finns inte i lagen om Forskarskattenämnden i dag, och den lagen saknar även egna bestämmelser om ersättning. Den som är part hos Forskarskattenämnden kan därför i dag inte få ersättning för sina kostnader för ombud, biträde eller utredning. Motsvarande bör gälla för infrastrukturundantaget. Vi föreslår därför inte att det ska införas någon rätt till ersättning i dessa fall.

14.6.6 Forskarskattenämndens sammansättning

Förslag: Forskarskattenämnden ska utökas med en ledamot och en ersättare när nämnden prövar ärenden om godkännande av infrastruktur företag. Dessa ska ha särskild insikt i infrastrukturfrågor.

Forskarskattenämnden består i dag av sex ledamöter och fem ersättare. Nämnden är beslutför när ordföranden och minst tre andra ledamöter

---

³⁴ Prop. 2010/11:165 s. 879.

är närvarande vid sammanträdet. Nämnden är dock beslutför med tre ledamöter, bland dem ordföranden, om samtliga är ense om beslutet.

Vi tror att det går att dra nytta av de ledamöter som i dag tjänstgör i Forskarskattenämnden och som har särskild insikt i beskattnings-, företagslednings-, forsknings- och produktutvecklingsfrågor även i ärenden som gäller godkännande av infrastruktur företag. Antalet ledamöter i nämnden bör dock utökas när nämnden prövar ärenden om godkännande av infrastruktur företag så att det även finns någon ledamot med särskild insikt i infrastrukturfrågor. Nämnden ska därför utökas med en ledamot och en ersättare när den prövar ärenden om godkännande av infrastruktur företag. Det ska anges att den extra ledamoten och den extra ersättaren ska ha särskild insikt i infrastrukturfrågor.

Förslagen förs in i 2 § lagen om Forskarskattenämnden.

14.7 Infrastruktur företagens uppgifts- och dokumentationsskyldighet

Förslag: Ett företag som tillämpar infrastrukturundantaget ska i skäligen omfattning genom räkenskaper, anteckningar eller annan lämplig dokumentation se till att det finns underlag för att beräkna sådana ränteinkomster och ränteutgifter som avses i 24 kap. 2–4 §§ IL samt de uppgifter som behövs för att beräkna avdragsunderlag enligt 24 kap. 25 § IL.

Underlaget behöver bevaras under 17 år från utgången av det första beskattningsår som företaget tillämpar infrastrukturundantaget. Tiden för bevarande kan regleras i förordning.

Av 31 kap. 3 § SFL följer att den som ska lämna inkomstdeklaration bland annat är skyldig att lämna de uppgifter Skatteverket behöver för att kunna fatta riktiga beslut om slutlig skatt. För de år som ett företag tillämpar infrastrukturundantaget är företaget därmed skyldigt att lämna de uppgifter som Skatteverket behöver för att kunna bedöma om företagen kan tillämpa infrastrukturundantaget. Genom att det finns en uppgiftsskyldighet gäller även den generella dokumentationsskyldigheten i 39 kap. 3 § SFL för dessa uppgifter. Vi behöver därför inte införa några specialbestämmelser för att företagen ska vara uppgifts- och dokumentationsskyldiga för de uppgifter som Skatte-

verket behöver för att bedöma om företaget kan tillämpa infrastrukturundantaget.

För att den avskattningsregel vi föreslår ska kunna fungera i praktiken behöver det dock införas en dokumentationsskyldighet för infrastrukturföretagen för att de ska vara skyldiga att bevara sådant underlag som gör att det går att beräkna räntenetto och avdragsunderlag för de år som infrastrukturundantaget har använts. Skälet till det är att den generella dokumentationsskyldigheten i 39 kap. 3 § SFL kräver att det finns en uppgiftsskyldighet enligt 15–35 kap. SFL. Någon sådan uppgiftsskyldighet finns dock inte för samtliga uppgifter som behövs för att det ett senare år, om det blir aktuellt att tillämpa avskattningsregeln, ska vara möjligt att göra beräkningen enligt avskattningsregeln. Exempelvis finns det ingen skyldighet för ett infrastrukturföretag att lämna uppgift om vad som utgör ränteinkomster i den mening som avses i 24 kap. IL under de år som infrastrukturundantaget tillämpas. Vi behöver därför införa en skyldighet att bevara det underlag som är nödvändigt för att avskattningsregeln ska kunna tillämpas.

Den nya dokumentationsskyldigheten för infrastrukturföretag kan utformas med 39 kap. 3 § SFL som förebild, men den ska endast gälla för företag som tillämpar infrastrukturundantaget och ska inte vara knuten till en uppgiftsskyldighet.

Det som ska bevaras är sådan dokumentation som krävs för att kunna beräkna företagets ränteinkomster och ränteutgifter, enligt definitionen 24 kap. 2–4 §§ IL, samt de uppgifter som behövs för att beräkna dess avdragsunderlag enligt 24 kap. 25 § IL.

För att det ska vara möjligt att tillämpa avskattningsregeln behöver underlaget som ska bevaras enligt den föreslagna regeln för det första sparas under tio år från utgången av det första beskattningsår som företaget tillämpar infrastrukturundantaget. För att möjliggöra en tillämpning av avskattningsregeln även vid beslut om efterbeskattning behöver underlaget dock därutöver bevaras under ytterligare sju år.³⁵ Underlaget som behövs för tillämpningen av avskattningsregeln ska därmed som längst bevaras i 17 år efter utgången av det första beskattningsår som infrastrukturundantaget tillämpas.

Det är då avskattning ska ske, det vill säga när förutsättningarna för infrastrukturundantaget inte längre är uppfyllda, följer det av 31 kap.

---

³⁵ Jämför 9 kap. 1 § SFF där det framgår att sådant underlag som avses i 39 kap. 3 § SFL ska bevaras under sju år efter utgången av det kalenderår som underlaget avser.

3 § SFL att företaget ska lämna de uppgifter som behövs för att inkomsten enligt avskattningsregeln ska kunna beräknas. Det rör sig alltså om uppgifter om räntenetton och avdragsunderlag för de år då infrastrukturundantaget har tillämpats. Det är då avskattningsregeln tillämpas finns det alltså en uppgiftsskyldighet för dessa uppgifter. Därmed gäller även den generella dokumentationsskyldigheten i 39 kap. 3 § IL.

Det finns argument för att den särskilda dokumentationsskyldigheten inte behöver gälla för det år avskattningen ska ske. Att avgöra om och när avskattning ska ske innebär dock att en bedömning behöver göras. Eftersom det inte kan uteslutas att företagen och Skatteverket gör olika bedömningar i den frågan bör den särskilda dokumentationsregeln gälla även det år avskattningen ska ske. För att det inte ska råda osäkerhet om vad som gäller bör det anges att det underlag som bevaras enligt den särskilda dokumentationsskyldigheten för infrastrukturföretag ska sparas i 17 år.

Underlag som avses i 39 kap. 3 § SFL ska bevaras under sju år efter utgången av det kalenderår som underlaget avser.³⁶ Den tidsgränsen överensstämmer med tidsgränsen i 7 kap. 2 § BFL, som rör hur länge de som är bokföringsskyldiga ska bevara sin räkenskapsinformation. Att ange att det underlag som behövs för att avskattningsregeln ska kunna tillämpas ska bevaras i sjutton år skulle då vara en längre tidsgräns än den som gäller enligt 9 kap. 1 § SFF och 7 kap. 2 § BFL.

I tidigare lagstiftningsarbeten gällande arkiveringsskyldigheten för bokföringsskyldiga har lagstiftaren ansett att de kostnader och praktiska problem som långa arkiveringstider kan leda till för de bokföringsskyldiga talar mot att ha en längre arkiveringstid än sju år.³⁷

Den förlängda tidsgränsen som nu är aktuell kommer endast att beröra ett fåtal företag. Det rör sig dessutom endast om företag som själva har valt att ansöka om att bli godkända som infrastrukturföretag och som sedan tillämpar infrastrukturundantaget. Utifrån detta, samt med beaktande av att det annars inte skulle gå att upprätthålla kravet på att projekten måste pågå under minst tio år, är en förlängd bevarandefrist i dessa fall motiverad. Den förlängda bevarandefristen behöver inte framgå av lag, utan kan anges i skatteförfarandeförordningen.³⁸

Förslagen förs in i 39 kap. 1 och 3 d §§ SFL samt 9 kap. 1 b § SFF.

³⁶ 9 kap. 1 § SFF.

³⁷ Prop. 2009/10:235 s. 88.

³⁸ Jämför prop. 2010/11:165 s. 859.

14.8 Sekretess

Förslag: Sekretess ska gälla för Forskarskattenämndens beslut som meddelas i ärenden om godkännande av infrastruktur företag.

Ett ärende om godkännande av infrastruktur företag kan komma att innehålla mycket detaljerad information om ett företags pågående eller planerade infrastruktur projekt. Informationen kommer i många fall att vara skyddsvärd. Om det inte finns möjlighet att sekretessbelägga uppgifter om infrastruktur projekten, skulle det kunna avhålla företag från att ansöka om godkännande.

Ärenden om godkännande måste anses utgöra ett led i fastställandet av underlag för bestämmande av skatt.³⁹ Uppgifter om infrastruktur företagens ekonomiska förhållanden omfattas därför av den absoluta sekretess som gäller enligt 27 kap. 1 § OSL. Enligt 27 kap. 6 § OSL gäller den sekretessen inte beslut varigenom underlag för bestämmande av skatt fastställs. Beslut som meddelas i vissa ärenden är dock inte undantagna från sekretessen. Vilka dessa är framgår av en uppräknings i 27 kap. 6 § OSL. Bland annat gäller sekretessen för beslut som meddelas i ärende om förhandsbesked i taxerings- eller skattefråga och beskattning av utländska experter, forskare eller andra nyckelpersoner när beslutet har fattats av Forskarskattenämnden. Eftersom även beslut om godkännande av infrastruktur företag kan komma att innehålla uppgifter av skyddsvärd natur, bör dessa beslut tas med i uppräknings i 27 kap. 6 § OSL så att sekretessen enligt 27 kap. 1 § OSL fortfarande gäller för dem.

Förslaget förs in som en ny punkt i 27 kap. 6 § första stycket OSL.

---

³⁹ Jämför diskussionen i prop. 1984/85:76 s. 127 där lagstiftaren ansåg att de beslut som Forskarskattenämnden meddelar beträffande gästforskare är att se som ett led i fastställande av underlag för bestämmande av skatt för forskarna. Någon särskild sekretessregel ansågs därför inte krävas.

15 Lexel och det EU-rättsliga problemet

15.1 Inledning

15.1.1 Uppdraget

Högsta förvaltningsdomstolen fann i HFD 2021 ref. 68 att regeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL (nedan kallad undantagsregeln) inte är förenlig med etableringsfriheten i artikel 49 i EUF-fördraget. Målet gällde en situation där det hade funnits koncernbidragsrätt mellan bolagen om de båda hade varit svenska företag. Domstolen ansåg att EU-domstolens resonemang i förhandsbeskedet C-484/19, Lexel (fortsättningsvis Lexel) – som gällde en tidigare motsvarande regel – fullt ut kunde överföras till nuvarande bestämmelse, trots de ändringar som gjorts.

Vi har mot bakgrund av HFD 2021 ref 68 fått i uppdrag att ändra reglerna. Vi ska enligt de direktiv vi fått

- utifrån rättspraxis, inklusive avgöranden från EU-domstolen, analysera hur undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL bör ändras eller anpassas för att vara förenlig med EU-rätten samtidigt som det ska beaktas att regeln effektivt ska förebygga skatteundandraganden och inte ska kunna kringgås,
- analysera om det skulle vara lämpligt att undantagsregeln även omfattar bolag som kan lämna koncernbidrag till varandra, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Vi ska inte bedöma om det finns behov av de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna utan vi ska utgå från att regelverket ska behållas i den nuvarande omfattningen. Vi ska alltså ändra reglerna och inte lösa problemet med att de inte är förenliga med EU-rätten genom

att helt eller delvis avskaffa reglerna. I detta och de två följande kapitlen av betänkandet redovisar vi vårt arbete med de riktade reglerna.

Högsta förvaltningsdomstolen har i dom den 22 januari 2024¹ funnit att även regeln i 24 kap. 19 § IL (nedan kallad förvärvsregeln) strider mot etableringsfriheten och alltså inte får tillämpas i vissa situationer. Den frågan var inte aktuell när vi fick vårt uppdrag. Eftersom detta också är en följd av EU-domstolens avgörande i Lexel bedömer vi dock att det ligger inom vårt uppdrag att anpassa även bestämmelsen i 19 §.

15.1.2 Disposition

I detta kapitel beskrivs först hur de svenska reglerna ser ut i dag (avsnitt 15.2). I efterföljande avsnitt behandlas hur EU-rätten påverkar reglerna. Efter en beskrivning av EU-domstolens dom i Lexel (avsnitt 15.3.1), HFD 2021 ref. 68 (avsnitt 15.3.2) och HFD 2024 ref. 6 (avsnitt 15.3.3) diskuteras frågan om vilken fördragsfrihet som är tillämplig (avsnitt 15.4) och i vilka fall fördragsfriheten kan åberopas (avsnitt 15.5). Efter en sammanfattning av våra slutsatser (avsnitt 15.6) diskuteras betydelsen av att de riktade reglerna i vissa fall inte kan tillämpas (avsnitt 15.7).

I kapitel 16 analyserar vi hur undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL kan ändras för att bli förenlig med EU-rätten. I kapitel 17 analyseras förvärvsregeln i 19 § första stycket på motsvarande sätt. Vi beskriver de möjliga lösningar vi sett och redovisar för- och nackdelar med dessa. Centralt i den analysen är vad som kan göras utifrån de förutsättningar unionsrätten ger, om förslagen är effektiva för att förhindra aggressiv skatteplanering och vilka konsekvenser förslagen får för enskilda delar av eller hela bolagsskattesystemet.

15.2 Nuvarande regler

Den allmänna utgångspunkten i inkomstslaget näringsverksamhet är att ränteutgifter får dras av.² Från denna regel finns undantag. För företag begränsas avdragsrätten för ränteutgifter på vissa skulder till före-

---

¹ HFD 2024 ref. 6.

² 16 kap. 1 § IL.

tag i intressegemenskap bland annat genom de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna.

Sådana riktade regler infördes första gången med verkan från den 1 januari 2009 (2009 års regler) och skärptes senare från den 1 januari 2013 (2013 års regler). I samband med att de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna och ett avdragsförbud för ränteutgifter vid vissa gränsöverskridande situationer (hybrida mismatchningar) infördes ändrades de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna på nytt. Avdragsbegränsningen för räntor på skulder mellan företag i intressegemenskap snävades då in jämfört med vad som gällde enligt 2013 års regler.³ De nya reglerna gäller från den 1 januari 2019 (2019 års regler) och finns i 24 kap. 16–20 §§ IL.

Vid tillämpning av de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna anses företag vara i intressegemenskap med varandra om ett av företagen, direkt eller indirekt, genom ägarandel eller på annat sätt har ett väsentligt inflytande i det andra företaget. Företag anses också vara i intressegemenskap om de står under i huvudsak gemensam ledning.⁴

Ett företag som ingår i en intressegemenskap får som huvudregel dra av ränteutgifter avseende en skuld till ett företag i intressegemenskapen om det företag som faktiskt har rätt till den inkomst som motsvarar ränteutgiften

- hör hemma i en stat inom EES,
- hör hemma i en stat utanför EES med vilken Sverige har ingått skatteavtal som inte är begränsat till vissa inkomster, om företaget omfattas av avtalets regler om begränsning av beskattningsrätten och har hemvist i denna stat enligt avtalet, eller
- skulle ha beskattats för inkomsten med minst 10 procent enligt lagstiftningen i den stat där företaget hör hemma, om företaget bara skulle ha haft den inkomsten.⁵

Om skuldförhållandet uteslutande eller så gott som uteslutande har uppkommit för att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån gäller dock enligt undantagsregeln att ränteutgifterna inte får dras av.⁶

---

³ Prop. 2017/18:245 s. 176.

⁴ 24 kap. 16 § IL.

⁵ 24 kap. 18 § första stycket IL.

⁶ 24 kap. 18 § andra stycket IL.

Undantagsregeln i de nuvarande reglerna skiljer sig från den i 2013 års regler på så sätt att det numera krävs att skuldförhållandet ”uteslutande eller så gott som uteslutande” ska ha uppkommit för att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån. I den tidigare regeln angavs i stället att skatteförmånen skulle vara det ”huvudsakliga skälet” till att skuldförhållandet hade uppkommit. I övrigt är avsikten att bedömningen av om regeln är tillämplig ska göras utifrån i princip samma omständigheter som enligt den tidigare regeln.⁷ Med begreppet ”uteslutande eller så gott som uteslutande” avses i inkomstskattelagen cirka 90–95 procent upp till 100 procent. Detta innebär att transaktionerna i mycket hög grad måste vara skattedrivna för att regeln ska tillämpas. I princip träffas bara rena missbruksfall.⁸

Syftet med undantagsregeln är att komma åt aggressiv skatteplanering med interna skulder som andra regler inte motverkar.⁹ En skatteförmån uppkommer exempelvis när ränta får dras av i Sverige, men den motsvarande ränteinkomsten inte beskattas eller beskattas lågt hos mottagaren.

Regeln träffar också situationer då ränteavdrag används för att uppnå resultatutjämning mellan företag som inte kan lämna koncernbidrag till varandra med avdragsrätt. Det gäller exempelvis fall då skuldförhållandet enbart har upprättats för att intressegemenskapen ska kunna utnyttja ett underskott i ett företag i ett visst land genom att ett lån eller kapital för utlåning slussas dit.¹⁰

Om en skuld till ett företag i samma intressegemenskap avser ett förvärv av en delägar rätt från ett annat företag i intressegemenskapen får, enligt förvärvsregeln, räntan på det interna lånet bara dras av om förvärvet är väsentligen affärsmässigt motiverat.¹¹ Vid bedömningen görs enligt praxis skillnad mellan organisatoriska och affärsmässiga skäl. Ett internt förvärv anses väsentligen affärsmässigt motiverat om det har ett direkt samband med och är föranlett av ett externt förvärv som är affärsmässigt betingat.¹² Av praxis framgår också att bestämelsen bara är tillämplig om det uppkommer en skatteförmån för intressegemenskapen.¹³

---

⁷ Prop. 2017/18:245 s. 186–193 och 365–366.

⁸ Prop. 1999/2000:2 del 1 s. 498 och prop. 2017/18:245 s. 184–185.

⁹ Prop. 2017/18:245 s. 184.

¹⁰ Prop. 2017/18:245 s. 187.

¹¹ 24 kap. 19 § första stycket II.

¹² HFD 2022 ref. 49 och HFD 2011 ref. 90 I–IV.

¹³ HFD 2024 ref. 6.

15.3 EU-rättens påverkan på nuvarande regler

15.3.1 Lexel

Enligt 2013 års regler skulle ränta till ett företag i intressegemenskap dras av om inkomsten som motsvarade ränteutgiften skulle ha beskattats med minst tio procent enligt lagstiftningen i den stat där det företag inom intressegemenskapen som faktiskt hade rätt till inkomsten hörde hemma, om företaget bara skulle ha haft den inkomsten (tioprocentsregeln). Detta gällde dock inte om det huvudsakliga skälet till att skuldförhållandet uppkommit var att intressegemenskapen skulle få en väsentlig skatteförmån (dåvarande undantagsregeln).¹⁴

I förarbetena till 2013 års regler angavs att räntebetalningar på interna lån mellan konventionellt beskattade aktiebolag mellan vilka det föreligger koncernbidragsrätt inte skulle komma att träffas av undantaget.¹⁵ Bakgrunden till detta var att ränteutgiften inte bedömdes ge upphov till någon väsentlig skatteförmån för företag mellan vilka det föreligger koncernbidragsrätt.¹⁶

EU-domstolens förhandsavgörande i Lexel gällde undantagsregeln i 2013 års riktade ränteavdragsbegränsningsregler. Bakgrunden till den nationella tvisten var att det svenska bolaget Lexel AB hade förvärvat 15 procent av andelarna i ett belgiskt koncernbolag internt från ett spanskt koncernbolag. Förvärvet finansierades med ett lån från ett franskt bolag (BF) som också ingick i samma internationella koncern. Lexel AB betalade ränta på lånet till BF under år 2013 och 2014, vilken var föremål för en formell skattesats om 34,43 procent i Frankrike. Skattesatsen översteg alltså tioprocentgränsen och var också högre än den dåvarande svenska bolagsskatten på 22 procent. Det togs dock inte ut någon skatt på ränteinkomsterna de aktuella åren eftersom de kunde kvittas mot underskott i den franska beskattningen som BF ingick i. Alla de inblandade bolagen var dotterbolag till ett bolag i Frankrike (direkt eller indirekt ägda). Även koncernens yttersta moderföretag hade hemvist i Frankrike.

Skatteverket beslutade att inte medge Lexel AB avdrag för de räntor som betalades till BF under år 2013 respektive 2014, med stöd av undantagsregeln. Skatteförmånen bestod i att avdrag medgavs i Sverige, medan

---

¹⁴ 24 kap. 10 d § IL i dåvarande lydelse.

¹⁵ Prop. 2012/13:1 s. 254.

¹⁶ Prop. 2012/13:1 s. 334.

räntan inte blev föremål för någon faktisk beskattning i Frankrike eftersom den kvittades mot underskott.

I en begäran om förhandsavgörande till EU-domstolen ställde Högsta förvaltningsdomstolen följande fråga:

Är det förenligt med artikel 49 FEUF att vägra ett svenskt bolag avdrag för ränta som betalas till ett bolag som ingår i samma intressegemenskap och som hör hemma i en annan medlemsstat på den grunden att det huvudsakliga skälet till att skuldförhållandet har uppkommit anses vara att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån, när en sådan skatteförmån inte skulle ha ansetts föreligga om båda bolagen hade varit svenska eftersom de då hade omfattats av bestämmelserna om koncernbidrag?

EU-domstolen konstaterade att det förelåg en skillnad i behandling som inverkade negativt på bolagens möjlighet att utöva sin etableringsfrihet. Undantagsregeln utgör enligt EU-domstolen aldrig hinder för avdrag för ränteutgifter för lån tagna från ett annat koncernbolag med hemvist i Sverige. I denna del hänvisade EU-domstolen till Högsta förvaltningsdomstolens redogörelse av vilken det framgick att bolagen då hade kunnat lämna koncernbidrag till varandra med avdragsrätt och att det i ett sådant fall hade varit meningslöst att ta upp ett lån enbart för att kunna dra av ränteutgifterna. Däremot är undantagsregeln tillämplig när räntemottagarna har hemvist i en annan medlemsstat. Lexel AB hade alltså kunnat göra avdrag för ränteutgifterna om BF var ett svenskt bolag.¹⁷ Därefter konstaterade EU-domstolen att den gränsöverskridande och den interna situationen är jämförbara.¹⁸

Vad gäller frågan om inskränkningen i etableringsfriheten var motiverad av tvingande skäl av allmänintresse hade Sverige framhållit att undantagsregeln skulle 1) bidra till att motverka skatteundandragande och skatteflykt, 2) säkerställa en välavvägd fördelning av beskattningsrätten mellan medlemsstaterna.¹⁹

Avseende den första rättfärdigandegrunden uppmärksammade EU-domstolen att det specifika syftet med undantagsregeln inte är att bekämpa rent fiktiva upplägg och att tillämpningen av regeln inte är begränsad till sådana upplägg. Det konstaterades att även transaktioner som genomförs på marknadsmässiga villkor, dvs. på villkor som motsvarar dem som skulle ha gällt mellan självständiga bolag, omfattas. Enbart den omständigheten att ett bolag vill göra avdrag för räntor i

---

¹⁷ P. 40–41.

¹⁸ P. 43–44.

¹⁹ P. 47.

en gränsöverskridande situation utan att det har skett någon fiktiv överföring kan enligt domstolen inte motivera en åtgärd som medför en inskränkning i etableringsfriheten. Undantagsregeln kan omfatta transaktioner på marknadsmässiga villkor och som följaktligen inte utgör rent konstlade eller fiktiva upplägg i syfte att undvika den skatt som normalt ska betalas på vinst som genererats i verksamhet som bedrivs i landet. Rättfärdigandegrunden godtofs därför inte.²⁰

EU-domstolen ansåg inte heller att inskränkningen kunde motiveras med säkerställandet av en väl avvägd fördelning av beskattningsrätten mellan medlemsstaterna. Inledningsvis hänvisade domstolen till tidigare praxis och konstaterade att krav på hemvist för att komma i åtnjutande av ett visst beskattningssystem kunnat motiveras, bland annat vad gäller koncernbidragsregler, för att förhindra att den skattskyldiga fritt ska kunna flytta beskattningsunderlaget mellan medlemsstaterna. När det gäller andra skattefördelar inom en skattemässigt integrerad koncern ska det dock göras en separat prövning.²¹

Domstolen ansåg att skillnaden i behandling i praktiken grundade sig på ett krav på hemvist för det långivande bolaget. Den fördel som Lexel AB ville komma i åtnjutande av – avdrag för en ränteutgift – skulle inte förväxlas med den fördel som följer av konsolideringen inom en skattemässig enhet, dvs. allmän avräkning mellan utgifter och inkomster inom den skattemässiga enheten. Av förarbetena till undantagsregeln framgår att den syftar till att förhindra den urholkning av det svenska beskattningsunderlaget som skulle kunna bli följden av den skatteplanering som är kopplad till avdrag för ränteutgifter i en gränsöverskridande situation. En sådan målsättning får enligt domstolen inte förväxlas med behovet av att säkerställa en välavvägd fördelning av beskattningsrätten mellan medlemsstaterna. En minskning av skatteintäkter kan nämligen inte anses utgöra sådan tvingande hänsyn till allmänintresset som kan åberopas för att motivera en åtgärd som i princip strider mot en grundläggande frihet. Vidare uppmärksammades att Lexel AB hade fått dra av räntan om BF inte hade ingått i samma intressegemenskap. Domstolen ansåg att när villkoren för en koncernintern gränsöverskridande transaktion och villkoren för en extern gränsöverskridande situation motsvarar de marknadsmässiga villkoren så föreligger det ingen skillnad mellan dessa trans-

²⁰ P. 48–57.

²¹ P. 58–64, där bland annat C-231/05, *Oy AA*, C-386/14, *Groupe Steria*, och C-398/16 och C-399/16, *X*, nämns.

aktioner i fråga om den välvägda fördelningen av beskattningsrätten mellan medlemsstaterna.²²

Slutligen ansåg EU-domstolen att inte heller de nämnda rättfärdigandegrunderna sammantaget utgjorde ett godtagbart skäl för inskränkningen.²³

EU-domstolen lämnade sammanfattningsvis följande svar:

Artikel 49 FEUF ska tolkas så, att den utgör hinder för en nationell lagstiftning, såsom den i det nationella målet, enligt vilken ett bolag med hemvist i en medlemsstat inte får göra avdrag för ränta som utbetalats till ett koncernbolag med hemvist i en annan medlemsstat på den grunden att det huvudsakliga skälet till att skuldförhållandet har uppkommit anses vara att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån, när en sådan skatteförmån inte skulle anses föreligga om båda bolagen hade haft hemvist i den förstnämnda medlemsstaten, eftersom de då hade omfattats av bestämmelserna om koncernbidrag.

I det nationella målet²⁴ konstaterade Högsta förvaltningsdomstolen att Lexel AB och BF var i intressegemenskap med varandra och att beskattningsnivån i Frankrike var sådan att tioprocentsregeln var tillämplig. Det var ostridigt att Lexel och BF skulle ha omfattats av bestämmelserna om koncernbidrag om BF hade varit ett svenskt bolag och att undantagsregeln då inte hade varit tillämplig på räntor som betalats från Lexel till BF. Genom EU-domstolens dom ansåg Högsta förvaltningsdomstolen att det var klarlagt att det inte var förenligt med artikel 49 i EUF-fördraget att vägra Lexel avdrag för de aktuella ränteutgifterna med stöd av undantagsregeln.

15.3.2 HFD 2021 ref. 68

Högsta förvaltningsdomstolen har i HFD 2021 ref. 68 kommit fram till att även undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL i de nuvarande riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna (2019 års regler) innebär en inskränkning av etableringsfriheten som inte kan motiveras om den tillämpas på räntebetalningar till bolag i andra medlemsstater i situationer då de inblandade bolagen skulle ha omfattats av bestämmelserna om koncernbidrag om båda bolagen hade varit svenska.

---

²² P. 65–70.

²³ P. 71–77.

²⁴ HFD 2021 not. 10.

Inledningsvis uppmärksammade domstolen att den nya undantagsregeln skiljer sig från den i 2013 års regler på så sätt att det numera föreskrivs att skuldförhållandet ”uteslutande eller så gott som uteslutande” ska ha uppkommit för att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån. I den tidigare regeln angavs i stället att skatteförmånen skulle vara det ”huvudsakliga skälet” till att skuldförhållandet uppkommit.

Högsta förvaltningsdomstolen ansåg att inte heller den nya undantagsregeln är tillämplig mellan svenska företag som omfattas av koncernbidragsreglerna. Av Lexel följer därför att regeln medför en sådan skillnad i behandlingen av jämförbara situationer som bara är tillåten om den kan motiveras av tvingande skäl av allmänintresse.

Högsta förvaltningsdomstolen ansåg inte att skillnaden i behandling kunde motiveras med intresset av att bekämpa skatteundandragande och skatteflykt. EU-domstolens resonemang i Lexel är enligt Högsta förvaltningsdomstolen lika relevanta avseende den nya utformningen av undantagsregeln. Enbart den omständigheten att en transaktion genomförs uteslutande av skatteskal innebär inte att den är konstlad eller fiktiv i den mening som avses i EU-domstolens praxis. Även om tillämpningsområdet för den nuvarande undantagsregeln begränsats till fall där skatteskal är helt dominerande så är alltså inte heller denna regel begränsad till att träffa rent konstlade eller fiktiva upplägg och den omfattar fortfarande transaktioner som genomförs på marknadsmässiga villkor.

De delar av EU-domstolens avgörande som avsåg möjligheten att motivera skillnaden i behandling med behovet av att säkerställa fördelningen av beskattningsrätten, respektive med det behovet tillsammans med behovet av att bekämpa skatteflykt, ansågs också fullt ut överförbara på den nuvarande undantagsregeln. Högsta förvaltningsdomstolen ansåg därför inte att en tillämpning av regeln kunde motiveras utifrån de nämnda grunderna.

Det bör framhållas att det i förarbetena till 2019 års regler inte anges att den nya undantagsregeln inte är tillämplig mellan svenska företag som omfattas av koncernbidragsreglerna. Däremot hänvisas det till förarbetena i 2013 års regler, där det anges att ingen väsentlig skatteförmån uppkommer i en sådan situation.²⁵

---

²⁵ Jämför hänvisningen i prop. 2017/18:245 s. 365 till i avsnitt 15.3.1 återgivna prop. 2012/13:1 s. 254 respektive 334. Jämför även hänvisningen i HFD 2024 ref. 6, p. 17.

15.3.3 HFD 2024 ref. 6

Högsta förvaltningsdomstolen har nyligen funnit att bestämmelsen i 24 kap. 19 § första stycket IL inte är förenlig med etableringsfriheten i artikel 49 och 54 i EUF-fördraget i en situation då de inblandade bolagen skulle ha omfattats av bestämmelserna om koncernbidrag om båda bolagen hade varit svenska. Domstolen konstaterar att avdragsförbudet i bestämmelsen inte gjorts beroende av förekomsten av en eventuell skatteförmån, utan av vad det lånade kapitalet använts till. Även om bestämmelsen inte uttryckligen anger någonting om skatteförmåner kan det enligt domstolens mening emellertid inte bortses från att den ingår i ett regelsystem som har som övergripande syfte att motverka skatteplanering med ränteavdrag. Av förarbetena kan slutsatsen dras att bestämmelsen inte är avsedd att träffa räntebetalningar som inte medför någon skatteförmån och att det inte finns någon sådan förmån om de inblandade bolagen omfattas av bestämmelserna om koncernbidrag.²⁶ Att vägra avdrag för ränta som betalas till bolag i andra medlemsstater med stöd av bestämmelsen kan därmed anses medföra en sådan skillnad i behandlingen av inhemska och gränsöverskridande situationer som i princip är otillåten. De resonemang som fördes i HFD 2021 ref. 68 vad gäller möjligheten att motivera bestämmelsen i 18 § andra stycket av tvingande skäl av allmänintresse ansågs lika relevanta när det gäller 19 § första stycket.

15.3.4 Etableringsfriheten eller rätten till fria kapitalrörelser?

Bedömning: Bedömningen av om reglerna i 24 kap. 18 § andra stycket respektive 19 § första stycket IL strider mot EU-rätten ska endast avse de unionsrättsliga reglerna om etableringsfrihet. Rätten till fria kapitalrörelser aktualiseras inte.

Reglerna i 24 kap. 18 § andra stycket och 19 § första stycket IL har ansetts oförenliga med etableringsfriheten. En fråga som behandlats både i doktrin²⁷ och praktisk rättstillämpning är om det alltid är etableringsfriheten som reglerna ska prövas mot, eller om prövningen bör

²⁶ I detta sammanhang hänvisar domstolen till förarbetsuttalandena i prop. 2012/13:1 s. 254 och 334 samt HFD 2021 ref. 68. Se p. 17.

²⁷ Brokelind, C. och Kleist, D. (2023), *Interest Deduction Limitations in Sweden Post-Lexel: The relevance of the Free Movement of Capital*, s. 234–246.

göras mot rätten till fria kapitalrörelser i vissa eller till och med alla situationer.

Etableringsfriheten i artikel 49 och 54 i EUF-fördraget innebär att inskränkningar för medborgare i en medlemsstat att fritt etablera sig på en annan medlemsstats territorium är förbjudna. Ett bolag som bildats i överensstämmelse med en medlemsstats lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom unionen har bland annat rätt att upprätta ett dotterbolag i en annan medlemsstat och utöva verksamhet genom detta.²⁸ Den fria rörligheten för kapital i artikel 63 i EUF-fördraget innebär i sin tur att restriktioner för kapitalrörelser och betalningar mellan medlemsstater samt mellan medlemsstater och tredjeland ska vara förbjudna. Denna frihet gäller alltså, till skillnad från etableringsfriheten, även i förhållande till tredjeland.²⁹

EU-domstolen har uttalat att i situationer då både etableringsfriheten och den fria rörligheten för kapital påverkas ska frågan om vilken frihet som är aktuell avgöras med beaktande av ändamålet med den aktuella lagstiftningen. En nationell lagstiftning som enbart ska tillämpas på andelsinnehav som ger ett bestämmande inflytande över ett bolags beslut och verksamhet omfattas av tillämpningsområdet för bestämmelserna om etableringsfrihet. Däremot ska nationella bestämmelser som är tillämpliga på andelsinnehav som förvärvats utslutande i placeringssyfte, utan avsikt att få något inflytande över förvaltning och kontroll av bolaget, bedömas enbart utifrån den fria rörligheten för kapital. Detta ska gälla oavsett de faktiska omständigheterna i det enskilda fallet.³⁰

När det inte endast utifrån ändamålet är möjligt att fastställa huruvida bestämmelsen till övervägande del omfattas av etableringsfriheten eller den fria rörligheten för kapital ska hänsyn tas till de faktiska omständigheterna i det enskilda fallet.³¹ När det är fråga om transaktioner med bolag i tredjeland kan ett bolag med hemvist i en medlemsstat dock, oberoende av hur stort andelsinnehavet faktiskt är i det enskilda fallet, alltid åberopa den fria rörligheten för kapital när den nationella bestämmelsen inte enbart är tillämplig på situationer då det föreligger ett bestämmande inflytande. Detta förutsatt att den aktuella lagstiftningen inte avser villkoren för att ett bolag i

²⁸ Motsvarande gäller enligt artikel 31 och 34 i EES-avtalet.

²⁹ Jämför exempelvis C-35/11, *Test Claimants in the FII Group Litigation*, p. 97.

³⁰ Se C-257/20, *”Viva Telecom Bulgaria”*, p. 77–83 och där hänvisad praxis.

³¹ Se C-686/13, *X*, p. 22–23 och där hänvisad praxis.

medlemsstaten ska få tillträde till marknaden i ett tredjeland eller vice versa.³² EU-domstolen har ansett att regler om den skattemässiga behandlingen av räntor hänförliga till överskultsättning inte är bestämmelser som avser villkoren för tillträde till marknaden.³³ Vi anser att de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna inte heller är sådana regler.

De riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna är tillämpliga på skulder inom intressegemenskaper. Sådan intressegemenskap finns när ett av företagen, direkt eller indirekt, genom ägarandel eller på annat sätt har ett väsentligt inflytande i det andra företaget. Den finns också när företagen står under i huvudsak gemensam ledning.³⁴

I 2009 års riktade regler gällde på motsvarande sätt att företag ingick i samma intressegemenskap när de stod under i huvudsak gemensam ledning. I förarbetena angavs att det faktiska inflytandet och inte de formella förhållandena är avgörande. Företag anses exempelvis stå under i huvudsak gemensam ledning när de är systerföretag eller när de båda ägs av en fysisk person i en så kallad oäkta koncern.³⁵

Att intressegemenskap föreligger när ett av företagen har väsentligt inflytande i det andra gäller sedan 2013 års regler infördes. I förarbetena angavs då att uttrycket väsentligt inflytande innebär att i vart fall en ägarandel strax under 50 procent kan beaktas. Det konstaterades också att uttrycket är vedertaget inom skattelagstiftningen och att tidigare förarbetsuttalanden fortfarande äger giltighet i tillämpliga delar. Vid bedömningen av om ett väsentligt inflytande föreligger har även andra faktorer än storleken på ägarandelen betydelse.³⁶ Skatteverket har i ett ställningstagande ansett att det normalt går att presumera att en ägarandel om 40 procent medför ett väsentligt inflytande och att det för lägre andelar får göras en bedömning av om andra omständigheter kan anses medföra ett väsentligt inflytande.³⁷ Denna slutsats dras utifrån praxis och förarbetsuttalanden till andra regler i inkomstskattelagen där begreppet ”väsentligt” används.³⁸

Hur stort inflytande som krävs har inte närmare prövats av Högsta förvaltningsdomstolen. Domstolen har däremot tagit ställning till en

³² C-35/11, *Test Claimants in the FII Group Litigation*, p. 99–100.

³³ Se C-282/12, *Itelcar*, p. 24, jämför även C-257/20, ”*Viva Telecom Bulgaria*”, som gällde en transaktion inom EU.

³⁴ 24 kap. 16 § andra stycket IL.

³⁵ Prop. 2008/09:65 s. 48, vilken bland annat hänvisar till prop. 1999/2000:2 del 2 s. 335.

³⁶ Prop. 2012/13:1 s. 239.

³⁷ Skatteverkets ställningstagande den 25 februari 2013, *Några frågor vid tillämpningen av ränteavdragsbegränsningsreglerna gällande väsentligt inflytande, undantaget från 10%-regeln och ventilen*, dnr 131 117306-13/111.

³⁸ Jämför prop. 1999/2000:2 del 1 s. 502–503.

situation som gällde en kontraktsrättslig fond i HFD 2020 ref. 68. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterade att den egentliga äganderätten till fondförmögenheten separerats från förvaltningen av tillgångarna genom en speciell avtalskonstruktion. Investeringarna ansågs gemensamt äga tillgångarna i fonden, däribland fordringarna på bolaget, och ha rätt till avkastningen på dem i form av bland annat ränteinkomster. Mot denna bakgrund ansågs investeringarna i fonden vara bolagets långgivare. Ägarandelen för var och en av investeringarna var så liten att den i sig inte medförde ett väsentligt inflytande i bolaget. Genom fondavtalen hade investeringarna emellertid överlåtit förvaltningen av tillgångarna i fonden på GP-bolagen. Det inflytande i bolaget som följde med ägandet hade därmed samlats hos GP-bolagen. Vidare fick GP-bolagen genom den valda avtalsstrukturen anses samverka på ett sådant sätt att de tillsammans utövade förvaltningen av fonden för samtliga investerarens räkning. Investeringarna och GP-bolagen fick därför anses gemensamt ha ett väsentligt inflytande i bolaget, varför intressegemenskap förelåg med det svenska bolaget.

Vi bedömer att det är centralt för utgången i HFD 2020 ref. 68 att ägandet genom avtalen samlats hos GP-bolagen och utövades gemensamt för alla investerarens räkning. Avgörandet innebär alltså inte att den nivå av inflytande som krävs är lägre än den som anges i förarbetena.

EU-domstolen har ansett att ett innehav om tio procent av kapitalet eller rösterna inte nödvändigtvis innebär att innehavaren utövar ett bestämmande inflytande på besluten i det ägda bolaget.³⁹ Det är inte heller nödvändigtvis tillräckligt att äga 15 eller 20 procent av kapitalet.⁴⁰ Ett innehav om 45 procent av kapitalet och rösterna har EU-domstolen dock ansett i princip kan ge innehavaren ett bestämmande inflytande över det berörda bolagets beslut och verksamhet.⁴¹ Motsvarande bedömning har gjorts avseende andelsinnehav om 25, 26,5 respektive 34 procent av kapitalet.⁴² Det är inte helt klart hur EU-domstolens avgöranden i de fallen förhåller sig till avgörandet Baars, där domstolen ansåg att ett innehav motsvarande minst en tredjedel av aktierna och sju procent av det fria nominella kapitalet

³⁹ C-282/12, *Itelcar*, p. 22.

⁴⁰ C-685/16, *EV*, p. 39–40, C-504/16 och C-613/16, *Deister Holding*, p. 79–80 och C-6/16, *Eqiom Enka*, p. 42–43.

⁴¹ C-686/13, *X*, p. 24.

⁴² C-31/11, *Scheunemann*, p. 25–30, C-382/16, *Hornbach-Baumarkt*, p. 29, C-504/16 och C-613/16, *Deister Holding*, p. 82 och C-311/08, *SGL*, p. 34–35.

inte nödvändigtvis medförde ett bestämmande inflytande.⁴³ Eventuellt talar utgången för att det är andelen av aktiekapitalet som är det väsentliga. Detta stöds av avgörandet *Idryma Typou*, där EU-domstolen hänvisar till *Baars* och konstaterar att beroende på hur aktiekapitalet är fördelat, särskilt om det är utspritt på ett stort antal aktieägare, kan en ägarandel på 25 procent vara tillräckligt för att ha kontrollen över ett bolag eller åtminstone utöva ett bestämmande inflytande.⁴⁴ Vi anser dock att EU-domstolens praxis talar för att även andra omständigheter än ägande kan ha betydelse för att avgöra om det föreligger ett bestämmande inflytande. Det gäller exempelvis situationer då någon deltar i ledningen eller kontrollen av bolaget på annan grund.⁴⁵

I avgörandet *Columbus Container Services*⁴⁶ ägde åtta familjemedlemmar tio procent var av andelarna i det utländska bolaget Columbus. Resterande 20 procent ägdes av ett inhemskt bolag, vars andelar ägdes av samma familjemedlemmar. Vid bolagsstämman i Columbus företrädde samtliga av en och samma person. EU-domstolen konstaterade att familjemedlemmarna företrädde samma intressen och att de på Columbus bolagsstämma, via en och samma företrädare, enhälligt fattade de beslut som rörde bolaget varigenom de avgjorde hur bolagets verksamhet skulle bedrivas. Etableringsfriheten ansågs tillämplig.⁴⁷ Vi anser att avgörandet talar för att ett bestämmande inflytande kan föreligga även i situationer då flera investerare äger andelar och det inflytande som följer av dessa genom avtal samlats och utövas gemensamt på det sätt som bedömdes i HFD 2020 ref. 68 ovan.⁴⁸

Högsta förvaltningsdomstolens fråga i Lexel avsåg enbart etableringsfriheten och EU-domstolen prövade också 2013 års undantagsregel mot denna frihet. EU-domstolen gjorde dock inte någon uttrycklig bedömning av vilken frihet som skulle tillämpas.

Högsta förvaltningsdomstolen har beslutat att inte meddela prövningstillstånd i ett mål som gällde ett bolags rätt till ränteavdrag enligt undantagsregeln i 2013 års riktade ränteavdragsbegränsningsregler.⁴⁹ Röntan avsåg ett lån från ett schweiziskt bolag, det vill säga ett land

---

⁴³ C-251/98, *Baars*, p. 20.

⁴⁴ C-81/09, *Idryma Typou*, p. 51.

⁴⁵ C-311/08, *SGI*, p. 35, och C-524/04, *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*, p. 30–34.

⁴⁶ C-298/05, *Columbus Container Services*.

⁴⁷ C-298/05, *Columbus Container Services*, p. 30–32, jämför även C 208/00, *Überseering*, p. 7 och 77.

⁴⁸ Jämför även artikel 54 i EUF-fördraget som likställer bolag med fysiska personer.

⁴⁹ Högsta förvaltningsdomstolens beslut den 8 september 2023, mål nr 2142–2144-23.

utanför EES, och bolaget ansåg att det skulle strida mot den fria rörligheten för kapital enligt artikel 63 i EUF-fördraget att neka avdrag. Som stöd hänvisade bolaget bland annat till HFD 2020 ref. 68. I den dom som överklagats till Högsta förvaltningsdomstolen hade kammarrätten konstaterat att valet av frihet ska göras med beaktande av ändamålet med den aktuella lagstiftningen och att de svenska reglerna är tillämpliga vid transaktioner mellan parter där den ena parten, direkt eller indirekt, har ett väsentligt inflytande över den andra parten. Enligt kammarrätten motsvarade begreppet väsentligt inflytande EU-rättens begrepp bestämmande inflytande, varför lagstiftningen skulle prövas mot etableringsfriheten.⁵⁰ I motiveringen till beslutet om att inte bevilja prövningstillstånd skrev Högsta förvaltningsdomstolen att den ”finner att den unionsrättsliga reglering som aktualiseras redan har tolkats av EU-domstolen med avseende på de frågor som är relevanta i målen. Yrkandet om att förhandsavgörande från EU-domstolen ska inhämtas ska därför avslås.”

Något avgörande som ger ett definitivt svar på frågan om den aktuella regeln ska prövas mot rätten till fria kapitalrörelser finns som framgått inte. Frågan har behandlats i doktrinen.⁵¹

Både syftet med de svenska riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna och det krav på inflytande som uppställs för att tillämpa dem talar starkt för att det enbart är etableringsfriheten som blir aktuell. Den uppfattningen får naturligtvis också starkt stöd i beslutet att inte bevilja prövningstillstånd i det ovan återgivna målet och hur detta motiverats av prejudikatinstansen, även om det inte är ett vägledande avgörande. Vår bedömning är att det efter det avgörandet är klarlagt att det är etableringsfriheten som reglerna ska prövas mot.

---

⁵⁰ Kammarrätten i Stockholms dom den 20 februari 2023, mål nr 1150–1152-21.

⁵¹ Enligt Cécile Brokelind och David Kleist framgår det av avgörandet HFD 2020 ref. 68 att de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna kan vara tillämpliga även när investerare äger en mycket liten andel av låntagaren. Eftersom de svenska reglerna inte bara är tillämpliga när den legala äganderätten ger ett bestämmande inflytande kan rätten till fria kapitalrörelser vara tillämplig i stället för etableringsfriheten. De konstaterar att reglerna avser att skydda Sverige mot skattebaserosion, inte att reglera tillgången till den svenska marknaden, och att rätten till fria kapitalrörelser bör kunna vara tillämplig i förhållande till tredjeland. Se Brokelind, C. och Kleist, D. (2023), *Interest Deduction Limitations in Sweden Post-Lexel: The relevance of the Free Movement of Capital*, s. 234–246.

15.3.5 I vilka situationer begränsar etableringsfriheten tillämpningen?

Diskriminering vid jämförelse med koncernbidragsberättigade företag

Bedömning: Att de svenska reglerna är oförenliga med EU-rätten är en direkt följd av att räntebetalningar till ett företag som inte är skattskyldigt i Sverige (och därför inte med skatterättslig verkan kan vara mottagare av koncernbidrag) kan underkännas samtidigt som en identisk transaktion där borgenären är skattskyldig i Sverige (och kan motta koncernbidrag) inte kan angripas. Problemet är således en effekt av att en tillämpning av reglerna förutsätter att det ska finnas en skatteförmån och att det inte anses finnas en sådan för intressegemenskaper som kan lämna koncernbidrag.

Både EU-domstolens avgörande i Lexel och Högsta förvaltningsdomstolens efterföljande avgöranden⁵² avsåg situationer då låntagaren i Sverige och långivaren i det andra landet inom EES hade kunnat lämna koncernbidrag till varandra med avdragsrätt om båda bolagen varit svenska aktiebolag. Att etableringsfriheten inskränks bygger på att det enligt förarbetsuttalanden till 2013 respektive 2019 års riktade ränteavdragsbegränsningsregler inte uppkommer en skatteförmån i en intern svensk situation om bolagen med avdragsrätt hade kunnat lämna koncernbidrag till varandra. Däremot kan det uppstå en skatteförmån i en motsvarande gränsöverskridande situation.⁵³ Att en skatteförmån inte anses uppkomma i den helt interna situationen beror på att bolagen hade kunnat uppnå samma resultat genom att lämna koncernbidrag.

⁵² HFD 2021 not. 10, HFD 2021 ref. 68 respektive HFD 2024 ref. 6.

⁵³ Jämför prop. 2012/13:1 s. 254 och 334 samt prop. 2017/18:245 s. 365.

Diskriminering utanför koncernbidragsområdet

Bedömning: De svenska reglerna kan inte underkännas med stöd av EU-rätten i en situation där koncernbidrag inte hade kunnat lämnas med skattemässig verkan även om båda företagen varit skattskyldiga i Sverige.

Frågan om det kan föreligga en inskränkning av etableringsfriheten när parterna i lånetransaktionen inte hade kunnat lämna koncernbidrag till varandra med avdragsrätt även om de varit skattskyldiga i Sverige har inte prövats i praxis. Ett exempel är fall då bolagen är i intressegemenskap med varandra, men ägarandelen är lägre än den som krävs för koncernbidragsrätt.

Regeringen bedömde i förarbetena till 2019 års regler att dessa är förenliga med EU-rätten.⁵⁴ Regeringen har också i ett svar till kommissionen avseende 2013 års regler angett att den dåvarande undantagsregeln exempelvis var avsedd att träffa en rent inhemsk situation då stora skattemässiga underskott främst av skatteskal flyttades mellan företag med hjälp av ränteavdrag.⁵⁵

Även nuvarande 24 kap. 18 § andra stycket IL kan enligt vår bedömning bli tillämplig på räntor mellan två svenska bolag som inte med avdragsrätt kan lämna koncernbidrag till varandra. Detsamma gäller bestämmelsen i 19 § första stycket. Detta talar för att en inhemsk respektive gränsöverskridande situation behandlas på samma sätt när koncernbidragsrätt saknas och att det då inte föreligger någon inskränkning av etableringsfriheten.⁵⁶

---

⁵⁴ Prop. 2017/18:245 s. 185.

⁵⁵ Fi2014/4205 s. 8.

⁵⁶ Vid tillämpning av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna i 24 kap. 21–29 §§ IL kan ett koncernbidrag inte heller likställas med ett ränteavdrag respektive en ränteinkomst. Detta eftersom avdragsrätten för negativa räntenetton är begränsad medan någon motsvarande begränsning inte gäller för koncernbidrag. Det finns alltså situationer då det inte är skattemässigt neutralt med koncernbidrag respektive en räntebetalning, varför en skatteförmån i regelns mening kan uppkomma även mellan företag som kan lämna koncernbidrag till varandra med avdragsrätt. Motsvarande skatteförmån kan också uppkomma mellan två svenska bolag som är i intressegemenskap, men inte ingår i samma koncern.

När kan etableringsfriheten åberopas?

Bedömning: Etableringsfriheten kan åberopas när det företag som faktiskt har rätt till den inkomst som motsvarar ränteutgiften (den faktiska långgivaren) hör hemma inom EES och har ett väsentligt inflytande över den svenska låntagaren, och tvärtom. När den faktiska långgivaren och låntagaren kontrolleras av ett gemensamt närstående företag måste både detta och långgivaren höra hemma inom EES för att etableringsfriheten ska kunna åberopas. Etableringsfriheten kan inte åberopas när långgivaren hör hemma i tredjeland.

Etableringsfriheten kan åberopas när den faktiska långgivaren hör hemma i ett land inom EES och har ett väsentligt inflytande⁵⁷ över den svenska låntagaren.⁵⁸ Det företag som gett lån behöver inte vara koncernens yttersta moderföretag, eftersom aktieägarnas hemvist saknar betydelse för möjligheten att åberopa etableringsfriheten.⁵⁹ Etableringsfriheten kan också åberopas när den svenska låntagaren har ett väsentligt inflytande över en faktisk långgivare inom EES. Ifall någon av dessa situationer föreligger och företagen hade kunnat lämna koncernbidrag till varandra med avdragsrätt om de båda hört hemma i Sverige får reglerna i 24 kap. 18 § andra stycket respektive 19 § första stycket IL som utgångspunkt inte tillämpas.

Företag som hör hemma i tredjeland har inte rätt att åberopa etableringsfriheten och kan därför som utgångspunkt nekas avdrag med stöd av 24 kap. 18 § andra stycket respektive 19 § första stycket IL.⁶⁰

Det finns situationer då den faktiska långgivaren är ett bolag inom EES och ingår i samma koncern som den svenska låntagaren, men etableringsfriheten ändå inte får åberopas. Det gäller fall då den faktiska långgivaren och den svenska låntagaren direkt eller indirekt kontrolleras av ett gemensamt närstående företag hemmahörande i tredjeland. Företagen är då i intressegemenskap eftersom de står under i huvudsak gemensam ledning.⁶¹ I dessa fall inverkar inte den riktade ränteavdragsbegränsningsregeln på det långgivande företags etableringsfrihet, utan enbart på etableringsfriheten för det närstående företag

⁵⁷ 24 kap. 16 § andra stycket första strecksatsen IL.

⁵⁸ Jämför C-524/04, *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*, p. 95.

⁵⁹ Se C-80/12, *Felixstowe Dock and Railway Company m.fl.*, p. 40.

⁶⁰ Se exempelvis C-35/11, *Test Claimants in the FII Group Litigation*, p. 97.

⁶¹ 24 kap. 16 § andra stycket andra strecksatsen IL.

som kontrollerar de båda företagen och som därmed kan påverka valet av finansieringsform.⁶²

En särskild fråga är om etableringsfriheten kan åberopas när ett långivande företag i tredjeland och den svenska låntagaren direkt eller indirekt kontrolleras av ett företag som hör hemma inom EES. Skatteverket anser att etableringsfriheten inte kan åberopas i denna situation.⁶³

Avgörandet *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*⁶⁴ gällde nationella underkapitaliseringsregler som innebar att icke arm-längdsmässig ränta som betalades till närstående företag i vissa fall skulle klassificeras som utdelning när långivaren var ett utländskt företag, men inte när den betalades till företag inom landet. EU-domstolen ansåg bland annat att en inskränkning i etableringsfriheten förelåg när det låntagande bolaget beviljades ett lån från ett annat i landet ej hemmahörande bolag som, oberoende av var det var hemmahörande, självt kontrollerades av ett i en annan medlemsstat hemmahörande bolag och som direkt eller indirekt ägde en sådan andel av kapitalet i det låntagande bolaget.⁶⁵ Domstolens uttalande antyder att etableringsfriheten kunde åberopas när lån lämnades från ett bolag i tredjeland som kontrollerade ett nationellt företag, och som i sin tur kontrollerades av ett företag inom EES. Detta trots att ränteutgiften hade kunnat klassificeras som utdelning även om det kontrollerande EES-företaget i stället hade varit ett inhemskt företag. Etableringsfriheten skulle alltså inte bara kunna åberopas för att åstadkomma likabehandling med en inhemsk situation, utan också ge ett förmånligare resultat.

Avgörandet i *Gallaher*⁶⁶ visar emellertid att EU-domstolens uttalande inte ska tolkas på det sättet. Avgörandet gällde regler om uppskjuten kapitalvinstbeskattning vid koncerninterna överlåtelse som bara var tillämpliga om förvärvaren hörde hemma i samma land. I det aktuella fallet hade tillgångar överlåtits från ett inhemskt bolag till ett systerbolag i tredjeland. Deras gemensamma moderföretag hörde hemma i ett EES-land. EU-domstolen konstaterade att det inte gjordes någon åtskillnad i de nationella reglerna beroende på var moder-

⁶² Jämför C-524/04, *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*, p. 98–99.

⁶³ Skatteverkets ställningstagande den 9 juli 2021, *HFD 2021 not. 10, Prövning av om undantagsregeln i 2013 års ränteavdragsbegränsningsregler är förenlig med unionsrätten*, dnr 8-1088642.

⁶⁴ C 524/04, *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*.

⁶⁵ C-524/04, *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*, p. 95.

⁶⁶ C-707/20, *Gallaher*.

bolaget hade sitt skatterättsliga hemvist. Eftersom transaktionen skulle ha behandlats på samma sätt om det gemensamma moderbolaget hört hemma inom landet förelåg inte någon inskränkning av moderbolagets etableringsfrihet.⁶⁷

Bedömningen av om en väsentlig skatteförmån uppkommer enligt undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL utgår från det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till den inkomst som motsvarar ränteutgiften. Hur bolagsstrukturen ser ut och huruvida företagen i denna hör hemma i Sverige eller inte saknar betydelse. Om den faktiska mottagaren av ränteinkomsten hör hemma i tredjeland bedöms alltså rätten till avdrag på samma sätt oavsett om övriga företag i bolagsstrukturen hör hemma i Sverige eller inte. Vi anser därför inte att det kan föreligga en inskränkning av etableringsfriheten när det företag som faktiskt har rätt till den inkomst som motsvarar ränteutgiften hör hemma i tredjeland.

Etableringsfriheten kan alltså varken åberopas när ett långgivande företag i tredjeland direkt eller indirekt kontrollerar den svenska långgivaren, eller när den svenska låntagaren och långgivaren i tredje land direkt eller indirekt kontrolleras av ett gemensamt närstående företag hemmahörande i EES.

Etableringsfriheten kan inte heller åberopas när den svenska låntagaren är den som har kontroll över den utländske långgivaren i tredjeland, eftersom det då inte är fråga om en etablering inom EES.⁶⁸

Rättsmissbruk

Bedömning: Etableringsfriheten kan inte åberopas som grund för att underkänna de svenska reglerna när det föreligger ett rättsmissbruk.

Enligt den allmänna unionsrättsliga principen om förbud mot rättsmissbruk (även kallat förfarandemissbruk) får unionsrätten inte missbrukas eller åberopas i bedrägligt syfte. Vid rättsmissbruk får alltså etableringsfriheten inte åberopas som grund för att underkänna de svenska reglerna trots att förutsättningarna formellt sett är uppfyllda.

⁶⁷ C-707/20, *Gallaber*, p. 72–74. Jämför även p. 50–55 i generaladvokatens förslag till avgörande.

⁶⁸ Jämför lydelsen av artikel 49 i EUF-fördraget.

Av EU-domstolens praxis framgår att principen gäller utan stöd i svensk lag och att den är tillämplig även på den direkta beskattningens område när missbruket grundar sig på en fördragsbestämmelse.⁶⁹

För att det ska vara fråga om ett rättsmissbruk krävs att det föreligger objektiva förhållanden av vilka det framgår att syftet med de berörda unionsbestämmelserna inte har uppnåtts, trots att de villkor som uppställs i unionsrätten formellt sett är uppfyllda. Det ska också föreligga en subjektiv faktor, nämligen en avsikt att erhålla en förmån som följer av unionsrätten genom att konstruera de omständigheter som krävs för att erhålla den.

Enligt EU-domstolen ska det göras en sammantagen bedömning av omständigheterna för att fastställa om kriterierna är uppfyllda, bland annat om de ekonomiska aktörerna har utfört rent formella eller konstlade transaktioner som inte är motiverade av ekonomiska eller affärsmässiga skäl, i det huvudsakliga syftet att uppnå en otillbörlig fördel. Det kan exempelvis betraktas som ett konstlat upplägg när en bolagskoncern inte upprättats av skäl som återspeglar den ekonomiska verkligheten, när den har en rent formell struktur och när dess huvudsakliga mål eller ett av dess huvudsakliga mål är att uppnå en skattefördel som står i strid med målet eller syftet med den gällande skattelagstiftningen.⁷⁰

Slussning av ränta inom intressegemenskaper

En särskild fråga är vad som gäller i slussningssituationer, dvs. då lånet till det svenska företaget lämnats av ett annat företag än det företag i intressegemenskapen som faktiskt har rätt till ränteinkomsten eftersom det finns motsvarande lån i ytterligare led. Slussning kan avse hela skulden men kan också avse delar av denna ("rater"), vilket innebär att olika företag inom en intressegemenskap kan ha rätt till del av ränteinkomsterna avseende samma skuld.⁷¹

Det objektiva testet i 24 kap. 18 § första stycket IL görs i förhållande till det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till den inkomst som motsvarar ränteutgiften ("beneficial owner"), medan bedömningen enligt undantagsregeln i andra stycket avser "skuldförhållandet" (jämför 2013 års regler i dåvarande 24 kap. 10 b–e §§ IL

⁶⁹ Se C-115/16, C-118/16, C-119/16 och C-299/16, *N Luxembourg 1*, p. 97, 98, 101 och 102.

⁷⁰ Se C-115/16, C-118/16, C-119/16 och C-299/16, *N Luxembourg 1*, p. 124, 125, 127.

⁷¹ Jämför HFD 2020 ref. 68.

där begreppet ”skuld” respektive ”skuldförhållandet” används omväxlande). En fråga blir då om bedömningen av om skuldförhållandet uppkommit uteslutande eller så gott som uteslutande av skatte-skal, inklusive frågan om det uppkommer en skatteförmån, ska göras i förhållande till långivaren i första ledet eller till den faktiska mottagaren. Detta har betydelse när lånet slussas vidare i rater, eftersom bedömningen då antingen kan avse varje slutlig mottagare för sig eller en sammanvägd bedömning av alla lånets olika underliggande delar. Frågan har inte behandlats enhetligt i underrättspraxis.⁷² I Högsta förvaltningsdomstolens avgörande⁷³ där det konstateras att det krävs en skatteförmån för att tillämpa 19 § första stycket anges inte heller hur prövningen ska göras inom ramen för den bestämmelsen.

Förutsättningen för att en skatteförmån inte ska uppkomma mellan två svenska företag är att de i stället hade kunnat lämna koncernbidrag till varandra med avdragsrätt. Om räntan mellan två sådana företag slussas vidare kan det däremot uppkomma en skatteförmån, beroende av hur den som faktiskt har rätt till ränteinkomsten beskattas. Mot bakgrund av att det inte är klart hur bedömningen av om en skatteförmån uppkommer ska göras när slussningen sker i rater finns det också en osäkerhet om när EU-rätten kan åberopas i situationer då räntan slussas vidare på det sättet.

15.3.6 Sammanfattande slutsatser

Vi anser att de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna enbart ska prövas mot etableringsfriheten i artikel 49 och 54 i EUF-fördraget. För att en inskränkning av etableringsfriheten ska föreligga krävs det att långivaren hör hemma inom EES. Etableringsfriheten får inte åberopas av företag i tredje land, vilket innebär att ägarförhållandena i det enskilda fallet får betydelse för om 24 kap. 18 § andra stycket respektive 19 § första stycket IL får tillämpas. När en långivare inom EES och den svenska låntagaren ägs av ett gemensamt moderföretag inom EES får etableringsfriheten åberopas, medan etableringsfriheten inte får åberopas om denna gemensamma ägare hör hemma i tredje land. Om långivaren direkt eller indirekt äger den svenska låntagaren

---

⁷² Jämför Kammarrätten i Stockholms dom den 18 oktober 2018, mål nr 4578–4579-17, Kammarrätten i Stockholms dom den 19 november 2021, mål nr 8418–8419-19, och Kammarrätten i Göteborgs dom den 22 december 2022, mål nr 4366-17 och 4368-17.

⁷³ HFD 2024 ref. 6.

måste denne höra hemma inom EES för att etableringsfriheten ska få återopas. I situationer då den svenska låntagaren äger långivaren kan etableringsfriheten återopas om långivaren hör hemma i ett land inom EES. Etableringsfriheten får dock aldrig återopas om det föreligger ett rättsmissbruk.

En skillnad i behandling föreligger när låntagaren hade kunnat lämna koncernbidrag till långivaren med avdragsrätt enligt 35 kap. IL om de båda hade hört hemma i Sverige. När etableringsfriheten får återopas och sådan koncernbidragsrätt hade funnits om de inblandade företagen hört hemma i Sverige får alltså 24 kap. 18 § andra stycket respektive 19 § första stycket IL inte tillämpas.

15.3.7 Betydelsen av att de riktade reglerna inte får tillämpas

En särskild fråga är hur de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna förhåller sig till andra regelverk på området och vilket skattebortfall det kan bli genom att dessa i vissa fall inte gäller för räntor till koncernbolag inom EES.

I samband med att de riktade reglerna inskränktes och de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna infördes konstaterade regeringen att skatteundandragande skulle kunna ske med belopp motsvarande den kvittning av räntekostnader som får göras mot ränteintäkter och upp till nivån för avdragsunderlaget. Det ansågs därför nödvändigt med kompletterande ränteavdragsbegränsningsregler för att skydda den svenska bolagsskattebasen mot skatteplanering med hjälp av ränteupplägg inom en intressegemenskap.⁷⁴ Skatteverket skulle ges i uppdrag att följa upp om de riktade reglerna förebygger skatteplanering med ränteavdrag på avsett sätt, samt om det förekommer kringgåenden.⁷⁵ Något sådant uppdrag har ännu inte lämnats.

Eftersom det inte gjorts någon fullständig inventering är det inte möjligt att avgöra om och i så fall i vilken utsträckning nya räntestrukturer etablerats till följd av avgörandena i Lexel respektive HFD 2021 ref. 68, och HFD 2024 ref. 6 är för nytt för att analysera sådana effekter. Det går inte heller att fastställa i vilken utsträckning avgörandena lett till att ränteavdrag ska medges avseende befintliga ränteupplägg, på grund av att reglerna annars hade kunnat tillämpas och det inte är

---

⁷⁴ Prop. 2017/18:245 s. 174.

⁷⁵ Prop. 2017/18:245 s. 176.

fråga om ett sådant rent konstlat upplägg som kan hanteras med principen om rättsmissbruk.

Det finns alltså inget tillförlitligt underlag för att bedöma vilka konsekvenser som följer av att de svenska reglerna befunnits oförenliga med unionsrätten. De allmänna ränteavdragsbegränsningsreglerna ger allmänt ett snävare utrymme för skatteplanering med lån och räntor, men utöver de allmänna slutsatser som drogs i det tidigare arbetet är det oklart vilken närmare betydelse de har för att hindra aggressiv skatteplanering.

Vi föreslår ändringar av förenklingsregeln som innebär att det maximala avdrag som får göras ökas från fem till 25 miljoner kronor och att räntenetton får utjämnas inom koncerner vid tillämpning av regeln.⁷⁶ Även om det allmänt innebär att reglerna ger ett större utrymme för ränteavdrag har det sannolikt en marginell betydelse när det gäller förekomsten av sådan skatteplanering som här är i fråga.

Vi föreslår också att räntenetton och avdragsunderlag ska beräknas gemensamt för svenska koncernföretag vid tillämpning av EBITDA-regeln.⁷⁷ Avdragsunderlagen inom koncernen kommer därmed att kunna nyttjas i större utsträckning än i dag. Detta ökar möjligheten att dra av ränteutgifter. Koncernutjämnningen gäller dock för företag med koncernbidragsrätt och spelar därför mindre roll i detta sammanhang.

Möjligheten att skatteplanera med ränteupplägg inom intresse-gemenskaper hindras till viss del genom andra regler. Hybridreglerna i 24 b kap. 5–7 §§ IL tar sikte på situationer då finansiella instrument behandlas på olika sätt i Sverige respektive ett annat land och kan därför tillämpas när ränteutgiften behandlas som utdelning hos långivaren. Reglerna träffar dock inte räntor som beskattas lågt eller kvittas mot underskott.

Minimibeskattningsdirektivet tillser att företag som ingår i koncerner med årliga intäkter om minst 750 miljoner euro blir föremål för en effektiv skatt om minst 15 procent. Beloppsgränsen innebär att reglerna enbart berör de största koncernerna, och inte heller dessa hindras från att kvitta ränteinkomsterna mot underskott.

---

⁷⁶ Se avsnitt 10.2, 10.5 och 10.6 samt föreslagna 24 kap. 28–29 §§ IL. Möjligheterna att kvitta negativa mot positiva räntenetton kommer att öka vid tillämpning av förenklingsregeln, jämfört med Skatteverkets ställningstagande den 20 mars 2020, *Förhållandet mellan förenklingsregeln och regeln om avdrag för ett annat koncernföretags negativa räntenetto*, dnr 8-137795.

⁷⁷ Se avsnitt 7.2.1–7.2.3 samt bland annat föreslagna 24 kap. 21 a, 23 a och 24 a §§ IL.

Merparten av risken för att den svenska skattebasen urholkas genom ränteupplägg där ränteinkomsten hänförs till bolag med låg eller ingen beskattning hanteras alltså enbart med undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL.⁷⁸ En del av de länder som tillhör EES har dock en bolagsskattesats som motsvarar eller överstiger den i Sverige.⁷⁹ I förhållande till dessa kan en väsentlig skatteförmån inte uppkomma för intressegemenskapen när den inkomst som motsvarar ränteutgiften medför ett överskott hos långgivaren. Ytterligare ett antal EES-länder har en bolagsskattesats som bara marginellt understiger den i Sverige. De transaktionskostnader som uppstår i samband med upptagande av lån bör innebära att det ofta inte är fråga om lån som uteslutande upptas av skatteskal heller i förhållande till dessa länder.

När inkomsten kvittas mot underskott hos långgivaren, och alltså inte blir föremål för någon faktisk beskattning, kan en skatteförmån dock uppkomma oavsett det andra landets bolagsskattesats. Efter Lexel finns det inget hinder mot att använda ränteupplägg för sådan gränsöverskridande resultatutjämning inom EES, utom när det är fråga om rent konstlade upplägg.

---

⁷⁸ Detta tas upp som en BEPS-risk som kan kräva riktade regler i OECD (2017), s. 76. Se även skäl 6 i direktivet mot skatteundandraganden, där det konstateras att medlemsstaterna kan använda riktade regler mot koncernintern skuldfinansiering, särskilt regler om underkapitalisering.

⁷⁹ OECD, Statutory Corporate Tax Rates 2023, https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=CTS_CIT.

16 Hur ska undantagsregeln anpassas till EU-rätten?

16.1 Inledning

I detta kapitel behandlas hur undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL kan ändras för att bli förenlig med EU-rätten. Vi menar att dagens regel inte är förenlig med EU-rätten i de fall då koncernbidragsrätt hade funnits om långgivaren hade varit ett svenskt företag, ägarförhållandena är sådana att etableringsfriheten får åberopas och etableringsfriheten inte har missbrukats.

Målet är att reglerna även fortsatt ska hindra aggressiv skatteplanering. Det ska inte ska vara möjligt att välja i vilket land vinster beskattas genom att lägga upp koncerninterna lånestrukturer.

För att reglerna ska bli förenliga med etableringsfriheten krävs att de utformas så att någon av följande förutsättningar är uppfyllda.

1. Det finns inte någon skillnad i behandling till nackdel för bolag som utövar sin etableringsfrihet (direkt eller indirekt).
2. Lagstiftningen tar sikte på situationer som inte är objektivt jämförbara.
3. Skillnaden i behandling kan motiveras av tvingande hänsyn till allmänintresset och är proportionerlig mot det mål som eftersträvas.

Mot bakgrund av vad EU-domstolen uttalat¹ bedömer vi att det inte är möjligt att lämna förslag som tar sikte på punkt 2 ovan. Anpassningar som tar sikte på att behandla internt svenska och gränsöverskridande situationer på samma sätt enligt undantagsregeln analyseras i avsnitt 16.2 nedan. I avsnitt 16.3 redogörs för det utrymme som finns att motivera en skillnad i behandling enligt EU-domstolens praxis.

---

¹ *Lexel*, p. 43–45.

Därefter diskuteras möjligheten till en rak anpassning till EU-rätten i avsnitt 16.4.

16.2 Bör regeln ändras så att den omfattar företag som kan lämna koncernbidrag till varandra?

Bedömning: Det är inte lämpligt att ändra regeln så att den omfattar även lån mellan företag som kan lämna koncernbidrag till varandra.

I direktiven anges att vi ska analysera om det är lämpligt att undantagsregeln även omfattar bolag som kan lämna koncernbidrag till varandra. Målet med en sådan anpassning är att bolag som utövar sin etableringsfrihet inte ska diskrimineras.

Undantagsregeln omfattar formellt lån mellan svenska bolag som kan lämna koncernbidrag till varandra med avdragsrätt redan i dag. Någon skatteförmån anses dock inte uppkomma eftersom en motsvarande effekt hade kunnat uppnås genom koncernbidrag. Det är alltså definitionen av vad som utgör en skatteförmån som leder till en inskränkning av etableringsfriheten och därför är det som utgångspunkt denna definition som behöver justeras om även svenska företag ska omfattas.

De nederländska riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna har ändrats på ett liknande sätt sedan EU-domstolen kommit fram till att dessa inte är förenliga med etableringsfriheten i artikel 49 och 54 i EUF-fördraget.² De nederländska reglerna innebar – och innebär fortfarande – att ränta på interna lån som utgångspunkt inte får dras av om lånet finansierar utdelningar, återbetalningar av aktiekapitalet, kapitaltillskott eller förvärv av andelar i ett företag som efter förvärvet är närstående.³ Vid tidpunkten för EU-domstolens avgörande gällde detta inte om lånet och den därmed sammanhängande rätts handlingen till övervägande del grundades på sakliga ekonomiska skäl, eller (något förenklat) om den inkomstskatt som togs ut på räntan hos den som denna rättsligt eller faktiskt, direkt eller indirekt, skulle betalas till var skälig enligt de nederländska kriterierna.

---

² C-398/16 och C-399/16, X.

³ Se artikel 10a Wet op de vennootschapsbelasting 1969.

Nederländerna tillämpar en koncernutjämningsmetod som innebär att skatten för de som ingår i en skattemässig enhet beräknas som om det var fråga om en enda skattskyldig genom att alla poster hänförs till moderföretaget. Såväl gruppintern lån och räntor som de gruppinterna transaktioner som lånen finansierat elimineras alltså inom gruppen och saknar därför skatterättslig betydelse inom enheter. Detta medförde att bestämmelsen aldrig kunde bli tillämplig mellan företag som ingick i samma skattemässiga enhet. Förhandsavgörandet från EU-domstolen avsåg en situation då ett nederländskt bolag lånat pengar av ett svenskt bolag och lämnat dessa vidare som kapitaltillskott till ett italienskt bolag, vilket i sin tur använt dem till att finansiera ett internt förvärv. Eftersom avdrag hade medgetts i en motsvarande inhemsk situation (varken lån eller kapitaltillskott mellan två nederländska bolag hade varit ”synligt”; EU-domstolens inskränkingsbedömning tog här sikte på kapitaltillskottet) ansåg EU-domstolen att detta innebar en inskränkning av etableringsfriheten som inte kunde rättfärdigas.

De nederländska reglerna har ändrats så att det nu ska göras en ”hypotetisk” eller ”fiktiv” prövning vid tillämpning av den riktade ränteadragsbegränsningsregeln i en intern situation. Även om företagen ingår i samma skattemässiga enhet och beskattas gemensamt ska alltså bedömningen utgå från hur det *hade blivit* om företagen beräknat sitt skattemässiga resultat var för sig. Om avdragsförbudet blir tillämpligt finns särskilda justeringsregler som anger vilket av företagen som ska ändra sitt resultat. Lån mellan två nederländska bolag kommer därför också att träffas när de används till någon av de uppräknade rättshandlingarna.

Regeln har två generella undantag som båda utgår från att både skulden och den därmed sammanhängande rättshandlingen till övervägande del ska grunda sig på sakliga ekonomiska skäl, det vill säga affärsmässiga överväganden. Med detta avses annat än skatteskal.⁴ Till ledning för bedömningen finns ett stort antal uttalanden och avgöranden kring vilka situationer som anses affärsmässiga. Enligt det första undantaget har den skattskyldige bevisbördan för att förutsättningarna är uppfyllda, vilket motsvarar vad som gällde innan reglerna ändrades. Det andra undantaget gäller om det skett ett skäligt effektivt skatteuttag. När så är fallet är det i stället skattemyndigheten som

---

⁴ Jämför van Eijk, G.I. (2018), *De spoedreparatiemaatregelen in de VPB: over 10a Wet VPB en "interne leningen"*.

har bevisbördan för att någon av förutsättningarna inte är uppfyllda. Det ska vara fråga om ett faktiskt skatteuttag på ränteinkomsten om minst tio procent, vilket bland annat innebär att den inte får kvittas mot underskott.⁵ Innan ändringarna gällde ett generellt undantag för räntor som blev föremål för tio procents beskattning.⁶ Ändringarna innebär i praktiken att alla interna lån måste prövas mot reglerna oavsett om de är gränsöverskridande eller inhemska.

Till skillnad från den nederländska regeln kräver undantaget i de svenska riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna inte att lånet använts på något särskilt sätt.⁷ Vad gäller bedömningen av affärsmässigheten framstår reglerna däremot som relativt lika.

De svenska reglerna skulle kunna ändras, så att det vid bedömningen av om en skatteförmån uppstår för intressegemenskapen bortses från möjligheten att lämna koncernbidrag. Det är en lösning som liknar den som Nederländerna använt sig av.

Det finns principiella invändningar mot sådana regler. De framstår inte som rationella. En sådan lösning skulle också kräva ändringar som tar sikte på själva bedömningsgrunden och det skulle krävas större ändringar i reglernas konstruktion. Bedömningen av om skuldförhållandet uteslutande eller så gott som uteslutande uppkommit för att få denna skatteförmån skulle nämligen bli konstlad. Även om det skulle införas en legaldefinition av vad som är en förmån och den skulle innebära att det bortses från att motsvarande effekter kan uppnås genom koncernbidrag kan rimligen den fiktiva skatteförmånen aldrig utgöra ett så starkt skäl för transaktionen att avdrag skulle vägras. Det innebär att en sådan regel måste utgå från annat än skälen för att skuldförhållandet uppkommit för att den över huvud taget ska gå att tillämpa. Den får heller inte utformas så att den ger systematiska skillnader mellan svenska och utländska företag.

Vår bedömning i denna del är att reglerna måste ändras på ett mer genomgripande sätt om även ränta mellan koncernbidragsberättigade företag ska omfattas. Då måste de inriktas mot vissa slags transaktioner eller finansieringslösningar, snarare än mot skatteförmånen. Det handlar då snarare om att ändra reglerna i 24 kap. 19 § IL än 18 § andra stycket.

---

⁵ För detaljer se artikel 10a punkt 3 b Wet op de vennootschapsbelasting 1969.

⁶ En så kallad "safe harbour"-regel, jämför C-398/16 och C-399/16, X, p. 3 där de tidigare reglerna återges.

⁷ Jämför dock 24 kap. 19 § IL.

16.3 Bör regeln ändras utifrån EU-domstolens rättfärdigande grunder?

Bedömning: Undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL bör inte ändras enbart utifrån någon av de rättfärdigande grunder som finns i EU-rätten.

16.3.1 EU-domstolens rättfärdigande grunder

Som framgått kan regler som i sig är diskriminerade vara tillåtna enligt EU-rätten om de kan rättfärdigas. Frågan blir då om de svenska reglerna kan justeras så att de faller in under någon av de rättfärdigande grunder som EU-domstolen ansett utgöra godtagbara skäl för att ha regler som är diskriminerande. I EU-domstolens praxis har följande rättfärdigande grunder godtagits.⁸

- Uppnå effektiv skattekontroll.
- Upprätthålla skattesystemets inre sammanhang.
- Skydda den skatterättsliga territorialitetsprincipen.
- Bevara en väl avvägd fördelning av beskattningsrätten.
- Bekämpa skatteundandragande och skatteflykt.

I den prövning som föregick avgörandet *Lexel* åberopade svenska staten de sista två rättfärdigande grunderna var för sig och tillsammans. Vår bedömning nedan utgår från dessa. Vi anser inte att det är möjligt att anpassa undantagsregeln utifrån någon av de andra rättfärdigande grunderna från EU-domstolens praxis.

---

⁸ EU-domstolens avgöranden sammanställs på något olika sätt av olika författare i doktrin, vår uppställning motsvarar den i Sjoerd, D., Marres, O., Vermeulen, H. och Weber, D. (2023) *Terra/Wattel European Tax Law, Volume 1: General Topics and Direct Taxation*, s. 64–65.

16.3.2 Behovet av att bevara en väl avvägd fördelning av beskattningsrätten

EU-domstolen konstaterade i *Lexel* att fördelen att få dra av en ränteutgift inte ska förväxlas med den fördel som följer av konsolideringen inom en skattemässig enhet, det vill säga möjligheten till allmän avräkning mellan utgifter och inkomster, och att motsvarande också gäller när konsolideringen sker genom koncernbidrag.⁹ Vi tolkar detta och övriga uttalanden i avgörandet som att det inte är möjligt att ändra 24 kap. 18 § andra stycket IL på ett sätt som bibehåller grunderna för regeln, inklusive syftet att motverka skattebaserosion, och samtidigt innebär att en skillnad i behandling mellan internt svenska och gränsöverskridande skuldförhållanden kan rättfärdigas utifrån behovet av att bevara en väl avvägd fördelning av beskattningsrätten.¹⁰

16.3.3 Förhindra skatteflykt

Om en inskränkning i etableringsfriheten ska kunna motiveras på den grund som gäller behovet av att förhindra skatteflykt måste det specifika ändamålet med inskränkningen vara att hindra beteenden som består i att iscensätta rent konstlade eller fiktiva upplägg¹¹ som inte har någon ekonomisk förankring och som arrangeras i syfte att undvika skatt som normalt ska betalas på den vinst som genererats i verksamhet som bedrivs i landet. Även om transaktionen utgör ett fiktivt upplägg som inte betingas av några verkliga affärsmässiga skäl så kräver proportionalitetsprincipen att avdragsrätten endast avser den del av räntan som överstiger vad som skulle ha avtalats om det inte hade förelegat några särskilda förbindelser mellan parterna.¹²

Vad gäller undantagsregeln i 2013 års regler uppmärksammade EU-domstolen i *Lexel* att den avsåg skulder till följd av civilrättsliga transaktioner, utan att för den skull endast avse fiktiva upplägg. Undantagsregeln kunde omfatta transaktioner som genomförts på marknadsmässiga villkor och som följaktligen inte utgjorde rent konstlade eller fiktiva upplägg i syfte att undvika den skatt som normalt ska betalas

⁹ Se p. 65–66, se även C-398/16 och C-399/16, *X*, p. 40–41.

¹⁰ Se även Sjoerd, D., Marres, O., Vermeulen, H. och Weber, D. (2023), *Terra/Wattel European Tax Law, Volume 1: General Topics and Direct Taxation*, s. 248. Jämför dock vad som sägs om arm-längdmässighet i avsnitt 16.4.2.

¹¹ I *Lexel*, användes begreppet ”fiktivt” medan formuleringen ”rent konstlade upplägg” använts i exempelvis C-196/04, *Cadbury Schweppes och Cadbury Schweppes Overseas*, p. 51.

¹² *Lexel*, p. 49–51.

på vinst som genererats i verksamhet som bedrivs i landet. Enbart den omständigheten att ett bolag önskar göra avdrag för räntor i en gränsöverskridande situation utan att det har skett någon fiktiv överföring kunde enligt EU-domstolen inte motivera en åtgärd som medför en inskränkning i etableringsfriheten.¹³

EU-domstolens dom avsåg 2013 års regler. Högsta förvaltningsdomstolen har därefter prövat 2019 års motsvarande regler och funnit att även dessa strider mot EU-rätten. Som framgått är 2019 års regler utformade på ett sätt som innebär att skuldförhållandet uppkommit ”uteslutande eller så gott som uteslutande” för att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån.

Vi redovisar nedan vilka skillnader vi anser att det finns mellan den svenska undantagsregeln och unionsrätten.¹⁴ Vår övergripande bedömning är att en regel som kan rättfärdigas med hänvisning till behovet av att bekämpa skatteflykt allmänt skulle få ett snävare tillämpningsområde än undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL. Det är också förhållandevis oklart vad EU-domstolen faktiskt accepterar inom ramen för rättfärdigandegrunden skatteflykt. Därför vill vi inte ersätta 24 kap. 18 § andra stycket IL med en regel som enbart tar sikte på rent konstlade upplägg. En sådan regel skulle nämligen innebära att reglerna inskränks mer än nödvändigt i förhållande till tredjeland och i de övriga situationer då etableringsfriheten inte får åberopas. Svårigheterna att tillämpa en ny regel skulle då göra sig gällande även i dessa fall.

Även om EU-domstolen inte uttryckligen uttalat det är vår uppfattning att principen om rättsmissbruk, som också tar sikte på konstlade upplägg, avser samma typ av missbruk som kan rättfärdiga en inskränkning av etableringsfriheten med hänvisning till behovet av att bekämpa skatteflykt.¹⁵ Vi föreslår nedan att det införs en särskild skatteflyktsregel som avser konstlade upplägg som inte har någon ekonomisk förankring och som arrangeras i syfte att undvika skatt. Den ska gälla för de företag som på grund av EU-rätten måste undantas från tillämpningen av 24 kap. 18 § andra stycket IL. I samband

---

¹³ *Lexel*, p. 53, 55 och 56.

¹⁴ Avsnitt 16.4.2.

¹⁵ Jämför exempelvis formuleringen i C-196/04, *Cadbury Schweppes och Cadbury Schweppes Overseas*, p. 64 och 68, med den i C-115/16, C-118/16, C-119/16 och C-299/16, *N Luxembourg 1*, p. 124–125. Se även Sjoerd, D., Marres, O., Vermeulen, H. och Weber, D. (2023), *Terra/Wattel European Tax Law, Volume 1: General Topics and Direct Taxation*, s. 244 och C-6/16, *Eqiom och Enka*, p. 26 och 64.

med det redovisar vi utförligt hur vi bedömer att EU-rätten ska tolkas i detta avseende.

16.4 Bör företag inom EES likabehandlas genom att undantas från regeln?

16.4.1 Det diskriminerande inslaget tas bort

Bedömning: Ska grunderna i det nuvarande systemet behållas måste företag som kan åberopa etableringsfriheten och som hade haft koncernbidragsrätt om de varit svenska behandlas på samma sätt som svenska koncernföretag.

Förslag: En särskild bestämmelse införs där vissa skuldförhållanden undantas från tillämpningsområdet för 24 kap. 18 § andra stycket IL. Undantaget gäller till den del

- koncernbidrag hade kunnat lämnas från låntagaren till det företag som faktiskt har rätt till den inkomst som motsvarar ränteutgiften (den faktiska långgivaren), eller
- etableringsfriheten kan åberopas och koncernbidrag hade kunnat lämnas till den faktiska långgivaren om denne var ett svenskt företag.

Undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL ska dock kunna tillämpas när ett motsvarande koncernbidrag skulle ha medfört ett överskott hos den faktiska långgivaren till följd av en koncernbidrags-spärr. Detta gäller både när den faktiska långgivaren hör hemma i Sverige och i en gränsöverskridande situation.

Förslagets innebörd

Som framgått är vår bedömning att problemet består i att långgivande företag som inte är skattskyldiga i Sverige, och därmed inte ingår i det svenska koncernbidragssystemet, behandlas sämre än företag som är det. Vår uppfattning är att det element i reglerna som är diskriminerande kan tas bort genom att de situationer då etableringsfriheten kan åberopas undantas från tillämpningsområdet för 24 kap. 18 § andra

stycket IL. Detta blir i praktiken ett slags minimilösning där regeln anpassas så att dess innehåll motsvarar det faktiska tillämpningsområdet efter EU-domstolens dom i Lexel.

Förslaget innebär i utgångsläget att det i lag anges att regeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL inte gäller vid transaktioner där långgivaren hade kunnat lämna koncernbidrag till låntagaren med avdragsrätt. Genom en särskild reglering jämföras transaktioner där avdrag i dag medges med stöd av etableringsfriheten, under förutsättning att det enda skälet till att företagen inte kan lämna respektive ta emot koncernbidrag är att de inte båda är skattskyldiga i Sverige (och därför inte omfattas av koncernbidragssystemet). Finns det något annat skäl till att de inte hade kunnat lämna koncernbidrag gäller inte undantaget från regeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL.

Den praktiska konsekvensen av en sådan regel är att vi inför en möjlighet till resultatutjämning mellan företag som inte kan lämna koncernbidrag och som inte omfattas av det systemet. Det kan naturligtvis på sikt få konsekvenser för det systemet och är i någon mening oförenligt med grunderna för vårt skattesystem. Närmare vilken praktisk betydelse det får beror emellertid också på i vilka fall det faktiskt ska gälla. Den frågan behandlas i nästa avsnitt.

Regelns utformning

Etableringsfriheten kan bara åberopas av företag inom EES. Vilka situationer som berör ett sådant företags etableringsfrihet framgår av avsnitt 15.3.5 ovan. I korthet gäller det situationer då det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till den inkomst som motsvarar ränteutgiften (benämns ”den faktiska långgivaren” nedan) hör hemma inom EES och

1. den faktiska långgivaren och den svenska låntagaren direkt eller indirekt ägs av ett gemensamt moderföretag som också hör hemma inom EES,
2. den faktiska långgivaren direkt eller indirekt äger den svenska låntagaren, respektive
3. när den svenska låntagaren direkt eller indirekt äger den utländska faktiska långgivaren.

En regel som jämställer utländska företag med svenska företag genom en fiktiv koncernbidragsrättsprövning vid tillämpningen av de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna behöver alltså bara avse dessa situationer.

En särskild fråga är om det också ska regleras direkt i lag att 24 kap. 18 § andra stycket IL inte är tillämplig när den faktiska långgivaren är ett företag som låntagaren kan lämna koncernbidrag till med avdragsrätt och hur regleringen i så fall ska se ut.

Även om det i normalfallet inte uppkommer en skatteförmån mellan två svenska bolag som kan lämna koncernbidrag till varandra med avdragsrätt så finns det exempel på att det i vissa fall kan förekomma. Så kan bland annat bli fallet vid tillämpning av de nuvarande generella ränteavdragsbegränsningsreglerna, där avdrag för ränta begränsas medan koncernbidrag enbart påverkar avdragsunderlaget. I vissa fall är det därför inte skattemässigt neutralt med ett koncernbidrag respektive en räntebetalning.¹⁶ Vårt förslag i avsnitt 7.2 skulle dock innebära att avdragsunderlaget och räntenettet beräknas gemensamt inom den svenska beräkningsenheten, vilket också bör medföra att en skatteförmån inte längre kan uppkomma för intressegemenskapen i dessa fall.¹⁷ Det finns också situationer då koncernbidrag visserligen kan lämnas enligt 35 kap. IL, men detta skulle medföra ett överskott hos mottagaren eftersom det inte får kvittas mot det mottagande företags underskott på grund av en koncernbidragsspär.¹⁸ En ränteinkomst träffas däremot inte av denna begränsning.

Vårt förslag innebär att tillämpningsområdet för undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL inskränks så att den inte längre kan tillämpas i situationer då detta skulle vara oförenligt med EU-rätten. Att det faktiskt kan förekomma skatteförmåner som undantagsregeln kan tillämpas på även mellan svenska bolag som kan lämna koncernbidrag till varandra talar mot att helt undanta även dem från reglerna.

---

¹⁶ Vid tillämpning av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna i 24 kap. 21–29 §§ IL kan ett koncernbidrag inte likställas med ett ränteavdrag respektive en ränteinkomst. Detta eftersom avdragsrätten för negativa räntenetton är begränsad medan någon motsvarande begränsning inte gäller för koncernbidrag. Det finns alltså situationer då det inte är skattemässigt neutralt med koncernbidrag respektive en räntebetalning, varför en skatteförmån i regelns mening kan uppkomma även mellan företag som kan lämna koncernbidrag till varandra med avdragsrätt. Motsvarande skatteförmån kan också uppkomma mellan två svenska bolag som är i intressegemenskap, men inte ingår i samma koncern.

¹⁷ Vi föreslår också att koncernbidrag inte ska ingå i avdragsunderlaget. Detta har dock ingen betydelse för frågan om skatteförmån ifall reglerna om gemensam beräkning av avdragsunderlag respektive räntenetto införs.

¹⁸ 40 kap. 18–19 §§ IL.

I syfte att likabehandla situationerna är dock vårt förslag att undanta ränteutgifter från tillämpningsområdet för undantagsregeln både när den faktiska mottagaren hör hemma i Sverige och när denna hör hemma i en annan stat inom EES. Detta görs genom en ny bestämmelse i 24 kap. 18 a § IL. När förutsättningarna i denna är uppfyllda ska undantagsregeln inte tillämpas.

I den nya regelns första stycke anges som krav att koncernbidrag enligt 35 kap. IL kunde lämnas från den svenska låntagaren till den faktiska långgivaren under beskattningsåret eller hade kunnat lämnas om båda företagen varit svenska.¹⁹ Avgränsningen görs på det här sättet eftersom det är i dessa situationer som undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL inte är förenlig med EU-rätten. Den nya bestämmelsen innebär alltså inte att reglerna om koncernbidrag utvidgas eller att räntans karaktär ändras. Avsikten är i stället att ringa in vilka intressegemenskaper som inte ska tillämpa undantagsregeln.

Att koncernbidrag kunde lämnas under beskattningsåret eller hade kunnat lämnas om båda företagen varit svenska innebär bland annat att ägarkravet om 90 procent ska vara uppfyllt i varje led och att ägarförhållandena måste ha bestått under hela beskattningsåret.²⁰ I den gränsöverskridande situationen blir detta en fiktiv prövning, utifrån vad som hade gällt enligt 35 kap. IL om företaget varit svenskt.

I en gränsöverskridande situation krävs det att det företag som faktiskt har rätt till ränteinkomsten hör hemma inom EES för att den nya regeln ska vara tillämplig. Om denne och den svenska låntagaren står under i huvudsak gemensam ledning krävs det, enligt 24 kap. 18 a § andra stycket IL, också att deras gemensamma moderföretag hör hemma i en stat inom EES. Eventuella mellanliggande eller överordnade bolag kan dock höra hemma i tredjeland. Kravet uppställs eftersom det är en förutsättning för att återopa etableringsfriheten i dessa fall (jämför situation 1 ovan). När det inte uppfylls föreligger alltså ingen inskränkning, vilket innebär att undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL kan tillämpas.

Undantagsregeln ska också fortsatt kunna tillämpas om ett koncernbidrag skulle ha medfört ett överskott hos den faktiska långgivaren till följd av en koncernbidragsspärr. Detta framgår av nya 24 kap. 18 a § tredje stycket IL. När den faktiska långgivaren är ett utländskt

---

¹⁹ Jämför 35 kap. 3 § 6, 4 § 2–3 och 5 § IL som innebär att koncernbidrag i vissa fall bara kan lämnas i en riktning.

²⁰ Jämför 35 kap. 1 och 3–6 §§ IL.

företag inom EES blir även detta en fiktiv prövning, utifrån vad som hade gällt för dennes underskott om det hade varit ett svenskt företag.²¹ Som framgått ovan uppkommer en skatteförmån till följd av koncernbidragsspärren i dessa fall även i en intern svensk situation, vilket innebär att undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL kan tillämpas. Motsvarande bör då också kunna gälla för ett gränsöverskridande skuldförhållande inom EES. Detta innebär bland annat att undantagsregeln fortfarande kan tillämpas när en utländsk faktisk långgivare inte tillhört koncernen de senaste sex beskattningsåren och kvittar ränteinkomsten mot inrullade underskott som uppkom innan denne tillhörde koncernen.²² När den faktiska långgivaren kvittar ränteinkomsten mot underskott i en skattemässig beräkningsenhet som den tillhör får bedömningen göras i förhållande till denna. Vi anser inte att det bör införas något undantag som tar sikte på någon av de andra spärrregler som finns i inkomstskattelagen. Dessa reglerar inte resultatutjämnning inom en koncern, utan innebär att ett underskott inte alls får nyttjas.

I de fall koncernbidragsspärrensregeln medför att undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL kan tillämpas kommer bedömningen enligt denna bestämmelse att avse den skatteförmån som beror på att ränteavdrag görs mot överskott hos låntagaren medan ränteinkomsten kvittas mot spärrade underskott hos långgivaren. Skillnader i skattesats får inte vägas in i en gränsöverskridande situation, vilket också blir följden av att regeln i 18 a § tredje stycket bara får tillämpas när ränteinkomsten kvittas mot ett underskott som hade varit koncernbidragsspärrat.

Den nya bestämmelsen gäller bara *till den del* den faktiska mottagaren av ränteutgiften inom intressegemenskapen hör hemma inom EES. Om den formella skulden slussas i rater (jämför avsnitt 15.3.5) måste bedömningen alltså göras för varje faktisk mottagare för sig. När bara vissa delar av ränteutgifterna undantas enligt den nya bestämmelsen får de resterande delarna av skuldförhållandet prövas mot undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL. Detta säkerställer att det inte finns skattemässiga incitament att slussa räntor via ett EES-företag i syfte att även faktiska mottagare i tredjeland ska träffas av det nya undantaget.

---

²¹ Jämför 40 kap. 10 och 14 §§ IL.

²² Jämför 40 kap. 18–19 §§ IL.

Prövningen ska ske enligt samma bevisregler som för andra avdragsyrkanden i inkomstskattelagen, vilket bland annat innebär att det företag som yrkar avdrag för en ränteutgift ska visa att samtliga förutsättningar för att tillämpa det nya undantaget är uppfyllda under ordinarie beskattningstid.²³

Förslaget förs in i 24 kap. 18 a § första–tredje stycket IL.

16.4.2 Undantag för rent konstlade upplägg

Det behövs en regel om missbruk inom det område som nu undantas

Bedömning: Ska ränteavdrag även i fortsättningen nekas i de fall som träffas av den unionsrättsliga missbruksprincipen måste detta ha stöd i en materiell bestämmelse i svensk rätt.

Förslag: En särskild regel införs för de undantagna ränteutgifterna som innebär att avdrag kan vägras om transaktionerna utgör ett konstlat upplägg utan ekonomisk förankring.

Avdrag för ränta bör naturligtvis inte medges när det är fråga om rättsmissbruk enligt EU-domstolens praxis. Om reglerna ändras enligt förslaget ovan kan den allmänna EU-rättsliga principen om rättsmissbruk inte längre tillämpas eftersom avdraget då inte längre medges med stöd av etableringsfriheten, utan enligt svensk lag. Det måste alltså finnas en svensk bestämmelse som tar sikte på konstlade upplägg för att EU-domstolens missbruksdoktrin fortsatt ska kunna tillämpas.

Vi anser inte att det vore tillräckligt att falla tillbaka på skatteflyktslagen som sådan bestämmelse, även om denna anses införliva den allmänna missbruksregeln i artikel 6 i direktivet mot skatteundandraganden.²⁴ Detta skulle nämligen kräva att det i varje enskilt fall prövas om syftet med reglerna om ränteavdrag kringgåts, vilket sannolikt skulle innebära att inte alla missbruksfall träffas.²⁵ Vi anser i stället

²³ Jämför prop. 2017/18:245 s. 185–186.

²⁴ Se prop. 2017/18:296 s. 91–93. Finland tillämpar skatteflyktsbestämmelsen i 28 § lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) på detta sätt, jämför finska Högsta förvaltningsdomstolens mål HFD 2016:72 och HFD 2021:178.

²⁵ Se 2 § 4 skatteflyktslagen, samt artikel 6.1 i och skäl 11 i direktivet mot skatteundandraganden. Jämför även HFD 2012 ref. 6 och redogörelsen för äldre rättspraxis i prop. 2008/09:65 s. 36–38.

att en särskild regel bör införas för att klargöra syftet med ränteavdragsbestämmelserna i aktuellt avseende och i vilka situationer ränteavdrag inte ska medges.²⁶

Problemet gäller egentligen bara för de fall då det finns en reell eller fiktiv koncernbidragsrätt enligt förslaget ovan, men frågan är om en särskild regel ska begränsas till dessa fall eller gälla generellt. Vår uppfattning är att 24 kap. 18 § andra stycket IL bör kunna tillämpas i de situationer som utgör rent konstlade upplägg i EU-domstolens praxis. När den bestämmelsen kan tillämpas bör det därför inte finnas något behov av ytterligare en bestämmelse som avser rent konstlade upplägg. I praktiken är det alltså tillräckligt att bestämmelsen träffar de gränsöverskridande situationer som undantas genom den föreslagna 18 a §. Om tillämpningsområdet inte begränsas till dessa situationer uppstår det regelkonflikter; både den nya regeln och bestämmelsen i 18 § kommer att gälla för samma transaktioner. Det är olämpligt och onödigt. Tillämpningsområdet begränsas därför så att undantaget för konstlade upplägg bara blir tillämpligt i de fall då regeln i 18 § andra stycket inte gäller, det vill säga på sådana ränteutgifter som avses i nya 18 a § första stycket.

Utformning av ett undantag för rent konstlade upplägg

Förslag: Ränteutgiften får inte dras av om Skatteverket visar att skuldförhållandet är del av ett konstlat förfarande och uteslutande eller så gott som uteslutande har uppkommit för att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån.

Vi har redovisat att vi anser att det finns ett mycket nära samband mellan rättfärdigande grunden behovet av att bekämpa skatteflykt och principen om rättsmissbruk.²⁷ För att en inskränkning av etableringsfriheten ska kunna motiveras av behovet att bekämpa skatteflykt krävs det att den nationella bestämmelsen avser konstlade upplägg som inte har någon ekonomisk förankring och som skapas i syfte att

²⁶ Jämför Monsenego, J. (2023), *Targeted Measures Against Intra-Group Debt Financing: What Needs and Design Options in Light of the ATAD, Transfer Pricing Rules, and Pillar 2?*, s. 685–686.

²⁷ Se avsnitt 16.3.3. Vad gäller principens tillämpning på mervärdesskatteområdet jämför exempelvis C-419/14, *WebMindLicenses Kft.*, p. 44–45, C-182/08, *Glaxo Wellcome*, p. 99, C-255/02, *Halifax m.fl.*, p. 69, C-103/09, *Weld Leasing*, p. 44 och C-155/13, *SIESC m.fl.*, p. 39.

undvika skatt som normalt ska betalas på den vinst som genererats i verksamhet som bedrivs i landet.

En jämförelse mellan å ena sidan den svenska undantagsregeln som den är utformad i dag och å andra sidan unionsrättslig praxis för vad som kan rättfärdigas eller utgör rättsmissbruk kan illustrera skillnader som blir viktiga för framtiden.

Vid bedömningen enligt undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL är det avgörande hur skattedrivet det interna skuldförhållandet är. Det finns inga krav på att transaktionerna ska vara konstlade, även om sådana inslag naturligtvis kan visa på att förfarandet är skattedrivet. Enligt förarbetena till regeln beaktas exempelvis om det skett en omotiverad slussning av räntebetalningar eller om ett företag som inte har egna medel blir långgivare genom att fordran flyttas dit.²⁸

Av EU-domstolens praxis framgår att det dels ska finnas ett subjektivt element i form av en avsikt att uppnå en skattemässig fördel, dels att det av objektiva omständigheter ska framgå att det ändamål som eftersträvas med etableringsfriheten inte har uppnåtts trots att kraven formellt har uppnåtts.²⁹ Med objektiva omständigheter avses sådant som kan verifieras av utomstående.³⁰

Denna skillnad uppmärksammas av EU-domstolen. Den svenska undantagsregeln kan omfatta transaktioner som genomförs på vad EU-domstolen benämner marknadsmässiga eller armlängdsmässiga villkor (innebörden av detta diskuteras nedan). Högsta förvaltningsdomstolen har på motsvarande sätt konstaterat att förhållandet att en transaktion genomförs uteslutande av skatteskal inte betyder att den är del av ett rent konstlat upplägg.³¹ Även om syftet med undantagsregeln också är att träffa rena missbrukssituationer synes det alltså finnas skillnader i synen på vad som är ett missbruk.

Vilka objektiva omständigheter är det då som EU-domstolen beaktat?

Det finns flera omständigheter som i olika fall inte tillmätts någon betydelse. Hit hör att beskattningen är låg i mottagarlandet³², att moder- eller dotterbolag är etablerade utanför landet³³, att motsva-

²⁸ Prop. 2017/18:245 s. 187 och 365.

²⁹ C-196/04, *Cadbury Schweppes och Cadbury Schweppes Overseas*, p. 64.

³⁰ C-524/04, *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*, p. 81.

³¹ HFD 2021 ref. 68, p. 32.

³² C-196/04, *Cadbury Schweppes och Cadbury Schweppes Overseas*, p. 49–50 och C-318/10, *SIAT*, p. 55–56.

³³ C-264/96, *Imperial Chemical Industries mot Colmer*, p. 26, C-324/00, *Lankhorst-Hohorst*, p. 37 och C-6/16, *Egiom och Enka*, p. 33.

rande tjänst hade kunnat utföras av ett bolag inom landet³⁴, respektive att ett lån är gränsöverskridande³⁵ eller har beviljats av ett närstående bolag i en annan medlemsstat.³⁶ Sådana omständigheter utgör alltså inte objektiva omständigheter som kan användas som indikation på att det är fråga om ett konstlat upplägg.

Att ett lån inte är armlängdsmässigt eftersom det inte hade lämnats om det inte hade funnits särskilda förbindelser mellan parterna, eller om det då hade lämnats till ett annat belopp eller till en annan räntesats, utgör däremot en indikation på att det är fråga om ett konstlat upplägg.³⁷ Vad det närmare betyder är emellertid mer oklart.³⁸ Utöver själva prissättningen kan det vara så att låntagarens kreditvärdighet, lånebehovet, finansieringsstrukturen och parternas mellanhavanden i övrigt kan innebära att en transaktion inte är armlängdsmässig eller marknadsmässig.³⁹

Andra typsituationer då det kan föreligga ett konstlat upplägg är när det är fråga om en fiktiv etablering som inte bedriver någon faktisk ekonomisk verksamhet, och när en bolagskoncern inte har upprättats av skäl som återspeglar den ekonomiska verkligheten utan bara har en rent formell struktur med huvudsakligt mål att uppnå en skattefördel.⁴⁰

En svensk reglering som tar sikte på konstlade upplägg bör utformas på ett sätt som innebär att alla dessa situationer träffas.

Av EU-domstolens praxis framgår att det inte är tillåtet att enbart tillämpa på förhand fastställda allmänna kriterier, utan det måste göras en individuell bedömning av transaktionen i dess helhet.⁴¹ En helhetsbedömning ska göras utifrån faktorer som organisatoriska, ekonomiska eller andra viktiga variabler för den koncern som det aktuella

---

³⁴ C-318/10, *SIAT*, p. 51.

³⁵ C-398/16 och C-399/16, *X*, p. 50 och *Lexel*, p. 55.

³⁶ C-524/04, *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*, p. 73 och C-105/07, *Lammers & Van Cleeff*, p. 27.

³⁷ C-524/04, *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*, p. 81.

³⁸ Vad gäller armlängdsmässiga villkor för en transaktion se bland annat C-311/08, *SGI*, och C-382/16, *Hornbach-Baumarkt*, där EU-domstolen även hänvisar till den välvägdade fördelningen av beskattningsrätten.

³⁹ Se not 24 i Garcia Prats, F.A. m.fl., (2021), *Opinion Statement ECJ-TF 1/2021 on the CJEU decision of January 20, 2021, in Case C-484/19, Lexel AB, concerning the application of Swedish interest deductibility rules*. Jämför även den kritik som framförs i Wattel, P. (2021), *Lexel. Freedom of Establishment. Sweden Cannot Refuse Deduction of Interest. Substantial Tax Benefit. No Artificial Arrangement. No Balanced Allocation of the Power to Tax*. *Court of Justice*, s. 45.

⁴⁰ C-196/04, *Cadbury Schweppes och Cadbury Schweppes Overseas*, p. 68, C-115/16, C-118/16, C-119/16 och C-299/16, *N Luxembourg 1*, p. 127, samt C-116/16 och C-117/16, *T Danmark*, p. 100.

⁴¹ C-6/16, *Egiom och Enka*, p. 32.

bolaget ingår i samt koncernens strukturer och affärsstrategier.⁴² Utformningen av de nationella bestämmelserna får inte innebära att vissa skattskyldiga automatiskt undantas från en skattefördel utan att skattemyndigheten är skyldig att lägga fram bevisning som tyder på missbruk.⁴³

När det finns indikationer på att det är fråga om ett fiktivt uppbygg måste den skattskyldige ges möjlighet att utan onödiga administrativa krav lägga fram uppgifter som rör eventuella affärsmässiga skäl som föranlett detta uppbygg. Den skattemässiga korrigeringen får bara avse den del som inte motsvarar vad som skulle ha avtalats om bolagen inte varit närstående.⁴⁴

Vi uppfattar kraven i EU-domstolens praxis som att bedömningen av en transaktions armlängdsmässighet enligt en nationell bestämmelse måste öppna för att samtliga omständigheter i det enskilda fallet kan beaktas. Det är alltså inte möjligt att peka ut vissa typer av transaktioner som icke armlängdsmässiga i en lagstiftning som enbart tar sikte på gränsöverskridande rent konstlade förfaranden utan att också införa en möjlighet till undantag om övriga omständigheter pekar på att transaktionen är affärsmässig.

Som framgått ovan måste Skatteverket ha den initiala bevisbördan för att en inskränkning ska vara möjlig. Detta måste följa av reglerna eftersom det är fråga om ett avdragsyrkande där den skattskyldige annars har bevisbördan under ordinarie beskattningstid. Vi föreslår därför att regeln utformas på det sättet. Detta påverkar dock inte bolagets skyldighet att lämna de uppgifter som behövs för att fatta riktiga beskattningsbeslut, och under ordinarie beskattningstid inträder Skatteverkets bevisbördan först när bolaget visat att ränteutgiften ska bedömas enligt 24 kap. 18 a § IL.⁴⁵

När lagstiftningen innebär att det görs en individuell bedömning i det enskilda fallet anser vi att 40 kap. 2–3 §§ SFL tillförsäkrar den skattskyldige en möjlighet att lägga fram uppgifter om affärsmässiga skäl för transaktionen. Det behöver alltså inte införas någon särskild bestämmelse om detta.

---

⁴² C-504/16 och C-613/16, *Deister Holding*, p. 74 och 97.

⁴³ C-6/16, *Egiom och Enka*, p. 32, jämför även bland annat C-115/16, C-118/16, C-119/16 och C-299/16, *N Luxembourg 1*, p. 142–143.

⁴⁴ C-524/04, *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*, p. 82, C-311/08, *SGI*, p. 71–72 och *Lexel*, p. 50–51.

⁴⁵ Jämför 31 kap. 2–3 §§ SFL.

Uttrycket rent konstlat eller fiktivt upplägg som inte har någon ekonomisk förankring har ingen motsvarighet i svensk lagstiftning.⁴⁶ Vi föreslår att bestämmelsen formuleras för att användas i ett svenskt sammanhang, även om avsikten är att den ska motsvara EU-domstolens praxis. Syftet är alltså att bestämmelsen ska ta sikte på sådant som avses i EU-domstolens praxis, inte att utvidga tillämpningsområdet till andra typer av förfaranden. Det ska också vara möjligt att beakta senare praxis från EU-domstolen.

I EU-domstolens praxis vad gäller hur skattedrivet ett förfarande ska vara för att träffas av missbruksprincipen används olika uttrycks sätt i olika typer av avgöranden. När det gäller rättsmissbruk anges ofta att skattefördelen ska vara det ”huvudsakliga” syftet med det konstlade förfarandet, medan det i inskränkingsfall uttrycks som att upplägget skett ”uteslutande” för skatteändamål.⁴⁷ Vi uppfattar rättsläget som att det är tillräckligt att skattefördelen är det huvudsakliga eller ett av de huvudsakliga skälen för att en inskränkning ska få göras. Detta särskilt mot bakgrund av att artikel 6 i direktivet mot skatteundandraganden formulerats så.⁴⁸ Vad detta närmare innebär i förhållande till de svenska begreppen är dock inte helt klart.⁴⁹ Det kan vara så att kravet på skatteskäl kan sättas lägre än ”uteslutande eller så gott som uteslutande” och att det alltså är möjligt att gå längre i detta avseende. Eftersom vårt uppdrag är att anpassa undantagsregeln till EU-rätten – inte att utvidga den – inför vi dock motsvarande krav som där i den regel vi nu föreslår.

Vi föreslår att den nya bestämmelse som innebär att företag med verklig eller fiktiv koncernbidragsrätt inte ska träffas av den nuvarande svenska undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL kompletteras med ett undantag. Ränteutgifter till sådana företag får inte dras av om Skatteverket visar att skuldförhållandet är del av ett konstlat förfarande och uteslutande eller så gott som uteslutande har uppkommit för att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån. EU-domstolens praxis om konstlade upplägg ska vara styrande. Vi

⁴⁶ Motsvarande gäller formuleringen i artikel 6 direktivet mot skatteundandraganden. Denna avser arrangemang som inte är genuina, vilket de är i den utsträckning de inte införts av giltiga kommersiella skäl som återspeglar den ekonomiska verkligheten.

⁴⁷ Se exempelvis C-115/16, C-118/16, C-119/16 och C-299/16, *N Luxembourg 1*, p. 125, och Lexel, p. 50. Jämför även C-524/04, *Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*, där det ena uttrycksättet används i beskrivningen i p. 82 och det andra i p. 81.

⁴⁸ Se även Sjoerd, D., Marres, O., Vermeulen, H. och Weber, D. (2023), *Terra/Wattel European Tax Law, Volume 1: General Topics and Direct Taxation*, s. 244–245 och 696–697.

⁴⁹ Se dock exempelvis C-425/06, *Part Service*, p. 62.

använder inte begreppet ”rent konstlat” eftersom vi anser att något i svenskt språkbruk antingen är konstlat eller inte. Syftet är inte att de svenska reglerna ska träffa fler fall än de som träffas av missbruksprincipen. Den föreslagna regeln träffar både internt svenska och gränsöverskridande situationer. Hur regeln ska tillämpas behandlas vidare i författningskommentaren.

Förslaget förs in i 24 kap. 18 a § fjärde stycket IL.

17 Hur ska förvärvsregeln anpassas till EU-rätten?

17.1 Inledning

Under vår utredningstid har Högsta förvaltningsdomstolen prövat frågan om regeln i 24 kap. 19 § första stycket IL (förvärvsregeln) är förenlig med etableringsfriheten och funnit att den inte är det. Även detta beror på avgörandet i Lexel. De svenska riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna har alltså visat sig strida mot EU-rätten på fler områden än vad som förutsattes när våra direktiv skrevs. Vårt uppdrag har således utvidgats genom utvecklingen av praxis.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande bygger på att avdragsförbudet i 24 kap. 19 § första stycket IL bara blir tillämpligt om räntebetalningarna på det interna lånet medför en skatteförmån för intressegemenskapen.¹ Som konstaterats är det som skapar problem i förhållande till etableringsfriheten även i detta sammanhang koncernbidragsrätten och den särställning som företag med koncernbidragsrätt får när de regler som begränsar avdragsrätten förutsätter en skatteförmån.²

I detta kapitel behandlas hur regeln i 24 kap. 19 § första stycket IL kan ändras för att bli förenlig med EU-rätten. Vi diskuterar först möjligheten att anpassa regeln på motsvarande sätt som enligt vårt förslag avseende undantagsregeln (avsnitt 17.2). Därefter presenteras vårt förslag, som innebär att praxis kodifieras och kravet på skatteförmån tas bort i kombination med vissa andra justeringar (avsnitt 17.3). Avslutningsvis beskrivs möjligheten till andra mer mekaniskt verkande regler (17.4).

---

¹ HFD 2024 ref. 6. Domen återges i avsnitt 15.3.3.

² Se slutsatserna i avsnitt 15.3.6.

17.2 Bör företag inom EES likabehandlas genom att undantas från regeln?

Bedömning: Det är möjligt att ta bort det diskriminerande inslaget från regeln genom att uttryckligen undanta företag med koncernbidragsrätt och motsvarande gränsöverskridande situationer där etableringsfriheten kan åberopas. Detta skulle dock innebära att 24 kap. 19 § IL får ett relativt begränsat tillämpningsområde och inte ger något ytterligare skydd mot erosion av skattebasen i de fall som undantas. Vi anser därför inte att bestämmelsen bör anpassas på det sättet.

Det är möjligt att ta bort det diskriminerande inslaget i förvävsregeln genom att tillämpa motsvarande lösning som i vårt förslag avseende undantagsregeln.³ Vissa situationer undantas då från regelns tillämpningsområde. Det gäller, med vissa begränsningar, fall då etableringsfriheten kan åberopas och den svenska låntagaren hade kunnat lämna koncernbidrag till det företag i intressegemenskapen som faktiskt har rätt till den motsvarande inkomsten, om båda företagen hade varit svenska. Ränta som avser sådana skuldförhållanden kommer då att behandlas på samma sätt som ränta som avser skuldförhållanden mellan svenska företag med koncernbidragsrätt. Även svenska företag med koncernbidragsrätt undantas uttryckligen från tillämpningsområdet. Undantaget för sådana situationer som omfattas av EU-domstolens missbruksprincip skulle i så fall vara detsamma som i föreslagna 24 kap. 18 a § fjärde stycket IL.

Om bestämmelsen ändras på det här sättet skulle 24 kap. 19 § första stycket IL få ett relativt begränsat tillämpningsområde och inte motverka skatteplanering med ränteavdrag vid helt interna transaktioner inom sådana koncerner.⁴ Eftersom det sannolikt är i dessa fall regeln har störst betydelse skulle den i princip bli verkningslös. Vi anser därför inte att bestämmelsen bör ändras på det sättet.

³ Jämför avsnitt 16.4.

⁴ Jämför prop. 2017/18:245 s. 193 och 366–367.

17.3 Bör kravet på skatteförmån tas bort från regeln?

17.3.1 En mekanisk förvävsregel

Bedömning: Om kravet på skatteförmån tas bort från 24 kap. 19 § första stycket IL kommer internt svenska och gränsöverskridande situationer att behandlas på samma sätt. Det är bäst att göra det genom att utforma reglerna utifrån nuvarande praxis, men ta bort de rekvisit som kan leda till diskriminerande regler eller olika behandling av företag med respektive utan koncernbidragsrätt.

Förslag: Ett företag får inte dra av ränteutgifter avseende en skuld till ett företag i samma intressegemenskap (internt lån) om skulden uppstått till följd av ett förvärv av en delägarakt från ett annat företag i intressegemenskapen (internt förvärv). Detta gäller dock inte om förvärvet har direkt samband med och är föranlett av ett förvärv från någon utanför intressegemenskapen (externt förvärv).

De diskriminerande inslagen tas bort

Även om det krävs en skatteförmån för att tillämpa förvävsregeln så är detta inte centralt vid tillämpningen av regeln. På det sättet skiljer sig bestämmelsen från vad som gäller enligt undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL. Det centrala i förvävsregeln är att delägarakt förvärvats från ett företag i samma intressegemenskap och att detta finansierats med lån från ett annat företag i intressegemenskapen. Regeln riktar sig mot ett slags transaktioner som anses vara risktransaktioner när det gäller skatteplanering. Tas kravet på skatteförmån bort innebär det bara att rättsläget blir så som det beskrivs i HFD 2022 ref. 49.⁵ Bestämmelsen skulle alltså inte bli innehållslös.

Vi bedömer med dessa utgångspunkter att det är möjligt att ta bort kravet på skatteförmån från regeln i 24 kap. 19 § första stycket IL och att den då blir förenlig med etableringsfriheten. Det förutsätter emellertid att det också står alldeles klart att reglerna tillämpas på motsvarande sätt oavsett om det är fråga om ett internt svenskt eller

⁵ Vad detta närmare innebär framgår av avsnittet ”Kodifiering av praxis” nedan. Jämför även Skatteverkets uppfattning i ställningstagande den 13 mars 2023, HFD 2022 ref. 49 – *Avdrag för ränteutgifter som uppkommer till följd av ett koncerninternt förvärv av aktier*, dnr 8-2256821.

ett gränsöverskridande skuldförhållande. Under dessa förutsättningar kommer bestämmelsen varken att syfta till eller faktiskt träffa enbart situationer då det uppstår en skatteförmån.

Vi har övervägt olika lösningar. Ett alternativ är att komplettera bestämmelsen, så att det framgår direkt av lagtexten att det inte krävs någon skatteförmån. Vi anser emellertid att det är bättre att utforma reglerna på annat sätt. Oavsett utformning är det dock viktigt att det inte råder någon tvekan om att det saknar betydelse om en transaktion ger en skatteförmån eller inte.

För att få göra avdrag för sådana ränteutgifter som avses i förvävsregeln krävs enligt den nuvarande lydelsen att förvärvet är väsentligen affärsmässigt motiverat. Det finns risk för att en regel som hänvisar till ”affärsmässiga skäl” eller liknade rekvisit i praktiken leder till att den blir diskriminerande. Vi vill undvika detta och anser därför att det är bättre att försöka kodifiera den praxis som gäller och samtidigt utforma 24 kap. 19 § IL så att det tydligt framgår att företag som har respektive saknar koncernbidragsrätt behandlas på samma sätt. Regeln bör utformas så att det i lagen direkt anges vilka interna förvärv som utan skattekonsekvenser kan finansieras med interna lån och vilka som inte kan göra det.

För att säkerställa att regeln inte blir diskriminerade till sin utformning eller i praktisk tillämpning föreslår vi även att kopplingen till 24 kap. 18 § IL tas bort. Detta markerar att reglerna ska tillämpas fristående från varandra och att det övergripande syftet att motverka skatteflykt inte ska vara styrande vid tillämpningen av 19 §. Motsvarande ändring bör då även göras i 18 § första stycket.

Kodifiering av praxis

Vår uppfattning av praxis är att interna förvärv som har direkt samband med och föranleds av ett externt förvärv omfattas av undantaget från förvävsregeln.⁶ Avdragsförbudet gäller alltså inte i dessa fall. Andra interna förvärv har ansetts ske av organisatoriska skäl och har därmed inte varit affärsmässigt motiverade i regelns mening. Det gäller till att börja med interna förvärv som utgör ett led i en intern omstrukturering. De har inte ansetts affärsmässigt motiverade även om omstruktureringen som sådan är motiverad av den bedrivna verksam-

---

⁶ Jämför HFD 2022 ref. 49 och HFD 2011 ref. 90 I–IV.

heten. Som skäl anges bland annat att det då inte görs en affär med någon i förhållande till företaget oberoende part, att skuldbelastningen för koncernen som helhet inte ökar och att sådana omstruktureringar i de allra flesta fall i stället kan ske genom tillskott.⁷ Även interna förvärv som syftar till att realisera övervärden och öka eget kapital och likviditet för att uppnå vissa krav har ansetts ske av organisatoriska skäl.⁸

Vi föreslår att det i bestämmelsen anges att avdrag inte ges för ränta på interna lån som avser interna förvärv av delägarätter. Avdragsbegränsningen gäller inte för ränta som avser ett internt skuldförhållande som uppkommit till följd av ett internt förvärv av andelar som har direkt samband med och är föranlett av ett externt förvärv. Detta motsvarar vad som gäller för interna skuldförhållanden som uppkommit till följd av externa förvärv. Bedömningen av sambandet mellan ett externt och ett internt förvärv ska i princip göras på motsvarande sätt som i nuvarande praxis.⁹ Det ska inte prövas om skälen för det interna förvärvet är affärsmässiga eller inte.

Vi föreslår inte något undantag för den speciella situation som ansågs vara affärsmässigt motiverad i HFD 2011 ref. 90 V, där en nyemission i princip användes som substitut för kapitaltillskott.¹⁰

Ränta på interna lån som är hänförlig till andra interna förvärv än de som undantas ska inte få dras av. Vilka skattekonsekvenser transaktionerna ger saknar betydelse.

Förslaget förs in i 24 kap. 19 § första och tredje stycket IL.

17.3.2 Finns det behov av andra ändringar?

Behovet av ytterligare justeringar

Våra direktiv innebär som vi tolkar dem att vi ska ändra reglerna så att de blir förenliga med gemenskapsrätten utifrån EU-domstolens och Högsta förvaltningsdomstolens praxis. Vårt förslag till ändring

---

⁷ HFD 2022 ref. 49 och HFD 2011 ref. 90 II–IV.

⁸ Se p. 14 i HFD 2024 ref. 6 och Skatterättsnämndens förhandsbesked den 31 maj 2023, dnr 124-22/D.

⁹ HFD 2022 ref. 49.

¹⁰ Lånet skulle användas till att genomföra en nyemission (internt förvärv) i ett utländskt dotterbolag som var i behov av medel för att undvika betalningssvårigheter. Om lånet i stället avsett ett kapitaltillskott hade det inte träffats av 2009 års riktade ränteavdragsbegränsningsregler. Tillskott som skedde på annat sätt än genom nyemission var dock skattemässigt missgynnade i dotterbolagets hemland.

av 24 kap. 19 § IL innebär i huvudsak att praxis med dess förtjänst och brister kommer att leva vidare och kanske styras hårdare än tidigare av lagtexten. Förslaget innebär dock inte att rättsläget blir identiskt med hur det var innan dessa avgöranden. Den regel vi föreslår är mindre flexibel och det finns ett mindre utrymme för att utveckla eller nyansera den praxis som etablerat sig. Det är naturligtvis mycket viktigt att reglerna fungerar i enlighet med sitt syfte och alltså hindrar aggressiv skatteplanering, men också att affärlivet inte skadas mer än nödvändigt. Vi har mot denna bakgrund funnit skäl att överväga om reglerna ska justeras i vissa avseenden.

Att rättsläget förändras skulle kunna motivera att reglerna ändras i större omfattning än vad vi föreslår. Om rättsläget i detta avseende ska ändras mer påtagligt bör det emellertid göras i ett större sammanhang.

Sambandet mellan lån och förvärv

Bedömning: Det finns inte tillräckligt starka skäl för att ändra det grundläggande kravet på samband mellan lån och förvärv.

Enligt nuvarande 24 kap. 19 § första stycket IL gäller att den interna skulden ska "avse" ett internt förvärv av delägarätter för att bestämmelsen ska bli tillämplig. Vad detta närmare innebär har stor betydelse för regelns tillämpningsområde och om den får avsedd effekt. Av praxis framgår att ränta på sådan ränta som lagts till den interna skulden (så kallad kapitaliserad ränta) inte avser det interna förvärvet.¹¹ Praxis är klar. Även om det finns skäl för motsatt ordning anser vi inte att det finns tillräckliga skäl för att nu föreslå en ändring.

En särskild och viktig fråga är om sambandet med det interna förvärvet kvarstår om ett internt lån refinansieras, exempelvis genom att det ersätts av ett annat internt lån. Frågan har inte prövats av Högsta förvaltningsdomstolen.¹² Vår uppfattning är att lagtexten omfattar även refinansieringsfall. Finns det ett tillräckligt tydligt samband kan

¹¹ Jämför HFD 2011 ref. 90 III vad gäller kapitaliserad ränta.

¹² Jämför dock resonemangen i HFD 2012 ref. 6 vad gäller tillämpning av back to back-regeln i 2009 års riktade regler, som inte utesluter att en sådan koppling kvarstår vid en refinansiering. I Kammarrätten i Stockholms dom den 30 juni 2017, mål nr 3533-16 och 4761-4764-16, togs en intern skuld upp för att lösa en intern skuld från ett annat bolag i intressegemenskapen. Den lösta skulden avsåg ett internt förvärv. Även den nya interna skulden ansågs avse det interna förvärvet.

den nya skulden ”avse” det interna förvärvet. Det förutsätter att ersättningskulden tas upp för att lösa den ursprungliga skulden.

Detsamma bör gälla i situationer då fordran flyttas internt i borgenärsledet, vilket tekniskt sett innebär att det uppstår en ny skuld.

I tidigare förarbeten har det diskuterats vad som ska gälla när ett företag i intressegemenskapen tar upp ett internt lån som sedan lämnas vidare som kapitaltillskott eller utdelning för att därefter användas till ett internt förvärv av delägaraktier. Det har då förutsatts att sådana situationer får hanteras med allmänna regler, såsom vad som är rättshandlingarnas verkliga innebörd, eller skatteflyktslagen.¹³ Lagstiftarens uppfattning synes ha varit att sådana förfaranden ska leda till beskattning, men med stöd av andra regler än de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna.

Vi ifrågasätter för vår del den bedömning som gjorts vid tidigare lagstiftning. Förvärvsregeln är inte utformad så att den bara träffar fall då låntagaren själv förvärvar andelar internt. Det är vår uppfattning att regeln kan vara direkt tillämplig i sådana fall. Ett internt lån kan alltså avse ett internt förvärv trots att det inte tagits upp av samma koncernbolag som gjort förvärvet. Detta gäller i situationer då det finns direkt samband mellan lånet och förvärvet och det alltså är lånet som gör det möjligt att förvärva. Det ska finnas en så tydlig koppling mellan förvärvet och lånet att tillskottet bara framstår som ett mellansteg eller en omväg. Vi anser alltså inte att skatteflyktslagen måste tillgripas för att hantera dessa fall.

Vi har övervägt att ändra kravet på samband till att skuldförhållandet exempelvis ska ha ”uppstått till följd av” eller ”ha samband med” det interna förvärvet i syfte att klargöra regelns tillämpningsområde och för att hindra kringgåenden. Mot bakgrund av de bedömningar vi gör ovan anser vi dock att det inte är nödvändigt.

Vi vill inte heller reglera när det finns ett tillräckligt samband mellan ett internt och ett externt förvärv. Av HFD 2022 ref. 49 framgår att detta blir beroende av omständigheterna i det enskilda fallet.¹⁴ Här får praxis fortsätta att utvecklas. I många fall är det en utredningsfråga om det finns ett tillräckligt nära samband mellan de olika förvärven. Dokumentation är central.

Av praxis framgår inte om det interna förvärvet måste avse samma delägaraktier som det externa förvärvet för att undantas från avdrags-

¹³ Prop. 2008/09:65 s. 53–54 och prop. 2012/13:1 s. 236. Jämför även prop. 2017/18:245 s. 193.

¹⁴ Se p. 25–26.

begränsningen. Vi anser att även ett internt förvärv av ett dotterbolag till ett bolag som förvärvats externt bör omfattas av undantaget i den nu föreslagna bestämmelsen. Det behöver inte anges i lagtext.

En annan fråga är om ett tillräckligt samband kan finnas när ett bolag i den befintliga koncernen förvärvas internt och det finns samband mellan den interna omstruktureringen och det externa förvärvet. Vi uppfattar dock inte det som ett tillräckligt stort problem för att det ska föreligga ett behov av reglering.

Tillfällig finansiering

Bedömning: Om ett internt förvärv tillfälligt finansieras med egna medel som därefter ersätts med en intern skuld bör skulden anses avse förvärvet.

Förslag: Om den interna skulden uppstått efter förvärvet men ändå har direkt samband med det ska skulden anses avse förvärvet.

I dag finns en regel i 24 kap. 19 § andra stycket IL som innebär att förvärsregeln kan bli tillämplig om ett förvärv finansieras med en tillfällig skuld till ett företag utanför intressegemenskapen. Ersätts en sådan skuld med en intern skuld får räntan inte dras av. Syftet med regeln är att det inte ska vara möjligt att undvika förvärsregeln genom att omvandla ett förvärvslån till ett vanligt internt lån med hjälp av ett tillfälligt externt lån.¹⁵

Vi anser att motsvarande också bör gälla i situationer då företaget först finansierar ett internt förvärv med egna medel, inklusive när dessa kommer från ett kapitaltillskott eller en utdelning, men därefter ersätter en sådan finansiering med ett internt lån. I dessa situationer kommer alltså den interna skulden att avse det interna förvärvet, trots att skulden uppkommer först efter att det genomförts.

Både när det gäller interna skulder som ersätter externa skulder och interna skulder som ersätter finansiering med egna medel krävs att den ursprungliga finansieringen är tillfällig. Det betyder att syftet hela tiden ska vara att den ursprungliga finansieringen ska ersättas. Det ställer också krav på någon form av tidsmässigt samband.¹⁶ Att

¹⁵ Jämför prop. 2017/18:245 s. 197.

¹⁶ Jämför prop. 2008/09:65 s. 56.

det i lagen anges att en finansiering ska ha ersatt en annan innebär naturligtvis också i övrigt att det ställs krav på att det finns tydliga samband mellan posterna.

Förslaget förs in i 24 kap. 19 § andra stycket IL.

Undantag vid omstrukturering inför avyttring

Bedömning: Avdragsförbudet i förvävsregeln bör inte gälla för räntor som är hänförliga till skulder som uppstått inför vissa externa avyttringar där det finns ett finansieringsbehov inom intressegemenskapen.

Förslag: Avdragsförbudet gäller inte om skulden har uppkommit som ett led i att strukturera om verksamheten i intressegemenskapen inför en försäljning av andelar till någon utanför intressegemenskapen och skulden svarar mot ett i tiden begränsat finansieringsbehov inom intressegemenskapen.

Som framgått innebär praxis i dag att avdrag endast medges vid intern finansiering av ett internt förvärv om det finns ett direkt samband mellan det interna förvärvet och ett tidigare externt förvärv. Bakgrunden till att praxis utvecklats så är att externa förvärv i sig är affärsmässiga och att det alltså finns en affärsmässig bakgrund till det interna förvärvet i de fall avdrag medges.

Det har från näringslivets sida framförts att det finns andra situationer då intern finansiering av interna andelsförvärv bör anses vara affärsmässig. Det tydligaste exemplet gäller när det ska ske en extern försäljning av företag som tillsammans bildar ett affärsområde. Inför en sådan försäljning omstruktureras ofta intressegemenskapen och det kan då uppstå behov av att lägga upp, flytta eller avveckla skuld-förhållanden.

Det finns i och för sig såvitt nu är av intresse en del som skiljer interna andelsförvärv som görs till följd av externa förvärv från omstruktureringar som syftar till att avyttra verksamheter. Den största skillnaden är att det normalt sett inte ska uppstå något finansieringsbehov för intressegemenskapen med anledning av att verksamheter avyttras. Skuldbelastningen för intressegemenskapen som helhet bör

minska snarare än öka.¹⁷ Det är en betydelsefull skillnad i detta sammanhang. Det är emellertid inte säkert att detta innebär att det undantagslöst saknas skäl för en regel som ger möjlighet till avdrag också vid avyttringar. Det kan finnas undantagsfall, då det faktiskt uppstår ett finansieringsbehov i samband med omstruktureringar som syftar till att verksamheter ska avyttras.

Vi föreslår att det införs en regel som gäller för ränta på skulder som uppkommit som ett led i att strukturera om verksamheten i intressegemenskapen inför en försäljning av andelar till någon utanför intressegemenskapen. Undantaget ska gälla när skulden svarar mot ett i tiden begränsat finansieringsbehov inom intressegemenskapen. Mot bakgrund av vad som ovan sagts om finansieringsbehov och de skillnader som finns bör regeln tillämpas restriktivt. En förutsättning bör vara att företaget kan visa att det uppstår respektive kvarstår ett finansieringsbehov inom intressegemenskapen, det vill säga att det finns ett behov av att låna pengar. Om det finns ett sådant behov saknar det dock betydelse vilket företag i intressegemenskapen som lånar ut och vad detta får för skattemässiga effekter. Kraven innebär att företaget vid varje tillfälle ska kunna visa att det funnits och kvarstår ett behov av finansiering till följd av den externa avyttringen.

I första hand handlar det alltså om avdrag för skulder som är tillfälliga och existerar under själva omstruktureringsfasen. Det är enklare att se att det kan finnas ett finansieringsbehov under den tidsperioden. Ett exempel på sådant tillfälligt finansieringsbehov kan vara när en utdelning som möjliggör finansiering med eget kapital kräver stämmobeslut som kan fattas först senare. Lån kan då i vissa fall behöva tas i avvaktan på att eget kapital tillgängliggörs. En annan tänkbar situation är när det enda sättet att flytta ett bolag internt utan negativa konsekvenser är att överlåta det mot ersättning och medel för att finansiera detta inflyter först vid den externa avyttringen.

Regeln vi föreslår utesluter visserligen inte att avdrag kan medges under en något längre tid. I praktiken är det emellertid svårt att se hur interna överlåtelser inför en extern avyttring av en verksamhet kan ge annat än ett tillfälligt finansieringsbehov.

Förslaget förs in i 24 kap. 19 § tredje stycket IL.

---

¹⁷ Jämför resonemangen i HFD 2011 ref. 90.

Finansieringskrav

Bedömning: Det bör inte för närvarande införas några särskilda krav som gäller finansieringen vid interna förvärv.

Vi har övervägt om förvävsregeln borde kompletteras med ytterligare regler som gäller finansieringen av ett internt andelsförvärv. Det förslag vi nu lämnar innebär i princip att det som ska prövas är om det finns ett direkt samband mellan ett internt och ett externt förvärv och i vissa fall om det uppkommit ett finansieringsbehov med anledning av en omstrukturering inför en extern avyttring. Hur förvärvet finansieras i dessa situationer saknar dock betydelse vid tillämpningen av 24 kap. 19 § IL. Skuldförhållandet och dess finansiering får i stället bedömas enligt den av reglerna i 18 § andra stycket respektive 18 a § fjärde stycket som får tillämpas i det enskilda fallet.

Vårt förslag ligger nära den praxis som gäller redan i dag. Samtidigt tas kravet på skatteförmån bort och avdragsrätten kommer inte längre att begränsas till vad som är affärsmässigt. Den föreslagna förvävsregeln innehåller alltså över huvud taget inget skydd mot transaktioner som genomförs av affärsmässiga skäl, men finansieras på ett sätt som helt motiveras av önskan att uppnå skattefördelar. Möjligen kan det hävdas att rättsläget ändras och att reglerna riskerar att bli verkninglösa om inte ytterligare krav ställs upp. Till bilden hör också de ändringar vi föreslår genom nya 24 kap. 18 a § IL. Frågan blir då närmast om det finns skäl att tillåta att finansieringen ordnas på vilket sätt som helst bara för att det finns samband mellan ett externt och ett internt förvärv eller ett finansieringsbehov vid en omstrukturering inför en extern avyttring.

Vi har övervägt att komplettera regeln genom att ange förutsättningar för hur interna förvärv ska finansieras för att undantag ska gälla. Enligt en sådan finansieringsregel skulle exempelvis som ytterligare förutsättning kunna gälla att det interna förvärvet inte kunnat finansieras med egna medel och att det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till den inkomst som motsvarar ränteutgiften finansierat utlåningen med motsvarande lån från någon utanför intressegemenskapen (externt lån) eller med egenupparbetade medel.

Det finns som vi ser det i och för sig sakliga skäl för att ifrågasätta sådan finansiering som skulle träffas av regeln vi övervägt. Om det företag som lånat pengar från ett företag i intressegemenskapen själv

hade disponibla medel för att finansiera förvärvet finns inga vägande kommersiella skäl för att det lånar pengar i stället för att använda "egna medel". Inte heller finns det normalt skäl att gå "omvägar" vid koncernintern finansiering genom att tillskjuta medel från ett koncernföretag till ett annat, som sedan lånar ut pengar till det företag som faktiskt behöver dem. Ska förvärvet finansieras med tillskott kan rimligen ett sådant tillskott ges direkt till det företag som ska förvärva andelarna. Vi har svårt att se att det i normala fall finns några vägande skäl för det och vi vet också att den här typen av finansieringsarrangemang kan vara skattedrivna. Undantaget för motsvarande externa lån och utformningen i övrigt bör också innebära att normal cash pool- respektive internbanksverksamhet inte skulle hindras.

Vi har som sagt övervägt att föreslå särskilda finansieringskrav i 24 kap. 19 § IL, men valt att avstå. Det finns några skäl för det.

För det första ser vi det som att vi har ett mer begränsat uppdrag när det gäller de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna. I den praxis som gäller i dag har det inte uttryckts några särskilda krav på hur ett andelsförvärv ska finansieras för att vara affärsmässigt och det är mycket osäkert om sådana aspekter beaktas vid prövningen enligt 24 kap. 19 § IL. Våra förslag påverkar regeln, men vi har inte sett det som att det har tillräcklig betydelse för att motivera mer långtgående ändringar av den.

För det andra finns det risk att mer mekaniska finansieringsregler skadar affärlivet, även om det inte är syftet. Vi menar i och för sig att de regler vi övervägt inte borde ha några större skadeverkningar, eftersom de avser förfaranden som bara i undantagsfall kan bygga på sunda affärsmässiga överväganden. Det finns dock anledning att vara försiktig när det gäller regler av detta slag. Ett problem för oss är också att vi inte har ett aktuellt och allsidigt underlag när det gäller att bedöma hur stort problemet med skatteplanering med räntetransaktioner är i dagsläget. Det gör det svårare att bedöma om sådana regler är proportionella i förhållande till de eventuella skadeverkningarna.

För det tredje är de finansieringsregler vi diskuterat sannolikt inte tillräckliga om man vill ha ett fullgott skydd mot aggressiv skatteplanering. Vi ser att reglerna kan kringgås och därför i sig har ett begränsat värde. En mer förutsättningslös prövning av vilka regler som krävs skulle sannolikt innebära fler och i vissa fall mer komplicerade regler än de vi diskuterat.

Slutligen menar vi att en del av de problem som uppstår när interna andelsförvärv som har samband med externa förvärv finansieras på ett sätt som innefattar aggressiv skatteplanering kan hanteras med stöd av regeln i 24 kap. 18 § andra stycket respektive föreslagna 18 a § fjärde stycket IL. Det är emellertid angeläget att utvecklingen här följs och att reglerna kompletteras om det visar sig att reglerna missbrukas. Här har även utvecklingen av vad som utgör konstlade upplägg utan ekonomisk förankring i EU-domstolens praxis betydelse, eftersom denna styr vilka krav som kan uppställas på finansieringen enligt 18 a § fjärde stycket IL.¹⁸

17.3.3 Mekaniskt verkande regler för andra transaktioner

Genom den förvävsregel vi föreslår tar vi ett steg mot mer mekaniskt verkande ränteavdragsbegränsningsregler. En fördel med mekaniska regler är att de inte är eller riskerar att tillämpas så att de blir diskriminerande och därför inte heller kommer i konflikt med EU-rätten eller andra internationella åtaganden. Utifrån de erfarenheter vi haft finns det alltså stora fördelar med sådana regler. Mekaniskt verkande regler är också mer förutsebara och såtillvida mer rättssäkra. Samtidigt finns det risker. Om de utformas brett kan de hindra ett sunt affärsliv och såtillvida ge skadeverkningar. Om de å andra sidan blir för smala blir de enkla att kringgå.

Vi har inte i uppdrag att allmänt överväga om dagens regler ska ersättas med mer mekaniskt verkande regler. Vi lämnar därför inte några sådana förslag. Vi konstaterar att det i Nederländerna finns regler om interna lån som används till bland annat kapitaltillskott, utdelningar och externa andelsförvärv.¹⁹ Även interna förvärv av interna fordringar synes vara ett problemområde. Vi beskriver här kort vari problemen består, för att visa på komplexiteten i det grundläggande problemet.

Bestämmelsen i 24 kap. 19 § IL gäller interna lån som används till interna förvärv av delägarätter. Kännetecknande för dessa transaktioner är att de genomförs helt inom en intressegemenskap och sam-

¹⁸ Jämför generaladvokatens yttrande i C-585/22, *X BV v Staatssecretaris van Financiën*, p. 69–71 och 92.

¹⁹ Jämför Nederländernas riktade regler i artikel 10a Wet op de vennootschapsbelasting 1969 som beskrivs i avsnitt 16.2. Enligt svensk rätt behandlas återbetalning av aktiekapital som utdelning eller kapitalvinst på delägarätter (jämför 24 kap. 19 § IL), varför detta inte utgör en särskild kategori.

tidigt inte utlöser någon beskattning. Något egentligt finansieringsbehov finns typiskt sett inte på intressegemenskapsnivå, men transaktionerna ger ändå upphov till interna räntebetalningar. Detta gäller också när interna lån används till kapitaltillskott eller utdelningar.

Gemensamt för interna lån som används till kapitaltillskott eller utdelningar är att ränteutgiften – kostnaden för kapitalet – hänförs till ett bolag och det internt upplånade kapitalet till ett annat. Ränteutgiften kan då kvittas mot vinster i det ena företaget, medan själva kapitalet används till investeringar av ett annat företag i intressegemenskapen. Samma medel hade i regel kunnat lånas ut direkt till det företag i intressegemenskapen som ska använda kapitalet, eller lämnas skattefritt även i föregående led. Kapitaltillskott och utdelningar kan också användas som substitut för eller som försteg till ett internt förvärv i syfte att kringgå regeln i 24 kap. 19 § IL.²⁰

Utdelning får bara lämnas om det finns fritt eget kapital i det långivande bolaget, något som i sig inte uppkommer genom ett lån.²¹ Det bör därför normalt sett finnas utrymme att genomföra utdelningar utan ett internt skuldförhållande. Vad gäller kapitaltillskott så innebär sådana normalt sett inte en värdeöverföring när de görs till ett helägt dotterbolag, eftersom kapitalet då fortfarande är under tillskottsgivarens indirekta kontroll. De kommersiella skälen för att uppta interna lån för att lämna kapitaltillskott – i stället för att tillskott lämnas även i föregående led – bör alltså typiskt sett vara begränsade.

Även interna lån till externa förvärv av andelar kan vara problematiska. Till skillnad från helt interna förvärv fyller det interna lånet här ett finansieringsbehov på intressegemenskapsnivå. Det förekommer dock vid externa andelsförvärv att särskilda lånestrukturer etableras genom så kallad ”debt-push-down”.²² I dess enklaste form innebär detta att ett nytt aktiebolag bildas i Sverige och att detta sedan lånar pengar internt som används till ett externt förvärv av en svensk koncern. Genomförs förvärvet på det här sättet förs vinsterna som genereras i den förvärvade koncernen över till långivaren genom räntevdrag i stället för utdelningar, som inte ger avdrag. Det nya holding-

²⁰ Jämför exempelvis prop. 2008/09:65 s. 53–54 och prop. 2012/13:1 s. 220. Se även vår bedömning i avsnitt 16.2 ovan.

²¹ 17 kap. 1 och 3 §§ ABL.

²² Se exempelvis s. 15–16 i Skatteverkets rapport den 12 januari 2016, *Skatteplanering med räntevdrag i företagssektorn – Uppföljning av tillämpningen av 2013 års regler samt externa lån*, dnr 131 674362-15/113.

bolaget kan ta emot koncernbidrag från den förvärvade koncernen, vilket innebär att koncernens vinster inte blir beskattade i Sverige.²³

En intern fordran kan normalt sett överlåtas inom en intresse-gemenskap utan att det medför någon skattepliktig vinst även om överlåtelsen sker till marknadsvärdet. Sådana förvärv kan finansieras med eller utan lån och kan användas för att styra resultat inom en intresse-gemenskap.

Om förvärvet finansieras med interna lån blir effekten att förvärvaren har både en intern skuld och en intern fordran. Något egentligt finansieringsbehov på intresse-gemenskapsnivå finns inte i dessa situationer. Sådana förvärv kan dock göras för att det ska uppkomma ett internt skuldförhållande mellan förvärvaren och den interna långivaren.²⁴ Om förvärvaren ska bli nettolåntagare i en sådan situation, vilket är en förutsättning för att förfarandet ska påverka resultatet, måste dock den förvärvade fordran betalas, överlåtas eller efterges.

---

²³ Jämför diskussionen kring finansieringskrav i avsnitt 17.3.2.

²⁴ Se s. 20–23 i Skatteverkets rapport den 12 januari 2016, *Skatteplanering med ränteavdrag i företags-sektorn – Uppföljning av tillämpningen av 2013 års regler samt externa lån*, dnr 131 674362-15/113.

18 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

18.1 Inkomstskattelagen

18.1.1 Ikraftträdande enligt huvudregeln

Förslag: De föreslagna lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2026 och tillämpas första gången för beskattningsår, eller för svenska handelsbolag räkenskapsår, som börjar efter den 31 december 2025.

Med skälig tidsåtgång för remissförfarande och övrig beredning bör de föreslagna ändringarna kunna träda i kraft tidigast den 1 januari 2026 och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2025. För handelsbolag kan de föreslagna ändringarna tillämpas första gången för räkenskapsår som börjar efter den 31 december 2025.

Vi har övervägt att föreslå övergångsbestämmelser som innebär att ändringarna i förenklingsregeln kan tillämpas från och med beskattningsåret 2025. Konsekvensanalysen bygger dock på att reglerna träder i kraft vid samma tillfälle och konsekvenserna av ändringarna i förenklingsregeln bygger på att ändringarna om gemensam beräkning av räntenetto och avdragsunderlag genomförs. Det skulle komplicera analysen att lägga ett förslag som innebär att förenklingsregeln träder i kraft innan övriga förslag. Vi förslår därför inte något annat ikraftträdandedatum för ändringarna i förenklingsregeln.

Förslaget tas in i punkt 1–2 i övergångsbestämmelserna till lagen om ändring av inkomstskattelagen.

18.1.2 Kvarstående negativa räntenetton

Förslag: Kvarstående negativa räntenetton som har uppkommit före den tidpunkt då lagen för första gången ska tillämpas och inte har dragits av ska beräknas det första beskattningsåret, eller i fråga om svenska handelsbolag det första räkenskapsåret, som börjar efter den 31 december 2025. Sådana kvarstående negativa räntenetton ska ingå i det negativa ackumulerade räntenettet.

I avsnitt 9.2 föreslår vi att tidsgränsen för avdrag för kvarstående negativt räntenetto ska tas bort. Det innebär att kvarstående negativt räntenetto kan rullas framåt obegränsat i tiden. Vi föreslår att ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2026.

Kvarstående negativt räntenetto får enligt 24 kap. 26 § IL i dess nuvarande lydelse dras av inom sex år efter det beskattningsår då sådant räntenetto uppkom. Denna regel trädde i kraft den 1 januari 2019 och tillämpades första gången för beskattningsår, eller i fråga om svenska handelsbolag räkenskapsår, som började efter den 31 december 2018. De kvarstående negativa räntenetton som uppkom beskattningsåret 2019 får därför enligt nuvarande regler dras av senast beskattningsåret 2025.¹ Det beskattningsår då de föreslagna ändringarna föreslås träda i kraft skulle de kvarstående negativa räntenetton som uppkom beskattningsåret 2019 alltså inte längre kunna dras av enligt nuvarande regler.

Frågan är hur kvarstående negativa räntenetton som har uppkommit under beskattningsåren 2019–2025 ska hanteras. Det finns inte något hinder för att ta bort tidsgränsen även för kvarstående negativa räntenetton som har uppkommit före ikraftträdandet. Det skulle vidare vara betydligt enklare att behandla sådana räntenetton på samma sätt som de kvarstående negativa räntenetton som uppkommer efter ikraftträdandet. Om tidsgränsen på sex år fortsatt skulle gälla för kvarstående negativa räntenetton som har uppkommit före ikraftträdandet skulle det behövas särskilda övergångsregler för att hantera den gemensamma beräkningen av räntenetto. Vi föreslår därför att även kvarstående negativa räntenetton som har uppkommit före det att lagen för första gången ska tillämpas ska få utnyttjas utan

---

¹ För företag med brutna beskattningsår gäller för de kvarstående negativa räntenetton som uppkom beskattningsåret 2019/2020 att de får dras av senast 2025/2026.

tidsgräns. De kvarstående negativa räntenetton som uppkommit dessförinnan och inte har dragits av ska därför omfattas av de nya reglerna.

Det förhållandet att de kvarstående negativa räntenetton som uppkom beskattningsåret 2019 enligt nuvarande regler inte skulle kunna dras av under beskattningsåret 2026 bör inte medföra att dessa kvarstående negativa räntenetton ska behandlas annorlunda. När kvarstående negativa räntenetton ska rullas framåt utan tidsgräns bör alla kvarstående negativa räntenetton som uppkommit sedan reglerna infördes behandlas lika. Deklarationshandlingar och annan utredning bör inte heller ha gallrats vid ikraftträdandet, varför nödvändigt kontrollmaterial bör finnas tillgängligt. Även kvarstående negativa räntenetton som uppkom beskattningsåret 2019 och inte har dragits av bör därför kunna föras framåt i tiden utan tidsgräns.

I avsnitt 9.3 föreslår vi att det ska införas ett fastställelseförfarande för kvarstående negativt räntenetto. Det innebär att Skatteverket ska fastställa storleken på det kvarstående negativa räntenettet varje beskattningsår för de företag som redovisar sådant räntenetto i deklarationen. När företaget ett senare år yrkar avdrag för kvarstående negativt räntenetto kommer Skatteverket inte att göra någon prövning av beloppets storlek, utan endast bedöma om det finns tillräckligt avdragsutrymme för att medge avdraget.

Då tidsgränsen för avdrag tas bort för kvarstående negativa räntenetton som uppkommit före ikraftträdandet uppstår frågan om även dessa ska fastställas och i så fall när.

Vi föreslår att ändringarna tillämpas första gången på beskattningsår respektive räkenskapsår som börjar efter den 31 december 2025. Det kan finnas företag som har kvarstående negativt räntenetto från samtliga, några eller något av beskattningsåren 2019–2025. Med hänsyn till vad vi har redogjort för i avsnitt 9.3.2 om hur bevis- och kontrollsvårigheterna ökar ju längre tid som gått sedan det kvarstående negativa räntenettet uppstod bör även dessa äldre kvarstående negativa räntenetton fastställas. För att utredningarna ska grundas på så bra underlag som möjligt bör sådana räntenetton fastställas snarast.

Vi föreslår därför att kvarstående negativa räntenetton som uppkommit till och med ikraftträdandet och som inte har dragits av ska fastställas det första beskattningsåret, eller i fråga om svenska handelsbolag det första räkenskapsåret, som börjar efter den 31 december 2025. Detta sker genom att eventuella kvarstående negativa räntenetton inkluderas i det ackumulerade räntenettet detta år och den

del som inte kan dras av vid tillämpning av huvudregeln fastställs som ett kvarstående negativt räntenetto. Detta förutsätter att berörda företag lämnar uppgifter om sina kvarstående negativa räntenetton som uppkommit innan ikraftträdandet i deklarationen för detta beskattningsår.

Vi har övervägt om kvarstående negativa räntenetton som uppkommit innan ikraftträdandet borde fastställas vid någon annan tidpunkt, exempelvis när avdrag för sådant räntenetto yrkas. Om tidsgränsen för sådana räntenetton tas bort kan avdrag i teorin yrkas efter mycket lång tid. Som vi redogjort för i avsnitt 9.3.2 uppstår då problem ur bevis- och kontrollsynpunkt som medför att en sådan lösning inte är lämplig. Dessutom skulle en sådan lösning innebära att företagen och Skatteverket skulle behöva hantera parallella system. De kvarstående negativa räntenetton som uppkommit efter ikraftträdandet skulle vara fastställda, kända för parterna och inte kräva någon ytterligare utredning när avdrag yrkas. De kvarstående negativa räntenetton som uppkommit innan ikraftträdandet skulle dock behöva utredas när avdrag yrkas. Detta skulle försvåra den gemensamma beräkning av räntenetto som vi föreslår.

Förslaget att samtliga kvarstående negativa räntenetton som uppkommit under beskattningsåren 2019–2025 ska fastställas vid beskattningen för beskattningsåret 2026 skulle innebära visst merarbete för Skatteverket. Det finns dock inte någon alternativ godtagbar lösning som skulle minska Skatteverkets börda i denna del, om tidsgränsen tas bort även för kvarstående negativa räntenetton som uppkommit före ikraftträdandet.

Förslagen tas in i punkt 3 i övergångsbestämmelserna till lagen om ändring av inkomstskattelagen.

18.2 Lagen om Forskarskattenämnden

Förslag: De föreslagna ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2026.

De föreslagna ändringarna i lagen om Forskarskattenämnden förändras av ändringarna i inkomstskattelagen. Dessa ändringar bör lämpligen träda i kraft vid samma tidpunkt, det vill säga den 1 januari 2026.

18.3 Offentlighets- och sekretesslagen

Förslag: De föreslagna ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2026.

De föreslagna ändringarna i offentlighets- och sekretesslagen för-
anleds av ändringarna i lagen om Forskarskattenämnden. Dessa änd-
ringar bör lämpligen träda i kraft vid samma tidpunkt, det vill säga den
1 januari 2026.

18.4 Skatteförfarandelagen

Förslag: De föreslagna ändringarna ska träda i kraft den 1 januari
2026.

De föreslagna ändringarna i skatteförfarandelagen för-
anleds av änd-
ringarna i inkomstskattelagen. Dessa ändringar bör lämpligen träda
i kraft vid samma tidpunkt, det vill säga den 1 januari 2026.

19 Konsekvensanalys

19.1 Inledning

I detta kapitel redovisar vi vår bedömning av förslagets effekter. Vi har beaktat kommittéförordningen och förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. De offentligfinansiella effekterna till följd av ändrade skatte- och avgiftsregler beräknas i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Beräkningarna görs i priser och volymer det år reglerna ska börja gälla och utgår vanligtvis från att beteendet hos individer och företag inte ändras till följd av förslagen.

Antagandet om oförändrat beteende bedöms ge en god uppskattning av åtgärdernas effekt på kort och medellång sikt. På längre sikt, och för att analysera andra konsekvenser än de offentligfinansiella effekterna, kan ett mer dynamiskt synsätt behöva användas. Bedömningarna utgår då från att skattebaser påverkas av regeländringen.

Konsekvensanalysen är strukturerad på följande sätt. Först beskrivs de olika förslagen och de förväntade effekterna var för sig i den mån det är möjligt. Efter beskrivningarna av respektive förslag följer en beskrivning av de sammantagna effekterna av förslagen när det är relevant. Även om respektive förslag delvis kan beskrivas ur ett allt annat lika-perspektiv ska förslagen främst ses som ett paket med förändringar på företagsskatteområdet.

19.2 Förslagen om koncernutjämning, förenklingsregelns beloppsgräns och tidsgräns för kvarstående negativa räntenetton

19.2.1 Data och beräkningar

I analysen används databasen FRIDA. FRIDA består av ett flertal databaser med avidentifierade företag för olika företagsformer. Mer information om vilka uppgifter analysen bygger på finns i avsnitt 3.5.2.

En extern faktor som har påverkat företagen och ekonomin i stort är ränteläget. Från våren 2019 till hösten 2023 steg styrräntan från –0,25 procent till 4 procent. Det mesta av uppgången skedde efter maj 2022 då styrräntan steg från 0 procent. Eftersom reglerna berör ränteadragsbegränsningar har ränteläget en direkt inverkan på beräkningarna. Vi har därför övervägt att justera beräkningarna. I ett skede övervägde vi att använda ett spann av multiplikatorer för att justera bolagens historiska räntekostnader, baserat på observerade räntekostnader i såväl FRIDA som offentliga uppgifter. Ett problem är att även inflationen har varit hög under samma period, vilket har medfört att bolagens omsättning i nominella termer har stigit. Att enbart korrigera räntekostnaderna ger därför inte en rättvisande bild av företagets utveckling. Vi har därför valt att inte korrigera för det ändrade ränteläget.

Att siffrorna inte justerats för inflation ger särskilda problem när det gäller gränsbeloppen i förenklingsregeln. Gränsbeloppet korrigeras inte med inflationen. En beräkning baserad på data från ett lägre ränteläge riskerar därför att överskatta hur många som kan använda sig av förenklingsregeln vid ett visst gränsbelopp. En högre räntenivå leder typiskt sett till att fler bolag berörs av reglerna eftersom färre omfattas av förenklingsregeln. Antalet inlämnade N9 blanketter (en blankett som ska lämnas av företag som gör avdrag för ett negativt räntenetto (NRN) enligt EBITDA-regeln) ökade från 36 000 år 2021 till 51 000 år 2022 något som delvis kan bero på det högre ränteläget.

19.2.2 Förslaget om utökad koncernutjämning

Syfte och alternativa lösningar

Med dagens regler finns möjlighet att inom koncerner göra avdrag för ett annat företags negativa räntenetto¹ och koncernbidrag kan användas för att utjämna avdragsunderlag. Dessa möjligheter är inte tillräckliga för att reglerna ska vara internationellt konkurrenskraftiga och de är inte neutrala i förhållande till om verksamheten bedrivs som ett enskilt företag.

Vi föreslår att reglerna ändras så att verksamheter som bedrivs i en företagsgrupp i största möjliga omfattning behandlas på samma sätt som ett enskilt företag. Förslaget innebär att en grupp av företag gör en koncerngemensam beräkning av räntenetto och avdragsunderlag. Företagen bildar en beräkningsenhet, men kommer fortsatt att beskattas var för sig. Bedömningen av företagets rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto görs på gruppnivå. Det innebär att negativt ackumulerat räntenetto kan dras av mot avdragsunderlag och positivt ackumulerat räntenetto hos andra företag i beräkningsenheten. Reglerna blir mer neutrala i förhållande till om verksamheten bedrivs i ett företag. Syftet är också att reglerna i ett internationellt perspektiv ska bli mer konkurrenskraftiga och enklare att tillämpa.

Övergripande skulle de alternativa förslagen antingen vara att inte ändra dagens regler eller att vidareutveckla den metod som innebär att räntenetton eller EBITDA överförs mellan enskilda företag (bilateralt). Vi har bedömt att bilaterala lösningar är betydligt sämre. De likställer i lägre grad företag i en grupp med enskilda företag och innebär därmed också att syftet med reglerna inte får samma genomslag. De ger också regler som inte är lika konkurrenskraftiga i förhållande till reglerna i andra länder.

Vilka berörs av förslaget?

Beräkningsenhet

Våra förslag innebär i huvudsak att företag som kan lämna koncernbidrag till varandra ingår i samma beräkningsenhet. En gemensam beräkning innefattar resultatutjämning och förutsätter koncernbidrags-

---

¹ 24 kap. 28 § IL.

rätt. Handelsbolag ingår inte. Det är obligatoriskt med en koncern-gemensam beräkning för de företag som omfattas. Företagen kan i förekommande fall själva välja vilka företag i beräkningsenheten som inte ska få fullt avdrag för sina ränteutgifter om beräkningsenhetens gemensamma avdragsutrymme inte är tillräckligt för att samtliga företag ska få avdrag för sitt negativa ackumulerade räntenetto. Inget företag får göra avdrag som överstiger det egna negativa ackumulerade räntenettet.

För att kunna identifiera företag som ska bilda en beräkningsenhet och analysera effekter av förslaget använder vi oss av information i koncernregistret. I koncernregistret finns uppgifter om vilka majoritetsägda dotterföretag som ingår i koncernen. Eftersom beräkningsenheten baseras på koncernbidragsrätt måste ägarandelen i ett dotterföretag uppgå till minst 90 procent för att företagen ska kunna ingå i beräkningsenheten. Företag med ägarandelar under 90 procent och alla handelsbolag i intressegemenskaper ligger utanför beräkningsenheten.² För att ge en bild av skillnaderna i förhållande till de regler som gäller nu visar tabell 19.1 antal intressegemenskaper som omfattas av dagens regler där det finns minst ett företag som lämnar N9. Tabellen visar att antalet intressegemenskaper som lämnar N9 har ökat kraftigt 2021. Detta beror på uppdaterad vägledning från Skatteverket. Antalet intressegemenskaper som begränsas av reglerna på ett sätt som gör att de måste återföra avdrag ökar däremot inte lika mycket.

Tabell 19.1 Antal intressegemenskaper som omfattas av de gällande EBITDA-reglerna

År	2019	2020	2021
Antal intressegemenskaper	2 100	2 600	4 800
Av dessa har skattemässig återföring av avdrag	1 300	1 500	1 900

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Tabell 19.2 visar antalet beräkningsenheter som ska beräkna avdragsunderlaget gemensamt enligt vårt förslag. Det finns 100–200 färre beräkningsenheter än intressegemenskaper. Tabellen visar även att 1 200–1 600 av beräkningsenheterna inte kommer att kunna använda förenklingsregeln och behöver använda den koncerngemensamma

² Eftersom det finns brister i koncernregistret har vi också identifierat företag med koncernbidragsrätt baserat på deras inkomstdeklarationer för att komplettera företag som ingår i beräkningsenheterna.

beräkningen. Av dessa kommer det bara finnas 580–760 beräkningsenheter som begränsas av EBITDA-reglerna på ett sätt som gör att de måste återföra avdrag. Jämfört med gällande rätt kommer betydligt färre beräkningsenheter att begränsas av reglerna enligt förslaget. I följande avsnitt beskrivs de viktigaste skillnaderna och summan av skattemässig återföring av avdrag för dessa företag både med gällande rätt och efter simulering av förslaget.

Tabell 19.2 Antal beräkningsenheter som omfattas av EBITDA-reglerna med förslag på koncerntutjämnning

År	2019	2020	2021
Antal koncerner som har koncernbidragsrätt	2 000	2 500	4 600
Av dessa överstiger summan av deras NRN 5 miljoner kronor	1 200	1 500	1 600
Av dessa har skattemässig återföring av avdrag	580	680	760

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Justeringar i avdragsunderlagen

Vi föreslår två viktiga förändringar i beräkningen av avdragsunderlaget. För det första ska avdragsunderlaget beräknas utan hänsyn till lämnade och mottagna koncernbidrag. För det andra ska avdragsunderlaget beräknas utan hänsyn till avdrag för tidigare års underskott. Detta innebär att nuvarande regler som avser justeringar i avdraget för tidigare års underskott och koncernbidragsspärren kan upphävas. Den generella ränteavdragsbegränsningen bör tillämpas före det att koncernbidrag lämnas och att tidigare års underskott dras av.

Företag som har koncernbidragsrätt ska beräkna räntenetto och avdragsunderlag gemensamt. Företagen ska lägga samman positiva ackumulerade räntenetton, negativa ackumulerade räntenetton respektive avdragsunderlag för beräkningsenheten. Dessa utgör sedan grund för beräkning av beräkningsenhetens rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto.

Först om det sammanlagda negativa ackumulerade räntenettet i beräkningsenheten överstiger dess gemensamma avdragsutrymme (summan av 30 procent av dess sammanlagda avdragsunderlag och dess sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto) blir det aktuellt att vägra avdrag för något av företagen i beräkningsenheten. Beräkningsenheten får välja vilket eller vilka företag som ska göra avdrag motsvarande dess gemensamma avdragsutrymme. Vid tillämpning av den

koncerngemensamma beräkningen ska samtliga företag som uppfyller kraven för att ingå i beräkningsenheten omfattas av den koncerngemensamma beräkningen. Företag i en beräkningsenhet ska inte kunna välja att stå utanför den koncerngemensamma beräkningen då beräkningsenheten tillämpar EBITDA-regeln (se avsnitt 7.2.1 för motiveringen). Här redovisas stegen i förslaget samt antal företag och beräkningsenheter som skulle kunna påverkas i varje steg. För enkelhets skull redovisar vi bara 2021 års nivåer.

1. Varje företag i beräkningsenheten beräknar sitt ackumulerade räntenetto och sitt avdragsunderlag utifrån bestämmelserna i 24 kap. 23 och 25 §§ IL.
2. Därefter lägger beräkningsenheten – beräkningsmässigt – samman samtliga negativa ackumulerade räntenetton, samtliga positiva ackumulerade räntenetton respektive samtliga avdragsunderlag. Av tabell 19.2 framgår att det finns 4 600 beräkningsenheter år 2021. Det finns 1 600 beräkningsenheter där summan av negativa ackumulerade räntenetton överstiger fem miljoner kronor. Här fokuserar vi bara på dem. De inkluderar 22 300 företag.
3. Därefter beräknas beräkningsenhetens gemensamma avdragsutrymme. Detta består av beräkningsenhetens avdragsutrymme (30 procent av beräkningsenhetens sammanlagda avdragsunderlag) och beräkningsenhetens sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto. Om beräkningsenhetens sammanlagda avdragsunderlag är negativt är avdragsutrymmet noll. Då utgör ett eventuellt sammanlagt positivt ackumulerat räntenetto det gemensamma avdragsutrymmet. Det finns 200 beräkningsenheter vars gemensamma avdragsutrymme är noll. Dessa enheter inkluderar 1 300 företag och nästan hälften av dem gjorde återföringar av avdrag utifrån gällande rätt.
4. Om beräkningsenhetens sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto inte överstiger dess gemensamma avdragsutrymme får samtliga företag avdrag för sina negativa ackumulerade räntenetton. I detta fall händer inget annat än att ett företag som annars skulle ha vägrats avdrag får avdrag. För 800 av de 1 600 beräkningsenheterna understiger beräkningsenhetens negativa ackumulerade räntenetto beräkningsenhetens gemensamma avdragsutrymme. Dessa enheter inkluderar 10 700 företag varav 2 000 företag gjorde

skattemässiga återföringar av avdrag (utifrån gällande rätt) och hade därmed gynnats av förslaget om det varit implementerat 2021.

5. Om beräkningsenhetens sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto överstiger dess gemensamma avdragsutrymme medges avdrag motsvarande det gemensamma avdragsutrymmet. Avdrag för överskjutande negativt ackumulerat räntenetto ska inte medges. Beräkningsenheten fördelar avdrag mellan företagen upp till det gemensamma avdragsutrymmet. Det finns 600 beräkningsenheter vars sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto överstiger det gemensamma avdragsutrymmet. De omfattar 10 200 företag och av dem har 4 000 negativt ackumulerat räntenetto. Eftersom det är upp till företaget att välja vilka som ska vägras avdrag så är det inte möjligt att räkna på effekterna för varje företag utan effekterna behöver räknas per beräkningsenhet.
6. Det negativa ackumulerade räntenetto som inte kan dras av i respektive företag enligt punkt 5 förs vidare till nästkommande beskattningsår såsom kvarstående negativt räntenetto.

I tabell 19.3 redovisas antal beräkningsenheter och antal företag som berörs av vårt förslag utifrån den nuvarande beloppsgränsen för förenklingsregeln om fem miljoner kronor. Tabell 19.4 redovisar motsvarande värden om vi skulle höja förenklingsregelns beloppsgräns till 25 miljoner kronor.

Tabell 19.3 Antal beräkningsenheter och antal företag i de olika kategorierna

Fem miljoner kronor i gränsbelopp

	Antal beräkningsenheter	Antal företag
Som lämnar N9	4 600	30 000
Summa NRN > 5 miljoner	1 600	22 300
Av dem NRN ≤ avdragsutrymme	800	10 700
Av dem har negativt avdragsutrymme	200	1 300
Av dem NRN > 5 miljoner och måste återföra avdrag	600	10 200

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Tabell 19.4 Antal beräkningsenheter och antal företag i de olika kategorierna
25 miljoner kronor i gränobelopp

	Antal beräkningsenheter	Antal företag
Som lämnar N9	4 600	30 000
Summa NRN > 25 miljoner	600	14 700
Av dem NRN ≤ avdragsutrymme	270	6 300
Av dem har negativt avdragsutrymme	80	700
Av dem NRN > 25 miljoner och måste återföra avdrag	280	7 800

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Tabell 19.5 visar summan av negativt räntenetto, avdrag för årets negativa räntenetto och summan av skattemässig återföring av avdrag för de företag som ingår i en beräkningsenhet utifrån gällande rätt. Nivåerna ska sedan jämföras efter simulering enligt våra förslag.

Tabell 19.5 Summa av negativt räntenetto för beräkningsenheter som omfattas av EBITDA-reglerna utifrån gällande rätt

Miljarder kronor, summa

År	2019	2020	2021
Negativt räntenetto efter koncernutjämnning	71	87	95
Avdrag för årets negativa räntenetto	43	49	58
Skattemässig återföring av avdrag	28	38	37
Kvarstående negativt räntenetto	28	64	97

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Det är egentligen bara om det blir frågan om att vägra avdrag som de problem som uppstår vid gruppberäkningen måste hanteras. Tabell 19.6 visar på summa av avdrag för årets negativa räntenetto och skattemässig återföring av avdrag med förslaget på koncernutjämnning. Tabellen visar att redan utifrån gällande rätt har beräkningsenheterna relativt stora möjligheter att utjämna positiva och negativa räntenetto. Tabellen visar även att möjligheten att utjämna negativa ackumulerade räntenetton mot positiva ökar med förslaget. Detta beror delvis på enklare utjämnning i beräkningsenheten och delvis på att positiva ackumulerade räntenetton kommer att utjämnas även mot kvarstående negativa räntenetton. Möjligheten att göra avdrag mot beräkningsenhetens gemensamma avdragsutrymme ökar också. En jäm-

förelse mellan kvarstående negativt räntenetto enligt gällande rätt (tabell 19.5) och vårt förslag (tabell 19.6) visar vidare att summan av skattemässiga återföringar av avdrag minskar i genomsnitt med 13 miljarder kronor per år med vårt förslag ($\approx (97 - 57)/3$).

Tabell 19.6 Summa av negativt räntenetto för beräkningsenheter som omfattas av EBITDA-reglerna utifrån förslaget om koncerntutjämning

Miljarder kronor, summa

År	2019	2020	2021
Ackumulerat negativt räntenetto	68	103	126
Avdrag för negativt räntenetto	49	66	69
Skattemässig återföring av avdrag	19	19	19
Kvarstående negativt räntenetto	19	38	57

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

För att skatteintäkterna ska minska till följd av förslaget måste det finnas ett motsvarande överskott i beräkningsenheten. Förslaget på gemensam beräkning av avdragsunderlaget innebär 13 miljarder kronor i extra ränteavdrag per år i genomsnitt. Om hela detta utrymme kunde användas skulle det innebära en minskning av bolagsskatteintäkterna med 2,7 miljarder kronor per år. Det finns emellertid inte något motsvarande överskott av näringsverksamhet hos de berörda företagen.

Resultatet i alternativ 1 och 2 i tabell 19.7 är lägre, vilket beror på att beräkningen tar hänsyn till de överskott i beräkningsenheterna som de negativa ackumulerade räntenettona faktiskt kan dras av mot, om vårt förslag genomförs. Beräkningen baseras sedan på ett genomsnittsbelopp som avser åren 2019–2021 för att hänsyn ska tas till att vissa företag med negativa ackumulerade räntenetton kan ha stora underskott från föregående beskattningsår som skulle kunna minska över tid.

Det finns därefter två olika sätt att räkna på effekten. I det första alternativet antar vi att beräkningsenhetens summa av överskott minus summan av underskott är relevant i sammanhanget. Eftersom företagen i beräkningsenheten själva fördelar avdragen mellan sig kan de styra vilket företag som får avdrag. Det är därför rimligt att anta att det är de företag med överskott som i första hand får avdrag för sina negativa ackumulerade räntenetton. Då minskar företagets överskott

och skattebetalningar. Företagen kan emellertid inte göra avdrag för negativt ackumulerat räntenetto som överstiger dess eget negativa ackumulerade räntenetto. För företag som inte har ett överskott kan förslaget ge ökade underskott, vilket kan ge offentligfinansiella effekter vid ett senare tillfälle. Den offentligfinansiella effekten kan på lång sikt eventuellt bli högre på grund av att storleken på de ackumulerade skattemässiga underskotten ökar med större avdrag för negativa ackumulerade räntenetton och med utnyttjandet av de samlade underskotten.

I det andra alternativet summeras endast det totala överskottet inom beräkningsenheten. Det antas då att koncernbidrag och koncernavdrag justeras efter att företagen fått göra avdrag för negativa ackumulerade räntenetton.

Tabell 19.7 redovisar de beräknade offentligfinansiella effekterna av förslaget om utökad koncernutjämning baserat på de olika antagandena.

Tabell 19.7 Offentligfinansiell effekt av förslag om utökad koncernutjämning
Miljarder kronor, fasta priser och volymer

	Bruttoeffekt 2026
Alternativ 1	-0,6
Alternativ 2	-1,4
Maximalt (teoretiskt)	-2,7
Maximalt (ex-post analysen)	-1,7

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

För att uppskatta den offentligfinansiella effekt som är troligast och för att bilda sig en uppfattning om varför vissa koncerner inte utjämnar resultatet fullt ut har vi identifierat de beräkningsenheter där alternativ 1 och 2 skiljer sig mest. Det finns cirka 30 beräkningsenheter som skulle få minst 50 miljoner kronor i extra ränteavdrag med förslaget samtidigt som resultatutjämning inom koncernen leder till skillnader i offentligfinansiella effekter. Vår vidare undersökning visar att de koncernerna har haft motsvarande resultatutjämning även under åren innan införandet av EBITDA-regeln. Det finns inget som tyder på att resultatutjämningsenheten har påverkats av ränteavdragsbegränsningarna. Detta i sin tur tyder på att de inte heller kommer att fullt ut resultatutjämnas efter våra förslag. Koncernbidrag kräver en värde-

överföring för att bidraget ska kunna dras av hos givaren. Det kan vara ett skäl till att koncerner avstår att resultatutjämna helt.

Att systemet innefattar en viss valfrihet när det gäller fördelning av avdrag talar för alternativ 1 som det alternativ som bäst skattar de offentligfinansiella effekterna. Beräkningsenheten kommer att försöka allokera återföringen till företag med underskott och göra avdrag för negativa ackumulerade räntenetto i företag med överskott. På det sättet minskas de totala överskotten av näringsverksamhet i koncernen. Man ska även ta hänsyn till att förslaget inte bör kunna ha större offentligfinansiella effekter än ex-post analysen som gjordes i kapitel 3 tabell 3.7. Beräkningsenheten behöver inte ändra sin resultatutjämning utan bara allokera avdraget till företag med överskott och på så sätt minska de totala överskotten. Man bör notera att koncernerna därutöver har möjlighet att använda koncernbidrag efter koncernutjämnningen, men detta är dynamiska effekter som vi inte kan beräkna med säkerhet. Framskrivet till 2026 års priser och volymer beräknas förslaget minska bolagsskatteintäkterna med 0,8 miljarder kronor.

Tabell 19.8 Offentligfinansiell effekt av förslag på utökad koncernutjämning

Miljarder kronor, fasta priser och volymer

	Bruttoeffekt 2026	Nettoeffekt 2026	Nettoeffekt 2027	Nettoeffekt 2028	Varaktigt effekt
Offentligfinansiell effekt	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Fristående företag

Den viktigaste förändringen för fristående företag, det vill säga sådana företag som inte ingår i en beräkningsenhet, är att avdragsunderlaget beräknas utan hänsyn till avdrag för tidigare års underskott enligt förslaget. Tabell 19.9 visar summan av negativt räntenetto och skattemässiga återföringar av avdrag för fristående företag. Antalet fristående företag som redovisar N9 ökade kraftigt år 2021. Det är svårt att förstå varför det är så eftersom ränteläget 2021 var nästan detsamma som för tidigare år. Vidare analys tyder på att mer än hälften av dessa företag, 800 företag år 2021, har lämnat N9 men inte redovisat negativt räntenetto. Av dessa företag har 10 procent redovisat ett belopp

på ”redovisade ränteutgifter” och sedan motsvarande belopp på ”ränteutgifter som inte ska ingå i räntenettet”.

Det är även svårt att förstå varför fristående företag som skulle kunna använda sig av förenklingsregeln, eftersom deras negativa räntenetto understiger fem miljoner kronor, har redovisat skattemässig återföring av avdrag. För att identifiera fristående företag har vi i första hand använt oss av information i koncernregistret och även N9 där det finns information om ränta till företag i intressegemenskap och ränteutgifter på vissa skulder inom intressegemenskap. Vi har konstaterat att av de 1 480 företag som år 2021 redovisas i tabellen nedan har 760 företag antingen redovisat kortfristiga eller långfristiga skulder till koncern- och intresseföretag. Det är därför tveksamt om dessa företag är fristående. De kan vara nya i en koncern, varför de inte finns med i koncernregistret. Vidare har 300 av de 760 företagen inte funnits i databasen tidigare och 50 procent saknar SNI-kod. Om de nya företagen inte ingår i intressegemenskap, skulle det kunna tyda på att några företag omorganiserat sig för att använda förenklingsregeln.

Tabell 19.9 Summa av negativt räntenetto för fristående företag som omfattas av EBITDA-reglerna

Miljarder kronor

År	2019	2020	2021
Summa av negativt räntenetto	0,7	0,6	1,5
Summa av avdrag för årets negativa räntenetto	0,3	0,4	0,4
Skattemässig återföring av avdrag	0,4	0,2	1,1
Antal företag	300	510	1 480

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Det är tveksamt om de företag som har redovisat kortfristiga eller långfristiga skulder till koncern- och intresseföretag i sina deklARATIONER är fristående. Därför fokuserar vi nedan bara på de företag som inte har sådana skulder. Det är mer sannolikt att dessa företag är fristående. De företag som inte redovisar negativt räntenettet påverkas inte av förslaget och redovisas därför inte heller i tabellen.

Tabell 19.10 Summa av negativt räntenetto för fristående företag som omfattas av EBITDA-reglerna –inte har redovisat kortfristiga eller långfristiga skulder till koncern- och intresseföretag med gällande rätt

Miljarder kronor

År	2019	2020	2021
Summa av negativt räntenetto	0,6	0,5	0,6
Summa av avdrag för årets negativa räntenetto	0,3	0,4	0,3
Skattemässig återföring av avdrag	0,3	0,1	0,3
Antal företag	120	190	310

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Enligt vår beräkning kommer de skattemässiga återföringarna av avdrag för dessa företag att minska med högst fem miljoner kronor. Detta resulterar inte i några offentligfinansiella effekter eftersom det inte finns motsvarande överskott i de företagen. Den offentligfinansiella effekten av vårt förslag är försumbar när det gäller fristående företag.

Företag som ingår i en intressegemenskap, men inte i en beräkningsenhet

Beloppsgränsen i förenklingsregeln gäller gemensamt för företag i samma intressegemenskap.³ Företag i intressegemenskap ska tillämpa samma regel, antingen EBITDA-regeln eller förenklingsregeln, enligt vårt förslag.

Vi föreslår att företag som kan lämna koncernbidrag till varandra ska ingå i en beräkningsenhet. Beloppsgränsen för förenklingsregeln omfattar dock en större krets av företag – företag i intressegemenskap.

Vårt förslag medför att det i de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna kommer att finnas två kretsar av företag, beräkningsenheter och företag i intressegemenskap. Företag i en beräkningsenhet är den

³ Med företag i intressegemenskap avses i detta avseende företag som ingår i en koncern av sådant slag som anges i 1 kap. 4 § ÄRL. Samtliga svenska handelsbolag och i utlandet delägarbeskattade juridiska personer som något av företagen, direkt eller indirekt, äger andel i genom ett eller flera svenska handelsbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer, ska anses ingå i intressegemenskapen. Med företag i intressegemenskap avses även, i fråga om företag som, direkt eller indirekt genom ett eller flera svenska handelsbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer, äger andel i ett svenskt handelsbolag, företaget och handelsbolaget, eller i fråga om företag som, direkt eller indirekt genom ett eller flera svenska handelsbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer, äger andel i en i utlandet delägarbeskattad juridisk person, företaget och den i utlandet delägarbeskattade juridiska personen (24 kap. 22 § IL).

mindre kretsen och kan alltså utgöra en del av de företag som ingår i en intressegemenskap.

Här tittar vi närmare på dessa företag och utvecklingen över tid. Tabell 19.11 visar att antalet företag som ingår i en intressegemenskap men inte i en beräkningsenhet har fördubblats från 2 070 företag år 2019 till 4 280 företag år 2021. Av dessa har 80 procent funnits i FRIDA varje år sedan åtminstone 2016. Men andelen som funnits i FRIDA så länge sjunker kraftigt år 2021 till 60 procent. Det beror till stor del på att 19 procent av de 4 280 företagen i FRIDA år 2021 är nya för databasen (830 företag). Eftersom de är en del av en intressegemenskap kan det inte handla om omorganisation för att använda förenklingsregeln. Detta kan däremot vara en effekt av att fler har lämnat N9.

Tabell 19.11 Summa av negativt räntenetto för företag som ingår i en intressegemenskap men inte i en beräkningsenhet, och som begränsas av EBITDA-reglerna

Miljarder kronor

År	2019	2020	2021
Summa av negativt räntenetto	4,2	5,1	8,2
Summa av avdrag för årets negativa räntenetto	2,6	3,3	3,9
Skattemässig återföring av avdrag	1,6	1,7	4,3
Antal företag	2 070	2 400	4 280

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Vidare tittar vi på de företag där summan av de negativa räntenettona understiger fem miljoner kronor. De företagen kan använda förenklingsregeln.

Tabell 19.12 Summa av negativt räntenetto för företag som ingår i en intressegemenskap men inte i en beräkningsenhet, och som kan använda förenklingsregeln

Miljarder kronor

År	2019	2020	2021
Summa av negativt räntenetto	0,1	0,1	0,2
Summa av avdrag för årets negativa räntenetto	0,1	0,1	0,2
Skattemässig återföring av avdrag	0	0	0
Antal företag	160	230	720

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Sedan räknar vi på de nya skattemässiga återföringarna av avdrag för de som inte kan använda förenklingsregeln. Enligt vår beräkning kommer de skattemässiga återföringarna av avdrag för företag som ingår i en intressegemenskap, men inte i en beräkningsenhet, att minska med 100 miljoner kronor enligt våra förslag. Detta resulterar emellertid endast i –2 miljoner kronor i offentligfinansiella effekter. Skälet är att det inte finns motsvarande överskott i de berörda företagen.

19.2.3 Beloppsgräns i förenklingsregeln

Syfte och alternativa lösningar

Enligt förenklingsregeln får avdrag för negativt räntenetto alltid göras upp till fem miljoner kronor. Ingår företaget i en intressegemenskap gäller beloppsgränsen gruppens sammanlagda avdrag för negativa räntenetton.

Förenklingsregeln har sin grund i direktivet mot skatteundandraganden. Direktivet tillåter avdrag för negativa räntenetton upp till ett belopp som motsvarar tre miljoner euro. Sverige har därmed, sett till belopp, inte utnyttjat hela den möjlighet till undantag från huvudregeln som unionsrätten ger. Beloppsgränsen ligger även avsevärt lägre än de flesta andra medlemsstater. Samtidigt har räntenivåerna stigit kraftigt de senaste åren. Att Sverige har ett lågt belopp i sin förenklingsregel gör att svenska företag missgynnas vid ett högre ränteläge. Se vidare avsnitt 10.2.

För att förenklingsregeln ska uppfylla sitt syfte, att mildra den administrativa bördan för mindre företag, föreslår vi att beloppsgränsen höjs till 25 miljoner kronor. Detta kombineras med att företag i en beräkningsenhet kan utjämna negativt ackumulerat räntenetto mot positivt ackumulerat räntenetto. Företagen i beräkningsenheten kan alltså göra avdrag för negativt ackumulerat räntenetto motsvarande beräkningsenhetens sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto, utöver avdraget enligt förenklingsregeln. Se vidare i avsnitt 10.5–10.6.

Beloppsgränsen skulle kunna höjas till vilket belopp som helst upp till motsvarande tre miljoner euro. Den föreslagna beloppsgränsen medför en minskad administrativ börda för många mindre företag, samtidigt som den inte riskerar att överstiga beloppsgränsen enligt direktivet. Utan ändring skulle fler mindre företag behöva tillämpa EBITDA-regeln, vilket skulle leda till merarbete för dessa företag

och för Skatteverket, utan att det skulle ha några större effekter på internationell skatteplanering.

Vilka berörs av förslaget?

Detta avsnitt belyser vad en höjning av gränsbeloppet får för konsekvenser, hur många företag som berörs av dagens regler, hur många som skulle kunna dra nytta av en höjning av beloppet och vilka övriga konsekvenser detta skulle kunna leda till.

Utgångspunkten för analysen är att en förändrad beloppsgräns endast påverkar de företag som i dag gör skattemässiga återföringar av avdrag. Detta är företag som har ett negativt räntenetto och som träffas av EBITDA-begränsningen. Bland dessa är det endast företag som har ett överskott som skulle kunna ge en offentligfinansiell effekt.

I avsnitt 3.5.7 framgår att det är 7 100–9 500 bolag som berörs av ränteavdragsbegränsningsreglerna, det vill säga som har ett negativt räntenetto och som gör skattemässiga återföringar av avdrag. I det enklaste fallet är detta ett företag som har ett negativt räntenetto som är större än såväl fem miljoner, som avdragsutrymmet enligt EBITDA-begränsningen. Det finns dock många företag som har redovisat en skattemässig återföring av avdraget trots att deras negativa räntenetto understiger fem miljoner kronor. De flesta av dessa företag ingår i en intressegemenskap där hela intressegemenskapen har ett negativt räntenetto som överstiger fem miljoner kronor. För att något av företagen i intressegemenskapen ska få tillämpa förenklingsregeln, får de sammanlagda avdragen inte överstiga beloppsgränsen. Även om ett enskilt företags eget negativa räntenetto understiger fem miljoner resulterar detta i att företaget inte kan utnyttja förenklingsregeln. Företaget får i stället använda EBITDA-regeln och sedan eventuellt spara hela eller del av sitt negativa räntenetto.

Vi har även identifierat fristående företag vars negativa räntenetto understiger fem miljoner kronor, men som ändå har rapporterat skattemässig återföring av avdrag. Detta trots att vissa av dem gjort överskott. Vidare har vi upptäckt att vissa av de företagen har antingen kortfristiga eller långfristiga skulder i koncern- och intressegemenskaper. Detta tyder på att de företagen ingår i en intressegemenskap, men att informationen i koncernregistret inte är heltäckande. Om man bortser från brister i dataunderlag är det svårt att tolka varför

ett företag har gjort på detta sätt, men det är möjligt att inte alla har förstått hur de ska tillämpa reglerna och vilken information de ska lämna.

Av tabell 19.13 framgår de offentligfinansiella effekter som en höjning av gränobeloppet skulle medföra och antalet företag som skulle påverkas av en höjning utan att ta hänsyn till förslaget om koncernutjämning. Ett gränobelopp på 10 miljoner kronor resulterar till exempel i att 800 fler företag (av de 7 100–9 500 företagen) kan använda förenklingsregeln. Den offentligfinansiella effekten av detta beräknas till någonstans i storleksordningen 170 miljoner kronor. Ett gränobelopp på 30 miljoner kronor, vilket är det maxbelopp som tillåts enligt direktivet, skulle öka antalet bolag som kan använda förenklingsregeln med 2 600. Det skulle då vara 30 procent färre bolag som träffades av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna.

För att ett högre gränobelopp avseende förenklingsregeln ska medföra att bolagsskatteintäkterna minskas måste företagen ha överskott. Ett högre gränobelopp på till exempel 25 miljoner kronor tillåter 3,0–3,7 miljarder kronor i extra ränteavdrag. Om hela detta utrymme kunde användas skulle det innebära en offentligfinansiell effekt i intervallet –750 till –900 miljoner kronor. Resultatet i tabell 19.13 är omkring hälften av detta, vilket beror på att beräkningen tar hänsyn till de överskott som företagen har och mot vilka de negativa ackumulerade räntenettona ska dras av. Endast avdrag som görs mot ett överskott påverkar de skattemässiga överskotten, vilket i sin tur medför en offentligfinansiell effekt.

Tabell 19.13 Höjning av beloppsgränsen – berörda bolag utan hänsyn till nya koncernutjämningen

Aktiebolag och handelsbolag

Beloppsgräns	Antal bolag som skulle kunna använda förenklingsregeln med en ny beloppsgräns			Offentligfinansiella effekter (miljoner kronor)
	2019	2020	2021	Bruttoeffekt 2026
10 miljoner	600	700	800	-170
15 miljoner	1 100	1 400	1 500	-290
20 miljoner	1 400	2 000	2 100	-390
25 miljoner	1 700	2 300	2 400	-490
30 miljoner	1 900	2 500	2 600	-560

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

För företag som inte har ett överskott kan en ändring av beloppsgränsen ge ökade underskott, vilket kan ge offentligfinansiella effekter vid ett senare tillfälle. Detta tar vi inte hänsyn till i tabell 19.13.

En ändring av beloppsgränsen föreslås kombineras med förslaget om koncernutjämnings. De offentligfinansiella effekter som redovisas i tabell 19.13 stämmer bara om vi inte ändrar koncernutjämnings. Annars har vi ett antagande att förslaget om koncernutjämnings genomförs samtidigt som beloppsgränsen ändras. Om man väljer att genomföra ändring av beloppsgränsen tidigare stämmer inte konsekvensanalysen av förslaget om koncernutjämnings eftersom de två delarna har korseffekter (se avsnitt 18.1.1 för mer diskussion).

Tabell 19.14 visar antalet beräkningsenheter som skulle kunna använda förenklingsregeln med ett högre gränsbelopp efter förslaget om koncernutjämnings och antal företag som ingår i dessa beräkningsenheter för varje beloppsgräns. Ett gränsbelopp på 25 miljoner kronor leder till exempel till att 470 fler beräkningsenheter skulle kunna använda förenklingsregeln jämfört med om vi inte ändrar beloppsgränsen. De beräkningsenheterna omfattar 2 800 företag. Vidare bör man notera att 1 000 intressegemenskaper, som inkluderar 8 300 företag, skulle kunna tillämpa förenklingsregeln och därmed inte behöver räkna på det koncerngemensamma avdragsunderlaget om vi höjer beloppsgränsen till 25 miljoner kronor. Av dessa får 550 beräkningsenheter avdrag för sina negativa ackumulerade räntenetton, även om vi inte höjer beloppsgränsen. I tabellen omfattas bara de beräkningsenheter som skulle få större avdragsmöjlighet genom en höjning av beloppsgränsen.

Tabell 19.14 Höjning av beloppsgränsen, berörda koncerner efter förslag på nya koncernutjämnings

Aktiebolag

Beloppsgräns	Antal beräkningsenheter som skulle kunna använda förenklingsregeln med en ny beloppsgräns där de hade skattemässig återföring av avdrag			Antal företag som ingår i de beräkningsenheterna		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
10 miljoner	160	200	240	700	1 000	1 300
15 miljoner	240	300	340	1 300	1 800	2 100
20 miljoner	290	370	420	1 600	2 500	2 800
25 miljoner	340	420	470	2 100	2 800	3 100
30 miljoner	370	460	520	2 400	3 100	3 400

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Tabell 19.15 beskriver hur ett högre gränsbelopp påverkar den totala avdragsbegränsningen. En beloppsgräns på 25 miljoner kronor leder till exempel till att avdragsbegränsningen minskar med 2,8 miljarder kronor. Tabellen visar även att 1 000 fler intressegemenskaper som har 8 300 dotterbolag skulle kunna använda förenklingsregeln om vi höjer beloppsgränsen till 25 miljoner kronor.

Tabell 19.15 Minskning i skattemässig återföring av avdrag, antal företag och antal intressegemenskaper

2021

Beloppsgräns	Minskning av återföring (Mdkr)	Antal Företag	Antal intressegemenskaper
10 miljoner	0,7	3 200	510
15 miljoner	1,4	5 500	770
20 miljoner	2,1	7 500	940
25 miljoner	2,8	8 300	1 000
30 miljoner	3,6	9 000	1 100

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

En högre beloppsgräns i förenklingsregeln bedöms medföra en offentligfinansiell effekt i storleksordningen -60–200 miljoner kronor beroende på vilket nytt belopp som införs (se tabell 19.16).

Tabell 19.16 Offentligfinansiella effekter av höjning av beloppsgränsen efter hänsyn till koncernutjämnningen

Miljoner kronor, fasta priser och volymer

Offentligfinansiella effekter Beloppsgräns	Bruttoeffekt 2026	Nettoeffekt 2026	Varaktigt
10 miljoner	-60	-60	-60
15 miljoner	-100	-100	-100
20 miljoner	-130	-130	-130
25 miljoner	-170	-170	-170
30 miljoner	-200	-200	-200

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Tabell 19.17 visar hur ett högre gränsbelopp i förenklingsregeln skulle kunna motverka effekten av högre räntenivåer. Analysen bygger på två olika delar. Den första delen tar hänsyn till N9 och de ränteupp-

gifter och avdragsunderlag företagen redovisade där. I den andra delen fokuserar vi på inkomstdeklarationerna i FRIDA och uppskattar det negativa ackumulerade räntenettet och avdragsunderlaget baserat på de uppgifter som finns tillgänglig där. Utifrån antagandena om att företagens negativa ackumulerade räntenetto fördubblas, fyrdubblas eller femdubblas i olika scenarier samtidigt som vi beaktar företag som ingår i en intressegemenskap, minskar antalet berörda aktiebolag med 1 900 till 5 100 i olika scenario jämfört med gällande rätt om vi höjer beloppsgränsen till 25 miljoner kronor.

Tabell 19.17 Antal nya företag som skulle kunna använda förenklingsregeln med högre beloppsgräns utifrån olika scenarier av högre räntenivåer

Aktiebolag			
År	Fördubbling	Fyrdubbling	Femdubbling
25 miljoner	1 900	4 200	5 100

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

19.2.4 Tidsgräns för rätt till avdrag för kvarstående negativa räntenetton

Syfte och alternativa lösningar

Direktivet mot skatteundandraganden tillåter att kvarstående negativa räntenetton rullas framåt utan tidsgräns för att dras av ett senare beskattningsår. De flesta medlemsländer tillåter också sådan evig rullning. Enligt nuvarande svenska regler får kvarstående negativa räntenetton dock endast rullas framåt under sex år efter beskattningsåret.

För många företag är denna tidsperiod tillräcklig för att de ska kunna dra av sina kvarstående negativa räntenetton och för många företag spelar det inte någon roll hur lång tidsperiod som avdragen kan rullas, de kan ändå inte göra avdrag för sina kvarstående negativa räntenetton. Vissa företag begränsas dock i sin möjlighet att göra avdrag genom tidsbegränsningen.

Framför allt medför tidsbegränsningen att kvarstående negativa räntenetton som har uppkommit olika beskattningsår behöver separeras vid bedömningen av rätt till avdrag. Det komplicerar ett system för gemensam beräkning som det vi föreslår.⁴

⁴ Avsnitt 9.2.

Vi föreslår att tidsgränsen för att dra av ett kvarstående negativt räntenetto tas bort helt. Med vårt förslag avser vi att förenkla systemet för företag, Skatteverket och domstolar vid en gemensam beräkning. Vidare vill vi åstadkomma en ekonomiskt riktig hantering av avdragen där företagen faktiskt kan få avdrag för sina ränteutgifter mot sitt avdragsutrymme.

En möjlig alternativ lösning är att endast förlänga tidsgränsen för rätt till avdrag med viss tid, exempelvis till tio år. Detta skulle dock inte förenkla förfarandet, samtidigt som bevis- och kontrollsvårigheterna ökar för varje år som tidsgränsen förlängs. Det medför att det även med förlängd tidsgräns skulle krävas ett fastställelseförfarande. Då är en mer ändamålsenlig lösning att kombinera evig rullning med ett fastställelseförfarande.

Enligt vår mening bör tidsgränsen inte förlängas utan att ett fastställelseförfarande införs. Det riskerar att leda till för stora bevis- och kontrollsvårigheter. Vi har övervägt andra alternativ till ett fastställelseförfarande, såsom en bevisregel, frivilligt fastställelseförfarande eller ett särskilt fastställelseförfarande. Inget av dessa alternativ är dock ändamålsenligt.

Vilka berörs av förslaget?

De företag som berörs av förslaget är de som har kvarstående negativa räntenetton som förfaller enligt de nuvarande reglerna, men som kommer att kunna göra avdrag för dessa kvarstående negativa räntenetton vid ett senare tillfälle om reglerna ändras. Eftersom reglerna bara gällt sedan 2019 finns det i dag inte några företag vars negativa räntenetton skulle "förfalla" och alltså inte längre få dras av. Det är först efter beskattningsåret 2025 som företagens kvarstående räntenetton kan komma att förfalla på grund av den nuvarande tidsgränsen.

Det går inte att med säkerhet avgöra vilka kvarstående negativa räntenetton som skulle förfalla enligt de nuvarande reglerna. Det går inte heller att med säkerhet avgöra vilka av de kvarstående negativa räntenetton som i så fall förfallit som företaget kommer att kunna göra avdrag för om reglerna ändras enligt förslaget. Att avgöra vilka företag som påverkas av reglerna är därför i praktiken omöjligt. Det som följer här är därmed uppskattningar som bygger på långtgående antaganden.

Som diskuteras av Företagsskattekommittén är sex år tillräckligt för att täcka in en konjunkturcykel.⁵ En konjunkturcykel beskriver ekonomins normala variation från perioder av ekonomisk nedgång till perioder av ekonomiskt tillväxt. I de flesta fall borde kvarstående negativa räntenetton kunna dras av inom en konjunkturcykel. Om företagen inte kan göra avdrag för kvarstående negativa räntenetton under högkonjunktur finns det en betydande risk att det kvarstående negativa räntenettet växer i samband med nästa lågkonjunktur och att de kan bli svårt för företaget att göra motsvarande avdrag. Det krävs därför ovanligt stora förändringar i antingen räntenivå, skuldsättning eller intäkter för att ett företag som inte kunnat göra avdraget inom tidsgränsen ska kunna göra det vid ett senare tillfälle. För de flesta företag är företagets själva bildande en sådan ovanlig situation. Initialt har många företag gjort investeringar, men de har små intäkter. Med tanke på förenklingsregeln måste dock investeringarna vara relativt stora för att företaget inte ska kunna göra avdrag för räntorna om företaget inte ingår i en koncern.⁶ Avkastningen före skatt och på investeringen ska även vara en bit under räntan efter sex år. Med tanke på risken i ett sådant projekt är det sannolikt ovanligt att sådana projekt genomförs av andra än stora företag eller koncerner. Men det kan förekomma.

En annan möjlighet är att ett företag av någon anledning kraftigt ökar sina intäkter och därmed kan göra avdrag för kvarstående negativa räntenetton som tidigare ackumulerats. Sådana extrema utfall kan observeras i den historiska fördelningen av EBITDA och kommer säkerligen förekomma även i framtiden.

Slutligen finns det exempel på makroekonomiska chocker som är så stora att de tar längre tid än sex år att fullt återhämta sig från. Ett sådant exempel skulle kunna vara finanskrisen efter 2007 då höga räntekostnader kombinerades med låga resultat. Vid en simulering skulle denna period gett upphov till stora kvarstående negativa räntenetton som för vissa företag skulle tagit längre än sex år att dra av.

Om ett kvarstående negativt räntenetto ska förfalla efter beskattningsåret 2025 på grund av tidsgränsen krävs det till att börja med

---

⁵ En konjunkturcykel ligger normalt på fyra till åtta år och med sex år att hämta hem ett dåligt resultat tar de nuvarande reglerna höjd för en konjunkturcykel på tolv år. De nuvarande reglerna ger alltså ungefär dubbelt så mycket tid som typiskt sett borde krävas för att täcka in en konjunkturcykel.

⁶ Om räntan är fem procent behöver skulden vara minst 100 miljoner kronor för att räntekostnaden ska ha varit över förenklingsregelns gränobelopp på fem miljoner kronor. Vid en ränta på två procent krävs en skuld om minst en halv miljard.

att företaget har kvarstående negativt räntenetto från 2019. Enligt information från N9 var det totalt 7 200 företag som återförde skattemässigt avdrag 2019. I den utsträckning negativa räntenetton kan dras av inom sex år skulle den föreslagna förändringen av reglerna inte påverka företagen. Kvarstående negativa räntenetton förfaller även vid vissa ägarförändringar.⁷ Under de två åren till 2021 hade drygt 2 000 företag gjort avdrag för kvarstående negativa räntenetton som åtminstone motsvarade det kvarstående negativa räntenettet från 2019. Bland de 5 200 företag som fortfarande hade kvarstående negativa räntenetton från 2019 hade omkring 2 800 företag haft återföring av negativa räntenetton samtliga tre år.⁸ Utav dessa var 700 företag startade efter 2016. Som beskrevs ovan skulle nystartade företag, eller företag med stora investeringar, kunna beröras av reglerna. Detta givet att de inte fortsätter investera i framtiden i motsvarande grad. Tabell 19.18 visar de företag som återförde avdrag 2019 och hur många av dessa som haft kvarstående negativt räntenetto under åren som följer.

Tabell 19.18 Företag med kvarstående negativa räntenetton från 2019 till 2021

	Antal företag
Återföring av avdrag 2019	7 200
Kvar 2020	6 100
Kvar 2021	5 200

Källa: Frida och egna beräkningar.

Som framgår av tabellen ovan kan flera företag göra avdrag för sina kvarstående negativa räntenetton under de första två åren. Men det går inte att utifrån detta sluta sig till hur många av företagen som kommer att ha kvarstående negativa räntenetton som skulle förfalla beskattningsåret 2025 enligt de befintliga reglerna. Eftersom avdragsutrymmet begränsas till 30 procent av EBITDA är det dessutom fullt möjligt för företag att därefter ha kvarstående negativa räntenetton som aldrig dras av utan att det innebär att företaget är olönsamt.

Eftersom informationen i N9 inte är tillräcklig för att avgöra vilka företag som begränsas av reglerna har vi gjort en historisk simulering där vi antar att reglerna införts under ett tidigare år. Simuleringen är

⁷ 24 kap. 27 § IL.

⁸ Notera att det inte är alla bolag som har kunnat dra av sina negativa räntenetton. Vissa bolag med negativa räntenetton har försvunnit från FRIDA vilket kan bero på att de upphört med sin verksamhet.

statisk och antar att företagen inte ändrat sitt beteende på något annat sätt än de som direkt kopplar till reglerna. När det negativa ackumulerade räntenettet överstiger avdragsutrymmet uppstår ett kvarstående negativt räntenetto, givet att det negativa ackumulerade räntenettet är större än beloppsgränsen enligt förenklingsregeln. När avdragsutrymmet överstiger årets negativa räntenetto gör företagen avdrag för kvarstående negativa räntenetton.

Beräkningen tyder på att det är ett fåtal koncerner som skulle gynnats av en tidsgräns som är längre än sex år. Per år handlar det om 20–80 koncerner. Eftersom beräkningen är osäker och det är så få koncerner som det handlar om bryter vi inte ner fördelningen vidare, men konstaterar att det främst handlar om stora koncerner där en stor andel är fastighetsbolag. Beräkningarna är gjorda på koncernnivå under antagande att koncernerna kan utjämna räntenetton i enlighet med våra förslag.

Här diskuteras antalet berörda företag utifrån förslaget, vilket inte inkluderar ett infrastrukturundantag. Om ett infrastrukturundantag införs kommer vissa företag som här antas rulla kvarstående negativa räntenetton i stället göra avdrag för sina räntor direkt. På lång sikt kommer evig rullning innebära samma avdrag för ett infrastruktur-företag som ett infrastrukturundantag. Detta eftersom det kan antas att om ett företag gör tillräckligt överskott för att dess bolagsskatt ska påverkas av ett infrastrukturundantag kommer det förr eller senare även kunna dra av ett motsvarande kvarstående negativt räntenetto. Det som kommer skilja sig åt är timingen när avdraget görs. Vi diskuterar detta mer utförligt i avsnittet om infrastrukturundantaget.

Offentligfinansiella effekter

Effekten av evig rullning under ett givet år beror i första hand på det negativa räntenetto som kvarstår det året. Det totala kvarstående negativa räntenettet ökar med skattemässig återföring av avdrag och minskas med avdrag för kvarstående negativt räntenetto. Båda dessa kommer att variera över tid. När räntan är låg, eller företagens rörelsemarginal är hög, blir skattemässigt återföring av avdrag lägre medan avdrag för kvarstående negativa räntenetton blir högre och vice versa.

Vid en samlad bedömning av uppgifterna i N9 och simuleringar bedömer vi att över tid är skattemässig återföring av avdrag i medel-

tal omkring 20–40 miljarder kronor per år. Storleken på avdraget för kvarstående negativt räntenetto beror på storleken på det kvarstående negativa räntenettet och ett långsiktigt medelvärde ligger någonstans mellan 5–10 procent.

På lång sikt stabiliseras det kvarstående negativa räntenettet på en nivå där minskningen av kvarstående negativa räntenetton är lika stort som den årliga ökningen. Om vi utgår från mittpunkten i de intervall vi angett ovan innebär det att det kvarstående negativa räntenettet stabiliseras kring en nivå motsvarande 30 miljarder kronor dividerat med 7,5 procent, alltså 400 miljarder kronor.

Utav de 30 miljarder kronor som det kvarstående negativa räntenettet minskar varje år i denna beräkning består en del av att företag med negativa ackumulerade räntenetton upphör med sin verksamhet och en del av att företag med kvarstående negativa räntenetton förvärvats och att de därmed inte längre kan göra avdrag för dessa. Vi bedömer att mellan 80–90 procent av minskningen av kvarstående negativt räntenetto består av avdrag. Utifrån mittpunkten av det angivna spannet ger detta 24 miljarder kronor i avdrag för kvarstående negativt räntenetto per år. Av dessa baseras den största delen på kvarstående negativa räntenetton som uppstått under de senaste sex åren. Vår bedömning är att omkring 85–95 procent av de avdrag som görs är för negativa räntenetton som uppstått inom tidsgränsen i de befintliga reglerna. Använder vi åter mittpunkten blir effekten av reglerna att de företag som berörs totalt sett kan göra ytterligare avdrag på 2,5 miljarder kronor per år i medeltal över lång tid.

Ytterligare en faktor att ta hänsyn till är att dessa avdrag i viss utsträckning inte dras av mot vinster, utan minskar underskotten. Givet att företaget finns kvar kommer dock underskotten i sin tur att dras av mot vinster vid något tillfälle. Utifrån en samlad bedömning anser vi att den varaktiga effekten blir -0,5 miljarder kronor per år. Denna effekt är mycket osäker och kommer att variera avsevärt över tid. Tabell 19.19 visar de offentligfinansiella effekterna av förslaget om tidsgränsen för att dra av ett kvarstående negativt räntenetto tas bort.

Tabell 19.19 Offentligfinansiell effekt av förslag på tidsgränsen för att dra av ett kvarstående negativt räntenetto tas bort

Miljarder kronor, fasta priser och volymer

	Bruttoeffekt 2026	Nettoeffekt 2026	Nettoeffekt 2027	Nettoeffekt 2028	Varaktig effekt
Offentligfinansiell effekt	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,5

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Eftersom det är ett avdrag som kan rullas kommer effekten av förslaget vara störst när företagen betalar som mest bolagsskatt. Effekterna kommer alltså att vara procykliska. För företagen innebär det att reglerna kommer att ha liten effekt under perioder när de har ekonomiska utmaningar. Däremot kommer de koncerner som berörs av reglerna enligt vår bedömning göra stora avdrag när avdragsunderlaget är stort.

19.2.5 Sammantagna offentligfinansiella effekter av förslagen

De samlade offentligfinansiella effekterna av förslagen om utökad koncernutjämning, högre beloppsgräns i förenklingsregeln och att slopa tidsgränsen för att dra av ett kvarstående negativt räntenetto redovisas i tabell 19.20. Förslagen beräknas sammantaget sänka bolagsskatteintäkterna med 0,97 miljarder kronor vid ikraftträdandet. Varaktigt beräknas förslagen medföra en offentligfinansiell effekt om -1,47 miljarder kronor.

Tabell 19.20 Sammanfattning av offentligfinansiella effekter

Miljarder kronor, fasta priser och volymer

Offentligfinansiell effekt	Bruttoeffekt 2026	Nettoeffekt 2026	Nettoeffekt 2027	Nettoeffekt 2028	Varaktig effekt
Utökad koncernutjämning	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
25 miljoner i beloppsgräns	-0,17	-0,17	-0,17	-0,17	-0,17
Slopa tidsgränsen	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,5
Summa av förslagen	-0,97	-0,97	-0,97	-0,97	-1,47

Källa: Egna beräkningar.

19.2.6 Effekter för företagen och konkurrensförhållanden

Förslagen innebär i flera delar att möjligheterna till avdrag för ränteutgifter kommer att öka för vissa företag. Den totala effekten som förslagen har på konkurrensförhållanden är svåra att förutse i detalj, men de kommer troligtvis främst gynna bolag med högre skuldsättningsgrad relativt dem med lägre skuldsättningsgrad. Eftersom många mindre företag typiskt sett omfattas av förenklingsregeln i dag är det främst företag som är något större och företag i intressegemenskap som gynnas av förslaget. Eftersom stora företag och koncerner ofta redan i utgångsläget har möjlighet att låna till bättre villkor är det sannolikt att förslaget som helhet kommer att göra förutsättningarna för stora och små företag mindre jämlika.

Förslaget om en koncerngemensam beräkning syftar till att jämna ut skillnader mellan att bedriva verksamhet i ett enskilt bolag eller i en koncern. Det antas gynna företag som bedriver sin verksamhet i koncernform, men främst så till vida att det jämnar ut spelplanen. En höjning av nivån för förenklingsregeln antas gynna medelstora företag framför såväl större som mindre. Förslaget om förlängd rullning väntas gynna ett fåtal stora företag eller koncerner. Möjligtvis kan det då missgynna ett fåtal nära konkurrenter. Dessa effekter lär dock vara små ur ett samhällsperspektiv.

Det är oklart om förslaget kommer att innebära någon betydande skillnad i konkurrensförhållandet mellan handelsbolag och aktiebolag. Förslaget innehåller få förslag på ändringar för handelsbolag och i den mån förslaget i allmänhet ökar möjligheterna till avdrag gynnas sannolikt aktiebolag av förslaget relativt handelsbolag.

Tabell 19.21 beskriver branschtillhörighet för de aktiebolag som gynnas av förslaget om utökad koncernutjämnning. Branschtillhörighet definieras utifrån det företag som har högst omsättning inom beräkningsenheten. Branschtillhörighet redovisas även på företagsnivå. Tabellen visar att 39–54 procent av de aktiebolag som gynnas av förslaget bedriver fastighetsverksamhet. Även företag verksamma inom ”Handeln; reparation av motorfordon och motorcyklar” och ”Tillverkning” skulle gynnas av förslaget.

Tabell 19.21 Branschtillhörighet av bolag som gynnas av förslag om utökad koncernutjämning

Procentandel, 2021

Bransch	Bolag med högst omsättning inom beräkningsenheten	Företagsnivå
A Jordbruk och jakt samt service i anslutning härtill	–	–
B Utvinning mineral	–	–
C Tillverkning	11	2
D Försörjning av el, gas, värme och kyla	5	1
E Vatten, avlopp, avfall	1	–
F Bygg	7	3
G Handel reparation av motorfordon och motorcyklar	12	4
H Transport och magasin	3	1
I Hotell- och Restaurang	2	1
J Information & Kommunikation	4	2
K Finansiella tjänster	3	6
L Fastighetsverksamhet	39	54
M Juridik, ekonomi, vetenskap & teknik	7	9
N Uthyrning och leasing	2	–
O Offentlig förvaltning & P Utbildning & Q Vård och Omsorg & R Kultur, Nöje, Fritid & S Annan serviceverksamhet	–	–
Sektor saknas	2	15
Samtliga (antal)	1 200	6 300

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Samtidigt som de flesta företag gynnas av förslaget om utökad koncernutjämning finns det även företag som missgynnas av förslaget på så sätt att de måste återföra större avdrag jämfört med dagens regler. Det finns 200 beräkningsenheter som missgynnas på detta sätt. Dessa har 1 200 företag och ungefär hälften av dessa har inte återfört avdrag utifrån gällande rätt men kommer att behöva göra det med förslaget, om inte även förslaget att höja beloppsgränsen för förenklingsregeln till 25 miljoner kronor genomförs. Av tabell 19.22 framgår att även 22–30 procent av de aktiebolag som missgynnas av förslaget bedriver fastighetsverksamhet. Om beloppsgränsen höjs till 25 miljoner kro-

nor minskas antalet företag som missgynnas av förslaget till färre än 50 beräkningsenheter och 200 företag.

Tabell 19.22 Branschtillhörighet av bolag som missgynnas av förslag om utökad koncernutjämnning

Procentandel, 2021

Bransch	Bolag med högst omsättning inom beräkningsenheten	Företagsnivå
A Jordbruk och jakt samt service i anslutning härtill	–	–
B Utvinning mineral	–	–
C Tillverkning	11	3
D Försörjning av el, gas, värme och kyla	5	2
E Vatten, avlopp, avfall	–	–
F Bygg	9	2
G Handel reparation av motorfordon och motorcyklar	9	4
H Transport och magasin	3	1
I Hotell- och Restaurang	3	8
J Information & Kommunikation	6	3
K Finansiella tjänster	6	8
L Fastighetsverksamhet	22	31
M Juridik, ekonomi, vetenskap & teknik	15	13
N Uthyrning och leasing	4	4
O Offentlig förvaltning & P Utbildning & Q Vård och Omsorg & R Kultur, Nöje, Fritid & S Annan serviceverksamhet	–	–
Sektor saknas	4	19
Samtliga (antal)	200	600

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Tabell 19.23 Storlek företag som skulle kunna missgynnas av förslag om utökad koncernutjämnning

2021, procent

Storlek (antal anställda)	Beräkningsenhetens totala antal anställda	Företagsnivå
0–4	23 %	71 %
5–9	10 %	4 %
10–49	12 %	13 %
50–249	20 %	9 %
250 eller fler	35 %	2 %

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Tabell 19.24 beskriver branschtillhörighet för de företag som gynnas av en beloppsgräns på 25 miljoner kronor. Även här definieras branschtillhörighet utifrån det företag som har högst omsättning inom intressegemenskapen och tabellen visar även fördelningen på företagsnivå. Eftersom företag som bedriver fastighetsverksamhet begränsades av reglerna i större utsträckning jämfört med de andra så gynnas de också i större utsträckning av våra förslag.

Tabell 19.24 Branschtillhörighet av bolag som gynnas av 25 miljoner i beloppsgräns i förenklingsregeln

Procentandel, 2021

Bransch	Bolag med högst omsättning inom beräkningsenheten	företagsnivå
A Jordbruk och jakt samt service i anslutning härtill	–	–
B Utvinning mineral	–	–
C Tillverkning	7	3
D Försörjning av el, gas, värme och kyla	4	3
E Vatten, avlopp, avfall	–	–
F Bygg	9	3
G Handel reparation av motorfordon och motorcyklar	7	4
H Transport och magasin	2	1
I Hotell- och Restaurang	2	2
J Information & Kommunikation	5	2
K Finansiella tjänster	4	7
L Fastighetsverksamhet	45	47
M Juridik, ekonomi, vetenskap & teknik	8	10
N Uthyrning och leasing	2	2

Bransch	Bolag med högst omsättning inom beräkningseenheten	företagsnivå
O Offentlig förvaltning & P Utbildning & Q Vård och Omsorg & R Kultur, Nöje, Fritid & S Annan serviceverksamhet	–	–
Sektor saknas	2	14
Samtliga (antal)	470	2 800

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Tabell 19.25 visar vilka som gynnas av förslaget om en ny beloppsgräns i förenklingsregeln uppdelat i storleksgrupper. Tabell 19.26 visar företagens storleksgrupper baserad på totalt antal anställda i intressegemenskapen. Tabellerna visar att 82 procent av de företag som gynnas av en ny beloppsgräns har färre än fem anställda men ser man till antal anställda i intressegemenskaper har 25 procent färre än fem anställda. Av tabellerna framgår att två procent av de som gynnas av förslaget har 250 eller fler anställda och 21 procent har 250 eller fler anställda om man ser på intressegemenskaper. Detta tyder på att förslaget även gynnar större företag.

Tabell 19.25 Storlek företag som skulle kunna använda förenklingsregeln med en ny beloppsgräns

Andel, 2021

Storlek (antal anställda)	Andel bolag som har kvarstående negativt räntenetto	Andel bolag som skulle kunna använda förenklingsregeln med en ny beloppsgräns (25 milj. sek)
0–4	87 %	82 %
5–9	3 %	4 %
10–49	6 %	8 %
50–249	3 %	4 %
250 eller fler	1 %	2 %

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

Tabell 19.26 Storlek företag enligt totalt antal anställda i intressegemenskapen som skulle kunna använda förenklingsregeln med en ny beloppsgräns

Andel, 2021

Storlek (Totalt antal anställda i intressegemenskapen)	Andel företag som har kvarstående negativt räntenetto	Andel företag som skulle kunna använda förenklingsregeln med en ny beloppsgräns (25 milj. sek)
0–4	16 %	25 %
5–9	3 %	6 %
10–49	16 %	24 %
50–249	24 %	24 %
250 eller fler	41 %	21 %

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

De förslag som vi lämnar i betänkandet innebär relativt stora förändringar jämfört med nuvarande lagstiftning. Såväl berörda företag som redovisningskonsulter och andra rådgivare behöver tid för att sätta sig in i vad förslagen innebär och hur den nya koncernutjämbningen ser ut. Även Skatteverket kommer att behöva tid för att uppdatera blanketter och datasystem.

Vi bedömer också att Skatteverket bör ges i uppdrag att informera om vad de nya reglerna innebär i god tid innan de träder i kraft, så att berörda företag och rådgivare har tid att bedöma på vilket sätt de berörs av förändringarna av regelverket och anpassa sig efter förändrade förutsättningar.

19.2.7 Effekter för enskilda

Förslagen innebär inte några kostnader eller andra konsekvenser för enskilda.

19.2.8 Effekter för den ekonomiska jämställdheten och den ekonomiska fördelningen

Förslaget berör juridiska personer. I den mån endast juridiska personer berörs av regelförändringen är effekten på ekonomisk jämställdhet indirekt genom ägande av de berörda företagen. Män äger och

driver företag i större utsträckning än kvinnor och den indirekta effekten av förslaget berör därmed i större utsträckning män än kvinnor.

Ett liknande resonemang gäller för effekter för den ekonomiska fördelningen. Det är i allmänhet personer med högre inkomster och större tillgångar som äger och driver företag. Förslaget bedöms ha försumbara effekter på den ekonomiska jämställdheten. Fördelningen mellan kvinnor och män bedöms inte påverkas nämnvärt.

19.2.9 Effekter på sysselsättning

Effekterna på sysselsättningen väntas bli försumbara. Förslagen syftar delvis till att förenkla reglerna kring ränteavdragsbegränsningar, vilket kan skapa en samhällsekonomisk vinst. Men det är inte tydligt i vilken riktning detta påverkar sysselsättningen.

19.2.10 Administrativa kostnader

Förslaget har flera delar som kan påverka företagens regelbörda. Det uppstår dels initiala kostnader som är av engångskaraktär, dels löpande kostnader. De initiala kostnaderna bedöms vara försumbara för de företag som inte ingår i en beräkningsenhet, vilket de flesta företag inte gör. Det sker inga större förändringar relativt befintliga regler för dessa företag. Förslagen påverkar inte företagens verksamhet i övrigt och bedöms därför inte medföra att företagen behöver genomföra förändringar i verksamheten, eller påverka företagens kostnader på något annat sätt.

Inte heller de löpande kostnaderna bedöms påverkas för majoriteten av företagen, eftersom förslaget inte påverkar dem nämnvärt. Ett exempel på löpande kostnader är tid som läggs på att tolka reglerna och att tid för att göra bedömningar av vad som innefattas i ränteutgifter. Ett annat exempel är kostnader för att lämna information till Skatteverket så att korrekt skatt kan fastställas. När det gäller bedömningar av vad som innefattas i ränteutgifter har det inte skett någon förändring. Reglerna är på plats redan i dag och informationen som ska lämnas till Skatteverket kommer inte att förändras för de flesta företag. Det finns dock vissa grupper företag som bedöms påverkas av förslagen på olika sätt.

En metod för att uppskatta företagens administrativa kostnader är att använda Tillväxtverkets regelräknare. Regelräknaren bygger på att en uppskattad timlön för uppgiftslämnaren multipliceras med en uppskattad tidsåtgång. Man kan använda olika metoder för att uppskatta förändrad tidsåtgång, till exempel samtal med företag eller branschorganisationer eller egen erfarenhet av liknande uppgifter. Enligt våra samtal med företag är ränteavdragsbegränsningarna svårare att redovisa jämfört med andra delar av inkomstdeklarationen. Vi bedömer därför att den genomsnittliga tiden för att redovisa enligt EBITDA-regeln beräknas till fyra minuter per ruta. Bedömningen är att uppgiften att redovisa ränteavdragsbegränsningen i inkomstdeklarationen i regel sköts av en redovisningsekonom. Den genomsnittliga månadslönen för en redovisningsekonom uppgår, enligt SCB:s statistik över genomsnittlig månadslön 2023, till 41 200 kronor. Motsvarande timlön fås genom att dividera månadslönen med 160 timmar. Enligt Tillväxtverket ska den genomsnittliga månadslönen multipliceras med schablonvärdet 1,84 som inkluderar semesterersättning, arbetsgivaravgifter och en overheadkostnad.⁹

För alla företag som behöver lämna N9 tillkommer en ruta där kvarstående negativt räntenetto från tidigare år ska anges och en ruta för ackumulerat räntenetto i avsnitt B. Ett fastställelseförfarande för företag som har kvarstående negativt räntenetto bedöms också öka de administrativa kostnaderna.

En grupp vars administrativa kostnader påverkas av förslaget är de företag som tillämpar EBITDA-regeln utifrån gällande rätt, men som skulle kunna använda förenklingsregeln med en höjning av beloppsgränsen till 25 miljoner kronor. Beloppsgränsen gäller här gemensamt för alla företag som ingår i en intressegemenskap. Den ökade beloppsgränsen i förhållande till gällande rätt leder till att antalet företag som måste använda EBITDA-regeln minskar med 8 300 företag. Dessa företag behöver inte fylla i avsnitt D i N9 där avdragsunderlag och avdragsutrymme beräknas. Detta innebär att 11 färre rutor behöver fyllas i. Beräkningen av avdragsunderlaget bedöms vara den mest krävande beräkningen i N9. De totala administrativa kostnaderna som har tillkommit med EBITDA-regeln uppskattas minska med anledning av förslaget om höjd beloppsgräns för förenklingsregeln.

Höjningen av beloppsgränsen innebär även att fristående bolag vars negativa ackumulerade räntenetto är större än 5 miljoner kronor,

---

⁹ Tillväxtverket, *Ekonomiska effekter av nya regler-Så beräknar du företagens kostnader*.

men mindre än 25 miljoner kronor inte behöver lämna N9. Detta är dock en liten grupp och effekten är försumbar.

Den andra gruppen företag som påverkas av förslaget är de företag som ingår i en beräkningsenhet. Dessa företag behöver inte fylla i avsnitt C i N9. Det innebär att för ett företag som förut tillämpat koncernutjämning är det 3 rutor som inte längre behöver fyllas i. Företaget behöver inte heller fylla i specifikation över lämnade och mottagna räntenetton. För varje sådan överföring fyllde företaget i organisationsnummer på motparten, samt överfört belopp. Det innebär 2 rutor mindre att fylla i per överföring och företag. Även i avsnitt E bedöms att den gruppen behöver fylla i 2 rutor färre. Avsnitt G ska tas bort och det innebär att 0 till 9 rutor inte behöver fyllas i. Sammanfattningsvis är det minst mellan 9–16 rutor som inte ska fyllas i till följd av förslaget för företag som ingår i en beräkningsenhet. Antalet rutor som tillkommer i inkomstdeklarationen för företag inom beräkningsenheter, om en gemensam beräkning av avdragsunderlaget införs, uppgår till minst 14. För den gruppen förväntas att den administrativa bördan ökar marginellt.

Den sista gruppen företag vars administrativa börda påverkas av förslaget består av de företag som använder förenklingsregeln utifrån gällande rätt och som kommer att fortsätta använda den med förslaget. För den gruppen är den största förändringen att de inte behöver fylla i avsnitt C. Företag som ingår i en beräkningsenhet och som utjämnar räntenetton ska i stället ange beräkningsenhetens sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto och hur det beräknas samt hur beräkningsenheten fördelar avdrag för negativt ackumulerat räntenetto i förhållande till det sammanlagda positiva ackumulerade räntenettet. Samma information som nu bör antagligen lämnats i Avsnitt F. Sammanfattningsvis behöver de fylla i minst en färre ruta.

En annan förändring som påverkar den administrativa bördan är att de företag som har skattemässig återföring av avdrag utifrån gällande rätt, och sannolikt (frivillig uppgift) fyller i avsnitt G, inte behöver göra det i och med förslaget. Det innebär upp till 9 rutor som inte behöver fyllas i. För den gruppen företag minskas den administrativa bördan.

Tabell 19.27 visar en sammanställning över förväntade administrativa kostnader av förslaget för de olika grupperna företag som beskrivits här beräknade enligt regelräknaren.

Tabell 19.27 Administrativa kostnaderna som förväntas följa av förslaget

Miljoner kronor, antalet företag baserat på 2021

	Antal företag	Färre rutor	Fler rutor	Administrativa kostnader
Företag som lämnar N9	36 000		2	+2,3
Företag som använder förenklingsregeln utifrån gällande rätt	9 000	5	4	-0,3
Företag som skulle kunna använda förenklingsregeln med en ny beloppsgräns men använder EBITDA-regeln utifrån gällande rätt	8 300	11		-2,9
Antal företag som ingår i en beräkningsenhet	14 600	7–16	14	-0,9–+3,2
Antal företag som har kvarstående NRN	14 000	9		-4
Totalt				-5,8--1,6

Källa: FRIDA och egna beräkningar.

De totala administrativa kostnaderna av förslaget bedöms kunna minska med 2–6 miljoner kronor för de företag som lämnar N9, vilket motsvarar 5–15 procent av kostnaden för att lämna N9.¹⁰

19.2.11 Effekter för inflation

Förslagen väntas inte ha någon direkt effekt på priser. I den mån förslagen medför att bolagen kan göra större avdrag för negativa ackumulerade räntenetton kan det leda till att bolagens räntekostnader efter skatt minskar. Det skulle i sin tur kunna öka investeringarna, vilket kan påverka den ekonomiska aktiviteten. Denna effekt bedöms dock vara så begränsad att effekten på inflationen blir försumbar.

19.2.12 Effekter för kommuner och regioner

Företag som ägs av stat, region eller kommun skulle kunna gynnas av förslaget. Det finns 1 000 kommunala bolag som lämnat N9 och några tiotal som kontrolleras av regioner. Skattemässig återföring av avdrag i dessa företag är 770 miljoner kronor årligen. Förslaget kan

¹⁰ De löpande administrativa kostnaderna som skulle tillkomma med EBITDA-regeln uppskattades till 41 miljoner kronor när reglerna infördes (prop. 2017/18:245 s. 303). Den genomsnittliga tiden för att redovisa enligt EBITDA-regeln beräknades till tre timmar.

leda till lägre bolagsskatt för kommunala bolag, vilket även skulle gynna den kommun som äger företaget.

19.2.13 Effekter för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Förslagen medför en ökad administration för Skatteverket. En sammantagen bedömning är att förslaget i betänkandet innebär tillkommande engångskostnader för Skatteverket som uppgår till 3,5 miljoner kronor initialt. Därutöver behöver Skatteverket hantera tillkommande skatterisker och genomföra analys, urval samt utökad kontroll vilket beräknas kosta 4 miljoner kronor årligen. Dessa kostnader specificeras nedan.

Skatteverket behöver kunna kontrollera företagens redovisning av räntenetto. Urval och granskning bedöms i vissa delar bli mer komplexa och tidskrävande. Det bedöms dock motverkas av att färre företag kommer att tillämpa EBITDA-regeln på grund av höjd beloppsgräns för förenklingsregeln. Skatteverkets kostnader bedöms grovt därför bli oförändrade av förslaget i den delen.

Antal omprövningar i dag som får effekt på ränteavdraget uppskattas ligga på 500 per år. Grovt uppskattar Skatteverket att antalet kommer att bli oförändrat, exklusive följdändringar som förslagen kommer att ge upphov till. I bedömningen ingår en sannolik ökning på grund av regeln om gemensam beräkning av avdragsunderlag och räntenetto och att ett kvarstående negativt räntenetto är fastställt. Även här motverkas ökningen av en höjd beloppsgräns för förenklingsregeln.

I genomsnitt uppskattas att fem ärenden om följdändringar kommer att skapas per omprövning, som kräver 2 timmar per ärende vilket ger en uppskattad merkostnad om 4 miljoner kronor årligen.

Enligt senaste deklARATION var det 14 000 företag som angav ett eller flera års kvarstående negativa räntenetton. Skatteverket bedömer att myndigheten, efter ett riskbaserat urval, behöver kontrollera en rimlig mängd av dessa och att det ska ge upphov till en engångskostnad om 2,24 miljoner kronor.

Skatteverket bedömer vidare att en del bolag som tillämpat förenklingsregeln kommer vilja ompröva sina deklARATIONER för att få ett fastställt kvarstående negativt räntenetto genom att tillämpa EBITDA-regeln. Skatteverket uppskattar att hundra bolag kommer att vilja

ompröva fem år tillbaka och att ett ärende i genomsnitt kommer kräva 0,5 timmar. Detta ger en estimerad engångskostnad om initialt 0,2 miljoner kronor. Anpassning behöver slutligen ske av vissa formulär och system vilket beräknas ge en engångskostnad om 1 miljon kronor initialt.

Vi bedömer att förslagen i vissa delar även kommer att påverka de allmänna förvaltningsdomstolarna. Förslagen avser ändringar i regler som även i dag är komplicerade och som redan i dag får antas leda till ett antal prövningar i domstol. Det är svårt att närmare uppskatta hur stor ökad arbetsbelastning som förslagen kan medföra för de allmänna förvaltningsdomstolarna.

En faktor som talar för att antalet mål i allmän förvaltningsdomstol inte kommer att öka är att vi föreslår en höjd beloppsgräns för tillämpning av förenklingsregeln.

De ändringar vi föreslår avseende gemensam beräkning är dock komplicerade och kan förväntas leda till ett ökat antal prövningar i domstol, särskilt som de innebär att företagens beskattning binds samman på ett sådant sätt att en omprövning avseende ett företag i en beräkningsenhet kan påverka rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för ett eller flera andra företag i beräkningsenheten.

Skatteverket har uppskattat att ett ökat antal omprövningar som påverkar ränteavdraget kan antas omfatta 500 företag per år samt att varje sådant ärende kan antas leda till ytterligare fem följdändringsärenden, så totalt 2 500 ärenden. Överklagandefrekvensen för ärenden av den här typen är två procent. Det är därför rimligt att anta att antalet mål i domstol av den här typen kan öka med 50 per år. Den genomsnittliga kostnaden för ett skattemål i förvaltningsrätt är 13 708 kronor.¹¹ Det ger en kostnad om 685 400 kronor. Överklagandefrekvensen för mål i förvaltningsrätt är cirka 21 procent. Den genomsnittliga kostnaden för ett skattemål i kammarrätt är 28 540 kronor. Det ger en kostnad om 285 400 kronor. Överklagandefrekvensen av mål i kammarrätt är cirka 35 procent och i Högsta förvaltningsdomstolen är den genomsnittliga kostnaden för ett skattemål 17 305 kronor. Det medför en kostnad om 69 200 kronor.

Vidare föreslår vi att tidsgränsen för rätt till avdrag för kvarstående negativa räntenetton ska tas bort och att ett fastställelseförfarande

---

¹¹ Beräkningen baseras på uppgifter om genomsnittliga styckkostnader för mål i förvaltningsrätt, kammarrätt och Högsta förvaltningsdomstolen hämtade från Sveriges Domstolars årsredovisning år 2023.

ska införas. Antalet företag som förväntas få kvarstående negativa räntenetton fastställda är 14 000 per beskattningsår. Skatteverket har bedömt att en rimlig mängd av dessa granskningar leder till ändring av det fastställda kvarstående negativa räntenettet. Med den överklagandefrekvens som gäller generellt kan det antas att vissa sådana beslut kommer att överklagas.

Vi föreslår även en ny beräkningsgrund för skattetillägg. Detta kan förväntas leda till en viss ökning i antalet mål hos allmänna förvaltningsdomstolar.

Vi föreslår att justerande bestämmelser om avdrag för koncernbidragsspärrade underskott och avdrag för negativt räntenetto ska tas bort. Dessa bestämmelser har dock inte tillämpats av någon stor mängd företag och har sannolikt inte föranlett något stort antal domstolsprövningar. Om detta medför någon lättnad i domstolarnas arbetsbörda bör den alltså vara marginell.

Vi bedömer inte att antalet ärenden till Skatterättsnämnden kommer att öka.

19.2.14 Förslagets förenlighet med EU-rätten

Vi har vid flera tillfällen, till exempel i avsnitt 7.2.1, behandlat förslagets förenlighet med EU-rätten. Vi bedömer sammanfattningsvis att de förslag vi nu lämnar är förenliga med direktivet mot skatteundandraganden och EU-rätten i övrigt.

19.2.15 Övriga effekter

Förslaget avser att upprätthålla att företagens rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto görs på gruppnivå. Förslaget bedöms därför inte ha någon effekt för miljön eller sysselsättningen, eller några effekter i övrigt.

19.3 Förslaget om en särskild räntedefinition i 24 kap. IL vid förvärv av vissa förfallna eller på annat sätt kreditförsämrade fordringar

19.3.1 Syfte och alternativa lösningar

Vissa finansiella företag förvärvar vid ett och samma tillfälle och genom samma avtal en större mängd förfallna eller på annat sätt kreditförsämrade fordringar – ”fordringsportföljer” – företrädesvis från banker. I redovisningen tillämpas den så kallade effektivräntemetoden för att avgöra vad som ska behandlas som ränta och när ränta ska tas upp. Högsta förvaltningsdomstolen har uttalat att ränta enligt effektivräntemetoden inte är ränta enligt definitionen i 24 kap. IL. Det som tagits upp som effektivränta utgör emellertid ett ”tak” för hur hög årets ränteinkomst för portföljen enligt 24 kap. IL kan vara. Endast den del av bolagets inkomster från de förvärvade fordringarna som motsvarar avtalad ränta och som belöper på tid efter bolagets förvärv utgör ränteinkomster enligt 24 kap. IL.

Det tillämpade synsättet leder till en administrativ börda för företagen och Skatteverket. Av främst förenklingsskäl föreslår vi därför att det införs en särskild regel som anger att den ränteintäkt som redovisas enligt effektivräntemetoden ska behandlas som ränteinkomst enligt 24 kap. IL. Den särskilda regeln ska endast gälla för företag som förvärvar portföljer av förfallna eller på annat sätt kreditförsämrade fordringar. Dessa företag står i många fall under tillsyn av Finansinspektionen.

Alternativet till att införa en specialbestämmelse är att inte ändra dagens regler. Utöver en ökad administrativ börda riskerar det alternativet även att ge materiella konsekvenser som framstår som godtyckliga. Företagens civilrättsliga uppgörelser med gäldenärerna efter förvärven skulle till exempel kunna få stor betydelse för vad som är ränta enligt 24 kap. IL.

19.3.2 Offentligfinansiella effekter

För att beräkna den offentligfinansiella effekten behöver det avgöras om förslaget innebär att möjligheterna att dra av ränteutgifter för de berörda företagen, eller för andra företag i den grupp som de berörda företagen ingår i, förändras genom förslaget. För att bedöma detta

krävs det bland annat en beräkning av företagens ackumulerade räntenetton. Hur stor del av de berörda företagens inkomster, redovisade som ränta enligt effektivräntemetoden, som ska ingå i det ackumulerade räntenettet går dock inte att säga på ett generellt plan utan är en utredningsfråga i det enskilda fallet.¹² Det är därför svårt att bedöma hur förslaget kommer att påverka företagens möjligheter att dra av ränteutgifter. För företag som inte ingår i någon grupp och som redan har ett positivt ackumulerat räntenetto kommer förslaget inte att innebära någon förändring i möjligheten att dra av ränteutgifter. Förslaget kommer dessutom endast att beröra ett fåtal företag. Mot denna bakgrund bedömer vi att den offentligfinansiella effekten blir försumbar.

19.3.3 Effekter för företagen och konkurrensförhållanden

Den särskilda bestämmelsen ska endast gälla företag som förvärvar portföljer av kreditförsämrade fordringar och som redovisar dessa enligt effektivräntemetoden. Som ytterligare förutsättning ska gälla att de följer god redovisningssed och hanterar portföljerna på samma sätt i sina räkenskaper som vid beskattningen. Det är i dagsläget oklart hur många sådana företag som finns. Vi har uppskattat att det endast är ett fåtal företag¹³ som kommer att kunna tillämpa den föreslagna bestämmelsen. Förslagets effekter på konkurrensförhållanden bedöms därför vara försumbara.

19.3.4 Administrativa kostnader

Förslaget bedöms minska den administrativa bördan för de berörda företagen eftersom de inte behöver spjälka ut hur stor del av inkomsterna som beräknas enligt effektivräntemetoden som ska anses utgöra ränteinkomster enligt 24 kap. 3 § IL.

---

¹² Se punkt 25 i avgörandet HFD 2024 not. 4.

¹³ Vissa av bolagen kommer ha tillstånd enligt den nya lagen (2023:714) om förvärv och förvaltning av nödlidande kreditavtal och det har uppskattats att endast 20 bolag kommer ha sådant tillstånd (prop. 2023/24:23 s. 136).

19.3.5 Effekter för enskilda, den ekonomiska jämställdheten, den ekonomiska fördelningen och sysselsättningen

Förslaget bedöms inte få några effekter för enskilda, den ekonomiska jämställdheten, den ekonomiska fördelningen eller sysselsättningen.

19.3.6 Effekter för kommuner och regioner

Förslaget bedöms inte få några effekter för kommuner och regioner.

19.3.7 Effekter för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Enligt Högsta förvaltningsdomstolen krävs det en utredning i det enskilda fallet för att beräkna ränteinkomsten för en viss fordran eller fordringsportfölj.¹⁴ Förslaget bedöms förenkla Skatteverkets arbete eftersom det därigenom inte kommer att krävas någon utredning av hur stor del av inkomsten, beräknad enligt effektivräntemetoden, som ska utgöra ränteinkomster enligt 24 kap. IL. Möjligen kan förslaget innebära att antalet domstolsprocesser hos de allmänna förvaltningsdomstolarna kan minska något eftersom detta inte heller blir en tvistig fråga.

19.3.8 Förslagets förenlighet med EU-rätten

Förslaget är enligt vår bedömning förenligt med EU-rätten. EU-reglerna ger ett betydande utrymme för medlemsstaterna att avgöra vad som utgör ”andra ekonomiskt motsvarande skattepliktiga intäkter” vid tillämpning av reglerna. I andra länder behandlas också effektivränta som en ränteintäkt.¹⁵

---

¹⁴ Se punkt 25 i avgörandet HFD 2024 not. 4.

¹⁵ Se till exempel bedömningen från den irländska skattemyndigheten, Irish Tax and Customs (januari 2024) avsnitt 4.1.5–4.1.7.

19.3.9 Övriga effekter

Förslaget bedöms inte ha någon effekt för miljön eller sysselsättningen, eller några effekter i övrigt.

19.4 Förslaget om valutasäkringar

19.4.1 Syfte och alternativa lösningar

Problembeskrivning

Enligt 17 kap. 20 § IL ska ett lager av finansiella instrument tas upp till det samlade anskaffningsvärdet om samtliga företag som ingår i samma intressegemenskap tar upp sina respektive lager av finansiella instrument till det samlade anskaffningsvärdet. Utifrån bestämmelserna i 14 kap. 8 § och 24 kap. 4 § IL kan sådana fordringar, skulder och derivatinstrument som ingår i lagret dock komma att värderas till balansdagens kurs. Det framgår inte om en sådan värdering hindrar att lagret av finansiella instrument tas upp till samlat anskaffningsvärde enligt 17 kap. 20 § IL. Vi anser att den mest rimliga tolkningen är att en värdering till balansdagens kurs av vissa poster i lagret inte hindrar en tillämpning av värdering till samlat anskaffningsvärde enligt 17 kap. 20 § IL. Det är även så vi uppfattar att bestämmelserna tillämpas i praktiken i dag.

För att det inte ska råda någon osäkerhet om vad som gäller föreslår vi att bestämmelserna förtydligas. I 17 kap. 20 § IL ska det därför anges att ett lager av finansiella instrument får tas upp till samlat anskaffningsvärde trots att vissa fordringar, skulder och derivatinstrument i lagret, eller ett motsvarande lager hos ett företag i samma intressegemenskap, värderas till balansdagens kurs enligt 14 kap. 8 § IL och 24 kap. 4 § IL.

Vi uppfattar inte att vårt förslag utgör någon materiell ändring, utan att det endast är en kodifiering av hur bestämmelsen tillämpas i dag.

19.4.2 Offentligfinansiella effekter

Förslaget avser att förtydliga rättstillämpningen. Vår uppfattning är att reglerna tillämpas på samma sätt redan i dag. Förslaget bedöms därför inte ha några offentligfinansiella effekter.

19.4.3 Förslagets förenlighet med EU-rätten

Förslaget bedöms vara förenligt med det EU-rättsliga regelverket.

19.4.4 Effekter för företagen, Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Vårt förslag syftar till att klargöra den osäkerhet som gäller hur 17 kap. 20 § IL ska tolkas i en viss situation. Att rättsläget förtydligas underlättar den skatterättsliga bedömningen för företagen, Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna. Eftersom förslaget endast utgör en kodifiering av hur bestämmelserna redan tillämpas i praktiken, bedöms effekterna för dem som försumbara.

19.4.5 Övriga effekter

Förslaget avser att förtydliga rättstillämpningen. Förslaget bedöms därför inte få några effekter för enskilda, den ekonomiska jämställdheten, den ekonomiska fördelningen, miljön eller sysselsättningen, eller några effekter i övrigt.

19.5 Förslaget om ett infrastrukturundantag

19.5.1 Syfte och alternativa lösningar

Problembeskrivning

I direktivet mot skatteundandraganden finns en möjlighet för medlemsstaterna att undanta överstigande lånekostnader som uppkommit till följd av lån som använts för att finansiera ett långsiktigt offentligt infrastrukturprojekt från de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna.¹⁶ Sådana lånekostnader kan undantas eftersom finansieringsarrangemang för offentliga infrastrukturprojekt anses innebära endast ringa eller inga risker för BEPS. Ett infrastrukturundantag måste dock vara förenligt med reglerna om statligt stöd och medlemsstaterna bör även visa att finansieringsarrangemangen har vissa särdrag

---

¹⁶ Artikel 4.4 b i direktivet mot skatteundandraganden.

som motiverar ett undantag från de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna.¹⁷

Möjligheten att undanta ränteutgifter hänförliga till offentliga infrastrukturprojekt har sin grund i OECD:s BEPS-rekommendationer (åtgärd 4).

EU:s medlemsländer är inte skyldiga att införa ett infrastrukturundantag. När Sverige implementerade direktivet mot skatteundandraganden fanns inget förslag till infrastrukturundantag. Flera aktörer ville dock att ett sådant skulle införas. Regeringen ansåg att frågan krävde närmare analys och beredningsunderlag vilket inte var möjligt inom ramen för det då pågående lagstiftningsärendet, men uppgav att frågan skulle följas upp senare.

Vi har fått i uppdrag att analysera behovet av ett infrastrukturundantag. Oavsett om vi anser att ett undantag bör införas eller inte har vi haft i uppdrag att lämna ett förslag till infrastrukturundantag.

Vi anser inte att något infrastrukturundantag bör införas.¹⁸ Analysen av konsekvenser utgår dock från det förslag till infrastrukturundantag som vi har tagit fram.

Vid utformningen har vi utgått från följande utgångspunkter.

- Reglerna ska i första hand utformas så att reglerna inte utgör statligt stöd.
- Undantaget ska inte begränsas till vissa infrastruktur tillgångar eller till vissa företag eftersom det kan finnas projekt av allmänt intresse gällande olika typer av storskaliga infrastruktur tillgångar.
- Vad som är ett projekt av allmänt intresse, samt om övriga förutsättningar för undantaget är uppfyllda, måste bedömas i varje enskilt fall. Prövningen bör ha skett innan ett företag deklarerar.

Utifrån dessa utgångspunkter har vi föreslagit att ett företag som uppfyller förutsättningarna för infrastrukturundantaget inte ska tillämpa de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna. Det krävs bland annat att företagets verksamhet består i att uteslutande eller så gott som uteslutande genomföra offentliga infrastrukturprojekt samt att företaget uteslutande eller så gott som uteslutande har lån från andra än företag i samma intressegemenskap. Dessa krav innebär att ris-

---

¹⁷ Skäl 8 i direktivet mot skatteundandraganden.

¹⁸ Se mer under rubriken nollalternativet nedan.

kerna för BEPS ytterligare minimeras och att reglerna blir statsstödsförenliga.¹⁹

Reglerna innehåller ingen uppräknig av vilka företag eller projekt som omfattas av undantaget. Om ett projekt utgör ett offentligt infrastrukturprojekt, och om företaget uppfyller övriga villkor för infrastrukturundantaget, ska prövas av Forskarskattenämnden efter att ett företag har ansökt om godkännande som infrastruktur företag hos nämnden.

I dag gäller bestämmelserna i 24 kap. 4 § IL för de företag som genom vårt förslag kommer att kunna tillämpa infrastrukturundantaget. Den paragrafen ska fortsätta gälla även för företag som tillämpar infrastrukturundantaget. Paragrafen styr periodiseringen för vissa valutakursförändringar på derivatinstrument samt innebär att vissa valutakursförändringar ska anses utgöra ränteinkomster respektive ränteutgifter vid tillämpningen av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna. Att 24 kap. 4 § IL även fortsättningsvis ska gälla företag som tillämpar infrastrukturundantaget bedöms inte leda till varken offentligfinansiella konsekvenser eller några andra konsekvenser.

Nollalternativet

Vi bedömer att Sverige inte bör införa ett infrastrukturundantag. Vi förespråkar alltså det så kallade nollalternativet. Skälen till det är sammanfattningsvis följande.

Det är svårt att se att det finns behov av ett infrastrukturundantag. Undantagsregler ger ett mindre neutralt skattesystem och leder allmänt till mer komplicerade regler. Risken för skattearbitrage ökar om vissa företag undantas från de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna och ett undantag kan visa sig ställa krav på ytterligare regler för att förhindra aggressiv skatteplanering. Vill staten gynna investeringar i infrastrukturprojekt bedömer vi att det finns enklare och mer effektiva sätt att göra det på, än att införa ett infrastrukturundantag.²⁰

Om något infrastrukturundantag inte införs skulle det innebära att ränteutgifterna för ett företag som genomför offentliga infrastrukturprojekt i sin helhet träffas av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna. Ett företags ränteutgifter kommer därmed, efter av-

---

¹⁹ Se kapitel 13 för diskussion kring förenligheten med statsstödsreglerna.

²⁰ Se avsnitt 14.2.

räkning för eventuella ränteinkomster, att vara avdragsgilla med ett belopp som motsvarar 30 procent av företagets EBITDA.

Om ett företag genomför ett offentligt infrastrukturprojekt kan det antas att företagets ränteutgifter kommer att överstiga dess avdragsutrymme under en tid. Eftersom vi föreslår att kvarstående negativa räntenettet ska få rullas framåt utan tidsgräns bör ett företag som går med vinst kunna dra av sina ränteutgifter, även om det tar tid. Behovet av ett infrastrukturundantag blir då mindre jämfört med om kvarstående negativa räntenetton endast får rullas i sex år. Skulle förslaget om evig rullning inte genomföras skulle alltså behovet av ett infrastrukturundantag öka.

Alternativa lösningar

Ett infrastrukturundantag skulle kunna utformas på flera olika sätt, men reglerna måste alltid vara statsstödsförenliga.

Ett alternativ om undantaget ska vara neutralt i förhållande till olika infrastruktur tillgångar hade varit att tillåta att företagen även har lån från företag i samma intresse gemenskap. I så fall skulle de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna behöva tillämpas på företag som bedriver infrastrukturprojekt. Det här skulle innebära att företagen måste beräkna avdragsunderlag och räntenetto, och de skulle troligtvis behöva ingå i den koncern gemensamma beräkning som vi föreslår. Detta alternativ skulle innebära att reglerna blir mindre robusta och det kan finnas viss risk för erosion av skattebasen och skatteundandraganden.

Ett annat alternativ skulle vara att begränsa tillämpningsområdet till att endast gälla viss eller vissa typer av infrastruktur tillgångar. Ett undantag skulle då till exempel kunna gälla endast företag som bedriver VA-verksamhet. Dessa aktörer utgör inte företag i statsstödsrättslig mening och undantaget skulle inte heller då utgöra statligt stöd. Tillämpningsområdet hade dock blivit mycket begränsat.

Om riskerna inte minimeras genom krav på företagens finansiering och verksamhet skulle undantaget utgöra statligt stöd. För att det då skulle vara förenligt med statsstödsreglerna hade reglerna behövts utformas så att de uppfyller villkoren i någon undantagsförordning, eller på ett sätt så att kommissionen hade godkänt reglerna. Vi har bedömt att det hade varit betydligt svårare att utforma sådana

regler om undantaget ska vara neutralt i förhållande till olika infrastruktur tillgångar. Det hade då kunnat krävas olika regler för olika tillgångar, något vi inte anser är eftersträvansvärt.

19.5.2 Vilka berörs av förslaget

De som berörs av infrastrukturundantaget är följande aktörer:

- Företag som bedriver offentliga infrastrukturprojekt.
- Forskarskattenämnden.
- Skatteverket.
- De allmänna förvaltningsdomstolarna.

Vårt förslag innehåller inte någon uttömmande förteckning över vilka företag som kommer att kunna tillämpa ett infrastrukturundantag. Det är svårt att säga exakt hur många företag som kommer att godkännas som infrastruktur företag och därmed få tillämpa infrastrukturundantaget. Förslaget ställer krav på såväl företagets verksamhet som deras finansiering. För vissa företag kommer det inte att vara möjligt, eller utifrån andra överväganden vara önskvärt, att göra de anpassningar som krävs. Vidare kommer det för vissa företag inte att vara värt att göra sådana anpassningar. Vår bedömning av hur många företag som kan komma att tillämpa undantaget är därför förenad med stor osäkerhet.

Vi uppskattar att antalet ansökningar om att godkännas som infrastruktur företag kommer att vara relativt många, sett i förhållande till hur många företag som faktiskt kommer godkännas. Detta eftersom flera företag som ligger nära reglernas tillämpningsområde kan antas vilja få det prövat om de kan omfattas.

Det första året som reglerna är i kraft bedömer vi att 100 företag kan komma att ansöka om godkännande som infrastruktur företag. Av dessa uppskattar vi att 50 företag kan komma att godkännas som infrastruktur företag och därmed kommer kunna tillämpa infrastrukturundantaget. Vi har uppskattat att en stor del av de företag som godkänns kommer vara företag som bedriver VA-verksamhet. Detta eftersom sådan verksamhet på ett mer generellt plan uppfyller kravet på allmänintresse.

Antalet ansökningar om att godkännas som infrastruktur företag kommer troligtvis att vara som högst det första året reglerna är i kraft. Detta eftersom merparten av företagen som bedriver redan pågående projekt kan antas ansöka om godkännande det första året. Vi tror att antalet ansökningar kommer att avta med tiden på grund av att det kommer bli tydligare för företagen vilka projekt som faktiskt omfattas av reglernas tillämpningsområde.

Efter det första året bör ansökningarna om godkännande till största del avse nystartade projekt. Vi uppskattar att antalet ansökningar om godkännande då kommer uppgå till 0–10 per år. Vidare uppskattar vi att omkring 0–5 företag per år kommer att godkännas som infrastruktur företag.

Utifrån antalet företag som kan komma att godkännas varje år bedömer vi att det på sikt kommer att finnas totalt omkring 60–70 godkända infrastruktur företag. Bedömningen är dock mycket osäker och beror bland annat på hur infrastruktur projekt organiseras och finansieras.

19.5.3 Offentligfinansiella effekter

Den offentligfinansiella effekten beror på hur mycket mer i ränteutgifter som företag kan dra av med stöd av infrastrukturundantaget, jämfört med vad dessa företag annars hade kunnat dra av. Den offentligfinansiella effekten beror även på om de företag som kan göra ytterligare avdrag är i skatteposition eller inte. Utöver uppgifterna om hur många företag per år som kan tillämpa infrastrukturundantaget behövs därför även en uppskattning av hur mycket undantaget ökar företagets möjligheter att dra av ränteutgifter samt en bedömning av hur många av företagen som är i skatteposition. Analysen görs först utifrån antagandet att infrastrukturundantaget införs separat utan att andra delar av förslagen i betänkandet införs. Vi diskuterar sedan hur infrastrukturundantaget samspelar med de övriga förslagen i betänkandet.

Vi har uppskattat att det inledningsvis kommer att vara 50 företag som kan tillämpa infrastrukturundantaget. På sikt har vi uppskattat att den siffran stiger till 60–70 företag. Hur omfattande dessa projekt är kommer att variera. Även omfattningen av de ytterligare skattemässiga avdragen som dessa företag kommer att kunna göra till följd

av infrastrukturundantaget kommer att variera. Detta dels på grund av storleken på respektive företags räntenetto, dels på grund av räntenettots storlek i förhållande till företagets EBITDA.

Den offentligfinansiella effekten delas in i en kortsiktig effekt och en varaktig effekt. Eftersom det typiskt sett tar viss tid innan ett infrastrukturprojekt genererar överskott kommer den kortsiktiga offentligfinansiella effekten framför allt komma från befintliga företag. Detta eftersom det är mer sannolikt att befintliga företag är i skatteposition. Den varaktiga effekten kommer även påverkas av nya projekt.

I uppskattningen av den kortsiktiga effekten har vi utgått från företag som bedriver VA-verksamhet. Vi har valt den sektorn eftersom vi bedömer att den offentligfinansiella effekten kopplat till företag i den sektorn är representativ för företag som skulle kunna omfattas av undantaget. Det här är även en sektor inom vilken det finns ett stort behov av ytterligare investeringar.

Branschorganisationen Svenskt Vatten har genomfört en enkätundersökning bland sina medlemsföretag för att undersöka vilka konsekvenser de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna skulle få de sex åren från och med 2022 till och med 2027. Underlaget bygger på företagens bedömningar av avdragsutrymme, investeringar och räntenivåer. Eftersom analysen är framåtblickande är räntenivån något högre än vad den hade varit i en historisk analys. Utslaget per företag och år uppskattas effekten av de generella avdragsbegränsningsreglerna vara att de svarande företagens bolagsskatt stiger med något under 2,4 miljoner kronor per företag och år. Utifrån detta är vår bedömning att den offentligfinansiella effekten vid införandet och de närmaste fem åren kommer att ligga på –131 miljoner kronor per år i 2026 års priser.

I våra kontakter med företag som kan komma att omfattas av reglerna har det lyfts fram att investeringsbehovet de närmaste tio åren är ovanligt stort.²¹ Det innebär att den varaktiga effekten är lägre än den initiala effekten för befintliga företag. Vi antar att investeringarna i befintliga företag på lång sikt kommer att vara hälften så stora som de som beskrivs i underlaget. Det är dock tänkbart att det kommer att uppstå enstaka infrastrukturprojekt som innebär

---

²¹ Beräkningen är baserad på förväntade investeringar som är högre än vad som observerats sedan 2019 och det kan även noteras att beräkningen är gjord utifrån en högre räntenivå än den som gällde mellan åren 2019 och 2021.

betydligt större investeringar än de som är typiska inom VA-sektorn. Ett hypotetiskt exempel kan vara ett företag som har en initial skuld på två miljarder, med en ränta på tre procent. Om det tar fem år innan företaget genererar ett överskott, och ingen del får dras av, har det ackumulerade negativa räntenettet vuxit till 360 miljoner kronor. Om den genomsnittliga avkastningen på investeringen är sju procent och det totala kapitalet är 3 miljarder innebär det att företaget minskar sina skattekostnader, jämfört med situationen utan infrastrukturundantag, med 30 miljoner kronor per år under två år ($0 - (3\,000 \times 0,07(1 - 0,3)) \times 0,206$). Beräkningen är starkt förenklad och tar exempelvis inte hänsyn till avskrivningar och inrullade underskott, vilket sannolikt gör att effekten per år är överskattad. Om vi i stället räknar med att bolagsskatten påverkas under åtta år blir effekten 8 miljoner kronor per år.

När den varaktiga effekten analyseras är det viktigt att ta in att även enligt nuvarande regler kommer företagen att kunna rulla sina kvarstående negativa räntenetton i sex år. På lång sikt kommer sannolikt de lönsamma företag som driver infrastrukturprojekt uppnå en jämvikt där de typiskt sett kan göra avdrag för sina kvarstående negativa räntenetton inom en konjunkturcykel.

Utifrån den bild som vuxit fram i samtal med näringslivet, det vill säga att investeringarna är osedvanligt stora vid införandet, bedömer vi att effekten kopplat till befintliga företag är 1,2 miljoner kronor per företag i återfört avdrag. Företagen uppskattas sedan att kunna göra avdrag för 85 procent av de återförda avdragen inom sex år. Sedan tillkommer enstaka stora nya projekt som kommer att ha större offentligfinansiell effekt. Om vi räknar med två sådana stora företag med en effekt på 15 procent av 8 miljoner kronor och 65 företag med en effekt på 15 procent av 1,2 miljoner kronor blir den varaktiga offentligfinansiella effekten 15 miljoner kronor per år i 2026 års priser om infrastrukturundantaget införs.

Den offentligfinansiella effekten av ett infrastrukturundantag kommer påverkas av förslaget om höjd beloppsgräns för förenklingsregeln. Det är svårt att skatta vilken effekt en högre beloppsgräns har eftersom beloppsgränsen beräknas för hela intressegemenskapen, medan infrastrukturundantaget skulle gälla enskilda infrastrukturföretag. Baserat på kommunala koncerner med VA-verksamhet bedömer vi att en höjning av beloppsgränsen från 5 miljoner kronor till 25 miljoner kronor minskar antalet berörda infrastrukturföretag

med 25 procent. Detta eftersom de företag vi räknat med är del av koncerner som i sin helhet kommer att kunna använda förenklingsregeln och därmed inte har något behov av ett infrastrukturundantag. Detta gäller dock inte de stora projekten vi räknat med på lång sikt. Den offentligfinansiella effekten vid införandet bedöms därmed bli 98 miljoner kronor i 2026 års priser om ett infrastrukturundantag införs tillsammans med en höjd beloppsgräns. Den varaktiga offentligfinansiella effekten bedöms bli 13 miljoner kronor.

Vid bedömningen av de varaktiga effekterna är det viktigt att även ta hänsyn till förslaget om evig rullning. Givet att ett infrastrukturprojekt är långsiktigt lönsamt kommer företaget som driver det på lång sikt att kunna göra avdrag för kvarstående negativa räntenetton. Den varaktiga effekten av infrastrukturundantaget är därför inkorporerad i den varaktiga effekten av evig rullning.²² Givet förslaget om evig rullning har därför infrastrukturundantaget ingen varaktig offentligfinansiell effekt. Det kommer däremot uppstå en förändring i timing gällande vilken tidpunkt företaget kan använda avdraget och när det påverkar bolagsskatten. Detta eftersom ett kvarstående negativt räntenetto kan dras av först när det finns tillräckligt avdragsutrymme. Om ett avdrag enligt ett infrastrukturundantag räknas mot ett skattemässigt underskott snarare än en vinst dröjer det innan avdraget får offentligfinansiell effekt. Även i det fallet kommer dock effekten sannolikt tidigare eftersom ett företag sannolikt kan dra av ett inrullat underskott tidigare än det skulle kunna dra av ett inrullat kvarstående negativt räntenetto.

Införandet av en koncerngemensam beräkning kommer inte direkt påverka de företag som beviljas ett infrastrukturundantag eftersom dessa inte tas med i den koncerngemensamma beräkningen. Däremot kan infrastrukturundantaget påverka den offentligfinansiella effekten av den koncerngemensamma beräkningen. Infrastrukturprojekt har ofta ett negativt avdragsunderlag inledningsvis. Om dessa undantas från den koncerngemensamma beräkningen ökar beräkningens totala avdragsutrymme. Denna effekt borde främst gälla nystartade infrastrukturföretag eftersom företagen på sikt typiskt sett borde få ett positivt avdragsunderlag. Att beräkna storleken på denna effekt är mycket svårt. Den beror både på storleken på avdrags-

---

²² Det kan vara så att infrastrukturundantaget har effekt närmare i tid till investeringen, men över tid och många projekt kommer detta att jämna ut sig när det gäller den varaktiga offentligfinansiella effekten.

underlaget i företaget, i beräkningsenheten och de negativa räntenettona i dessa. Ett mycket lågt negativt avdragsutrymme för nystartade företag är 30 miljoner kronor. Om detta var EBITDA för de två hypotetiska projekten och hela detta skulle motsvaras av negativa räntenetton i beräkningsenheten skulle effekten bli knappt fyra miljoner kronor. Detta kan ses som ett extremvärde, mer realistiskt är att effekten enligt våra antaganden ligger under en miljon kronor och bedöms vara försumbar.

På lång sikt borde det även här framför allt bli en fråga om timing, där företagen i beräkningsenheten får ett mindre kvarstående negativt räntenetto medan infrastruktur företaget får ett större inrullat underskott. Givet att företagen förr eller senare kan göra avdrag för inrullade underskott och kvarstående negativa räntenetton ger förslaget ingen varaktig offentligfinansiell effekt. De offentligfinansiella effekterna av ett infrastrukturundantag sammanfattas i tabell 19.28.

Tabell 19.28 Offentligfinansiella effekter av infrastrukturundantag

Miljoner kronor, fasta priser och volymer

	Bruttoeffekt 2026	Nettoeffekt 2026	Nettoeffekt 2027	Nettoeffekt 2028	Varaktig effekt
Införande utan förslagen	-131	-131	-131	-131	-15
Med ändrad beloppsgräns	-98	-98	-98	-98	-13
Med hela förslaget	-98	-98	-98	-98	0*

Anm. *På lång sikt kommer effekterna från ett infrastrukturundantag och evig rullning att ta ut varandra, på medellång sikt kommer det därmed finnas en positiv effekt av minskade kvarstående negativa räntenetton vilken väger upp nettoeffekten från de första åren efter införandet.

Källa: Egna beräkningar.

I detta avsnitt har vi diskuterat den offentligfinansiella effekten av ett begränsat infrastrukturundantag som endast berör relativt få företag. Skulle undantaget utformas på annat sätt så att det berör många fler företag blir effekterna större. I det hypotetiska fallet att alla företag blev undantagna borde den varaktiga effekten i princip begränsas till densamma som den varaktiga effekten av evig rullning, vilken vi beräknat till 0,5 miljarder. Detta är dock inte ett rimligt scenario. Däremot kommer timingen av den offentligfinansiella effekten förändras betydligt jämfört med förslaget. Ett företag som beviljats ett

infrastrukturundantag återför inga negativa ackumulerade räntenetton utan gör i stället avdrag. Eftersom företagen inte begränsas till 30 procent av avdragsunderlaget kan de ofta göra större avdrag under ett givet år. Det gör att den offentligfinansiella effekten kan bli betydligt större vid införandet än vad vi räknat med här, även om detta på sikt i stor utsträckning kommer att motsvaras av en minskning av avdrag för kvarstående negativa räntenetton enligt de nuvarande reglerna.

19.5.4 Effekter för företagen och konkurrensförhållanden

Eftersom förslaget innehåller specifika krav på vilken verksamhet som företagen får bedriva och hur denna får finansieras finns det anledning att tro att förslaget kommer att påverka hur företag som genomför samhällsnyttiga infrastrukturinvesteringar organiserar sig. Företag som är organiserade i enlighet med reglerna kommer att ha en konkurrens fördel när det gäller projekt som kan omfattas av förslaget. Eftersom det är en begränsad typ av projekt som kan komma att påverkas av förslaget bedömer vi dock att detta kommer ge små effekter på konkurrensen i en vidare mening.

I princip innebär en utökad möjlighet till avdrag att kostnader flyttas till staten från andra aktörer i form av att de betalar lägre bologsskatt. Det kan finnas situationer där ett infrastrukturundantag kan ha dessa effekter. I många fall görs dock infrastrukturinvesteringar på en reglerad marknad. Effekterna för företagen blir därför beroende av den reglering som gäller för den aktuella marknaden. Införandet av evig rullning ger dessutom företagen möjlighet att göra avdrag för kvarstående negativa räntenetton. Dock kan det finnas en skillnad i när avdragen kan göras. Med ett infrastrukturundantag kan avdraget göras omgående och sänka skattekostnaden så snart företagets resultat tillåter. Ett kvarstående negativt räntenetto kan jämförelsevis bara dras av med 30 procent av EBITDA, vilket kan leda till att avdraget får göras först senare. Denna skillnad i tid är dock beroende av företagets avskrivningars betydelse för resultatet, eftersom dessa inte ingår i avdragsunderlaget. Givet förslaget om evig rullning bedömer vi att ett infrastrukturundantag skulle ha mycket begränsad effekt på infrastrukturinvesteringar i Sverige. Även om infrastrukturinvesteringar i sig kan öka svenska företags konkurrenskraft på ett övergripande plan bedömer vi därför att ett infrastrukt-

turundantag skulle ha mycket begränsad effekt på svenska företags konkurrenskraft.

De projekt som kan komma i fråga för ett infrastrukturundantag är typiskt sett begränsade till en geografisk plats och konkurrerar inte med infrastruktur på andra geografiska platser. Även om ett infrastrukturundantag skulle göra infrastrukturinvesteringar mer attraktiva i Sverige påverkar det inte infrastrukturinvesteringar i andra länder. Reglerna ger därmed inte heller någon fördel för svenska företag i konkurrensen om infrastruktur i utlandet och reglerna ger inte heller svenska företag företräde till infrastrukturinvesteringar i Sverige. För att få tillämpa infrastrukturundantaget krävs det att de projektansvariga, inkomster, utgifter och tillgångar finns inom EU. Vi bedömer därför att ett infrastrukturundantag inte skulle påverka svenska företags förmåga att konkurrera på en global marknad.

19.5.5 Administrativa kostnader

Infrastrukturundantaget kommer att innebära vissa initiala engångskostnader samt vissa löpande kostnader för företag som vill tillämpa undantaget. Undantaget kommer samtidigt innebära att viss administrativ börda minskar för dem.

De initiala engångskostnaderna består av flera delar.

Företag som ligger nära tillämpningsområdet kommer att behöva göra en bedömning av om de kan omfattas av undantaget eller inte, vilket kommer innebära visst arbete.

För att få tillämpa undantaget måste företaget ansöka om och bli godkänt som infrastrukturföretag. Vi har inte föreslagit att det ska införas någon ansökningsavgift för att få ansöka om godkännande. Att upprätta själva ansökan kommer dock att innebära visst arbete för företagen. En ansökan ska innehålla de uppgifter som Forskarskattenämnden behöver för att kunna pröva ansökan. Det innefattar bland annat sådana uppgifter som behövs för att Forskarskattenämnden ska kunna bedöma om kraven för ett offentligt infrastrukturprojekt är uppfyllda och om företagets lånestruktur uppfyller kraven. Vilka uppgifter en ansökan behöver innehålla kommer därmed att variera från fall till fall.

Vi uppskattar att arbetstiden för att bedöma om företaget omfattas av infrastrukturundantagets tillämpningsområde samt att an-

söka om godkännande kommer att uppgå till ett par arbetsdagar. Arbetet kan till viss del utföras av administrativ personal. Vissa delar av arbetet kommer dock att behöva utföras av personer med särskild sakkunskap om företagets verksamhet och lånestruktur. Kostnaden för ett företag att göra ansökan beräknas utifrån regelräknaren med en arbetsdag för administrativ personal och en arbetsdag för en redovisningsekonom. Medellönen för kontorsassistenter år 2023 är enligt SCB 33 000 kronor per månad. Motsvarande lön för en redovisningsekonom är 41 200 kronor per månad. Kostnaden beräknas därmed till 6 826 kronor. Den initiala kostnaden för 100 företag blir därmed 682 600 kronor per år. De löpande kostnaderna blir 34 130 kronor per år och avser 5 företag.

Om ett företag blir godkänt som infrastruktur företag och företaget tillämpar infrastrukturundantaget kommer företaget inte att behöva beräkna sitt avdragsunderlag eller räntenetto. Uppgifterna om detta i N9 behöver därför inte lämnas. Företaget yrkar i deklARATIONEN endast fullt avdrag för sina ränteutgifter med stöd av infrastrukturundantaget. Det innebär en minskad administrativ börda i samband med deklARATIONEN för företaget. Utifrån att vi antar att infrastruktur företagen annars skulle ha använt EBITDA-regeln räknar vi med att det är 35 rutor som de slipper fylla i. Detta innebär en besparing på 1 106 kronor per företag under antagandet att deklARATIONEN görs av en redovisningsekonom. Besparingen för 50 företag blir därmed 55 300 kronor per år, initialt. På sikt blir besparingen för 65 företag 71 890 kronor per år.

Ett företag som tillämpar infrastrukturundantaget påförs genom vårt förslag en extra dokumentationsskyldighet för de uppgifter som behövs för att en beräkning enligt den föreslagna avskattningsregeln ska kunna göras. Skyldigheten innebär att underlag som behövs för att kunna beräkna räntenetto och avdragsunderlag behöver bevaras under maximalt ytterligare tio år, jämfört med dagens regler. Vi uppskattar att detta kommer att medföra två timmars extra arbete för en arkivarie per år. Medellön för en arkivarie är enligt SCB 35 200 kronor per månad. På kort sikt blir kostnaden för 50 företag 40 480 kronor per år. På sikt blir kostnaden för 65 företag 52 620 kronor per år. Den administrativa kostnaden för ett infrastrukturundantag sammanfattas i tabell 19.29.

Tabell 19.29 Administrativ kostnad för infrastrukturundantag

Kronor per år och antal företag

	Antal företag initialt	Antal företag varaktigt	Total kostnad initialt	Total kostnad varaktigt
Ansökan	100	0–10	682 600	34 130
Behöver ej lämna N9	50	60–70	-55 300	-71 890
Förlängd arkiveringstid	50	60–70	40 480	52 620
Totalt			667 780	14 860

Källa: Egna beräkningar.

19.5.6 Effekter för enskilda, den ekonomiska jämställdheten, den ekonomiska fördelningen och sysselsättningen

Ökade möjligheter till avdrag kan i princip sänka priserna för konsumenterna. Det gäller särskilt för reglerade marknader. Kostnaden för infrastruktur överförs då från konsumenterna till staten. Detta kan leda till att konsumenterna i områden där det finns stora investeringsbehov gynnas.

Förslagen innebär inte några konsekvenser för den ekonomiska jämställdheten eller sysselsättningen.

19.5.7 Effekter för kommuner och regioner

Kommuner och regioner tillhandahåller flera typer av infrastruktur. I den mån kommunala bolag omfattas av infrastrukturundantaget kan kommunerna påverkas av reglerna. När infrastruktur tillhandahålls av kommuner är det typiskt sett för att nyttan och kostnaderna främst faller på kommunens medborgare. Ökade avdragsmöjligheter innebär att kommunala infrastrukturbolag betalar mindre bolagsskatt. På marginalen kan de kommunala bolagen därmed tillhandahålla infrastruktur till en relativt lägre kostnad för kommunens invånare. För kommunerna kan det finnas fördelar med att invånarna möter lägre kostnader eller får tillgång till bättre infrastruktur, men den direkta effekten på kommunens ekonomi är begränsad. I den mån kommuner upphandlar infrastruktur kan detta bli billigare med ett infrastrukturundantag.

Om kommunala bolag begränsas av de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna kan det vara ett incitament för kommuner att

bedriva verksamheten inom förvaltningen, snarare än i bolagsform. I vissa fall kan ett infrastrukturundantag minska detta incitament. En liknande effekt borde dock även uppnås genom evig rullning.

19.5.8 Effekter för Forskarskattenämnden

Forskarskattenämnden får genom vårt förslag en ny arbetsuppgift; att besluta om godkännande av infrastruktur företag. Det innebär att nämnden genom förslaget kommer att hantera två olika ärendetyper, dels besluta om skattelättnader, dels besluta om godkännande av infrastruktur företag. Genom vårt förslag kommer nämnden att utökas med en ledamot och en ersättare vid prövning av ärenden om godkännande av infrastruktur företag.

Kostnaderna för att pröva ansökningar om infrastruktur företag kommer att variera mellan åren. Det första året bedömer vi att det kommer göras omkring 100 ansökningar. Därefter uppskattar vi att det kommer göras omkring 0–10 ansökningar per år.

Eftersom Forskarskattenämnden är en befintlig organisation uppstår inga kostnader för att bygga upp administration eller liknande. Utifrån samtal med nämndens kansli bedömer vi dock att det i ett initialt skede kommer att krävas ytterligare en handläggare och att det uppkommer vissa administrativa kostnader kopplade till dennes arbete för att handlägga de ärenden som kommer in. Vi räknar med att detta kostar 960 000 kronor per år. Nämnden kommer även ha kostnader för kompetensutveckling gällande ärenden om godkännande av infrastruktur företag. Detta bedöms vara en engångskostnad som uppgår till 40 000 kronor.

Första året som reglerna är i kraft kommer sannolikt en stor del av ansökningarna att avse företag som bedriver VA-verksamhet. Prövningen av vad som är ett allmännyttigt projekt bör då bli enklare än i många andra fall, varför styckkostnaden för dessa ärenden bör bli lägre. Första året tillkommer dock vissa fasta kostnader. Sammanfattningsvis uppskattar vi att kostnaden för att hantera ansökningar om godkännande kommer att uppgå till totalt omkring 1 miljon kronor det första året och 100 000 kronor per år för åren därefter.

Om Forskarskattenämndens beslut överklagas är nämnden inte part i domstol. Såväl Skatteverket som de allmänna förvaltningsdomstolarna kan dock begära in yttranden från Forskarskattenäm-

den gällande ärenden om infrastrukturföretag. Vi bedömer dock att den möjligheten inte kommer att behöva nyttjas i så stor utsträckning. Kostnaderna för arbetet med att besvara sådana förfrågningar bedöms därför vara försumbara.

19.5.9 Effekter för Skatteverket

Förslaget om infrastrukturundantag bedöms sammantaget få marginella effekter för Skatteverket.

Skatteverkets interna och externa information behöver genomgå en viss anpassning.

Under processen i Forskarskattenämnden kan nämnden behöva begära in yttranden från Skatteverket. Vi bedömer dock att behovet av det är litet och att arbetet med att besvara sådana förfrågningar är försumbart.

Vi bedömer att det initialt kommer att vara cirka 50 företag som begär avdrag med stöd av infrastrukturundantaget. På sikt uppskattar vi att den siffran kan uppgå till 60–70 företag. Företag som tillämpar infrastrukturundantaget kommer inte att behöva lämna uppgifter om avdragsunderlag eller räntenetto i sin deklaration. Skatteverket behöver därför inte bedöma dessa uppgifter. Skatteverket behöver i stället bedöma om förutsättningarna för undantaget är uppfyllda. Den bedömningen bör ta något mer tid i anspråk än bedömningen utifrån de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna, vilket leder till en viss ökad arbetsbelastning.

Skatteverket har rätt att överklaga Forskarskattenämndens beslut och är den part som företräder det allmänna om den som ansökt om godkännande överklagar nämndens beslut. Överklagandefrekvensen kan antas bli relativt hög, särskilt initialt. Av de cirka 100 ansökningarna som vi uppskattar kommer att göras under det första året kan det antas att cirka 30 ärenden överklagas till domstol, en försumbar mängd sett till det totala antalet ärenden som Skatteverket hanterar varje år. Eftersom antalet ansökningar bedöms sjunka kraftigt efter det första året, kommer även antalet mål i domstol sjunka kraftigt till cirka 5 överklaganden per år. På sikt bör därför effekterna för Skatteverket gällande överklaganden förbli försumbara.

Vi har föreslagit en särskild avskattningsregel som ska tillämpas om företagen inte längre uppfyller villkoren för infrastrukturprojektet

och projektet då inte har pågått under minst tio år. Tillämpningen av avskattningsregeln skulle innebära visst merarbete för Skatteverket. Vi bedömer dock att regeln endast kommer tillämpas i ett fåtal fall.

19.5.10 Effekter för de allmänna förvaltningsdomstolarna

Som framgår av effekterna för Skatteverket bedömer vi att cirka 30 ärenden om godkännande kommer att överklagas till förvaltningsrätt det första året reglerna är i kraft. Vissa av målen kommer även att överklagas till kammarrätt och i vissa fall även till Högsta förvaltningsdomstolen. En grov skattning är att 60 mål sammantaget prövas i förvaltningsrätt, kammarrätt eller Högsta förvaltningsdomstolen. Genomsnittskostnaden kan uppskattas uppgå till 17 000 kronor.²³ Det blir därmed en sammantagen kostnad om drygt en miljon kronor.

Eftersom antalet ansökningar bedöms sjunka kraftigt efter det första året kommer även antalet mål i domstol sjunka kraftigt till cirka 5 överklaganden per år, vilket bedöms generera 10 mål per år utifrån att även dessa kommer att överklagas. Kostnaden per år blir då sammantaget omkring 170 000 kronor.

Vi bedömer inte att det kommer ske någon nämnvärd ökning av antalet mål i allmän förvaltningsdomstol på grund av den prövning som Skatteverket gör kopplat till infrastrukturundantaget.

19.5.11 Förslagets förenlighet med EU-rätten

Av direktivet framgår vissa krav som måste vara uppfyllda för att ett offentligt infrastrukturprojekt ska kunna omfattas av undantagsmöjligheten. Direktivet hindrar dock inte att länderna vid implementeringen uppställer fler krav för att ett företag ska få omfattas av undantaget. Det är tvärtom något som rekommenderas av OECD. Kraven som ställs måste dock vara förenliga med EU-rätten.

För att omfattas av det infrastrukturundantag som vi föreslår ska ett företag uteslutande eller så gott som uteslutande bedriva offentliga infrastrukturprojekt. Företaget ska vidare uteslutande eller så

²³ Beräkningen baseras på uppgifter om genomsnittliga styckkostnader för mål hämtade från Sveriges Domstolars årsredovisning år 2023. Vi bedömer att mål om godkännande av infrastrukturföretag kommer att ta något längre tid i förvaltningsrätt än ett genomsnittligt skattemål, men att det i kammarrätt kommer ta något kortare tid på grund av kravet på prövningstillstånd.

gott som uteslutande ha lån från andra än företag i samma intressegemenskap. Dessa krav framgår inte av direktivets ordalydelse och vårt förslag går därmed längre än vad direktivet uttryckligen kräver. Kraven innebär dock inte att det görs någon skillnad mellan inhemska och gränsöverskridande situationer. Kraven är dessutom uppställda för att infrastrukturundantaget ska vara förenligt med EU:s regler om statligt stöd, vilket är en förutsättning för att ett land ska få införa ett infrastrukturundantag.

Infrastrukturundantaget som vi föreslår kan vid en första anblick anses vara selektivt eftersom det gynnar företag som bedriver infrastrukturprojekt. Undantaget är dock motiverat utifrån att det är förenligt med syftet bakom de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna, det vill säga motverka riskerna med BEPS. Vi bedömer att undantaget därmed inte utgör statligt stöd.²⁴

Enligt OECD:s rekommendationer ska projektansvariga, ränteutgifterna, tillgångarna och inkomsterna från projektet finnas i samma land. Ett sådant krav skulle dock innebära att företag som kommer från Sverige skulle behandlas på ett bättre sätt än företag som kommer från ett annat EU-land. I direktivet mot skatteundandraganden anges därför i stället att projektansvariga, lånekostnader, tillgångar och inkomster ska finnas i unionen och det är detta krav som kommer till uttryck i vårt lagförslag. Därigenom behandlas rent inhemska situationer på samma sätt som gränsöverskridande situationer.

Vi bedömer att förslaget även i övrigt är förenligt med EU-rätten.

19.5.12 Övriga effekter

Ett infrastrukturundantag, om det införs, bedöms omfatta ett fåtal företag. Om det införs tillsammans med övriga förslag kommer effekten av ett infrastrukturundantag vara begränsad för de företag som omfattas. Ett infrastrukturundantag bedöms därför inte ha någon effekt för miljön eller sysselsättningen, eller några effekter i övrigt.

---

²⁴ Se utförlig diskussion i kapitel 13.

19.6 Förslagen om ändringar i de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna

19.6.1 Syfte och alternativa lösningar

Problembeskrivning

Högsta förvaltningsdomstolen har i två domar kommit fram till att de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna i 24 kap. 18 § andra stycket (undantagsregeln) respektive 19 § första stycket IL (förvärvsregeln) inte är förenliga med etableringsfriheten i artikel 49 i EUF-fördraget i en situation då det hade funnits koncernbidragsrätt mellan bolagen om de båda varit svenska företag. Detta bygger på EU-domstolens bedömning i förhandsbeskedet Loxel.

Vårt uppdrag är att ändra eller anpassa reglerna så att de blir förenliga med EU-rätten.²⁵ Vi bedömer att de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna enbart ska prövas mot etableringsfriheten i artikel 49 och 54 i EUF-fördraget.²⁶ En skillnad i behandling föreligger bara när låntagaren hade kunnat lämna koncernbidrag till den faktiska långivaren med avdragsrätt enligt 35 kap. IL om de båda hört hemma i Sverige.²⁷

Syftet med de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna är att motverka aggressiv skatteplanering med interna lån.²⁸ Våra förslag avser att bibehålla dessa effekter.

De svenska reglerna är delvis oförenliga med EUF-fördraget och vårt uppdrag är att anpassa dem. Det så kallade nollalternativet är inte ett alternativ eftersom reglerna då fortsatt skulle strida mot EU-rätten. Våra förslag och de alternativ vi övervägt framgår nedan.

Undantagsregeln

Vårt förslag är att de situationer då etableringsfriheten innebär att undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL inte får tillämpas undantas från tillämpningsområdet genom en särskild bestämmelse. Även internt svenska situationer då låntagaren kunde lämna koncernbidrag till den faktiska långivaren under beskattningsåret undantas.

²⁵ En mer utförlig beskrivning av vårt uppdrag framgår av avsnitt 15.1.1.

²⁶ Se avsnitt 15.3.4 för vår bedömning i denna fråga.

²⁷ Se avsnitt 15.3.5 för vår bedömning i denna fråga.

²⁸ Jämför prop. 2017/18:245 s. 313.

Till den del ett koncernbidrag motsvarande ränteutgiften hade ingått i ett överskott till följd av en koncernbidragsspärr får dock undantagsregeln fortfarande tillämpas. Detta gäller även när den faktiska långivaren hör hemma i ett annat land inom EES. Vi föreslår en särskild ränteavdragsbegränsningsregel som gäller för de skuldförhållanden som omfattas av den nya bestämmelsen. Avdrag ska inte medges om Skatteverket visar att det är fråga om en sådan situation som träffas av EU-domstolens praxis om rent konstlade förfaranden utan ekonomisk förankring som uppkommit i syfte att få en skatteförmån (missbruksprincipen).

Alternativa förslag som övervägts är att ändra undantagsregeln så att den också omfattar företag som kan lämna koncernbidrag till varandra med avdragsrätt, eller att helt ersätta undantagsregeln med en regel som kan motiveras utifrån någon av de rättfärdigandegrunder som godtagits i EU-domstolens praxis.

Alternativet att ändra undantagsregeln så att den omfattar även bolag som kan lämna koncernbidrag till varandra kräver att en skatteförmån kan uppkomma även i dessa fall. En ändring som då kan övervägas är att möjligheten att lämna koncernbidrag inte ska beaktas vid bedömningen av om ett skuldförhållande uppkommit uteslutande eller så gott som uteslutande för att intressegemenskapen ska få en skatteförmån enligt undantagsregeln. Vår uppfattning är dock att reglerna måste ändras på ett mer genomgripande sätt för att även ränta mellan koncernbidragsberättigade företag ska omfattas. De måste då inriktas mot vissa slags transaktioner (likt förvävsregeln) eller finansieringslösningar, snarare än mot skatteförmånen.

En anpassning som innebär att regeln helt utgår från någon av de rättfärdigandegrunder som godtagits i EU-domstolens praxis skulle innebära att reglerna inskränks mer än nödvändigt i förhållande till tredjeland och i de övriga situationer då etableringsfriheten inte får åberopas. Vårt förslag innebär att reglerna inte inskränks mer än nödvändigt.

Förvävsregeln

Vårt förslag är att förvävsregeln anpassas genom att kravet på skatteförmån och undantaget för väsentligen affärsmässigt motiverade förvärv tas bort. Praxis gällande förvärv som undantas från avdragsför-

budet kodifieras, vilket innebär att avdrag för de interna ränteutgifterna medges om det interna förvärvet har direkt samband med och är föranlett av ett externt förvärv. Vi inför också ett nytt undantag från avdragsförbudet. Detta gäller när skulden har uppkommit som ett led i att strukturera om verksamheten i intressegemenskapen inför en försäljning av andelar till någon utanför intressegemenskapen och skulden svarar mot ett i tiden begränsat finansieringsbehov inom intressegemenskapen. Vi föreslår också en bestämmelse som innebär att en intern skuld i vissa fall ska anses avse ett internt förvärv trots att förvärvet sker först. Det gäller när skulden ersätter annan tillfällig finansiering och det finns ett direkt samband.

Vi har övervägt att komplettera undantagen med särskilda finansieringskrav. Dessa skulle innebära att avdrag ändå inte medges om det interna förvärvet kunnat finansieras med egna medel eller om den faktiska långgivaren i intressegemenskapen finansierat utlåningen med annat än egenupparbetade medel eller motsvarande externa lån. Vi föreslår inga sådana krav. Ett skäl är att vi har ett mer begränsat uppdrag vad gäller de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna. Det skulle även krävas ytterligare regler för att ge ett fullgott skydd mot skatteplanering. Vidare kan vissa av problemen hanteras med stöd av undantagsregeln respektive föreslagna 24 kap. 18 a § fjärde stycket IL. Det är också svårt att avgöra om de finansieringsregler vi övervägt är proportionella i förhållande till de eventuella skadeverkningarna, eftersom vi inte har ett aktuellt och allsidigt underlag vad gäller problematiken med skatteplanering med räntetransaktioner.

Ett alternativ som övervägts är att ta bort det diskriminerande inslaget från regeln genom att tillämpa motsvarande lösning som i vårt förslag avseende 24 kap. 18 § andra stycket IL. Detta skulle dock innebära att 19 § första stycket får ett relativt begränsat tillämpningsområde och inte ger något ytterligare skydd mot erosion av skattebasen i de fall som undantas.

19.6.2 Offentligfinansiella effekter

Det har införts avdragsbegränsningar år 2009 och 2013 avseende ränteutgifter på interna lån inom en intressegemenskap. Den första upplagan av reglerna var begränsad till interna lån som avsåg interna andelsöverlåtelser, medan den senare i princip omfattade alla interna

lån där ränteinkomsten inte beskattades normalt. Genom 2019 års regler snävades bestämmelserna in. Undantagsregeln är numera begränsad till situationer då det uteslutande eller så gott som uteslutande handlar om att uppnå skattefördelar. Förvärvsregeln är inte tillämplig om förvärvet är väsentligen affärsmässigt motiverat.

Skatteverket har haft i uppdrag att följa upp tillämpningen av 2013 års regler flera gånger. I den senaste rapporten från år 2017 angavs att 2013 års ränteavdragsbegränsningsregler hade haft effekt då de interna lånen minskat kraftigt.²⁹ Vidare konstaterades att i två tredjedelar av fallen hade företagen avvecklat sina interna lån eller återlagt räntan till beskattning i inkomstdeklarationen. I resterande fall fortsatte företagen dock att yrka avdrag för räntekostnaden och Skatteverket hade i de allra flesta av dessa fall beslutat att neka avdrag för räntan.

Skatteverket har inte fått i uppdrag att följa upp tillämpningen av 2019 års regler. Vi har inte haft dataunderlag för att kunna följa upp och identifiera omfattningen av de lånestrukturer som begränsas med nuvarande regler. Vi har haft samtal med Skatteverkets expert i utredningen för att få en uppfattning om i vilken utsträckning företagen avvecklat sina lånestrukturer. Skatteverkets uppfattning är att ränteavdragsbegränsningsreglerna inom de ramar som lagstiftaren dragit upp i stort sett är effektiva och uppnår de mål som avsetts. Det finns fortfarande beslut som fattats med stöd av 2019 års regler även om omfattningen inte är lika stor som den var för 2013 års regler.

Förslaget avseende undantagsregeln ligger nära vad som enligt praxis gäller redan i dag. Det förväntas följaktligen motverka aggressiv skatteplanering genom interna lån i motsvarande omfattning som i dag. Vår bedömning är därför att förslaget inte kommer att ge upphov till några offentligfinansiella effekter.

Förslaget till ändring av förvärvsregeln innebär att regeln får ett vidare tillämpningsområde genom att kravet på skatteförmån tas bort, men det ligger i övrigt nära vad som gäller enligt praxis. Huruvida det krävs en skatteförmån för att tillämpa den nuvarande regeln var oklart innan Högsta förvaltningsdomstolens avgörande den 22 januari 2024, varför det sannolikt inte förekommer sådana interna lån i någon

---

²⁹ Skatteverkets rapport den 12 januari 2016, *Skatteplanering med ränteavdrag i företagssektorn – Uppföljning av tillämpningen av 2013 års regler samt externa lån*, dnr 131 674362-15/113.

större utsträckning.³⁰ Även om förslaget innebär att fler interna skuld-förhållanden träffas förväntar vi oss därför att de offentligfinansiella effekterna blir begränsade.

19.6.3 Effekter för företagen och konkurrensförhållanden

Vårt förslag avseende undantagsregeln ligger nära det som redan gäller enligt praxis. Varken undantagsregeln eller den regel vi föreslår där prövningen i stället ska ske mot EU-domstolens missbruksprincip förväntas träffa legitima räntebetalningar. Tvärtom medför förslaget att företagen fortsatt kan verka på mer likvärdiga villkor, eftersom det är svårare att få konkurrensfördelar genom aggressiva skatteupplägg.

Förslaget till ändring av förvärvsregeln innebär att även svenska företag med koncernbidragsrätt omfattas av regeln, eftersom det inte längre krävs någon skatteförmån för att tillämpa den. Den föreslagna bestämmelsen är mekaniskt utformad och innebär att avdrag för räntekostnader avseende interna lån som uppkommit till följd av ett internt förvärv av delägaraktier bara medges om detta har direkt samband med ett externt förvärv eller i samband med externa försäljningar. En mekanisk utformning innebär i sig att legitima räntebetalningar kan komma att träffas i vissa fall. På en övergripande nivå hindrar dock regeln risktransaktioner vad gäller skattearbitrage, och gör det därmed svårare att få konkurrensfördelar genom aggressiv skatteplanering. Påverkan på konkurrenskraften bedöms sammanfattningsvis vara begränsad.

Det är inte känt hur många företag som berörs av de riktade räntebegränsningsreglerna. Det är i praktiken främst företag som är del av multinationella koncerner med fler än 500 anställda i Sverige som kan komma i fråga. Det finns omkring 600 sådana aktiebolag i Sverige år 2021. Branscher där det finns flest sådana bolag är tillverkning, handel och reparation av motorfordon, juridik, ekonomi, vetenskap, uthyrning, leasing, vård och omsorg.

---

³⁰ HFD 2024 ref. 6. Jämför Skatteverkets uppfattning i ställningstagandet den 13 mars 2023, HFD 2022 ref. 49 – *Avdrag för ränteutgifter som uppkommer till följd av ett koncerninternt förvärv av aktier*, dnr 8-2256821.

19.6.4 Administrativa kostnader

Våra förslag innebär ingen utökad uppgiftsskyldighet eller några andra löpande administrativa kostnader för företagen. Även om förslagen till stor del ligger nära den praxis som gäller redan i dag och syftet är att klarlägga rättsläget genom uttryckliga bestämmelser i lag så är det dock generellt fråga om relativt komplicerade regler. Det får därför antas uppkomma vissa initiala kostnader för juridiska bedömningar. Om det antas att de berörda företagen ger i uppdrag åt en jurist att informera om gällande regler under i genomsnitt 1 timme kommer den totala tiden för de cirka 600 berörda företagen att uppgå till cirka 600 timmar. Den genomsnittliga månadslönen för en affärs- och företagsjurist uppgår, enligt SCB:s statistik 2023, till 60 300 kronor. Motsvarande timlön fås genom att dividera månadslönen med 160 timmar. Enligt Tillväxtverket ska den genomsnittliga månadslönen multipliceras med schablonvärdet 1,84 som inkluderar semesterersättning, arbetsgivaravgifter och en overheadkostnad. Detta ger en uppskattad totalkostnad om 407 000 kronor ($\approx 60\,300/160 \times 1,8 \times 600$).

19.6.5 Effekter för enskilda, den ekonomiska jämställdheten, den ekonomiska fördelningen och sysselsättning

De riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna gäller för företag och avser i första hand att ha en avhållande effekt på skatteplanering med räntor på interna skulder i bolagssektorn. Inga fysiska personer berörs i direkt mening av förslagen.

Vad gäller indirekta effekter på fördelning och jämställdhet saknas uppgifter om män eller kvinnor som äger och driver företag i större eller mindre utsträckning använder sig av sådan skatteplanering. Det är därför inte möjligt att redogöra för eventuella effekter för fördelning och ekonomisk jämställdhet. De fördelnings- och jämställdhetseffekter som ändå kan komma att uppstå bedöms vara försumbara. Även övriga effekter av förslagen bedöms vara försumbara på dessa områden.

19.6.6 Effekter för kommuner och regioner

Den nya 24 kap. 18 a § IL som vi föreslår kräver att koncernbidrag kunnat lämnas till den faktiska långivaren med avdragsrätt för att undantagsregeln inte ska tillämpas. Sådan koncernbidragsrätt finns inte mellan en kommun eller region och ett bolag som denna äger.³¹ Interna skuldförhållanden där en kommun eller region är faktisk långivare kommer därför även i fortsättningen att bedömas enligt undantagsregeln. Den nya regeln har alltså ingen påverkan i dessa fall. Förslaget till ändring av förvärvsregeln bedöms inte heller ha någon större effekt vad gäller avdragsrätten för sådana ränteutgifter. Att kravet på skatteförmån tas bort från regeln bör nämligen sakna betydelse i de flesta fall. Detta eftersom skattefriheten för kommuner och regioner innebär att det kan uppkomma en skatteförmån när dessa lämnar interna lån till bolag som de äger.

Vad gäller räntebetalningar på interna lån mellan bolag som ägs av en kommun eller region kommer påverkan att vara densamma som för bolagssektorn i övrigt.

19.6.7 Effekter för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna

I några avseenden kommer våra förslag att påverka Skatteverket, förvaltningsdomstolarna och Skatterättsnämnden. Det kommer att krävas ny praxis och även i övrigt kommer det att bli fler processer. Vi bedömer dock att behovet av ökade resurser blir begränsat och i första hand uppstår under den första tiden efter att reglerna trätt i kraft. Vi anser att det ökade behovet av resurser kan tillgodoses genom de tillskott av resurser som vi i övrigt föreslår.

19.6.8 Förslagets förenlighet med EU-rätten

Förslagen syftar till att anpassa undantagsregeln respektive förvärvsregeln till EUF-fördraget. Vi anser att de förslag vi lämnar innebär att reglerna blir förenliga med EU-rätten. Vår bedömning i dessa delar framgår av avsnitt 16.4 och 17.3.1.

---

³¹ Jämför 35 kap. 2 § IL.

19.6.9 Övriga effekter

Förslaget bedöms inte ha någon effekt för miljön eller sysselsättningen, eller några effekter i övrigt.

19.7 Finansiering

Enligt såväl kommittéförordningen som utredningsdirektiven ska en utredning lämna förslag på finansiering av den beräknade offentlig-finansiella kostnaden inom bolagsskattesektorn.

Förslagen som lämnas i betänkandet beräknas sammantaget sänka bolagsskatteintäkterna med 0,97 miljarder kronor vid ikraftträdandet. Varaktigt beräknas förslagen medföra en offentlig-finansiell effekt om 1,47 miljarder kronor.

När de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna infördes sänktes bolagsskatten från 22 procent till 20,6 procent (i två steg). Redan i förarbetena konstaterades att cirka 99 procent av bolagen med överskott har ränteutgifter som ryms inom avdragsutrymmet. Dessa företag har bara fått en sänkning av bolagsskattekostnaderna.³² Våra förslag syftar främst till att minska skattekostnader i de företag vars skattekostnader ökat på grund av ränteavdragsbegränsningsreglerna. Som utgångspunkt bör kostnaden bäras av de som också drar nytta av förslaget. Förslaget skulle kunna finansieras genom en höjning av den nominella bolagsskattesatsen.

I Beräkningskonventioner 2024 finns ett räkneexempel där en sänkt bolagsskattesats med 1 procentenhet beräknas medföra en offentlig-finansiell kostnad om 8,4 miljarder kronor varaktigt.³³ Effekten vid ikraftträdandet är något lägre, bland annat eftersom en del företag har brutna räkningsår. De offentlig-finansiella effekterna av en höjd skattesats kan uppskattas utifrån den beräknade effekten av en sänkning av skattesatsen med 1 procentenhet. För att finansiera förslagets effekter vid ikraftträdandet med en höjd bolagsskattesats beräknas att bolagsskattesatsen skulle behöva höjas med 0,11 procentenheter, från dagens 20,6 procent till 20,71 procent. Om även ett borttagande av tidsgränsen för rullning av kvarstående negativa räntenetton ska räknas med skulle bolagsskattesatsen behöva höjas med ytterligare 0,05 procentenheter till 20,76 procent. För att finansiera

³² Prop. 2017/18:245 s. 339.

³³ Beräkningskonventioner 2024 s. 93.

endast höjningen av beloppsgränsen till 25 miljoner kronor skulle bolagsskattesatsen i stället behöva höjas med 0,05 procentenheter, så att den nya bolagsskattesatsen skulle uppgå till 20,65 procent. Den offentligfinansiella effekten och finansieringsförslag på förslaget olika delar finns i tabell 19.30.

Tabell 19.30 Offentligfinansiell effekt och finansieringsförslag på förslaget olika delar

Miljarder kronor

	Offentligfinansiell effekt vid ikraftträdande	Varaktig effekt	Finansiering (Bolagsskattesatshöjning)
Koncernutjämning	-0,8	-0,8	+0,09
Beloppsgräns till 25 miljoner efter koncernutjämning	-0,17	-0,17	+0,02
Tidsgräns för rätt till avdrag för kvarstående	0,0	-0,5	+0,05
Riktade ränteavdrags- begränsningsreglerna	–	–	–
Summa enligt förslaget	-0,97	-1,47	+0,16

Källa: Egna beräkningar.

Ska förslaget finansieras genom att EBITDA-nivån sänks skulle en sänkning till 20 procent av EBITDA vara tillräcklig som finansieringsförslag. Vi bedömer inte att ett sådant finansieringsförslag är lämpligt med tanken på vårt uppdrag i övrigt.

20 Författningskommentar

20.1 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

17 kap. Lager och pågående arbeten

Lager

Finansiella instrument

20 §

Lager av finansiella instrument ska tas upp till det verkliga värdet. Lagret får dock tas upp till det samlade anskaffningsvärdet om samtliga företag som ingår i samma intressegemenskap tar upp sina respektive lager av finansiella instrument till det samlade anskaffningsvärdet.

Lagret får tas upp till det samlade anskaffningsvärdet enligt första stycket trots att det eller ett motsvarande lager i ett företag i samma intressegemenskap innehåller finansiella instrument som värderas till kursen vid beskattningsårets utgång enligt 14 kap. 8 § eller 24 kap. 4 §.

Ett finansiellt instrument som har ett negativt värde ska anses ingå i lagret, om det skulle ha varit lager om det hade haft ett positivt värde.

I paragrafen finns bestämmelser om lager av finansiella instrument.

Paragrafen förses med ett nytt *andra stycke*. I detta tydliggörs att ett lager av finansiella instrument får tas upp till samlat anskaffningsvärde trots att vissa poster i lagret kan komma att tas upp till balansdagens kurs enligt andra bestämmelser. Det gäller dels sådana fordringar och skulder i utländsk valuta som avses i 14 kap. 8 § IL, dels derivatinstrument som säkrar lånefordringar och skulder och som enligt 24 kap. 4 § IL ska värderas på motsvarande sätt som i 14 kap. 8 § IL. Sådana poster kan också finnas i andra företag i intressegemenskapen, varför undantaget även omfattar dessa.

Bestämmelsens nuvarande andra stycke flyttas till *tredje stycket*. Någon ändring i materiellt hänseende är inte avsedd.

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.3.

24 kap. Räntor och utdelningar i inkomstslaget näringsverksamhet

Innehåll

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om

- vad som avses med ränteutgifter och ränteinkomster i 2–4 §§,
- tillämpning i inkomstslaget näringsverksamhet av vissa bestämmelser i inkomstslaget kapital i 5 och 6 §§,
- partiell fission i 7 §,
- kapitalrabatt på optionslån i 8 §,
- avdragsförbud för ränteutgifter på vissa efterställda skulder i 9 §,
- avdragsrätt för ränteutgifter på vinstandelslån i 10–15 §§,
- avdragsförbud för ränteutgifter på skulder till företag i vissa icke samarbetsvilliga stater eller jurisdiktioner i 15 a och 15 b §§,
- särskild avdragsbegränsning för ränteutgifter på vissa skulder till företag i intressegemenskap i 16–20 §§,
- avdragsbegränsning för negativa *ackumulerade* räntenetton i 21–29 b §§,
- avdrag för lämnad utdelning i 30 §, och
- skattefria utdelningar i 31–42 §§.

En bestämmelse om skattefrihet för utdelning från privatbostadsföretag finns i 15 kap. 4 §.

Paragrafen har ändrats på så sätt att det anges att bestämmelser om avdragsbegränsning för negativa ackumulerade räntenetton finns i 21–29 h §§.

Definition av ränteutgifter och ränteinkomster

3 a §

För företag som genom ett förvärv har anskaffat en större mängd förfallna eller på annat sätt kreditförsämrade fordringar för ett pris som understiger fordringarnas nominella belopp ska de inkomster som är hänförliga till fordringarna och som företaget i sina räkenskaper har redovisat som ränteintäkter enligt effektiv-räntemetoden, behandlas som ränteinkomster vid tillämpningen av detta kapitel. Detta gäller bara om priset beror på gäldenärens bristande betalningsförmåga och redovisningen av fordringarna överensstämmer med god redovisningssed.

Paragrafen är ny och innehåller en särskild bestämmelse som reglerar vad som ska behandlas som ränteinkomster vid tillämpningen av 24 kap. IL när det är fråga om inkomster från förvärvade portföljer av förfallna eller på annat sätt kreditförsämrade fordringar.

Den särskilda bestämmelsen gäller endast för företag som genom ett förvärv har anskaffat en större mängd förfallna eller på annat sätt kreditförsämrade fordringar för ett pris som understiger fordringarnas nominella belopp.

Vad som i detta sammanhang avses med ”företag” framgår av 21 §.

Det krävs att en större mängd förfallna eller på annat sätt kreditförsämrade fordringar har anskaffats genom ett och samma förvärv. Det innebär att bestämmelsen inte är tillämplig om företaget vid ett förvärv endast har anskaffat några enstaka sådana fordringar. Bestämmelsen är inte heller tillämplig om företaget visserligen totalt sett har anskaffat en stor mängd förfallna eller på annat sätt kreditförsämrade fordringar, men detta har skett genom flera förvärv där respektive förvärv endast har avsett några enstaka fordringar. Det som avses är i stället att företagen genom ett och samma förvärv har anskaffat flera sådana fordringar, det vill säga att förvärvet avser en så kallad fordringsportfölj. Bestämmelsen är även tillämplig om företaget vid upprepade tillfällen förvärvar sådana portföljer.

Vad som närmare krävs för att det ska vara fråga om ”en större mängd” förfallna eller på annat sätt kreditförsämrade fordringar får bedömas i det enskilda fallet. Består företagets verksamhet i att förvärva denna typ av fordringsportföljer bör kravet, i fråga om vad som krävs för att det för respektive förvärv ska vara fråga om förvärv av en större mängd, kunna sättas något lägre jämfört med om det endast är fråga om ett enstaka förvärv.

Fordringarna ska vara förfallna eller på annat sätt kreditförsämrade. Ledning till vad som avses med kreditförsämrade kan hämtas från definitionen av begreppet ”kreditförsämrade finansiella tillgångar” i bilaga A till IFRS 9.

Att priset ska understiga fordringarnas nominella belopp innebär att priset som betalas vid förvärvet ska understiga fordringarnas totala nominella belopp. Det krävs även att underpriset beror på gäldenärens bristande betalningsförmåga.

Bestämmelsen är endast tillämplig om företaget i räkenskaperna har redovisat fordringarna enligt den så kallade effektivräntemetoden. Om så är fallet ska inkomsterna från fordringarna som har redovisats som ränteintäkt enligt den metoden behandlas som ränteinkomster vid tillämpningen av 24 kap. IL. Det innebär till exempel att inkomsterna ska ingå vid beräkning av räntenetto och avdragsunderlag enligt de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna.

Det krävs att redovisningen av fordringarna står i överensstämmelse med god redovisningssed för att bestämmelsen ska bli tillämplig.

Om paragrafen inte är tillämplig tillämpas i stället 3 § för att bedöma vad som ska anses vara ränteinkomster vid tillämpningen av 24 kap. IL.

Övervägandena finns i avsnitt 4.3.3.

4 §

Vid tillämpning av 21–29 h §§ gäller följande. Om valutarisken avseende en skuld i utländsk valuta har säkrats genom ett derivatinstrument, ska en valutakursförändring på skulden anses vara en ränteutgift respektive en ränteinkomst enligt 2 eller 3 §.

Om derivatinstrumentet är en kapitaltillgång, ska det på balansdagen värderas på motsvarande sätt som i 14 kap. 8 §. Värdeförändringen ska anses vara en ränteutgift eller en ränteinkomst enligt 2 eller 3 §. I de fall derivatinstrumentet har avyttrats före balansdagen ska den kapitalvinst eller kapitalförlust som uppkommer vid avyttringen anses vara en ränteutgift eller en ränteinkomst enligt 2 eller 3 §.

Om derivatinstrumentet utgör lager som tas upp till verkligt värde enligt 17 kap. 20 §, ska värdeförändringen anses vara en ränteutgift eller ränteinkomst enligt 2 eller 3 §. Om derivatinstrumentet utgör lager som inte tas upp till verkligt värde enligt 17 kap. 20 §, ska andra stycket tillämpas.

Första–tredje styckena gäller även i de fall skulden och derivatinstrumentet finns hos olika företag i en intressegemenskap enligt 22 §. Denna paragraf gäller även lånefordran i de fall valutarisken har säkrats genom ett derivatinstrument.

I paragrafen behandlas i vilken utsträckning valutakursförändringar ska omfattas av räntedefinitionen.

Paragrafen har ändrats genom att det i *första stycket* anges att bestämmelsen även gäller vid tillämpning av 29 a–29 h §§. Ändringen föranleds av att det införs särskilda regler i 29 a–29 h §§ för vissa företag som genomför offentliga infrastrukturprojekt, det så kallade infrastrukturundantaget.

Företag som tillämpar infrastrukturundantaget ska inte tillämpa bestämmelserna i 21 a–29 §§, vilket framgår av 29 a §. När infrastrukturundantaget tillämpas ska företaget till exempel inte beräkna räntenetto eller avdragsunderlag. Tillägget i förevarande paragraf innebär inte någon ändring i det avseendet. För företag som tillämpar infrastrukturundantaget innebär förevarande paragraf i huvudsak två saker.

Bestämmelsen reglerar vid vilken tidpunkt orealiserade värdeförändringar avseende valuta på vissa derivatinstrument ska tas upp till beskattning, eller dras av. Detta gäller enligt bestämmelsens nuvarande lydelse för företag som tillämpar 21–29 §§. Genom ändringen ska detta gälla även för företag som tillämpar de nya reglerna om infrastrukturundantag i 29 a–29 h §§.

Bestämmelsen innebär vidare att de i paragrafen utpekade värdeförändringarna avseende valuta ska anses vara ränteutgifter respektive ränteinkomster vid beräkningen av företagets räntenetto och avdragsunderlag om avskattningsregeln i 29 f § tillämpas.

Ett företag som tillämpar infrastrukturundantaget ingår inte i en sådan intressegemenskap som avses i 22 §, vilket framgår av den paragrafen. Fjärde stycket första meningen är därmed inte tillämplig på infrastrukturföretaget och ska inte heller tillämpas vid beräkning enligt avskattningsregeln.

Övervägandena framgår av avsnitt 14.4.3.

Särskild begränsning i avdragsrätten för ränteutgifter på vissa skulder till företag i intressegemenskap

Avdragsbegränsning

18 §

Ett företag som ingår i en intressegemenskap får *bara* dra av ränteutgifter avseende en skuld till ett företag i intressegemenskapen om det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till den inkomst som motsvarar ränteutgiften.

– hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES),

– hör hemma i en stat utanför EES med vilken Sverige har ingått skatteavtal som inte är begränsat till vissa inkomster, om företaget omfattas av avtalets regler om begränsning av beskattningsrätten och har hemvist i denna stat enligt avtalet, eller

– skulle ha beskattats för inkomsten med minst 10 procent enligt lagstiftningen i den stat där företaget hör hemma, om företaget bara skulle ha haft den inkomsten.

Om skuldförhållandet uteslutande eller så gott som uteslutande har uppkommit för att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån, får dock ränteutgifterna inte dras av.

Paragrafen har ändrats genom att kopplingen i *första stycket* till andra stycket respektive 19 § tagits bort i syfte att markera att bestämmelserna tillämpas fristående. Någon ändring av första styckets tillämpning i materiellt hänseende är inte avsedd.

Övervägandena finns i avsnitt 17.3.1.

18 a §

Bestämmelsen i 18 § andra stycket gäller inte till den del företaget under beskattningsåret kunde ha lämnat koncernbidrag med avdragsrätt enligt 35 kap. till det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till den inkomst som motsvarar ränteutgiften, eller hade kunnat göra det om mottagaren hade hört hemma i Sverige och denne hör hemma i en stat inom EES. För dessa ränteutgifter gäller i stället fjärde stycket.

Om den som faktiskt har rätt till den inkomst som motsvarar ränteutgiften inte hör hemma i Sverige och företagen står under i huvudsak gemensam ledning gäller första stycket bara om det gemensamma moderföretaget hör hemma i en stat inom EES.

Första stycket gäller inte till den del den inkomst som motsvarar ränteutgiften skulle ha ingått i den faktiska mottagarens överskott till följd av 40 kap. 18–19 §§ om den var ett koncernbidrag.

Sådana ränteutgifter som avses i första stycket får inte dras av om Skatteverket visar att skuldförhållandet är del av ett konstlat förfarande och uteslutande eller så gott som uteslutande har uppkommit för att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån.

Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om att avdragsbegränsningen för ränteutgifter i 18 § andra stycket inte ska tillämpas i vissa fall då den faktiska mottagaren av den inkomst som motsvarar ränteutgiften i intressegemenskapen hör hemma i en stat inom EES. I paragrafen finns också en särskild ränteavdragsbegränsningsregel som då gäller i stället.

I *första stycket* anges de två situationer då bestämmelsen kan bli tillämplig, tillsammans med ett stadgande om att 18 § andra stycket då inte ska tillämpas. Det gäller till att börja med internt svenska situationer där låntagaren hade kunnat lämna koncernbidrag med avdragsrätt till det företag inom intressegemenskapen som faktiskt har rätt till den inkomst som motsvarar ränteutgiften (den faktiska mottagaren). Därutöver undantas motsvarande gränsöverskridande situationer när den faktiska mottagaren hör hemma inom EES. Detta görs genom en fiktiv prövning av om koncernbidrag hade kunnat lämnas enligt 35 kap. till det företag inom intressegemenskapen som faktiskt

har rätt till ränteinkomsten, ifall detta i stället hade varit ett svenskt företag. För sådana ränteutgifter gäller alltså som utgångspunkt den särskilda ränteavdragsbegränsningsregeln i fjärde stycket i stället för undantagsregeln i 18 § andra stycket.

Om skuldförhållandet i nästa led finansieras genom flera olika lån från andra företag i intressegemenskapen (så kallad slussning) ska bedömningen enligt första stycket avse varje slutlig mottagare för sig. Detta markeras i bestämmelsen genom att den bara gäller ”till den del” koncernbidrag kunde eller hade kunnat lämnas till den faktiska mottagaren av ränteutgiften. När det finns flera faktiska mottagare och dessa hör hemma både inom och utanför EES kan alltså vissa delar av skuldförhållandet behöva bedömas enligt 18 § andra stycket, och andra delar enligt 18 a § fjärde stycket.

I *andra stycket* uppställs ytterligare krav för att regeln ska tillämpas när den som faktiskt har rätt till den inkomst som motsvarar ränteutgiften är ett EES-företag som inte hör hemma i Sverige. Om denne och den svenska låntagaren står under i huvudsak gemensam ledning enligt 16 § andra stycket andra strecksatsen ska även det gemensamma moderföretaget höra hemma i en stat inom EES. Kravet gäller inte eventuella mellanliggande eller överordnade bolag, som alltså kan höra hemma i tredjeland.

Tredje stycket tar sikte på situationer då den inkomst som motsvarar ränteutgiften kvittas mot ett inrullat underskott som uppkom innan företagen ingick i samma koncern (jämför 40 kap. 10 och 14 §§). Bestämmelsen i första stycket gäller inte till den del det underskott som inkomsten kvittas mot är koncernbidragsspärrat och ett koncernbidrag motsvarande ränteutgiften därför hade ingått i den faktiska mottagarens överskott till följd av 40 kap. 18–19 §§. Detta gäller också om denne hör hemma i ett annat EES-land än Sverige.

Prövningen ska i båda fallen göras utifrån vad som hade blivit fallet om ränteutgiften i stället varit ett koncernbidrag. När den slutliga mottagaren hör hemma i ett annat EES-land får bedömningen göras utifrån hur stort belopp som hade varit koncernbidragsspärrat om det varit ett svenskt företag. Resultatet ska dock inte räknas om enligt svenska regler. När den faktiska mottagaren ingår i en skattemässig enhet görs bedömningen i stället i förhållande till vad som hade gällt för enhetens underskott.

Konsekvensen av att förutsättningarna i stycket är uppfyllda är att 18 § andra stycket kan tillämpas på skuldförhållandet om också

förutsättningarna i den bestämmelsen är uppfyllda. Om bara en del av ett koncernbidrag motsvarande ränteutgiften skulle ha medfört ett överskott på grund av en koncernbidragsspärr kan vissa delar av skuldförhållandet behöva bedömas enligt 18 § andra stycket, och andra delar enligt 18 a § fjärde stycket.

I *fjärde stycket* finns en ny ränteavdragsbegränsningsregel som gäller när utfallet av prövningen i första till tredje stycket är att 18 § andra stycket inte får tillämpas på en ränteutgift. Avdrag ska då inte medges om skuldförhållandet är del av ett konstlat förfarande och har uppkommit uteslutande eller så gott som uteslutande för att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån. Bestämmelsen har formulerats för att användas i ett svenskt sammanhang, men ska tillämpas på ett sätt som motsvarar och följer EU-domstolens praxis om rent konstlade förfaranden utan ekonomisk förankring som uppkommit i syfte att få en skatteförmån (missbruksprincipen). Enligt denna krävs dels att det föreligger ett subjektivt element i form av en avsikt att uppnå en skattemässig fördel, dels att det av objektiva omständigheter framgår att det ändamål som eftersträvas med etableringsfriheten inte har uppnåtts trots att kraven formellt har uppnåtts. Med objektiva omständigheter avses sådant som kan verifieras av utomstående. Det ska göras en helhetsbedömning i varje enskilt fall utifrån faktorer som organisatoriska, ekonomiska eller andra viktiga variabler för den koncern som det aktuella bolaget ingår i samt koncernens strukturer och affärsstrategier. Den skattemässiga korrigeringen får bara avse den del som inte motsvarar vad som skulle ha avtalats om bolagen inte var närstående.

Till skillnad från de tre första styckena och 18 § andra stycket är det Skatteverket som har bevisbördan för att regeln i fjärde stycket är tillämplig och alltså ska lägga fram bevisning som tyder på missbruk.

Övervägandena finns i avsnitt 16.4.

19 §

Ett företag får inte dra av ränteutgifter avseende en skuld till ett företag i samma intressegemenskap om skulden avser ett förvärv av en delägar rätt från ett annat företag i intressegemenskapen.

Om skulden har ersatt en tillfällig skuld till ett företag som inte ingår i intressegemenskapen och denna skuld avser ett sådant förvärv, ska även den förstnämnda skulden anses avse detta förvärv. *Detsamma gäller om skulden uppstått efter förvärvet men ändå har direkt samband med detta.*

Första stycket gäller inte om förvärvet har direkt samband med och är föranlett av ett förvärv av delägar rättigheter från någon utanför intressegemenskapen. Det gäller inte heller om skulden har uppkommit som ett led i att strukturera om verksamheten i intressegemenskapen inför en försäljning av andelar till någon utanför intressegemenskapen och skulden svarar mot ett i tiden begränsat finansieringsbehov inom intressegemenskapen.

Paragrafen innehåller ett avdragsförbud för vissa ränteutgifter som uppkommit till följd av ett internt förvärv av delägar rättigheter. Den motsvarar delvis den nuvarande bestämmelsen.

I *första stycket* anges huvudregeln. Ränteutgifter får inte dras av om de avser en skuld till ett företag i samma intressegemenskap när skulden avser ett förvärv av en delägar rättighet från någon utanför intressegemenskapen. Avdragsförbudet ska tillämpas fristående från 18 och 18 a §§ och gäller även om skuldförhållandet inte medfört en skatteförmån för intressegemenskapen. Detta markeras genom att den tidigare kopplingen till 18 § tagits bort.

Första meningen i bestämmelsens *andra stycke* motsvarar den nuvarande lydelsen (jfr prop. 2017/18:245 s. 367). Därutöver anges att en intern skuld som uppstått efter det interna förvärvet ska anses avse förvärvet om den har direkt samband med det. Sådana skulder träffas alltså av avdragsförbudet i första stycket.

Tredje stycket anger de situationer då avdragsförbudet inte gäller. Det första undantaget motsvarar vad som i dag gäller enligt praxis. Förvärvet av delägar rättigheter ska ha direkt samband med och vara föranlett av ett förvärv från ett företag utanför intressegemenskapen (jämför HFD 2022 ref. 49). I detta ligger ett krav på tidsmässigt samband. När detta är uppfyllt och det är fråga om ett internt förvärv av samma delägar rättigheter som förvärvades externt, eller av ett dotterbolag till ett externt förvärvat bolag, kan undantaget tillämpas.

Det andra undantaget är nytt och innebär att ränta på skulder som uppkommit som ett led i en omstrukturering där ett affärsområde samlas inför en extern försäljning i vissa fall inte träffas av avdragsförbudet. Regeln ska tillämpas restriktivt och gäller i situationer då företaget kan visa att skulden svarar mot ett i tiden begränsat finansieringsbehov inom intressegemenskapen som kvarstod vid den tidpunkt då räntekostnaden uppkom. Det bör främst handla om tillfälliga skulder som existerar under själva omstruktureringsfasen. Ett exempel på sådant tillfälligt finansieringsbehov kan vara när en utdelning som möjliggör finansiering med eget kapital kräver stämmobeslut

som kan fattas först senare. Lån kan då i vissa fall behöva tas i avvaktan på att eget kapital tillgängliggörs. En annan tänkbar situation är när det enda sättet att flytta ett bolag internt utan negativa konsekvenser är att överlåta det mot ersättning och medel för att finansiera detta inflyter först vid den externa avyttringen.

Övervägandena finns i avsnitt 17.3.

Avdragsbegränsning för negativa ackumulerade räntenetton

Definitioner

21 §

Med *företag* avses i 21 a–29 b §§ juridiska personer och svenska handelsbolag.

Som företag räknas dock inte

– svenska handelsbolag som under hela beskattningsåret, direkt eller indirekt, genom ett eller flera svenska handelsbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer, bara har ägts av fysiska personer, eller

– i utlandet delägarbeskattade juridiska personer som under hela beskattningsåret, direkt eller indirekt, genom ett eller flera svenska handelsbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer, bara har ägts av obegränsat skattskyldiga fysiska personer.

Med *beskattningsår* avses i andra stycket och 23, 26, 28, 29 a, 29 e och 29 f §§ för svenska handelsbolag räkenskapsåret.

I paragrafen finns bestämmelser om vad som avses med begreppen ”företag” och ”beskattningsår”.

Genom ändringen i *första stycket* förtydligas att paragrafens definition av begreppet företag även gäller för bestämmelserna i 21 a § samt 29 a–29 h §§.

Den särskilda definitionen av ”beskattningsår” för svenska handelsbolag gäller efter ändringen i *tredje stycket* vid tillämpning av 23, 26, 28, 29 a, 29 e och 29 f §§.

Övervägandena finns i avsnitt 14.4.1.

21 a §

Med *beräkningsenhet* avses en grupp av företag som kan lämna eller ta emot koncernbidrag från varandra, med undantag för företag som kan lämna eller ta emot koncernbidrag enbart på den grunden att de har medgetts dispens enligt 35 kap. 8 §.

Ett företag som tillämpar infrastrukturundantaget ska inte ingå i en sådan beräkningsenhet som avses i första stycket.

Paragrafen är ny och föranleds av förslaget om en generell avdragsbegränsning för negativa ackumulerade räntenetton. Paragrafen beskriver vad som avses med beräkningsenhet.

Av *första stycket* framgår vilka företag som ingår i en beräkningsenhet. I beräkningsenheten ingår företag som i någon riktning kan lämna koncernbidrag till eller ta emot koncernbidrag från varandra enligt 35 kap.

Normalt bör det inte vara svårt att identifiera vilka företag som ingår i en sådan grupp och som ska ingå i beräkningsenheten. Det är i första hand fråga om moderföretag och helägda dotterföretag som uppfyller förutsättningarna för koncernbidragsrätt enligt 35 kap. 3–5 §§. Företag som kan fusioneras ingår alltså i beräkningsenheten. Enligt förarbetena kan bestämmelserna bli tillämpliga till exempel då koncernbidrag lämnas till ett företag som till 50 procent ägs av moderföretaget och till 50 procent av ett helägt dotterbolag till moderföretaget (prop. 1978/79:210 s. 170). Det gäller också företag som genom förmedling genom andra företag skulle ha kunnat ta emot ett koncernbidrag enligt 35 kap. 6 §.

Helägda dotterföretag till ett investmentföretag kan ha koncernbidragsrätt sinsemellan, även om moderföretaget inte har koncernbidragsrätt och inte ingår i beräkningsenheten (35 kap. 4 § 1). Investmentföretagets helägda dotterföretag kan alltså bilda en beräkningsenhet, eftersom de har koncernbidragsrätt om de i övrigt uppfyller kraven i 35 kap. 3 § 1–5.

Eftersom en förutsättning för koncernbidragsrätt enligt 35 kap. 3 § 3 är att dotterföretaget ska ha varit helägt under givarens och mottagarens hela beskattningsår eller sedan dotterföretaget började bedriva verksamhet av något slag, kan ett dotterföretag som har förvärvats under beskattningsåret normalt inte ingå i beräkningsenheten. Företag som har koncernbidragsrätt enligt 35 kap. 7 § ska dock ingå i beräkningsenheten. Detta gäller koncerninterna överlåtelse av andelar i ett dotterföretag.

I de fall en icke-diskrimineringsklausul i ett skatteavtal leder till att ett företag har koncernbidragsrätt ska företaget också ingå i beräkningsenheten (jämför till exempel RÅ 1987 ref. 158, RÅ 1993 ref. 91 I och RÅ 2000 ref. 17). Icke-diskrimineringsklausulen inne-

bär att ett utlandsägt svenskt företag eller fast driftställe ska behandlas som ett svenskägt företag.

Detsamma gäller då ett företag har koncernbidragsrätt enligt 35 kap. 2 a §. Ett krav för avdragsrätt för koncernbidrag är att både givaren och mottagaren av koncernbidraget är skattskyldiga för näringsverksamhet i Sverige. Följden blir alltså att utlandsägda svenska företag respektive fasta driftställen här i vissa fall kan ingå i beräkningsenheten.

Företag som har koncernbidragsrätt endast på den grunden att de medgetts dispens enligt 35 kap. 8 § ska inte ingå i beräkningsenheten. Sådana företag kan dock ingå i en annan beräkningsenhet med andra företag, om dessa företag uppfyller kriterierna i paragrafen.

Bedömningen av vilka företag som ingår i en beräkningsenhet bör göras för varje beskattningsår för sig, utifrån vilka företag i gruppen som uppfyller kraven enligt ovan. Bedömningen görs vid beskattningsårets utgång. Beräkningsenheten kan därmed bestå i en viss form under ett beskattningsår och under nästa beskattningsår se annorlunda ut, till följd av att något eller några företag har tillkommit eller lämnat beräkningsenheten.

Av *andra stycket* framgår att företag som tillämpar infrastrukturundantaget i 29 a–29 h §§ inte ska ingå i beräkningsenheten. Företag som tillämpar infrastrukturundantaget ska därmed inte ingå vid den gemensamma beräkningen eller i övrigt ingå vid tillämpning av de regler som endast gäller för beräkningsenheter.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.2 samt 14.4.1.

22 §

Med *företag i intressegemenskap* avses i 23 b och 28 §§ företag som ingår i en koncern av sådant slag som anges i 1 kap. 4 § årsredovisningslagen (1995:1554). Samtliga svenska handelsbolag och i utlandet delägarbeskattade juridiska personer som något av företagen, direkt eller indirekt, äger andel i genom ett eller flera svenska handelsbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer, ska anses ingå i intressegemenskapen.

Med företag i intressegemenskap avses även

– i fråga om företag som, direkt eller indirekt genom ett eller flera svenska handelsbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer, äger andel i ett svenskt handelsbolag, företaget och handelsbolaget, eller

– i fråga om företag som, direkt eller indirekt genom ett eller flera svenska handelsbolag eller i utlandet delägarbeskattade juridiska personer, äger an-

del i en i utlandet delägarbeskattad juridisk person, företaget och den i utlandet delägarbeskattade juridiska personen.

Ett företag som tillämpar infrastrukturundantaget ska inte ingå i en sådan intressegemenskap som avses i första och andra styckena.

I paragrafen finns definitionen av begreppet ”företag i intressegemenskap”.

Av ändringen i *första stycket* framgår att definitionen gäller vid tillämpning av 23 b och 28 §§.

Av *tredje stycket*, som är nytt, framgår att företag som tillämpar infrastrukturundantaget i 29 a–29 h §§ inte ska ingå intressegemenskapen. Företag som tillämpar infrastrukturundantaget ska därmed exempelvis inte ingå när en beräkning enligt 28 § görs.

Övervägandena finns i avsnitt 14.4.1.

23 §

Med *negativt räntenetto* avses skillnaden mellan ränteutgifter som ska dras av och ränteinkomster som ska tas upp, om ränteutgifterna överstiger ränteinkomsterna.

Med *positivt räntenetto* avses skillnaden mellan ränteinkomster som ska tas upp och ränteutgifter som ska dras av, om ränteinkomsterna överstiger ränteutgifterna.

Med kvarstående negativt räntenetto avses den del av ett negativt ackumulerat räntenetto som inte har kunnat dras av enligt 24 eller 24 a §§ under föregående beskattningsår.

Med ackumulerat räntenetto avses summan av ett negativt eller positivt räntenetto och ett kvarstående negativt räntenetto. Ett ackumulerat räntenetto kan vara negativt eller positivt.

Paragrafen innehåller definitioner av betydelse för den generella avdragsbegränsningen för negativa ackumulerade räntenetton. Tredje och fjärde styckena är nya.

Samtliga definitioner avser räntenettet hos ett företag. Vid en gemensam beräkning ska posterna läggas samman, vilket framgår av 23 a och 24 a §§.

I *tredje stycket* definieras begreppet kvarstående negativt räntenetto. Definitionen har flyttats hit från 26 §. Ett företags kvarstående negativa räntenetto utgörs av den del av ett negativt ackumulerat räntenetto som inte har kunnat dras av enligt 24 eller 24 a §§ under föregående beskattningsår.

Hänvisningen till 24 och 24 a §§ innebär att ett kvarstående negativt räntenetto endast kan uppkomma vid tillämpning av huvudregeln. Det är fråga om negativt ackumulerat räntenetto som inte har rymts inom avdragsutrymmet, eller vid en gemensam beräkning, det gemensamma avdragsutrymmet. Dessa begrepp definieras i 23 a §. Det beskattningsår då ett företag tillämpar förenklingsregeln i 28 § uppstår inte något kvarstående negativt räntenetto.

Hanteringen av kvarstående negativt räntenetto kommenteras ytterligare i kommentaren till 26 §.

I *fjärde stycket* definieras ackumulerat räntenetto. Begreppet är nytt. Ett företags ackumulerade räntenetto består av summan av räntenettet för året, positivt eller negativt enligt första eller andra stycket, och ett kvarstående negativt räntenetto från föregående beskattningsår enligt tredje stycket. Summan kan vara positiv och utgör då ett positivt ackumulerat räntenetto. Summan kan även vara negativ och utgör då ett negativt ackumulerat räntenetto.

Genom att årets räntenetto enligt första eller andra stycket läggs samman med det kvarstående negativa räntenetto som rullas in från föregående beskattningsår erhålls ett sammanlagt värde för företagets hela räntenetto. Om ett företag inte har något kvarstående negativt räntenetto består det ackumulerade räntenettet av årets räntenetto enligt första eller andra stycket.

Ett negativt ackumulerat räntenetto är föremål för avdragsbegränsning enligt 24 §, 24 a § eller 28 §.

Om företaget har ett positivt räntenetto för året och detta överstiger det kvarstående negativa räntenettet är det ackumulerade räntenettet positivt. Det medför att företaget inte är föremål för avdragsbegränsning och därmed får avdrag för sitt kvarstående negativa räntenetto.

Om företaget ingår i en beräkningsenhet har det positiva ackumulerade räntenettet betydelse för beräkningen av det gemensamma avdragsutrymmet. Ett positivt ackumulerat räntenetto har enligt 29 § även betydelse för en beräkningsenhets rätt att minska sitt negativa ackumulerade räntenetto vid tillämpning av förenklingsregeln.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.1 och 7.2.3.

23 a §

Med avdragsutrymme avses 30 procent av avdragsunderlaget. En beräkningsenhets avdragsutrymme utgörs av 30 procent av det sammanlagda avdragsunderlaget. Om det sammanlagda avdragsunderlaget är negativt är avdragsutrymmet noll.

För företagen i en beräkningsenhet är det gemensamma avdragsutrymmet summan av beräkningsenhetens avdragsutrymme och dess sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto.

Paragrafen är ny. Paragrafen innehåller definitioner av relevans för huvudregeln i den generella avdragsbegränsningen för negativa ackumulerade räntenetton.

Bestämmelsen i *första stycket första meningen* har förts över från 24 § första stycket. Ingen ändring är avsedd i sak. I bestämmelsen anges hur ett företags avdragsutrymme ska beräknas. Beräkningen utgår från företagets avdragsunderlag. Hur avdragsunderlaget beräknas framgår av 25 §.

I *första stycket andra och tredje meningen* anges hur avdragsutrymmet beräknas för en beräkningsenhet. Vid en sådan beräkning ska varje företag i beräkningsenheten först beräkna sitt avdragsunderlag enligt 25 §. Detta gäller oavsett om företagen har ett positivt eller negativt ackumulerat räntenetto, eller inte något ackumulerat räntenetto alls. Därefter läggs samtliga avdragsunderlag, positiva som negativa, samman. Detta ger det sammanlagda avdragsunderlaget. Beräkningsenhetens avdragsutrymme är 30 procent av denna summa.

Om det sammanlagda avdragsunderlaget är negativt blir dock avdragsutrymmet noll. Ett sammanlagt negativt avdragsunderlag kan alltså inte leda till ett negativt avdragsutrymme och sänker inte det gemensamma avdragsutrymmet.

I *andra stycket* beskrivs hur ett gemensamt avdragsutrymme ska beräknas för en beräkningsenhet. I ett första steg ska beräkningsenhetens avdragsutrymme beräknas. Detta beräknas enligt första stycket. Därefter läggs samtliga positiva ackumulerade räntenetton samman – det sammanlagda positiva ackumulerade räntenettet. Slutligen läggs beräkningsenhetens avdragsutrymme samman med beräkningsenhetens sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto. Detta ger beräkningsenhetens gemensamma avdragsutrymme.

Om det sammanlagda avdragsunderlaget är negativt och det resulterar i ett avdragsutrymme om noll består det gemensamma avdragsutrymmet endast av beräkningsenhetens eventuella sammanlagda posi-

tiva ackumulerade räntenetto. Om beräkningsenheten inte har några positiva ackumulerade räntenetton består det gemensamma avdragsutrymmet av enbart avdragsutrymmet. Är det sammanlagda avdragsunderlaget då negativt är det gemensamma avdragsutrymmet noll.

För en beräkningsenhet sker utjämningen av negativt räntenetto mot positivt räntenetto genom beräkningen av det gemensamma avdragsutrymmet. Denna bestämmelse har ersatt den möjlighet till utjämning som fanns i den tidigare lydelsen av 28 §.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.1 och 7.2.3.

Avdragsbegränsning vid negativt ackumulerat räntenetto

23 b §

Ett företags rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto är begränsad enligt 24–24 a §§. Ett företag kan dock välja att i stället tillämpa 28 §.

Om ett företag i en intressegemenskap tillämpar 24–24 a §§, ska samtliga företag inom intressegemenskapen tillämpa de bestämmelserna. Detsamma gäller för företag i en beräkningsenhet.

Paragrafen är ny och föranleds av förslaget om en generell avdragsbegränsning för negativa ackumulerade räntenetton.

I *första stycket* anges att den generella avdragsbegränsningen gäller för företag med ett negativt ackumulerat räntenetto samt att huvudregeln för begränsningen finns i 24–24 a §§. Ytterligare bestämmelser av relevans för huvudregeln finns i 25–27 §§.

Företag som omfattas av en generell ränteavdragsbegränsning kan dock som ett alternativ i stället välja att tillämpa förenklingsregeln i 28 §. Ytterligare bestämmelser av relevans för förenklingsregeln finns i 29 §.

Av *andra stycket* framgår att huvudregeln har företräde framför förenklingsregeln och att samtliga företag i en intressegemenskap ska tillämpa samma regel. Om något av företagen tillämpar huvudregeln har övriga företag alltså inte möjlighet att välja att tillämpa förenklingsregeln.

Vanligtvis omfattar intressegemenskapen samtliga företag som ingår i en beräkningsenhet. Det kan dock finnas fall där ett företag ingår i en beräkningsenhet, men ändå inte ingår i intressegemenskapen. I ett sådant fall ska dock även ett sådant företag tillämpa huvudregeln, om något annat företag i beräkningsenheten gör det.

Övervägandena finns i avsnitt 10.4.

Huvudregeln

24 §

Ett företag får bara dra av ett negativt *ackumulerat* räntenetto med högst avdragsutrymmet.

Paragrafen beskriver huvudregeln för den generella avdragsbegränsningen för negativa ackumulerade räntenetton. Regeln kallas även för EBITDA-regeln.

Genom ändringarna i paragrafen har flera bestämmelser flyttats till andra paragrafer. Definitionen av avdragsutrymmet har flyttats till 23 a § första stycket. Andra och tredje stycket i den tidigare lydelsen, som beskriver förenklingsregeln, har flyttats till 28 §.

I bestämmelsen har ordet *ackumulerat* lagts till. *Ackumulerat* räntenetto definieras i 23 § fjärde stycket. Det negativa ackumulerade räntenettet består av företagets positiva eller negativa räntenetto för beskattningsåret och ett eventuellt kvarstående negativt räntenetto, om summan är negativ. I detta fall är huvudregeln tillämplig. Prövningen av rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto avser hela denna post.

Om det negativa ackumulerade räntenettet ryms inom avdragsutrymmet begränsas inte företaget i sin rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto. Företaget får därmed avdrag för sitt negativa ackumulerade räntenetto, såväl årets ränteutgifter som ett inrullat kvarstående negativt räntenetto.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.3.

24 a §

Företagen i en beräkningsenhet får bara, i stället för vad som anges i 24 §, dra av sammanlagt negativt ackumulerat räntenetto med högst det gemensamma avdragsutrymmet.

Ett företags avdrag får inte överstiga det egna negativa ackumulerade räntenettet.

Paragrafen är ny och beskriver hur huvudregeln för den generella avdragsbegränsningen för negativa ackumulerade räntenetton ska tillämpas på en beräkningsenhet. Begreppet beräkningsenhet definieras i 21 a §.

Företagen i en beräkningsenhet ska beräkna sin rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto gemensamt. Beräkningen är obligatorisk för de företag som ingår i beräkningsenheten. Ett eller flera av företagen i beräkningsenheten kan alltså inte välja att ställa sig utanför den gemensamma beräkningen.

Vid den gemensamma beräkningen ska negativt ackumulerat räntenetto för samtliga företag i beräkningsenheten läggas samman. Detta ger beräkningsenhetens sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto. Bedömningen av om avdrag ska medges för beräkningsenhetens sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto görs i förhållande till beräkningsenhetens gemensamma avdragsutrymme, beräknat enligt 23 a § andra stycket. Om beräkningsenhetens sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto inte överstiger dess gemensamma avdragsutrymme får samtliga företag i beräkningsenheten avdrag för sitt negativa ackumulerade räntenetto.

I det fall beräkningsenhetens sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto överstiger dess gemensamma avdragsutrymme ska företagens rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto begränsas till det gemensamma avdragsutrymmet. Detta framgår av *första stycket*.

Företagen i beräkningsenheten beslutar hur rätten till avdrag i förhållande till det gemensamma avdragsutrymmet ska fördelas mellan dem. I *andra stycket* finns dock en begränsning i rätten att fritt fördela rätten till avdrag mellan företagen. Inget företag i beräkningsenheten får göra ett avdrag som överstiger företagets faktiska negativa ackumulerade räntenetto. Det innebär att företagen endast kan dra av sina egna ränteutgifter och inte ränteutgifter som hänför sig till något annat företag i beräkningsenheten.

Övervägandena finns i avsnitt 7.2.1 och 7.2.3.

25 §

Avdragsunderlaget utgörs av resultatet av näringsverksamheten före avdragsbegränsning för negativt *ackumulerat* räntenetto enligt 24 *eller 24 a §§* och före avdrag för kvarstående negativt räntenetto

ökat med

- ränteutgifter för vilka avdragsrätten inte har begränsats enligt andra bestämmelser i detta kapitel än 24 § eller 24 b kap.,
- årliga värdeminskningssavdrag enligt 18 kap. 3 §, 19 kap. 4 och 26 §§ samt 20 kap. 4 och 17 §§,
- avdrag enligt 19 kap. 7 § och 28 § andra stycket samt 20 kap. 7 §,

- avdrag för avsättning till periodiseringsfond enligt 30 kap. 5 §,
- *avdrag för koncernbidrag enligt 35 kap., och*
- *avdrag för tidigare års underskott enligt 40 kap. 2 §, minskat med*
- ränteinkomster,
- överskott som belöper sig på andelar i svenska handelsbolag och i utlandet delägarbeskattade juridiska personer,
- återfört avdrag för avsättning till periodiseringsfond enligt 30 kap. och
- *mottagna koncernbidrag som ska tas upp enligt 35 kap.*

Ett investmentföretag ska även öka avdragsunderlaget med avdrag för utdelning enligt 39 kap. 14 § och minska underlaget med utdelningar som skulle ha tagits upp även om företaget i stället hade varit ett sådant ägarföretag som kan inneha en näringsbetingad andel enligt 32 §, dock högst med det belopp som dragits av för utdelning. En ekonomisk förening som får göra avdrag för utdelning enligt 39 kap. 23 § ska även öka avdragsunderlaget med avdrag för sådan utdelning och minska det med utdelningar som ska tas upp, dock högst med det belopp som dragits av för utdelning.

I paragrafen anges vad som är avdragsunderlaget vid tillämpningen av huvudregeln i den generella avdragsbegränsningen för negativa ackumulerade räntenetton.

I inledningen till *första stycket* har vissa redaktionella ändringar gjorts. Ingen ändring i sak är avsedd, utan ändringarna är endast avsedda att anpassa bestämmelsen till de nya begrepp som införs i kapitlet. Utgångspunkten i beräkningen av avdragsunderlaget är fortsatt resultatet beräknat som om avdrag får göras för beskattningsårets negativa räntenetto i sin helhet, men inget avdrag får göras för kvarstående negativt räntenetto. Med hänsyn till att begreppet negativt ackumulerat räntenetto har införts och att avdragsbegränsningen nu avser denna post har lagtexten formulerats om. Ändringarna i inledningen av första stycket avser inte att beskriva hur avdrag för posterna negativt räntenetto och kvarstående negativt räntenetto ska göras, utan avser endast att beskriva vad som är utgångspunkten för beräkningen av avdragsunderlaget.

Övriga ändringar i stycket innebär att avdragsunderlaget utgörs av resultatet av näringsverksamheten även före lämnade och mottagna koncernbidrag och avdrag för tidigare års underskott. I paragrafen anges detta som att resultatet av näringsverksamheten ska ökas med avdrag för lämnade koncernbidrag enligt 35 kap. och avdrag för tidigare års underskott enligt 40 kap. 2 §. Samtidigt ska avdragsunderlaget minskas med mottagna koncernbidrag som ska tas upp enligt 35 kap.

Såsom konstateras i förarbetena till bestämmelsen är det nödvändigt med en viss turordning vid beräkningen av olika underlag som påverkar och påverkas av resultatet (prop. 2017/18:245 s. 373). Turordningen kommer på grund av ändringarna i paragrafen att se ut på följande sätt.

1. De särskilda ränteavdragsbegränsningsreglerna i detta kapitel.
  2. Den generella ränteavdragsbegränsningen, det vill säga avdrag för negativt ackumulerat räntenetto.
  3. Avdrag för tidigare års underskott enligt 40 kap. (inklusive koncernbidragsspärren).
  4. Avsättning, och återföring av avsättning, till periodiseringsfond.
- Ändringarna medför att eventuella koncernbidrag kommer att hanteras före avdrag för tidigare års underskott. Koncernbidragen kommer inte längre att ha någon effekt på beräkningen av avdragsunderlaget. Det tidigare andra stycket utgår. Det tidigare tredje stycket utgår nu *andra stycket*.
- Övervägandena finns i avsnitt 8.2–8.3.

Kvarstående negativa räntenetton

26 §

Ett kvarstående negativt räntenetto ska beräknas och dras av nästkommande beskattningsår, i den utsträckning det inte finns några begränsningar i bestämmelserna i 21–29 h §§.

Paragrafen är ny och ersätter den tidigare 26 §. Även till sin tidigare lydelse avsåg paragrafen kvarstående negativa räntenetton. Definitionen av kvarstående negativt räntenetto har flyttats till 23 § tredje stycket.

Paragrafen anger att ett kvarstående negativt räntenetto ska beräknas årligen för att kunna dras av nästkommande beskattningsår, i den utsträckning det inte finns några begränsningar i avdragsrätten i bestämmelserna om en generell avdragsbegränsning för negativa ackumulerade räntenetton i 21–29 h §§. Sådana begränsningar kan vara att avdragsutrymmet, eller vid en gemensam beräkning det gemensamma avdragsutrymmet, inte är tillräckligt för avdrag enligt 24 eller 24 a §§. Det kan också handla om att företaget förlorar rätten att utnyttja sina kvarstående negativa räntenetton på grund av en ägarförändring enligt 27 §. Det kan även avse att företaget enligt 29 e § inte får av-

drag för kvarstående negativt räntenetto eftersom det tillämpar infrastrukturundantaget.

Tidsgränsen för rätt till avdrag har tagits bort. Kvarstående negativt räntenetto kan alltså föras framåt i tiden utan begränsning och dras av ett senare beskattningsår, om det då inte finns några begränsningar i rätten till avdrag.

Genom ändringen kommer kvarstående negativa räntenetton som har uppstått olika beskattningsår inte att separeras från varandra. Det kvarstående negativa räntenettet från föregående beskattningsår förs in i beskattningsåret som en post, inkluderas i det ackumulerade räntenettet och justeras genom eventuellt avdrag under året. Det belopp som sedan eventuellt kvarstår fastställs som ett kvarstående negativt räntenetto i ett beslut om slutlig skatt.

Övervägandena finns i avsnitt 9.2–9.3.

Förenklingsregeln

28 §

Ett negativt ackumulerat räntenetto får dras av upp till 25 miljoner kronor.

Om företaget ingår i en intressegemenskap, får de sammanlagda avdragen för negativt ackumulerat räntenetto inom intressegemenskapen, efter tillämpning av 29 §, inte överstiga 25 miljoner kronor.

En förutsättning för rätt till avdrag för företag i intressegemenskap är att fördelningen av beloppet inom intressegemenskapen redovisas öppet i inkomstdeklarationen för ett beskattningsår som har samma tidpunkt för lämnande av deklaration eller som skulle ha haft det om inte något av företagens bokföringskyldighet upphör. För svenska handelsbolag och i utlandet delägarbeskattade juridiska personer med fast driftställe i Sverige gäller i stället att fördelningen av beloppet ska redovisas öppet i de särskilda uppgifterna.

Paragrafen är ny och avser förenklingsregeln i den generella avdragsbegränsningen för negativa ackumulerade räntenetton. Bestämmelserna har flyttats till denna paragraf från 24 § andra och tredje stycket.

Första stycket motsvarar i stort sett 24 § andra stycket första meningen. Ändringen innebär att beloppsgränsen höjs. Ett negativt ackumulerat räntenetto får dras av med högst 25 miljoner kronor vid tillämpning av förenklingsregeln. Företagets negativa ackumulerade räntenetto, alltså den samlade posten av såväl årets räntenetto som ett eventuellt kvarstående negativt räntenetto, ska dras av. Detta utgör en skillnad i jämförelse med tidigare regler, som endast avsåg årets

negativa räntenetto. Efter tillämpning av förenklingsregeln uppkommer inte något kvarstående negativt räntenetto. Om inte hela det negativa ackumulerade räntenettet kan dras av enligt förenklingsregeln bortfaller rätten att dra av resterande del.

För en intressegemenskap ska beloppsgränsen gälla samtliga företags avdrag för negativt ackumulerat räntenetto. Detta framgår av *andra stycket*. Detta stycke motsvarar i stort sett 24 § andra stycket andra meningen i dess tidigare lydelse. Av bestämmelsen framgår även att begränsningen för intressegemenskapen ska tillämpas efter en beräkningsenhets utjämning av räntenetto enligt 29 §.

Tredje stycket motsvarar 24 § tredje stycket i dess tidigare lydelse. Ändringarna är endast språkliga och redaktionella. Ingen ändring i sak är avsedd.

Övervägandena finns i avsnitt 10.2 och 10.6.

29 §

Företagen i en beräkningsenhet ska minska sitt sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto med beräkningsenhetens sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto.

Ett företags avdrag får inte överstiga det egna negativa ackumulerade räntenettet.

Paragrafen är ny och föranleds av förslaget om en generell avdragsbegränsning för negativa ackumulerade räntenetton. Paragrafen beskriver hur företag i en beräkningsenhet kan utjämna negativa ackumulerade räntenetton mot positiva ackumulerade räntenetton. Paragrafen ersätter i förhållande till beräkningsenheter som tillämpar förenklingsregeln bestämmelsen i 28 § i dess tidigare lydelse.

Enligt *första stycket* ska företagen i en beräkningsenhet lägga samman sina ackumulerade räntenetton i två pottar – beräkningsenhetens sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto och dess sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto. Beräkningsenheten får därefter minska sitt sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto med ett belopp motsvarande det sammanlagda positiva ackumulerade räntenettet. Det innebär att företag i beräkningsenheten som har negativa ackumulerade räntenetton får göra avdrag motsvarande som mest det sammanlagda positiva ackumulerade räntenettet. Beräkningsenheten får fördela rätten till avdrag mellan företagen.

Av *andra stycket* framgår att inte något av företagen får göra ett avdrag som överstiger det egna negativa ackumulerade räntenettet. Företagen kan därmed endast göra avdrag för egna ränteutgifter enligt bestämmelsen.

Bestämmelsen innebär att avdrag för negativt ackumulerat räntenetto som motsvarar det sammanlagda positiva ackumulerade räntenettet får göras utöver det avdrag som 28 § medger.

Övervägandena finns i avsnitt 10.5–10.6.

Särskilda bestämmelser för offentliga infrastrukturprojekt

29 a §

Bestämmelserna i 21 a–29 §§ ska inte tillämpas av företag som uppfyller förutsättningarna i 29 b–29 d §§ (infrastrukturundantaget).

Förutsättningarna i 29 b–29 c §§ ska ha varit uppfyllda under hela det aktuella beskattningsåret för att infrastrukturundantaget ska gälla. Om det finns synnerliga skäl får företaget tillämpa infrastrukturundantaget trots att förutsättningarna inte varit uppfyllda under hela den tiden.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om det så kallade infrastrukturundantaget, det vill säga det särskilda undantaget från de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna som gäller för företag som genomför vissa offentliga infrastrukturprojekt. Reglerna har sin grund i artikel 4.4 b i direktivet mot skatteundandraganden.

Av *första stycket* framgår att de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna i 21 a–29 §§ inte ska tillämpas av företag som uppfyller förutsättningarna i 29 b–29 d §§. Detta är det så kallade infrastrukturundantaget. Uppfylls kraven i 29 b–29 d §§ får ett företag därmed dra av alla sina ränteutgifter, om avdragsrätten för dessa inte hindras eller begränsas av några andra bestämmelser. Ett företag som omfattas av infrastrukturundantaget behöver därmed inte beräkna exempelvis räntenetto eller avdragsunderlag.

Bestämmelserna i 21 §, som innehåller en definition av begreppet ”företag” och ett förtydligande av vad som i vissa fall avses med beskattningsår, nämns inte i förevarande paragraf och 21 § gäller därmed vid tillämpningen av infrastrukturundantaget.

I *andra stycket* anges att de förutsättningar som framgår av 29 b–29 c §§, det vill säga kraven gällande företagets verksamhet och finansiering, ska vara uppfyllda under hela det aktuella beskattningsåret för

att infrastrukturundantaget ska gälla. Av 21 § tredje stycket framgår att med ”beskattningsår” avses för svenska handelsbolag räkenskapsåret.

Det är endast om det föreligger synnerliga skäl som företaget får tillämpa infrastrukturundantaget, trots att förutsättningarna inte har varit uppfyllda under hela det aktuella beskattningsåret. Det rör sig om speciella undantagssituationer. Det ska inte finnas någon risk för att ränteutgifter som är hänförliga till annat än finansieringen av företagets offentliga infrastrukturprojekt dras av. Ett snävt undantag ska också säkerställa att kraven i 29 c § upprätthålls. Det kan exempelvis röra sig om företag som är nystartade under det aktuella beskattningsåret och därför inte har kunnat uppfylla kraven under hela året. Det kan också exempelvis gälla fall då förutsättningarna ändras utan att företaget har någon möjlighet att påverka det och utan att det sker under former som gör att det framstår som ett kringgående av reglerna. Om det i ett sådant fall inte bedöms föreligga synnerliga skäl ska avskattningsregeln i 29 f § tillämpas. Det kan då finnas omständigheter som gör att det föreligger sådana särskilda skäl för nedsättning som avses i 29 g §.

Övervägandena finns i avsnitt 14.4.1 och 14.5.2.

29 b §

Företaget ska uteslutande eller så gott som uteslutande genomföra offentliga infrastrukturprojekt.

Med offentliga infrastrukturprojekt avses projekt som

– syftar till att tillhandahålla, uppgradera, driva eller upprätthålla en storskalig infrastrukturtillgång,

– är av allmänt intresse,

– pågår i minst tio år, och

– där de projektansvariga, inkomsterna, utgifterna och tillgångarna finns inom Europeiska unionen.

Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om vilken typ av verksamhet ett företag ska bedriva för att få tillämpa infrastrukturundantaget i 24 kap. 29 a §. Genom paragrafen genomförs artikel 4.4 b i direktivet mot skatteundraganden.

För att få tillämpa infrastrukturundantaget krävs enligt *första stycket* att företaget uteslutande eller så gott som uteslutande ska genomföra offentliga infrastrukturprojekt. Kravet på att företaget ”uteslutande eller så gott som uteslutande” ska genomföra offentliga infrastrukt-

turprojekt innebär att företagets verksamhet till cirka 90–95 procent upp till 100 procent ska bestå i att genomföra sådana projekt som avses i andra stycket. Utrymmet för ett företag att bedriva annan verksamhet samtidigt som det tillämpar infrastrukturundantaget är därmed mycket begränsat.

I *andra stycket* definieras vad som avses med ”offentligt infrastrukturprojekt”. Definitionen består av fyra kumulativa krav.

Enligt *andra stycket första strecksatsen* krävs det att projektet syftar till att tillhandahålla, uppgradera, driva eller upprätthålla en storskalig infrastrukturtillgång. Olika typer av projekt kan därmed omfattas av undantaget. Exempelvis skulle ett projekt kunna handla om att ett företag först bygger och sedan driver en infrastrukturtillgång. Projektet skulle exempelvis även kunna bestå i att företaget övertar en infrastrukturtillgång och sedan driver denna. Vidare skulle ett projekt kunna bestå i att ett företag driver en infrastrukturtillgång som sedan behöver uppgraderas. Utifrån övriga krav, bland annat kravet på att projektet ska pågå i minst tio år, bör ett projekt som endast syftar till att uppgradera en infrastrukturtillgång, och alltså inte att tillhandahålla eller driva den, endast i undantagsfall kunna omfattas av bestämmelsen.

Begreppet ”storskalig infrastrukturtillgång” är neutralt i förhållande till olika typer av infrastrukturtillgångar. Begreppet kan exempelvis omfatta vägar, järnväg, flygplatser, hamnar, infrastruktur för vattenförsörjning och avlopp, elnät, samhällsfastigheter och bostäder.

Enligt *andra stycket andra strecksatsen* ska projektet vara av allmänt intresse. Vad som ska omfattas av begreppet allmänt intresse ska bedömas med restriktivitet. Infrastrukturundantaget ska gälla endast i fall där projektet är till nytta för samhället i stort och det motsatsvis får negativa följder för samhället om projektet inte genomförs. Exempelvis skulle projekt som syftar till att tillhandahålla grundläggande infrastruktur för vattenförsörjning och avlopp kunna anses vara av allmänt intresse. Vidare skulle projekt som syftar till att bygga och tillhandahålla exempelvis broar eller viss järnväg som utgör viktiga delar för transportsektorn kunna uppfylla det här kravet. Projekt gällande exempelvis beredskapsflygplatser skulle också kunna utgöra projekt av allmänt intresse. Även projekt rörande olika samhällsfastigheter, såsom sjukhus, fängelser och skolor, skulle kunna anses utgöra allmännyttiga projekt.

Projekt som inte gynnar samhället i stort, exempelvis anläggandet och driften av en enskild väg eller järnväg som inte ska användas för allmän trafik, faller utanför tillämpningsområdet.

Vad som ska anses vara ”projekt av allmänt intresse” kommer att kunna variera från tid till annan och prövningen måste därför utgå från de förhållanden som gäller vid prövningstidpunkten.

I *andra stycket tredje strecksatsen* anges att projektet måste pågå i minst tio år. Detta ger uttryck för direktivets krav på att offentliga infrastrukturprojekt måste vara långfristiga. Kravet innebär att projektet faktiskt ska pågå i minst tio år. Projekttiden får räknas från det att projektet startades, vilket innebär att även tid innan reglerna trädde i kraft kan tillgodoräknas för att uppfylla tioårskravet. Vad som händer om projektet avslutas i förtid framgår av bestämmelserna i 29 f §.

Av *andra stycket fjärde strecksatsen* framgår att de projektansvariga, inkomsterna, utgifterna och tillgångarna ska finnas inom Europeiska unionen. Vad gäller de projektansvariga innebär detta att företagen som bedriver projektet ska höra hemma i något av EU:s medlemsländer.

Övervägandena finns i avsnitt 14.3.1.

29 c §

Företagets ränteutgifter ska uteslutande, eller så gott som uteslutande, vara hänförliga till

– lån från företag som inte ingår i samma intressegemenskap som företaget, eller

– lån från företag inom intressegemenskapen om det är fråga om en förmedling av lån från andra än företag i samma intressegemenskap och förmedlingen inte leder till en skatteförmån.

Med intressegemenskap avses i denna bestämmelse detsamma som i 24 b kap. 3 § första stycket.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om vilken typ av finansiering ett företag ska ha för att få tillämpa infrastrukturundantaget i 24 kap. 29 a §. Bestämmelserna saknar motsvarighet i direktivet mot skatteundraganden.

För att få tillämpa infrastrukturundantaget krävs enligt *första stycket* att företagets ränteutgifter uteslutande, eller så gott som uteslutande, är hänförliga till lån från företag som inte ingår i samma intressegemenskap som företaget eller lån som endast har förmedlats från företag

inom samma intressegemenskap. Företag som tillämpar infrastrukturundantaget kan med andra ord ha båda dessa typer av lån, men kan även endast ha den ena av dessa typer. Kravet på ”uteslutande eller så gott som uteslutande” innebär att företagets ränteutgifter till cirka 90–95 procent upp till 100 procent ska vara hänförliga till dessa typer av lån.

För att ett lån ska anses uppfylla kraven i *första stycket andra strecksatsen* krävs att det är fråga om förmedling av externa lån till infrastrukturföretaget. Det krävs inte att det är en direkt förmedling av lånen, men det ska gå att följa transaktionskedjan så att det står klart att lånen är hänförliga till en extern part. Vidare får inte ränteutgifterna som infrastrukturföretaget betalar till företaget som ingår i samma intressegemenskap överstiga de ränteutgifter som det företaget betalar till det externa företaget. Förmedlingen får inte heller leda till en skatteförmån. Med ”skatteförmån” avses till exempel att ränteavdragsmöjligheterna för internbanken eller övriga företag i intressegemenskapen ökar genom vidareutlåningen.

Av *andra stycket* följer att begreppet ”intressegemenskap” i denna bestämmelse ska ha samma innebörd som begreppet har i 24 b kap. 3 § första stycket. Härigenom motsvarar begreppet vad som avses med ”närstående företag” i artikel 2.4 första och andra styckena i direktivet mot skatteundandraganden.

Övervägandena finns i avsnitt 14.3.2.

29 d §

Företaget ska vara godkänt som infrastrukturföretag enligt bestämmelserna i lagen (1999:1305) om Forskarskattenämnden.

För att godkännas som infrastrukturföretag ska förutsättningarna i 29 b–29 c §§ vara uppfyllda.

Beslutet om godkännande ska vara meddelat senast vid den tidpunkt då företaget är skyldigt att lämna inkomstdeklaration enligt 32 kap. 2 § första stycket skatteförfarandelagen (2011:1244).

Paragrafen är ny. Den innehåller bestämmelser om krav på förhandsgodkännande av företag som vill tillämpa infrastrukturundantaget. Bestämmelserna saknar motsvarighet i direktivet mot skatteundandraganden.

Av *första stycket* framgår att ett företag som vill tillämpa infrastrukturundantaget ska vara godkänt som infrastrukturföretag. God-

kännande lämnas av Forskarskattenämnden enligt bestämmelserna i lagen om Forskarskattenämnden. Av den lagen framgår bland annat vad en ansökan respektive ett beslut om godkännande ska innehålla.

Ett beslut om godkännande ska enligt 9 § lagen om Forskarskattenämnden innehålla uppgift om den tid beslutet avser. För att ett företag ska anses vara godkänt som infrastrukturföretag måste beslutet avse det beskattningsår som företaget vill tillämpa infrastrukturundantaget. Om beslutet avser ett senare år är företaget inte godkänt för det tidigare året.

I *andra stycket* anges att förutsättningarna för att godkännas som infrastrukturföretag är att företaget uppfyller förutsättningarna i 29 b–29 c §§.

Av *tredje stycket* följer att ett företag måste vara godkänt som infrastrukturföretag senast vid den tidpunkt då företaget är skyldigt att lämna inkomstdeklaration enligt 32 kap. 2 § första stycket SFL. Att tiden knyts till den bestämmelsen innebär att hänsyn inte ska tas till om företaget får deklarerat vid en senare tidpunkt på grund av att det lämnar deklaration elektroniskt eller på grund av att det fått anstånd med att inkomma med deklarationen.

Kravet innebär att ett företag kommer att behöva ansöka om att bli godkänt som infrastrukturföretag i så pass god tid att nämnden hinner meddela sitt beslut senast då företaget är skyldigt att deklarerat. Det finns ingen möjlighet, likt den i 29 a §, att frånga kravet på när ett beslut senast ska vara meddelat.

Om Forskarskattenämndens beslut meddelas först efter deklARATIONSTIDPUNKTEN är de materiella förutsättningarna för att tillämpa infrastrukturundantaget inte uppfyllda. Avdraget kan därför inte heller medges i efterhand genom en begäran om omprövning.

Kravet i tredje stycket innebär att Forskarskattenämndens beslut om godkännande i praktiken maximalt kan avse beskattningsåret innan det meddelas.

Övervägandena finns i avsnitt 14.5.1.

29 e §

Om företaget har ett kvarstående negativt räntenetto från beskattningsåret före det beskattningsår då infrastrukturundantaget tillämpas första gången, får det dras av det beskattningsår då infrastrukturundantaget inte längre tillämpas.

Paragrafen är ny och reglerar hur ett kvarstående negativt räntenetto ska hanteras för företag som tillämpar infrastrukturundantaget. Bestämmelsen saknar motsvarighet i direktivet mot skatteundandraganden.

Genom paragrafen införs en rätt för företag som tillämpar infrastrukturundantaget att rulla ett kvarstående negativt räntenetto som beräknats året före det år då infrastrukturundantaget tillämpas. Det kvarstående negativa räntenettet får rullas vidare till dess att infrastrukturundantaget inte längre tillämpas. Rätten att rulla kvarstående negativa räntenetton följer normalt av 26 §. Eftersom bestämmelserna i 21 a–29 §§ inte gäller för företag som tillämpar infrastrukturundantaget har i förevarande paragraf införts en sådan rätt för dessa företag. Paragrafen ger endast en rätt att rulla ett kvarstående negativt räntenetto vidare i tiden och medför alltså ingen rätt att dra av ett kvarstående negativt räntenetto under de år som infrastrukturundantaget tillämpas. Precis som för 26 § saknas det en tidsgräns för hur länge det kvarstående negativa räntenettet kan rullas.

Följande exempel kan illustrera bestämmelsernas tillämpningsområde.

Företag A har för beskattningsår 1 ett negativt räntenetto som inte kan dras av i sin helhet. Ett kvarstående negativt räntenetto beräknas därför och det uppgår till 100. För beskattningsår 2–11 tillämpar företaget infrastrukturundantaget. Det kvarstående negativa räntenetto som beräknades för beskattningsår 1 får inte dras av under dessa år. Det rullas därför vidare. Beskattningsår 12 slutar företaget att tillämpa infrastrukturundantaget. Det kvarstående negativa räntenettet från beskattningsår 1 om 100 får då dras av. Avdragsrätten är dock fortfarande beroende av om det finns avdragsutrymme enligt de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna. Om det inte finns utrymme, rullas beloppet vidare till nästa år enligt bestämmelserna i 26 §.

Övervägandena finns i avsnitt 14.4.2.

29 f §

Om ett företag inte längre uppfyller förutsättningarna för infrastrukturundantaget, och företagets offentliga infrastrukturprojekt då inte har pågått i minst tio år, ska följande gälla för det första året som förutsättningarna inte är uppfyllda.

För de år som företaget har tillämpat infrastrukturundantaget ska räntenettona för respektive år, beräknade enligt 23 § första och andra styckena, läggas samman (det samlade räntenettet). Vidare ska avdragsunderlagen för respektive år, beräknade enligt 25 §, läggas samman (det samlade avdragsunderlaget).

Om det samlade räntenettet är negativt, ska den del av det samlade räntenettet som överstiger 30 procent av det samlade avdragsunderlaget tas upp som en intäkt under innevarande beskattningsår (avskattningsregeln). Om det samlade avdragsunderlaget är negativt, ska intäkten som ska tas upp enligt avskattningsregeln i stället motsvara det samlade negativa räntenettet.

Intäkten enligt avskattningsregeln ska inte ingå i beräkningen av innevarande beskattningsårs avdragsunderlag och utgör inte en ränteinkomst enligt 3 §.

Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om den så kallade avskattningsregeln. Denna innebär att en intäkt ska tas upp till beskattning i vissa fall när ett företag inte längre uppfyller förutsättningarna för infrastrukturundantaget. Paragrafen saknar motsvarighet i direktivet mot skatteundandraganden.

Av första stycket framgår att avskattningsregeln ska tillämpas om ett företag inte längre uppfyller förutsättningarna för infrastrukturundantaget och företagets offentliga infrastrukturprojekt då inte har pågått i minst tio år. Avskattningsregeln kommer därmed endast tillämpas i de fall företagets projekt inte har pågått under den minimi-tid som krävs. Har företagets projekt pågått i minst tio år ska avskattningsregeln inte tillämpas.

Att paragrafen ska tillämpas när företaget ”inte längre” uppfyller förutsättningarna för infrastrukturundantaget innebär att avskattningsregeln bara ska tillämpas om företaget faktiskt vid något tillfälle har uppfyllt förutsättningarna. Om förutsättningarna aldrig varit uppfyllda ska vanliga omprövningsregler tillämpas.

Avskattningsregeln ska tillämpas ”det första året” som företaget inte längre uppfyller förutsättningarna för infrastrukturundantaget. Det innebär att Skatteverket kan behöva ompröva beskattningsbeslutet för det året, om det först ett senare år framkommer att avskattning borde skett. Omprövning av beskattningsbeslutet för det år avskattning borde ha skett får göras utifrån de förutsättningar som följer av 66 kap. SFL.

Det är initialt upp till företaget som har tillämpat infrastrukturundantaget att bedöma om förutsättningarna fortfarande är uppfyllda och att infrastrukturundantaget därför kan fortsätta att tillämpas, eller om avskattningsregeln samt de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna i 21–29 §§ ska tillämpas. Det är sedan Skatteverket som får pröva vilka regler som ska gälla. Om ett företag felaktigt tillämpar infrastrukturundantaget i 29 a §, i stället för avskattningsregeln och be-

stämmelserna i 21–29 §§, kan reglerna om skattetillägg på grund av oriktig uppgift bli aktuella.

Av *andra stycket* framgår att för de år som företaget har tillämpat infrastrukturundantaget ska två poster räknas fram. Den ena posten utgörs av ”det samlade räntenettet”. Detta räknas fram genom att företagets räntenetton för respektive år som infrastrukturundantaget tillämpats, beräknade enligt 23 § första och andra styckena, läggs samman. Det innebär att såväl negativa som positiva räntenetton, men inte något kvarstående negativt räntenetto, kan ingå i det samlade räntenettet. Den andra posten utgörs av ”det samlade avdragsunderlaget”. Det räknas fram genom att avdragsunderlagen för respektive år, beräknade enligt 25 §, läggs samman. Det innebär att såväl positiva som negativa avdragsunderlag kan ingå i det samlade avdragsunderlaget.

Är det samlade räntenettet negativt följer det av *tredje stycket* att en intäkt ska beräknas och tas upp till beskattning under innevarande år. Intäkten motsvarar den del av det samlade negativa räntenettet som överstiger 30 procent av det samlade avdragsunderlaget. Skulle det samlade avdragsunderlaget vara negativt finns en särskild bestämmelse som anger att intäkten som ska tas upp enligt avskattningsregeln i så fall ska motsvara det samlade negativa räntenettet.

Eftersom tredje stycket bara gäller för de fall det samlade räntenettet är negativt, kommer det inte att bli aktuellt att ta upp någon intäkt enligt avskattningsregeln om det samlade räntenettet är positivt.

Följande exempel kan illustrera hur avskattningsregeln är tänkt att fungera.

Företag A blev godkänt som infrastruktur företag beskattningsår 1 och fick under beskattningsåren 1–7 dra av ränteutgifter om sammanlagt 700 miljoner kronor. Beskattningsår 8 avvecklar företaget sitt infrastrukturprojekt. Tidskravet på tio år är därmed inte uppfyllt. Företag A ska då göra en beräkning av sitt sammanlagda räntenetto för beskattningsåren 1–7. Företaget har under den perioden inte haft några ränteinkomster. Företagets sammanlagda negativa räntenetto är därmed 700 miljoner kronor. Företagets sammanlagda avdragsunderlag för dessa sju år är 1 400 miljoner kronor, vilket ger ett totalt avdragsutrymme om 420 miljoner kronor. Företagets samlade negativa räntenetto överstiger därmed det samlade avdragsunderlaget med 280 miljoner kronor (700–420). Enligt avskattningsregeln ska företaget därmed ta upp 280 miljoner kronor som en intäkt beskattningsår 8.

I *fjärde stycket* anges att intäkten som beräknas enligt avskattningsregeln inte ska ingå i beräkningen av innevarande års avdragsunderlag och att den inte heller utgör en ränteinkomst enligt 3 §. Genom bestämmelsen framgår därmed att intäkten som tas upp enligt avskattningsregeln inte kommer att påverka företagets utrymme att dra av ränteutgifter under innevarande år.

Övervägandena finns i avsnitt 14.5.4.

29 g §

Om det föreligger särskilda skäl får beloppet som ska tas upp som intäkt enligt avskattningsregeln sättas ned helt eller delvis.

Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om nedsättning av det belopp som ska tas upp som en intäkt enligt avskattningsregeln. Paragrafen saknar motsvarighet i direktivet mot skatteundandraganden.

Enligt paragrafen får det belopp som ska tas upp enligt avskattningsregeln sättas ned helt eller delvis om det föreligger särskilda skäl. Kravet på särskilda skäl innebär att de omständigheter som talar för nedsättning måste vara av kvalificerat slag. Särskilda skäl för nedsättning kan till exempel föreligga om projektet har pågått under lång tid, men tioårskravet ändå inte uppfylls. Det kan även handla om att företaget har ändrat sin verksamhet, exempelvis startat ett nytt infrastrukturprojekt, men inte ansökt om godkännande i tillräcklig god tid för att ha hunnit få ett nytt godkännande. Ett annat exempel på särskilda skäl kan vara att företaget har bedrivit flera infrastrukturprojekt, men avslutat något av dem innan kravet på långsiktighet är uppfyllt. I bedömningen av om det föreligger särskilda skäl kan hänsyn även tas till om de omständigheter som har lett till avskattning har legat bortom företagets kontroll. Det kan även finnas andra omständigheter som gör att det framstår som ursäktligt att tioårskravet inte uppfylldes. Även en kombination av omständigheter som var för sig inte är av kvalificerat slag kan medföra att det finns skäl för nedsättning.

Övervägandena finns i avsnitt 14.5.4.

29 b §

Ett belopp som motsvarar den intäkt som tagits upp enligt avskattningsregeln ska anses utgöra ett kvarstående negativt räntenetto som ska ingå i det ackumulerade räntenettet.

Paragrafen är ny. Den saknar motsvarighet i direktivet mot skatteundandraganden.

Bestämmelsen innebär att om ett företag ska ta upp en intäkt enligt avskattningsregeln, ska ett belopp som motsvarar denna intäkt anses utgöra ett kvarstående negativt räntenetto som ska ingå i företagets ackumulerade räntenetto. Beloppet motsvarar därmed intäkten efter eventuell nedsättning enligt 29 g §. Vid innevarande års beräkning av företagets rätt till avdrag för räntenetto enligt de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna ska alltså detta fiktiva kvarstående negativa räntenetto ingå. Kan hela beloppet inte dras av, ska ett nytt kvarstående negativt räntenetto beräknas i enlighet med bestämmelserna i 26 § om företaget har tillämpat huvudregeln.

Övervägandena finns i avsnitt 14.5.4.

24 a kap. Ränta vid finansiella leasingavtal

Leasetagaren

Huvudregel

11 §

En leasetagare som har ingått ett finansiellt leasingavtal ska behandla en del av leasingavgifterna som ränta. Räntedelen ska anses uppgå till den ränta som uttryckligen framgår av leasingavtalet. Om någon ränta inte uttryckligen framgår av leasingavtalet eller om räntan inte är marknadsmässig ska 12 och 13 §§ tillämpas.

Räntedelen enligt första stycket omfattas av bestämmelserna i 24 kap. 9–29 b §§ om begränsningar i avdragsrätten för ränteutgifter.

Bestämmelser om avdragsbegränsning för negativa ackumulerade räntenetton finns numera i 24 kap. 21–29 h §§. Hänvisningen i förevarande paragrafs *andra stycke* ändras därför. Ändringen innebär bland annat att räntedelen ska behandlas som ränta vid tillämpning av 24 kap. 29 f §.

Alternativregel

13 §

En del av minimileaseavgifterna ska behandlas som ränta. Denna del ska för varje beskattningsår beräknas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats för skulden under respektive beskattningsår. Den del av minimileaseavgifterna som inte behandlas som ränta ska behandlas som amortering av skulden enligt 12 § första stycket vid den ränteberäkning som görs under kommande beskattningsår.

Räntedelen enligt första stycket och sådana rörliga avgifter som inte ingår i minimileaseavgifterna enligt 5 § men som är jämförbara med en ränteutgift omfattas av bestämmelserna i 24 kap. 9–29 b §§ om begränsningar i avdragsrätten för ränteutgifter.

Bestämmelser om avdragsbegränsning för negativa ackumulerade räntenetton finns numera i 24 kap. 21–29 h §§. Hänvisningen i förevarande paragrafs *andra stycke* ändras därför. Ändringen innebär bland annat att räntedelen ska behandlas som ränta vid tillämpning av 24 kap. 29 f §.

Leasegivaren

Huvudregel

14 §

En leasegivare som har ingått ett finansiellt leasingavtal ska behandla en del av leasingavgifterna som ränta. Räntedelen ska anses uppgå till den ränta som uttryckligen framgår av leasingavtalet. Om någon ränta inte uttryckligen framgår av leasingavtalet eller om räntan inte är marknadsmässig ska 15 och 16 §§ tillämpas.

Räntedelen enligt första stycket ingår i beräkningen av räntenettet vid tillämpning av bestämmelserna i 24 kap. 21–29 b §§ om avdragsbegränsning för negativa *ackumulerade* räntenetton.

Bestämmelser om avdragsbegränsning för negativa ackumulerade räntenetton finns numera i 24 kap. 21–29 h §§. Hänvisningen och benämningen på de negativa räntenettona i förevarande paragrafs *andra stycke* ändras därför. Ändringen innebär att räntedelen bland annat ska behandlas som ränta vid tillämpning av 24 kap. 29 f §.

16 §

En del av leasingavgifterna enligt ett finansiellt leasingavtal ska behandlas som ränta. Räntedelen ska för varje beskattningsår beräknas så att förräntningen på fordringen enligt 15 § blir jämn.

Räntedelen enligt första stycket omfattas av bestämmelserna i 24 kap. 21–29 h §§ om avdragsbegränsning för negativa *ackumulerade* räntenetton.

Bestämmelser om avdragsbegränsning för negativa ackumulerade räntenetton finns numera i 24 kap. 21–29 h §§. Hänvisningen och benämningen på de negativa räntenettona i förevarande paragrafs *andra stycke* ändras därför. Ändringen innebär att räntedelen bland annat ska behandlas som ränta vid tillämpning av 24 kap. 29 f §.

37 kap. Fusioner och fissioner

Beskattningen vid kvalificerade fusioner och fissioner

Kvarstående negativa räntenetton

26 a §

Om det överlåtande företaget har kvarstående negativa räntenetton enligt 24 kap. 23 § från tidigare beskattningsår, gäller 18 § i fråga om rätt till avdrag för de kvarstående negativa räntenettona bara om det övertagande företaget och det överlåtande företaget före fusionen eller fissionen ingick i samma koncern på det sätt som anges i 24 kap. 27 § andra stycket.

Sådan rätt till avdrag för kvarstående negativa räntenetton gäller också om

- det överlåtande företaget före fusionen eller fissionen var försatt i resolution enligt lagen (2015:1016) om resolution,

- Riksgäldskontoret har vidtagit en resolutionsåtgärd enligt 12 kap. 1 § första stycket 2 a, b eller d samma lag som innebär att det överlåtande företaget upplöses genom fusion eller fission och som innefattar rätten till avdrag för kvarstående negativa räntenetton, och

- Europeiska kommissionen vid tidpunkten för fusionen eller fissionen har funnit att åtgärden är förenlig med artikel 107 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

I paragrafen anges när kvarstående negativa räntenetton kan föras över genom en kvalificerad fusion eller en kvalificerad fission från ett överlåtande företag till ett övertagande företag.

Ändringen i *första stycket* beror på att definitionen av kvarstående negativt räntenetto nu finns i 24 kap. 23 §. Ingen ändring i sak är avsedd.

40 kap. Tidigare års underskott

Begränsningar hos företag efter ägarförändringar

Koncernbidragsspärren

18 §

Koncernbidragsspärren innebär att underskottsföretaget inte får dra av underskott som uppkommit före det beskattningsår då spärren inträder, med högre belopp än beskattningsårets överskott beräknat utan hänsyn till avdragen för underskott och till sådana mottagna koncernbidrag som ska tas upp enligt 35 kap.

Om en del av underskotten inte får dras av på grund av beloppsspärren, gäller första stycket för den återstående delen.

Belopp som på grund av bestämmelsen i första stycket inte har kunnat dras av ska dras av det följande beskattningsåret, om det inte finns någon begränsning då. Koncernbidragsspärren gäller till och med femte beskattningsåret efter det beskattningsår då spärren inträdde.

I paragrafen finns den så kallade koncernbidragsspärren.

Paragrafen ändrades i samband med att den generella avdragsbegränsningen för negativa räntenetton infördes (prop. 2017/18:245 s. 385). De ändringar som då genomfördes i paragrafen berodde på att avdrag för tidigare års underskott skulle göras före avdrag för negativt räntenetto. Det medförde också att koncernbidragsspärren skulle tillämpas före den generella avdragsbegränsningen för negativt räntenetto. För att koncernbidragsspärren skulle kunna fungera enligt sitt syfte skulle dock överskottet beräknas som om företaget fick göra avdrag för innevarande års negativa räntenetto i sin helhet.

Paragrafen ändrades även då justerande bestämmelser om avdrag för koncernbidragsspärrade underskott och avdrag för negativt räntenetto infördes (prop. 2020/21:23 s. 66).

Genom förslaget om en generell avdragsbegränsning för negativa ackumulerade räntenetton ändras 24 kap. 25 §. Ändringarna innebär att avdragsunderlaget för avdrag för negativt ackumulerat räntenetto ska beräknas utan hänsyn till avdrag för tidigare års underskott. Turordningen ändras på det sättet att avdrag för tidigare års underskott kommer att göras efter den generella avdragsbegränsningen för negativt ackumulerat räntenetto. Se vidare kommentaren till 24 kap. 25 §.

Då turordningen ändras kommer såväl avdrag för tidigare års underskott som tillämpning av koncernbidragsspärren att göras efter avdrag för negativt ackumulerat räntenetto. Överskottet i första stycket kom-

mer därför att beräknas efter sådant avdrag. Paragrafen kan därför ändras så att den överensstämmer med hur den såg ut före 2019.

Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

2. Lagen tillämpas första gången för beskattningsår, eller i fråga om svenska handelsbolag räkenskapsår, som börjar efter den 31 december 2025.

3. Kvarstående negativa räntenetton som har uppkommit före den tidpunkt då lagen första gången ska tillämpas och inte har dragits av ska beräknas det första beskattningsåret, eller i fråga om svenska handelsbolag det första räkenskapsåret, som börjar efter den 31 december 2025. Sådana kvarstående negativa räntenetton ska ingå i det negativa ackumulerade räntenettet.

Av första punkten framgår att lagen träder i kraft den 1 januari 2026.

Av andra punkten framgår att lagen ska tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2025. För handelsbolag ska lagen tillämpas första gången för räkenskapsår som börjar efter den tidpunkten.

Av tredje punkten framgår att kvarstående negativa räntenetton som har uppkommit före den tidpunkt då lagen första gången ska tillämpas, men som inte har dragits av, ska beräknas det första beskattningsår, eller för handelsbolag det första räkenskapsår, som börjar efter den 31 december 2025. Det innebär att de kvarstående negativa räntenetton som har uppkommit under beskattningsåren 2019–2025 ska beräknas beskattningsåret 2026. Sådana kvarstående negativa räntenetton ska ingå i det negativa ackumulerade räntenettet. Det medför att de kommer att kunna rullas framåt i tiden utan begränsning för att dras av under kommande beskattningsår. Om företaget tillämpar infrastrukturundantaget följer det av 24 kap. 29 e § att det kvarstående negativa räntenettet dock får dras av först när infrastrukturundantaget inte längre tillämpas.

Övervägandena finns i avsnitt 18.1.

20.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:1305) om Forskarskattenämnden

Uppgifter m.m.

1 a §

Forskarskattenämnden prövar även om förutsättningarna för godkännande av infrastruktur företag enligt 24 kap. 29 d § inkomstskattelagen (1999:1229) är uppfyllda.

Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om Forskarskattenämndens uppgifter.

Genom paragrafen utökas Forskarskattenämndens uppgifter till att nämnden, utöver vad som anges i 1 §, även ska pröva om förutsättningarna för godkännande av infrastruktur företag är uppfyllda. Ett beslut om godkännande är en förutsättning för att ett företag ska kunna tillämpa infrastrukturundantaget i 24 kap. 29 a § IL.

En prövning av godkännande som infrastruktur företag initieras genom en ansökan. Hur en ansökan går till regleras i 6 a §.

Forskarskattenämnden ska pröva om ett företag i enlighet med 24 kap. 29 b § IL uteslutande eller så gott som uteslutande genomför offentliga infrastrukturprojekt samt om företagets lånstruktur uppfyller kraven i 24 kap. 29 c § IL.

När det gäller kravet på att projektet ska pågå i minst tio år kommer nämndens prövning till stor del att utgå från företagets avsikt vid ansökan. Om tioårskravet sedan inte skulle uppfyllas i praktiken hanteras det inom ramen för avskattningsregeln i 24 kap. 29 f § IL. Om det vid ansökningstillfället finns omständigheter som indikerar att tioårskravet inte kommer att uppfyllas kan nämnden avslå ansökan.

Övervägandena finns i avsnitt 14.5.1.

Sammansättning m.m.

2 §

Forskarskattenämnden består av sex ledamöter och fem personliga ersättare. *Vid prövning av ärenden om godkännande av infrastruktur företag består Forskarskattenämnden av ytterligare en ledamot och en personlig ersättare.* Ledamöterna och ersättarna förordnas av regeringen för högst fyra år i taget.

Regeringen utser bland ledamöterna en ordförande och en vice ordförande samt bland ersättarna en ersättare för vice ordföranden. Dessa tre *ska* ha särskild insikt i beskattningsfrågor. *Den extra ledamoten och ersättaren som ingår i nämnden vid prövning av godkännande av infrastruktur företag ska ha särskild insikt i infrastrukturfrågor.* Övriga ledamöter och ersättare *ska* ha särskild insikt i företagslednings-, forsknings- eller produktutvecklingsfrågor.

Föreningen Svenskt Näringsliv *ska* ges möjlighet att lämna förslag till en ledamot och en ersättare. Vetenskapsrådet *ska* ges möjlighet att lämna förslag till två ledamöter och två ersättare. Verket för innovationssystem *ska* ges möjlighet att lämna förslag till en ledamot och en ersättare.

I paragrafen finns bestämmelser om antalet ledamöter och ersättare i Forskarskattenämnden samt bestämmelser om deras kompetens.

Genom ändringen i *första stycket* utökas Forskarskattenämnden med en ledamot och en ersättare när nämnden prövar ärenden om godkännande av infrastruktur företag. Utökningen sker till följd av att Forskarskattenämndens uppgifter utvidgas enligt 1 a § till att även avse godkännande av infrastruktur företag.

Genom ändringen i *andra stycket* framgår det att den extra ledamoten och ersättaren som ingår i nämnden vid prövning av godkännande av infrastruktur företag ska ha särskild insikt i infrastrukturfrågor. Med ”särskild insikt i infrastrukturfrågor” kan avses exempelvis särskild insikt gällande viss typ av infrastruktur. Begreppet kan även syfta på särskild insikt gällande infrastrukturfrågor i stort.

Övriga ändringar i paragrafen är endast språkliga.

Övervägandena finns i avsnitt 14.6.6.

4 a §

Forskarskattenämnden får lämna över till ordföranden, vice ordföranden eller någon som tjänstgör vid nämndens kansli att fatta andra beslut än att

- pröva om förutsättningar för skattelättnader finns,
  - avvisa en ansökan om skattelättnader,
  - *pröva om förutsättningar för godkännande av infrastruktur företag finns,*
- eller
- *avvisa en ansökan om godkännande av infrastruktur företag.*

Paragrafen innehåller bestämmelser om Forskarskattenämndens möjligheter att delegera beslutanderätten i vissa fall.

Av *tredje och fjärde strecksatserna* framgår det att Forskarskattenämndens beslut att pröva om det finns förutsättningar för godkännande av infrastruktur företag respektive beslut att avvisa en ansökan

om godkännande av infrastruktur företag inte får delegeras till ordföranden, vice ordföranden eller någon som tjänstgör vid nämndens kansli.

Övriga ändringar är rent redaktionella.

Övervägandena finns i avsnitt 14.6.3.

Ansökan

Ansökan om skattelättnader

6 §

En ansökan om skattelättnader till Forskarskattenämnden ska vara skriftlig och avse en viss person. Ansökan får göras av arbetsgivaren eller arbetstugaren.

Ansökan ska ha kommit in till nämnden senast tre månader efter det att arbetstugaren påbörjat arbetet i Sverige. Ansökan ska innehålla de uppgifter som behövs för att nämnden ska kunna pröva ansökan.

Ändringarna i paragrafen är endast språkliga.

Ansökan om godkännande av infrastruktur företag

6 a §

En ansökan om godkännande av infrastruktur företag ska vara skriftlig och ges in till Forskarskattenämnden. Ansökan får göras av den som genomför eller har för avsikt att genomföra ett offentligt infrastrukturprojekt.

Ansökan ska innehålla de uppgifter som behövs för att nämnden ska kunna pröva ansökan.

Paragrafen är ny och reglerar hur en ansökan om godkännande av infrastruktur företag görs och vad en sådan ansökan ska innehålla.

I första stycket finns ett krav på att ansökan ska vara skriftlig och att den ska ges in till Forskarskattenämnden.

Ansökan får göras av den som genomför eller har för avsikt att genomföra ett offentligt infrastrukturprojekt. Det innebär att ansökningar om godkännande kan gälla såväl pågående som kommande projekt. Även om en ansökan gäller ett kommande projekt måste ansökan göras av ett befintligt företag som ska genomföra projektet.

Eftersom infrastrukturundantaget i 24 kap. 29 a § IL utgör ett undantag från de generella ränteavdragsbegränsningsreglerna i 24 kap. 21 a–29 §§ IL kommer det endast att vara aktuellt att ansöka om god-

kännande för sådana aktörer som utgör ”företag” i den mening som avses i 24 kap. 21 § IL.

Av *andra stycket* följer att ansökan ska innehålla de uppgifter som nämnden behöver för att kunna pröva ansökan. Det innebär att ansökan bland annat måste innehålla sådana uppgifter som gör att Forskarskattenämnden kan bedöma om kriterierna för infrastrukturundantaget är uppfyllda. Utifrån definitionen i 24 kap. 29 b § IL kan begreppet offentligt infrastrukturprojekt omfatta vitt skilda typer av projekt. Vad som behöver finnas med i en ansökan behöver därför avgöras från fall till fall.

Övervägandena finns i avsnitt 14.6.1.

Beslut

Beslut om skattelättnader

7 §

Beslut om skattelättnader *ska* innehålla uppgift om den tid beslutet avser.

Ändringen i paragrafen är endast språklig.

8 §

Arbetsgivaren, arbetstagaren och Skatteverket *ska* underrättas om Forskarskattenämndens beslut.

Ändringen i paragrafen är endast språklig.

Beslut om godkännande av infrastrukturföretag

9 §

Beslut om godkännande ska innehålla uppgift om den tid beslutet avser.

Paragrafen är ny och innehåller bestämmelser om den tid ett beslut om godkännande av infrastrukturföretag gäller.

Av paragrafen framgår att ett beslut om godkännande ska innehålla uppgift om den tid beslutet avser. Forskarskattenämnden ska

därmed i varje beslut ange under vilken tid beslutet gäller. Giltighetstiden får anpassas utifrån förutsättningarna i det enskilda fallet.

I vissa fall kommer ett beslut att kunna börja gälla direkt och i vissa fall behöver det börja gälla först senare. Ett beslut kan även i vissa fall, när det handlar om pågående projekt, avse tid innan beslutet meddelades. Bestämmelserna i 24 kap. 29 d § tredje stycket IL innebär dock att ett beslut om godkännande i praktiken maximalt kan avse beskattningsåret innan det meddelas.

Det är upp till Forskarskattenämnden att bedöma hur lång tid beslutet sedan ska gälla. Tiden bör dock minst motsvara den tid som krävs för att projektet ska vara långsiktigt, det vill säga pågå minst i tio år.

Vilka uppgifter beslutet i övrigt ska innehålla följer av de allmänna reglerna i 31–32 §§ förvaltningslagen. Av dessa följer bland annat att beslutet ska innehålla uppgift om vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande.

Övervägandena finns i avsnitt 14.6.3.

10 §

Den som har ansökt om godkännande av infrastruktur företag och Skatteverket ska underrättas om Forskarskattenämndens beslut.

Paragrafen, som är ny, anger vem som ska underrättas om ett beslut om godkännande av infrastruktur företag.

Av bestämmelsen framgår att såväl den som har ansökt om godkännande som Skatteverket ska underrättas om Forskarskattenämndens beslut om godkännande av infrastruktur företag. Skatteverket kan överklaga nämndens beslut och är den part som företräder det allmänna om den enskilde överklagar, vilket framgår av 12 §.

Övervägandena finns i avsnitt 14.6.2.

Överklagande

Överklagande av beslut om skattelättnader

11 §

Beslut om skattelättnader av Forskarskattenämnden får överklagas till allmän förvaltningsdomstol av arbetsgivaren, arbetstagaren och Skatteverket.

Om arbetsgivaren eller arbetstagaren överklagar beslutet ska Skatteverket föra det allmännas talan i allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Paragrafen benämndes tidigare 9 §. Ändringen i *andra stycket* är endast språklig.

Överklagande av beslut om godkännande av infrastruktur företag

12 §

Beslut om godkännande av infrastruktur företag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol av den som beslutet gäller och Skatteverket.

Om den som beslutet gäller överklagar ska Skatteverket föra det allmännas talan i allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om överklagande av beslut om godkännande av infrastruktur företag.

Av *första stycket* framgår att beslut om godkännande av infrastruktur företag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Det följer därmed av 14 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar att besluten överklagas till en förvaltningsrätt. Ett beslut får överklagas dels av den som beslutet gäller, dels av Skatteverket.

Enligt *andra stycket* är det Skatteverket som företräder det allmänna om den som beslutet gäller överklagar Forskarskattenämndens beslut. Härigenom framgår att Forskarskattenämnden inte kommer att inta partsställning om dess beslut om godkännande överklagas, vilket är ett avsteg från vad som annars hade gällt enligt 7 a § förvaltningsprocesslagen (1971:291).

I *tredje stycket* föreskrivs ett krav på prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten.

Övervägandena finns i avsnitt 14.6.4.

20.3 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

27 kap. Sekretess till skydd för enskild inom verksamhet som rör skatt, tull, m.m.

Skattesekretess

Undantag från sekretess

6 §

Sekretessen enligt 1 och 3 §§ gäller inte beslut varigenom skatt eller pensionsgrundande inkomst bestäms eller underlag för bestämmande av skatt fastställs. Sekretessen gäller dock om beslutet meddelas i ärende om

1. förhandsbesked i taxerings- eller skattefråga,
2. beskattning av utländska experter, forskare eller andra nyckelpersoner när beslutet har fattats av Forskarskattenämnden,
3. trängselskatt,
4. prissättningsbesked vid internationella transaktioner, *eller*
5. *godkännande av infrastrukturföretag.*

I beslut varigenom trängselskatt bestäms eller underlag för bestämmande av sådan skatt fastställs gäller sekretessen dock endast för uppgift om vilken betalstation eller kontrollpunkt bilen har passerat och tidpunkten för denna passage.

Ändringen i *första stycket*, att en *femte punkt* läggs till, innebär att sekretessen i 1 § gäller för Forskarskattenämndens beslut i ärende om godkännande av infrastrukturföretag. Bestämmelser om sådana beslut finns i lagen om Forskarskattenämnden.

Övervägandena finns i avsnitt 14.8.

20.4 Förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

31 kap. Vad ska en inkomstdeklaration innehålla?

Innehåll

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om

- uppgifter som ska lämnas i samtliga inkomstdeklarationer (2 och 3 §§),
- uppgifter som fysiska personer och dödsbon ska underrättas om och godkänna eller lämna (4 och 5 §§),

- uppgift som ska lämnas om inkomstslaget tjänst (6 §),
- uppgifter som ska lämnas om inkomstslaget näringsverksamhet (7–15 b §§),
- uppgifter som ska lämnas om inkomstslaget kapital (16–19 b §§),
- uppgift om tillkommande belopp (20 §),
- uppgifter om vissa andelsvyttringar m.m. (21–24 §§),
- uppgifter för beräkning av egenavgifter (25 och 26 §§),
- uppgifter som fåmansföretag samt företagsledare och delägare ska lämna (27–29 §§),
- uppgift om tillskott och uttag (30 §),
- uppgift om betalning till utlandet (31 §),
- uppgift som ekonomiska föreningar ska lämna (32 §),
- uppgifter om skattereduktion (33–33 d §§), och
- uppgifter om prissättningsbesked (34 §).

Paragrafen anger kapitlets innehåll. Ändringen följer av att en ny paragraf avseende uppgifter som ska lämnas i inkomstslaget näringsverksamhet har lagts till i kapitlet, 15 b §.

Uppgifter för företag i beräkningsenhet

15 b §

Ett företag som ingår i en beräkningsenhet enligt 24 kap. 21 a § inkomstskattelagen (1999:1229) ska för samtliga företag i beräkningsenheten lämna uppgifter som är nödvändiga för den gemensamma beräkningen av rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto.

Paragrafen är ny och föranleds av förslaget om en generell avdragsbegränsning för negativa ackumulerade räntenetton. Paragrafen anger vilka uppgifter ett företag i en beräkningsenhet ska lämna i sin inkomstdeklaration.

För en beräkningsenhet görs en gemensam beräkning av rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto. Rätten till avdrag beror därmed ofta, eller alltid, på förhållandena hos andra företag. Företagen i beräkningsenheten måste därför lämna uppgifter som är nödvändiga för den gemensamma beräkningen av rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto, avseende samtliga företag i beräkningsenheten. Dessa uppgifter behövs för Skatteverkets kontroll av rätten till avdrag.

Vilka uppgifter som ska anges specificeras närmare i skatteförfarandeförordningen.

Övervägandena finns i avsnitt 11.2.

39 kap. Dokumentationskyldighet

Innehåll

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om

- definitioner (2 och 2 a §§),
  - generell dokumentationskyldighet (3 §),
  - dokumentationskyldighet som avser ansökan om återbetalning av eller kompensation för punktskatt (3 a §),
  - dokumentationskyldighet som avser beräkning av skatt på överintäkter från el (3 b §),
  - dokumentationskyldighet för betaltjänstleverantörer (3 c §),
  - *dokumentationskyldighet för företag som tillämpar infrastrukturundantag (3 d §)*,
  - dokumentationskyldighet som avser kassaregister (4–10 §§),
  - dokumentationskyldighet som avser personalliggare (11–12 §§),
  - dokumentationskyldighet som avser torg- och marknadshandel (13 §),
  - dokumentationskyldighet som avser leverans av investeringsguld (14 §),
  - dokumentationskyldighet som avser avropslager (14 a §),
  - dokumentationskyldighet som avser internprissättning (15–16 f §§),
- och
- föreläggande (17 §).

I paragrafen anges kapitlets innehåll.

Paragrafen ändras genom att en ny strecksats läggs till med anledning av att det införs en ny bestämmelse om dokumentationskyldighet i 3 d § för företag som tillämpar infrastrukturundantaget.

Övervägandena finns i avsnitt 14.7.

Företag som tillämpar infrastrukturundantag

3 d §

Ett företag som tillämpar infrastrukturundantaget i 24 kap. 29 a § inkomstskattelagen (1999:1229) ska i skäligen omfattning genom räkenskaper, anteckningar eller annan lämplig dokumentation se till att det finns underlag för att beräkna

- sådana ränteinkomster och ränteutgifter som avses i 24 kap. 2–4 §§ inkomstskattelagen, och
- avdragsunderlag enligt 24 kap. 25 § inkomstskattelagen.

I paragrafen, som är ny, anges att företag som tillämpar infrastrukturundantaget ska bevara visst underlag. Paragrafen är utformad med bestämmelserna i 39 kap. 3 § som förebild.

I paragrafen åläggs ett företag som tillämpar infrastrukturundantaget i 24 kap. 29 a § IL en dokumentationsskyldighet avseende sådant underlag som behövs för att kunna göra en beräkning av dels sådana ränteutgifter och ränteinkomster som avses i räntedefinitionen i 24 kap. IL, dels avdragsunderlag enligt 24 kap. 25 § IL. Dessa uppgifter behövs för att den så kallade avskattningsregeln i 24 kap. 29 f § IL ska kunna tillämpas. Den skyldighet att bevara underlag som framgår av bestämmelsen innebär i praktiken en skyldighet att bevara viss räkenskapsinformation.

Bestämmelser om hur länge underlaget måste bevaras framgår av 9 kap. 1 b § SFF.

Övervägandena finns i avsnitt 14.7.

49 kap. Skattetillägg

Innehåll

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om

- tillämpningsområdet för skattetillägg (2 och 3 §§),
- skattetillägg vid oriktig uppgift (4 och 5 §§),
- skattetillägg vid skönsbeskattning (6 och 7 §§),
- skattetillägg vid omprövning av skönsbeskattningsbeslut (8 §),
- skattetillägg när skatteavdrag inte har gjorts (9 §),
- när skattetillägg inte får tas ut (10–10 e §§),
- beräkning av skattetillägg vid oriktig uppgift (11–14 a §§),
- beräkning av skattetillägg vid skönsbeskattning (15–16 a §§),
- beräkning av skattetillägg vid omprövning av skönsbeskattningsbeslut (17 §),
- beräkning av skattetillägg när skatteavdrag inte har gjorts (18 §),
- att underlaget ska bestämmas utan hänsyn till andra frågor (19 §),
- rätträkning (20 §), och
- när skattetillägg ska tas ut enligt mer än en procentsats (21 §).

I paragrafen anges kapitlets innehåll. Ändringen följer av att nya paragrafer avseende beräkning av skattetillägg har lagts till i kapitlet; 12, 14 a och 16 a §§.

Skattetillägg vid oriktig uppgift

4 §

Skattetillägg ska tas ut av den som på något annat sätt än muntligen

1. under förfarandet har lämnat en oriktig uppgift till ledning för egen beskattning,

2. under förfarandet har lämnat en oriktig uppgift till ledning för beräkningen av rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för företag i samma beräkningsenhet enligt 24 kap. 21 a § inkomstskattelagen (1999:1229), eller

3. har lämnat en oriktig uppgift i ett mål om egen beskattning.

Skattetillägg enligt första stycket 3 får dock tas ut bara om uppgiften inte har godtagits efter prövning i sak.

Paragrafen anger grunderna för att ta ut skattetillägg vid oriktig uppgift.

Ändringen i *första stycket första punkten* är endast redaktionell, då ordet eller har tagits bort.

Första stycket andra punkten är ny. Bestämmelsen införs med anledning av förslaget om en generell avdragsbegränsning för negativa ackumulerade räntenetton. Förslaget innebär att en beräkningsenhet ska göra en gemensam beräkning av räntenetto och avdragsunderlag.

Kompletteringen i paragrafen innebär att ett företag kan påföras skattetillägg om företaget under förfarandet lämnar en oriktig uppgift som vid en gemensam beräkning enligt huvudregeln eller förenklingsregeln påverkar rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för ett eller flera andra företag i beräkningsenheten.

Vid tillämpning av huvudregeln är det fråga om en oriktig uppgift som avser det gemensamma avdragsutrymmet. Det kan vara en oriktig uppgift avseende företagets avdragsunderlag eller positiva ackumulerade räntenetto.

Vid tillämpning av förenklingsregeln kommer den oriktiga uppgiften normalt att avse ett positivt ackumulerat räntenetto.

Skattetillägg kan endast bli aktuellt om den oriktiga uppgiften leder till att ett annat företag inte ska medges avdrag för negativt ackumulerat räntenetto i den utsträckning som företaget har yrkat, så att dess beskattningsbara inkomst ökar eller att dess underskott minskar. Det ska alltså vara fråga om att det oriktiga uppgiftslämnandet har eller hade kunnat ha en direkt inverkan på skatteuttaget (eller ett underskotts storlek) hos ett eller flera andra företag. Detta framgår av 12 §.

Uppgiften ska ha lämnats till ledning för beräkningen av rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto. Uppgiften ska alltså lämnas i en beräkningsbilaga till inkomstdeklarationen eller på annat sätt

som påverkar den gemensamma beräkningen av rätt till avdrag för negativt ackumulerade räntenetto enligt huvudregeln eller förenklingsregeln.

Bestämmelsen gäller endast då ett företag har lämnat en oriktig uppgift som påverkar andra företags beskattning. I det fallet den oriktiga uppgiften endast påverkar den egna beskattningen tillämpas första punkten i stycket.

Den tidigare andra punkten i första stycket har flyttats och finns nu i *första stycket tredje punkten*.

Kompletteringarna är inte avsedda att i övrigt påverka bedömningen av när skattetillägg ska påföras.

Övervägandena finns i avsnitt 11.5.3.

Beräkning av skattetillägg vid oriktig uppgift

Företag i beräkningsenhet

12 §

Skattetillägg enligt 4 § första stycket 2 är 40 procent beräknat på ett underlag som utgörs av den statliga inkomstskatten enligt 65 kap. 10 § inkomstskattelagen (1999:1229) multiplicerat med det avdrag som inte medges på grund av rättelsen av den oriktiga uppgiften.

Paragrafen är ny och anger hur skattetillägg ska beräknas för ett företag som har lämnat en oriktig uppgift till ledning för beräkningen av rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för företag i samma beräkningsenhet enligt 4 § första stycket 2. Beräkningsenhet definieras i 24 kap. 21 a § II.

I de situationer som bestämmelsen avser ska skattetillägget beräknas för ett företag, trots att påverkan på skatteuttaget eller ett underskotts storlek sker hos ett eller flera andra företag. Skattetillägget beräknas med utgångspunkt i det avdrag som har yrkats, men inte medges, till följd av att Skatteverket har rättat den oriktiga uppgiften.

En förutsättning för att skattetillägg ska beräknas i denna situation är alltså att rättelsen av den oriktiga uppgiften medför att något eller några företag i beräkningsenheten inte medges yrkat avdrag för negativt ackumulerat räntenetto. Den oriktiga uppgiften har i dessa fall medfört att utrymmet för avdrag har blivit större än det skulle ha varit om det grundades på korrekta uppgifter. Om den oriktiga upp-

giften inte har påverkat något annat företags rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto ska något skattetillägg inte beräknas.

Följande exempel illustrerar vad som utgör underlag för beräkning av skattetillägget. Företag A har lämnat en oriktig uppgift enligt 4 § första stycket 2 avseende sitt positiva ackumulerade räntenetto. Företaget har för beskattningsåret redovisat ett positivt ackumulerat räntenetto om 100, men har inte haft inkomsten. Det gemensamma avdragsutrymmet ska därför minskas med 100. Det gemensamma avdragsutrymmet är därefter noll. Företag B har för beskattningsåret yrkat avdrag för negativt ackumulerat räntenetto med 100. Då beräkningseenheten efter rättelsen av den oriktiga uppgiften inte har något gemensamt avdragsutrymme kan företag B inte medges avdrag för negativt ackumulerat räntenetto. Det avdrag som inte medges på grund av rättelsen av den oriktiga uppgiften ska ligga till grund för beräkningen av skattetillägg som tas ut av A. Skattetillägget är i detta fall 40 procent beräknat på ett underlag som utgörs av 100 multiplicerat med aktuell bolagsskatt (20,6 procent).

Om företag B i exemplet ovan i stället endast hade gjort avdrag för negativt ackumulerat räntenetto med 50 under beskattningsåret hade beräkningen av skattetillägg utgått från det felaktiga avdraget om 50.

Ett ytterligare exempel illustrerar beräkningen av underlaget vid tillämpning av förenklingsregeln. Företag A har lämnat en oriktig uppgift enligt 4 § första stycket 2 avseende sitt positiva ackumulerade räntenetto. Företaget har för beskattningsåret redovisat ett positivt ackumulerat räntenetto om 100, men har inte haft inkomsten. I förhållande till företag A:s positiva ackumulerade räntenetto har företag B yrkat avdrag för negativt ackumulerat räntenetto om 100. Avdrag för negativt ackumulerat räntenetto kan inte medges. Det avdrag som inte medges ska ligga till grund för beräkningen av skattetillägg som tas ut av A. Skattetillägget är i detta fall 40 procent beräknat på ett underlag som utgörs av 100 multiplicerat med aktuell bolagsskatt (20,6 procent).

Övervägandena finns i avsnitt 11.5.3.

*Kvarstående negativa räntenetton**14 a §*

Om en oriktig uppgift skulle ha medfört ett kvarstående negativt räntenetto som inte utnyttjas samma beskattningsår, ska skattetillägget inte beräknas på skatt utan i stället på en sjättedel av det kvarstående negativa räntenetto som, om den oriktiga uppgiften hade godtagits, felaktigt skulle ha tillgodoräknats den som har lämnat uppgiften.

Paragrafen är ny och anger hur ett skattetillägg ska beräknas i det fall en oriktig uppgift, om den hade godtagits, skulle ha lett till ett kvarstående negativt räntenetto eller en ökning av ett kvarstående negativt räntenetto. Paragrafen har utformats med 14 § som förebild.

Ett kvarstående negativt räntenetto fastställs vid den beskattning då det uppkommer, men påverkar beskattningen först det beskattningsår då det dras av. Om en oriktig uppgift medför att ett kvarstående negativt räntenetto har fastställts till ett felaktigt belopp ska skattetillägget inte beräknas på undandragen skatt. I stället beräknas skattetillägget på en sjättedel av det kvarstående negativa räntenetto som har blivit felaktigt fastställt.

Ett exempel får illustrera hur skattetillägget beräknas. Ett företag har för beskattningsår 1 ett fastställt kvarstående negativt räntenetto om 200. I deklarationen för beskattningsår 2 redovisar företaget ett negativt ackumulerat räntenetto om 200, som i sin helhet består av det kvarstående negativa räntenettet från föregående år. Företaget redovisar vidare ett avdragunderlag om 100 vilket ger ett avdragsutrymme om 30. Företaget yrkar avdrag för negativt ackumulerat räntenetto med 30 och redovisar ett kvarstående negativt räntenetto om 170.

I Skatteverkets utredning framkommer att företaget har varit föremål för en ägarförändring under beskattningsår 2 som medför att det inte längre har rätt att utnyttja sitt kvarstående negativa räntenetto. Företagets negativa ackumulerade räntenetto ska därför vara noll för beskattningsåret. Detta medför att avdrag inte ska medges för negativt ackumulerat räntenetto om 30 och att ett kvarstående negativt räntenetto om 170 inte ska fastställas. Företaget har lämnat oriktig uppgift om avdrag för negativt ackumulerat räntenetto och om kvarstående negativt räntenetto. Skattetillägg ska beräknas på det felaktiga avdraget enligt 11 §, det vill säga 40 procent på skatten (20,6 procent) på ett underlag om 30. Detta ger ett skattetillägg om 2,47. Därutöver ska skattetillägg även beräknas på felaktigt redovisat kvarstående nega-

tivt räntenetto med 40 procent av en sjättedel av 170. Det ger ett skattetillägg om 11,33.

Övervägandena finns i avsnitt 11.5.2.

Beräkning av skattetillägg vid skönsbeskattning

Kvarstående negativa räntenetton

16 a §

Om en skönsbeskattning har minskat ett sådant kvarstående negativt räntenetto som inte utnyttjas samma beskattningsår, ska skattetillägget inte beräknas på skatt utan i stället på en sjättedel av denna minskning.

Om en skönsbeskattning har beslutats på grund av att den som är skyldig att lämna inkomstdeklaration inte har gjort det och beslutet innebär att ett för tidigare beskattningsår fastställt kvarstående negativt räntenetto utnyttjas, ska skattetillägget inte beräknas på skatt utan i stället på en sjättedel av den del av det kvarstående negativa räntenetto som utnyttjas.

Paragrafen är ny. I paragrafen finns särskilda beräkningsbestämmelser för situationer då en skönsbeskattning påverkar ett kvarstående negativt räntenetto. Paragrafen har utformats med 16 § som förebild.

I *första stycket* anges hur skattetillägget ska beräknas om en skönsbeskattning har minskat ett kvarstående negativt räntenetto som inte utnyttjas samma beskattningsår. Skattetillägget ska beräknas på en sjättedel av minskningen av det kvarstående negativa räntenettet.

I *andra stycket* anges hur skattetillägget ska beräknas om en skönsbeskattning har beslutats på grund av att den som är skyldig att lämna inkomstdeklaration inte har gjort det och beslutet innebär att ett för tidigare beskattningsår fastställt kvarstående negativt räntenetto dras av.

Ett kvarstående negativt räntenetto som inte dras av under beskattningsåret ska fastställas och rullas framåt. Om ett kvarstående negativt räntenetto har fastställts för ett företag har Skatteverket att utgå från detta vid en skönsbeskattning om företaget inte har lämnat något ytterligare skriftligt material till ledning för beskattningen. Skönsbeskattningen kan innebära att det vid det tidigare beskattningsåret fastställda kvarstående negativa räntenettet ska dras av helt eller delvis, om det finns tillräckligt avdragsutrymme för det. Skattetillägget ska då beräknas på en sjättedel av det kvarstående negativa räntenetto som utnyttjas.

Övervägandena finns i avsnitt 11.5.2.

52. kap. Beslut om särskilda avgifter

Beslut om skattetillägg

Skattetillägg vid efterbeskattning

5 a §

Ett beslut om skattetillägg på grund av oriktig uppgift enligt 49 kap. 4 § första stycket 2 får meddelas inom tre månader från den dag då beslut meddelades om att inte medge avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för ett annat företag i beräkningsenheten på grund av den oriktiga uppgiften.

Paragrafen är ny och införs med anledning av förslaget om en generell avdragsbegränsning för negativa ackumulerade räntenetton. Förslaget innebär att en beräkningsenhet ska göra en gemensam beräkning av räntenetto och avdragsunderlag. Beräkningsenhet definieras i 24 kap. 21 a § IL.

Vid en gemensam beräkning kan rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto hos ett företag bero på uppgifter som lämnas av ett annat företag. Skattetillägg på grund av oriktig uppgift ska dock påföras det företag som den oriktiga uppgiften avser, även då skatteeffekten eller ändringen av ett underskott sker hos ett annat företag. Detta framgår av 49 kap. 4 och 12 §§.

Ett beslut om skattetillägg kan enligt 3 § meddelas inom två år från utgången av det kalenderår då beskattningsåret har gått ut. Enligt nu aktuell bestämmelse kan ett sådant beslut också meddelas efter denna tidpunkt, även om det inte meddelas något beslut om efterbeskattning av företaget samtidigt. Det krävs då att beslutet om skattetillägg meddelas inom tre månader från det att ett beslut om efterbeskattning meddelas som innebär att ett avdrag för negativt ackumulerat räntenetto inte medges för annat företag inom beräkningsenheten. Båda besluten ska grunda sig på samma oriktiga uppgift, det vill säga den uppgift som är oriktig enligt 49 kap. 4 § första stycket 2. Rättelsen av företagets oriktiga uppgift ska alltså ha medfört att yrkat avdrag för negativt ackumulerat räntenetto inte medges för annat företag i beräkningsenheten.

Bestämmelsen innebär att Skatteverket alltid har en tidsfrist för att ta ut skattetillägg om tre månader efter att ett beslut om att inte medge avdrag för negativt ackumulerat räntenetto har meddelats för ett annat företag inom beräkningsenheten. Om beslutet om att inte

medge avdrag meddelas under tvåårsfristen kan dock tidsfristen bli längre enligt huvudregeln i 3 § första stycket.

Beslut om efterbeskattning ska som huvudregel meddelas inom sex år från utgången av det kalenderår då beskattningsåret har gått ut (66 kap. 27 §).

Övervägandena finns i avsnitt 11.5.3.

66 kap. Omprövning

Omprövning till nackdel på initiativ av Skatteverket

Efterbeskattning – omprövning till nackdel efter tvåårsfristen

27 §

Ett beslut om omprövning till nackdel för den som beslutet gäller av ett beslut om skatt eller avgift som avses i 2 kap. 2 § får meddelas inom sex år från utgången av det kalenderår då beskattningsåret har gått ut (efterbeskattning) om

1. ett beslut har blivit felaktigt eller inte fattats på grund av att den uppgiftsskyldige

a) under förfarandet har lämnat oriktig uppgift till ledning för egen beskattning,

b) har lämnat oriktig uppgift i ett mål om egen beskattning,

c) inte har lämnat en deklARATION eller låtit bli att lämna en begärd uppgift, eller

d) inte har lämnat begärd varuprov,

2. en felräkning, felskrivning eller något annat uppenbart förbiseende ska rättas,

3. kontrolluppgift som ska lämnas utan föreläggande eller uppgift om en betalningsmottagare som ska lämnas i en arbetsgivardeklARATION har saknats eller varit felaktig och den som uppgiften ska lämnas för inte har varit skyldig att lämna inkomstdeklARATION,

4. det föranleds av ett beslut i ett ärende eller mål

a) om en annan skatt eller avgift som avses i 2 kap. 2 §, eller samma skatt eller avgift som avses i 2 kap. 2 §, men för en annan redovisningsperiod, ett annat beskattningsår eller en annan person,

b) om fastighetstaxering,

c) om utländsk skatt eller om obligatoriska utländska socialförsäkringsavgifter som avses i 62 kap. 6 § inkomstskattelagen (1999:1229),

d) enligt lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund,

e) om huruvida en inkomst ska beskattas enligt inkomstskattelagen eller enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta eller lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.,

f) om Skatteverkets prissättningsbesked enligt lagen (2009:1289) om prissättningsbesked vid internationella transaktioner eller beslut om ändring av sådant prissättningsbesked, eller

g) om återkallelse av godkännande för tonnageskattning enligt 13 a kap. 10 § första stycket 2–4,

5. en förening eller ett registrerat trossamfund inte har genomfört en investering inom den tid som föreskrivs i ett sådant beslut som avses i 7 kap. 9 § inkomstskattelagen eller inte har följt ett annat villkor i beslutet,

6. det föranleds av en uppgift om skalbolag enligt 31 kap. 14 §, *eller*

7. ett beslut i ett ärende eller mål avseende ett annat företag i samma beräkningsenhet enligt 24 kap. 21 a § inkomstskattelagen påverkar rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto.

Paragrafen anger förutsättningarna för efterbeskattning. Det är alltså de situationer då Skatteverket får ompröva till nackdel för den som beslutet gäller även efter tvåårsfristen i 21 §, det vill säga efter det att två år har förflutit från utgången av det kalenderår då beskattningsåret har gått ut. Enligt huvudregeln ska ett sådant beslut meddelas inom sex år från utgången av det kalenderår då beskattningsåret har gått ut.

Ändringarna i *femte och sjätte punkten* är endast redaktionella, med anledning av att en *sjunde punkt* har lagts till. Denna punkt föranleds av förslaget om en generell avdragsbegränsning för negativa ackumulerade räntenetton. Förslaget innebär att en beräkningsenhet ska göra en gemensam beräkning av räntenetto och avdragsunderlag.

I den nya punkten anges att Skatteverket får besluta om efterbeskattning av ett företag till följd av ett beslut som avser ett annat företag i samma beräkningsenhet och som påverkar rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för företaget. I det fall en ändring av ett företags beskattning påverkar ett eller flera andra företags rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto kan Skatteverket besluta om sådan efterbeskattning med stöd av denna punkt.

Ordalydelsen ”beslut i ett ärende eller mål” omfattar dels beslut av Skatteverket, dels beslut av en allmän förvaltningsdomstol.

Det krävs inte att ändringen grundar sig på en oriktig uppgift. I det fall ändringen grundar sig på en oriktig uppgift kan det finnas skäl för skattetillägg enligt 49 kap. 4 och 12 §§.

I 30 § finns bestämmelser om förlängd tidsfrist för att meddela beslut om efterbeskattning i vissa fall.

Övervägandena finns i avsnitt 11.4.

Förlängd tid för efterbeskattning

30 §

Beslut om efterbeskattning enligt 27 § 4 och 7 får meddelas inom sex månader från den dag då det beslut som föranleder ändringen meddelades.

Om anstånd med betalning av skatt eller avgift har beviljats i avvaktan på beslut av kammarrätten eller Högsta förvaltningsdomstolen med anledning av ett överklagande, får beslut om efterbeskattning som avser skatteavdrag meddelas senast andra året efter utgången av det kalenderår då domstolens beslut meddelades.

Paragrafen avser förlängd tid för efterbeskattning i vissa fall.

Ändringen i *första stycket* medför att den förlängda tidsfristen för efterbeskattning gäller även för beslut som fattas med stöd av 27 § 7. Sådana beslut får meddelas inom sex månader från den dag då det beslut som föranleder ändringen meddelades. Bestämmelsen får bara praktisk betydelse om det beslut som påverkar ett annat företags rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto meddelas sent under sexårsfristen för efterbeskattning eller efter denna frist, det vill säga bara i fall där efterbeskattning med stöd av 27 § 7 behöver beslutas efter sexårsfristen.

Övervägandena finns i avsnitt 11.4.

Särskilda yttranden

Särskilt yttrande av experterna Richard Hellenius och Peter Lindstrand

Inledning

När den lagstiftning utredningen haft i uppdrag att följa upp och se över infördes uttalade regeringen att ett konkurrenskraftigt och dynamiskt företagsklimat är grunden för tillväxt och jobbskapande och att villkoren för företagande ska vara internationellt konkurrenskraftiga, främja investeringar, innehålla förutsebara regelverk och stödja en sund konkurrens. Den uttalade vidare att det är särskilt viktigt att följa upp den internationella utvecklingen för att analysera vilka effekter de nya reglerna får, bland annat på Sveriges konkurrenskraft. Med detta betänkande presenteras nu resultatet av denna uppföljning.

Vi anser att utredningen utifrån de direktiv och de resurser den tilldelats har lyckats presentera förslag som – sedda som en helhet – klart och påtagligt förbättrar och förenklar den svenska bolagsbeskattningen. Det är enligt vår bestämda uppfattning angeläget att de centrala förslagdelarna i betänkandet genomförs. Detta gäller inte minst förbättringarna av den generella avdragsbegränsningen; en förenkling av beräkningen av avdragsunderlaget, där underskott och koncernbidrag inte behöver beaktas och de dåligt fungerande specialbestämmelserna kring spärrade underskott kan utrangeras, en enklare och mer välfungerande koncernutjämning, en evig rullning av negativa räntenetton och ett höjt takbelopp i förenklingsregeln med en möjlighet till koncernkvittning innan regeln tillämpas.

Vi har valt att i detta yttrande att begränsa oss till de enligt oss stora huvudfrågorna i betänkandet, och inte heller kommentera eventuella mer avgränsade brister önskvärda att justera i den fortsatta beredningen. Sådana lämpar sig bättre att lyfta fram i ett remissyttrande.

Koncernutjämning

Dagens koncernutjämning inom detta system är förenad med allvarliga brister, dels är utjämningsmöjligheterna allt för begränsade, dels har lagstiftningen rena tekniska brister och svagheter med tydliga tillämpningsproblem. Ett exempel på det senare är beaktandet av koncernbidragsspärrade underskott. Utredningen har därför haft i uppdrag att ta fram ytterligare möjligheter till koncernutjämning och även analysera om det innebär en förenkling av koncernbidragssystemet om avdragsunderlag enligt EBITDA-regeln skulle beräknas utan hänsyn till lämnade och mottagna koncernbidrag.

Utredningens uppdrag i denna del har ställt stora krav på utredaren och sekretariatet. Uppgiften har varit svår, men enligt vår uppfattning har den trots de utmaningar de stött på löst uppdraget på ett mycket bra sätt. Dels skapar den föreslagna utjämningsmodellen goda förutsättningar för en principiellt korrekt beskattning, dels uppnås värdefulla förenklingar genom ett vid avdragsunderlagsberäkningen bortseende från inrullade underskott och koncernbidrag. Vi ser också positivt på att man väl beaktat rättssäkerhetsaspekterna i skatteförfarandet, kring omprövning, efterbeskattning skattetillägg m.m. Vi ställer oss således mycket positiva till utredningens förslag.

En påtaglig brist är dock att betänkandet saknar ett förslag som beaktar behovet av att även inkludera handels- och kommanditbolagen i utjämningsystemet. I betänkandet anges att helägda handels- och kommanditbolag likväl som andra koncernföretag är en del i en ekonomisk enhet och att förslaget att lämna dessa bolag utanför den gemensamma koncernberäkningsenheten är ett avsteg från principen om skatteneutralitet för olika organisations- och företagsformer, och skapar en asymmetri i systemet. Utredningen har dock sett avgörande svårigheter med att inkludera handels- och kommanditbolagen i en utjämning och anger att de problem som uppstår kring denna bolagsform i stället bör lösas på andra sätt, och hänvisar till att Företagsskattekommittén¹, som såg andra problem som gäller handelsbolagen i anledning av sina förslag, föreslog att det skulle införas tidsbegränsade regler som gav möjlighet att underlåta uttagsbeskattning vid underprisöverlåtelser från handelsbolag till aktiebolag inom samma koncern. Utredningen konstaterar dock att det inte ingår i uppdraget att lämna förslag som avser undantag från uttagsbeskatt-

---

¹ SOU 2014:40.

ningsreglerna och att den därför inte har vidare övervägt om det vore en bra lösning på problemet.

Det är enligt vår bestämda uppfattning mycket angeläget att regeringen i den fortsatta beredningen av detta lagstiftningsärende utarbetar ett sådant lagstiftningsförslag som Företagsskattekommittén förde fram, dvs. en möjlighet att underlåta uttagsbeskattning vid underprisöverlåtelser från handels- och kommanditbolag till aktiebolag inom samma koncern.

Evig rullning

Dagens möjligheter till rullning över tid inom den generella ränteadragsbegränsningen begränsar sig till sex år framåt i tiden. Av det EU-direktiv som reglerna baserar sig på ger utrymme för en medlemsstat att även införa rullning av outnyttjat EBITDA-utrymme under fem års tid. Alternativt kan rullning tre år bakåt i tiden av överstigande ränteutgifter tillåtas. Med beaktande av att exempelvis en betydande expansionssatsning, som påtagligt minskar resultatet under några år innan överskott uppstår, kan följas av en betydande konjunkturedgång är det olyckligt att de gällande svenska rullningsmöjligheterna är så begränsade som de är. Att utredningen nu föreslår en evig rullning är därför välkommet. Det ger bättre förutsättningar för investeringar då det direkt påverkar investeringskostnaden, genom att den oförutsägbarhet som råder med dagens regler undanröjs. Att låta kvarstående räntenetton hanteras sammantaget med årets räntenetton är också en mycket välkommen och logisk förenkling av systemet som betydligt underlättar en annars kostsam praktisk hantering av regelsystemet. Önskvärt hade varit även en möjlighet till rullning av outnyttjat avdragsutrymme. I viss grad kompenseras det av att utredningen nu föreslår att underskott från tidigare år inte ska påverka avdragsunderlaget. Genom detta minskar dagens negativa effekter för de företag som har resultat som fluktuerar, växelvis överskott och underskott.

Utredningen föreslår att bestämmelsen som innebär att kvarstående negativa räntenetton bortfaller om ett företag får ett bestämmande inflytande över ett annat företag ska kvarstå. Denna avdragsbegränsning är enligt vår uppfattning mycket långtgående och vi anser

det viktigt att avdragsbegränsningar som inträder vid ägarförändringar inte i onödan försvårar omstruktureringar av näringslivet.

Såväl FAR som Svenskt Näringsliv har tidigare efterfrågat en större översyn av det regelverk i 40 kap. IL, som vid vissa ägarförändringar begränsar rätten till avdrag för underskott. En översyn av dessa regler pågår för närvarande (Fi2024/00136), men den är tydligt avgränsad varför behovet av en sådan översyn som efterfrågats, enligt vår uppfattning, kvarstår.

Om det avdragsförbud för kvarstående negativa räntenetton som inträder efter en ägarförändring inte tas bort eller lättas upp i den fortsatta beredningen av detta lagstiftningsärende så bör enligt vår uppfattning en översyn av 40 kap. IL även inkludera denna avdragsbegränsning.

Sammanfattningsvis ser vi utredningens förslag till evig rullning som mycket positivt.

De riktade avdragsbegränsningarna

Utredningen har haft i uppdrag att utifrån rättspraxis analysera hur undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL bör ändras eller anpassas för att vara förenlig med EU-rätten samtidigt som det ska beaktas att regeln effektivt ska förebygga skatteundandraganden och inte ska kunna kringgå. Utredaren ska dock inte bedöma behovet av de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna, utan ska utgå från att regelverket ska behållas i den nuvarande omfattningen, men med de justeringar som omfattas av uppdraget ovan. Bristande förenlighet med EU-rätten ska således inte lösas genom att delar av de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna slopas. Utredaren ska hålla sig informerad om relevant pågående arbete på EU-nivå. Högsta förvaltningsdomstolen har i dom den 22 januari 2024 funnit att även regeln i 24 kap. 19 § IL (nedan kallad förvärvsregeln) strider mot etableringsfriheten och alltså inte får tillämpas i vissa situationer. Den frågan var inte aktuell när utredningen fick sitt uppdrag, utredningen har dock gjort bedömningen att eftersom detta också är en följd av EU-domstolens avgörande i Lexel så ligger det inom utredningsuppdraget att anpassa även bestämmelsen i 19 §.

Övergripande kan, enligt vår uppfattning, det proportionerliga i att behålla det här aktuella regelverket ifrågasättas. Det har över tid

visat sig att det är mycket svårt att utforma dessa regler så att de fungerar väl, dvs. förhindrar det som ska förhindras och samtidigt inte försvåra för företag att strukturera och bedriva sin verksamhet rationellt. Det ska även beaktas att det av förarbetena framgår tydligt att de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna ska snävas in till att i princip avse rena missbruksfall (prop. 2017/18:245 s. 2) och att det i dag finns ett antal andra riktade ränteavdragsbegränsningsregler, den generella ränteavdragsbegränsning som utredningens uppdrag omfattar, samt de sedan i år tillkomna begränsningar som följer av tilläggsskatten, den s.k. minimibeskattningen.

Med beaktande av regeringens direktiv och hur utredningen har tolkat uppdraget har vi dock förståelse för att utredningen begränsat sig till att lämna förslag till ändringarna av reglerna och anser att utredningen i de stora valen mellan olika alternativa lösningar i det arbetet har gjort nyanserade och välgrundade bedömningar. Vi anser emellertid att det finns vissa brister när det kommer till detaljer i lämnade lagförslag, framför allt i de ändringar som föreslås i 24 kap. 19 § IL, som reglerar avdragsrätten för ränteutgifter för interna lån som avser interna andelsförvärv.

Utredningen föreslår här att bestämmelsens tillämpningsområde utvidgas till att även omfatta ränteutgifter för en skuld som uppstått efter ett internt förvärv, om den har ett direkt samband med förvärvet. Vidare lämnas förslag på undantag från avdragsförbudet för ränteutgifter för lån som avser interna andelsförvärv. Dessa begränsar sig till de situationer där det interna förvärvet har direkt samband med ett externt förvärv eller de där skulden har uppkommit som ett led i att strukturera om verksamheten i intressegemenskapen inför en extern försäljning av andelar.

När det gäller utvidgningen av tillämpningsområdet, föreslås som rekvisit att det ska föreligga ett direkt samband mellan skulden och andelsförvärvet. Detta är enligt vår uppfattning bra, men det återstår att se hur detta krav kommer tolkas i kommande praxis och i vilken mån denna regel kan hanteras på ett förutsebart sätt.

När det gäller undantagen från avdragsförbudet är det olyckligt att förslagen helt utesluter avdragsrätt för andra affärsmässigt motiverade omstruktureringar än de som sker i samband med externa förvärv eller inför externa försäljningar. Inom näringslivet uppstår regelbundet behov av att omstrukturera koncerner för att skapa bättre förutsättningar för affärsverksamheten. När det sedan gäller de undan-

tag som utredningen föreslår ser vi problem med vissa rekvisit som ställs upp.

Vad gäller undantaget där skulden har uppkommit som ett led i att strukturera om verksamheten i intressegemenskapen inför en försäljning av andelar till någon utanför intressegemenskapen ställs bland annat upp kravet att skulden ska svara mot ett i tiden begränsat finansieringsbehov inom intressegemenskapen. Den närmare innebörden av detta krav är för oss oklart. När det gäller tidsaspekten anges att det främst bör handla om skulder som existerar under en begränsad tid i samband med själva omstruktureringsfasen. Till detta kommer hur prövningen av om det föreligger ett finansieringsbehov ska ske. I betänkandet ges som vägledning två exempel – ”Det kan vara när en utdelning som möjliggör finansiering med eget kapital kräver stämmobeslut som kan fattas först senare. En annan tänkbar situation är när det enda sättet att flytta ett bolag internt utan negativa konsekvenser är att överlåta det mot ersättning och medel för att finansiera detta inflyter först vid den externa avyttringen”. Dessa krav som ställs för avdragsrätt är enligt vår uppfattning allt för långtgående och vi riskerar en oförutsebar tillämpning.

Det är mot vad som här anförts angeläget att regeringen i den fortsatta beredningen justerar och förtydligar, så att förutsättningarna för svenska koncerners internationella konkurrenskraft inte i onödan urholkas och dessa regler upplevs förutsebara.

Finansiering

Ett genomförande av utredningens förslag skulle ge positiva signaler om utvecklingen av konkurrenskraften i den svenska bolagsbeskattningen. Utredningen föreslår dock att förslagen ska finansieras genom en höjd bolagsskatt. Vi menar att det finns en risk att denna finansieringsmetod minskar de positiva signaler som genomförandet av förslagen skulle föra med sig. Man bör i stället i den fortsatta beredningen av detta ärende överväga om inte finansieringen är i en sådan storleksordning att den kan förutsättas rymmas inom befintligt reformutrymme.

Ikraftträdande och tillämpning

När den lagstiftning utredningen haft i uppdrag att följa upp och se över infördes uttalade regeringen att en uppföljning av denna bör påbörjas inom två år från ikraftträdandet. Uppföljningsuppdraget blev dock närmare ett år försenat. Genom tilläggsuppdraget att lämna förslag på hur reglerna i direktivet om säkerställande av en global minimiskattnivå försköts uppföljningsarbetet ytterligare. Dessa förskjutningar har inneburit att de förbättringar som nu föreslås kan träda i kraft mycket senare än vad som ursprungligen var avsikten. Detta är olyckligt. De skadliga effekterna av svagheter och bristerna i lagstiftningen har förstärkts av de senare årens kraftigt högre ränteläge. Av angivna skäl anser vi att regeringen i den fortsatta beredningen bör analysera möjligheter till att låta delar av de förslag som förbättrar förutsättningar för avdrag ges retroaktiv effekt.

Särskilt yttrande av experten Ulrika Hansson

Inledning

Jag kan konstatera att utredningen har gjort ett mycket gediget arbete som skett under stark tidspress, och jag är övergripande mycket positiv till de ändringar och förbättringar som föreslås i regelverket kring ränteavdragsbegränsningar i inkomstskattelagen. I enskilda delar har jag emellertid synpunkter på utredningens vägval. Jag delar experterna Richard Hellenius och Peter Lindstrands särskilda yttrande i sin helhet med följande tillägg.

Koncernutjämning

Liksom experterna Richard Hellenius och Peter Lindstrand framhåller är de förbättringar som föreslås för koncerner en mycket välkommen åtgärd. Ändringarna kommer att leda till att företagen, oberoende av om man är ett enda företag, eller organiserad i en koncern, i stort sett kommer att kunna få de ränteavdrag man är berättigad till. Ett undantag är emellertid koncerner i vilka handels- eller kommanditbolag ingår. Dessa företagsformer får enligt förslaget inte ingå i den så kallade beräkningsenheten eftersom det inte föreligger koncernbidragsrätt mellan ett handels- eller kommanditbolag och ett aktiebolag. I betänkandet görs en prövning av begränsningen av utjämningsmöjligheten till företag med koncernbidragsrätt i förhållande till vad underliggande EU-direktiv om skatteundandraganden säger. Den jämförelse som görs i betänkandet är mellan grupper vars resultat konsolideras, och grupper definierade enligt nationell rätt vars resultat inte konsolideras. Utredningen menar att den valda avgränsningen är förenlig med EU-rätten.

Jag anser emellertid att en koncernutjämning som inte omfattar samtliga företagsformer vilka träffas av de allmänna ränteavdragsbegränsningsreglerna skapar en asymmetri i systemet och skulle kunna strida mot den så kallade likabehandlingsprincipen i EU-rätten. Jämfört med åsidosättande av principen om skatteneutralitet, vilken också aktualiseras i detta ärende och som endast kan komma i fråga mellan näringsidkare som konkurrerar med varandra, kan likabehandlingsprincipen på skatteområdet åsidosättas genom andra former av diskriminering som påverkar näringsidkare som inte nödvändigtvis

konkurrerar med varandra men som ändå befinner sig i jämförbara situationer i andra avseenden.¹ För att göra avsteg från likabehandlingsprincipen måste det finnas sakliga skäl. Ett sätt att åstadkomma likabehandling mellan företag i en koncern kan vara att låta handels- och kommanditbolag ingå i beräkningsenheten på villkor att de är helägda samt förena detta krav med ett krav på viss innehavstid eller annan tröghetsregel som försvårar skatteplanering.

Handels- och kommanditbolag förekom tidigare i olika företagsstrukturer av bland annat skatteskäl. Skattelagstiftningen har numera ändrats vilket bromsat upp förekomsten av denna företagsform. Det finns därför anledning att ge företag som av historiska skäl har handels- och kommanditbolag i sin företagsstruktur en möjlighet att utan betungande skattekonsekvenser byta företagsform på koncernenheter så att koncernutjämnningen avseende ränteavdragen kan utnyttjas i enlighet med lagstiftningens intentioner. En bra utgångspunkt för en sådan lagstiftning är Företagsskattekommitténs förslag att underlåta uttagsbeskattning vid underprisöverlåtelser från handelsbolag till aktiebolag inom samma koncern (SOU 2014:40, s. 291). Även effekter av stämpelskatt, fastighetsskatt och mervärdesskatt måste beaktas och mildras.

De riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna

Utredningens uppdrag har genom tilläggsdirektiv dir. 2022:28 varit att utreda och föreslå hur undantagsregeln i de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna bör utformas eller anpassas för att vara förenlig med EU-rätten, samtidigt som det ska beaktas att reglerna ska förebygga skatteundandraganden och inte ska kunna kringgå. Detta med anledning av att regeln i 24 kap. 18 § andra stycket inkomstskattelagen och uttalanden i förarbeten kring hur denna regel ska tolkas har befunnits strida mot principen om etableringsfrihet i EU-rätten, jfr EU-domstolens dom i mål C-484/19 (Lexel AB mot Skatteverket) samt HFD:s dom HFD 2021 not. 10.

I februari 2024 konstaterade HFD att även bestämmelsen i 24 kap. 19 § inkomstskattelagen innebär en inskränkning av etableringsfriheten i EUF-fördraget, jfr HFD 2024 ref. 6. Utredningen har därför valt att justera även denna bestämmelse så att den blir förenlig med

---

¹ Jämför uttalanden i fördragsbrottsärendet mot Sverige, domen i EU-domstolen C-480/10.

EU-rätten. Utredningen har dock enligt min bedömning justerat lydelsen i en skärpande riktning.

Jag tycker att ändringarna i bestämmelserna i 24 kap. 18–19 §§ inkomstskattelagen inom ramen för denna utredning bör begränsas till vad som är absolut nödvändigt för att uppnå överensstämmelse med EU-rätten med risk för att man annars komplicerar tolkningen av reglerna ytterligare. Men hänsyn till utvecklingen i rättspraxis skulle man dock kunna klargöra begreppet 'affärsmässigt motiverat' i 24 kap. 19 § IL så att tolkningen överensstämmer med intentionen enligt de ursprungliga förarbetena i prop. 2008/09:65.

Jag tycker att lagstiftaren i ett nästa steg bör överväga behovet av reglerna i 24 kap. 18–19 §§ IL i ett bredare sammanhang, t.ex. ihop med en översyn av lagen om skatteflykt, samt eventuella anpassningar som skulle kunna göras med hänsyn till artikel 6 i ATAD-direktivet. Mycket har hänt sedan tillkomsten av lagen om skatteflykt, och den internationella utvecklingen inom OECD och EU de senaste drygt 10 åren med ett stort antal åtgärder mot aggressiv skatteplanering och skatteundandragande får anses kunna ge större vägledning kring när lagen om skatteflykt kan tillämpas. Befintlig lagstiftning i kombination med framvuxen rättspraxis är inte tillfredsställande i ett rätts-säkerhetsperspektiv, och lagstiftningen blir inte bättre med de ändringar som föreslås.

Infrastrukturundantag

Utredningen bedömer att ett undantag från de allmänna ränteavdragsbegränsningsreglerna avseende investeringar i långfristiga offentliga infrastrukturprojekt inte bör införas. Skälen som lyfts fram är att sådana regler dels komplicerar regelverket, dels ökar risken för skattearbitrage. Enligt direktiven ska emellertid utredningen lämna ett förslag på hur ett sådant undantag kan utformas.

Jag anser att ett infrastrukturundantag, vilket genomförts i 18 av EU:s 27 medlemsstater, bör införas även i Sverige. De regler som genomförs ska naturligtvis vara förenliga med EU:s statsstödsregelverk.

Jag tycker liksom utredningen att en prövning ska ske i varje enskilt fall, i ljuset av den praxis som finns på olika områden där statsstöd har bedömts. Jag anser emellertid att kravet som uppställs i förslaget att undantaget endast ska omfatta särskilda företag som ”ute-

slutande eller så gott som uteslutande genomför offentliga infrastrukturprojekt” går utöver det underliggande EU-direktivets villkor samt OECD:s riktlinjer. Jag anser att avgränsningen ska göras per projekt med de krav som uppställs i underliggande EU-direktiv att särredovisa projektet. Jag anser inte att utredningens förslag till evig rullning av negativa räntenetton, vilket i sig är ett mycket välkommet förslag, innebär att ett särskilt infrastrukturundantag blir obehövligt.

Offentliga infrastruktursatsningar är viktigt för landet och Sverige står inför stora behov, icke minst med anledning av Sveriges NATO-inträde som ställer krav på förbättrad infrastruktur, behoven att upp-rusta och klimatanpassa våra bostäder, icke minst gällande energi-effektivisering, samt behovet av tillskapande av bostäder där samverkan mellan offentliga och privata aktörer är viktigt och vanligt förekommande.

Ikraftträdande och tillämpning

Förbättrade ränteavdrag är av stor betydelse för svenska företags konkurrenskraft. De svenska ränteavdragsbegränsningsreglerna har i en internationell jämförelse varit strikta. Det gäller såväl rätten att koncernutjämna, rullning av negativa räntenetton samt nivån på den så kallade förenklingsregeln. Sverige har tillämpat det lägsta taket på förenklingsregeln inom EU, 5 miljoner SEK, jämfört med tillåtna 3 miljoner Euro enligt det underliggande EU-direktivet. Nu föreslår utredningen att taket höjs till 25 miljoner kronor vilket är ytterst välkommet.

Jag anser med anledning av den kraftigt förändrade räntebilden från 2022 och framåt att regeringen bör överväga att ge höjningen av taket i förenklingsregeln effekt från den 1 januari 2025 i stället för från 1 januari 2026. Detta är särskilt viktigt för små- och medelstora företag. En åtgärd som kan bidra till ökad investeringsvilja och utgöra ett viktigt incitament i det pågående klimatarbetet.

Referenser

Offentligt tryck

Propositioner och regeringens skrivelser

- Prop. 1960:30 *med förslag till förordning om rätt till förlustutjämning vid taxering för inkomst, m.m.*
- Prop. 1965:126 *med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m.m.*
- Prop. 1972:13 *med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370).*
- Prop. 1977/78:79 *om ändrade beskattningsregler för koncernbidrag m.m.*
- Prop. 1978/79:204 *om omläggning av skogsbeskattningen.*
- Prop. 1978/79:210 *om ändrad företagsbeskattning.*
- Prop. 1981/82:130 *med förslag till ny vattenlag.*
- Prop. 1984/85:76 *om beskattning av vissa utländska forskare.*
- Prop. 1988/89:55 *om reavinstbeskattning av andelar i handelsbolag m.m.*
- Prop. 1989/90:74 *om ny taxeringslag m.m.*
- Prop. 1989/90:110 *om reformerad inkomst- och företagsbeskattning.*
- Prop. 1990/91:54 *om kvarvarande frågor i reformeringen av inkomst- och företagsbeskattningen, m.m.*
- Prop. 1990/91:89 *om förhandsbesked och dispenser i skattefrågor.*
- Prop. 1990/91:166 *om särskild löneskatt på pensionskostnader, m.m.*
- Prop. 1991/92:43 *om vissa ändringar i bestämmelserna om skatte-tillägg, preliminär B-skatt m.m.*
- Prop. 1992/93:127 *om vissa frågor om beskattning av inkomst av tjänst.*

- Prop. 1993/94:234 *Vissa inkomst- och företagskattefrågor, m.m.*
- Prop. 1996/97:136 *Ny ellag.*
- Prop. 1998/99:28 *Beskattning av fordringar och skulder i utländsk valuta.*
- Prop. 1999/00:2 *Inkomstskattelagen.*
- Prop. 2000/01:12 *Beskattning av utländska nyckelpersoner.*
- Prop. 2002/03:96 *Skattefri kapitalvinst och utdelning på näringsbetingade andelar.*
- Prop. 2002/03:99 *Det nya Skatteverket.*
- Prop. 2002/03:106 *Administrativa avgifter på skatte- och tullområdet, m.m.*
- Prop. 2003/04:28 *Skatteregler om värdering av lager av finansiella instrument.*
- Prop. 2004/05:62 *Genomförande av EG:s direktiv om gemensamma regler för de inre marknaderna för el och naturgas, m.m.*
- Prop. 2008/09:35 *Framtidens resor och transporter – infrastruktur för hållbar tillväxt.*
- Prop. 2008/09:65 *Sänkt bolagsskatt och vissa andra skatteåtgärder för företag.*
- Prop. 2009/10:36 *Skattefri kapitalvinst och utdelning på andelar inom handelsbolagssektorn.*
- Prop. 2009/10:235 *Enklare redovisning.*
- Prop. 2010/11:165 *Skatteförfarandet.*
- Prop. 2012/13:1 *Budgetpropositionen för 2013.*
- Prop. 2012/13:25 *Investeringar för ett starkt och hållbart transportsystem.*
- Prop. 2014/15:100 *2015 års ekonomiska vårproposition.*
- Prop. 2017/18:245 *Nya skatteregler för företagssektorn.*
- Prop. 2017/18:296 *Genomförande av CFC-regler i EU:s direktiv mot skatteundandraganden.*
- Prop. 2020/21:23 *Justerande bestämmelser om avdrag för koncernbidragsspärrade underskott och avdrag för negativt räntenetto.*

Prop. 2020/21:111 *Genomförande av bestämmelsen i EU:s direktiv mot skatteundandraganden för att motverka omvända hybrida mismatchningar.*

Prop. 2023/24:23 *Förvärv och förvaltning av vissa kreditavtal.*

Utredningsbetänkanden och promemorior

SOU 1954:19 *Förslag till ändrad företagsbeskattning.*

SOU 1958:35 *Förlust- och resultatutjämnning.*

SOU 1985:42 *Förenklad taxering – Principförslag om taxering, omprövning, process m.m.*

SOU 1988:21 *Ny taxeringslag – reformerad skatteprocess – Del 1 – Motiv.*

SOU 1989:34 *Reformerad företagsbeskattning – Del I och II.*

SOU 1997:178 *Enskilda näringsidkare – Översyn av skattereglerna*

SOU 2014:40 *Neutral bolagsskatt – för ökad effektivitet och stabilitet.*

SOU 2014:68 *Förenklade skatteregler för enskilda näringsidkare och fysiska personer som är delägare i handelsbolag*

Fi2014/4205 *Ränteavdragsbegränsningar i syfte att förhindra vissa fall av skatteplanering inom en intressegemenskap.*

Fi2017/02752/S1 *Nya skatteregler för företagssektorn.*

Rättsfall och myndighetspraxis

EU-domstolen

Dom *Imperial Chemical Industries mot Colmer*, C-264/96, ECLI:EU:C:1998:370.

Dom *Baars*, C-251/98, ECLI:EU:C:2000:205.

Dom *Lankhorst-Hohorst*, C-324/00, ECLI:EU:C:2002:749.

Dom *Überseering*, C-208/00, ECLI:EU:C:2002:632.

Dom *Halifax m.fl.*, C-255/02, ECLI:EU:C:2006:121.

Dom *Cadbury Schweppes och Cadbury Schweppes Overseas*, C-196/04, ECLI:EU:C:2006:544.

- Dom Test Claimants in the Thin Cap Group Litigation*, C-524/04, ECLI:EU:C:2007:161.
- Dom Oy AA*, C-231/05, ECLI:EU:C:2007:439.
- Dom Columbus Container Services*, C-298/05, ECLI:EU:C:2007:754.
- Dom Part Service*, C-425/06, ECLI:EU:C:2008:108.
- Dom Lammers & Van Cleeff*, C-105/07, ECLI:EU:C:2008:24.
- Dom Glaxo Wellcome*, C-182/08, ECLI:EU:C:2009:559.
- Dom SGI*, C-311/08, ECLI:EU:C:2010:26.
- Dom Idryma Typou*, C-81/09, ECLI:EU:C:2010:622.
- Dom Weald Leasing*, C-103/09, ECLI:EU:C:2010:804.
- Dom SIAT*, C-318/10, ECLI:EU:C:2012:415.
- Dom Scheunemann*, C-31/11, ECLI:EU:C:2012:481.
- Dom Test Claimants in the FII Group Litigation*, C-35/11, ECLI:EU:C:2012:707.
- Dom Felixstowe Dock and Railway Company m.fl.*, C-80/12, ECLI:EU:C:2014:200.
- Dom Itelcar*, C-282/12, ECLI:EU:C:2013:629.
- Dom SIESC m.fl.*, C-155/13, ECLI:EU:C:2014:145.
- Dom X*, C-686/13, ECLI:EU:C:2015:375.
- Dom Groupe Steria*, C-386/14, ECLI:EU:C:2015:524.
- Dom WebMindLicenses*, C-419/14, ECLI:EU:C:2015:832.
- Dom Eqiom och Enka*, C-6/16, ECLI:EU:C:2017:641.
- Dom N Luxembourg 1*, C-115/16, C-118/16, C-119/16 och C-299/16, ECLI:EU:C:2019:134.
- Dom T Danmark*, C-116/16 och C-117/16, ECLI:EU:C:2019:135.
- Dom Hornbach-Baumarkt*, C-382/16, ECLI:EU:C:2018:366.
- Dom X*, C-398/16 och C-399/16, ECLI:EU:C:2018:110.
- Dom Deister Holding*, C-504/16 och C-613/16, ECLI:EU:C:2017:1009.
- Dom EV*, C-685/16, ECLI:EU:C:2018:743.
- Dom Lexel*, C-484/19, ECLI:EU:C:2021:34.
- Dom Viva Telecom Bulgaria*, C-257/20, ECLI:EU:C:2022:125.

Dom *Gallaber*, C-707/20, ECLI:EU:C:2023:101.
Generaladvokatens yttrande, *X BV v Staatssecretaris van Financiën*,
C-585/22, ECLI:EU:C:2024:238.

Högsta förvaltningsdomstolen

HFD 2011 ref. 90.
HFD 2012 ref. 6.
HFD 2020 ref. 68.
HFD 2021 not. 10.
HFD 2021 not. 47.
HFD 2021 not. 48.
HFD 2021 ref. 62.
HFD 2021 ref. 63.
HFD 2021 ref. 68.
HFD 2022 not. 23.
HFD 2022 ref. 49.
HFD 2023 ref. 3.
Högsta förvaltningsdomstolens beslut den 8 september 2023,
mål nr 2142-23.
HFD 2024 not. 4.
HFD 2024 ref. 6.

Övriga domstolar

Kammarrätten i Stockholms dom den 3 december 2013,
mål nr 4885-13.
Kammarrätten i Stockholms dom den 26 maj 2016,
mål nr 7186-7190-15.
Kammarrätten i Stockholms dom den 30 juni 2017, mål nr 3533-16
och 4761-5764-16.
Kammarrätten i Stockholms dom den 18 oktober 2018,
mål nr 4578-4579-17.

Kammarrätten i Stockholms dom den 19 november 2021,
mål nr 8418–8419-19.

Kammarrätten i Göteborgs dom den 22 december 2022,
mål nr 4366-17 och 4368-17.

Kammarrätten i Stockholms dom den 20 februari 2023,
mål nr 1150–1152-21.

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 13 mars 2024,
mål nr 2324-23.

EFTA-domstolens dom den 1 juni 2022, mål nr E-3/21,
PRA Group Europe AS.

Myndigheter

Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10),
Årsredovisning i mindre företag, K2.

Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2017:4) *om upphävande av vissa allmänna råd, rekommendationer och uttalanden om årsredovisning, årsbokslut och bokföringskyldighet*.

Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2012:1),
Årsredovisning och koncernredovisning, K3.

Bokföringsnämndens rekommendationer (BFN R7), *Värdering av fordringar och skulder i utländsk valuta*.

International Accounting Standards Board, *International Financial Reporting Standards, IFRS 9 Financial Instruments*.

Rådet för finansiell rapporterings rekommendation, *RFR 2 Redovisning för juridiska personer*.

Sjöfartsverkets tillkännagivande (SJÖFS 2013:4) *av register över allmänna farleder och allmänna hamnar*.

Skatterättsnämndens förhandsbesked den 27 april 2023,
dnr 71-22/D.

Skatterättsnämndens förhandsbesked den 31 maj 2023,
dnr 124-22/D.

Skatteverkets ställningstagande den 25 februari 2013, *Några frågor vid tillämpningen av ränteavdragsbegränsningsreglerna gällande väsentligt inflytande, undantaget från 10%-regeln och ventilen*,
dnr 131 117306-13/111.

- Skatteverkets ställningstagande den 20 mars 2020, *Utgift för negativ ränta på banktillgodohavande utgör inte en ränteutgift*, dnr 8-124429.
- Skatteverkets ställningstagande den 20 mars 2020, *Förhållandet mellan förenklingsregeln och regeln om avdrag för ett annat koncernföretags negativa räntenetto*, dnr 8-137795.
- Skatteverkets ställningstagande den 9 juli 2021, *HFD 2021 not. 10, Prövning av om undantagsregeln i 2013 års ränteavdragsbegränsningsregler är förenlig med unionsrätten*, dnr 8-1088642.
- Skatteverkets ställningstagande den 17 november 2022, *I vilka situationer kan utgifter till annan part än långgivaren räknas som ränteutgifter?*, dnr 8-1925656.
- Skatteverkets ställningstagande den 13 mars 2023, *HFD 2022 ref. 49 – Avdrag för ränteutgifter som uppkommer till följd av ett koncerninternt förvärv av aktier*, dnr 8-2256821.

Litteratur

- Andresen, M. E., & Thorvaldsen, L. (2023), *The importance of escape clauses: Firm response to thin capitalization rules*, CESifo Working Paper 10183.
- Carlquist, M, (2021, version 1, JUNO), *Statligt stöd till näringslivet – Den rättsliga regleringen av statens stödgivning*.
- Gren, M., *Selektiva skatter och statsstöd*, Svensk Skattetidning 2016:1, s. 3–8.
- OECD (2015), *Limiting Base Erosion Involving Interest Deductions and Other Financial Payments, Action 4 – 2015 Final Report*, OECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting Project, OECD Publishing, Paris.
- OECD (2017), *Limiting Base Erosion Involving Interest Deductions and Other Financial Payments, Action 4 – 2016 Update: Inclusive Framework on BEPS*, OECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting Project, OECD Publishing, Paris.
- Silvani, C. (15 oktober 2023), *Italy – Corporate Taxation*, Country Tax Guides IBFD.

Övrigt

Finland

Finska Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2016:72.

Finska Högsta förvaltningsdomstolens avgörande HFD 2021:178.

Regeringens proposition till riksdagen *med förslag till lag om ändring av bestämmelserna om begränsning av ränteavdrag*, RP 150/2018 rd.

Regeringens proposition till riksdagen *med förslag till lag om ändring av 18 a och 18 b § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet*, RP 211/2021 rd.

Regeringens proposition till riksdagen *med förslag till lag om ändring av 18 b § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet*, RP 202/2022 rd.

Norge

Prop. 1 LS (2013–2014) *Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak og stortingsvedtak) for budsjettåret 2014 – Skatter, avgifter og toll 2014*.

Övriga källor

Bokföringsnämndens brevvar till Finansinspektionen den 8 juni 2018, *Fråga om tillämpning av uppskrivningsreglerna i årsredovisningslagen när finansiella anläggningstillgångar redovisas till upplupet anskaffningsvärde*.

Dokumentation av Företagsdatabasen 2017, produktkod NV0101, SCBDOK 4.0.

Europeiska kommissionens beslut av den 20 december 2011 om tillämpningen av artikel 106.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på statligt stöd i form av ersättning för allmännyttiga tjänster som beviljas vissa företag som fått i uppdrag att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, (2012/21/EU).

- Europeiska kommissionens tillkännagivande om begreppet statligt stöd som avses i artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, (2016/C 262/01).
- Finansdepartementet, *Beräkningskonventioner 2024 – En rapport från skatteekonomiska enheten i Finansdepartementet*.
- IBFD Tax Research Platform, *ATAD Implementation Tables*, Tables IBFD (hämtade den 22 april 2024).
- Irish Tax and Customs (januari 2024), *Tax and Duty Manual, Guidance on the Interest Limitation Rule*, Part 35D-01-01.
- Konjunkturinstitutet, *Statistikdatabasen – Att finansiera företagens verksamhet är för närvarande*.
<https://statistik.konj.se/PXWeb/pxweb/sv/KonjBar> (hämtad den 30 april 2024).
- OECD, *Statutory Corporate Tax Rates 2023*,
https://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=CTS_CIT (hämtad den 23 april 2024).
- Rapport från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om genomförandet av rådets direktiv (EU) 2016/1164 av den 12 juli 2016 om fastställande av regler mot skatteflyktsmetoder som direkt påverkar den inre marknads funktion, ändrat genom rådets direktiv (EU) 2017/952 om ändring av direktiv (EU) 2016/1164 vad gäller hybrida mismatchningar med tredjeländer, COM(2020) 383 final, den 19 augusti 2020.
- Regeringens beslut den 22 december 2022, *Uppdrag att förhandla och ingå överenskommelser om att flygplatser ska vara beredskapsflygplatser under 2023*, dnr I2022/02414.
- Skatteverkets promemoria den 24 november 2008 *Handelsbolagen och kapitalvinstbeskattningen*, dnr 131 440306-08/113.
- Skatteverkets rapport den 12 januari 2016, *Skatteplanering med ränteavdrag i företagssektorn – Uppföljning av tillämpningen av 2013 års regler samt externa lån*, dnr 131 674362-15/113.
- Sveriges Domstolar, *Årsredovisning 2023*.
- Swedavia AB, *Års- & hållbarhetsredovisning 2023*.
- Tillväxtverket (2017), *Ekonomiska effekter av nya regler – Så beräknar du företagens kostnader*, info 0696.

- Trafikverket, *Sveriges järnvägsnät*, senast uppdaterad den 10 januari 2024, hämtad den 1 maj 2024, <https://www.trafikverket.se/resa-och-trafik/jarnvag/sveriges-jarnvagsnat/>.
- Transportstyrelsen, *Infrastrukturförvaltare och Tunnelbana/Spårväg*, hämtad den 1 maj 2024, <https://jvportalen.transportstyrelsen.se/ExternaTjanster.wp/Tillstand/infrastructure>.
- Transportstyrelsen, *Svenska flygplatser*, senast uppdaterad den 15 januari 2024, hämtad den 1 maj 2024, <https://www.transportstyrelsen.se/sv/luftfart/flygplatser-flygtrafiktjanst-och-luftrum/svenska-flygplatser>.

Kommittédirektiv 2021:97

En uppföljning av de nya skattereglerna för företagssektorn

Beslut vid regeringssammanträde den 28 oktober 2021

Sammanfattning

En särskild utredare ska följa upp och se över vissa frågor med anledning av de nya skattereglerna för företagssektorn som trädde i kraft den 1 januari 2019.

Utredaren ska bl.a.

- analysera och överväga om kvarstående negativa räntenetton ska fastställas till sin storlek vid uppkomsten och om de ska kunna behållas längre tid än sex år samt, om det bedöms lämpligt, lämna sådana förslag,
- analysera och överväga alternativa eller ytterligare möjligheter till koncernutjämnings avseende avdragsunderlag för negativa räntenetton och, om det bedöms lämpligt, lämna sådana förslag,
- följa upp och analysera den rättspraxis som finns avseende räntedefinitionen och vid behov lämna förslag på förändringar av definitionen,
- utvärdera och analysera hur bestämmelserna om valutasäkring bör ändras så att de blir anpassade till de redovisningsmässiga reglerna,
- analysera behovet och lämpligheten av ett infrastrukturundantag samt föreslå utformning av ett sådant undantag,

- analysera om syftet med den generella ränteavdragsbegränsningen uppnås, hur regeln påverkar Sveriges konkurrenskraft samt om reglerna förebygger skatteplanering på avsett sätt och inte kan kringgå.

Uppdraget ska redovisas senast den 1 november 2023.

Det internationella och nationella arbetet för att förhindra skatteundandragande

Flera nationella åtgärder som vidtagits i Sverige de senaste åren för att förhindra skatteundandragande är ett resultat av det omfattande internationella arbetet som bedrivits inom EU och OECD. I detta arbete har Sverige deltagit aktivt.

OECD:s rekommendationer om åtgärder mot skatteplanering genom ränteavdrag

Våren 2013 påbörjade OECD med understöd av G20 ett projekt för att motverka skattebaseroering och vinstförflyttning ("Base Erosion and Profit Shifting Project", BEPS). I oktober 2015 publicerades 13 rapporter (avseende 15 åtgärdsområden) och ett sammanfattande dokument som tillsammans utgör det s.k. BEPS-paketet.

En av åtgärderna i BEPS-paketet gäller internationell skatteplanering med ränteavdrag. Rekommendationer på detta område lämnas i OECD:s rapport från den 5 oktober 2015 "Final report on action 4: Limiting Base Erosion Involving Interest Deductions and Other Financial Payments" (OECD:s BEPS-rekommendationer, åtgärd 4). En av rekommendationerna i rapporten är en generell begränsning av ränteavdrag, som i första hand bör utformas som en avdragsbegränsning för negativa räntenetton. Ett företags netto-ränteutgifter får dras av upp till en fast andel av resultatmåttet EBITDA ("Earnings Before Interest and Tax, Depreciation and Amortization"). Det rekommenderas att procentsatsen sätts inom spannet 10–30 procent utifrån vissa kriterier (avsnitt 6).

En annan åtgärd i BEPS-paketet är rekommendationer för att neutralisera de skattemässiga effekter som kan uppstå vid hybrida mismatchningar. Rekommendationerna återfinns i OECD:s rapport "Final report on action 2: Neutralising the Effects of Hybrid Mismatch

Arrangements” (OECD:s BEPS-rekommendationer, åtgärd 2). Arbetet med att ta fram rekommendationer för att neutralisera effekterna av mismatchningar med fasta driftställen inleddes kort efter att OECD:s BEPS-rekommendationer (åtgärd 2) publicerades. Arbetet resulterade i ett antal rekommendationer som återfinns i OECD:s rapport ”Neutralising the Effects of Branch Mismatch Arrangements” (OECD:s BEPS-rekommendationer om fasta driftställen).

Direktivet mot skatteundandraganden

Direktivet mot skatteundandraganden (rådets direktiv (EU) 2016/1164 av den 12 juli 2016 om fastställande av regler mot skatteflyktsmetoder som direkt inverkar på den inre marknads funktion, EUT L 193, 19.7.2016, s. 1–14) antogs av rådet den 12 juli 2016. Direktivet innebär att EU:s medlemsstater samordnar genomförandet av vissa av OECD:s åtgärds punkter mot BEPS, däribland åtgärd 4 om ränteavdragsbegränsningar och åtgärd 2 om hybrida mismatchningar.

Ränteavdragsbegränsningsregeln i artikel 4 i direktivet ska motverka skatteplanering med ränteavdrag. Artikeln innebär att det ska införas en generell begränsning av avdrag för nettoränteutgifter baserad på måttet EBITDA. Avdrag får göras med 30 procent av EBITDA.

Direktivet innebär en minsta skyddsnivå för medlemsstaternas bolagsskattebasen (artikel 3), och hindrar således inte tillämpningen av nationella bestämmelser som syftar till att säkerställa en högre skyddsnivå för inhemska bolagsskattebasen. Direktivet innehåller även ett antal frivilliga moment, t.ex. kan medlemsstaterna från tillämpningen av den generella ränteavdragsbegränsningsregeln undanta lån som finansierar ett långsiktigt offentligt infrastrukturprojekt (artikel 4.4.b).

Genom rådets direktiv (EU) 2017/952 av den 29 maj 2017 om ändring av direktiv (EU) 2016/1164 vad gäller hybrida mismatchningar med tredjeländer, här kallat ändringsdirektivet, utvidgades bestämmelserna om hybrida mismatchningar i artikel 9 i direktivet om skatteundandraganden i ett antal avseenden. Till exempel innebär utvidgningen att fler former av hybrida mismatchningar omfattas av tillämpningsområdet, t.ex. hybrida mismatchningar genom fasta driftställen.

Genomförandet av direktivet mot skatteundandraganden i Sverige

De nya skattereglerna för företagssektorn som trädde i kraft den 1 januari 2019 innebar delvis ett genomförande av EU:s direktiv mot skatteundandraganden (prop. 2017/18:245, bet. 2017/18:SkU25, rskr. 2017/18:398). Det gällde exempelvis avdragsbegränsningen för negativa räntenetton i 24 kap. 21–29 §§ inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, som bl.a. innehåller den s.k. EBITDA-regeln. Genom dessa bestämmelser genomfördes i svensk rätt den generella ränteavdragsbegränsningsregeln i artikel 4 i direktivet.

Även bestämmelserna om avdragsförbud för ränteutgifter vid vissa gränsöverskridande situationer i 24 kap. 15 a–15 e §§ IL, som var en del av de nya skattereglerna för företagssektorn, innebar ett genomförande av samma direktiv. De senare bestämmelserna har den 1 januari 2020 ersatts av bestämmelserna i 24 b kap. IL om särskilda bestämmelser vid vissa situationer med gränsöverskridande inslag (prop. 2019/20:13, bet. 2019/20:SkU8, rskr. 2019/20:79). Därmed har artiklarna 9 och 9b i direktivet, som rör hybrida mismatchningar, genomförts i svensk rätt. Den 1 juli 2021 infördes bestämmelser om den skattemässiga behandlingen av vissa transparenta företag för att motverka skatteplanering genom s.k. omvända hybrida mismatchningar (prop. 2020/21:111, bet. 2020/21:SkU23, rskr. 2020/21:328). Därmed har artikel 9a i direktivet genomförts i svensk rätt.

Införandet av den generella ränteavdragsbegränsningen, som innebar en breddning av bolagsskattebasen, kombinerades med en sänkning av bolags- och expansionsfondsskattesatserna från 22 procent till 20,6 procent. Vidare har den s.k. riktade ränteavdragsbegränsningsregeln snävats in till att i princip avse rena missbruksfall (24 kap. 16–20 §§ IL) och ändringar gjorts i reglerna om årliga värdeminskningsskattavdrag för hyreshus genom införandet av ett primäravdrag (19 kap. 5 a § IL).

Andra bestämmelser i direktivet mot skatteundandraganden än artiklarna 4, 9, 9a och 9b har genomförts i svensk rätt genom andra lagstiftningsärenden.

Genomförandet av regeln om begränsning av ränteavdrag i andra medlemsstater

Ett av skälen till att BEPS-paketet har tagits fram är att det är svårt för ett enskilt land att på egen hand motverka erodering av skattebasen och förflyttning av vinster eftersom bolagsskattebasen i vissa delar är lätttröglig. Det betyder att om ett land på egen hand (dvs. unilateralt) inför vissa åtgärder för att motverka skattebaserosering och vinstförflyttning, är det ofta möjligt för multinationella företag att kringgå åtgärderna. Unilaterala åtgärder kan dessutom skada ett lands konkurrenskraft när det gäller att attrahera investeringar samt leda till internationell dubbelbeskattning. För att inte skapa möjligheter till kringgåenden och för att skydda den inhemska bolagsskattebasen, bör de nationella åtgärder som vidtas inte avvika alltför mycket från hur andra länder genomfört motsvarande bestämmelser.

Europeiska kommissionen har lämnat en rapport till Europaparlamentet och rådet om genomförandet av direktivet mot skatteundandraganden (Rapport från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om genomförandet av rådets direktiv (EU) 2016/1164 av den 12 juli 2016 om fastställande av regler mot skatteflyktsmetoder som direkt påverkar den inre marknadens funktion, ändrat genom rådets direktiv (EU) 2017/952 om ändring av direktiv (EU) 2016/1164 vad gäller hybrida mismatchningar med tredjeländer). Rapporten utgör det första steget i den utvärdering av direktivet som kommissionen ska genomföra och som särskilt ska avse bestämmelserna om ränteavdragsbegränsning. I rapporten redovisas en översikt över genomförandet, t.ex. andelen medlemsstater som valt att genomföra direktivet på ett visst sätt när valfrihet vid genomförandet är tillåten eller andelen medlemsstater som valt att genomföra direktivet på ett mer restriktivt sätt än vad direktivets miniminormer kräver.

Det bör göras en uppföljning av de nya skattereglerna för företagssektorn

Vid införandet av de nya skattereglerna för företagssektorn lyftes det fram att de nya reglerna var omfattande och att de skulle innebära en stor förändring för många företag och för Skatteverket. Förutom att de nya skattereglerna i sig har inneburit en omfattande förändring kan det konstateras att de även inneburit vissa förändringar av redan

gällande skatteregler för företagssektorn. Det gäller exempelvis bestämmelserna om tidigare års underskott i 40 kap. IL.

En anledning till att de nya skattereglerna inneburit ändringar i redan gällande regelverk är att anpassningar krävts för att reglera förhållandet mellan de nya respektive de redan gällande skattereglerna. När det gäller reglerna om tidigare års underskott i 40 kap. IL innebar införandet av avdragsbegränsningen för negativa räntenetton en förändring av den s.k. koncernbidragsspärren i 40 kap. 18 § IL. Den 1 januari 2021 trädde även de justerande bestämmelserna om avdrag för koncernbidragsspärrade underskott och avdrag för negativt räntenetto i 24 kap. 25 a och 25 b §§ och 40 kap. 19 a–19 d §§ IL i kraft (prop. 2020/21:23, bet. 2020/21:SkU9, rskr. 2020/21:77). Genom de justerande bestämmelserna tydliggörs förhållandet mellan avdragsbegränsningen för negativa räntenetton och bestämmelserna om avdrag för tidigare års underskott, när ett företag har både koncernbidragsspärrade underskott och ett negativt räntenetto som inte får dras av.

Införandet av avdragsbegränsningen för negativa räntenetton har även inneburit en viss förändring gällande den praktiska tillämpningen av reglerna om koncernbidrag i 35 kap. IL. Anledningen är att mottagna och lämnade koncernbidrag räknas med vid beräkningen av det avdragsunderlag som beräknas enligt EBITDA-regeln (24 kap. 25 § IL).

EU-domstolen har i mål C-484/19 prövat de s.k. riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna i dess lydelse från 2013. Högsta förvaltningsdomstolen meddelade dom den 22 mars 2021. Med anledning av de nya avdragsförbuden för ränteutgifter och den generella ränteavdragsbegränsningsregeln för negativa räntenetton ändrades de riktade ränteavdragsbegränsningarna (24 kap. 16–20 §§ IL) på så sätt att tillämpningsområdet har smalnats av och endast träffar skuldförhållanden som uteslutande eller så gott som uteslutande (90–95 procent i stället för 75 procent) har uppkommit för att intressegemenskapen ska få en skatteförmån.

Mot bakgrund av att de nya skattereglerna för företagssektorn innebär en omfattande förändring aviserade regeringen i förarbetena (prop. 2017/18:245 s. 281) att det skulle komma att ske en uppföljning av rättstillämpningen av de nya reglerna, bl.a. för att säkerställa att syftet med dessa uppnås.

Uppdraget att överväga ett fastställelseförfarande och längre rullning av kvarstående negativa räntenetton

Bestämmelserna om kvarstående negativa räntenetton finns i 24 kap. 26 och 27 §§ IL. Det finns även bestämmelser om behandlingen av kvarstående negativa räntenetton efter vissa ombildningar i 37 kap. 26 a och 28 §§, 38 kap. 17 § samt 38 a kap. 17 § IL.

Av 24 kap. 26 § IL framgår att ett företag har ett kvarstående negativt räntenetto om företaget inte har kunnat dra av ett tidigare beskattningsårs negativa räntenetto i sin helhet, antingen enligt EBITDA-regeln i 24 kap. 24 § första stycket IL eller enligt bestämmelsen i 24 kap. 25 a § IL om justering av avdrag för negativt räntenetto i förhållande till ökade avdrag för koncernbidragsspärrade underskott. Det framgår vidare att det kvarstående negativa räntenettet utgörs av den återstående delen, dvs. den del av det negativa räntenettet som företaget inte har fått dra av.

Av bestämmelsen i 24 kap. 26 § IL framgår vidare att ett företag som har ett kvarstående negativt räntenetto får dra av detta mot företagets avdragsutrymme, minskat med avdrag för negativt räntenetto enligt 24 kap. 24 § IL. Det framgår av 24 kap. 26 § andra stycket IL att avdrag för kvarstående negativt räntenetto ska göras inom sex år efter det beskattningsår då det kvarstående negativa räntenettet uppkom. Ett tidigare uppkommet kvarstående negativt räntenetto ska dras av före ett senare uppkommet sådant.

När ska förekomsten och storleken på ett kvarstående negativt räntenetto fastställas?

Vad som ska bestämmas vid beskattningen följer av den materiella skattelagstiftningen. De belopp som ska fastställas är därför de belopp som är nödvändiga för att bestämma skatter och avgifter för respektive beskattningsår (56 kap. 3 § skatteförfarandelagen [2011:1244], förkortad SFL).

Från denna utgångspunkt, om att de belopp som ska fastställas är de belopp som är nödvändiga för att bestämma skatter och avgifter för respektive beskattningsår, finns dock vissa undantag. Till exempel ska underskott av näringsverksamheten prövas och fastställas redan vid beskattningen för underskottsåret. Att så är fallet följer av 14 kap.

21 § IL (se t.ex. även Högsta förvaltningsdomstolens avgöranden RÅ 1999 ref. 59 och HFD 2014 ref. 22).

Bestämmelserna om skattetillägg vid t.ex. oriktig uppgift har också utformats på ett sätt som tar hänsyn till denna ordning gällande underskott av näringsverksamheten (prop. 1991/92:43 s. 76–79). Som huvudregel tas skattetillägg ut på den skatt som skulle ha undandragits om en oriktig uppgift hade godtagits. Om en oriktig uppgift skulle ha medfört ett sådant underskott som inte utnyttjas samma beskattningsår beräknas dock skattetillägget i stället på en fjärdedel av det underskott som felaktigt skulle ha tillgodoräknats den som har lämnat uppgiften. Det framgår av 49 kap. 14 § SFL.

För det beskattningsår som ett negativt räntenetto inte får dras av i sin helhet enligt EBITDA-regeln och ett kvarstående negativt räntenetto därför uppkommer, har detta kvarstående negativa räntenetto ingen betydelse för att bestämma skatter eller avgifter. Prövningen av om företaget har ett kvarstående negativt räntenetto och storleken på detta görs därför i stället när och till den del ett företag gör avdrag för sitt kvarstående negativa räntenetto. Det är nämligen under ett sådant beskattningsår som det kvarstående negativa räntenettet behandlas som en kostnadspost och således påverkar bestämmandet av skatten.

Vid införandet av avdragsbegränsningen för negativa räntenetton övervägdes om kvarstående negativa räntenetton borde fastställas, i likhet med underskott av näringsverksamheten, redan när de uppkommer. I förarbetena (prop. 2017/18:245 s. 132–133) konstaterades att det skulle kunna finnas flera fördelar med en sådan ordning. En fördel angavs vara att prövningen av storleken på ett kvarstående negativt räntenetto i så fall skulle ske i nära anslutning till de aktuella ränteutgifterna. En annan fördel angavs vara att Skatteverket och företagen skulle kunna få ett bättre underlag för framtida beskattningsår vilket i sin tur skulle kunna minska risken för framtida fel, även om det på kort sikt skulle kunna leda till en ökad administrativ börda.

Samtidigt konstaterades att det saknades beredningsunderlag och att det skulle krävas en fördjupad analys för att föreslå en sådan ordning med ett fastställelseförfarande. Det ansågs bl.a. vara av vikt att genomlysna vilka effekter det skulle få gällande administrativ börda för Skatteverket, domstolarna och företagen. En förändring till ett fastställelseförfarande ansågs även kunna behöva förenas med anpassningar av bestämmelserna om skattetillägg. Regeringen angav därför

att i samband med att reglerna följs upp bör ett system med ett årligt fastställelseförfarande analyseras och övervägas.

Det finns därför skäl att analysera och överväga ett fastställelseförfarande för kvarstående negativa räntenetton med innebörden att förekomsten av och storleken på ett kvarstående negativt räntenetto fastställs det beskattningsår som det uppkommer.

Utredaren ska därför

- analysera vilka effekter ett fastställelseförfarande för kvarstående negativa räntenetton skulle ge upphov till i form av administrativ börda för företagen, Skatteverket och domstolarna,
- analysera vilka ändringar som ett sådant fastställelseförfarande skulle kräva i reglerna om skattetillägg,
- analysera vilka effekter i övrigt som ett fastställelseförfarande skulle innebära,
- utifrån analysen ta ställning till om ett fastställelseförfarande bör införas och, om det bedöms lämpligt, lämna ett sådant författningsförslag, och
- lämna övriga nödvändiga författningsförslag, t.ex. om skatteförfarandet i övrigt, som ett fastställelseförfarande skulle kräva.

Bör tidsgränsen ändras avseende avdragsrätten för kvarstående negativa räntenetton?

Vid införandet av avdragsbegränsningen för negativa räntenetton övervägdes under hur lång tid ett företag ska kunna behålla avdragsrätten för kvarstående negativa räntenetton (prop. 2017/18:245 s. 133–134).

I propositionen redovisades de argument som framförts under lagstiftningsärendet för en tidsbegränsning, t.ex. administrativa skäl med hänsyn till att ackumulerade kvarstående negativa räntenetton kan bli förhållandevis stora sett över tid och att en tidsbegränsning på sex år bedömts som tillräcklig för att motsvara en konjunkturcykel. Andra skäl som framfördes var att det är samma tidsperiod som gäller för de skattemässiga reserveringar som kan göras genom avdrag till periodiseringsfond innan gjorda avdrag måste återföras till

beskattning och att en sexårsperiod bedömts som lämplig med hänsyn tagen till skatteförfarandet, bl.a. efterbeskattningsfristen.

Det konstaterades i propositionen samtidigt att det i och för sig även skulle kunna finnas skäl för att tillåta att kvarstående negativa räntenetton skulle få behållas längre tid än sex år, men att en sådan ordning skulle kräva ett fastställelseförfarande som innebär att kvarstående negativa räntenetton fastställs redan när de uppkommer. I annat fall ansågs det exempelvis finnas en risk för att fastställelsen skulle kunna ske även efter det att Skatteverket gallrat deklarationsmaterialet för det år då det kvarstående negativa räntenettet uppkom. Utan ett särskilt fastställelseförfarande ansågs det även finnas en risk för upprepade tvister om en och samma ränteutgift.

Regeringen angav därför att i samband med att de nya reglerna följs upp och utvärderas och ett fastställelseförfarande analyseras och övervägs, ska det även analyseras och övervägas om det borde införas en möjlighet till rullning av kvarstående negativa räntenetton under en längre tidsperiod eller under obegränsad tid.

Vidare framgår av propositionen att det inte kan uteslutas att vissa företag under en sexårsperiod kan ackumulera stora kvarstående negativa räntenetton, vilket skapar incitament att t.ex. förvärva företag som har stora kvarstående negativa räntenetton och som inte bedriver någon egentlig näringsverksamhet, dvs. enbart i syfte att sänka den beskattningsbara inkomsten (prop. 2017/18:245 s. 135–136). Det anges även att för att motverka skattemässigt betingad handel med företag som har kvarstående negativa räntenetton, bör rätten att utnyttja ett kvarstående negativt räntenetto upphöra vid ägarförändringar som innebär att ett företag får ett bestämmande inflytande över ett annat företag (se 24 kap. 27 § IL).

Det finns mot denna bakgrund skäl att analysera och överväga om avdragsrätten för ett kvarstående negativt räntenetto bör kunna behållas under längre tid än sex år eller om tidsbegränsningen om sex år bör tas bort samt om detta medför ett behov av ytterligare eller ändrade regler bl.a. för att motverka skattemässigt betingad handel med företag som har kvarstående negativa räntenetton.

Utredaren ska därför

- analysera i vilken utsträckning som ett fastställelseförfarande för kvarstående negativa räntenetton är en förutsättning för att tillåta rullning av sådana kvarstående negativa räntenetton under längre tid,

- analysera effekterna i övrigt av att tillåta rullning under längre tid, bl.a. med beaktande av att reglerna ska förebygga skatteplanering på avsett sätt och inte kringgås,
- utifrån analysen ta ställning till om en längre eller en i tid obegränsad rullning bör införas,
- om det bedöms lämpligt, lämna ett sådant författningsförslag, och
- lämna även i övrigt nödvändiga författningsförslag som en sådan ordning skulle kräva, t.ex. om skatteförfarandet och regler som motverkar kringgåenden.

Uppdraget att överväga alternativa eller ytterligare metoder för koncernutjämning inom ramen för avdragsbegränsningen för negativa räntenetton

Avdragsbegränsningen för negativa räntenetton gäller för det enskilda företaget, även om företaget ingår i ett koncernförhållande med ett eller flera andra företag. I syfte att inte missgynna verksamhet som bedrivs i flera koncernföretag i förhållande till verksamhet som bedrivs i ett enda företag finns dock möjligheter till koncernutjämning. Möjligheterna till koncernutjämning finns dels inom ramen för avdragsbegränsningen för negativa räntenetton, dels genom koncernbidragssystemet.

Inom ramen för avdragsbegränsningen för negativa räntenetton kan företag under vissa förutsättningar kvitta ett företags positiva räntenetto mot ett annat företags negativa räntenetto. Detta framgår av bestämmelserna om avdrag för negativt räntenetto i ett annat företag i 24 kap. 28 och 29 §§ IL.

Eftersom utgångspunkten för det avdragsunderlag som beräknas enligt EBITDA-regeln utgörs av resultatet av näringsverksamheten, dvs. skillnaden mellan företagets intäkts- och kostnadsposter, kan företag genom att lämna koncernbidrag överföra avdragsunderlag mellan varandra. Genom koncernbidragssystemet kan företag i viss utsträckning utjämna avdragsunderlag inom en koncern, eftersom ett mottaget koncernbidrag utgör en intäktspost för det mottagande företaget, som i sin tur ökar samma företags avdragsunderlag.

Bör det införas alternativa eller ytterligare koncernutjämningsmetoder inom ramen för avdragsbegränsningen för negativa räntenetton?

Vid införandet av avdragsbegränsningen för negativa räntenetton noterades i propositionen Nya skatteregler för företagssektorn att eftersom lämnade och mottagna koncernbidrag ingår i avdragsunderlaget för ränteavdrag uppstår en möjlighet att genom koncernbidragssystemet utjämna räntenetton mellan koncernföretag. Det konstaterades dock att med en EBITDA-regel kan en sådan räntenettoutjämnning påverka möjligheterna att samtidigt utjämna resultatet. Anledningen angavs vara att ett företag som redovisar ett underskott redan innan ränteavdrag och avdrag för lämnade koncernbidrag ändå kan ha ett outnyttjat avdragsunderlag för ränteutgifter. Detta kan t.ex. uppkomma för att en stor andel av kostnaderna utgörs av årliga värde-minskningsavdrag och eftersom avdragsunderlaget motsvarar resultatmättet EBITDA, dvs. resultatet före finansiella poster, skatter samt avskrivningar.

I propositionen angavs vidare att för att utjämna avdragsunderlag mellan koncernföretag kan situationer uppstå där ett företag som både redovisar ett underskott och samtidigt har ett outnyttjat avdragsunderlag behöver lämna koncernbidrag till ett företag som redovisar ett överskott, men vars negativa räntenetto ändå inte ryms inom avdragsutrymmet. Det konstaterades att i sådana situationer kan koncernbidragen inte användas både för resultatutjämnning och utjämnning av avdragsunderlagen. Utifrån ett resultatutjämningsperspektiv kan ett sådant företag behöva vara mottagare av koncernbidrag från ett företag i samma koncern som annars (dvs. utan hänsyn till det lämnade koncernbidraget) skulle redovisa ett överskott av näringsverksamheten. Samtidigt skulle samma företag i stället kunna behöva lämna ett koncernbidrag till ett företag som annars inte har ett tillräckligt stort avdragsunderlag för att dra av sitt negativa räntenetto.

Mot den bakgrunden övervägdes vid införandet av avdragsbegränsningen för negativa räntenetton om det borde införas alternativa eller kompletterande möjligheter till koncernutjämnning, t.ex. en möjlighet till koncerngemensam beräkning av avdragsunderlaget. Det konstaterades dock att det saknades beredningsunderlag för att lämna ett sådant förslag eller till andra förslag om alternativa eller ytterligare möjligheter till koncernutjämnning (prop. 2017/18:245 s. 139–141).

Det finns därför skäl att utreda möjligheterna att inom ramen för avdragsbegränsningen för negativa räntenetton antingen införa ett alternativt system för koncernutjämning, t.ex. i form av en koncerngemensam beräkning av avdragsunderlag, eller ytterligare möjligheter till sådan utjämning. Som en allmän utgångspunkt för översynen gäller att skattemässiga överväganden inte ska styra hur en verksamhet organiseras och att regelverket ska vara neutralt avseende skattebelastningen för verksamhet som bedrivs i flera olika koncernföretag och verksamhet som bedrivs i ett och samma företag. I analysen bör även effekterna av möjligheten att göra avdrag för negativt räntenetto i ett annat företag beaktas. Systemet ska vara förenligt med direktivet mot skatteundandraganden och med EU-rätten i övrigt.

Det skulle även kunna innebära en förenkling av koncernbidragssystemet om detta frikopplas från avdragsbegränsningen för negativa räntenetton, t.ex. genom att avdragsunderlaget enligt EBITDA-regeln beräknas utan hänsyn till mottagna eller lämnade koncernbidrag. Det behövs därför en analys av i vilken utsträckning en sådan frikoppling av de två regelverken kan innebära en förenkling för koncernbidragssystemet och förutsättningarna för att genomföra en sådan frikoppling med ett bibehållande av en skattemässig neutralitet mellan verksamheter som bedrivs i ett eller flera olika koncernföretag.

Utredaren ska därför

- inom ramen för avdragsbegränsningen för negativa räntenetton analysera alternativa eller ytterligare möjligheter till koncernutjämning, t.ex. i form av koncerngemensam beräkning av avdragsunderlag, som innebär en skattemässig neutralitet avseende verksamhet som bedrivs i ett eller flera företag,
- analysera om sådana alternativa eller ytterligare möjligheter till koncernutjämning är förenliga med direktivet mot skatteundandraganden och med EU-rätten i övrigt,
- analysera om det innebär en förenkling av koncernbidragssystemet om avdragsunderlag enligt EBITDA-regeln skulle beräknas utan hänsyn till lämnade och mottagna koncernbidrag och om skattemässig neutralitet mellan verksamheter som bedrivs i ett eller flera företag i stället kan ske genom ett alternativt system för koncernutjämning inom ramen för avdragsbegränsningen för negativa räntenetton, och

- om det bedöms lämpligt, lämna författningsförslag på alternativa eller ytterligare möjligheter till koncernutjämnning inom ramen för avdragsbegränsningen, och
- lämna även i övrigt nödvändiga författningsförslag som en sådan ordning skulle kräva, t.ex. om skatteförfarandet och regler som motverkar kringgåenden.

Uppdraget att se över räntedefinitionen och valutafrågor

Behöver räntedefinitionen förändras?

För att möjliggöra ett införande av en reglering om en generell ränteavdragsbegränsning av det slag som omfattades av BEPS-rekommendationerna och direktivet mot skatteundandraganden var det nödvändigt att begreppet ränta definierades. Eftersom inkomstskattelagen saknade en definition av vad som utgör ränta har en sådan införts (24 kap. 2–4 §§ IL). Vid införandet av definitionen beaktades vad som framgick av BEPS-rekommendationerna (åtgärd 4) och i direktivet mot skatteundandraganden (artikel 2.1). Åtgärd 4 innehåller en icke-uttömmande lista med exempel på vilka former av betalningar som bör omfattas av en ränteavdragsbegränsningsregel, samtidigt som det är upp till varje land att avgöra hur detta ska komma till uttryck i nationell rätt, med beaktande av befintliga definitioner av ränta och andra betalningar. I rekommendationen anges att ränteavdragsbegränsningsregeln bör tillämpas på ränta på alla former av skulder, betalningar som ekonomiskt motsvarar ränta och kostnader som uppkommer i samband med införskaffandet av kapital. Avseende valutakursförluster och valutakursvinster framhåller OECD att dessa inte generellt kan anses som ekonomiskt jämförbara med ränta. Detsamma gäller förluster på instrument som använts för att säkra en valutarisk i samband med anskaffning av kapital. Däremot har enskilda länder möjlighet att inkludera vissa eller alla valutakursförluster och vinster eftersom detta kan vara i linje med det landets skattelagstiftning. I rekommendationen nämns vissa poster som inte bör omfattas av en ränteavdragsbegränsning. Som exempel nämns valutakursvinster och valutakursförluster som inte har samband med lånat kapital, ersättning på derivatinstrument och valutasäkringsavtal som inte gäller lånat kapital såsom råvaruderivat, rabatter som inte gäller lånat kapital,

leasingavgiften vid operationella leasingavtal, ersättning för rätten att använda intellektuella rättigheter eller upplupen ränta på avsättningar till pension i balansräkningen. Med uttrycket ”lånekostnader” i direktivet mot skatteundandraganden avses detsamma som följer av åtgärd 4.

I propositionen Nya skatteregler för företagssektorn anges att utgångspunkten för vad som är ränteutgifter och ränteinkomster är vad som utgör ränta i ekonomisk mening (prop. 2017/18:245 s. 209). Det innebär att med ”ränteutgifter” avses ”ränta och andra utgifter för kredit” (24 kap. 2 § första stycket IL) och ”utgifter som är jämförbara med ränta” och gäller vid tillämpning av samtliga ränteavdragsbegränsningsregler. Med ”ränteinkomster” avses ”inkomster som motsvarar ränteutgifter” (24 kap. 3 § första stycket IL).

Sedan införandet av den generella ränteavdragsbegränsningen har definitionen av ränta varit föremål för prövning i ett antal ärenden vid Skatterättsnämnden. Prövningen har bl.a. rört hur man ska bedöma effektivräntemetoden (se t.ex. 6-19/D och 30-19/D). I propositionen har regeringen angett att det kommer att finnas ett behov av att följa upp tillämpningen av räntedefinitionen (prop. 2017/18:245 s. 220 och 281). Mot bakgrund av att bestämmelserna avseende räntedefinitionen har varit i kraft en relativt kort tid bör uppföljningen huvudsakligen bestå av en kartläggning av praxis. Det kan dock vid en sådan kartläggning framkomma ett behov av att överväga justeringar i bestämmelserna. Som utgångspunkt bör de justeringar som övervägs inte ändra den nuvarande omfattningen av definitionen som följer av BEPS åtgärd 4 och av direktivet mot skatteundandraganden utan endast komplettera eller förtydliga. Vidare bör endast författningsförslag lämnas om en analys av rättspraxis kräver detta för att syftet med bestämmelserna och övervägda justeringar ska uppnås.

Utredaren ska därför

- följa upp och analysera den rättspraxis som finns avseende räntedefinitionen i 24 kap. IL,
- vid behov utifrån denna analys föreslå förändringar av räntedefinitionen, som ska följa de förutsättningar som följer av BEPS-rekommendationerna (åtgärd 4) och i direktivet mot skatteundandraganden (artikel 2.1), och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Det behövs en översyn av bestämmelserna om valutasäkring

Vid tillämpning av den generella ränteavdragsbegränsningsregeln omfattas även vissa valutakursförändringar av räntedefinitionen (24 kap. 4 § IL). Valutakursförändringar omfattas av räntedefinitionen på lånat kapital när valutarisken har säkrats genom ett derivatinstrument. Dessa bestämmelser gäller oavsett om skulden är hänförlig till ett företag inom en intressegemenskap och derivatinstrumentet är hänförligt till ett annat. Värdeförändringen på derivatet omfattas också av definitionen. Fordringar omfattas på motsvarande sätt som gäller för skulder.

Enligt 14 kap. 8 § IL ska fordringar och skulder i utländsk valuta värderas till kursen vid beskattningsårets utgång. Undantag gäller om positionen är säkrad och man gör på samma sätt i redovisningen. När dessa regler infördes överensstämde säkringsregeln i IL med vad som gällde redovisningsmässigt. Sedan dess har omfattande ändringar gjorts av de redovisningsmässiga reglerna om valutasäkring. Detta innebär att säkringsregeln i 14 kap. 8 § IL inte längre stämmer överens med redovisningsreglerna och den behöver därför ses över. I 17 kap. 20 a § IL finns dessutom en säkringsbestämmelse som blir tillämplig på vissa säkringsinstrument som utgör lagertillgångar. Även denna regel bör ses över och anpassas så att den stämmer överens med redovisningsreglerna. Värderingen av fordringar och skulder i utländsk valuta kan ha konsekvenser för redovisningen av ränta enligt räntedefinitionen. Det finns därför skäl för att göra en översyn av dessa bestämmelser i samband med att tillämpningen av räntedefinitionen ses över. Det ingår dock inte i uppdraget att se över den generella regeln om värdering till balansdagens kurs.

Utredaren ska därför

- utvärdera och analysera hur bestämmelserna om valutasäkring av fordringar och skulder i utländsk valuta bör ändras så att de blir anpassade till de redovisningsmässiga reglerna samtidigt som det ska beaktas att reglerna ska förebygga skatteplanering och inte kan kringgås
- utvärdera och analysera om de ändrade reglerna om valutasäkring bör påverka definitionen av ränta, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Uppdraget att analysera behovet och lämpligheten av ett undantag för infrastruktur

Enligt direktivet mot skatteundandraganden kan överstigande lånekostnader som används för att finansiera ett långsiktigt offentligt infrastrukturprojekt undantas från den generella ränteavdragsbegränsningsregeln under vissa förutsättningar (artikel 4.4.b). En förutsättning för undantaget är att projektansvariga, lånekostnader, tillgångar och inkomster ska finnas inom EU. Med ett långfristigt offentligt infrastrukturprojekt avses ett projekt som ska tillhandahålla, uppgradera, driva eller upprätthålla en storskalig tillgång som en medlemsstat anser vara i det allmännas intresse.

Även OECD:s BEPS-rekommendation (åtgärd 4) innehåller vägledning avseende ett undantag för infrastrukturprojekt. Där framgår bl.a. följande krav: det ska handla om tredjepartslån, projektet ska pågå i minst tio år, operatören får inte fritt avyttra tillgången och det ska finnas någon form av kontroll eller regulatoriskt ramverk. Det ska vidare vara en offentlig myndighet eller allmännyttigt företag som är uppdragsgivare och som avtalar med operatören om att tillhandahålla varor eller tjänster i det allmännas intresse. Det betonas att regeln ska vara snävt utformad. Vidare bör justeringar göras vid beräkning av EBITDA, om en gruppregel tillämpas och för motsvarande ränteinkomst.

Vid införandet av avdragsbegränsningen för negativa räntenetton övervägdes om det skulle införas ett infrastrukturundantag (prop. 2017/18:245 s. 86–87). Regeringen ansåg dock att frågan om ett undantag för infrastruktur skulle kräva närmare analys och beredningsunderlag och att det därför inte var möjligt att införa inom ramen för införandet av avdragsbegränsningen för negativa räntenetton, men avsåg att återkomma i frågan. Det finns därför skäl för att utreda möjligheterna att inom ramen för avdragsbegränsningen för negativa räntenetton införa ett undantag för infrastruktur.

Utredaren ska därför

- analysera behovet och lämpligheten av ett undantag för infrastruktur,
- göra en analys av införda undantag för infrastruktur inom EU,

- lämna förslag på hur ett undantag för infrastruktur enligt artikel 4.4.b i direktivet mot skatteundraganden och OECD:s BEPS-rekommendationer kan utformas,
- vid utformningen av sitt förslag särskilt beakta hur detta ska utformas för att vara förenligt med EU-rätten i övrigt, inklusive reglerna om statligt stöd, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Uppdraget att analysera om syftet med den generella ränteavdragsbegränsningen uppnås

I propositionen Nya skatteregler för företagssektorn angavs bl.a. att rättstillämpningen av de föreslagna reglerna, bl.a. ränteavdragsbegränsningsreglerna, bör följas upp för att säkerställa att syftet med dessa uppnås (prop. 2017/18:245 s. 281). Det angavs vidare att det är särskilt viktigt att följa upp den internationella utvecklingen för att analysera vilka effekter de nya reglerna får på Sveriges konkurrenskraft, att de föreslagna reglerna förebygger skatteplanering på avsett sätt och att ränteavdragsbegränsningsreglerna inte kringgås. Som framgår ovan baseras dessa regler på BEPS-rekommendationerna samt direktivet mot skatteundraganden.

Europeiska kommissionen har i en rapport till Europaparlamentet och rådet om genomförandet av direktivet mot skatteundraganden redovisat en översikt över medlemsstaternas genomförande av direktivet. Det gäller t.ex. andelen medlemsstater som valt att genomföra direktivet på visst sätt när valfrihet vid genomförandet är tillåten eller andelen medlemsstater som valt att genomföra direktivet på ett mer restriktivt sätt än vad direktivets miniminormer kräver.

Efter att OECD och G20 år 2013 publicerade sin åtgärdsplan mot skattebaserosion och vinstflyttningar (BEPS-paketet) har arbetet fortsatt med digitaliseringens utmaningar för beskattningen. Arbetet bedrivs nu inom ramen för det s.k. Inclusive Framework on BEPS (IF). IF-arbetet med digitaliseringens utmaningar för beskattningen är uppdelat i två delar, s.k. pelare. Den första pelaren tar specifikt sikte på digitaliseringens utmaningar för beskattningen. Det nya systemet föreslås innebära att rätten att beskatta vinster hos stora internationella koncerner ska fördelas ut mellan alla de länder där koncernen har en marknad. Till skillnad från nuvarande regler ska en

koncern alltså kunna bli skattskyldig i ett visst land utan att ha någon fysisk närvaro där. Den andra pelaren handlar om att hantera kvarvarande risker för flyttning av vinster och urholkning av länders skattebaser. Denna pelare tar alltså inte specifikt sikte på digitaliseringens utmaningar utan syftet är att införa en global minimibeskattnings.

Ett av skälen till BEPS-projektet är att det är svårt för ett enskilt land att på egen hand motverka erodering av skattebasen och förflyttning av vinster. Unilaterala åtgärder kan dessutom skada ett lands konkurrenskraft när det gäller att attrahera investeringar. För att inte skapa möjligheter till kringgåenden och för att skydda den inhemska bolagsskattebasen, bör de nationella åtgärderna inte avvika alltför mycket från hur andra länder genomfört motsvarande bestämmelser.

Det finns mot denna bakgrund skäl att följa upp tillämpningen av de nya skattereglerna för företagssektorn.

Utredaren ska därför

- följa upp rättstillämpningen och analysera om syftet med den generella ränteavdragsbegränsningen uppnås, hur regeln påverkar Sveriges konkurrenskraft samt om reglerna förebygger skatteplanering på avsett sätt och inte kan kringgå, och
- i analysen beakta den internationella utvecklingen som har skett, bl.a. inom ramen för arbetet i OECD/IF med digitaliseringens utmaningar för beskattningen.

Vid uppföljningen kan den information beaktas som finns i kommissionens rapport till Europaparlamentet och rådet om medlemsstaternas genomförande av direktivet mot skatteundandraganden.

Uppdraget omfattar inte att analysera eller lämna förslag på ändringar av reglerna i 24 kap. 16–20 §§ IL om en särskild begränsning i avdragsrätten för ränteutgifter på vissa skulder till företag i intressegemenskap.

Konsekvensbeskrivningar

Utredaren ska redovisa offentligfinansiella och andra effekter av förslagen. De förslag som läggs fram ska sammantagna vara offentligfinansiellt neutrala. Till den del lämnade förslag medför negativa offentligfinansiella effekter, ska utredaren föreslå finansiering av

förslagen inom bolagsskattesektorn enligt gällande finansieringsprinciper.

Även påverkan på Skatteverket och andra myndigheter ska belysas, liksom eventuella kostnadsökningar och finansiering av dessa. Utredaren ska redovisa kostnadsberäkningar och andra konsekvenser i enlighet med kommittéförordningen (1998:1474) och förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Utredaren ska även redovisa eventuella fördelningseffekter av förslagen samt hur de påverkar den ekonomiska jämställdheten mellan kvinnor och män.

Vid bedömningen av behovet av regeländringar ska utredaren beakta de villkor som ställs på utformningen för att reglerna ska vara förenliga med EU-rätten, inklusive reglerna om statligt stöd. Förslagen ska också analyseras utifrån konkurrens- och rättviseaspekter.

Slutligen ska förslagen analyseras utifrån om de regeländringar som föreslås innebär någon förbättring avseende villkoren för företagen och risken att förslagen kan utnyttjas för skatteundandragande.

Kontakter och redovisning av uppdraget

Utredaren ska hålla sig informerad om och vid behov beakta relevant arbete som pågår inom Regeringskansliet.

Uppdraget ska redovisas senast den 1 november 2023.

(Finansdepartementet)

Kommittédirektiv 2022:28

Tilläggsdirektiv till utredningen En uppföljning av de nya skattereglerna för företagssektorn (Fi 2021:07)

Beslut vid regeringssammanträde den 7 april 2022

Utvidgning av uppdraget

Regeringen beslutade den 28 oktober 2021 kommittédirektiv om en uppföljning av de nya skattereglerna för företagssektorn (dir. 2021:97).

Den särskilda utredaren får nu i uppdrag att även lämna förslag på hur reglerna i direktivet om säkerställande av en global minimiskattenivå för multinationella företagsgrupper i unionen ska genomföras i Sverige. I uppdraget ingår att lämna nödvändiga författningsförslag. Detta uppdrag ska redovisas i ett delbetänkande senast den 31 januari 2023.

Den särskilda utredaren får även i uppdrag att utreda och föreslå hur undantagsregeln i de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna bör utformas eller anpassas för att vara förenlig med EU-rätten, samtidigt som det ska beaktas att reglerna ska förebygga skatteundandraganden och inte ska kunna kringgå. Detta uppdrag ska redovisas i samband med slutbetänkandet den 1 november 2023.

Uppdraget att analysera och föreslå hur direktivet om en global minimiskattenivå för multinationella företagsgrupper ska genomföras

Vad direktivet innebär

Kommissionen presenterade den 22 december 2021 ett förslag till direktiv om säkerställande av en global minimiskattenivå för multinationella företagsgrupper i unionen (COM(2021) 823 final 2021/0433 (CNS)). Syftet med direktivet är att genomföra de modellregler avseende en global minimibesättning som arbetats fram inom ramen för OECD och G20:s inkluderande ramverk mot skattebaserosion och flyttning av vinster (OECD/G20 Inclusive Framework on BEPS). Modellreglerna antogs den 14 december 2021 och innebär att multinationella företagsgrupper med en årlig omsättning motsvarande 750 miljoner euro ska vara föremål för en effektiv skatt om minst 15 procent på en särskild definierad skattebas. I direktivet utvidgas reglerna till att gälla även helt inhemska företagsgrupper med motsvarande omsättning för att reglerna ska stå i överensstämmelse med EU:s grundläggande friheter. Vidare ges medlemsstaterna en möjlighet att, i linje med vad som förutses i modellreglerna, införa nationella regler om minimibesättning. Se även faktapromemoria 2021/22:FPM46.

Direktivet består huvudsakligen av två regler som är inbördes sammankopplade, Income Inclusion Rule (IIR-regeln) och Undertaxed Profit Rule (UTPR-regeln). Reglerna syftar till att säkerställa att låg beskattning, dvs. under miniminivån 15 procent, av ett bolag i en företagsgrupp kompenseras genom att mellanskillnaden upp till miniminivån tas ut av ett annat bolag i gruppen (s.k. top up-skatt). Syftet med modellreglerna och direktivet är att säkerställa att stora multinationella företagsgrupper betalar en rättvis andel av sina vinster i skatt oavsett var de har sin verksamhet.

Direktivet innebär ett harmoniserat genomförande av reglerna om en global minimibesättning av vinster i bolagssektorn för att förhindra vinstflyttning till jurisdiktioner med låg eller ingen beskattning. Direktivet har ännu inte antagits av Europeiska unionens råd. Under förhandlingarna i rådet har ett antal kompromissförslag tagits fram, senast den 28 mars 2022 (doc. ST 7495/22). Reglerna ska enligt kompromissförslaget träda i kraft den 31 december 2023 och medlemsstaterna ska tillämpa dem för beskattningsår som börjar från

och med den 31 december 2023. Dock ska UTPR-regeln tillämpas för beskattningsår som börjar från och med den 31 december 2024.

Utgångspunkter för uppdraget

Det behövs en analys av hur direktivet om säkerställande av en global minimiskattenivå för multinationella företagsgrupper i unionen ska genomföras i Sverige. Eventuella förändringar i direktivet som sker innan ett slutligt antagande av direktivet ska beaktas. En kommentar har tagits fram avseende det inkluderande ramverkets modellregler och ytterligare normgivning därifrån är att vänta i form av detaljerade genomförandebestämmelser, som också ska beaktas.

Ett direktiv är bindande för medlemsstaterna när det gäller det resultat som ska uppnås, men medlemsstaterna får bestämma de närmare formerna för hur resultatet ska uppnås. Sverige har alltså vid genomförandet av direktivet ett visst utrymme att anpassa reglerna till svensk rätt i övrigt när det gäller systematik och terminologi. Det ska samtidigt beaktas att det är fråga om att genomföra modellreglerna avseende en global minimibesättning som har arbetats fram inom det inkluderande ramverket. Det är nödvändigt att bestämmelserna och begreppen i direktivet förklaras, tydliggörs och förenklas i möjligaste mån samtidigt som den EU-gemensamma uppfattningen om direktivets innebörd beaktas.

Utformningen av förslagen ska ansluta till den systematik och terminologi som används i svensk rätt, särskilt i inkomstskattelagen (1999:1229). De lösningar som föreslås ska i möjligaste mån ligga i linje med de principer som underbygger lagstiftningen på området. Detta gäller t.ex. principerna bakom de skatteregler som i svensk rätt har införlivat OECD:s och G20:s BEPS-rekommendationer om räntevdrag, hybrida mismatchningar och CFC-regler samt direktivet mot skatteundandraganden och ändringsdirektivet. Mer ingripande eller strängare regler än vad direktivet om säkerställande av en global minimiskattenivå för multinationella företagsgrupper i unionen kräver ska om möjligt undvikas.

Den särskilda utredaren ska därför

- överväga och ta ställning till hur direktivet ska införas i svensk rätt,
- bedöma vilka författningsändringar som behövs för att anpassa svensk rätt till direktivet, exempelvis om det krävs några följdändringar i andra lagar än inkomstskattelagen eller skatteförfarandelagen (2011:1244) i och med införandet,
- särskilt beakta hur förslagen ska utformas för att vara förenliga med EU-rätten, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Enligt artikel 10 i direktivet får medlemsstaterna en möjlighet att införa inhemska regler om minimibesättning. Det innebär att top-up-skatt tas ut i den medlemsstat där ett dotterbolag är etablerat och inte i den stat där topp-moderbolaget hör hemma.

Utredaren ska därför

- analysera behovet och lämpligheten av en inhemsk regel om minimibesättning enligt artikel 10 i direktivet, inklusive om det finns alternativa lösningar som innebär att det inte finns behov av att införa en sådan regel,
- oavsett utredarens ställningstagande ovan, lämna förslag på hur en sådan inhemsk regel kan utformas,
- särskilt beakta hur förslaget ska utformas för att vara förenligt med EU-rätten, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Utredaren ska vidare

- hålla sig informerad om relevant pågående arbete på EU-nivå och inom OECD,
- följa och ta intryck av arbetet med att införa direktivet i andra medlemsstater, och då i första hand i medlemsstater med förhållanden som liknar Sveriges, och
- dokumentera och redovisa författningsförslagen i förhållande till direktivet i en jämförelsetabell.

Uppdraget att analysera och föreslå hur undantagsregeln i de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna ska ändras med hänsyn till EU-rätten

År 2009 infördes i 24 kap. 10 a–10 e §§ inkomstskattelagen, förkortad IL, undantag från den generella avdragsrätten för räntor som innebar att rätt till avdrag begränsades för räntor som belöper sig på lån från företag i intressegemenskap, om lånen tagits upp för att finansiera förvärv av delägaraktier från ett företag i intressegemenskap. Syftet med begränsningen var att förhindra skatteupplägg med ränteavdrag inom en intressegemenskap, s.k. räntesnurror (prop. 2008/09:65). Från den 1 januari 2013 skärptes ränteavdragsbegränsningsreglerna. Anledningen var bl.a. resultatet av de rapporter som Skatteverket lämnat efter införandet av 2009 års regler som visat att det fortfarande fanns stora möjligheter att undgå bolagsbeskattning i Sverige genom skatteplanering med ränteavdrag (prop. 2012/13:1). Med hänsyn till detta begränsades avdragsmöjligheterna ytterligare för att skydda den svenska bolagsskattebasen. Avdragsbegränsningen utvidgades till att gälla ränteutgifter avseende alla skulder inom en koncern. Enligt huvudregeln fick ränteutgifter avseende skulder inom en intressegemenskap inte dras av (24 kap. 10 b § IL). Det gällde dock inte om räntan beskattades med minst 10 procent hos mottagaren. Därutöver infördes också ett undantag från 10 procentsregeln som innebar att ränteavdrag ändå inte fick göras om skuldförhållandet huvudsakligen hade uppkommit på grund av att intressegemenskapen skulle få en väsentlig skatteförmån (24 kap. 10 d § tredje stycket IL), den s.k. undantagsregeln.

Från år 2019 har reglerna snävats in. Den särskilda begränsningen i avdragsrätten för ränteutgifter på vissa skulder till företag i intressegemenskap (de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna) finns nu i 24 kap. 16–20 §§ IL. Undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL innebär nu att avdrag inte får göras för ränteutgifter som avser interna skulder om skuldförhållandet uteslutande eller så gott som uteslutande har uppkommit för att intressegemenskapen ska få en väsentlig skatteförmån. Med begreppet ”uteslutande eller så gott som uteslutande” avses i inkomstskattelagen cirka 90–95 procent upp till 100 procent (prop. 1999/2000:2 del 1 s. 498 samt prop. 2017/18:245 s. 184). Syftet med begreppet är inte att en bedömning ska ske utifrån den specifika procentsatsen utan i stället indikerar det nya kravet att

det vid tillämpningen av regeln krävs en mycket hög grad av skatteplanering, dvs. i princip rena missbruksfall (prop. 2017/18:245 s. 185).

I propositionen Nya skatteregler för företagssektorn (2017/18:245 s. 174) bedömde regeringen att det – trots den generella ränteavdragsbegränsningsregeln och det avdragsförbud som föreslogs för ränteutgifter vid vissa gränsöverskridande situationer – var nödvändigt med kompletterande ränteavdragsbegränsningsregler för att skydda den svenska bolagsskattebasen mot skatteplanering med hjälp av ränteupplägg inom en intressegemenskap. I propositionen anfördes att utan sådana regler skulle skatteundandragande kunna ske med belopp motsvarande den kvittning av räntekostnader som får göras mot ränteintäkter och upp till nivån för avdragsunderlaget.

I propositionen behandlades även frågan om huruvida den riktade ränteavdragsbegränsningsregeln skulle kunna prövas mot bakgrund av EU-domstolens lära om missbruksdoktrin och bedömningen av förekomsten av rent konstlade upplägg. Enligt regeringens bedömning skulle en direkt tillämpning av EU-domstolens lära om missbruksdoktrin inte vara lämplig även om det som utgångspunkt är rena missbruksfall som ska omfattas av den riktade ränteavdragsbegränsningsregeln (prop. 2017/18:245 s. 175–176).

I EU-domstolens mål C-484/19 (Lexel AB mot Skatteverket) begärde Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) ett förhandsavgörande angående tolkningen av artikel 49 i EUF-fördraget. Prövningen i målet avsåg 2013 års ränteavdragsbegränsningsregler. Av EU-domstolens avgörande den 20 januari 2021 framgår att domstolen anser att det föreligger en skillnad i behandling som inverkar negativt på bolagets möjlighet att utöva sin etableringsfrihet eftersom undantagsregeln i 2013 års ränteavdragsbegränsningsregler inte hade utgjort ett hinder för bolaget om det hade tagit upp lånet från ett bolag med hemvist i Sverige. Enligt domstolen beror det på att om det långivande bolaget hade haft hemvist i Sverige hade bolagen kunnat ge och ta emot koncernbidrag sinsemellan. Reglerna hade därför inte tillämpats i den interna situationen när det föreligger koncernbidragsrätt eftersom samma resultat hade kunnat uppnås med koncernbidrag. HFD meddelade på grundval av förhandsavgörandet dom i mars 2021 och medgav Lexel AB avdrag för räntorna (HFD 2021 not. 10).

HFD har i en dom från december 2021 (HFD 2021 ref. 68) förklarat att tillämpningen av 2019 års lydelse av undantagsregeln inte heller är förenlig med etableringsfriheten. Domstolen hänvisade till

Lexel-målet och konstaterade att regeln därefter har ändrats såtillvida att tillämpningen av undantagsregeln nu är begränsad till de fall när skulden uteslutande eller så gott som uteslutande har uppkommit för att koncernen ska få en väsentlig skatteförmån. Det framhölls dock att tillämpningen i övrigt ska ske efter samma omständigheter som tidigare. HFD fann att EU-domstolens resonemang i Lexel- domen var fullt ut överförbart på den nya lydelsen av bestämmelsen och att inte heller den var förenlig med etableringsfriheten när det hade funnits koncernbidragsrätt mellan parterna om båda varit svenska företag. HFD framhåller därvid särskilt att enbart den omständigheten att en transaktion genomförs uteslutande av skatte-skäl inte innebär att den är konstlad eller fiktiv i den mening som avses i EU-domstolens praxis.

Mot denna bakgrund bör undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL ses över och ändras eller anpassas för att bli förenlig med EU-rätten. Regeln ska dock även fortfarande effektivt motverka skatteundandraganden och således uppfylla det ursprungliga syftet. Det finns även fortsatt ett behov av att skydda skattebasen mot skatteundandraganden genom ränteavdrag.

Utredaren ska därför

- utifrån rättspraxis, inklusive avgöranden från EU-domstolen, analysera hur undantagsregeln i 24 kap. 18 § andra stycket IL bör ändras eller anpassas för att vara förenlig med EU-rätten samtidigt som det ska beaktas att regeln effektivt ska förebygga skatteundandraganden och inte ska kunna kringgås,
- analysera om det skulle vara lämpligt att undantagsregeln även omfattar bolag som kan lämna koncernbidrag till varandra, och
- lämna nödvändiga författningsförslag.

Utredaren ska dock inte bedöma behovet av de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna, utan ska utgå från att regelverket ska behållas i den nuvarande omfattningen, men med de justeringar som omfattas av uppdraget ovan. Bristande förenlighet med EU-rätten ska således inte lösas genom att delar av de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna slopas. Utredaren ska hålla sig informerad om relevant pågående arbete på EU-nivå.

Konsekvensbeskrivningar

Som framgår av 14 § kommittéförordningen (1998:1474) ska konsekvenser av de förslag som presenteras i ett betänkande redovisas. Negativa offentligfinansiella effekter av förslagen ska finansieras. Det innebär att förslagen i ett betänkande ska betraktas som en enhet när det gäller offentligfinansiella effekter och finansiering. Detta innebär också att en eventuell positiv offentligfinansiell effekt som uppkommer på grund av förslagen i delbetänkandet inte får tas i anspråk eller användas som finansiering av de förslag som lämnas i slutbetänkandet.

Redovisning av uppdraget

Uppdraget att lämna förslag på hur reglerna i direktivet om en global minimiskatt för multinationella företag inom EU ska genomföras i Sverige ska redovisas senast den 31 januari 2023.

Uppdraget avseende att föreslå hur undantagsregeln i de riktade ränteavdragsbegränsningsreglerna ska ändras med hänsyn till EU-rätten ska redovisas i samband med att slutbetänkandet lämnas, dvs. senast den 1 november 2023.

(Finansdepartementet)

Kommittédirektiv 2023:107

Tilläggsdirektiv till 2021 års utredning om vissa internationella företagsskattefrågor (Fi 2021:07)

Beslut vid regeringssammanträde den 29 juni 2023

Förlängd tid för uppdraget

Regeringen beslutade den 28 oktober 2021 kommittédirektiv om en uppföljning av de nya skattereglerna för företagssektorn (dir. 2021:97). Uppdraget skulle enligt direktiven redovisas senast den 1 november 2023. Genom tilläggsdirektiv som beslutades den 7 april 2022 utvidgades uppdraget utan att utredningstiden ändrades (dir. 2022:28). Utredningen fick genom tilläggsdirektiven dels uppdrag som skulle redovisas i ett delbetänkande senast den 31 januari 2023, dels ytterligare uppdrag att redovisa i slutbetänkandet. Utredningen lämnade sitt delbetänkande den 7 februari 2023, En lag om tilläggsskatt för företag i stora koncerner (SOU 2023:6).

Utredningstiden förlängs. Uppdraget ska i stället slutredovisas senast den 31 maj 2024.

(Finansdepartementet)

När klassificeras valutakursförändringar som ränta?

Författare: Peter Nilsson

1 Bakgrund och uppdrag

I inkomstskattelagen (IL) finns särskilda regler om begränsning av avdrag för negativt räntenetto. Med ränta avses även andra utgifter för kredit och utgifter som är jämförbara med ränta. Även vissa valutakursförändringar omfattas av definitionen beroende på det samband som normalt finns mellan olika länders räntenivå och växelkurs, s.k. kurssäkrad ränteparitet.¹ Antag att företag B har tagit ett lån i euro betalar en ränta om två procent och lånat kapital placeras i kronor mot en ränta om fyra procent. Bolaget säkrar sig mot risken att växelkursen i euro stiger genom att köpa euro på termin. Terminkursen på en euro bör i det läget vara cirka två procent högre än avistakursen och den vinst som uppstår på grund av skillnaden i räntenivå i de olika länderna motsvaras av växelkursskillnaderna mellan de olika valutorna. Genom säkringsarrangemanget kan skapas mer eller mindre "riskfria ränteintäkter" som kan öka räntenettet.

Det talar för att valutakursförändringar bör jämföras med ränta när valutan har säkrats. Därför omfattas även vissa valutakursförändringar av avdragsbegränsningen i IL, närmare bestämt valutakursförändringar på skulder och lånefordringar när valutakursrisken har säkrats genom ett derivatinstrument, 24 kap. 4 § IL (säkringsbestämmelsen). Sett till avdragsbegränsningsreglerna är det mest intressant när valutakursförändringar klassificeras som ränteintäkter vilka kan påverka räntenettet. Lagstiftaren har dock inte begränsat sig till detta utan även valutakursförluster omfattas av säkringsbestämmelsen.

Någon närmare precisering av när en ett säkringsförhållande föreligger finns inte. Om en post är säkrad är nästa fråga när valutakursförändringen tas upp till beskattning och när den påverkar avdragsunderlaget.

När ett företag har tillgångar och skulder respektive genomför transaktioner i annan valuta än svenska kronor är det inte ovanligt att företaget minskar valutarisken med olika former av derivat. Det kan vara fråga om standardiserade derivat eller derivat som är anpassade för det enskilda företaget.

Derivat används därför för att valutasäkra investeringar i olika länder men även för att anpassa räntestrukturen vid upplåning på den internationella kapitalmarknaden. Inte sällan säkras inte enbart valutan utan även ränta säkras. Detta kan ske med ett särskilt derivat eller ett s.k. sammansatt derivat som säkrar både valuta och ränta.

Räntederivat redovisas initialt i balansräkningen till anskaffningsvärde på affärsdag och kan därefter värderas till verkligt värde med värdeförändringar i resultaträkningen. Värdeförändringar kan vara såväl realiserade som orealiserade. Realiserade värdeförändringar avser ofta lösta räntederivatavtal och utgör skillnaden mellan åsatt pris vid inlösen och redovisat värde. Värdeförändringar beräknas utifrån värderingen vid periodens slut jämfört med värderingen vid föregående års utgång, alternativt anskaffningsvärdet om räntederivatavtal ingåtts under året.

---

¹ SOU 2014:40, s. 207.

Föreligger säkringsredovisning finns vid tidpunkten för säkringarnas ingående en särskild dokumentation som beskriver säkringarna och bolagets strategi och riskhantering samt en beskrivning av säkringarnas effektivitet och hur den mäts och följs upp. Oftast är det säkringsredovisning i concernredovisningen men inte i det enskilda bolaget. Detta kan bero på att skuld eller fordran respektive derivatet finns in skilda bolag och då är det inte möjligt att säkringsredovisa i bolagen.

En säkring kan bedömas som effektiv när det föreligger ett ekonomiskt samband mellan den säkrade posten och säkringsinstrumentet. Ofta finns skulder och fordringar i samma valuta och då finns en naturlig säkring i denna del och i den mån skulderna eller fordringarna överstiger den andra sker säkring av den överskjutande delen. Säkringskvoten för säkringsförhållandet blir då densamma som den som följer av den kvantitet av den säkrade posten som bolaget faktiskt säkrar och den kvantitet av säkringsinstrumentet som bolaget faktiskt använder för att säkra mängden säkrade poster. Denna slags nettosäkring innebär i praktiken att det inte finns något omedelbart och direkt samband mellan exempelvis en viss skuld och ett visst valutaderivat utan det vid varje tidpunkt är det nettobelopp säkrat.

Syftet med denna promemoria är att belysa de tillämpnings- och tolkningsproblem som säkringsbestämmelsen ger upphov till när det gäller både klassificerings och värderingsfrågor. I nästa avsnitt redogörs översiktligt för hur poster redovisas i räkenskaperna och när säkringsredovisning föreligger och effekterna av denna och i avsnitt 3 görs en internationell utblick. Avsnitt 4 är den centrala delen där bl.a. diskuteras när säkring föreligger och i avsnitt 5 redogörs för inkomstberäkningen, dvs när värdeförändringar ska redovisat och påverka avdragsunderlaget.

2 Redovisning av säkrade fordringar och låneskulder

2.1 Inledning

Förenklat finns tre slags säkringsredovisning. För det första *säkring av verkligt värde* som innebär en säkringsposition som syftar till att motverka förändringar i verkligt värde avseende den säkrade posten vilken kan vara en skuld eller lånefordran i utländsk valuta. För det andra *kassaflödessäkring* som syftar till att motverka variationer i framtida kassaflöden, exempelvis för att säkra en framtida investering i en maskin i utländsk valuta men även en säkring av en utländsk valutarisk i ett bindande åtagande. För det tredje kan ett företag säkra en *nettoinvestering i en utlandsverksamhet*, exempelvis förvärv av ett utländskt dotterföretag. I detta fall vill företaget skydda sig mot att värdet av företagets tillgångar i ett utländskt dotterföretag förändras på grund av valutakursförändringar.²

En valutakursrisk säkras normal genom antingen säkring av verkligt värde eller kassaflödessäkring. I en säkring av verkligt värde kopplas värderingen av den säkrade posten till den värdering som görs av säkringsinstrumentet medan vid en kassaflödessäkring görs det omvända. En viktig skillnad är att en kassaflödessäkring som är effektiv säkring redovisas som grund som en övrig intäkt i fritt eget kapital medan den del som inte anses vara effektiv redovisas direkt i resultaträkningen.

I nästa avsnitt redogörs för i vilken omfattning säkringsredovisning förekommer i Sverige. Innan jag behandlar säkringsinstrument och säkrade poster redogörs översiktligt hur skulder, lånefordringar och derivatinstrument redovisas i det fall det inte är fråga om ett godkänt säkringsförhållande. En fråga som är särskilt viktig för den skattemässiga bedömningen är de villkor som uppställs för att en post ska anses säkrad. Hur godkända säkringsförhållanden redovisas behandlas avslutningsvis.

---

² När det gäller möjligheten till säkringsredovisning är denna snarlik vid tillämpning gav IFRS och K3. De senare behandlas dock kort i slutet och redogörelsen tar framför allt sikte på företag som tillämpar IFRS.

2.2 Säkring i företagssektorn

Derivatmarknaden är stor såväl globalt som i Sverige. Den svenska derivatmarknaden uppgår till ca 80 000 miljarder kronor eller drygt 400 000 derivatkontrakt.³ Den klart dominerande delen utgörs storleksmässigt av räntederivatmarknaden som står för ca 80 procent och den näst största marknaden som står för ca 10 procent är valutaderivatmarknaden. Sett till antalet derivatkontrakt ser marknaden annorlunda ut, valutaderivatmarknaden utgör ca en tredjedel eller ca 130 000 kontrakt. Det finns olika skäl till detta, dels storleken på de olika kontrakten, dels kontraktstidens längd. Typiskt sett omfattar räntederivatet större belopp och valutaderivatkontrakten har kort löptid. Inte sällan löper valutaderivatet på tre månader.⁴

Det finns ett flertal olika slags derivatinstrument. Generellt är swapavtal det vanligaste slaget av derivatkontrakt och på valutamarknaden är swapavtal och terminskontrakt vanligast. En valutaswap är ett instrument som förenklat innehåller två delar, dels en avistatransaktion av två valutor mellan två parter, dels en framtida transaktion där samma parter vid en framtida tidpunkt byter tillbaka de två valutorna. Ett terminsavtal innebär att parterna avtalar om att köpa eller sälja en tillgång vid en specifik framtida tidpunkt till ett bestämt pris. Terminsavtalen delas normalt upp i s.k. futures och forwards där de förra är standardiserade och de senare är individuella avtal utformade enligt parternas önskemål. På valutamarknaden är i princip samtliga valutaderivat forwards.⁵

Om vissa villkor är uppfyllda enligt den kompletterande normgivningen, bl.a. särskild dokumentation där effektiviteten i säkringsarrangemanget framgår, kan företagen säkringsredovisa. Om det är säkring med samma belopp som är effektiv (samma risk i båda de motstående posterna) kommer värdeförändringar på säkrad post och säkringsinstrument att vara desamma och någon resultatpåverkan uppstår inte. Sett till de större företagens upplysning i årsredovisningen är det inte ovanligt att de tillämpar säkringsredovisning åtminstone i koncernredovisningen.

Eftersom det kan vara svårt att uppfylla villkoren för säkringsredovisning väljer många företag att helt eller delvis att inte tillämpa reglerna om säkringsredovisning utan de tillämpar endast s.k. naturlig eller ekonomisk säkring. Om värdeförändringen på exempelvis en skuld i utländsk valuta motsvaras av en motsatt värdeförändring på en fordran eller ett derivat i samma valuta kan den ekonomiska effekten i praktiken bli densamma. Om det är olika värderingsprinciper för den säkrade posten och säkringsinstrumentet kan detta dock innebära att värdeförändringen på de olika instrumenten påverkar olika år utifrån de redovisningsprinciper som gäller för respektive post. Även större företag som väljer att säkringsredovisa kan ha ekonomisk säkring på vissa delar av skulderna eller lånefordringarna.

2.2.2 Skulder och fordringar

Enligt ÅRL får bl.a. skulder och lånefordringar omräknas till balansdagens kurs om det är förenligt med god redovisningssed. Derivatinstrument får värderas till verkligt värde eller samlat anskaffningsvärde.⁶

Beroende på vilken post det är fråga om men även vilken normgivning företaget tillämpar skiljer sig värderingsprinciperna sig åt. Om det inte är fråga om säkringsredovisningen ska som utgångspunkt och oberoende av vilken normgivning som tillämpas skulder och fordringar vid första

³ Storleken på ett derivatkontrakt har mätts i den underliggande tillgångens storlek vilken i sin tur ligger till grund för beräkning av kassaflödet vilket i sin tur är beroende på utvecklingen av den underliggande posten. Om den underliggande tillgångens värde är fordringsrätter i utländsk valuta utgörs kassaflödet av den procentuella värdeförändringen på den underliggande tillgångens (fordrans) nominella belopp.

⁴ Den svenska derivatmarknaden, Riksbanken 2021.

⁵ Den svenska derivatmarknaden, Riksbanken 2021.

⁶ 4 kap. 13 § och 14 a–14 d §§ ÅRL.

redovisningstillfället redovisas till transaktionsdagens kurs och därefter ska de omräknas till balansdagens kurs.⁷

Värderingen av derivatinstrument skiljer sig åt beroende på vilken normgivning som tillämpas. Företag som tillämpar IFRS ska vid första redovisningstillfället värdera derivatinstrument till det verkliga värdet och därefter till antingen verkligt värde via övrigt totalresultat (fond för verkligt värde) eller verkligt värde via resultatet.⁸ I juridisk person kan företaget istället välja att värdera finansiella instrument enligt anskaffningsvärdemetoden vilket innebär att de särskilda reglerna i ÅRL om värdering av finansiella instrument inte kommer att tillämpas.⁹

Bokföringsnämnden har två regelverk för företag som avslutar den löpande bokföringen med en koncern- eller årsredovisning, dels BFNAR 2012:1 Årsredovisning redovisning och koncernredovisning (K3), dels BFNAR 2016:10 Årsredovisning i mindre företag (K2).

K3 anger två värderingsmetoder vilka ska tillämpas konsekvent. Utgångspunkten är anskaffningsvärdemetoden och då tas derivatinstrumentet upp till anskaffningsvärdet. Alternativt kan företaget värdera derivatinstrument till verkligt värde och då redovisas värdeförändringen på motsvarande sätt som enligt IFRS.¹⁰

Slutligen företag som tillämpar K2 ska värdera derivatinstrument enligt anskaffningsvärdemetoden.¹¹

2.2.3 Säkringsinstrument

Syftet med säkringsredovisning är bl.a. att redovisa effekten av ett företags riskhantering när det används finansiella instrument för att minska risken i en viss situation. Som nämndes ovan kan säkring ske på olika sätt redovisningsmässigt, exempelvis med derivatinstrument som värderas till verkligt värde via resultatet. Vid säkring av valutarisk kan en finansiell tillgång eller en finansiell skuld som inte är ett derivat under vissa förutsättningar identifieras som ett säkringsinstrument.¹²

Säkringsbestämmelsen omfattar endast säkring med derivatinstrument vilka kan vara konstruerade på olika sätt. I vissa fall finns det en direkt koppling mellan exempelvis en skuld och ett derivatinstrument vad gäller både belopps- och tidsmässigt. Även en del av ett säkringsinstrument får identifieras som ett säkringsinstrument i ett säkringsförhållande. Det innebär att om säkringsinstrumentet är större än den post som säkras blir överskjutande del en spekulationsdel. Vidare kan två eller flera finansiella instrument tillsammans identifieras som säkringsinstrument av en skuld eller en lånefordran.¹³

Det är endast finansiella instrument som har en identifierbar extern motpart som kan vara ett säkringsinstrument ur ett redovisningsmässigt perspektiv. Ett derivatinstrument mellan två juridiska personer som konsolideras i koncernredovisningen kan således inte hanteras som ett säkringsinstrument i koncernredovisningen.¹⁴ Däremot i respektive juridisk persons redovisning är en

⁷ Se bl.a. punkterna 20–26 IAS 21, punkt 30.3 K3 och bl.a. punkterna 11.8 och 17.8 K2.

⁸ Punkterna 5.1–5.2 IFRS 9.

⁹ RFR 2 som behandlar undantag från IFRS 9.

¹⁰ Punkterna 12.32- 12.35 K3.

¹¹ Punkt 11.7 K2.

¹² Ett villkor är att det inte får vara ett egetkapitalinstrument där värdeförändringen redovisas i övrigt totalresultat, se bl.a. punkt 6.2.1.–6.2.2 IFRS 9. Eftersom säkringsbestämmelsen endast omfattar säkring med derivat behandlas inte denna slags säkring i det följande.

¹³ Punkt 6.2.5 IFRS 9.

¹⁴ Om vinster eller förluster i utländsk valuta inte elimineras i koncernredovisningen får säkringsredovisning tillämpas även i koncernredovisningen.

annan juridisk person i koncernen en extern motpart vilket innebär att ett det är möjligt att i juridisk person säkringsredovisa trots att motparten är exempelvis ett systerföretag.¹⁵

En inte ovanlig situation är att moderföretaget eller ett särskilt treasuryföretag har en skuld i utländsk valuta till ett kreditinstitut som valutasäkrats med ett derivat. Samtidigt har företaget gjort en vidareutlåning i svenska kronor till ett annat företag i koncernen. Ur ett koncernredovisningsperspektiv finns ett säkringsinstrument med en extern part och moder- eller treasuryföretaget uppfyller i denna del villkoren för att kunna säkringsredovisa. En annan situation kan vara att ett dotterföretag har en extern skuld medan moder- eller treasuryföretaget innehar ett derivatinstrument som säkrar dotterföretagets skuld. För att dotterföretaget ska kunna säkringsredovisa ingås motsvarande derivat mellan moder- eller treasuryföretaget och dotterföretaget som är utsatt för valutarisken (s.k. kallade back-to-back kontrakt eller speglingskontrakt).¹⁶ Effekten är att det är företaget som innehar valutarisken som också redovisar resultatet av säkringen.

2.2.4 Säkrade poster inklusive grupp av poster

Den säkrade posten kan vara en enskild post, en del av en sådan post eller grupp av poster. På motsvarande sätt som gäller säkringsinstrumentet är det endast skulder, fordringar m.m. med en extern part som kan identifieras som säkrade poster. Effekterna i koncernredovisningen och redovisning i juridisk person sammanfaller således med dem som gäller för säkringsinstrument.¹⁷

För att en grupp av poster (vari innefattas en grupp av poster som utgör en nettoposition) ska omfattas av en säkringsredovisning måste gruppen bestå av poster som individuellt är möjliga för säkringsredovisning och de förvaltas tillsammans på gruppnivå för riskhanteringsändamål.¹⁸

2.2.5 Villkor för säkringsredovisning

För att ett företag ska få säkringsredovisa ska finnas en särskild dokumentation som innefattar bl.a. företagets mål med riskhantering och riskhanteringsstrategi avseende säkringen, identifiering av säkringsinstrumentet och den säkrade posten. Vidare finns som krav, vilket också ska framgå av dokumentationen tre andra villkor var uppfyllda.¹⁹

För det första ska det finnas ett ekonomiskt samband mellan den säkrade posten och säkringsinstrumentet. Utgångspunkten är att säkringsredovisningen ska eliminera eller i vart fall minska den risk som finns i den säkrade posten vilket bl.a. innebär att den säkrade posten har värden som normalt utvecklas i motsatt riktning mot säkringsinstrumentet.²⁰ Som framgår ovan behöver inte hela beloppet säkras utan sambandskravet är uppfyllt även om det finns en policy att säkra exempelvis enbart 80 procent av valutaexponeringen, företaget kan ha gjort bedömningen att de återstående 20 procenten är hanterbara utan säkring.

För det andra får inte effekten av kreditrisken dominera de förändringar som följer av det ekonomiska sambandet. Ett exempel är när ett företag säkrar en exponering utan säkerhet. Om motparten till derivatet får en allvarligt försämrad kreditvärdighet kan försämrad kreditvärdighet leda till större värdeförändring i priset på den säkrade tillgången eller skulden (valutan).²¹

För det tredje ska säkringskvoten för säkringsförhållandet vara densamma som den som följer av den kvantitet av den säkrade posten som företaget faktiskt säkrar och den kvantitet av

¹⁵ Punkt 6.2.3 IFRS 9.

¹⁶ I detta fall uppfylls villkoren för säkringsredovisning i såväl koncernredovisningen som i dotterföretaget.

¹⁷ Punkt 6.3 IFRS 9.

¹⁸ Vid kassaflödessäkring finns vissa begränsningar, se punkt 6.6.1 IFRS 9.

¹⁹ Punkt 6.4 IFRS 9.

²⁰ Punkterna B6.4.4.–B6.4.5 IFRS 9 och punkt 12.48 K3.

²¹ Punkterna B6.4.7.–B6.4.8 IFRS 9 och punkt 12.48 K3.

säkringsinstrumentet som företaget faktiskt använder för att säkra mängden säkrade poster. Med andra ord ska säkringen vara mycket effektiv. Detta innebär att säkringsinstrumentets effektivt motverkar förändringar i verkligt värde hänförligt till den säkrade posten eller förändringar i kassaflöden hänförliga till den säkrade posten. I IFRS 9 specificeras ingen metod för att bedöma huruvida ett säkringsförhållande uppfyller kraven på säkringseffektivitet. Företaget måste dock använda en metod som kan vara en kvalitativ eller kvantitativ bedömning för att bedöma effektiviteten. Om ett företag har som policy att säkringsförhållandets faktiska effektivitet ska ligga inom intervallet 80–125 procent innebär det att om en förlust på ett säkringsinstrument uppgår till 115 och vinsten på den säkrade posten uppgår till 100 kan effektiviteten beräknas som $(115/100=) 115$ procent eller som $(100/115=) 87$ procent.²² Eftersom båda beloppen är inom intervallet är säkringen effektiv.

2.2.6 Ekonomisk och naturlig säkring

Många gånger ställer dokumentationskravet mycket stora krav på företagen och särskilt i små och medelstora företag men även i större företag är det vanligt med s.k. ekonomisk säkring. Oberoende av om villkoren för säkringsredovisning är uppfyllda kan det ur ett ekonomiskt perspektiv föreligga ett säkringsförhållande. Om värdeförändringen på en skuld motsvaras av en motsatt värdeförändring på en fordran eller ett derivatinstrument kan den ekonomiska effekten i praktiken bli densamma. I detta fall är hela eller del av balansexponeringen valutasäkrad och s.k. naturlig eller ekonomisk säkring föreligger.

I detta fall ska värderingen av säkringsinstrument och säkrad post ske enligt tillämpliga regler för respektive post. Om båda posterna tas upp till verkligt värde uppnås ekonomiskt sett en säkring medan om exempelvis en skuld tas upp till balansdagens kurs och derivatinstrumentet värderas till anskaffningsvärdet kan uppstå en resultat effekt det enskilda året även om det är en ekonomisk säkring.

2.3 Redovisning av godkända säkringsförhållanden

2.3.1 Inledning

I årsredovisningslagen finns särskilda regler om redovisning av finansiella instrument och även om säkringsredovisning. När reglerna infördes 2003 var detta bl.a. för att företagen skulle kunna redovisa enligt de principer som gäller vid tillämpning av IFRS.

Oberoende av vilken normgivning som tillämpas ska vid säkringsredovisning avstamp tas i årsredovisningslagen. I nästa avsnitt redogörs för detta och därefter för tillämpning av IFRS och slutligen tillämpning enligt Bokföringsnämndens normgivning.

2.3.2 Reglerna i årsredovisningslagen

Utgångspunkten i årsredovisningslagen är att tillgångar och skulder ska värderas enligt anskaffningsvärdemetoden. Värdeförändringar på finansiella instrument får dock redovisas till verkligt värde där värdeförändringen redovisas i resultaträkningen, vilket bl.a. är en anpassning till den internationella normgivningen. Detta innebär att de tillämpade principerna för säkringsredovisning är förenliga med god redovisningssed.²³

---

²² Jfr punkt 12.50 K3.

²³ Som framgår nedan skiljer sig principerna åt beroende på både vilket regelverk som tillämpas och vilket slags säkringsförhållande det är fråga om. Som framgår nedan är det framför allt kassaflödessäkring som redovisas i övrigt resultat.

En värdeförändring som inte redovisas i resultaträkningen ska redovisas i fritt eget kapital i fonden för verkligt värde.²⁴ Eftersom värdeutvecklingen på de finansiella instrumenten kan vara positiv eller negativ kan fondens värde också bli negativ. När det inte längre finns skäl att redovisa ett belopp i fonden för verkligt värde, skall fonden justeras och justeringsbeloppet redovisas i resultaträkningen. Detta kan bero på bl.a. att ett säkringsförhållande upphör eller att ett säkringsinstrument avyttrats.

Om bl.a. en skuld eller en fordran eller en del därav har säkrats mot ett finansiellt instrument som värderas till sitt verkliga värde ska också den säkrade posten värderas till verkligt värde under förutsättning att god redovisningssed om säkringsredovisning tillåter detta, i praktiken vid säkring av verkligt värde. Effekten är att såväl säkringsinstrument som säkrad post värderas till verkligt värde med effekten att värdeförändringen på den säkrade posten kommer att elimineras av den motsvarande värdeförändringen på säkringsinstrumentet.

2.3.3 IFRS 9 Finansiella instrument

Som angavs inledningsvis är det såvitt nu är aktuellt säkring av verkligt värde och kassaflödessäkring som tillämpas vid säkring av skulder och lånefordringar. Ett derivatinstrument kan användas som säkringsinstrument både när det är fråga om säkring av verkligt värde och kassaflödessäkring. Nettoresultatet av de båda säkringsalternativen blir i princip likvärdiga men tidpunkten för redovisningen, periodiseringen, i resultaträkningen men även arten av de redovisningsjusteringar som behöver göras kan skilja sig åt.

Derivatinstrument och andra finansiella instrument får tas upp till sitt verkliga värde. Vid säkring av *verkligt värde* ska vinst eller förlust på säkringsinstrumentet redovisas i resultatet. Samtidigt ska vinst eller förlust avseende den säkrade posten justera det redovisade värdet av den säkrade posten och också redovisas i resultatet. Vid helt effektiv säkring kommer de båda beloppen att vara lika stora och resultatmässigt ta ut varandra.²⁵ Dock kan skilda risker i instrumenten göra att värderingen av de båda instrumenten skiljer sig åt.²⁶

Ett exempel får illustrera. Ett svenskt företag har den 1 januari år 1 tagit upp ett femårigt lån om 1 000 000 euro och har valt att säkra hela beloppet med ett derivatinstrument (swapavtal) med kursen 10 kr/euro. Under året har amorterats 200 000 euro med kursen 11,00 kr/euro och vid årets utgång är kursen 10,50 kr/euro samtidigt som derivatinstrumentet nominella belopp minskar i motsvarande mån.²⁷

Amorteringen har inneburit en valutakursförlust om (200 000 x 1=) 200 000 kr samtidigt som det uppstått en motsvarande vinst på den del av derivatinstrumentet som lösts in. Nettoresultatet i resultaträkningen är således 0 kr. På balansdagen ska derivatinstrumentet värderas till verkligt värde, som antas ha ökat med 420 000 kr. Vid årets utgång ska skulden värderas och eftersom den är säkrad ska även den värderas till verkligt värde (här motsvarande balansdagens kurs), dvs den har ökat i värde med 400 000 kr till 8 400 000 kr (nominellt 800 000 euro x 10,50 kr/euro). Om säkringen har bedömts som effektiv (riskexponeringen är densamma för båda posterna) kommer båda beloppen redovisas som motstående poster i resultaträkningen och värdeskillnaden dem emellan om 20 000 kr påverkar resultatet.

Vid en kassaflödessäkring är syftet att skjuta upp redovisningen av vinst eller förlust på säkringsinstrumentet till en period eller perioder under vilken eller vilka de säkrade förväntade

²⁴ Normalt brukar detta benämnas övrigt totalresultat.

²⁵ I vissa fall kommer vinst och förlust från säkringsinstrument och säkrad post att redovisas i övrigt totalresultat.

²⁶ Se avsnitt 2.1.4 Villkor för säkringsredovisning.

²⁷ I exemplet bortses från den ränteeffekt som också uppstår inom ramen för valutakursförändringen.

framtida kassaflödena påverkar resultatet. Detta åstadkoms genom att värdeförändringen redovisas i eget kapital. Det kommer finnas en koppling mellan komponenten i eget kapital och den säkrade posten (en s.k. reserv avseende säkring av kassaflöden) vilken successivt kommer att justeras utifrån den ackumulerade vinsten eller förlusten alternativt förändringen av verkligt värde från säkringsinstrumentet från den tidpunkt då säkringen ingicks.

Vidare ska den del av vinsten eller förlusten för säkringsinstrumentet som bestämts vara en effektiv säkring redovisas i eget kapital i posten övrigt totalresultat. I den mån det finns en värdeskillnad som inte är effektiv ska denna redovisas i resultatet.

Om vi utgår från samma exempel som ovan blir effekten följande i företagets resultat- och balansräkning. Amorteringen har inneburit en valutakursförlust om $(200\ 000 \times 1=)$ 200 000 kr samtidigt som det uppstått en motsvarande vinst på derivatinstrumentet. Nettoresultatet i resultaträkningen är således 0 kr. Skulder redovisas normalt till anskaffningsvärdet men eftersom fråga är om en skuld i utländsk valuta kommer den att redovisas till balansdagens kurs, dvs. skuldens värde har ökat med 400 000 till 8 400 000 kr (nominellt 800 000 euro $\times$ 10,50 kr/euro). Samtidigt har derivatinstrumentet ökat i värde med 420 000 kr. Värdeförändringen på derivatet redovisas i eget kapital, närmare bestämt omräkningsreserven, via övrigt totalresultat och motsvarar det lägre av omvärderingen av säkringsinstrumentet och den säkrade posten.

Vid ekonomisk säkring ska fordringar och skulder i utländsk valuta omvärderas till balansdagens kurs vilken kan redovisas i resultaträkningen eller eget kapital inom ramen för övrigt resultat. Valutaswappar, valutatermins- eller valutoptionskontrakt värderas till verkligt värde vilket inkluderar en omräkning till balansdagens valutakurs. Värdeförändringen kan redovisas i resultaträkningen eller i eget kapital inom ramen för resultatet. Även om det är fråga om ekonomisk säkring, dvs att amorteringen mätt i svenska kronor motsvarar det betalningsflöde som kommer från derivatinstrumentet, kan således resultatet från de olika delarna redovisas i resultaträkningen vid olika tillfällen.

2.3.4 Bokföringsnämndens allmänna råd

Enligt K3-regelverket kan företaget välja mellan att redovisa finansiella instrument värderade utifrån antingen anskaffningsvärde eller verkligt värde. I båda fallen är det möjligt för företaget att tillämpa säkringsredovisning om vissa villkor är uppfyllda.²⁸

Företag som tillämpar anskaffningsvärdemetoden får inte redovisa värdeförändringar på säkringsinstrumentet och den säkrade posten som är hänförliga till den säkrade risken. Tillämpas säkringsredovisning innebär detta att företag inte omvärderar en säkrad tillgång eller skuld om värdeförändringen motsvaras av en motsatt värdeförändring på säkringsinstrumentet. Dock gäller att vid säkring av en fordran eller skuld i utländsk valuta får den säkrade posten värderas till terminkurs.²⁹

På motsvarande sätt som gäller enligt IFRS kan ett företag som tillämpar K3 välja att tillämpa reglerna om antingen säkring till verkligt värde eller kassaflödessäkring. Vid säkring till verkligt värde med ett derivatinstrument, ska värdeförändringen vid en omvärdering av säkringsinstrumentet till verkligt värde redovisas i resultaträkningen och det redovisade värdet på den säkrade posten ska justeras med motsvarande belopp.³⁰ Vid kassaflödesredovisning av ett säkringsförhållande ska en värdeförändring på ett säkringsinstrument redovisas i posten Fond för verkligt värde.³¹

²⁸ Se punkterna 11.39-11.49 respektive 12.48-12.59 K3.

²⁹ Punkt 11.50 och K3.

³⁰ 12.60 och 12.62 K3.

³¹ Punkt 12.67 K3.

I K2-regelverket finns inga regler om säkringsredovisningen men om en fordran eller skuld helt eller delvis är säkrad med ett terminskontrakt ska fordran eller skulden värderas till terminskursen.³² I K2-regelverket synes det närmast vara fråga om s.k. ekonomisk säkring.

3 Internationell utblick

3.1 Inledning

Regler om generell avdragsbegränsning för ränteutgifter i bolagssektorn lämnades av Företagsskattekommittén i sitt slutbetänkande.³³ Förslaget innehöll två alternativ, ett huvudförslag som innebar ett avdragsförbud för samtliga finansiella kostnader som istället skulle dras av enligt en schablon med 25 procent av det skattemässiga resultatet och ett alternativförslag som innebar avdragsbegränsning för negativt räntenetto med 20 procent av företagets EBIT. Redan innan kommittén lämnade sitt förslag hade påbörjats ett arbete inom OECD med ett förslag om ett system med avdragsbegränsning för ränteutgifter vilket sedermera har införlivats i IL genom ett EU-direktiv.

3.2 OECD och EU

Diskussionen om skattarbitrage mellan länder har utvecklats under de senaste tio åren och utgångspunkten har varit att få respektive land att införa regler som på olika sätt minskar skattarbitraget. Som ett led i detta föreslog OECD år 2015 regler om avdragsbegränsningar för ränteutgifter och andra finansiella utgifter inom internationella koncerner. OECD ansåg att det var möjligt att anpassa ränteavdragen genom koncerninterna lån, men även genom nyttjande av andra finansiella instrument. Vidare kunde det vara avgörande i vilka länder borgenär respektive gäldenär hörde hemma. De föreslagna reglerna om avdragsbegränsning för räntor är utformade generellt för att kunna passa olika länders generella skattesystem.³⁴

Utgångspunkten i de av OECD föreslagna reglerna är att avdragsbegränsningen gäller för ränteutgifter. Med ränta avses inte enbart ränta i sedvanlig bemärkelse, dvs. kostnaden för att låna pengar, utan även betalningar som kan jämföras med ränta och utgifter som uppstår i samband med upptagande av lån. Detta innefattar bl.a. "certain foreign exchanges and losses in borrowings and instruments connected with the raising of finance". OECD påtalade särskilt att åtminstone valutakursvinster och valutakursförluster på derivat är generellt sett inte att betrakta som ränta, men uttalar samtidigt att det finns länder som behandlar vissa valutakursvinster och valutakursförluster som ränta. OECD ansåg därför att det skulle vara möjligt för länderna att betrakta valutakursförändringar som ränta, men hur och i vilken omfattning detta skulle ske uttalades inte.³⁵

EU ansåg att regler om begränsning av avdrag för ränteutgifter skulle införas gemensamt inom EU inom ramen för ett direktiv.³⁶ Eftersom regler om avdragsbegränsning för ränta skulle införas i 28 medlemsländer med skilda bolagsskattesystem innehåller Direktivet endast allmänna bestämmelser om minsta skydds nivå som ska implementeras i de skilda medlemsländerna på ett sätt som passar respektive lands bolagsskattesystem.³⁷ Reglerna om ränteavdragsbegränsningsregler är närmast

---

³² Se punkterna 11.8, 13.5 och 17.8. Företag som tillämpar K2 får inte tillämpa reglerna i ÅRL om verkligt värde utan samtliga finansiella instrument redovisas enligt anskaffningsvärdemetoden.

³³ SOU 2014:40 Neutral bolagsskatt – för ökad effektivitet och stabilitet.

³⁴ Limiting Base Erosion Involving Interest Deduction and Other Financial Payments (OECD 2015), uppdaterad 2026.

³⁵ Limiting Base Erosion Involving Interest Deduction and Other Financial Payments – Updated 2016, punkterna 36-37.

³⁶ Rådets direktiv (EU) 2016/1164 av den 12 juli 2016 om fastställande av regler mot skatteflykt som direkt inverkar på den inre marknads funktion (Direktivet).

³⁷ Direktivets skäl, punkt 3.

utformade som ett ramverk och det finns inte några hinder för enskilda medlemsländer att införa mer restriktiva ränteavdragsbegränsningsregler.

Med lånekostnader avses enligt Direktivet inte bara räntekostnader för skulder utan även exempelvis ”vissa utländska valutakursvinster och valutakursförluster på lånat kapital och instrument med anknytning till införs kattandet av kapital”. Någon närmare precisering av vilka instrument som omfattas görs inte och inte heller i vilka situationer valutakursvinsterna eller valutakursförlusterna ska räknas som ränta.³⁸ Detta speglar sig också i implementeringen av reglerna.

3.3 Skattemässig valutasäkring i andra länder

Det synes inte finnas någon likriktad implementering av Direktivet mellan medlemsländerna när det gäller hur valutakursförändringar hanteras inom ramen för ränteavdragsreglerna, dvs den olikhet som OECD identifierade i detta sammanhang synes inte ha ändrats.

Det finns exempel där det i skattelagstiftningen görs en uppräknig av exempel på olika poster som ska räknas som ränta. Gemensamt för många länder är att valutakursförändringar på fordringar och skulder avseende ränta behandlas som ränta. Samtidigt finns exempel där värdeförändringar på derivat räknas som ränta, i vart fall om derivatet även innehåller en räntekomponent.

När det gäller om valutakursförändringar på skulder och fordringar ska ses som ränta finns olika synsätt. Holland synes på liknande sätt som Sverige i vissa fall behandla dessa som ränta vilket även gäller Danmark. Däremot är det flera länder som inte behandlar valutakursförändringar på skulder och fordringar som ränta, även om det finns ett säkringsinstrument.

Slutsatsen är således att det inte finns någon enhetlig linje för hur direktivet har implementerats när det gäller hur valutakursförändringar ska behandlas.

4 Valutaderivat enligt säkringsbestämmelsen

4.1 Inledning

Ett företag får dra av negativt räntenetto med högst 30 procent av ett avdragsunderlag.³⁹ Med negativt räntenetto avses skillnaden mellan ränteutgifter som ska dras av och ränteinkomster som ska tas upp, om de sammanlagda ränteutgifterna överstiger de sammanlagda ränteinkomsterna.⁴⁰

Avdragsunderlaget beräknas som resultatet av näringsverksamheten före avdragsbegränsning för negativt räntenetto justerat på visst sätt. Avdragsunderlaget ska ökas med bl.a. ränteutgifter för vilka avdragsrätten inte har begränsats enligt andra bestämmelser i IL och minskas med bl.a. ränteinkomster och överskott som belöper sig på andelar i svenska handelsbolag och i utlandet delägarbeskattade juridiska personer.⁴¹

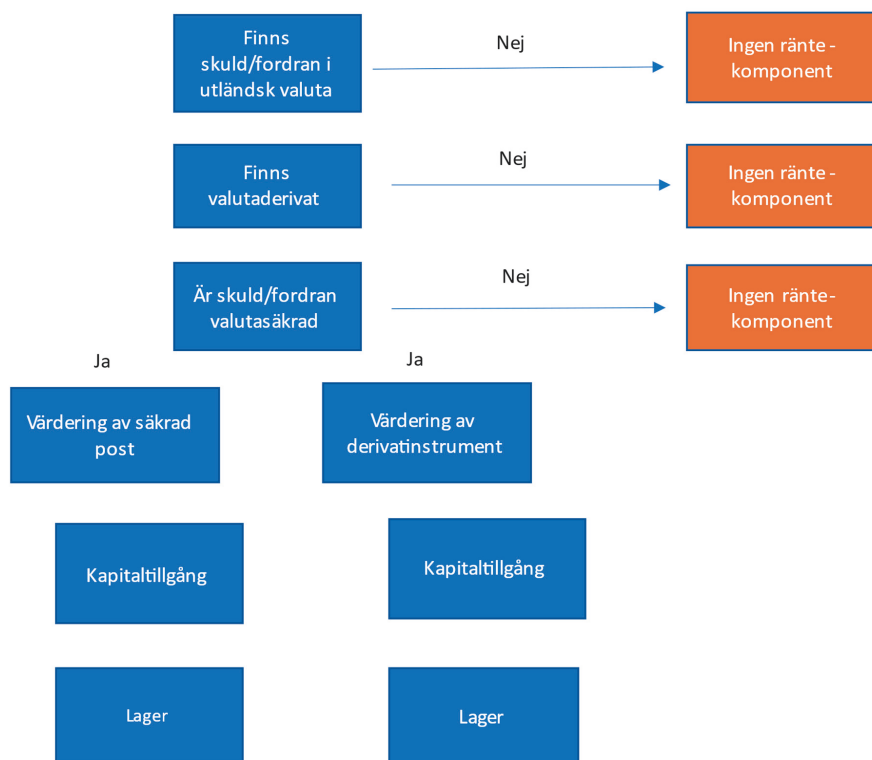
Om en inkomst ska klassificeras som en ränteinkomst eller en utgift som en ränteutgift har betydelse för beräkning av både räntenetto och avdragsunderlaget. Samma räntekostnad respektive ränteintäkt ska användas i båda beräkningarna. Den fortsatta framställningen begränsar sig till när valutakursförändringar kan jämföras med ränta respektive hur och när de påverkar avdragsunderlaget. Arbetsgången kan illustreras med följande flödesschema.

³⁸ Direktivet artikel 2 punkt 1.

³⁹ 24 kap. 24 § IL, varav också framgår att det alltid är möjligt att dra av ett negativt räntenetto upp till fem milj. kr.

⁴⁰ 24 kap. 23 § IL, vari även anges att med positivt räntenetto avses skillnaden mellan ränteinkomster som ska tas upp och ränteutgifter som ska dras av, om ränteinkomsten överstiger ränteutgifterna.

⁴¹ 24 kap. 25 § IL.

Vissa villkor måste vara uppfyllda för att en valutakursförändring ska räknas som ränta. Som framgår av schemat och som diskuteras i avsnitt 4.2 ska det för det första finnas en sådan skuld eller lånefordran i utländsk valuta som omfattas av säkringsbestämmelsen, exempelvis är frågan om kundfordringar och leverantörsskulder ska omfattas. För det andra krävs att det finns ett derivatinstrument, naturlig säkring med skuld och fordran i samma valuta är således inte tillräckligt som redogörs för i avsnitt 4.3–4.4. För det tredje ska ifrågavarande skuld eller lånefordran ha säkrats genom ett derivatinstrument vilket motsatsvis innebär att är inte skulden eller lånefordran säkrad med ett derivatinstrument ska inte valutakursförändringen räknas som ränta. Detta innebär också att om ett företag innehar valutaderivat i investeringssyfte och inte i säkringssyfte värdeförändringen på derivatet ska inte räknas som ränta. Frågan behandlas i avsnitt 4.5–4.7.

När det väl konstaterats att det finns en skuld eller en lånefordran i utländsk valuta som säkrats med ett derivatinstrument blir nästa fråga när valutakursförändringen ska tas upp som intäkt eller dras av som kostnad respektive påverka avdragsunderlaget. Värderingen av den säkrade posten sker enligt 14 kap. 8 § IL medan derivatinstrumentet ska värderas enligt 24 kap. 4 § IL.⁴² Värderingen skiljer sig

⁴² Om den säkrade posten eller derivatinstrumentet ska klassificeras som lagertillgång ska 17 kap. 20 § tillämpas.

också om instrumenten klassificeras som kapitaltillgångar eller lagertillgångar. Dessa frågor diskuteras i avsnitt 5.

Som framgår nedan kan olika balansposter säkras på olika sätt, det kan vara olika finansiella instrument och andra investeringar. Även valutaexponeringen i framtida transaktioner eller olika kassaflöden kan säkras.⁴³ Inte sällan sker säkringen av de olika posterna genom att nettoexponeringen analyseras och beräknas. Det är dock endast säkring av vissa balansposter som omfattas av avdragsbegränsningen.

I 24 kap. 2 §§ IL anges vad som avses med räntekostnad vid tillämpning av 24 kap. IL och i 24 kap. 3 § anges att med ränteinkomster avses inkomster som motsvarar ränteutgifter enligt 2 § IL. Vidare framgår att även valutakursförluster kan omfattas av avdragsbegränsningen men bara vid tillämpning av 24 kap. 21–29 §§ IL och att valutakursförluster och valutakursvinster omfattas bara i den utsträckning som anges i säkringsbestämmelsen.

4.2 Skuld eller lånefordran i utländsk valuta

En förutsättning för att en valutakursförändring ska beaktas vid beräkning av räntenettet är att valutarisken avseende en befintlig *skuld* i utländsk valuta har säkrats genom ett derivatinstrument. Motsvarande gäller om en *lånefordran* har säkrats genom ett derivatinstrument.⁴⁴

Har en skuld eller en lånefordran säkrats ska en valutakursförändring på dels skulden eller lånefordran, dels derivatinstrumentet anses vara en ränteutgift respektive en ränteinkomst vid beräkning av räntenettet.

Det anges inte i valutasäkringsbestämmelsen vilka skulder som träffas av bestämmelsen men en avgränsning är att avsättningar inte omfattas.⁴⁵ Bestämmelsen tar sikte på valutakursförändring avseende lånat kapital och instrument med anknytning till införskaffandet av kapital. Detta torde innebära att avsikten är att begränsa vilka skulder som omfattas av valutabestämmelsen, vilka i och för sig kan vara kort- eller långfristiga skulder.

Lagtekniskt finns en skillnad när det gäller fordringar eftersom det direkt i lagtexten framgår att det endast är lånefordringar som omfattas, vilka också kan vara lång- eller kortfristiga. Detta skulle kunna innebära att det finns en skillnad mellan skulder och lånefordringar exempelvis när det gäller leverantörsskulder och kundfordringar, men det är svårt att motivera en sådan skillnad. I förarbetena anges också att "(S)om framgår ovan omfattas inte leverantörsskulder och kundfordringar av räntedefinitionen."⁴⁶ Avsikten synes därför vara att valutakursförändringar på leverantörsskulder och kundfordringar inte ska räknas som ränta även om dessa är säkrade med ett derivatinstrument. Detta stämmer också överens med syftet med bestämmelsen, att det är valutakursförändring vid kapitalanskaffning som ska omfattas av avdragsbegränsningen. Min slutsats är att valutakursförändringar på leverantörsskulder och kundfordringar inte omfattas av säkringsbestämmelsen.

⁴³ En situation som är undantagen är om ett företag har beställt en maskin för leverans och betalning i framtiden i utländsk valuta och som har säkrat den framtida betalningen (dvs. säkring av framtida kassaflöde).

⁴⁴ 24 kap. 4 § första och fjärde stycket.

⁴⁵ En avsättning ska göras om det finns ett åtagande som *sannolikt* kommer att leda till ett utflöde av resurser som går att beräkna på ett *tillförlitligt* sätt. Är det en skuld är kommer det att bli ett bestämt utflöde av resurser.

⁴⁶ Prop. 2017/18:243, s. 211 och 214. Det kan konstateras att Skatteverkets anser att ränta som utgår på kundfordringar (och leverantörsskulder) ska utgöra ränta enligt ifrågasvarande bestämmelser vilken kan ifrågasättas mot bakgrund av ifrågasvarande förarbetsuttalande. Även med beaktande av syftet med reglerna bör ränta på kundfordringar och leverantörsskulder inte anses vara ränta enligt ifrågasvarande regelverk.

För att valutakursförändringen ska kunna räknas som ränta måste skulden eller lånefordringen vara i utländsk valuta, det vill säga i annan valuta än svenska kronor. Finns en skuld i svenska kronor som är hänförlig till ett fast driftställe i Sverige som säkrats med ett derivatinstrument räknas inte valutakursförändringen som ränta enligt valutasäkringsbestämmelsen. Vidare torde enligt denna bestämmelse krävas att skulden eller lånefordran finns i ett svenskt bolag. Detta innebär att om det finns en skuld eller lånefordran i utländsk valuta i ett utländskt intresseföretag som valutasäkrats genom ett valutaderivat i det svenska företaget kommer inte valutakursförändringen på derivatet att räknas som ränta. Som framgår nedan ska i det omvända fallet, dvs. att valutaderivatet som innehas av ett utländskt intresseföretag som säkrar en skuld eller lånefordran i utländsk valuta som innehas av ett svenskt koncernföretag, räknas som ränta. Slutligen synes det inte heller finnas något hinder att säkringen sker avseende två utländska valutor, exempelvis att en skuld i euro säkras mot dollar. Detta är inte ologiskt eftersom syftet med bestämmelsen är att förhindra att lån tas i en lågräntevaluta och placeras i en högräntevaluta.

En särskild problematik föreligger för företag som har sin redovisningsvaluta i euro. Enligt 11 § omräkningslagen⁴⁷ ska dessa företag inte tillämpa 14 kap. 8 § IL utan omräkningslagen även när det är fråga om fordringar, skulder, avsättningar och kontanter i annan valuta än euro. Även enligt omräkningslagen gäller dock att dessa poster ska värderas till kursen vid beskattningsårets utgång. Om det finns ett terminkontrakt eller någon annan liknande valutasäkringsåtgärd för en sådan post, får posten tas upp till det värde som motiveras av valutasäkringen under förutsättning att

- samma värde används i räkenskaperna, och
- värderingen står i överensstämmelse med god redovisningssed.

Således uppstår samma skattemässiga effekt enligt omräkningslagen som vid en tillämpning av 14 kap. 8 § IL. Enligt säkringsbestämmelsen ska samtliga valutakursförändringar som är säkrade med ett derivatinstrument räknas som ränta. Detta torde omfatta även det fall företaget har sin redovisningsvaluta i euro och det är fråga om skulder och lånefordringar i annat än euro. Exempelvis om det finns en fordran i dollar som har säkrats med ett derivatinstrument kommer den valutakursförändringen att räknas som ränta. Däremot om företaget har poster i euro som säkrats torde inte valutakursförändringar räknas som ränta.

Vidare framgår av säkringsbestämmelsen att om derivatinstrumentet är lager ska reglerna i 17 kap. 20 IL tillämpas, vilket torde omfatta även bolag som har redovisningsvalutan i euro.

Det finns särskilda regler om avdragsbegränsning för ränta på dels vissa efterställda skulder för kreditinstitut m.fl., dels på vinstandelslån.⁴⁸ För efterställda skulder gäller att avdrag inte medges för ränteutgiften medan för vinstandelslån gäller att ränteutgiften får dras av i viss mån. I den mån avdrag medges enligt den särskilda bestämmelsen om vinstandelslån kan denna del av ränteutgiften begränsas enligt avdragsbegränsningen vid negativa räntenetto.

När det gäller både efterställda skulder och vinstandelslån kan lånen vara valutasäkrade med ett valutaderivat. Varken av lagtexten eller förarbetena⁴⁹ framgår att valutakursförändringar på dessa skulder undantas. Däremot ska enligt 24 kap. IL avdragsunderlaget inte ökas med ränteutgifter som begränsas av andra bestämmelser i kapitlet. Någon sådan begränsning finns inte vad gäller valutakursförändringar varken vad gäller efterställda skulder eller vinstandelslån. Detta talar för att

⁴⁷ Lag (200:46) om omräkningsförfarande vid beskattningen för företag som har sin redovisning i euro, m.m. (omräkningslagen).

⁴⁸ 24 kap. 9 §–15 §§ IL.

⁴⁹ Prop. 2017/18:245 s. 213 ff. och s. 359.

valutakursförändringar omfattas av säkringsbestämmelsen om villkoren är uppfyllda. Rättsläget måste dock betecknas som osäkert.

Vilka derivatinstrument som bestämmelsen tar sikte på diskuteras i nästa avsnitt.

4.3 Derivatinstrument

Det är endast vissa säkringsarrangemang som omfattas av säkringsbestämmelsen, nämligen när valutasäkringen sker med ett derivatinstrument. Det anges inte vilka derivatinstrument som bestämmelsen tar sikte på men enligt förarbetena avses med derivatinstrument optioner, terminer, swappar och andra likartade finansiella instrument. Som nämns ovan omfattas exempelvis inte en säkring genom en skuld och en fordran i samma valuta av säkringsbestämmelsen.⁵⁰

I 1 kap. 4 § lagen om värdepappersmarknaden definieras finansiella instrument mycket brett och omfattar bl.a. optioner, terminskontrakt (futures), swappar, räntesäkringsavtal och varje annat derivatkontrakt som avser bl.a. valutor. I 1 kap. 1 § punkt 7 lagen om värdepappersfonder definieras som finansiella instrument bl.a. överlåtbara värdepapper, derivatinstrument och annan rättighet eller förpliktelse avsedd för handel på värdepappersmarknaden

När IL infördes utmönstrades begreppet finansiellt instrument i allt väsentligt från lagen eftersom begreppet hade olika betydelse i olika lagar. Därefter har det återinförts i bestämmelserna om värdering av lager av finansiella instrument där den skattemässiga definitionen är densamma som i 4 kap. 14 a och 14 c §§ årsredovisningslagen (ÅRL) som omfattar derivatinstrument och andra finansiella instrument. Denna definition skiljer sig från bl.a. lagen om värdepappersmarknaden.

Av förarbetena framgår att den närmare innebörden av vilka instrument som omfattas av bestämmelsen får utvecklas inom ramen för god redovisningssed och vägledning kan hämtas från bl.a. den definition som finns i den kompletterande normgivningen.⁵¹ Enligt redovisningsnormgivningen är varje avtal som ger upphov till finansiell tillgång i ett företag och en finansiell skuld eller egetkapitalinstrument i ett annat företag ett finansiellt instrument. Således synes denna definition vara bredare än den i lagen om värdepappersmarknaden.

Säkringsbestämmelsen är en särskild skatteregel vilket även torde omfatta vilka instrument som ska räknas som derivatinstrument i detta sammanhang. Av förarbetena framgår att god redovisningssed bör tillämpas som utgångspunkt när det ska avgöras vad som är en ränteinkomst eller ränteutgift. Vid tillämpning av säkringsbestämmelsen ska i vart fall när det gäller frågan om en post är säkrad kan ledning sökas i redovisningen. Detta talar för att när det ska avgöras om en skuld eller en lånefordran är säkrad är utgångspunkten att säkring kan ske med sådana derivatinstrument som avses i 4 kap. 14 a och 14 c §§ ÅRL. Vad som ytterligare talar för detta är att i det fall det finansiella instrumentet är lager ska värdering ske enligt reglerna om värdering av finansiella instrument.

Vidare framgår av HFD 2014 ref. 10 att när det saknas närmare definition av olika företeelser vid beskattningen i inkomstlagen näringsverksamhet är en naturlig utgångspunkt den skattskyldiges redovisning. Detta innebär att har säkringsinstrumentet klassificerats som ett derivatinstrument utgångspunkten är att detsamma gäller skattemässigt.

Ett valutaderivat innehåller ekonomiskt sett även en räntekomponent och i andra fall kan ett instrument var sammansatt av ett valuta- och ett räntederivat. En viktig fråga är om derivat ska delas

⁵⁰ Prop. 2017/18:245 s. 359.

⁵¹ Prop. 2017/18:245 s. 215.

upp vid tillämpningen av säkringsbestämmelsen eller om de ska behandlas som ett odelbart instrument.

4.4 Särskilt om sammansatta instrument⁵²

Om ett företag har skulder eller lånefordringar i utländsk valuta kan företaget vilja samtidigt säkra både ränte- och valutaeffekter. Detta kan ske genom två olika instrument eller ett sammansatt instrument som säkrar båda riskerna. Som framgår ovan kan under vissa förutsättningar dessa risker hanteras separat i redovisningen om de olika riskerna bl.a. går att identifiera och värdera.

Sammansatta instrument kan innehålla olika delar, exempelvis är en aktieindexobligation sammansatt av en obligation och en option. Man kan först konstatera att ett valutaderivat alltid innehåller en räntekomponent. Redovisningsmässigt kan därför göras en uppdelning på de båda delarna om inte en del är oväsentlig, exempelvis om räntekomponenten i ett valutaderivat är oväsentlig redovisas inte alltid denna separat. Om de båda delarna är identifierbara och kan värderas delas instrumentet redovisningsmässigt upp i de olika delarna och värderas också separat.

När det gäller tillämpningen av säkringsbestämmelsen kan det få stor betydelse om det sammansatta instrumentet ska delas upp i beståndsdelar eller inte. Om hela instrumentet ses som ett räntederivat kommer även valutadelen att ses som ränta även om det inte är fråga om valutasäkring. Å andra sidan om valutadelen träffas av säkringsbestämmelsen kommer värdeförändringen i sin helhet att anses vara ränta.

En annan fråga är om det är möjligt ur ett vinstberäkningsperspektiv att dela upp det sammansatta instrumentet i skilda delar och här kan synen skilja sig åt beroende på om det är en kapitaltillgång eller lagertillgång. När det gäller kapitaltillgångar avses med fordringsrätter såväl fordringar som derivat hänförliga till fordringar och fordringsrätter kan vara antingen en svensk eller en utländsk fordringsrätt.

Sett till rättspraxis har sammansatta instrument i princip genomgående behandlats som en sammanhållen enhet vid kapitalvinstbeskattningen, dvs. som ett odelbart instrument.⁵³ Nästföljande fråga är såvitt nu är aktuellt om derivatinstrumentet ska klassificeras som en svensk eller utländsk fordringsrätt. Bedömningen bör ske utifrån ett helhetsperspektiv utifrån derivatets konstruktion och verkningssätt. Har en skuld eller en lånefordran valutakurssäkras med ett derivatinstrument torde instrumentet klassificeras som en utländsk fordringsrätt. Frågan är om klassificeringen kan bli annorlunda om även räntenivån säkras.

Utgången i RÅ 2001 ref. 21, som gällde s.k. omvända konvertibler, är annorlunda i förhållande till tidigare avgöranden. I målet konstaterade HFD på motsvarande sätt som domstolen gjort i tidigare avgörande, att instrumentet ska anses utgöra ett sammansatt instrument vilket innebar att värdeförändringen ska beräknas som en helhet. Däremot ansåg HFD att den löpande avkastningen, ränteinkomsten, kunde behandlas separat. Viktigt i avgörandet är att även om instrumentet är odelbart behandlas avkastningen separat. När det gäller derivatinstrument kan det vara svårare att identifiera en avkastning, oftast torde hela värdeförändringen utgöra kapitalvinst eller kapitalförlust. Detta gör sig särskilt gällande när det sammansatta derivatinstrumentet är ett valuta- och ränteinstrument.

När det gäller derivatinstrument finns inte någon rättspraxis om sammansatta instrument vilket innebär att bedömningen kan bli annorlunda. Som nämndes ovan framhålls i HFD 2014 ref. 10 att när det saknas regler i IL är en naturlig utgångspunkt den skattskyldiges redovisning eftersom "bolagets

⁵² Hilling, Svensk Skattetidning, 2015:2, s. 191 ff. och 2008:2.

⁵³ Se exempelvis RÅ 1999 ref. 69 och RÅ 2002 not 5.1.

redovisning förutsätts återspegla den faktiska och ekonomiska innebörden av genomförda transaktioner och ge en rättvisande bild av hur bolagets resultat och ställning har utvecklats under året.” Detta talar för att ett derivatinstrument som säkrar både valuta och ränta bör kunna delas upp skattemässigt vid bedömningen enligt valutasäkringsbestämmelsen. Synsättet med uppdelning av det sammansatta instrumentet får ur ett materiellt perspektiv anses vara det mest korrekta. Även det faktum att det i förarbetena anges att god redovisningssed är utgångspunkten vid den skatterättsliga bedömningen av vad som är ränta talar, trots att uttalandet tar sikte på räntedefinitionen mer allmänt, för detta.⁵⁴ Rättsläget måste dock betecknas som osäkert.

4.5 När anses en skuld eller lånefordran säkrad

Om det finns ett terminskontrakt eller någon annan liknande valutasäkringsåtgärd för en sådan post, ska enligt 14 kap. 8 § IL posten om vissa villkor är uppfyllda tas upp till det värde som motiveras av valutasäkringen. Någon närmare vägledning om när en post är säkrad ges inte i lagtexten. I kommentaren till bestämmelsen anges att ett företag som följer BFN:s rekommendationer om säkringsredovisning kan i princip utgå från att värderingen godtas vid beskattningen.⁵⁵ Detta talar för att bestämmelsen endast gäller i de fall företagen väljer att säkringsredovisa i juridisk person, dvs det är inte tillräckligt med ekonomisk säkring varken i juridisk person eller koncern. När en post är säkrad synes skilja sig mellan denna bestämmelse och säkringsbestämmelsen.

Som framgår av säkringsbestämmelsen krävs att valutarisken avseende en skuld eller lånefordran har *säkrats* genom ett derivatinstrument. Är det en skuld och lånefordran i samma utländska valuta som ”säkrar varandra” anses inte detta vara sådan säkring som avses i säkringsbestämmelsen och valutakursförändringarna utgör därför inte ränta.

Några särskilda villkor ställs inte upp i säkringsbestämmelsen och det specificeras inte närmare i lagtexten när en post anses säkrad. Inte heller i förarbetena ges någon närmare ledning om när en skuld eller lånefordran är säkrad, dock anges att redovisningsreglerna⁵⁶ innehåller krav på dokumentation för att ett företag ska kunna säkringsredovisa.

I sammanhanget kan nämnas att enligt 14 kap. 8 § IL ska en post tas upp till det värde som motiveras av en valutasäkring om det finns ett terminskontrakt eller liknande valutasäkringsåtgärd. Inte heller i den bestämmelsen finns någon definition av när en post anses säkrad. Det kan dock noteras att syftet med bestämmelsen är att förenkla och skapa överensstämmelse med redovisningen för att förhindra att ett företag kan göra avdrag för en orealiserad värdenedgång samtidigt som en värdeökning inte beskattas.⁵⁷ Ett krav är också att samma värde används skattemässigt och i räkenskaperna samt att värderingen står i överensstämmelse med god redovisningssed. 14 kap. 8 § IL har ett annat syfte än valutasäkringsregeln och därför är det tveksamt om den förstnämnda regeln egentligen ger någon ledning för när en skuld eller lånefordran anses säkrad med ett derivatinstrument.⁵⁸

⁵⁴ Prop. 2017/18:245, s. 210.

⁵⁵ Prop. 1990/91:54, s 202.

⁵⁶ I detta fall hänvisas till BFNAR 2012:1, K3-reglerna, men motsvarande gäller för företag som tillämpar normgivning från Rådet för finansiella rapportering.

⁵⁷ Se prop. 1998/99:28, s. 9 ff. och prop. 2003/04:28 s. 25 ff. Bestämmelsen är en särskild skatterättslig regel som för sin tillämplighet ställer krav på överensstämmelse med redovisningen i det fall det finns en valutakurssäkring.

⁵⁸ Se vidare nedan avsnitt 5 om inkomstberäkning.

Ur ett inkomstskattemässigt perspektiv är det som grund reglerna om juridisk person som kan påverka beskattningen.⁵⁹ Redovisningsmässigt kan säkringsredovisning tillämpas i juridisk person eller enbart på koncernnivå. Föreligger säkringsredovisning i juridisk person redovisas såväl skuld eller lånefordran som derivatinstrument i den juridiska personen och förutsättningarna för sådan säkring som avses i säkringsbestämmelsen är normalt uppfyllda. Även om det enskilda företaget inte tillämpar säkringsredovisning trots att både säkrad post och säkringsinstrument innehas av samma företag men säkringsredovisning tillämpas på koncernnivå torde förutsättningarna enligt säkringsbestämmelsen vara uppfyllda. I detta fall kan i stället uppkomma en bevisproblematik.⁶⁰

Om såväl skuld eller lånefordran som derivatinstrumentet tas upp till sitt verkliga värde, dvs omvärderas till balansdagens kurs, i redovisningen väljer företaget ofta att inte tillämpa säkringsredovisning eftersom värdeförändringen på skuld eller lånefordran motsvaras av en motsatt värdeförändring på valutaderivatet. I detta fall är hela balansexponeringen valutasäkrad och s.k. ekonomisk säkring föreligger. Det finns inget krav i säkringsbestämmelsen att företaget ska tillämpa säkringsredovisning i redovisningen och i det fall fråga är om ekonomisk säkring som är effektiv och som skulle uppfylla villkoren för säkringsredovisning om dokumentationen funnits torde också omfattas av säkringsbestämmelsen.

En skuld eller lånefordran kan innehas av ett företag och ett derivatinstrument innehas av ett annat företag i koncernen. För att kunna tillämpa säkringsredovisning i juridisk person tecknas då ett s.k. speglingskontrakt mellan de båda företagen. Antag att företag A har en skuld i utländsk valuta och att systerföretaget B har ett derivatinstrument som ska säkra A:s skuld. Genom att systerbolagen upprättar ett speglingskontrakt kommer A kunna tillämpa säkringsredovisning samtidigt som B har två derivatinstrument som i sig speglar varandra. Det är endast A som har en skuld i utländsk valuta och som därför träffas av säkringsbestämmelsen.⁶¹ B innehar ingen skuld eller lånefordran som är säkrad utan innehar två derivatinstrument som säkrar varandra och träffas därför inte av säkringsbestämmelsen. I dessa fall kan A välja att tillämpa antingen säkringsredovisning eller ekonomisk säkring. I båda fallen torde säkringsbestämmelsen vara tillämplig.⁶²

Även om varken företaget eller koncernen tillämpar säkringsredovisning men förhållandena är sådana att det är fråga om ekonomisk säkring som är effektiv, torde det vara fråga om en valutasäkring enligt säkringsbestämmelsen. Kravet är att det ska föreligga en tydlig koppling mellan skulden eller lånefordran och valutaderivatet. Även i detta fall kan uppkomma en bevisproblematik.⁶³

Inte sällan sker säkringsredovisningen enbart på koncernnivå bl.a. på grund av att en skuld eller lånefordran respektive derivatinstrumentet innehas av skilda juridiska personer vilka dessutom kan höra hemma i olika länder.⁶⁴ För att inte reglerna om avdragsbegränsning för negativt räntenetto ska kunna kringgåas har gjorts en utvidgning av tillämpningsområdet för säkringsbestämmelsen genom att den ska tillämpas även om skulden eller lånefordran finns hos olika företag i en intressegemenskap.

---

⁵⁹ Exempelvis anges i 14 kap 4 § IL att om räkenskaper förs för näringsverksamheten ska dessa läggas till grund för beräkningen av resultatet när det gäller beskattningstidpunkten. Med räkenskaper avses i detta fall bokslutet i juridisk person.

⁶⁰ Se vidare avsnitt 4.7.

⁶¹ Som framgår ovan synes ett krav vara att skulden eller lånefordran finns i ett svenskt företag, avsnitt 3.2 Skuld eller lånefordran i utländsk valuta.

⁶² Se ovan avsnitt 4.6.

⁶³ Se vidare avsnitt 4.7.

⁶⁴ I dessa fall finns inget s.k. speglingskontrakt utan i juridisk person kommer det i resultaträkningen uppstå en valutakursvinst eller valutakursförlust.

Med företag i intressegemenskap avses i detta sammanhang företag som ingår i en *koncern av sådant slag* som avses i 1 kap. 4 § ÅRL.⁶⁵ Genom tillägget "av sådant slag" träffar denna bestämmelse fler företag än som omfattas av koncernredovisningen. För att ett företag ska omfattas av en koncernredovisning ska ett företag äga en andel i och ha det bestämmande inflytandet över ett annan (dotter-) företag.

Utvidgningen omfattar utländska koncerner som har sådana affärsförbindelser mellan sig som anges i ÅRL.⁶⁶ I dessa fall kan den omedelbara kopplingen mellan skuld eller lånefordran och derivatinstrumentet vara svårare att visa. Om de båda posterna omfattas av koncernens säkringsredovisning torde det vara fråga om sådan säkring som avses i säkringsbestämmelsen.

På motsvarande sätt som ovan torde i det fall koncernen tillämpar säkringsredovisning denna vara sådan som omfattas av säkringsbestämmelsen oberoende av om valutaderivatet finns i ett svenskt eller utländskt företag. Många gånger finns det en direkt koppling både tids- och beloppsmässigt mellan en skuld eller lånefordran och ett valutaderivat. Det är lika vanligt att det föreligger så kallad nettosäkring eller säkring av den del av en portfölj som inte är naturligt säkrad.

Således i det fall en skuld eller lånefordran innehas av ett svenskt företag eller utländskt företag med fast driftställe i Sverige och valutaderivat innehas av ett utländskt företag som inte har fast driftställe i Sverige kommer inte valutakursförändringen på valutaderivatet att räknas som ränta.

4.6 Kopplingen mellan säkrad post och derivatet

Antag att ett företag har skulder och lånefordringar i samma valuta, s.k. naturlig säkring. Om de beloppsmässigt är olika stora och företaget vill säkra ifrågavarande valuta kan skillnadsbeloppet säkras med ett derivatinstrument, nettosäkring eller bruttosäkring av skillnadsbeloppet.

Inte sällan skiftar skillnadsbeloppets storlek kontinuerligt och då måste säkringsinstrumentet anpassas efter detta vilket innebär att vid varje avstämningstidpunkt justeras omfattningen på derivatinstrumentet. Om skulderna i en viss valuta ökat ställs fler derivat ut eller om de minskat löses ett eller flera valutaderivat helt eller delvis. Hela tiden ska det finnas en beloppsmässig matchning mellan säkrade belopp och derivaten.

Många gånger är detta ett led i företagets eller koncernens säkringspolicy och tillämpar företaget eller koncernen säkringsredovisning finns en dokumentation som vid varje tidpunkt identifierar ifrågavarande förhållanden. Som framgår ovan är det inte ovanligt att fråga är om ekonomisk säkring, bl.a. beroende på att de olika tillgångarna och skulderna värderas till sitt verkliga värde.

Varken OECD eller EU preciserar i vilka situationer valutakursvinsterna eller valutakursförlusterna ska räknas som ränta utan utgångspunkten synes i stället vara att det är de enskilda länderna som utifrån sitt system själva får utforma reglerna. I förarbetena till säkringsbestämmelsen diskuteras inte denna slags säkring. Utifrån syftet med säkringsbestämmelsen finns det ingen anledning att göra skillnad mellan det fallet att det finns en direkt och omedelbar koppling även beloppsmässigt mellan en skuld eller lånefordran och ett valutaderivat och det fallet att nettosäkring tillämpas.⁶⁷ I båda fallen kan ränteskillnaden mellan olika länder användas för att skapa ränteintäkter. Således om nettobeloppet

⁶⁵ I bestämmelsens andra stycke finns en ytterligare utvidgning genom att vissa handelsbolag också kan anses vara intresseföretag.

⁶⁶ Prop. 2017/18:245, s. 359 f. Skatteverket anser att en kommun inte kan ingå i intressegemenskapen, rättslig vägledning (<https://www4.skatteverket.se/rattsligvagledning/edition/2023.15/372509.html#h-Intressegemenskap-vid-tillampning-av-forenklingsregeln>).

⁶⁷ Prop. 2017/18:245, s. 213.

är säkrat, genom att företaget eller koncernen antingen tillämpar säkringsredovisning eller det föreligger ekonomisk säkring bör nettobeloppet omfattas av säkringsbestämmelsen.

Som framgår av säkringsbestämmelsen ska valutakursförändringar räknas som ränta om valutarisken avseende *en* skuld i utländsk valuta har säkrats genom *ett* derivatinstrument. Den mest renodlade säkringssituationen innebär att ett företag upptar *ett* lån i x kronor och säkrar just detta lån med *ett* specifikt derivat också på X kronor. Förutom nettosäkring kan det också vara så att i en koncern finns flera dotterbolag som själva upptagit lån och moderbolaget har på koncernnivå säkrat samtliga dotterbolagens lån med ett eller flera valutaderivat. En fråga som uppkommit är om ordet *en/ett* är ett räkneord, vilket skulle innebära ett krav på en direkt koppling mellan ett visst lån och ett visst valutaderivat.

Först kan konstateras att systematiken i IL är sådan att ordet *en* ska normalt inte förstås som ett räkneord utan som en obestämd artikel. I ett förhandsbesked från den 5 december 2000 uttalade Skatterättsnämnden att en överföring av en expansionsfond kunde ske till tre personer trots att enligt lagtexten skulle fonden övergå till *en* fysisk person. Enligt Skatterättsnämnden skulle ifrågakarande bestämmelse inte tolkas så bokstavigt att endast en person kunde vara övertagare. Syftet med bestämmelsen är att underlätta generationsskiftet och det skulle väsentligen försvåras om verksamheten inte kunde överlåtas till flera personer samtidigt.

Säkringsbestämmelsen är en särskild skatteregeln och avgörande för om en skuld eller lånefordran är valutasäkrad är inte hur posterna är redovisade. Detta innebär inte att redovisningen saknar betydelse för bedömningen, snarare tvärt om. Allmänt gäller att god redovisningssed är utgångspunkten när det ska avgöras om en viss utgift är ränta enligt ifrågakarande regelverk. Uttalandet gäller i första hand andra poster än valutakursförändringar, det anges under avsnittet om definition av ränteutgifter, men torde ändå ha bäring på frågan om en skuld eller fordran är valutasäkrad.⁶⁸

Inte enbart systematiken i reglerna utan även om man ser till syftet med reglerna eller de mer specifika uttalandena i förarbetena visar att det inte finns ett krav att *ett* derivat säkrar *en* skuld. Detta visar att fråga inte är om ett räkneord utan en obestämd artikel.

En annan tolkning av bestämmelsen skulle innebära att den i princip blir verkningslös och är också enkel att kringgå. Om det finns ett lån på 100 milj. kr skulle regeln kunna kringgå exempelvis genom att säkring sker genom två olika derivat på vardera 50 milj. kr. eller genom att tillämpa s.k. nettosäkring.

Den slutliga frågan är hur sådana valutakursförändringar som ska räknas som ränta ska allokeras vid beräkning av räntenettet om det föreligger nettosäkring. Systematiskt bygger skattesystemet på att det företag som redovisar en ränteinkomst eller ränteutgift ska ta upp eller dra av denna vid den löpande beskattningen. Någon annan allokering torde inte aktualiseras vid beräkning av räntenettet.⁶⁹ Detta innebär att det företag som redovisar skulden eller lånefordran respektive derivatinstrumentet ska redovisa ränteinkomst eller ränteutgiften i sin beräkning av räntenettet. I den mån det är möjligt kan kvittning mellan respektive företag ske inom ramen för avdragsreglerna om negativa räntenetton

⁶⁸ Prop. 2017/18:245, s. 210, se också resonemanget i HFD 2014 ref. 10.

⁶⁹ Detta motsvarar hur de olika posterna redovisas i resultat- och balansräkning.

4.7 Beviskravet

Om såväl skuld eller lånefordran som derivatinstrument innehas av samma juridiska person är i praktiken det mindre intressant att identifiera vinst och förlust eftersom värdeförändringen på en skuld eller fordran motsvaras av en motsatt värdeförändring på valutaderivatet.⁷⁰ Även i det fall det finns concernbidragsrätt mellan två bolag som det ur ett concernperspektiv föreligger en säkring mellan skuld eller fordran och ett derivatinstrument är det i praktiken ett litet problem. Desto större effekt är det i det fall det inte finns möjlighet att kvitta en ränteutgift och en ränteinkomst inom ramen för ränteavdragsreglerna eller med hjälp av concernbidragsreglerna.

När det gäller beviskravet blir denna fråga särskilt viktig i det fall värdeförändringen på valutaderivatet är en vinst som kan användas för att kvitta mot ränteutgifter i företaget vid beräkning av det skattemässiga räntenettet. Om den skattskyldige inte kan visa att ett säkringsförhållande föreligger blir effekten att någon ränteinkomst inte anses föreligga med effekt att ett inte avdragsgillt negativt räntenetto kan uppstå.

Som framgår ovan⁷¹ är dokumentationskraven för att få tillämpa reglerna om säkringsredovisning långtgående och i det fall företaget eller koncernen tillämpar säkringsredovisning och det därmed finns nämnda dokumentation torde det normalt alltid vara fråga om sådan säkring som avses i säkringsbestämmelsen.

Av förarbetena framgår att även om ett företag inte tillämpar säkringsredovisning, det ändå kan visa genom annan lämplig dokumentation avseende derivatinstrumentet att det föreligger ekonomisk säkring.⁷² Svårare kan bevisningen vara i det fall fråga är om säkring av nettopositioner, exempelvis att nettosäkringen omfattar säkring av kassaflöde, investeringar, råvaror, fordringar och skulder etc. Sedvanliga skatterättsliga bevisregler blir således tillämpliga.

5 När ska valutakursförändringen redovisas skattemässigt

5.1 Inledning

När det väl konstaterats att en skuld eller en lånefordran i utländsk valuta skattemässigt har valutasäkrats med ett valutaderivat ska beräknas intäkt eller kostnad. Denna beräkning påverkar såväl resultatet som avdragsunderlaget, det finns nämligen en symmetri mellan dessa båda.

Vidare synes grunden vara att det ska finnas en överensstämmelse mellan den värderingsmetod som används för skulden eller lånefordran å ena sidan och derivatinstrumentet å andra sidan. Ett sådant synsätt innebär att valutakursförändringar på säkrad post respektive derivatinstrument skatterättsligt ska redovisas i samma period.

Beräkning av resultatet ska ske enligt god redovisningssed om det inte finns särskilda skatteregler i IL. När det gäller just säkringsredovisning finns två regler i IL, dels 14 kap. 8 § IL om valutasäkring, dels 17 kap. 20 § IL om värdering av lager av finansiella instrument. Den sistnämnda bestämmelsen gäller enbart för finansiella instrument (inklusive skulder) som klassificeras som lagertillgångar och värderas till verkligt värde medan den förstnämnda bestämmelsen gäller för andra lånefordringar och andra kapitaltillgångar samt skulder.

Notera särskilt att 14 kap. 8 § IL endast tar sikte på hur den säkrade posten, skulden eller lånefordran, ska värderas. Säkringsinstrumentet omfattas inte direkt av denna bestämmelse och

⁷⁰ Se dock avsnitt 5.3 om värdering av lagertillgångar till samlat anskaffningsvärde.

⁷¹ Avsnitt 2.2.5.

⁷² Prop. 2017/18:245, s. 215.

därför finns en särskild periodiseringsregel i säkringsbestämmelsen som tar sikte på både derivat som är lagertillgångar och derivat som är kapitaltillgångar. Genom att säkringsbegreppet i 14 kap. 8 § respektive säkringsbestämmelsen kan ha olika innebörd kan den säkrade posten och derivatinstrumentet värderas enligt olika principer. Detta blir aktuellt exempelvis om säkrad post och derivatinstrument finns i olika företag.

5.2 Värdering av kapitaltillgångar m.m.

En tillämpning av 14 kap. 8 § IL innebär att skulder och lånefordringar i utländsk valuta ska värderas till kursen vid beskattningsårets utgång. Härigenom kommer realiserade kursvinster och kursförluster att påverka beskattningen och innebär att en värdeförändring på skulden eller lånefordran påverkar även avdragsunderlaget. Bestämmelsen innehåller också en säkringsdel som innebär att om det finns ett terminskontrakt eller någon annan liknande valutasäkringsåtgärd för en sådan post, ska i detta fall skulden eller lånefordran tas upp till det värde som motiveras av valutasäkring under förutsättning att

- samma värde används i räkenskaperna, och
- värderingen står i överensstämmelse med god redovisningssed.

Syftet med säkringsdelen i 14 kap. 8 § IL är att företag varken ska beskattas för realiserade kursvinster eller få avdrag för realiserade kursförluster om det föreligger en valutasäkringsåtgärd, dvs. att företaget uppfyller villkoren för och tillämpar säkringsredovisning. Effekten ska bli att de motsättningsvärdeförändringarna på säkrad post och säkringsinstrument ska ta ut varandra. För att detta ska bli en skattemässig realitet måste derivatinstrumentet värderas enligt samma princip som den säkrade posten.

Som nämndes omfattar 14 kap. 8 § IL inte värdering av säkringsinstrumentet utan detta regleras i säkringsbestämmelsen. Genom denna bestämmelse har införts en värderingsmetod för derivatinstrument som säkrar skulder och lånefordringar i utländsk valuta som innebär att derivatinstrument som klassificeras som kapitaltillgång ska "på balansdagen värderas på motsvarande sätt som i 14 kap. 8 §." Innan säkringsbestämmelsen infördes värderades dessa derivatinstrument enligt reglerna för kapitaltillgångar, dvs. enligt en form av anskaffningsvärdeprincip.

Den fråga som nu uppstår är till vilket värde skulden eller lånefordran respektive derivatinstrumentet ska redovisas till när det föreligger ett säkringsförhållande. Som regeln är utformad bör utgångspunkten vara att både den säkrade posten och derivatinstrumentet vid beskattningen tas upp till ett värde som skulden eller lånefordran respektive derivatinstrumentet tas upp till i redovisningen, dvs enligt principerna för säkring av verkligt värde eller kassaflödessäkring. En sådan tolkning av bestämmelserna rymms av lagtexten och motsägs inte direkt av syftet med bestämmelsen. Vidare genom kravet på överensstämmelse med redovisningen ges närmast uttryck för ett s.k. formellt samband och då kan också beaktas HFD 2014 ref. 10 där det uttalas att en naturlig utgångspunkt i tolkningen av den skattemässiga bestämmelsen är företagets redovisning.

Det finns även argument mot denna tolkning, bl.a. att det i det verkliga värdet kan ingå även andra riskkomponenter än valutakursen. Det ska även beaktas att regeln har tillkommit i en annan rättslig miljö och innan säkringsbestämmelsen infördes och lagtextens otydlighet gör att rättsläget måste betecknas som osäkert.

Vad som ytterligare belyser denna osäkerhet är som framgår ovan att säkringsbegreppet i 14 kap. 8 § IL synes vara smalare än i säkringsbestämmelsen och det är tveksamt om säkringsredovisning framför allt på koncernnivå men även ekonomisk säkring omfattas av denna bestämmelse. När det gäller säkringsredovisning på koncernnivå innebär det att den säkrade posten och derivatinstrumentet vid koncernredovisningen kan komma att redovisas enligt principerna för säkring av verkligt värde eller

kassaflödessäkring medan i juridisk person värderas posterna enligt normgivningen för juridisk person. Inkomstskattelagen bygger på redovisningsprinciperna som tillämpas i juridisk person och inte de principer som tillämpas i koncernen.

Detta torde innebära att i vart fall den säkrade posten ska värderas till balansdagens kurs om det inte är fråga om säkringsredovisning i juridisk person. Inte heller i denna situation ger lagtexten något klart svar på enligt vilka principer derivatinstrumentet ska värderas skattemässigt men med tanke på syftet med säkringsbestämmelsen är en rimlig tolkningen att även derivatinstrumentet ska värderas till balansdagens värde. Syftet med säkringsbestämmelsen är att det ska föreligga en samstämmighet mellan det skattemässiga värdet på derivatinstrumentet och den säkrade posten. Detta synes inte vara en värdering som tillämpas i redovisningen men balansdagens kurs kan innebära att värdet på derivatinstrumentet vid beskattningsårets utgång motsvarar den ersättning som kan erhålls eller måste betalas om derivatet förfaller på balansdagen dvs. i praktiken verkligt värde.

En alternativ tolkning av 24 kap. 4 § IL jämförd med 14 kap. 8 § IL är att på "motsvarande sätt" omfattar även att derivatinstrumentet värderas till samma värde som används i räkenskaperna vilket kan vara såväl anskaffningsvärde som verkligt värde. Tolkningen ryms inom ramen för lagtexten och är inte heller oförenlig med förarbetena. Detta skulle kunna tolkas som att i det fall säkringsinstrumentet tas upp till anskaffningsvärdet det kan uppstå en värdedifferens mellan säkrad post och säkringsinstrument. Sammantaget kan konstateras att ordalydelsen i både säkringsbestämmelsen och 14 kap. 8 § IL men även förhållandet mellan de båda reglerna gör det svårt att klart uttala sig om hur de båda bestämmelserna ska tolkas och tillämpas.

Faktum kvarstår att för ett derivatinstrument som klassificeras som en kapitaltillgång ska beräknas en kapitalvinst eller kapitalförlust när instrumentet avyttras och kapitalvinsten ska räknas som ränteinkomst och en kapitalförlust en ränteutgift. Den värdeförändring som påverkat beskattningen ska enligt 48 kap. 17 § IL påverka omkostnadsbeloppet för att en värdestegring eller värdenedgång inte ska beaktas två gånger. Detta innebär att derivatinstrumentet inte behöver värderas till anskaffningsvärdet utan värdeförändringar ska löpande påverka beskattningen.

Det kan konstateras att hänvisningen i 24 kap. 4 § IL till 14 kap. 8 § IL är tydlig och att förarbetena till bestämmelserna inte ger någon direkt ledning för någon av tolkningarna. Utifrån syftet med säkringsbestämmelsen synes utgångspunkten vara att samma värde ska användas för den säkrade posten och derivatinstrumentet. Avsikten med bestämmelsen är att förhindra att det skapas valutakursvinster (ränteintäkter) som inte motsvaras av valutakursförluster (räntekostnader). Föreligger effektiv valutasäkring i juridisk person talar övervägande skäl för att posternas värde enligt redovisningen ska ligga till grund för beskattningen som kan vara verkligt värde. Eftersom det finns argument mot detta måste rättsläget ses som osäkert.

5.3 Värdering av lagertillgångar

Den skillnad i definitionen av vad som avses med säkring som gäller för kapitaltillgångar gör sig gällande även för lagertillgångar. Är det fråga om ekonomisk säkring kan således uppstå olika stora värdeskillnader på säkrad post och derivatinstrument. När det gäller värdering av lager av finansiella instrument finns flera olika frågor och i denna del diskuteras framför allt sambandet mellan säkringsbestämmelsen.

Enligt 24 kap. 4 § IL ska ett derivatinstrument som klassificeras som lager och som enligt 17 kap. 20 § IL tas upp till verkligt värde värderas enligt samma principer även när avdragsunderlaget beräknas. Det torde innebära att en valutakursförändring på en skuld eller en lånefordran respektive ett derivatinstrument kommer att tas upp samma beskattningsår, dvs "ränteintäkt" och "ränteutgift" värderas symmetriskt och hänförs till samma beskattningsår när posterna klassificeras som lager och tas upp till verkligt värde.

Enligt 17 kap. 20 § IL får ett lager alternativt tas upp till det samlade anskaffningsvärdet om samtliga företag som ingår i samma intressegemenskap, dvs som är skattskyldiga i Sverige, tar upp sina respektive lager av finansiella instrument till det samlade anskaffningsvärdet.⁷³ Med anskaffningsvärde torde avses detsamma som enligt årsredovisningslagen, vilket kan vara balansdagens kurs men även upplupet anskaffningsvärde.⁷⁴

Enligt säkringsbestämmelsen ska derivatinstrument som utgör lager men som tas upp till samlat anskaffningsvärde ”på balansdagen värderas på motsvarande sätt som i 14 kap. 8 §.” Fråga är vad detta innebär? Någon direkt ledning ges inte i förarbetena, men den kanske mest rimliga tolkningen av lagtexten är att derivatinstrumentet ska värderas till balansdagens kurs. En sådan tolkning innebär att värdet på derivatinstrumentet vid beskattningsårets utgång motsvarar den ersättning som kan erhålls eller måste betalas om derivatet förfaller på balansdagen. I det fall den säkrade posten skattemässigt värderas till annat värde än balansdagens kurs kan uppkomma en skillnad mellan värdet på den säkrade posten och derivatinstrumentet. Detta torde inte ha varit avsikten.

Det framgår vidare av 14 kap. 8 § IL att lånefordran eller skuld under vissa förutsättningar får värderas till det värde som motiveras av valutasäkringen under förutsättning att samma värde används i räkenskaperna och värderingen står i överensstämmelse med god redovisningssed. En alternativ tolkning av 24 kap. 4 § IL jämförd med 14 kap. 8 § IL är att ”motsvarande tillämpning” kan omfatta även nu nämnda värderingsregel, dvs att derivatinstrumentet värderas till det säkrade värdet. En sådan tolkning ryms inom ramen för lagtexten och är inte heller oförenlig med förarbetena och innebär att värdeförändringen på säkringsinstrument respektive säkrad post överensstämmer när avdragsunderlaget beräknas.

Det kan konstateras att hänvisningen i 24 kap. 4 § är otydlig även när det gäller lagertillgångar och att förarbetena inte ger någon direkt ledning för någon av tolkningarna. Slutsatsen är även i detta fall att det egentligen endast är i en situation säkringsbestämmelsen är mindre oklar och det är när fråga är om säkringsredovisning av en skuld eller lånefordran och ett derivatinstrument och båda posterna är lagertillgångar som värderas till verkligt värde.

---

⁷³ Säkringsbestämmelsen tar enligt sin ordalydelse även sikte på det fall skulden eller lånefordran finns i ett svenskt företag medan derivatinstrumentet finns i ett utländskt företag. I detta fall torde posten i det svenska företaget tas upp till balansdagens kurs enligt 14 kap. 8 § IL.

⁷⁴ Se 17 kap. 2 och 20 §§ IL och HFD 2020 ref. 48.

Gemensam beräkning av avdragsunderlag och räntenetto – exempel

Inledning

I denna bilaga finns ett antal exempel som berör den gemensamma beräkningen av avdragsunderlag och räntenetto. Av exemplen framgår hur företagets rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto ska bedömas i olika situationer. Inledningsvis redovisar vi metoden för gemensam beräkning vid tillämpning av huvudregeln. Därefter redogör vi för tillämpningen av förenklingsregeln. Bilagan innehåller även exempel på hur ett beslut om ändring avseende ett företags beskattning kan påverka rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för andra företag, både vid tillämpning av huvudregeln och förenklingsregeln. Vissa exempel berör även förutsättningarna för skattetillägg.

Huvudregeln

Steg 1 – Beräkning av avdragsunderlag och ackumulerat räntenetto för respektive företag

Företagen A, B, C, D och E bildar en koncern. A äger samtliga aktier i övriga företag. Samtliga företag är aktiebolag och har koncernbidragsrätt. Koncernen utgör en beräkningsenhet. Varje företag kommer inledningsvis att beräkna sitt ackumulerade räntenetto enligt 24 kap. 23 § IL och sitt avdragsunderlag enligt 24 kap. 25 § IL.

Hur avdragsunderlaget ska beräknas finns beskrivet i tidigare förarbeten.¹ Enligt vårt förslag ska avdragsunderlaget också ökas med avdrag för koncernbidrag enligt 35 kap. IL och avdrag för tidigare års underskott enligt 40 kap. 2 § IL samt minskas med mottagna koncernbidrag som ska tas upp enligt 35 kap. IL.

Steg 2 – Sammanläggning i potter

Efter att ackumulerat räntenetto och avdragsunderlag beräknats för samtliga företag i beräkningsenheten ska företagens ackumulerade räntenetton läggas samman i två potter, en för negativa ackumulerade räntenetton och en för positiva ackumulerade räntenetton. Alla företags avdragsunderlag ska läggas samman i en pott. Detta illustreras i tabell 1. Av tabellen framgår att beräkningsenhetens sammanlagda avdragsunderlag är 300, beräkningsenhetens sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto är 130 och beräkningsenhetens sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto är 40.

Tabell 1 Sammanläggning i potter

Företag	Avdragsunderlag	Negativt ackumulerat räntenetto	Positivt ackumulerat räntenetto
A	100	50	–
B	100	50	–
C	-100	30	–
D	200	–	30
E	0	–	10
Sammanlagt	300	130	40

Steg 3 – Gemensamt avdragsutrymme

Utifrån exemplet i tabell 1 ska beräkningsenhetens gemensamma avdragsutrymme beräknas. Det gemensamma avdragsutrymmet består av avdragsutrymmet för beräkningsenheten (30 procent av det sammanlagda avdragsunderlaget) och beräkningsenhetens sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto. I detta fall är avdragsutrymmet 90

¹ Prop. 2017/18:245 s. 99–121.

($300 \times 0,3$) och det sammanlagda positiva ackumulerade räntenettet 40. Det resulterar i ett gemensamt avdragsutrymme om 130.

Steg 4 – Beräkningsenhetens sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto överstiger inte dess gemensamma avdragsutrymme

I exemplet i tabell 1 har beräkningsenheten ett sammanlagt negativt ackumulerat räntenetto om 130. Beräkningsenhetens gemensamma avdragsutrymme är också 130. Då det sammanlagda negativa ackumulerade räntenettet inte överstiger det gemensamma avdragsutrymmet får alla företag i beräkningsenheten avdrag för sina negativa ackumulerade räntenetton. Inget av företagen begränsas i sin rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto. Detta illustreras i tabell 2.

Tabell 2 Sammanlagt negativt ackumulerat räntenetto överstiger inte gemensamt avdragsutrymme

Företag	Avdragsunderlag	Negativt ackumulerat räntenetto	Positivt ackumulerat räntenetto	Avdrag	Kvarstående negativt räntenetto
A	100	50	–	-50	–
B	100	50	–	-50	–
C	-100	30	–	-30	–
D	200	–	30	–	–
E	0	–	10	–	–
Sammanlagt	300	130	40	-130	0

Tabell 3 visar hur rätten till avdrag för negativt räntenetto hade sett ut för företagen i beräkningsenheten om beräkningen i detta fall hade skett på företagsnivå enligt nuvarande regler. A hade haft ett avdragsutrymme om 30 ($100 \times 0,3$). A hade gjort avdrag för negativt räntenetto med 30. Dessutom hade D kunnat göra avdrag för negativt räntenetto om 20 hänförligt till A, enligt 24 kap. 28 § IL. A:s negativa räntenetto skulle då minska med ytterligare 20 och A skulle inte få något kvarstående negativt räntenetto.

B hade haft ett avdragsutrymme om 30 ($100 \times 0,3$). B hade gjort avdrag för negativt räntenetto med 30. Dessutom hade D kunnat göra avdrag för negativt räntenetto om 10 hänförligt till B, enligt 24 kap.

28 § IL. Därtill hade E kunnat göra avdrag för negativt räntenetto om 10 hänförligt till B, enligt samma bestämmelse. B:s negativa räntenetto skulle då minska med ytterligare 20 och B skulle inte få något kvarstående negativt räntenetto.

C har ett negativt avdragsunderlag, vilket hade resulterat i ett avdragsutrymme om noll. C kan inte göra något avdrag för negativt ackumulerat räntenetto. C skulle få ett kvarstående negativt räntenetto om 30.

Tabell 3 Beräkning på företagsnivå enligt nu gällande regler

Företag	Avdragsunderlag	Negativt ackumulerat räntenetto	Positivt ackumulerat räntenetto	Avdrag	Kvarstående negativt räntenetto
A	100	50	–	-30	–
B	100	50	–	-30	–
C	-100	30	–	–	30
D	200	–	30	-30	–
E	0	–	10	-10	–
Sammanlagt	300	130	40	-100	30

I tabell 4 och 5 finns ytterligare exempel på situationer då det sammanlagda negativa ackumulerade räntenettet inte överstiger avdragsutrymmet.

I tabell 4 är beräkningsenhetens sammanlagda avdragsunderlag negativt. Ett sammanlagt negativt avdragsunderlag resulterar i att avdragsutrymmet blir noll. För att få fram det gemensamma avdragsutrymmet ska dock även det sammanlagda positiva ackumulerade räntenettet läggas till avdragsutrymmet. Det gemensamma avdragsutrymmet blir därför 150, vilket motsvarar det sammanlagda positiva ackumulerade räntenettet. Eftersom beräkningsenhetens sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto inte överstiger dess gemensamma avdragsutrymme får samtliga företag avdrag för sina negativa ackumulerade räntenetton.

Tabell 4 Sammanlagt negativt ackumulerat räntenetto överstiger inte gemensamt avdragsutrymme – negativt avdragsunderlag

Företag	Avdrags- underlag	Negativt ackumulerat räntenetto	Positivt ackumulerat räntenetto	Avdrag	Kvarstående negativt räntenetto
A	-100	50	–	-50	–
B	-100	50	–	-50	–
C	-100	30	–	-30	–
D	200	–	100	–	–
E	0	–	50	–	–
Sammanlagt	-100	130	150	-130	0

I tabell 5 är beräkningsenhetens avdragsutrymme 150 ($500 \times 0,3$). Inget företag i beräkningsenheten har något positivt ackumulerat räntenetto. Den posten är alltså noll. Beräkningsenhetens gemensamma avdragsutrymme består därmed enbart av avdragsutrymmet om 150. Dess sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto ryms inom dess gemensamma avdragsutrymme. Samtliga företag i beräkningsenheten får därför avdrag för sina negativa ackumulerade räntenetton.

Tabell 5 Sammanlagt negativt ackumulerat räntenetto överstiger inte gemensamt avdragsutrymme – inget sammanlagt positivt ackumulerat räntenetto

Företag	Avdrags- underlag	Negativt ackumulerat räntenetto	Positivt ackumulerat räntenetto	Avdrag	Kvarstående negativt räntenetto
A	100	50	–	-50	–
B	100	50	–	-50	–
C	-100	30	–	-30	–
D	400	10	–	-10	–
E	0	–	–	–	–
Sammanlagt	500	140	0	-140	0

Steg 5 – Beräkningsenhetens sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto överstiger dess gemensamma avdragsutrymme

Om beräkningsenhetens sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto överstiger dess gemensamma avdragsutrymme medges avdrag upp till det gemensamma avdragsutrymmet. Avdrag för överskjutande negativt ackumulerat räntenetto ska inte medges. Beräkningsenheten väljer vilka företag som gör avdrag för negativt ackumulerat räntenetto. Inget företag får dock göra avdrag för mer än dess eget negativa ackumulerade räntenetto.

I tabell 6 har beräkningsenheten ett avdragsutrymme om 90 ($300 \times 0,3$) och ett gemensamt avdragsutrymme om 130 (90 + 40). Beräkningsenhetens sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto om 150 överstiger dess gemensamma avdragsutrymme med 20. Avdrag för negativt ackumulerat räntenetto ska medges med sammanlagt 130.

Beräkningsenhetens fördelning av avdrag framgår av tabell 6.

Tabell 6 Sammanlagt negativt ackumulerat räntenetto överstiger gemensamt avdragsutrymme

Företag	Avdragsunderlag	Negativt ackumulerat räntenetto	Positivt ackumulerat räntenetto	Avdrag	Kvarstående negativt räntenetto
A	100	50	–	-50	–
B	100	50	–	-50	–
C	-100	50	–	-30	20
D	200	–	30	–	–
E	0	–	10	–	–
Sammanlagt	300	150	40	-130	20

I tabell 7 har beräkningsenheten ett sammanlagt negativt avdragsunderlag. Detta ger ett avdragsutrymme om noll. Beräkningsenheten har inte heller något sammanlagt positivt ackumulerat räntenetto. Det gemensamma avdragsutrymmet är därmed noll. Inget av företagen får avdrag för negativt ackumulerat räntenetto. Företagens negativa ackumulerade räntenetton blir i sin helhet kvarstående negativa räntenetton.

Tabell 7 Sammanlagt negativt ackumulerat räntenetto överstiger gemensamt avdragsutrymme – sammanlagt negativt avdragsunderlag och inget sammanlagt positivt ackumulerat räntenetto

Företag	Avdragsunderlag	Negativt ackumulerat räntenetto	Positivt ackumulerat räntenetto	Avdrag	Kvarstående negativt räntenetto
A	100	50	–	–	50
B	100	50	–	–	50
C	-500	30	–	–	30
D	200	10	–	–	10
E	0	10	–	–	10
Sammanlagt	-100	150	0	0	150

Förenklingsregeln

Enligt förenklingsregeln får företag göra avdrag för negativt ackumulerat räntenetto upp till 25 miljoner kronor. För företag i intressegemenskap gäller beloppsgränsen för företagen gemensamt. Företag i en beräkningsenhet kan därutöver utjämna negativt ackumulerat räntenetto mot positivt ackumulerat räntenetto vid tillämpning av förenklingsregeln.

I tabell 8 ingår företag A–E i samma beräkningsenhet. Dessa företag är också i intressegemenskap med företag F och G. Beräkningsenheten kan utjämna negativt ackumulerat räntenetto mot positivt ackumulerat räntenetto. För detta ändamål läggs företagens positiva ackumulerade räntenetton samman i en pott. Beräkningsenhetens sammanlagda positiva ackumulerade räntenetto är 20 miljoner kronor. Företag med negativa ackumulerade räntenetton i beräkningsenheten kan alltså göra avdrag motsvarande 20 miljoner kronor. Beräkningsenheten väljer vilka av företagen med negativt ackumulerat räntenetto som ska göra avdrag.

Företag A drar av 5 miljoner kronor och företag B drar av 15 miljoner kronor. I deklarationen ska företagen redovisa att dessa avdrag avser utjämning av positivt ackumulerat räntenetto enligt förenklingsregeln.

Därefter kan intressegemenskapen enligt förenklingsregeln dra av 25 miljoner kronor. Intressegemenskapen beslutar att A drar av 5 miljoner kronor, C drar av 10 miljoner kronor och F drar av 10 miljoner

kronor. Negativt ackumulerat räntenetto som inte kan dras av kan inte sparas för att utnyttjas ett senare beskattningsår, utan förfaller. Totalt får intressegemenskapen avdrag för negativt ackumulerat räntenetto om 45 miljoner kronor, av vilket 20 miljoner kronor avser utjämning mot positivt ackumulerat räntenetto inom beräkningseenheten och 25 miljoner kronor avser avdrag enligt förenklingsregeln.

Tabell 8 Förenklingsregeln

Företag	Negativt ackumulerat räntenetto	Positivt ackumulerat räntenetto	Avdrag utjämning	Avdrag beloppsgräns 25 miljoner
A	10	–	-5	-5
B	15	–	-15	–
C	10	–	–	-10
D	–	10	–	–
E	–	10	–	–
Sammanlagt för beräkningseenheten	35	20	-20	-15
F	10	–	–	-10
G	10	–	–	–
Sammanlagt för intressegemenskapen	55	20	-20	-25

Beslut om ändring av beskattningen

Huvudregeln

Ett beslut om ändring av ett företags beskattning kan påverka rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto även för ett eller flera andra företag i beräkningseenheten. I detta avsnitt finns några exempel på sådana situationer och hur de bör hanteras.

Tabell 9 utgår från situationen i tabell 2. Tabell 2 visar beräkningseenhetens beskattning för beskattningsår 1. Tre år senare begär företag A omprövning och yrkar avdrag för ytterligare allmänna kostnader med 50. Avdrag medges med 50. Detta medför att företag A under beskattningsår 1 endast hade ett avdragsunderlag om 50. En ny gemensam beräkning visar att beräkningseenhetens sammanlagda avdragsunderlag beskattningsår 1 uppgår till 250. Detta ger ett avdragsutrymme om 75 ($250 \times 0,3$). Det sammanlagda positiva ackumulerade räntenettet

är fortfarande 40. Det gemensamma avdragsutrymmet är därmed 115 (75 + 40).

Beräkningsenhetens sammanlagda negativa ackumulerade räntenetto om 130 överstiger det gemensamma avdragsutrymmet med 15. Det innebär att något företag i beräkningsenheten ska återföra avdrag för negativt ackumulerat räntenetto om 15 vid beskattningen.

I samband med sitt yrkande om avdrag lämnar företag A även in en beräkningsbilaga och redovisar att företaget självt ska återföra avdraget. Skatteverket beslutar i enlighet med begäran. A får ett kvarstående negativt räntenetto om 15 att dra av kommande beskattningsår.

Avdraget hade dock kunnat återföras av något av de andra företagen, så länge de har dragit av negativt ackumulerat räntenetto minst motsvarande det avdrag som ska återföras.

Företag A har genom uppgiften om sitt för höga avdragsunderlag lämnat en oriktig uppgift till ledning för beräkningen av rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för företag i samma beräkningsenhet. Genom att företaget lämnat in en ny beräkningsbilaga som anger vilket företag som ska återföra avdraget har uppgiften rättats på företagets eget initiativ. Företaget ska därför inte påföras skattetillägg.

Tabell 9   **Ändring – lägre avdragsunderlag**

Företag	Avdragsunderlag	Negativt ackumulerat räntenetto	Positivt ackumulerat räntenetto	Avdrag	Kvarstående negativt räntenetto
A	50	50	–	-35	15
B	100	50	–	-50	–
C	-100	30	–	-30	–
D	200	–	30	–	–
E	0	–	10	–	–
Sammanlagt	250	130	40	-115	15

Året efter att A har fått avdrag för ytterligare kostnader framkommer det i Skatteverkets utredning att företag B har haft ytterligare allmänna inkomster om 10 under det första beskattningsåret. Eftersom B har lämnat en oriktig uppgift om sina inkomster beslutar Skatteverket att efterbeskatta B och höja B:s inkomst med 10. Företag B kommer också att kunna påföras skattetillägg.

Det förhållandet att B:s inkomster har ökat medför även att avdragsunderlaget ökar. Det sammanlagda avdragsunderlaget är nu 260, vilket ger ett avdragsutrymme för beräkningsenheten om 78 ($260 \times 0,3$). Det gemensamma avdragsutrymmet är 118 ($78 + 40$). Detta medför att beräkningsenheten har möjlighet att dra av negativt ackumulerat räntenetto med ytterligare 3.

Företag A yrkar avdrag i enlighet med ovan, vilket medges. Detta framgår av tabell 10.

Tabell 10   **Ändring – högre avdragsunderlag**

Företag	Avdrags- underlag	Negativt ackumulerat räntenetto	Positivt ackumulerat räntenetto	Avdrag	Kvarstående negativt räntenetto
A	50	50	–	-38	12
B	110	50	–	-50	–
C	-100	30	–	-30	–
D	200	–	30	–	–
E	0	–	10	–	–
Sammanlagt	260	130	40	-118	12

Samma år utreder Skatteverket även företag D och bedömer att företagets ränteinkomster inte utgör ränta. Det är i stället en allmän inkomst. Det påverkar den gemensamma beräkningen och övriga företags rätt till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto.

D:s positiva ackumulerade räntenetto minskar till noll, samtidigt som företagets avdragsunderlag ökar till 230. Det sammanlagda avdragsunderlaget för beräkningsenheten är 290. Detta ger ett avdragsutrymme om 87 ($290 \times 0,3$). Det sammanlagda positiva ackumulerade räntenettet är 10. Det gemensamma avdragsutrymmet är 97 ($87 + 10$). Detta medför att beräkningsenheten ska återföra avdrag för negativt ackumulerat räntenetto. Avdrag har medgetts med 118, men det finns endast utrymme för att dra av 97. Ytterligare negativt ackumulerat räntenetto om 21 ska återföras till beskattning.

Samtliga företag har lämnat oriktig uppgift om avdragsutrymmet och det finns därmed grund för efterbeskattning. Skatteverket meddelar i förslag till beslut att företag B ska återföra avdraget. Företaget begär inte någon annan fördelning. Skatteverket beslutar i enlighet med förslaget. B återför negativt ackumulerat räntenetto med 21 och

detta blir även B:s kvarstående negativa räntenetto. Detta anges i tabell 11.

Företag D har lämnat en oriktig uppgift till ledning för beräkningen av rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för företag i samma beräkningsenhet. Det finns därför grund för att påföra företaget skattetillägg.

Tabell 11   **Ändring – omklassificering av en ränteinkomst**

Företag	Avdragsunderlag	Negativt ackumulerat räntenetto	Positivt ackumulerat räntenetto	Avdrag	Kvarstående negativt räntenetto
A	50	50	–	-38	12
B	110	50	–	-29	21
C	-100	30	–	-30	–
D	230	–	–	–	–
E	0	–	10	–	–
Sammanlagt	290	130	10	-97	33

Förenklingsregeln

Även vid tillämpning av förenklingsregeln kan ändring avseende ett företag påverka rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för annat företag i beräkningsenheten.

I detta exempel är tabell 8 utgångspunkten för beskattningsår 1. Tre år senare beslutar Skatteverket genom omprövning att företag D inte hade någon ränteinkomst under beskattningsår 1. Detta medför att företagets positiva ackumulerade räntenetto sjunker till noll och att beräkningsenheten under beskattningsår 1 hade ett sammanlagt positivt ackumulerat räntenetto om 10 miljoner kronor. Beräkningsenheten har dock gjort avdrag för negativt ackumulerat räntenetto motsvarande positivt ackumulerat räntenetto med 20 miljoner kronor. Avdrag för negativt ackumulerat räntenetto om 10 miljoner kronor ska därför återföras till beskattningen, eftersom intressegemenskapen redan har medgetts fullt avdrag upp till beloppsgränsen.

Företag A har redovisat att det gjort avdrag med 5 miljoner kronor motsvarande sammanlagt positivt ackumulerat räntenetto i beräkningsenheten och företag B att det har gjort avdrag för 15 miljoner kronor motsvarande sammanlagt positivt ackumulerat räntenetto

i beräkningsenheten. Dessa företag har lämnat oriktig uppgift om det sammanlagda positiva ackumulerade räntenettet. Det finns därmed grund för efterbeskattning.

Skatteverket meddelar i förslag till beslut att B ska återföra avdrag för negativt ackumulerat räntenetto med 10 miljoner kronor. Företaget lämnar inte in någon ny gemensam beräkning till grund för annan fördelning och Skatteverket beslutar i enlighet med förslaget. Företaget kan inte spara något kvarstående negativt räntenetto då det tillämpar förenklingsregeln.

Företag D har lämnat en oriktig uppgift till ledning för beräkningen av rätten till avdrag för negativt ackumulerat räntenetto för företag i samma beräkningsenhet. Det finns därför grund för att påföra företaget skattetillägg.

Tabell 12   **Ändring – förenklingsregeln**

Företag	Negativt ackumulerat räntenetto	Positivt ackumulerat räntenetto	Avdrag utjämning	Avdrag beloppsgräns 25 miljoner
A	10	–	-5	-5
B	15	–	-5	–
C	10	–	–	-10
D	–	–	–	–
E	–	10	–	–
Sammanlagt för beräkningsenheten	35	10	-10	-15
F	10	–	–	-10
G	10	–	–	–
Sammanlagt för intressegemenskapen	55	10	-10	-25

Infrastruktur i Sverige

Inledning

I den här bilagan redovisar vi översiktligt vissa olika typer av infrastrukturtillgångar som finns i Sverige och diskuterar dessa utifrån kraven i direktivet mot skatteundandraganden.

Även andra typer av tillgångar än de vi nämner kan omfattas av begreppet storskaliga infrastrukturtillgångar. Vår redovisning av vad som skulle kunna utgöra projekt av allmänt intresse exemplifierar vilka utgångspunkter man skulle kunna ha. Vad som ska anses vara projekt av allmänt intresse kommer behöva bedömas i varje enskilt fall och vid den bedömningen måste hänsyn tas till hur förhållandena ser ut vid prövningstidpunkten.

Avslutningsvis finns i bilagan en kortfattad beskrivning av viss offentlig-privat samverkan.

Särskilt om vissa olika typer av infrastrukturtillgångar

Vägar

Det finns olika typer av vägar: allmänna vägar, enskilda vägar och gator. Allmänna vägar är i huvudsak vägar som behövs för allmän samfärdsl eller annars kan antas få synnerlig betydelse för det allmänna. Till väg hör även till exempel broar. Som utgångspunkt är det staten som är väghållare för allmänna vägar och som därmed är ansvarig för byggnation och drift av dessa. I vissa fall kan ansvaret överlåtas på en kommun och då kan vägen under vissa förutsättningar upphöra att vara allmän väg och i stället bli en gata.¹

---

¹ Se bestämmelserna i väglagen (1971:948).

Det bör endast vara projekt som rör allmänna vägar, eller allmänna vägar som blivit gator, som kan omfattas av ett infrastrukturundantag. Detta eftersom allmänna vägar per definition är sådana vägar som behövs för allmän samfärdsl eller annars kan antas få synnerlig betydelse för det allmänna. Det är dock endast staten eller kommunerna som ansvarar för byggnation och drift av dessa vägar och gator. Möjligen är det tänkbart att det offentliga kan upphandla ett vägprojekt och att det i det enskilda fallet skulle kunna anses omfattas av ett infrastrukturundantag. Kraven på bland annat långsiktighet och att det är det utförande bolaget som har ränteutgifter hänförliga till projektet måste dock i så fall vara uppfyllda.

Järnväg

Byggnation och förvaltning av järnväg omgärdas av flera olika regelverk. För att få bygga järnväg krävs till exempel en fastställd järnvägsplan.² För att få ta järnvägsinfrastruktur i bruk krävs ett godkännande och den som vill förvalta järnvägsinfrastruktur, den så kallade infrastrukturförvaltaren, behöver tillstånd.³ En infrastrukturförvaltare ska vara organisatoriskt och juridiskt åtskild från företagen som utför själva trafiken och det finns regler om de avgifter som infrastrukturförvaltare får ta ut för att använda järnvägsinfrastrukturen.⁴

Av de järnvägsspår som finns i Sverige förvaltas merparten av Trafikverket.⁵ Resterande del av spåren i Sverige ägs och förvaltas av olika kommuner, regioner, aktiebolag, ekonomiska föreningar, ideella föreningar och stiftelser.⁶

Järnvägsinfrastruktur utgör storskaliga infrastruktur tillgångar. För att få bygga och driva infrastrukturen krävs olika tillstånd. Möjligen kan ett sådant tillstånd anses innebära att företagen fått uppdrag från det offentliga. Vissa projekt kopplade till järnvägsinfrastrukturen bör kunna vara av allmänt intresse om det rör sig om viktiga delar för transportsektorn. Det finns naturligtvis inte ett allmänt intresse för

---

² Se bestämmelserna i lagen (1995:1649) om byggande av järnväg.

³ Se bestämmelserna i lagen (2022:368) om nationella järnvägssystem.

⁴ Se bestämmelserna i järnvägsmarknadslagen (2022:365).

⁵ Trafikverket, *Sveriges järnvägsnät*, senast uppdaterad den 10 januari 2024, hämtad den 1 maj 2024, <https://www.trafikverket.se/resa-och-trafik/jarnvag/sveriges-jarnvagsnat>.

⁶ Transportstyrelsen, *Infrastrukturförvaltare och Tunnelbana/Spårväg*, hämtad den 1 maj 2024, <https://jvportalen.transportstyrelsen.se/ExternaTjanster/wp/Tillstand/infrastructure>.

all sådan infrastruktur och det krävs en bedömning i det enskilda fallet.

Flygplatser

För att få inrätta en flygplats krävs tillstånd och ett sådant får bara meddelas om flygplatsen är lämplig från allmän synpunkt. Innan en flygplats tas i bruk krävs oftast även andra typer av godkännanden och tillstånd.⁷

Flygplatser kan vara statligt, kommunalt eller privat ägda. Många av flygplatserna i Sverige är mindre flygplatser som inte behöver vara godkända av Transportstyrelsen men som ska vara inrättade samt följa de föreskrifter som finns för deras verksamhet.⁸

För att säkerställa en god interregional och internationell tillgänglighet tillhandahåller staten ett nationellt basutbud av flygplatser.⁹ Dessa flygplatser ägs och förvaltas av det statliga bolaget Swedavia AB.¹⁰

Vissa flygplatser är utsedda att vara så kallade beredskapsflygplatser. Dessa tillgodoser samhällsviktig luftfart för bland annat hälso- och sjukvård, räddningstjänst, brandflyg, kustbevakningsflyg och totalförsvaret.¹¹

Flygplatser kan utgöra storskaliga infrastruktur tillgångar. Projekt gällande flygplatser utgör dock inte alltid projekt av allmänt intresse. Detta gäller särskilt de flygplatser som inte är godkända av Transportstyrelsen. Vissa projekt gällande flygplatser skulle dock kunna uppfylla kraven i direktivet. Särskilt projekt som berör flygplatser som utgör beredskapsflygplatser bör kunna anses vara av allmänt intresse och dessa bedrivs även utifrån ett uppdrag från det allmänna. Möjligen kan det argumenteras för att detsamma även gäller övriga flygplatser som ingår i det nationella basutbudet. Ska projekt kopplade till flygplatser kunna omfattas av infrastrukturundantaget, krävs det dock en prövning i det enskilda fallet.

---

⁷ Se bestämmelserna i luftfartslagen (2010:500).

⁸ Transportstyrelsen, *Svenska flygplatser*, senast uppdaterad den 15 januari 2024, hämtad den 1 maj 2024, <https://www.transportstyrelsen.se/sv/luftfart/flygplatser-flygtrafikfiktjänst-och-lufterum/svenska-flygplatser>.

⁹ Prop. 2008/09:35 s. 200.

¹⁰ Se Swedavia AB, *Års- och hållbarhetsredovisning 2023*.

¹¹ Jämför till exempel regeringens beslut den 22 december 2022, *Uppdrag att förhandla och ingå överenskommelser om att flygplatser ska vara beredskapsflygplatser under 2023*, dnr I2022/02414.

Hamnar

I Sverige finns det olika typer av hamnar. Om en hamn är av väsentlig betydelse för den allmänna samfärdseln får den inrättas som allmän hamn.¹² Utmärkande för en allmän hamn är att alla fartyg i princip har rätt att i mån av plats anlöpa hamnen och utnyttja dess resurser.¹³ Det är kommuner och regioner som ansvarar för större delen av de allmänna hamnarna. Det finns dock även aktiebolag som ansvarar för sådana hamnar.¹⁴

Alla projekt som berör hamnar i Sverige kan inte sägas vara av allmänt intresse. Eftersom de allmänna hamnarna ska vara tillgängliga för alla, skulle möjligen vissa projekt gällande sådana kunna omfattas. Även här kommer det dock krävas en bedömning i varje enskilt fall.

Vatten- och avlopp

Det är kommunerna som är ansvariga för att tillhandahålla vattenförsörjning och avlopp i form av så kallade allmänna vattentjänster. En kommun ska se till att befintlig och planerad bebyggelse i kommunen som med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver få vattenförsörjning och avlopp ordnat genom en kollektiv lösning ska få detta behov tillgodosett genom en så kallad allmän va-anläggning. För att vara en allmän va-anläggning krävs bland annat att det är en kommun som har det rättsliga bestämmande inflytandet över anläggningen. Med det avses att kommunen ensam eller tillsammans med en eller flera andra kommuner till exempel äger anläggningen eller genom ägande förfogar över mer än hälften av samtliga röster i den eller de juridiska personer som helt äger anläggningen.¹⁵

Den som äger en allmän va-anläggning kallas för huvudman. Kommunen kan själv genom kommunal förvaltning vara huvudman över anläggningen. Så länge kommunen har ett rättsligt bestämmande inflytande över anläggningen kan det dock vara en annan organisation som är huvudman för anläggningen.

---

¹² Se bestämmelserna i lagen (1983:293) om inrättande, utvidgning och avlysning av allmän farled och allmän hamn.

¹³ Prop. 1981/82:130 s. 142.

¹⁴ Sjöfartsverkets tillkännagivande (SJÖFS 2013:4) av register över allmänna farleder och allmänna hamnar.

¹⁵ Se bestämmelserna i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

De allmänna vattentjänsterna finansieras genom avgifter. Avgifternas belopp och hur avgifterna ska beräknas ska framgå av en taxa. Det är respektive kommun som beslutar om va-taxan. Det finns inget krav på full avgiftsfinansiering av allmänna vattentjänster, utan skattefinansiering kan förekomma. Avgiftsuttaget får dock inte överstiga de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva den allmänna va-anläggningen. Det finns även vissa möjligheter för en huvudman att sätta av medel till investeringsfonder.

Tillhandahållande av vatten och avlopp ligger i det allmännas intresse, eftersom tillgången till detta är en förutsättning för en tillfredsställande levnadsstandard. Allmänna vattentjänster bör därför generellt kunna ses som sådana infrastrukturprojekt som omfattas av direktivets definition på projekt av allmänt intresse.

Eftersom kommunerna har en skyldighet att anordna allmänna vattentjänster och den skyldigheten ska uppfyllas genom anläggningar där kommunen har ett rättsligt bestämmande inflytande bör den här verksamheten utgöra ett naturligt monopol där det även saknas konkurrens om marknaden. Statsstödrättsligt utgör därför verksamheten sannolikt inte en ekonomisk verksamhet. Om infrastrukturundantaget begränsas till denna typ av verksamhet, skulle det därför kunna utformas utan att hänsyn behöver tas till statsstödsreglerna.

Elnät

Det finns bestämmelser om elnätsverksamhet.¹⁶ Enligt dessa krävs det bland annat tillstånd, så kallad nätkoncession, för att få bygga eller använda en starkströmsledning. Ett av kraven för att bevilja nätkoncession är att anläggningen ska vara lämplig från allmän synpunkt. Den prövningen syftar främst till att hindra att samhällsekonomiskt onödiga anläggningar byggs, det vill säga att nya ledningar byggs där tillräcklig överföringskapacitet redan finns eller att ledningar dras fram på ett sätt som orsakar onödigt stor skada för tredje man.¹⁷

Med koncessionen följer en rad skyldigheter för nätföretagen.¹⁸ Nätföretagen ska bland annat svara för drift och underhåll samt ut-

---

¹⁶ Se bestämmelserna i ellagen (1997:857).

¹⁷ Prop. 1996/97:136 s. 123.

¹⁸ Den som bedriver nätverksamhet, det vill säga den som med stöd av nätkoncession ställer en starkströmsledning till förfogande för överföring av el för någon annans räkning och vidtar de åtgärder som behövs för överföringen, kallas i ellagen för nätföretag.

byggnad vid behov. Nätföretagen har även exempelvis en skyldighet att ansluta en anläggning till ledningen eller ledningsnätet, om innehavaren av anläggningen begär att den ska anslutas.

Eftersom det inte är samhällsekonomiskt motiverat att ha parallella elnät utgör nätverksamheten i praktiken ett naturligt monopol. Det betyder att det inte går att välja vem man ska ansluta sin elanläggning till. Det har därför ansetts motiverat att verksamheten regleras och övervakas.¹⁹ Till exempel finns det regler som styr hur stora intäkter nätföretagen får ha från nätverksamheten och därigenom hur höga avgifter nätföretagen kan ta ut från sina kunder. Det sker genom att en intäktsram för respektive företag fastställs. Intäktsramen motsvarar de samlade intäkter som ett nätföretag högst får uppbära från nätverksamheten under en tillsynsperiod. I intäktsramen medräknas bland annat kostnader för driften av en likartad, ändamålsenlig och effektiv nätverksamhet samt viss avkastning för nätföretaget.

Elnät utgör en storskalig infrastrukturtillgång. Elnätsverksamhet bör generellt sett kunna omfattas av ett infrastrukturundantag. I likhet med den allmänna vattenverksamheten utgör elnätsverksamheten ett naturligt monopol. Till skillnad mot allmänna vattentjänster, där konkurrens om marknaden är utesluten, kan elnätsverksamheten dock överlåtas till annan. Även om det inte finns en konkurrens på elnätsmarknaden finns det därmed en konkurrens om marknaden. Vi bedömer därför att nätföretagen, i statsstödsrättslig mening, bedriver ekonomisk verksamhet. Nätverksamheten kan därför inte undantas på samma grund som den allmänna va-verksamheten. Nätverksamheten skulle dock kunna omfattas av ett infrastrukturundantag, om undantaget i sig är förenligt med statsstödsreglerna. Eftersom dessa företag får täckning för sina kostnader är dock frågan om det finns skäl att dessa företag ska omfattas av ett infrastrukturundantag.

Annan energidistribution

Naturgasnät

Likt elnätet utgör naturgasnätet i Sverige ett naturligt monopol som är reglerat.²⁰ Det krävs tillstånd, koncession, för att få bygga eller använda en naturgasledning. Koncession får bara meddelas om ledningen

---

¹⁹ Prop. 1996/97:136 s. 42.

²⁰ Se bestämmelserna i naturgaslagen (2005:403).

eller anläggningen är lämplig från allmän synpunkt, vilket även i detta fall syftar till att hindra att anläggningar byggs där det redan finns tillräcklig kapacitet.²¹

Likt koncession för elnät innebär en naturgaskoncession en rad skyldigheter. Ett företag som innehar en naturgasledning och bedriver överföring av naturgas ansvarar bland annat för drift och underhåll samt utbyggnad.

Även för naturgasföretagen ska en intäktsram fastställas. Intäktsramen ska beräknas så att den täcker skäliga kostnader för att bedriva den verksamhet som intäktsramen avser och ger en rimlig avkastning på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten.

Naturgasverksamheten bör generellt sett kunna omfattas av ett infrastrukturundantag. I likhet med elnätsverksamheten utgör gasnätsverksamheten ett naturligt monopol. Även för gasnätsmarknaden finns det dock konkurrens om marknaden. Vi bedömer därför att gasnätföretagen, i statsstödsrättslig mening, bedriver ekonomisk verksamhet. Nätverksamheten kan därför inte undantas på samma grund som den allmänna va-verksamheten. Nätverksamheten skulle dock kunna omfattas av ett infrastrukturundantag, om undantaget i sig är förenligt med statsstödsreglerna. Eftersom dessa företag får täckning för sina kostnader är dock frågan om det finns skäl för att dessa företag ska omfattas av ett infrastrukturundantag.

Fjärrvärmeverksamhet

Det finns bestämmelser om fjärrvärmeverksamhet.²² Dessa gäller för distribution av fjärrvärme, men i vissa fall även för produktion och försäljning av sådan värme. Bestämmelserna syftar till att stärka fjärrvärmekundernas ställning och öka insynen i en fjärrvärmeverksamhet. Det finns bland annat en skyldighet för fjärrvärmeföretag att offentliggöra prisinformation samt att förhandla med enskilda kunder om vissa avtalsvillkor som till exempel prissättning.

Även om fjärrvärmeverksamhet har tydliga drag av att vara ett naturligt monopol finns det inte något krav på koncession för att få bedriva fjärrvärmeverksamhet. Det finns heller inte någon särskild prisreglering likt bestämmelserna om intäktsramar för el- respektive

---

²¹ Prop. 2004/05:62 s. 205.

²² Se bestämmelserna i fjärrvärmelagen (2008:263).

gasnätsföretag. Priset för fjärrvärme utgår inte heller från att en del avser nätagift, utan baseras ofta på förbrukning.

För att ses som ett infrastrukturprojekt ställer direktivet krav på att det ska röra sig om ett offentligt infrastrukturprojekt, vilket enligt OECD:s rekommendationer innebär ett uppdrag från det allmänna, och att projektet ligger i det allmännas intresse. Det kan ifrågasättas om fjärrvärmeverksamhet, som kan bedrivas utan tillstånd från det allmänna, kan ses som ett sådant infrastrukturprojekt. Fjärrvärme som energikälla svarar visserligen för en andel av Sveriges uppvärmning och fjärrvärmeverksamheten är en grundförutsättning för att det ska fungera. På så sätt kan fjärrvärmeverksamheten anses vara till nytta för samhället. Det finns dock alternativ när det gäller uppvärmning. Fjärrvärmeverksamhet kan dessutom även inkludera produktion och försäljning av fjärrvärme. Det kan därför, utifrån flera grunder, ifrågasättas om projekt gällande fjärrvärmeverksamhet kan omfattas av direktivets krav.

Samhällsfastigheter

Det finns en rad olika typer av samhällsfastigheter som skulle kunna anses vara storskaliga infrastruktur tillgångar och där ett projekt skulle kunna ligga i det allmännas intresse. Det gäller till exempel fängelser, skolor och sjukhus. Vi har inte kartlagt hur ägande och drift av samhällsfastigheter ser ut, men det kan konstateras att det finns såväl offentliga som privat aktörer.

Bostäder

Ett område som flera aktörer i tidigare lagstiftningsärendet lyfte fram som aktuellt för ett infrastrukturundantag var fastighetsbranschen och i synnerhet produktion och förvaltning av bostäder, främst hyresrätter.

Bostäder bör kunna anses utgöra storskaliga infrastruktur tillgångar.

All byggnation och utveckling av fastigheter uppfyller naturligtvis inte kraven – verksamheten bedrivs inte på uppdrag av det allmänna och den är heller inte i det allmännas intresse. Det är därför inte möjligt att låta hela fastighetsbranschen omfattas av ett infrastrukturundantag.

Som framgår av avsnittet ovan kan vissa samhällsfastigheter, såsom sjukhus, anses vara i det allmännas intresse. Om övriga villkor är uppfyllda skulle sådana fastighetsprojekt därför kunna omfattas av ett undantag.

Vad gäller särskilt produktion och förvaltning av bostäder kan det visserligen anses gynna samhället att det finns ett tillräckligt bostadsbestånd. All produktion och förvaltning av bostäder kan dock inte anses vara offentliga infrastrukturprojekt som utförs på uppdrag av det allmänna och som ligger i det allmännas intresse. Det är möjligt att det finns projekt som kan omfattas. I Sverige lämnas i dag till exempel statligt stöd enligt det så kallade SGEI-beslutet till vissa byggherrar som anordnar och tillhandahåller bostäder för äldre personer. Stödet avser också anpassning av befintliga gemensamma utrymmen för att genom ökad tillgänglighet främja kvarboende för äldre personer.²³ Möjligen skulle sådana eller liknande projekt kunna anses vara av allmänt intresse.

Offentlig-privat samverkan

När det gäller den del av Finlands infrastrukturundantag som gäller helt eller delvis privatägda företag som ägnar sig åt andra infrastrukturprojekt än social bostadsproduktion, är det avsett för olika livscykelprojekt som genomförs genom offentlig-privat samverkan (OPS). Även om det inte verkar vara en vanligt förekommande form för genomförande av infrastrukturprojekt i Sverige skulle den typen av projekt kunna tänkas omfattas av ett infrastrukturundantag.

Ett OPS-samarbete kan se ut på olika sätt. De gemensamma nämnarna i ett OPS-samarbete är att riskerna fördelas på ett förutbestämt sätt och att den privata parten kan ansvara för till exempel projektering, byggnation, drift och underhåll. OPS är inte undantagen från upphandlingslagstiftningen, utan ska som utgångspunkt upphandlas i enlighet med tillämpning av upphandlingslag.

Ett alternativ när det gäller upphandling är att använda sig av bestämmelserna gällande upphandling av koncessioner.²⁴ Koncessioner är en företeelse som avviker något från vad som är vanligt i upphandlingssammanhang. Det som upphandlas genom koncession ersätts helt

²³ Ersättning lämnas med stöd av förordningen (2016:848) om statligt stöd för att anordna och tillhandahålla bostäder för äldre personer.

²⁴ Se bestämmelserna i lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner.

eller delvis av en rätt för den som fått koncessionen att ta betalt för att nyttja det som koncessionen avser. Koncessioner utmärks även av att verksamhetsrisken övertas av leverantören.

Bestämmelserna gällande upphandling av koncessioner gäller dels byggkoncessioner, dels tjänstekoncessioner. En byggkoncession kan exempelvis bestå av en rätt att vid byggandet av vägar ta ut avgifter från de fordonsförare som nyttjar de aktuella vägarna. En tjänstekoncession kan exempelvis innebära att koncessionshavaren ansvarar för drift av restaurangverksamhet i lokaler som tillhandahålls av den upphandlande organisationen.

Om det offentliga upphandlar till exempel byggnation av en samhällsfastighet som är av allmänt intresse genom lagen om upphandling av koncessioner, skulle koncessionshavarens ränteutgifter hänförliga till byggnationen möjligen kunna omfattas av ett infrastrukturundantag. Det krävs dock att övriga krav, såsom kravet på långsiktighet, är uppfyllda. Även andra former av upphandlingar skulle, beroende på innebörden, kunna innebära att leverantören kan omfattas av ett infrastrukturundantag. En bedömning kommer dock behöva göras i varje enskilt fall.

Statens offentliga utredningar 2024

Kronologisk förteckning

---

1. Ett starkare skydd för offentliganställda mot våld, hot och trakasserier. Ju.
2. Ett samordnat vaccinationsarbete – för effektivare hantering av kommande vacciner. Del 1 och 2. S.
3. Ett starkt judiskt liv för framtida generationer. Nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige 2025–2034. Ku.
4. Inskränkningarna i upphovsrätten. Ju.
5. Förbättrad ordning och säkerhet vid förvar. Ju.
6. Steg mot stärkt kapacitet. Fi.
7. Ett säkrare och mer tillgängligt fastighetsregister. Ju.
8. Livsmedelsberedskap för en ny tid. LI.
9. Utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning – långsiktiga åtgärder för sjuksköterskeprogrammen. U.
10. Preskription av avlägsnandebeslut och vissa frågor om återreseförbud. Ju.
11. Rätt frågor på regeringens bord – en ändamålsenlig regeringsprövning på miljöområdet. KN.
12. Mål och mening med integration. A.
13. En effektivare kontaktförbudslagstiftning – ett utökat skydd för utsatta personer. Ju.
14. Arbetslivskriminalitet – myndighets-samverkan, en gemensam tipsfunktion, lärdomar från Belgien och gränsöverskridande arbete. A.
15. Nya regler för arbetskraftsinvandring m.m. Ju.
16. Växla yrke som vuxen – en reformerad vuxenutbildning och en ny yrkesskola för vuxna. U.
17. Skolor mot brott. U.
18. Nya regler om cybersäkerhet. Fö.
19. En ny beredskapssektor – för ökad försörjningsberedskap. KN.
20. Maskinellt värde för vissa industribyggnader – ett undantag från fastighetsskatt. Fi.
21. Ett inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål mot våld. A.
22. En ny organisation för förvaltning av EU-medel. Fi.
23. En trygg uppväxt utan nikotin, alkohol och lustgas. S.
24. Ett effektivt straffrättsligt skydd för statliga stöd till företag. Fi.
25. En mer effektiv tillsyn över socialtjänsten. S.
26. En utvärdering av förändringar i sjukförsäkringens regelverk under 2021 och 2022. S.
27. Kamerabevakning i offentlig verksamhet – lättnader och utökade möjligheter. Ju.
28. Offentlighetsprincipen eller insynslag. Allmänhetens insyn i enskilda aktörer inom skolväsendet. U.
29. Goda möjligheter till ökat välbästand. Fi.
30. En statlig ordning med brottsförebyggande åtgärder för barn och unga. S.
31. En ändamålsenlig vapenlagstiftning. Del 1 och 2. Ju.
32. Åtgärder mot mervärdesskattebedrägerier. Fi.
33. Delad hälsodata – dubbel nytta. Regler för ökad interoperabilitet i hälso- och sjukvården. S.
34. Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider. Ku.
35. En framtid för alm och ask – förädlning, forskning och finansiering. LI.

36. Förenkla och förbättra! Fi.
37. Förbättrade ränteavdragsregler för företag. Fi.

Statens offentliga utredningar 2024

Systematisk förteckning

Arbetsmarknadsdepartementet

- Mål och mening med integration. [12]
- Arbetslivskriminalitet – myndighets-samverkan, en gemensam tipsfunktion, lärdomar från Belgien och gränsöver-skridande arbete. [14]
- Ett inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål mot våld. [21]

Finansdepartementet

- Steg mot stärkt kapacitet. [6]
- Maskinellt värde för vissa industribyggnader – ett undantag från fastighetsskatt. [20]
- En ny organisation för förvaltning av EU-medel [22]
- Ett effektivt straffrättsligt skydd för statliga stöd till företag. [24]
- Goda möjligheter till ökat välbästand. [29]
- Åtgärder mot mervärdesskattebedrägerier. [32]
- Förenkla och förbättra! [36]
- Förbättrade ränteavdragsregler för företag. [37]

Försvarsdepartementet

- Nya regler om cybersäkerhet. [18]

Justitiedepartementet

- Ett starkare skydd för offentliganställda mot våld, hot och trakasserier. [1]
- Inskränkningarna i upphovsrätten. [4]
- Förbättrad ordning och säkerhet vid förvar. [5]
- Ett säkrare och mer tillgängligt fastighetsregister. [7]
- Preskription av avlägsnandebeslut och vissa frågor om återreseförbud. [10]

- En effektivare kontaktförbudslagstiftning – ett utökat skydd för utsatta personer. [13]

- Nya regler för arbetskraftsinvandring m.m. [15]

- Kamerabevakning i offentlig verksamhet – lättnader och utökade möjligheter. [27]

- En ändamålsenlig vapenlagstiftning. Del 1 och 2. [31]

Klimat- och näringslivsdepartementet

- Rätt frågor på regeringens bord – en ändamålsenlig regeringsprövning på miljöområdet. [11]
- En ny beredskapssektor – för ökad försörjningsberedskap. [19]

Kulturdepartementet

- Ett starkt judiskt liv för framtida generationer. Nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige 2025–2034. [3]
- Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider. [34]

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

- Livsmedelsberedskap för en ny tid. [8]
- En framtid för alm och ask – förädling, forskning och finansiering. [35]

Socialdepartementet

- Ett samordnat vaccinationsarbete – för effektivare hantering av kommande vacciner. Del 1 och 2. [2]
- En trygg uppväxt utan nikotin, alkohol och lustgas. [23]
- En mer effektiv tillsyn över socialtjänsten. [25]

En utvärdering av förändringar i sjukförsäkringens regelverk under 2021 och 2022. [26]

En statlig ordning med brottsförebyggande åtgärder för barn och unga. [30]

Delad hälsodata – dubbel nytta. Regler för ökad interoperabilitet i hälso- och sjukvården. [33]

Utbildningsdepartementet

Utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning – långsiktiga åtgärder för sjuksköterskeprogrammen. [9]

Växla yrke som vuxen – en reformerad vuxenutbildning och en ny yrkesskola för vuxna. [16]

Skolor mot brott. [17]

Offentlighetsprincipen eller insynslag. Allmänhetens insyn i enskilda aktörer inom skolväsendet. [28]